karl may

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

EDITURA EDEN

KARL MAY

Opere — 23

Winnetou

**

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

Consilier editorial
Dr. ANTONIU POPESCU

Ediția princeps:
KARL MAY
WINNETOU
„Gesammelte Reiseerzählungen", Band 8,
Freiburg, 1893

Volumul de față reproduce integral textul ediției Karl May, *Winnetou* (tom 2), în traducerea lui EUGEN FRUNZĂ, la Editura Tineretului, București, 1967. Cu prilejul pregătirii manuscrisului pentru tipar, a fost adaptată ortografia potrivit normelor academice actuale, corectându-se greșelile de culegere. Drepturile de reproducere a textului revin Editurii Eden până în anul 2000.

KARL MAY

Opere — 23

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

din ciclul

Winnetou

**

Roman

EDITURA EDEN
București, 1996

Coperta de
SERGIU GEORGESCU
Tehnoredactarea de
CRISTINA STANCIU
Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

ISBN 973-9141-58-7

1. DETECTIV

Nici n-a apucat bine să vadă lumina tiparului primul volum despre Winnetou, că mi-au şi parvenit numeroase întrebări din partea cititorilor, dornici să afle cursul ulterior al evenimentelor. Acestea s-au desfăşurat cu totul altfel decât am bănuit.

După o veritabilă cursă de călărie, sosirăm la vărsarea lui Rio Boxo de Nacitoşea, unde nădăjduiam să ne aştepte vreo solie din partea lui Winnetou. Dar speranţa noastră nu se împlini. Am găsit, ce-i drept, urmele unor oameni care fuseseră pe aici. Dar ce fel de urme! Erau leşurile celor doi *traders* care ne dăduseră informaţii despre satul kiowaşilor. După cum am aflat mai târziu de la Winnetou, negustorii fuseseră împuşcaţi de Santer.

Acesta vâslise atât de zdravăn, încât ajunsese la vărsarea sus-pomenitului râu concomitent cu negustorii, deşi aceştia plecaseră mult mai înainte din satul lui Tangua. Santer fusese nevoit să renunţe la nuggeţii lui Winnetou; îl aştepta deci sărăcia. Atunci i-au sărit în ochi mărfurile celor doi negustori, pe care i-a împuşcat, după ce-i pândise, probabil, dintr-o ascunzătoare. Apoi a şters-o împreună cu catârii şi cu mărfurile furate. Toate acestea le-a dedus, la sosire, Winnetou, cercetând urmele lăsate de Santer.

Ucigaşul nu şi-a luat o sarcină prea uşoară. Să mai de unul singur prin savană atâţia catâri încărcaţi — e

o treabă ce comportă serioase dificultăți. Pe deasupra, era și foarte grăbit, ca să nu-l ajungă urmăritorii.

Din păcate, se porni o ploaie care ținu câteva zile și șterse toate urmele, încât Winnetou fu silit să se bizuie nu pe ceea ce vedea cu ochii, ci pe fel de fel de combinații. Foarte probabil că Santer, pentru a-și valorifica prada, se îndreptase spre una din așezările învecinate; astfel, apașii nu aveau altă soluție decât să le cerceteze pe rând.

Abia după mai multe zile irosite, Winnetou regăsi la agenția comercială Gater urma celui căutat: Santer trecuse pe acolo, vânduse toată prada și, făcându-și rost de un cal bun, pornise către est, pe fosta șosea Red-River. Winnetou se despărți de apașii lui, care i-ar fi complicat de aci încolo deplasarea; îi trimise acasă și hotărî să continue urmărirea de unul singur. Luase cu sine destui nuggeți; poseda deci mijloace materiale pentru o ședere mai îndelungată în sat.

Cum din acest motiv nu mai expediase nici un curier la Nacitoșea, noi nu știam unde se află și încotro să-l urmăm. Am luat-o deci spre Arkansas, ca să ajungem pe drumul cel mai drept la Saint Louis. Regretam nespus că nu-mi pot revedea prietenul, dar nu era nimic de făcut.

După un drum lung, sosirăm într-o seară la Saint Louis. Firește că prima mea grijă a fost să-l vizitez pe bătrânul meșter Henry. Când am pășit în atelierul său, meșterul tocmai lucra la strung, în lumina lămpii, așa că nici nu auzise când am deschis ușa.

— *Good evening*, bună seara, mister Henry! l-am salutat, ca și când ne-am fi despărțit abia în ajun. Ei, cum merge cu carabina? E gata?

Spunând acestea, mă săltai pe un colț al mesei, cum obișnuiam pe vremuri. Mister Henry zvâcni de pe scau-

nul lui, se holbă la mine o clipă ca de pe altă lume, apoi izbucni, nebun de bucurie:

— Dumneata... dumneata aici?... Meditatorul... Expertul... afurisitul de Old Shatterhand?!

Mă strânse la pieptul său și mă sărută repetat, zgomotos, pe amândoi obrajii.

— Old Shatterhand?! De unde cunoașteți acest nume? l-am iscodit după ce explozia de bucurie se mai potoli.

— De unde? Mai întrebi? Toată lumea vorbește de dumneata, cavaler teribil ce-mi ești! Ai ajuns un *westman* cum scrie la carte! Mister White, inginerul secției vecine, ne-a informat cel dintâi. Erau numai laude în privința dumitale, așa să știi! Însă nimbul din jurul frunții ți l-a așezat Winnetou!

— Cum așa?

— Mi-a povestit totul, absolut totul!

— Ce vorbiți! A fost Winnetou pe-aici?

— Firește c-a fost!

— Când? Spuneți, vă rog!...

— Acum trei zile. Doar îi vorbiseși de mine și de vechiul doborâtor de urși. S-ar fi putut oare să vină în localitate și să nu mă viziteze? Mi-a zugrăvit el cu de-amănuntul cam ce fel de *westman* ai ajuns. Bizoni, grizzly și așa mai departe! Te-ai ales până și cu rangul de căpetenie.

Continuă astfel încă multă vreme și degeaba încercam să-l întrerup. Mă îmbrățișa iar și iar, jubilând că mă îndemnase cel dintâi pe drumul Vestului Sălbatic.

Winnetou nu-i mai pierduse urma lui Santer și se ținuse după el până la Saint Louis. După care plecă spre New Orleans. Din pricina grabei cu care se deplasa, n-am apucat să-l mai prind în oraș. Îmi lăsase însă vorbă prin Henry să vin și eu la New Orleans — dacă mă trage inima. Și m-am hotărât să plec cât de curând.

Trebuia, firește, să-mi îndeplinesc mai întâi obligațiile profesionale, ceea ce am și făcut a doua zi dimineața. Încă la prima oră mă aflam cu Hawkens, Stone și Parker în dosul acelei uși cu geamuri prin care intrasem altădată ca să mi se verifice cunoștințele. Bătrânul Henry nu renunță nici el la plăcerea de a fi de față. Acolo se depănară o mulțime de povești, de relatări, explicații, ca să reiasă până la urmă că, dintre toate secțiile, a mea trecuse prin încercările cele mai grele și mai dramatice. Rămăsesem singurul în viață dintre experții grupei.

Sam și-a dat în zadar osteneala ca să obțină pentru mine o gratificație suplimentară. Ne-am încasat, ce-i drept, lefurile, dar nici un dolar în plus. Mărturisesc sincer că am predat cu un sentiment de amară decepție notele și schițele întocmite cu atâta caznă și salvate cu atâtea riscuri. Domnii angajaseră cinci experți și achitau acum doar o singură leafă, restul îl băgau în propriile lor buzunare, deși își însușiseră rodul întregii noastre munci și îndeosebi al eforturilor mele mai mult decât omenești.

Drept care Sam improviză o cuvântare vijelioasă, dar nu obținu nimic decât râsete, în timp ce, împreună cu Will și cu Dick, era condus amabil către ușă. Plecai, firește, și eu, fără a mai privi înapoi. De altminteri, suma încasată era, pentru condițiile mele de atunci, destul de bunicică.

Eram, deci, hotărât să-l caut pe Winnetou, care îmi lăsase la mister Henry adresa unui hotel din New Orleans. Din politețe, dar și din devotament, i-am întrebat pe Sam și pe ceilalți doi tovarăși dacă ar vrea să vină cu mine. Ei însă preferau să rămână la Saint Louis, să se odihnească, în sfârșit, ca lumea, ceea ce, în nici un caz nu le-aș fi luat-o în nume de rău. Mi-am făcut rost

de schimburi și de alte obiecte trebuincioase, m-am gătit cu un costum nou, lepădând veșmintele indiene, și am luat vaporul spre miazăzi. Puținul meu avut, pe care am renunțat să-l mai car după mine, între altele și doborâtorul de urși, l-am lăsat în grija lui Henry, care mi-a făgăduit să-l păstreze cu sfințenie. Tot lui i-am încredințat și calul, de care nu mai aveam trebuință. De altfel, socoteam cu toții că absența mea va fi scurtă.

Dar avea să se întâmple altcum. Ne aflam în toiul războiului civil, fapt pe care l-am trecut până acum sub tăcere, neavând nici o legătură cu evenimentele relatate. Întâmplător, fluviul Mississippi era tocmai atunci deschis navigației datorită vestitului amiral Farragut, care îl readusese în stăpânirea statelor nordice. Totuși, călătoria mea cu vaporul întârzia mult din pricina măsurilor restrictive de tot felul, desigur încă necesare. Ajungând la New Orleans și întrebând de Winnetou la hotelul pe care mi-l indicase Henry, mi s-a răspuns că plecase în ajun, dar îmi lăsase vorbă că se află la Vicksburg, în căutarea lui Santer, și că, din motive de securitate, nu mă sfătuiește să-l urmez. Adresa lui mi-o va comunica mai târziu prin mister Henry din Saint Louis.

Ce-mi rămânea de făcut? Mă trăgea ața să-mi vizitez rudele aflate în patrie și care, probabil, aveau nevoie de un ajutor bănesc; oricum, eram în măsură să-i ajut. Să mă fi întors la Saint Louis ca să-l aștept pe Winnetou? Cine știe dacă acesta mai avea posibilitatea să vină acolo . . .

Mă interesai dacă există vreun vapor gata de plecare. Găsii unul sub pavilion nord-american, care încerca să profite de acalmia de pe front pentru a pătrunde până pe coastele Cubei. Acolo se putea ivi un prilej să plec în Germania sau, deocamdată, la New York. N-am stat mult pe gânduri și m-am îmbarcat.

Ar fi fost bine dacă-mi puneam în siguranță agoniseala la vreuna din bănci, în schimbul unui mandat de remitere. Dar ce bancă din New Orleans era pe atunci demnă de încredere? Apoi, nici timp nu prea îmi rămăsese. Până la plecarea vaporului mai trebuia să-mi fac rost de pașaport. Așa că am plecat cu banii la mine.

Pentru a nu stărui prea mult asupra acestei fatale împrejurări, voi spune doar că nu mai târziu decât în prima noapte, furăm surprinși de un puternic uragan. Ce-i drept, încă de cu ziuă vremea se arătase vântoasă, dar călătoria decursese normal până spre seară: nimic nu indica apropierea cumplitei furtuni. Ca și ceilalți pasageri, care folosiseră prilejul de a pleca din New Orleans, mă dusei liniștit la culcare. După miezul nopții am fost trezit de un țangaj și de un clocot îngrozitor. Am sărit din pat ca ars. Dar în aceeași clipă vasul se clătină atât de tare, încât mă prăbușii, și tot calabalâcul din cabina în care se aflau încă trei pasageri căzu peste mine. Cui îi mai pasă de bani în asemenea clipe, când viața atârnă de un fir de păr?! Prin întunericul și zăpăceala ce domneau în cabină, mi-ar fi trebuit mult timp până să-mi găsesc haina și portofelul. Nu știu nici eu cum m-am dezgropat de sub povara ce mă strivea și am fugit — ba nu, m-am bălăbănit până afară, pe covertă. Vaporul se zbuciuma nebunește, fără răgaz.

Afară — beznă, să-ți scoți ochii. Cât ai clipi, uraganul mă trânti jos și un talaz uriaș se rostogoli deasupră-mi. Mi se părea că aud voci îngrozite, spulberate în vuietul furtunii. Fulgere spintecară văzduhul, unul după altul, luminând totul preț de o secundă. Zării niște stânci râpoase ieșind din apă, iar dincolo de ele mijea țărmul. Vasul se înșurubase cu botul între aceste stânci și, împresurat de talazuri, se frământa cu pupa în văzduh. Era pierdut. În orice clipă putea să fie rupt în

bucăți. Bărcile de salvare fuseseră smulse. Cum să scapi dintr-o asemenea situație? Numai înot! Încă un fulger, și văzui călătorii întinși pe covertă, cramponându-se de obiectele din jur, pentru a nu fi măturați de valuri. După părerea mea, însă, tocmai lăsându-te în voia apei, puteai să mai speri în ziua de mâine!

Și iată, vine asupră-mi un talaz înalt cât casa; îl zăresc datorită luciului său fosforescent. Se aruncă asupra vasului care geme și trosnește, gata-gata să se facă țăndări. Eu mă agăț cu toată puterea de un stâlp de fier, dar în zadar: îmi scapă din mâini. Doamne, ajută-mă! Am senzația că talazul mă aruncă sus de tot, mă joacă, mă sucește ca pe o minge, apoi mă trage în adânc și mă ridică iarăși în creștetul lui. Nu fac nici o mișcare: orice efort ar fi zadarnic. Dar în clipa când talazul se va izbi de țărm, voi avea grijă să nu mă mai las târât în larg.

Să se fi scurs o jumătate de minut de când mă aflam în voia valurilor, dar mi se părea că trecuseră ore întregi. Deodată, mă pomenii aruncat în văzduh și aterizai între stânci, unde apa era calmă. Numai să nu mă tragă valul îndărăt! Mă zbăteam din răsputeri, lopătam cu brațele, cu picioarele, într-un suprem și ultim efort. De fapt, exagerez dacă spun că acolo, între stânci, apa era „calmă", pentru că e vorba de un calm foarte relativ. Ieșisem, ce-i drept, din vâltoare, dar furtuna răscolea și răsturna oceanul, purtându-mă în toate sensurile ca pe un dop de plută jucat într-un vas cu apă. Avui însă norocul să zăresc prin noapte fâșia de pământ. Fără această fericită împrejurare, probabil că n-aș fi scăpat cu viață. Știam, deci, în ce direcție trebuie să înot. Și chiar dacă în iureșul elementelor dezlănțuite nu făceam decât progrese infime, atinsei totuși, până la urmă țărmul — deși într-alt chip decât mi-aș fi dorit. Apă și pământ — totul era

negru ca păcura, încât nu le puteam deosebi ca să-mi aleg un loc prielnic de acostare. Orbecăind astfel, mă izbii cu capul într-o muche de stâncă. Parcă m-ar fi trăsnit cineva cu toporul în creştet. Mai avui prezenţa de spirit să mă agăţ cu mâinile de stâncă şi să mă salt niţel, după care îmi pierdui cunoştinţa.

Când m-am dezmeticit, uraganul încă mai fierbea. Mă durea capul, dar nu luam în seamă durerea. Mai multă grijă îmi provoca faptul că habar nu aveam unde sunt. Mă aflam oare pe ţărm, sau pe o stâncă ieşită din apă? Era cu neputinţă să mă clintesc din loc. Piatra era netedă şi lunecoasă. Cu greu izbuteam să rezist furtunii care tot mai ameninţa să mă înghită. În cele din urmă, observai că uraganul parcă s-ar domoli. Şi, într-adevăr, aşa cum se întâmplă de obicei, se potoli curând, ca la un semnal. Ploaia încetă brusc şi stelele se iviră pe cer.

La lumina lor mă putui orienta. Mă aflam pe ţărm. Îndărătul meu apele mai clocoteau; în faţă se înălţau nişte arbori răzleţi. O luai într-acolo. O parte din arbori înfruntaseră cu succes furtuna; mulţi alţii însă fuseseră smulşi din rădăcini, culcaţi la pământ sau târâţi în largul apelor. Zării apoi, ca printr-o pâclă deasă, câteva lumini mişcătoare. Bănuind că sunt oameni, mă grăbii să ajung până la ei.

Erau, într-adevăr, nişte oameni de prin partea locului, adunaţi în jurul unor case cărora uraganul le pricinuise mari stricăciuni. Uneia îi smulsese acoperişul, zvârlindu-l cât colo, în larg.

Ce mai uimire produse apariţia mea! Se zgâiră oamenii la mine ca la o fantomă. Oceanul încă vuia bezmetic, aşa că numai răcnind ne puteam auzi unul pe altul. Erau pescari. Uraganul aruncase vasul nostru pe una din insulele Tortugas, unde se înălţa fortul Jefferson. În fort se aflau atunci închişi prizonierii de război ai Confederaţiei.

Pescarii mă primiră cât se poate de prietenos, îmi dădură rufărie uscată și îmbrăcăminte — căci nu aveam pe mine decât pijamaua în care dormisem pe vapor. Apoi se împrăștiară să cerceteze coasta și să descopere pe eventualii naufragiați. Până dimineața fură descoperite șaisprezece victime, dintre care trei, dând semne de viață, au putut fi salvate. Ceilalți muriseră. Țărmul era semănat de epave; vasul sfărâmat, prova înfiptă în stânca de care o izbise uraganul.

Eram, așadar, un naufragiat în cel mai deplin înțeles al cuvântului, căci nu mai posedam nimic; banii pe care îi agonisisem zăceau în negura oceanului. Firește că regretam pierderea, dar mă și consola faptul că eram unul dintre cei puțini — doar patru la număr — care scăpaserăm de moarte. Avusesem, fără îndoială, mare noroc.

Comandantul fortului se ocupă de noi. Primirăm toate cele necesare, iar mie mi se oferi ocazia să mă îmbarc pe un vapor care pleca spre New York. Astfel ajunsei acolo, în marele oraș, mai sărac chiar decât odinioară, când îl vizitasem pentru prima dată. Îmi lipsea până și curajul de a o lua iarăși de la capăt.

De ce am plecat la New York și nu la Saint Louis, unde aveam cunoscuți și puteam să mă bizui cu toată încrederea în ajutorul bătrânului Henry? Pentru că îi eram atât de îndatorat, încât nu mai voiam să abuzez de bunăvoința lui. Ei da, să fi fost sigur că dau acolo de Winnetou! Însă goana lui după Santer putea să mai dureze luni de zile, dacă nu mai mult. Unde să-l fi căutat în tot acest răstimp? Eram, ce-i drept, ferm decis să-l regăsesc, dar asta presupunea să mă întorc în Vestul Sălbatic, să vizitez iarăși acel pueblo de lângă Rio Pecos. Or, pentru a întreprinde o asemenea călătorie, trebuia mai întâi să-mi refac situația. În împrejurările date

— gândeam eu — numai la New York aș fi reușit să mă pun din nou pe picioare.

Speranțele nu mi-au fost înșelate. Am avut noroc. Am făcut cunoștința prea oncrabilului mister Josy Taylor, care conducea un corp de detectivi, renumit pe atunci, și mi-am oferit serviciile. Auzind cine sunt și prin câte trecusem în ultima vreme, dumnealui căzu de acord — deși eram german — să mă angajeze de probă. Avea ideea preconceputâ că germanii nu ar fi apți pentru specialitatea lui. Totuși, grație câtorva succese datorate mai curând întâmplării decât perspicacității mele, am izbutit să-i inspir încredere și să i-o sporesc treptat. Astfel, până la urmă, am ajuns să mă bucur de întreaga-i bunăvoință: îmi încredința unele misiuni cu șanse sigure de reușită și îndeobște bine plătite.

Într-o zi, după apelul nominal, mă pofti în cabinetul său, unde aștepta un domn mai în vârstă, cu înfățișare îngrijorată. Se făcură prezentările și aflai că e vorba de bancherul Ohlert, venit să ne ceară asistența într-o chestiune particulară. Cazul era pe cât de penibil pentru persoana lui, pe atât de periculos pentru afacerile sale.

Avea un singur copil, un fiu cu numele de William, în vârstă de douăzeci și cinci de ani, învestit cu dreptul de a dispune în chestiunile financiare ale firmei ca și tatăl său. Acesta din urmă era însurat cu o germană, fiind el însuși de aceeași obârșie. Tânărul, mai mult visător decât activ, se ocupa de preferință cu lecturi științifice, beletristice și studia mai curând metafizica decât registrele de contabilitate ale întreprinderii, considerându-se și mare savant, și poet desăvârșit. Faptul că una din revistele newyorkeze de limbă germană îi publicase câteva poezii l-a întărit și mai mult în această convingere. Din una-n alta, îi trăsni prin cap ideea să scrie o tragedie al cărei principal erou să fie un poet nebun. Pentru a se docu-

menta cât mai temeinic, își procură o grămadă de cărți de specialitate și se apucă să studieze bolile mintale. Consecințele fură îngrozitoare: identificându-se treptat cu eroul său, tânărul Ohlert ajunse să se creadă el însuși nebun. Nu de mult tatăl său făcuse cunoștința unui medic psihiatru care afirma că are intenția să creeze o clinică particulară pentru alienați. Susținea că fusese multă vreme asistentul unor specialiști celebri și îi inspiră bancherului atâta încredere, încât acesta îl rugă să se ocupe de fiul său și să încerce a-l vindeca.

Din acea zi o prietenie intimă se legă între medic și Ohlert-junior pentru ca, la un moment dat, să dispară amândoi în chip cu totul surprinzător. Abia atunci bancherul, devenit mai atent, descoperi că medicul în cauză nu era decât un cârpaci și un impostor cum sunt cu miile în Statele Unite, tolerați să-și facă mendrele pe spinarea bieților pacienți.

Taylor, șeful meu, întrebă cum se numește acel pretins medic. Când îi află numele, adică Gibson, precum și adresa, constată că aveam de-a face cu o veche cunoștință. Eu însumi îl supravegheasem multă vreme pentru o altă afacere necurată. Posedam și o fotografie a lui. O țineam în sertar și când i-o arătai bancherului Ohlert, acesta recunoscu imediat pe dubiosul prieten și medic al fiului său.

Acest Gibson era un escroc de prima clasă, care hoinărise mult timp prin Statele Unite și prin Mexic, atribuindu-și tot felul de titluri și profesiuni. Bancherul, vizitând-o în ajun pe gazda escrocului, află că acesta plătise tot ce-i datora și plecase nu se știe unde. William, fiul bancherului, luase cu sine o sumă apreciabilă de bani și totuși, chiar astăzi, tatăl său primi din partea unei bănci din Cincinnati, cu care întreținea strânse legături de afaceri, o telegramă prin care era anunțat că William ridi-

case de la bancă cinci mii de dolari și plecase mai departe, la Louisville, ca să-și aducă de acolo logodnica. Afirmația din urmă era, desigur, mincinoasă.

Existau toate motivele să se presupună că falsul medic își răpise „pacientul" pentru a intra în posesia unor mari sume de bani. William cunoștea personal pe cei mai de seamă bancheri și putea obține de la ei orice sumă ar fi cerut. Era, deci, neapărat necesar ca escrocul să fie prins, iar bolnavul readus acasă.

Cazul mi-a fost încredințat mie. Mă înarmai cu împuternicirile și instrucțiunile de rigoare, precum și cu o fotografie a lui William Ohlert și mă îmbarcai pe un vapor, mai întâi spre Cincinnati. Cum Gibson mă știa la față, îmi luai și recuzita necesară pentru cazul că ar fi fost nevoie să mă deghizez.

La Cincinnati îi făcui o vizită bancherului cu pricina, care mă informă că Gibson se găsea într-adevăr în tovărășia lui William Ohlert. Ajungând apoi la Louisville, aflai că cei în cauză își luaseră bilete pentru Saint Louis. Mă dusei, firește, într-acolo, dar abia după multe și neslăbite cercetări dădui de urma lor. De mare folos mi-a fost și de astă dată bătrânul mister Henry; cred că nu mai e nevoie să spun că l-am vizitat în atelierul său. Omul se arătă foarte surprins de faptul că devenisem detectiv, mă compătimi din toată inima pentru pierderea suferită de pe urma naufragiului și, la despărțire, îmi ceru să-i făgăduiesc că, după ce-mi voi fi îndeplinit misiunea în curs, voi renunța la slujbă și mă voi întoarce în Vestul Sălbatic. Urma să experimentez acolo noua lui armă cu repetiție, iar până atunci dânsul avea să-mi țină în păstrare doborâtorul de urși.

William și Gibson plecaseră cu vaporul pe Mississippi spre New Orleans și trebuia să mă iau după ei. Ohlert-senior îmi dăduse o listă a tuturor băncilor cu care lucra.

La Louisville și la Saint Louis, informându-mă la băncile indicate pe listă, aflasem că William trecuse pe acolo și ridicase diverse sume de bani. Același lucru îl făcuse și la doi prieteni de afaceri din New Orleans. Pe ceilalți i-am prevenit și i-am rugat să mă anunțe de urgență în cazul că se va prezenta la ghișeele lor.

Asta e tot ce descoperisem și mă găseam acum în mijlocul puhoiului de oameni care inundau străzile orașului. Evident că sesizasem și poliția despre cazul ce mă interesa și nu mai aveam altceva de făcut decât să aștept rezultatul cercetărilor. Pentru a nu sta degeaba, hoinăream prin mulțime, scrutând cu atenție trecătorii. Poate că o întâmplare fericită mi-ar fi putut veni în ajutor.

New Orleans are un aspect hotărât sudic, mai ales în vechile cartiere. Dai de uliţe strâmte și murdare, de case învelite cu iederă și prevăzute cu balcoane. Acolo se retrage un anume fel de viață care se teme de lumina zilei. Întâlnești oameni cu tenurile cele mai diferite, de la galbenul-palid, bolnăvicios, până la tuciuriul cel mai întunecat al negrilor. Flașnetari, cântăreți vocali ambulanți și chitariști îți împuie urechile cu producțiile lor artistice. Bărbații strigă, femeile țipă. Aci un matroz înfuriat îl trage pe un chinez de smocul din creștet, în timp ce acesta înjură de mama focului; dincolo se încaieră doi negri spre hazul privitorilor adunați în jur. Pe la fiecare colț de stradă hamalul dă nas în nas cu alt hamal, își leapădă amândoi poverile și se iau la bătaie. Intervine un al treilea, vrea să facă pace și încasează până la urmă pumnii amândurora.

O impresie mai bună fac micile așezări suburbane, cu case rustice, cochete, împrejmuite cu grădini curate în care cresc trandafiri, coacăze, oleandri, peri, smochini, piersici, portocali, lămâi. Acolo își află cetățeanul liniștea și tihna mult dorite după zarva ameţitoare a orașului.

Bineînțeles că în port agitația e cea mai intensă. Acolo mișună vapoarele și ambarcațiunile de tot soiul și de toate mărimile. Pe chei stau grămadă munți de baloturi și stive de butoaie printre care foiesc sute de docheri. Te-ai crede într-unul din marile târguri de bumbac ale Indiei răsăritene.

Rătăceam deci prin oraș cu ochii atenți — dar zadarnic! Se făcuse amiază și era foarte cald. Mă aflam pe larga și frumoasa Common-Street, când privirea îmi fu atrasă de firma unei berării germane. Un pahar de bere Pilsen nu strica pe o asemenea arșiță, așa că am intrat.

Câtă trecere avea berea încă de pe atunci, se vedea din mulțimea de consumatori care umpleau localul. După multă căutare, am găsit un scaun liber, tocmai în fund, la o măsuță cu numai două locuri, dintre care unul ocupat de un ins al cărui aspect ar fi tăiat oricui pofta de a se așeza lângă dânsul. Îi cerui totuși îngăduința să-mi consum berea la măsuța respectivă.

Pe chipul străinului se așternu un zâmbet ca de milă. Mă privi cu stăruință și cu oarecare dispreț. Apoi întrebă:

— Da' parale aveți, master?

— Firește! i-am răspuns mirat.

— Înseamnă că, pe lângă bere, puteți plăti și locul pe care-l ocupați?

— Așa cred.

— *Well,* atunci la ce bun îmi mai cereți îngăduința să vă așezați lângă mine? După socotelile mele, sunteți străin, un pripășit prin partea locului, așadar un *greenhorn.* Să-l văd eu pe acela care mi-ar interzice să mă așez unde-mi place! L-aș face zob! Întinde-ți, domnule, picioarele în voie, comandă-ți berea și, dacă te incomodează cineva, dă-i una după ceafă!

Mărturisesc sincer că purtarea lui mă cam intimida. Simțeam că roșesc. De fapt, omul mă luase peste picior

și aveam sentimentul vag că nu ar trebui să i-o trec cu vederea, că s-ar cuveni să schițez cât de cât un protest. De aceea, în timp ce mă așezam, i-am răspuns:

— Ați ghicit, sunt străin, master. Dar expresia cealaltă v-o interzic, altminteri m-aș vedea obligat să vă conving că nu sunt deloc un *greenhorn*. A fi vulpoi șiret nu implică și lipsa de politețe.

— *Pshaw!* făcu el indiferent. În orice caz, dumneavoastră nu-mi prea faceți impresie de vulpoi. Iar pe orgoliosul n-are rost să-l jucați; degeaba osteneala. N-am avut nici o intenție rea și, la urma urmei, mă întreb cum ați putea să vă impuneți față de mine. Old Death nu e omul care să se piardă cu firea.

Old Death! Vasăzică aveam de-a face cu Old Death! Auzisem multe despre acest notoriu, ba chiar celebru *westman*. Despre isprăvile sale se vorbea la toate focurile de tabără dincolo de Mississippi și numele lui pătrunsese până în marile orașe din est. Dacă numai a zecea sau a douăzecea parte din câte se povesteau despre el ar fi corespuns adevărului, încă ar fi însemnat să-ți scoți pălăria în fața unui vânător și cercetaș de asemenea anvergură. Și-a petrecut viața cutreierând Vestul în lung și-n lat și scăpând teafăr din toate primejdiile. Cei mai săraci cu duhul îl credeau pur și simplu imun la gloanțe.

Nimeni nu-i cunoștea numele adevărat. Old Death era porecla lui de *westman*, de războinic, și însemna „Moartea cea bătrână". Și-o câștigase datorită conformației sale neobișnuit de ciolănoase și deșirate. Având-l acum în fața mea, înțelegeam de ce fusese poreclit astfel.

Era înalt, peste măsură de înalt, și trupul său încovoiat părea să nu fie decât piele și os. Pantalonii îi fluturau largi în jurul picioroangelor. Haina de vânătoare, croită din aceeași piele ca și pantalonii, se închircise cu

timpul în așa hal, încât mânecile abia îi ajungeau la jumătatea brațelor, dure, descărnate, scheletice.

Sus, din gulerul cămășii, răsărea un gât interminabil, ca de mort, pe care mărul lui Adam atârna ca într-un săculeț. Și apoi, capul! Nici cinci grame de carne pe el; ochii pierduți adânc în orbite, iar țeasta fără un fir de păr. Obrajii cumplit de uscați, fălcile puternice, pometii proeminenți, nasul flasc și teșit, cu nările mari în vânt — leit hârcă de care să fugi îngrozit, dacă îți iese cumva în drum. Capul acesta avea asupră-mi și un efect olfactiv: îmi părea că simt duhorile descompunerii, mirosul de acid sulfuric și de amoniac. Să-ți piară, zău, orice poftă de mâncare și băutură! . . .

Picioroangele și le purta în niște teci, un fel de cizme din piele de cal, croite dintr-o singură bucată. La călcâie — o pereche de pinteni uriași, având drept rotile două xicane de argint.

Jos, lângă măsuță, zăcea un harnașament complet de călărie, adică șaua cu toate dichisurile ei, de care omul își rezemase una din acele vechi flinte de Kentucky, lungi cât toate zilele, și astăzi rar întâlnite. Restul armamentului consta dintr-un cuțit „Bowie" și două pistoale ale căror prăsele ieșeau la iveală dintr-un fel de brâu garnisit cu o mulțime de scalpuri cât o palmă de mari fiecare. Cum scalpurile nu proveneau de la albi, era de presupus că posesorul lor jupuise, după obiceiul locului, țestele indienilor înfrânți de el.

Berarul îmi aduse comanda. Când să duc paharul la gură, Old Death mă opri cu un gest poruncitor și zise:

— Stai, nu te grăbi, *boy!* Mai întâi, să ciocnim. După câte știu, cam așa se obișnuiește pe la dumneavoastră.

— Aveți dreptate, însă numai între prieteni — i-am răspuns, șovăind să-i urmez invitația.

— Ia nu mai faceți nazuri! Stăm aici unul lângă altul și n-avem nici un motiv, ba nici nu ne trece prin gând să ne apucăm reciproc de beregată. Haide, să ciocnim! Nu sunt spion, nici hingher; puteți ședea liniștit un sfert de oră în tovărășia mea.

Vorbele acestea sunau cu totul altfel. Ciocnirăm deci paharele, apoi rostii, la rândul meu:

— Știu prea bine, sir, cu ce fel de ins am de-a face. Dacă sunteți într-adevăr Old Death, nu mi-e teamă că m-aș afla într-o companie neplăcută.

— Mă cunoașteți, vasăzică? Păi, atunci să nu mai vorbim de mine, ci de dumneavoastră! Ce gând v-a îndemnat spre Statele Unite?

— Același care-i îndeamnă și pe alții: am venit în căutarea norocului.

— Cred! Dincolo, în bătrâna Europă, oamenii își închipuie că aici n-ai decât să-ți caști buzunarul ca să-l umpli cu dolari. Cum se pricopsește vreunul, gata, toate ziarele tabără pe el. Dar despre miile de oameni care sunt trași la fund și dispar în valurile vieții nimeni nu suflă o vorbă. Ei, v-ați găsit norocul, i-ați dat barem de urmă?

— Mă aflu, oarecum, în cea de-a doua ipostază.

— Atunci fiți atent, nu cumva să-l pierdeți din ochi! Eu știu din proprie experiență cât de greu e să te ții după el. Poate ați auzit că sunt un *scout*, cercetaș de profesie, călăuză. Nici un *westman* nu se poate măsura cu mine. Și, totuși, degeaba m-am zbătut și am alergat după noroc. De sute de ori mi s-a părut că, uite, întind numai mâna și-l apuc; dar de fiecare dată s-a năruit totul ca un castel de nisip, ca o himeră.

Vorbise pe un ton sumbru și rămase apoi cu ochii în gol. Cum nu dădui nici o replică, mă privi după o vreme și spuse:

— Master, încercați să fiți mai deștept ca mine! Vi se citește pe față că ați putea s-o pățiți.

— Zău? Cum așa?

— Sunteți prea delicat, prea subțire; mirosiți a parfum. Un indian, privindu-vă frizura, s-ar prăbuși de spaimă. Costumul, fără o pată, fără un fir de praf pe el. Așa, dați-o naibii, n-o să găsiți norocul în Vest!

— Nu am intenția să-l caut numaidecât acolo.

— Fiți atunci amabil și povestiți-mi câte ceva despre condiția dumneavoastră socială, profesie, ocupație.

— Am studii.

I-am răspuns cu oarecare mândrie. Dar el îmi zâmbi alene — pe figura lui suptă zâmbetul părea mai curând un rânjet sfidător — și clătină din cap:

— Studii! Vai și amar! Vă închipuiți, probabil, că sunteți grozav? Aflați că tocmai oamenii de soiul dumneavoastră sunt cei mai neajutorați când e vorba să-și caute norocul. Aveți vreo slujbă?

— Da, la New York.

— Ce fel?

Avea un mod al lui de a întreba; parcă te obliga la răspuns. Totuși, de astă dată nu-i puteam spune adevărul.

— Sunt angajat la un bancher și am venit încoace în interes de serviciu.

— Bancher? Asta-i altă poveste. Înseamnă că drumul e mult mai neted decât credeam. Țineți-vă de slujbă, sir! Nu orice om cu studii se bucură de un angajament la băncile americane. Și încă la New York! În cazul acesta, vă bucurați de multă încredere, mai ales că sunteți încă foarte tânăr. Când trimiți pe cineva de la New York spre sud, nu alegi pe un oarecișicare, ci pe un om care prezintă toată siguranța. Îmi pare bine că m-am înșelat în pre-

supunerea mea! Vasăzică, aveţi de rezolvat o chestiune financiară?

— Cam aşa ceva.

— Hm!

Mă cântări iarăşi din ochi şi, cu zâmbetu-i ştiut, continuă:

— Şi, totuşi, cred că m-aş face forte să ghicesc adevăratul scop al prezenţei dumneavoastră aici.

— Mă îndoiesc.

— Fie! Vă dau însă un sfat. Când nu vreţi să se observe că vă aflaţi aici în căutarea cuiva, atunci stăpâniţi-vă bine ochii. I-aţi măsurat cu atâta ineres pe clienţii localului şi i-aţi cercetat prin geam pe trecători, încât nu încape îndoială că urmăriţi pe cineva. Am ghicit?

— Da, master. Vreau să întâlnesc o persoană căreia nu-i ştiu adresa.

— Întrebaţi pe la hoteluri.

— N-am obţinut nimic; chiar şi osteneala poliţiei a fost zadarnică.

Din nou se instală pe chipul lui acel zâmbet pe care-l voia amabil. Îmi dădu un bobârnac, amuzându-se:

— Master, sunteţi totuşi un *greenhorn*, un *greenhorn* desăvârşit. Nu mi-o luaţi în nume de rău, dar ăsta-i adevărul.

Atunci îmi dădui, firește, seama că vorbisem prea mult. Ceea ce dânsul se grăbi să-mi confirme:

— Sunteţi aici într-o chestiune care seamănă oarecum cu o afacere financiară. După cum spuneaţi, omul în cauză e căutat şi de poliţie. Dumneavoastră înşivă cutreieraţi străzile şi localurile ca să-l depistaţi... Nu mi-ar spune lumea Old Death dacă nu aş şti cu cine am onoarea...

— Ei cu cine, sir?

— Cu un detectiv, cu un polițist particular însărcinat să rezolve o chestiune mai mult de familie decât una penală.

Omul acesta era, într-adevăr, un psiholog îndrăcit. Să mă fi dat bătut recunoscându-mi identitatea? Nu. Așadar, am negat categoric:

— Prețuiesc, sir, agerimea dumneavoastră, dar în cazul de față ați dat greș.

— N-aș crede!

— Cu siguranță!

— *Well!* Vă privește dacă-mi spuneți sau nu adevărul. Nu pot și nici n-am de gând să vă silesc. Dar dacă doriți să nu vi se citească intențiile, fiți, vă rog, mai puțin străveziu. E vorba de bani. Și iată că misiunea îi e încredințată unui *greenhorn;* se procedează deci cu discreție; așadar, omul căutat este un prieten intim sau chiar rudă cu păgubitul. Ceva necurat e în orice caz la mijloc, altminteri poliția nu v-ar fi făgăduit asistență. Probabil că respectul a căzut în mrejele unui escroc care îl exploatează. Da, da, nu vă uitați așa la mine, sir! Vă miră fantezia mea? Păi, un *westman* iscusit reconstituie din două urme de pași drumul de aici până-n Canada, și rareori greșește.

— Ce să spun, master, dispuneți de o imaginație formidabilă!

— *Pshaw!* Din partea mea, tăgăduiți totul. N-am nimic de pierdut. Cunosc orașul destul de bine și v-aș fi un sfetnic bun. Dacă socotiți însă că, procedând după cum vă taie capul, veți ajunge mai repede la țintă, mă rog, foarte frumos; dar nu știu, zău, dacă e și util.

Se ridică de pe scaun și scoase din buzunar o pungă veche de piele ca să-și achite consumația. Mi-am zis că-l voi fi jignit cu neîncrederea mea, și am încercat să șterg efectul:

— Sunt lucruri pe care nu e bine să le spui și altora, cu atât mai puțin unui necunoscut. Totuși, departe de mine intenția de a vă indispune. Cred că...

— Ai-ai! mă întrerupse el, aruncând o monedă pe masă. Nici vorbă de indispoziție. Nu mă simt deloc jignit. Dar aveam cele mai bune gânduri pentru că, să zic așa, un *ce* al persoanei dumneavoastră mi-a stârnit interesul.

— Poate să ne revedem.

— Cam greu. Chiar astăzi plec în Texas și de acolo în Mexic. Nu cred ca plimbarea dumneavoastră să se desfășoare pe aceeași rută, așa că... *farewell*, sir! Rămas bun! Și la o adică, mă rog, amintiți-vă că v-am spus *greenhorn*. Din partea lui Old Death, puteți s-o acceptați cu tot calmul. N-am spus-o ca să vă insult și, dacă nu greșesc, unui novice îi șade foarte bine să nu se încreadă în propriile-i calități.

Luă din cuier pălăria cu boruri largi, își aruncă în spinare harnașamentul și, apucând flinta, dădu să plece. Dar nu făcu nici trei pași, că se întoarse grăbit.

— Să nu vă fie cu supărare, sir! îmi șopti. Am și eu studii și îmi amintesc, ca să zic așa, cu mare haz, ce dobitoc înfumurat am fost pe vremuri. *Good bye!*

De data aceasta părăsi într-adevăr localul. Îl urmării cu privirea până ce făptura-i deșirată, amuzându-i pe trecători, se pierdu în mulțime. Mă sileam să-i port pică, dar, în ciuda străduinței, nu izbuteam. Înfățișarea lui deșteptase în mine un fel de compasiune. Rostea vorbe dure, în schimb, glasul îi era blând și binevoitor. Ascultându-l, mi-am dat seama că nu-mi dorea decât binele. Cu toată urâțenia lui, îmi plăcuse. Și, totuși, a-i mărturisi intențiile mele ar fi fost mai mult decât imprudent, deși nu mă îndoiam că mi-ar fi putut veni în ajutor cu vreo idee ingenioasă. Chestia cu *greenhorn*-ul nu i-o luam în

nume de rău: Sam Hawkens mă obișnuise într-atât cu porecla, încât nu mă mai simții ofensat și nici nu găsii de cuviință să-l informez că fusesem și eu cândva în Vestul Sălbatic.

Ședeam la masă îngândurat, cu capul sprijinit în palmă și privind țintă înaintea mea. Când, deodată, ușa se deschise și în cadrul ei apăru însuși... Gibson!

Se opri în prag, plimbându-și ochii peste cei prezenți. Când să-i îndrepte spre mine, mă răsucii cu spatele la ușă. În local nu era nici un alt scaun liber afară de cel pe care șezuse adineauri Old Death. Așadar, Gibson avea să vină la masa mea. Mă și bucuram în sinea mea de groaza ce-o să-l apuce când se va trezi față în față cu mine.

Dar nu veni. Auzii ușa scârțâind din țâțâni și mă întorsei. Probabil că, recunoscându-mă, a șters-o imediat. Îl zării tocmai când ieșea în mare grabă. Smulsei pălăria din cuier, aruncai berarului o monedă și țâșnii afară ca din pușcă. Iată-l acolo, în dreapta, căutând să dispară îndărătul unui grup masiv de trecători! Întoarce capul, mă vede și își lungește pașii. Îl urmez în același ritm. Depășesc grupul acela de oameni și observ cum individul cotește într-o stradă laterală. Ajung și eu la colț, în timp ce el, tocmai la capătul opus al străzii, dă să intre în altă stradă. Și, culmea culmilor — se mai și oprește locului, mă scrutează de departe, își scoate pălăria și o flutură în bătaie de joc. Natural că gestul mă scoate din sărite și, fără a ține cont de mirarea trecătorilor, o iau pur și simplu la trap. Pe stradă, nici urmă de polițist. Să apelez la sprijinul cetățenilor? Inutil. Nu mi-ar sări nimeni în ajutor.

În sfârșit, mă pomenesc într-o mică piață. De ambele părți, înghesuite, se înșiră case mici, bătrâne; în față, vile

cu grădini multicolore. Piața e destul de animată, dar nici pomeneală de Gibson. A dispărut.

Un negru stă sprijinit de ușa unei frizerii. Pare că stă de multă vreme acolo; imposibil să nu-l fi văzut pe fugar. Mă apropii, îmi scot politicos pălăria și-l întreb dacă n-a observat cumva un gentleman care a trecut grăbit prin piață. Omul își dezvelește dinții lungi, galbeni, și răspunde:

— *Yes,* sir! Văzut. Fugit repede, foarte. Intrat acolo.

Și îmi arătă una din vile. Îi mulțumesc și o iau spre poarta din fața grădinii. E încuiată. Sun vreo cinci minute în șir până ce un bărbat, negru și el, vine să-mi deschidă. Îi cer permisiunea să intru, dar îmi trântește poarta în nas:

— Întâi întrebam *massa*. Dacă *massa* nu dai voie, nu deschide.

Pleacă, și eu stau și aștept ca pe jar cel puțin alte zece minute. În sfârșit, se întoarce.

— Eu nu deschide — zice. *Massa* nu dai voie. Nimeni azi nu i intră. Poarta tot timp încuiată. Plecați repede. Dacă gard săriți, *massa* ai drept trage cu pistol.

Eu stau ca vițelul la poarta nouă. Ce să fac? Să intru cu forța, nu se poate; în acest caz, proprietarul nu ar ezita să tragă în mine; când e vorba de căminul său, americanul nu știe de glumă. Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să merg la poliție.

Necăjit peste măsură, dau să traversez piața, când, iată, văd un băiețaș ce aleargă spre mine, cu un bilețel în mână.

— Sir, sir! mă strigă. Stați nițel! Îmi datorați zece cenți pentru bilețelul ăsta.

— De la cine?

— De la un gentleman care a ieșit din casa aceea — răspunde băiatul, arătându-mi cu totul altă clădire.

V-a scris ceva pe bilet și m-a rugat să vi-l dau. Zece cenți, sir!

Îi întind banii și iau răvașul. Puștiul o ia repede din loc. Pe afurisita de foaie scria:

„Prea stimabile master! Ați venit cumva după mine la New Orleans? Așa-mi închipui, doar mă urmăriți. Știam eu că sunteți un guguman, totuși nu vă credeam atât de prost încât să nădăjduiți că veți pune mâna pe mine. De-ați avea măcar un dram de minte, nu v-ați angaja într-o astfel de aventură. Plecați frumușel înapoi, la New York, și transmiteți din parte-mi complimente lui master Ohlert! Am luat toate măsurile ca să nu mă uite cât va trăi. Sper, de asemenea, să vă amintiți când și când de această întâlnire, care, de bună seamă, nu a decurs prea glorios pentru persoana dumneavoastră. Gibson".

Vă imaginați ce plăcere mi-a făcut amabila epistolă. Împăturii bilețelul, îl băgai în buzunar și-mi văzui de drum. Nu era exclus ca escrocul să mă pândească dindărătul vreunui geam. De ce să-i ofer satisfacția de a mă vedea fâstâcit!

Totuși, nu pierdeam din ochi piața. Individul, nicăieri. Plecase și negrul din fața frizeriei; nici pe băiețaș nu-l mai zăream ca să-l întreb de Gibson. Desigur că primise indicații să dispară.

Pe când sunam la poartă și așteptam în fața vilei, Gibson avusese tot timpul să-mi scrie acele rânduri. Negrul mă trăsese pe sfoară, Gibson își bătuse joc de mine, iar puștiul afișase un zâmbet, ca și când ar fi știut de festa ce mi s-a jucat.

Eram într-o dispoziție cum nu se poate mai proastă; eșuasem în chip lamentabil. Mai mare rușinea! Nici măcar poliției nu trebuia să-i suflu vreo vorbă despre această întâlnire cu Gibson. Mă depărtai deci tăcut și amărât.

Părăsind piața, mă apucai să cercetez toate străzile laterale, fără să întrevăd, de fapt, nici o șansă de succes; era doar la mintea cocoșului că Gibson avusese grijă să părăsească acel cartier primejdios; era chiar de bănuit că se va folosi de prima ocazie pentru a pleca din New Orleans.

Mă fulgeră acest gând, cu toate că nu posedam — vorba escrocului — decât un „dram de minte". Am coborât repede în port, unde așteptau vasele ce urmau să plece în ziua respectivă. Am cerut și ajutorul a doi polițiști, dar fără nici un folos. Cutreierai toate restaurantele și tavernele, până târziu noaptea. Apoi, frânt de oboseală, revenii la hotel și mă culcai.

Dormeam și visam că mă aflu într-un ospiciu. Sute de nebuni ce se credeau poeți îmi întindeau fiecare niște manuscrise uriașe ca să le citesc. Firește că erau numai tragedii și toate aveau ca erou principal câte un poet dement. Trebuia să le citesc pe nerăsuflate, din scoarță în scoarță, căci Gibson veghea lângă mine, gata să tragă cu pistolul dacă m-aș fi oprit din lectură. Citii așa întruna, până mă trecură nădușelile. La un moment dat făcui totuși o pauză ca să-mi scot batista din buzunar și să-mi șterg fruntea îmbrobonată de sudoare. Atunci Gibson, nici una nici două, trase.

Detunătura mă trezi aievea din somn, căci nu fusese doar o părere. Zvârcolindu-mă în pat și repezindu-mă să smulg pistolul din mâna lui Gibson, lovisem lampa de pe noptieră și o spărsesem. Dimineața, paguba — adică opt dolari — mi-a fost pusă la socoteală.

După ce mă deșteptai leoarcă de sudoare, îmi băui ceaiul și ieșii în oraș. În sfârșit, o baie în minunatul lac Pontchartrain mă învioră de-a binelea și mă pusei din nou pe căutat. Deși fără vreo nădejde de a da aici de urma individului, intrai în berăria unde îl întâlnisem pe

Old Death. Localul era mai puțin populat ca în ajun. Atunci zadarnic ai fi căutat vreun jurnal liber pe care să-ți arunci ochii; acum, pe toate mesele găseai diferite ziare. Mi-am ales pe cel mai interesant din câte apăreau pe atunci la New Orleans, anume „Deutsche Zeitung", care mai apare și astăzi, deși, după moda americană, și-a schimbat de atunci în câteva rânduri editorul și redactorii.

Fără intenția de a citi cu prea mult zel jurnalul, l-am despăturit și primul text care-mi atrase atenția era un poem. Când citesc o gazetă, las de obicei la urmă versurile, sau le trec cu vederea. Dar titlul acestui poem parcă aparținea unui roman de groază: „Cea mai cumplită dintre nopți". Eram gata să întorc pagina, când îmi săriră în ochi inițialele din josul poeziei: „W.O.". Păi, aceasta s-ar putea să însemne William Ohlert! Numele îmi stăruise în gând atâta vreme, încât făcui instantaneu legătura între cele două inițiale și tânărul pe care-l căutam. Doar Ohlert-junior se credea poet. Să-și fi folosit popasul la New Orleans pentru a oferi cititorilor așa-zisele sale versuri? Poate că poezia îi fusese tipărită atât de prompt în schimbul unei sume de bani. Dacă nu greșeam, atunci materialul acesta putea să constituie pentru mine un prețios indiciu. Așadar, citii:

„Cea mai cumplită dintre nopți"

Cunoști tu noaptea ce-n văzduh se lasă
Pe vânt turbat și-n răpăit de ploi,
Când nu e stea pe bolta-ntunecoasă
Și nici un ochi nu vede prin puhoi?
Oricât de neagră-i noaptea, zi se face;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace!

Cunoşti tu noaptea ce pe vieţi se lasă
Când moartea-ţi dă culcuşul cel de veci,
Nemărginirea când te cheamă-acasă
Şi sângele zvâcneşte-n spaime reci?
Oricât de neagră-i noaptea, zi se face;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace.

Cunoşti tu noaptea ce în gând se lasă
Şi nu-i poţi smulge vălu-ntunecat,
Şi sufletu-i pierdut, ca strâns în plasă,
Şi mii de diavoli creierii-ţi străbat?
Atunci nu-ţi afli tihnă, şi nici pace,
Căci niciodată ziuă nu se face!

W.O."

Mărturisesc că lectura acestor versuri m-a emoţionat profund. Oricât de îndoielnică ar fi fost valoarea lor literară, ele conţineau totuşi strigătul de groază al unui om oarecum înzestrat, care luptă neputincios împotriva forţelor sumbre ale nebuniei şi îşi presimte inevitabila prăbuşire. Mi-am stăpânit însă repede emoţia: trebuia să acţionez. Eram convins că autorul poemului era William Ohlert. După ce am găsit în anuar adresa redacţiei, m-am grăbit s-o vizitez.

Redacţia şi administraţia se aflau în aceeaşi clădire. Cumpărai de la biroul de expediţie numărul respectiv al jurnalului şi îmi începui investigaţia. Presupunerea mea se confirmă întocmai. Un anume William Ohlert venise în ajun cu poezia şi rugase să-i fie tipărită cât mai curând. La refuzul redactorului, oferise zece dolari pentru ca poezia să apară chiar în primul număr. Totodată, îşi exprimase dorinţa să i se trimită şpaltul. Se purtase cât se poate de corect, doar că avea ochii tulburi şi sublinia mereu că şi-ar fi scris poemul cu sângele inimii — la

urma urmei un mod de a vorbi al multor poeți și scriitori cu sau fără talent. Indicase unde să-i fie trimisă corectura: locuia — sau locuise — într-o pensiune de prim rang, foarte scumpă, situată în noul cartier al orașului.

Căutai adresa respectivă, după ce în prealabil trecusem pe la hotel și mă deghizasem — operație care, după părerea mea, îmi reuși excelent. Avui grijă să iau cu mine doi polițiști care să supravegheze casa câtă vreme voi fi înăuntru.

Eram aproape convins că escrocul cât și victima îmi vor cădea în mână și, bine dispus, sunai la ușa pe care o plăcuță de alamă anunța: *„First-class pension for Ladies and Gentlemen"*, pensiune de prim rang pentru doamne și domni. Iată dar pensiunea căutată. Era proprietatea unei doamne. Portarul deschise ușa, întrebându-mă ce doresc; cerui să fiu primit de stăpâna casei. Îi dădui și o carte de vizită, firește, pe alt nume. Slujitorul mă introduse în „vorbitor", și așteptai să apară gazda.

Femeia, cam de cincizeci de ani, era grasă și elegant îmbrăcată. Cu părul ei creț și cu unghiile ușor umbrite, părea să mai poarte în vine o rămășiță de sânge negru; făcea impresia unei persoane oneste și mă primi extrem de amabil.

Mă recomandai ca redactor al pomenitului ziar german, îi arătai exemplarul cu poezia și îmi exprimai dorința de a vorbi cu autorul. Versurile — adăugai — se bucuraseră de un asemenea ecou, încât voiam să-i achit onorariul și să-i propun continuarea colaborării.

Doamna mă ascultă cu politețe, apoi spuse:

— Vasăzică, dumnealui a publicat la dumneavoastră o poezie? Foarte interesant! Păcat că nu înțeleg germana, altminteri v-aș fi rugat să mi-o citiți. E frumoasă?

— Admirabilă, după cum v-am mărturisit de la bun început. A făcut vâlvă.

— Extrem de interesant! De altfel, domnul Ohlert mi-a făcut impresia unui bărbat foarte cult și a unui gentleman desăvârșit. Din păcate, era cam tăcut și nici nu avea relații cu nimeni. Nu a ieșit din casă decât o singură dată, probabil când v-a adus versurile.

— Da? În scurta mea discuție cu el am înțeles că a ridicat din oraș niște sume de bani; trebuie deci să fi ieșit și altă dată.

— Doar dacă o fi plecat în lipsa mea de acasă; ori, poate, că secretarul să-i fi rezolvat problema banilor.

— Are și secretar? Despre asta nu mi-a vorbit. Înseamnă că e un om cu stare.

— Desigur! Plătea bine și comanda cele mai scumpe mâncăruri. Consumația o achita master Clinton, secretarul.

— Clinton! Ah, dacă-l cheamă așa, trebuie să-l fi cunoscut la club. E din New York sau, în orice caz, vine de acolo... Admirabil om de lume! Ne-am întâlnit chiar ieri la prânz...

— Se poate. A ieșit, într-adevăr, ieri în oraș.

— Am petrecut atât de bine împreună — continuai eu — încât mi-a dăruit și o fotografie de-a lui. Din păcate, nu i-am putut oferi una în schimb, dar i-am promis să ne revedem chiar azi. Poftiți!

Îi arătai fotografia lui Gibson, pe care o purtam în buzunar.

— Da, chiar el e, secretarul — confirmă doamna după ce-și aruncase ochii asupra fotografiei. Dar cu regret trebuie să vă informez că nu-l veți întâlni prea curând. Și nici master Ohlert nu va putea să satisfacă cererea redacției. Sunt plecați amândoi.

Am tresărit. Dar m-am recules repede:

— Îmi pare foarte rău. Plecarea trebuie să fi intervenit pe neașteptate, nu-i așa?

— Exact. E o poveste profund emoționantă. Bineînțeles că master Ohlert nu mi-a mărturisit nimic în această privință: oamenii se feresc să-și răscolească propriile răni. Dar secretarul mi-a destăinuit povestea cu condiția celei mai stricte discreții. Trebuie să știți că m-am bucurat întotdeauna de încrederea locatarilor mei.

— Nu mă îndoiesc. Manierele dumneavoastră elegante, comportarea delicată cu oamenii justifică pe deplin încrederea de care vă bucurați — trăncănii eu fără să clipesc.

— Ah, vă rog! protestă ea măgulită de complimentele mele. Povestea aceea m-a mișcat până la lacrimi. Bietul om! Bine că a reușit să fugă la timp!

— Să fugă? Asta sună de parc-ar fi urmărit!

— Așa și este.

— Ciudat lucru! Tocmai el, un poet atât de înzestrat, aș zice genial! În calitatea mea de redactor, oarecum de coleg al lui, sunt extrem de interesat să aflu despre ce-i vorba. Presa e o forță deloc neglijabilă. Poate aș putea să-i vin în ajutor printr-un articol. Mare păcat că trebuie să păstrați atâta discreție!

Doamna se încinse la față. Își pregăti o batistă nu tocmai imaculată, ca s-o aibă la îndemână pentru momentele cheie, și zise:

— În privința discreției, sir, nu e chiar atât de grav, având în vedere că domnii s-au pus în siguranță. Presa, după cum se spune, e o mare putere și aș fi fericită să-l ajut pe sărmanul poet.

— La rândul meu, voi face tot ce-mi stă în putință; bineînțeles, dacă voi afla cele necesare.

Mărturisesc că-mi stăpâneam cu greu curiozitatea.

— Le veți afla. Inima îmi spune să nu vă ascund nimic. E vorba de o dragoste pe cât de fidelă, pe atât de tristă.

— Mi-am închipuit; nimic nu e mai greu, mai sfâșietor, decât o dragoste fără noroc.

Subliniasem aceasta, deși pe atunci nu prea aveam idee ce înseamnă a iubi cu adevărat.

— Prin cuvintele dumneavoastră mi-ați cucerit simpatia, sir! Ați trecut oare prin asemenea zbucium?

— Încă nu, doamnă.

— Atunci, vă puteți considera un om fericit. Eu am sorbit din paharul amărăciunilor, mai-mai să mă coste viața. Mama mea era mulatră. M-am logodit cu un creol, fiul unui plantator francez. Dar fericirea noastră a fost distrusă, pentru că tatăl logodnicului nu voia să admită în familia lui o fată de culoare. Vă închipuiți, așadar, cât de mult mă înduioșează soarta bietului poet care suferă din același motiv.

— Vreți să spuneți că e îndrăgostit de o fată de culoare?

— Da, de o mulatră. Tatăl lui i-a interzis această legătură și, folosindu-se de tertipuri, a obținut un document semnat de fată, prin care aceasta renunță la unirea ei cu William Ohlert.

— Tată denaturat! exclamai eu plin de revoltă, ceea ce îmi atrase din partea gazdei o privire caldă, binevoitoare.

Suferea, pare-se, aievea de pe urma basmului scornit de Gibson. Pesemne că, limbută cum era, femeia îi istorisise propriul ei amor nefericit, iar dânsul îi îndrugase o poveste aidoma, ca să-i topească sufletul de milă și să justifice, totodată, plecarea lor subită. Pentru mine, faptul că aflasem noul nume de împrumut — Clinton — al escrocului era deosebit de important.

— Într-adevăr, un tată denaturat! aprobă doamna. Însă William nu s-a dezis de iubita lui și s-au refugiat amândoi în orașul nostru. A dat-o aici în pensiune.

— Atunci nu văd de ce a părăsit New Orleans.

— Din pricina urmăritorului. Sosise în oraș.

— E vorba de tatăl său?

— N-a venit chiar el personal. A trimis un detectiv. Acest copoi ticălos, prevăzut cu un mandat, i-a hărțuit pretutindeni. (Îmi venea să râd de indignarea onorabilei doamne împotriva copoiului cu care, de fapt, se întreținea atât de amical.) Vrea să-l prindă pe William și să-l aducă înapoi la New York.

— Nu vi l-a descris, cumva, domnul Clinton pe individul acela infam? mă interesai, curios să mai aflu amănunte în legătură cu persoana mea.

— Mi l-a zugrăvit la perfecție, domnule, căci n-ar fi exclus ca nemernicul să descopere adresa lui William și să mă trezesc față-n față cu el. Dar nici o grijă! Mi-am pregătit cuvânt cu cuvânt răspunsurile. N-o să-i spun cu nici un chip încotro a plecat William. O să-l expediez exact în direcția opusă.

Și doamna îmi descrise, la rândul ei, pe „nemernic". Îl știa chiar pe nume — adică pe numele meu. Caracterizările păreau destul de obiective, corecte; în schimb, le rostea într-o manieră deloc măgulitoare pentru mine.

— Îl aștept să apară din clipă în clipă — șopti femeia. Când ați sunat, eram aproape sigură că-i el. Din fericire, m-am înșelat. Nu sunteți dumneavoastră dușmanul acestor îndrăgostiți, neomul care să lovească în fericirea lor. Dimpotrivă, ghicesc din emoția dumneavoastră că veți scrie la gazetă un articol în apărarea tinerei perechi și-l veți demasca pe copoi, să-i piară pofta.

— Desigur, aș face-o din toată inima, dar trebuie să aflu unde se găsește acum William Ohlert. Sunt obligat să-l anunț în prealabil. Îi cunoașteți adresa, sper.

— Știu încotro a plecat, însă n-am habar dacă scrisoarea dumneavoastră îl va mai găsi acolo. Pe detectiv

l-aș fi îndreptat spre nord-vest; dumneavoastră vă pot spune cinstit că a plecat spre sud, cu intenția de a ajunge în Texas. Avea de gând să debarce la Veracruz, în Mexic. Negăsind însă nici un vapor care să ridice imediat ancora și grăbit din cauza primejdiei ce-l pândea, s-a îmbarcat pe „Delfinul", în direcția Quintana.

— Precis?

— Absolut precis. N-a mai întârziat nici un minut, doar cât să-și urce bagajele pe bord. Portarul meu i-a dat o mână de ajutor și l-a condus chiar pe covertă. Acolo, marinarii l-au informat că „Delfinul" nu merge decât până la Quintana, cu escală la Galveston. Prin urmare, master Ohlert a plecat cu acest vapor; portarul a stat pe chei până la plecarea vasului.

— Dacă am înțeles bine, William Ohlert a plecat împreună cu logodnica și cu secretarul, nu-i așa?

— Desigur. Tustrei împreună. Adevărat că portarul n-a văzut-o pe logodnică, pentru că aceasta se retrăsese într-o cabină rezervată femeilor. Și firește că nu și-a permis să întrebe de ea. Personalul meu, țin s-o subliniez, e foarte discret și stilat. Dar se înțelege că William nu-și va fi părăsit logodnica, expunând-o primejdiei de a fi găsită de copoi. Abia aștept să se prezinte individul! Va fi o scenă nostimă. Mai întâi am să încerc să-i moi inima, pe urmă, dacă nu reușesc, îi spun de la obraz niște vorbe de-l vâr în pământ.

Femeie naivă și de treabă, gazda se enervă de-a binelea. Prea își pusese povestea la suflet. Se ridică de pe scaun, își strânse pumnii grăsuți și, îndreptându-i spre ușă, exclamă:

— Hai, ticălosule, să te învăț minte! Am să te strivesc numai cu vorba și cu ochii!

Era suficient. Puteam să plec. Altul și-ar fi luat rămas bun și ar fi lăsat-o să stăruie în eroarea ei. Dar

eu mă simții dator s-o lămuresc și să-i scot din cap că escrocul ar fi un om cumsecade. Îi spusei așadar:

— Nu cred că veți avea ocazia să-l striviți pe copoi, precum sperați.

— De ce nu?

— Fiindcă dânsul va proceda împotriva tuturor așteptărilor. Și nici n-are s-o apuce spre nord-vest, cum ați vrea dumneavoastră. Dimpotrivă, va pleca direct la Quintana, ca să-i ajungă din urmă pe William și pe așa-zisul secretar.

— Păi, de unde să știe încotro s-au dus?

— Știe! L-ați informat dumneavoastră!

— Eu? Imposibil. Doar sunt conștientă de mine! Când să-i fi spus?

— Chiar acum.

— Sir, nu vă înțeleg! izbucni femeia, mirată la culme.

— Vă voi lămuri imediat. Îngăduiți-mi să procedez mai întâi la o mică transformare a fizionomiei mele.

Îmi scosei repede peruca de culoare închisă, barba și ochelarii. Doamna sări din loc speriată:

— Pentru Dumnezeu! Nu sunteți redactor! Sunteți copoiul! M-ați mințit!

— A trebuit să mă prefac, doamnă, pentru că ați fost de la bun început victima unei minciuni. Povestea cu mulatra e pe de-a-ntregul plăsmuită. Ați fost înșelată în chip ridicol, mizându-se pe sensibilitatea dumneavoastră. Nici Clinton nu e secretarul lui William. În realitate, îl cheamă Gibson; e un escroc dintre cei mai odioși, care trebuie pus la punct.

Femeia se prăbuși pe un scaun și rosti adânc tulburată:

— Nu, nu! Peste putință! Un bărbat atât de drăguț, atent, încântător! Nu poate fi escroc. Nu vă cred!

— Mă veți crede dacă-mi permiteți să vă istorisesc totul.

Îi arătai adevărata față a lucrurilor și izbutii să transform simpatia ce i-o purta acelui bărbat „drăguț, atent, încântător" într-o mânie violentă. Recunoscu că fusese înșelată în modul cel mai mârșav și, până la urmă, își exprimă satisfacția că mă deghizasem.

— Altminteri — sublinie dânsa — n-ați fi aflat de la mine adevărul și ați fi plecat spre nord, la Nebraska sau Dakota. Acest Gibson-Clinton merită cea mai aspră pedeapsă. Sper că veți porni imediat în urmărirea lui. Vă rog să-mi comunicați din Quintana dacă ați reușit să-l prindeți. Iar la întoarcere, în drum spre New York, aduceți-l aici, la mine, ca să-l fac de două parale.

— Asta cu greu aș putea-o face. Nu e ușor să prinzi un individ în Texas și să-l aduci la New York. M-aș mulțumi să-l smulg pe William Ohlert din ghearele escrocului și să salvez măcar o parte din sumele pe care le-au încasat amândoi în cursul călătoriei. Deocamdată, m-ar încânta să aud din gura dumneavoastră că nu sunt chiar atât de nemernic pe cât m-ați crezut...

Scuzându-se, femeia îmi dădu toate asigurările că și-a revizuit părerea. Ne despărțirăm cordial, după care îi anunțai pe cei doi polițiști postați la poartă că totul e în ordine. Le strecurai în palmă câte un bacșiș și-mi văzui de drum.

Trebuia să mă îmbarc urgent pe un vapor. Mă interesai deci dacă pleacă vreunul spre Quintana. Situația nu era favorabilă. Un cargobot urma să plece la Tampico, dar în cursă directă, fără escală. Alte ocazii spre Quintana s-ar fi găsit abia peste câteva zile. Până la urmă, descoperii un vas rapid cu pânze, care transporta mărfuri la Galveston; acesta ridica ancora după prânz. Puteam să mă îmbarc și eu. La Galveston speram să găsesc numaidecât o legătură spre Quintana. Îmi adusei repede bagajul și urcai pe bord.

Din păcate, speranța de a găsi la Galveston un mijloc de transport până la Quintana nu se realiză. Mi se oferi, ce-i drept, o ocazie, dar vasul respectiv naviga până dincolo de ținta mea, către Matagorda, la vărsarea brațului estic al fluviului Colorado. Totuși, primind asigurări că de acolo îmi va fi ușor să ajung la Quintana, mă hotărâi să profit de prilej. Ulterior, nu aveam să regret deloc această hotărâre.

Pe atunci atenția guvernului de la Washington era îndreptată spre Mexic, unde mai bântuiau luptele sângeroase dintre partizanii republicii și cei ai împăratului.

Statele Unite îl recunoscuseră pe Benito Juarez* ca președinte al republicii mexicane și se opuneau cu fermitate împăratului Maximilian, considerându-l, ca și până atunci, uzurpator. Se exercitau presiuni asupra lui Napoleon al III-lea, care aveau să ducă până la urmă la hotărârea acestuia de a-și retrage trupele din Mexic... Astfel, soarta lui Maximilian era pecetluită.

La izbucnirea războiului civil, statul Texas se declarase de partea Secesiunii, alăturându-se forțelor sclavagiste. Înfrângerea acestora din urmă nu a dus, firește, la calmarea peste noapte a populației, îndârjită împotriva Nordului și ostilă politicii lui. De fapt, populația din Texas nutrea sentimente sincer republicane. Îl aclama cu entuziasm pe Juarez, „eroul indian", care nu a pregetat să-l înfrunte pe Napoleon și pe un vlăstar al puternicei dinastii habsburgice. Dar pentru că avea sprijinul Washingtonului, se urzeau împotrivă-i tot soiul de conspirații. Populația din Texas se împărțise astfel în două.

---

* Benito Juarez (1806—1872), om politic mexican, participant la revoluția burgheză din secolul XIX, președinte al Mexicului din 1858 până în 1872. În timpul președinției sale au fost adoptate măsuri economice și politice care au contribuit la dezvoltarea capitalistă a Mexicului și au fost respinse intervențiile armate ale Spaniei (1861—62), ale Angliei (1862) și Franței (1862—67).

Unii erau pe față pentru Juarez; alții acționau împotriva lui, nu din convingere, ci doar din spirit de opoziție. Din pricina acestei încordări, nu era ușor să călătorești prin țară. Orice încercare de a-ți camufla culoarea politică era zadarnică. Trebuia pur și simplu să te declari pentru o parte sau alta...

Așa era situația pe când se arătă înainte-mi acea prelungă fâșie de pământ care desparte golful Matagorda de cel mexican. Navigarăm prin Paso Caballo, dar furăm siliți să ancorăm repede, pentru că apa golfului era foarte puțin adâncă și riscam să ne împotmolim.

Se opriseră acolo câteva ambarcațiuni mărunte, iar mai departe, în larg, o seamă de vase mari cu câte trei catarge, și chiar un transatlantic. Mă deplasei, firește, în mare grabă, cu o barcă, la Matagorda, ca să mă informez dacă există o ocazie pentru Quintana. Spre regretul meu, abia a treia zi avea să plece o goeletă. Eram deci imobilizat. Mă necăjea faptul că Gibson, asigurându-și un avans de patru zile, ar fi putut să dispară fără urmă. Dar îmi ziceam, spre consolare, că făcusem tot posibilul în împrejurările date.

Acum trebuia să am răbdare și să aștept. Trăsei la un hotel și cerui să mi se aducă bagajele rămase pe vapor.

Pe atunci Matagorda era o localitate mai mică decât azi. Situată în partea de răsărit a golfului, portul avea o însemnătate secundară prin comparație cu Galveston, de pildă. Ca pretutindeni în Texas, regiunea coastei e foarte nesănătoasă, din pricina umezelii. Aici te poți alege ușor cu o malarie. Iată de ce popasul acesta nu-mi făcea deloc plăcere.

„Hotelul" semăna cu un han de mâna a treia sau a patra, odaia părea o cabină de vapor și patul era atât de scurt, încât îmi atârnau afară ba capul, ba picioarele.

După ce-mi văzui la adăpost bagajele, ieșii să vizitez localitatea. Ca să ajung de la odaia mea până la scară, trebuia să trec prin fața unei uși deschise. Mă uitai în treacăt înăuntru. Odaia semăna cu a mea, doar că de perete atârna un harnașament de călărie și capătul frâului măturа dușumeaua. Lângă fereastră, zării o flintă de Kentucky. Mă gândii pe loc la Old Death. Totuși, nu eram sigur. Lucrurile ar fi putut să aparțină altcuiva.

Părăsii clădirea hotelului și o luai pe o stradă în jos. Când, deodată, la o cotitură, mă ciocnii de un bărbat care venea în sens opus.

— *Thunder-storm!* Mii de trăsnete! mă certă omul. Fiți atent, sir, nu vă năpustiți ca furtuna!

— Dacă plimbarea mea de melc vă pare o furtună, atunci stridia e un cargobot — îl calmai, râzând.

Se dădu un pas înapoi și exclamă:

— Păi ăsta e nătăfletul care se crede detectiv! Pe cine căutați în Texas, și tocmai la Matagorda?

— În orice caz, nu pe dumneavoastră, master Death!

— Cred și eu! S-ar părea că sunteți chiar dintre acei oameni care niciodată nu găsesc ceea ce caută, în schimb se ciocnesc de semenii care nu-i interesează. Cum stați cu setea, cu foamea? Haidem la o bere! V-ați găsit locuință?

— Da, la „Uncle Sam".

— Foarte bine! Am tras la același hotel.

— Nu cumva ocupați odaia de lângă scară, unde am văzut un harnașament și o flintă?

— Chiar așa. Trebuie să știți că nu mă despart niciodată de ele. Lucrurile astea mi-s dragi. Un cal se mai găsește, dar o șa bună, greu de tot. Ei, haide! Tocmai ieșisem dintr-o magherniță unde se vinde bere rece, adevărat balsam pe căldurile astea de iunie. Sunt gata să mă jertfesc și să mai beau un pahar cu dumneavoastră.

Mă introduse într-un birt sărăcăcios, unde se servea bere la sticle, la un preț considerabil umflat. Eram singurii consumatori. Îi oferii o țigară de foi, dar o refuză. În schimb, scoase din buzunar o roată de tutun de mestecat, din care își tăie o porțioară ca pentru cinci matrozi luați laolaltă. Și-o potrivi cu satisfacție într-un cotlon al gurii, apoi zise:

— Așa! Acum vă stau la dispoziție. Sunt curios ce vânt v-a mânat așa de repede pe urmele mele. Prielnic?

— Din contră, foarte neprielnic.

— Atunci probabil că nici n-ați avut intenția să vă opriți aici.

— Nu. Ținta mea e Quintana, însă n-am găsit o ocazie imediată. De aceea m-am trambalat până aici, de unde, cică, s-ar găsi mai ușor un vas care să mă ducă la destinație. Din păcate, trebuie să mai aștept două zile.

— Răbdați, master, răbdați! Eu, unul, pot să vă consolez cu dulceă idee că sunteți un ghinionist!

— Frumos! Credeți că pentru asemenea consolări veți primi din parte-mi un răvaș de mulțumire?

— Vă rog, eu dau sfaturi dezinteresate — râse el. De altfel, și mie îmi merge anapoda; stau aici, fără nici o treabă, fiindcă m-am mișcat prea încet. Voiam să ajung la Austin și de acolo, peste Rio Grande-del-Norte. Anotimpul e favorabil. A plouat, fluviul a crescut și navigația se desfășoară normal. Pentru că trebuie să știți că altminteri acest Colorado e cam sărac în apă.

— Am auzit, totuși, că drumul ar fi barat.

— Nu chiar barat. O îngrămădire de plute silește apele să se despartă în mai multe brațe pe un parcurs de opt mile engleze. Apoi navigația e iarăși liberă până la Austin și chiar mai departe. Totuși, e preferabil să te deplasezi până acolo pe jos și abia pe urmă să te îmbarci. De altfel, acesta fusese și planul meu, dar berea mi-a

jucat renghiul. Am tot băut aici, la Matagorda, și până am ajuns la plutele cu pricina, vaporul se și punea în mișcare. Așa că mi-am dus iarăși șaua la hotel și acuma trebuie să aștept până mâine dimineață ca să apuc vasul următor.

— Sunteți, așadar, ghinionist ca și mine. E o consolare, vorba dumneavoastră.

— Ba să-mi fie cu iertare, eu nu sunt ghinionist. Eu nu urmăresc pe nimeni! Ce mi-e dacă ajung la Austin azi sau peste o săptămână! M-a supărat însă un dobitoc, un obraznic care, fiind mai sprinten ca mine și văzând cum am rămas lângă plute, amărât și cu șaua alături, mă fluieră de pe covertă în bătaie de joc. Dacă-l mai întâlnesc vreodată, îi trag niște palme mai acătării decât cele pe care le-a încasat la bordul vasului.

— Vasăzică, s-a lăsat cu păruială?

— Păruială? Nu mă cunoașteți, sir! Old Death nu se ocupă cu de-alde astea. Însă călătorind încoace pe „Delfinul", am dat de un tip care râdea întruna de mine. L-am întrebat de ce anume îi par atât de caraghios. Și ce credeți că mi-a răspuns?! Cică îl amuză scheletul meu! Atunci i-am trântit o pereche de palme de-a căzut în dos. A vrut să-și scoată pistolul, dar căpitanul vasului a intervenit cu autoritate, ordonându-i s-o șteargă imediat. Se și cuvenea. Doar mă ofensase. Și uite că, de ciudă, dobitocul și-a râs iarăși de mine, mai pe urmă, când m-a văzut în dreptul plutelor. Păcat de tovarășul lui! Părea un gentleman tare mâhnit, închis în sine, bătut de gânduri negre. Toată vremea se uita în neștire, ca un om care și-ar fi pierdut mințile.

Îl ascultam cu o încordare maximă.

— Și ziceți că părea nebun? l-am întrebat. I-ați aflat cumva și numele?

— Căpitanul îi zicea master Ohlert.

Parcă mi-ar fi dat cineva cu o măciucă în cap.

— Ah! Și pe celălalt, obraznicul, cum îl chema?

— Clinton, dacă nu greșesc.

— E posibil oare? Nu zău, e posibil? exclamai, sărind de pe scaun. Vasăzică, oamenii aceștia se aflau pe bordul „Delfinului", împreună cu dumneavoastră?

— Ce v-a venit, sir? se miră Old Death. Ați sărit de pe scaun ca ars! Vă interesează cumva persoanele respective?

— Dacă mă interesează?! Sunt chiar oamenii pe care îi caut!

Iarăși se ivi pe chipul lui zâmbetul pe care-l cunoșteam de mai înainte, amical și sarcastic în același timp.

— Bine, bine! dădu el din cap. Recunoașteți, în sfârșit, că urmăriți niște bărbați. Și tocmai pe ăștia doi! Zău că sunteți un *greenhorn*, domnule! Ați pierdut șansa din proprie vină.

— Fiți mai limpede, vă rog!

— De ce nu mi-ați vorbit pe șleau la New Orleans?

— Nu puteam.

— Totul e permis, dacă te ajută să atingi ținta. Numai să-mi fi spus mie adevărul, și vi-i ofeream plocon pe amândoi. I-aș fi recunoscut încă la urcarea pe bord și v-aș fi anunțat numaidecât. Este?

— Cine ar fi bănuit că-i veți întâlni? De altfel, eram informat că se îmbarcaseră pentru Quintana, nu pentru Matagorda.

— Așa ziceau ei. Nici prin gând nu le trecea să plece la Quintana. Ei, și acum, dacă v-ați cuminți, spuneți-mi, vă rog, toată istoria. Poate găsesc eu o cale să vă ajut.

Era clar că omul îmi voia binele. Nici nu încerca măcar să mă tachineze. Și, totuși, mă simțeam prost. Încă în ajun refuzasem să-i dau o cât de vagă informație și

acuma mă vedeam obligat să etalez totul. Orgoliul mă îndemna să tac, însă raţiunea era mai tare. Scosei din buzunar fotografiile persoanelor în cauză. I le arătai:

— Înainte de toate, uitaţi-vă la fotografii. Sunt ei?

— Da, chiar ei — confirmă Old Death, după ce aruncă o privire asupra pozelor. Nu încape îndoială.

Îi relatai sincer şi deschis întreaga poveste. Mă ascultă atent şi, în cele din urmă, spuse îngândurat:

— Totul e limpede ca bună-ziua. Numai un lucru nu înţeleg. Este William Ohlert într-adevăr nebun?

— Nu. Deşi sunt destul de nepriceput în materie, totuşi înclin să cred că e vorba numai de monomanie. Făcând abstracţie de un singur punct, Ohlert e pe deplin stăpân pe facultăţile sale.

— Atunci îmi e şi mai neclar de ce a căzut sub influenţa totală a lui Gibson. Pare să i se supună oricând şi în orice problemă. Iar Gibson ştie să-i exploateze din plin monomania. Dar să sperăm că-i vom dejuca planurile.

— Sunteţi sigur că vor coborî la Austin? Nu cumva intenţionează să rămână undeva, pe parcurs?

— Nu, Ohlert i-a declarat căpitanului că pleacă la Austin.

— M-ar mira. Doar n-o să spună chiar adevărul.

— Şi de ce nu? Poate că Ohlert nici nu-şi dă seama că e urmărit, că umblă pe căi greşite. Ba, dimpotrivă, e convins că procedează just că se dăruie exclusiv ideii sale, restul fiind treaba lui Gibson. Bolnavul n-a socotit necesar să ascundă că pleacă la Austin... Ei, ce aveţi de gând să faceţi?

— Firește că trebuie să plec imediat pe urmele lor.

— Numai că, oricât de grăbit aţi fi, situaţia vă obligă să aşteptaţi până mâine. Mai devreme nu găsiţi nici un vapor.

— Și când ajungem?

— După starea timpului, cred că abia poimâine.

— Tare târziu!

— Nu uitați că, din aceleași motive, vor ajunge și ei cu întârziere. În plus, vasul dă inevitabil și peste bancuri de nisip; până se despotmolește, mai trece vreme.

— De-am ști măcar ce are de gând escrocul și încotro îl tot târăște pe Ohlert!

— Deh, asta e o enigmă, cum se zice. O fi având el un plan. Banii pe care i-au ridicat până acum sunt suficienți ca să-l înavuțească. N-are decât să și-i bage în buzunar și pe Ohlert să-l lase undeva, în plata Domnului. Dacă n-a făcut-o până acum, înseamnă că vrea să-și sporească suma. Nici nu bănuiți cât mă pasionează cazul. Barem deocamdată, cât călătorim împreună, vă ofer întregul meu sprijin. Folosiți-vă de el dacă aveți nevoie.

— Cu recunoștință, sir! Îmi inspirați multă încredere. Ajutorul dumneavoastră sper să-mi fie de mare folos.

Ne strânserăm mâinile și traserăm câte o dușcă de bere. De ce nu-i mărturisisem omului acesta, încă din ajun, toată povestea?

Abia ne umplurăm din nou paharele, că de afară se auzi mare tărăboi, vociferări, chiote și lătrat de câini. Ușile se izbiră de perete și în prag apărură șase vlăjgani pe ale căror fețe se vedea cât de colo că băuseră zdravăn; toți erau afumați. Chipurile lor brutale, straiele subțiri, caracteristice Sudului, armele impresionante — toate îți atrăgeau luarea-aminte. Purtau fiecare pușcă, pumnal, revolver sau pistol și, în plus, atârnată la cingătoare, câte o cravașă din acelea cu care erau bătuți sclavii negri. Și fiecare ducea de zgardă câte o namilă de dulău dintr-o rasă crescută cu grijă în statele sudice și dresată pentru prinderea negrilor fugari. Acestor dulăi li se spunea „băutori de sânge".

Fără să dea bună ziua, derbedeii ne aruncară niște priviri încruntate, se tolăniră pe scaune făcându-le să trosnească, își trântiră picioarele pe masă și, bocănind cu tocurile cizmelor, îl somară pe birtaș să se ocupe de ei.

— Ai bere bună, mă? strigă unul.

Birtașul confirmă, speriat.

— Adu să bem! comandă individul.

Birtașul se retrase grăbit, ca să-i servească pe nobilii săi clienți. Fără nici o intenție, îl priveam pe haidăul care vorbise. Acesta mă observă. Sunt convins că privirea mea nu avea nimic provocator, însă dumnealui căuta numaidecât pricină să se agațe de cineva. Îmi strigă:

— Ce te zgâiești așa la mine?

Îi întorsei spatele, fără să răspund.

— Băgați de seamă! îmi șopti Old Death. Ăștia-s *rowdy*, niște scandalagii de pomină, probabil vătafi concediați de pe urma desființării sclavajului și ajunși fără căpătâi. S-au adunat în bandă ca să se țină de blestemății. Mai bine nu le dăm nici o atenție. Golim paharele și plecăm.

Dar tocmai șușoteala îi displăcu individului. Răcni spre noi:

— Ce tot sufli acolo, în secret, mortăciune bătrână? Dacă ai ceva de spus, apoi zi-i cu glas tare! Ori vrei să-ți căscăm noi gura?

Old Death sorbi din pahar și nu răspunse. Derbedeii își duseră și ei paharele la gură. Berea era cât se poate de gustoasă, dar dumnealor, aflându-se într-o veritabilă dispoziție de *rowdy*, o vărsară pe jos. Cel care vorbise adineauri întârzie cu paharul plin în mână.

— Nu vărsați pe jos! îi sfătui el pe ceilalți. Uite colea doi puișori cărora poșirca asta pare să le placă. Să le-o pasăm lor!

Vărsă paharul și ne împroșcă. Old Death se șterse calm cu mâneca. Eu, însă, nu reușii să mă stăpânesc. Pălăria, gulerul, haina — pe toate mi le udase. Mă adresai găliganului:

— Vă rog, sir, să nu se mai repete! Amuzați-vă în familie, dacă aveți chef. Dar pe noi lăsați-ne în pace!

— Nu zău! Și adică ce-ar fi dacă v-aș mai boteza o dată?

— Asta s-ar vedea.

— S-ar vedea? Uite că vreau s-o văd chiar acum! Birtaș, încă un rând!

Ceilalți rânjeau, aprobându-l pe matador. Era clar că nu va ezita să repete provocarea.

— Pentru Dumnezeu, sir, nu vă puneți cu ei! căută Old Death să mă tempereze.

— Vă temeți?

— Ți-ai găsit! Dar ăștia, nici una, nici două, pun mâna pe armă. Și curajul, oricât de mare ar fi, nu te apără împotriva unui glonț mișel. Apoi, puneți la socoteală și dulăii.

Indivizii își legaseră câinii de picioarele mesei. Ca să nu mă împroaște iarăși pe la spate, îmi părăsii locul și mă așezai pieziș, cu cotul drept spre ei.

— Aha, și-a schimbat poziția! scrâșni derbedeul cel guraliv. Vasăzică, vrea să se apere. Să-l văd eu numai că mișcă! Îl slobod numaidecât pe Pluto al meu. Doar nu l-am dresat degeaba!

Dezleagă câinele, ținându-l numai de lesă. Birtașul încă nu venise cu berea; mai era vreme să lăsăm pe masă banii pentru consumație și să ieșim. Dar bănuiam că haimanalele ne-ar fi tăiat drumul și, în plus, aveam mândria mea: nu-mi convenea s-o șterg din fața acestui tip dezgustător. „Vitejii“ ăștia sunt în fond niște lași.

Băgai mâna în buzunar și desfăcui piedica revolverului. De bătaie nu-mi păsa; știam să pun la respect pe oricine. Mă îngrijorau, în schimb, câinii, deși mai avusesem de-a face cu asemenea dulăi, învățați să sară la om. Oricum cu unul singur știam s-o scot la capăt.

Sosi și birtașul. Așeză sticlele pe masă și, plin de umilință, se adresă bătăioșilor săi musafiri:

— Gentlemeni, vizita dumneavoastră mi-e cât se poate de plăcută, dar, vă rog din suflet, lăsați pe domnii aceștia în pace. Sunt și ei clienți, nu-i așa?

— Mișelule! îl repezi unul. Te apucași să ne dai lecții de purtare? Stai că-ți potolesc eu febra!

Și vărsă în obrazul birtașului vreo două sau trei pahare. Acesta nu zise nici pâs, socotind că e mai sănătos să dispară din ochii lor.

— Și acuma, ia să-l vedem pe lăudărosul de colo! hohoti adversarul meu. Să-i dăm și lui porția!

Ținându-și cu stânga dulăul de curea, dădu să-mi verse paharul în cap. Dar eu mă ferii și, ridicându-mă de pe scaun, îl amenințai cu pumnul.

— Pluto, *go on!* Șo pe el! arătă dânsul în direcția mea, și slobozi câinele din lesă.

Într-o clipă, tocmai când dulăul făcuse un salt ca de panteră, mă făcui una cu peretele și mă ferii în lături. Câinele, năvălind orbește să-mi sfâșie beregata, se izbi cu botul în zid. Venise cu atâta forță, încât izbitura îl ameți. Îl apucai la iuțeală de picioarele dindărăt, îl ridicai în aer și, proiectându-l de perete, îi zdrobii căpățâna.

Se stârni atunci un scandal nemaipomenit. Dulăii lătrau și se zbăteau să rupă curelele, bețivanii înjurau de mama-focului, iar stăpânul potăii ucise dădu să sară la mine. Însă Old Death, în picioare, își îndreptă amândouă pistoalele asupra bandei dezlănțuite:

— Stop! Ajunge, *boys!* Nici o mișcare! Nu vă atingeți de arme că trag! V-ați înșelat în privința noastră. Eu sunt Old Death, cercetașul. Cred că-mi cunoașteți numele. Iar acest tânăr prieten al meu se teme de voi tot atât de puțin ca și mine. Luați loc și beți în liniște. Nu vârâți mâna în buzunar că, pe legea mea, vă împușc!

Acest din urmă avertisment se adresa unuia din găligani care dăduse semne că vrea să apeleze la revolver. Îmi scosesem la rândul meu pistolul. Împreună cu Old Death dispuneam de optsprezece gloanțe. Până ce vreunul din netrebnici ar fi apucat arma, l-am fi cuminţit. Bătrânul *westman* devenise parcă alt om. Statura lui, de obicei încovoiată, se îndreptase de-a binelea; ochii îi scăpărau și toată făptura lui exprima o dârzenie capabilă să te bage în sperieți. Era de-a dreptul comic cât de mititei se făcuseră deodată provocatorii. Ce-i drept, mai mormăiau câte ceva în bărbi, dar se retraseră cu toții, cuminți, la locurile lor. Bătăiosul de adineauri nici nu îndrăznea măcar să se apropie de câinele ucis, ca nu cumva să treacă prin dreptul meu.

Stăteam încă așa, cu pistoalele pe masă, când apăru în prag un nou client — un indian.

Purta o haină de piele albă, cu cusături roșii tipic indiene și pantaloni din același material, garnisiți cu ciucuri bogați și cu păr de scalp. Nici o pată, nici urmă de murdărie pe veșmântul lui. Picioarele-i fine erau încălțate în mocasini împodobiți cu perle și cu țepi de mistreț. De gât îi atârnau punguța cu „medicamente", luleaua păcii artistic crestată și o salbă în trei șiruri de gheare de urs cenușiu, dobândite, desigur, cu ocazia vânătorilor prin Munții Stâncoși. Un brâu lat, croit dintr-o pătură scumpă de Santillo, îi încingea mijlocul subțire. Din brâu se iveau prășeaua cuțitului și două tocuri de pistol. În mâna dreaptă ținea o pușcă cu două țevi și cu

patul bătut în ţinte de argint. Capul îi era descoperit, părul lung, des, de un negru-albăstrui, împletit cu cordeluţe din piele de şarpe, se aduna într-o chică în formă de coif. Nici o pană de vultur, nici un semn distinctiv nu-i împodobea creştetul; şi totuşi se vedea cât de colo că tânărul acesta trebuia să fie o căpetenie, un războinic vestit. Profilul său grav, de o frumuseţe autentic virilă, semăna cu al unui roman; doar că umerii obrajilor erau uşor ieşiţi în afară. Avea faţa complet rasă, buzele pline, frumos desenate, iar pielea bătea într-un cafeniu mat, deschis, cu o discretă suflare de bronz. Pe scurt, indianul acesta nu era altul decât Winnetou, căpetenia apaşilor şi fratele meu prin legământ.

Stătu o clipă în cadrul uşii. Privirea-i ageră, întunecată, se plimbă prin încăpere şi pe feţele celor prezenţi. Apoi tânărul se aşeză în vecinătatea noastră, cât mai departe de beţivanii care nu-l scăpau din ochi.

Gata-gata să-i sar înainte, dar el — deşi mă observase şi, desigur, mă recunoscuse — făcu pe indiferentul. Pesemne că avea motive serioase să se poarte astfel; de aceea mă oprii, arborând o nepăsare totală.

Citeam pe faţa lui că înţelesese numaidecât situaţia. Privirea-i lunecă iarăşi, cu oarecare dispreţ, asupra găliganilor; iar când ne vârârăm la loc pistoalele şi ne aşezarăm din nou, un zâmbet satisfăcut, abia vizibil, i se aşternu pe buze.

Personalitatea lui impunea atât de mult, încât se făcu linişte ca în biserică; ceea ce trebuie să-l fi convins pe birtaş că pericolul trecuse. Îşi iţi mai întâi capul pe uşă, apoi — după ce se asigură că nu are motive de teamă — apăru întreg.

— Vă rog, o bere! i se adresă Winnetou, cu glasul lui plăcut, sonor şi cu cel mai bun accent englezesc.

Găliganilor faptul li se păru curios. Își apropiară capetele șușotind între ei și trăgând cu coada ochiului spre indian. Se vedea că nu-l prea vorbesc de bine.

Sosi și berea comandată de Winnetou. Acesta ridică paharul în dreptul geamului, îl studie ca un cunoscător în materie și sorbi cu sete.

— *Well!* se adresă birtașului, plescăind din limbă. Bună bere! Marele Manitu al albilor i-a învățat multe meșteșuguri, și între acestea fabricarea berii nu e chiar cel din urmă.

— Să fie oare indian adevărat? îl întrebai în șoaptă pe Old Death, ca și când habar nu aveam cine-i clientul cel nou.

— Este! Și încă ce indian! răspunse bătrânul cu glas reținut, dar cu multă convingere.

— Îl știți cumva? L-ați mai văzut?

— De văzut, nu. Dar îl recunosc după înfățișare, după vârstă și îmbrăcăminte. Și mai ales pușca! Faimoasa pușcă de argint, care nu bate niciodată pe alături! Aveți norocul să-l vedeți pe un șef indian, cum nu e altul în întreaga Americă de Nord. E vorba de Winnetou, căpetenia apașilor, cel mai nobil și mai de seamă om dintre pieile-roșii. Numele lui circulă pretutindeni, prin palate și colibe, pe la toate focurile de tabără. Inteligent și drept, cinstit și devotat, mândru, viteaz fără pereche, meșter în mânuirea armelor, prieten sincer și ocrotitor al mulțimii nevoiase, al oropsiților, indiferent de neam și culoare, Winnetou e cunoscut de-a lungul și de-a latul Statelor Unite și chiar hăt-dincolo peste graniță, ca erou slăvit și glorios al Vestului Sălbatic.

— Dar de unde englezeasca lui perfectă și ținuta de gentleman?

— Călătorește adeseori prin est. În plus, se spune că un învățat european, căzând prizonier la apași și fiind

tratat cu multă omenie, a hotărât să rămână printre ei și să-i educe. Acesta cică i-a fost dascăl lui Winnetou. Însă cu vederile lui filantropice nu cred s-o fi scos la capăt. Probabil c-o fi renunțat și decăzut cu vremea.

Bătrânul vorbea foarte încet. Abia înțelegeam ce-mi spune. Și totuși Winnetou, așezat la vreo trei metri distanță, se adresă noului meu amic:

— Old Death greșește. Dascălul alb venise la apași din propria lui dorință și fusese primit cu toată dragostea... Nici vorbă să fi decăzut; dimpotrivă, s-a simțit atât de bine, încât n-a mai vrut să se întoarcă printre albi. Când a murit, i s-a înălțat un monument în jurul căruia străjuiesc stejarii vieții. A trecut dincolo, în plaiurile de-a pururi verzi, unde cei duși nu cunosc ura și se desfată privindu-l pe Manitu, Marele Spirit. Acolo îl va revedea odată Winnetou, uitând mizeria și răutatea care domnesc aici, pe pământ.

Old Death nu mai putea de bucurie că Winnetou îl recunoscuse. Fața îi radia:

— Cum, sir, mă cunoașteți, știți cine sunt?

— Nu v-am mai văzut până acum, dar v-am ghicit din prima clipă. Sunteți un *scout* al cărui nume zboară până dincolo de Las Animas.

Și Winnetou își întoarse iarăși ochii de la noi. Nici măcar cu o tresărire pe chipu-i dârz nu arătase că ne-am cunoaște. Acum ședea liniștit și medita; doar urechile parcă-i zvâcneau uneori, trădând atenția încordată.

Între timp, cei șase derbedei continuau să șușotească, să se întrebe din ochi, să se aprobe reciproc. Până la urmă, păru că luaseră o hotărâre. Nu-l cunoșteau pe Winnetou și nici din vorbele sale nu-i ghiciră identitatea. În același timp, ca să repare rușinea de adineauri, voiau să arunce asupra lui toată ura lor nestăpânită împotriva indienilor. Își imaginau, probabil, că mie și lui Old Death

nici prin gând nu ne va trece să-i luăm apărarea; nefiind direct provocați, trebuia, după obiceiul locului, să stăm deoparte și să asistăm impasibili la maltratarea morală a unui om pașnic. Așadar, unul dintre găligani — același care mă apostrofase pe mine — se îndreptă agale și sfidător spre indian. Eu îmi scosei repede pistolul și îl așezai pe masă, ca să-l am la îndemână.

— Nu e nevoie — îmi șopti Old Death. Un Winnetou știe să dea de-a berbeleacul chiar și de două ori pe-atâția derbedei.

Individul se proțăpi în fața apașului, își puse mâinile în șold și răcni:

— Ce te plimbi prin Matagorda, mă, piele-roșie? Sălbaticii n-au ce căuta printre noi!

Winnetou nici nu-l privi, își duse paharul la gură, bău nițel și îl așeză la loc, plescăind din limbă.

— N-auzișI ce-am spus, roșu afurisit? stărui mânios scandalagiul. Vreau să știu ce cauți aici! Umbli să ne iscodești, spionule? Sunteți de-ai lui Juarez, javra aceea cu piele roșie ca și a voastră. Noi, însă, ținem cu Max, cu împăratul. Iar pe voi spânzurătoarea o să vă mănânce. Dacă nu strigi cu noi „Trăiască împăratul Max!“ îți punem laţul de gât!

Nici acum Winnetou nu-i răspunse. Nici o fibră nu se clinti pe fața lui.

— Mă-nțelegi, câine, ori ba? Răspunde imediat! se răsti derbedeul scos din răbdări și îi propti pumnul în umăr.

Atunci trupul zvelt al indianului țâșni ca un fulger.

— Șterge-o! porunci el cu glas tunător. Nu permit coioților să latre la mine!

„Coiot“ e denumirea unui lup de prerie foarte laș și socotit îndeobște drept cel mai dezgustător dintre animale.

Indienii îi folosesc numele drept ocară exprimând disprețul nelimitat.

— Cum ai spus? Coiot? urlă provocatorul. Asta mi-o plătești chiar acum!

Cât ai clipi, își scoase pistolul. Dar atunci se petrecu ceva la care bătăușul nu se așteptase: Winnetou îl pocni peste mână, arma sări cât colo și scandalagiul se trezi umflat de mijloc, ridicat în aer și zvârlit ca o minge prin fereastra care se făcu țăndări. „Viteazul" zbură tocmai în stradă.

Lucrurile se petrecură cu o rapiditate pe care nu sunt în stare s-o descriu. Zdrăngănitul cioburilor, gălăgia câinilor, strigătele turbate ale derbedeilor — toate la un loc iscară un tărăboi infernal, pe deasupra căruia se auzi totuși glasul limpede și puternic al lui Winnetou. Arătând spre geam, apașul rosti către haita furibundă:

— Mai dorește careva? N-are decât să se anunțe!

Apropiindu-se prea mult de unul din dulăi, acestă dădu să-l muște, dar apașul îi trânti un picior, încât animalul se vârî schelăind sub masă. Bătăioșii vătafi se retraseră intimidați și tăcuți. Winnetou îi supraveghea cu mâinile goale, fără nici o armă. Singură persoana lui impunea tuturor. Nimeni nu îndrăznea să sufle o vorbă. Apașul semăna cu un îmblânzitor care intră în cușca plină de fiare și le domină doar cu ochii săi teribili.

Deodată, ușa sări în lături și în prag răsări „eroul" proiectat prin fereastră; avea pe alocuri obrazul zgâriat și lovit. Răcnind de furie, năvăli cu cuțitul asupra lui Winnetou. Apașul nu făcu decât o ușoară fentă și, fulgerător, îi prinse ca într-o menghine mâna înarmată. Apoi îl strânse ca și adineauri de mijloc și, săltându-l în sus, bufni cu el de podea. Găliganul rămase lat, fără cunoștință. Nimeni dintre ai lui nu îndrăzni să-i sară în ajutor. Winnetou, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat,

apucă liniștit paharul și îl goli dintr-o sorbitură. Făcu apoi semn birtașului care se pitise speriat după tejghea, scoase de la brâu o pungă de piele și-i puse în palmă un bob cât aluna, galben și lucios:

— Poftim, pentru bere și pentru geamul spart, master! După cum vedeți, „sălbaticul“ nu ezită să-și achite datoriile. Să sperăm că și domnii „civilizați“ își vor plăti consumația. Ei, cică, interzic unui „roșu“ să șadă aici. Dar Winnetou, căpetenia apașilor, nu pleacă de teama lor, ci pentru că știe că, din păcate, numai fața li-e albă, nu și sufletul. Pe scurt, mi-e scârbă de o asemenea societate.

Își luă pușca de argint și, fără a se uita la nimeni, părăsi birtul. Nici măcar spre mine nu-și întoarse ochii.

Acum, derbedeii se însuflețiră din nou. Dar păreau mai mult curioși decât supărați pentru hapul ce-l înghițiseră; nu le păsa nici de camaradul lor întins pe jos. Îi interesa mai ales bobul din palma birtașului.

— Un nugget — lămuri acesta, arătându-le bucățica de aur. Pe puțin doisprezece dolari. Mi-a plătit geamul împărătește; de altfel, sticla era cam șubredă și cârpită. Ce să spun, indianul pare doldora de nuggeți.

Banda de *rowdy* comenta cu invidie faptul că o piele roșie posedă atâta aur. Își treceau nuggetul din mână-n mână, cântărindu-l în fel și chip. Iar noi, profitând de ocazie, plătirăm consumația și plecarăm.

— Ei, master, ce ziceți de apașul nostru? mă întrebă Old Death după ce ne văzurăm în siguranță. Oare-i mai găsești pereche în lume? S-au speriat de el ca vrăbiile de ciorete. Îmi pare rău că nu-l mai zăresc nicăieri. L-am fi putut însoți o vreme. Tare aș vrea să știu ce treburi are pe-aici și dacă a tras la vreun hotel! În orice caz, trebuie să-și fi priponit undeva calul; nu se poate apaș fără cal, cu atât mai puțin când e vorba de Winnetou. În ce vă privește, sir, v-ați descurcat binișor, n-am ce zice. Era

cât pe-aci să intru la grijă. Indivizii de soiul ăsta sunt ai dracului de primejdioși. Dar modul în care ați dat gata câinele mă face să sper că veți ieși curând din tagma *greenhorn*-ilor. Ia te uită că am și ajuns la hotel! Vreți să intrăm? Eu, unul, n-aș avea poftă. Un *traper* bătrân ca mine nu se închide cu plăcere între patru pereți; prefer să stau sub cerul liber. Haideți să mai admirăm Matagorda. Altfel nu prea știu cum să ne omorâm vremea. Sau poate v-ar ispiti vreun joc?

— Nu. Nu sunt jucător, nici nu am intenția să ajung.

— Prea bine, tinere! Aici mai toată lumea joacă. În Mexic e și mai și. Acolo joacă și bărbat, și femeie, și pisică, și șoarece, iar cuțitele nu ruginesc în teacă. Așadar, să hoinărim nițel. Pe urmă luăm masa și tragem un pui de somn. În țara asta binecuvântată nu poți să știi unde și cum ai să te odihnești a doua zi.

— Chiar așa de rău să fie?

— Uitați, sir, că ne găsim în Texas, unde lucrurile încă nu s-au liniștit nici pe departe! Să luăm, de pildă, cazul nostru. Noi vrem să ajungem la Austin; dar e foarte problematic dacă vom ajunge. Furtuna din Mexic s-a rostogolit și peste Rio Grande. Se petrec evenimente neobișnuite și, în plus, trebuie să ținem seama și de toanele lui Gibson. Dacă i-a venit cumva în minte să-și întrerupă voiajul spre Austin și să coboare mai știi unde? Atunci vom fi nevoiți să-l imităm.

— Dar cum vom afla dacă a coborât de pe vas?

— Va trebui să întrebăm din om în om. Vaporul nu se prea grăbește pe Colorado, ca de pildă pe Mississippi sau pe alte fluvii. Avem la fiecare oprire un scurt răgaz pentru cercetări. Nu strică să ne deprindem și cu ideea că va trebui, poate, să coborâm pe mal în vreo pustietate fără orașe și hoteluri.

— Într-un asemenea caz, ce mă fac cu bagajele mele?

Întrebarea îl făcu să râdă copios.

— Bagaje! Ha-ha-ha! Geamantanul e o rămăşiţă preistorică. Oamenii cu scaun la cap nu cară după ei asemenea balast. Dacă m-aş fi apucat să-mi complic existenţa cu toate nimicurile necesare în călătoriile şi hoinărelile mele, atunci n-aş fi ajuns prea departe. Luaţi numai ce vă trebuie pentru moment, restul vi-l cumpăraţi pe parcurs. Dar ce lucruri grozave duceţi în drăcia aia de geamantan?

— Haine, rufe, obiecte de toaletă, recuzită pentru deghizare şi altele.

— Astea-s foarte bune, dar le poţi cumpăra peste tot. Iar unde nu se găsesc, înseamnă că nu e nevoie de ele. Porţi cămaşa până o faci praf şi apoi îţi iei una nouă. Obiecte de toaletă? Nu mi-o luaţi în nume de rău, sir, însă peria de cap sau de unghii, pomezile sau lipiciul pentru mustăţi şi alte asemenea bazaconii îl dezonorează pe bărbat. Recuzită pentru deghizare? Haida-de! Poate să vă fi folosit pe unde aţi trecut, dar aici nu mai are rost să vă ascundeţi identitatea sub perucă. Asemenea romantice naivităţi nu vă apropie de ţel. Aici se cere să-l dibuiţi pe Gibson şi să operaţi rapid. Şi . . .

Se opri şi, măsurându-mă din creştet până-n tălpi, observă amuzat:

— Aşa cum arătaţi acum, vă puteţi prezenta fără sfială în salonul celei mai elegante lady, sau la teatru. Dar Texasul nu seamănă cu un budoar sau cu o lojă. E foarte posibil ca peste vreo două-trei zile frumosul dumneavoastră costum să ajungă zdrenţe şi jobenul de pe cap să se transforme în armonică. Parcă ştiţi ce vrea Gibson, încotro se va duce? Nici vorbă să rămână în Texas! Intenţia lui e să dispară, să iasă dintre graniţele Statelor Unite. Faptul că a apucat direcţia cunoscută ne arată

limpede că are de gând să treacă în Mexic. În zăpăceala de acolo te pierzi ușor prin mulțime și nimeni, nici chiar poliția, nu e în stare să te dibuie.

— S-ar putea să aveți dreptate. Cred însă că, dacă voia să treacă în Mexic, îi era mai comod să plece direct spre un port mexican.

— Absurd! Trebuia să fugă atât de repede din New Orleans, încât s-a repezit la primul vapor care ridica ancora. Și apoi nu uitați că porturile mexicane sunt ocupate de francezi. De unde știți că lui Gibson i-ar conveni să dea ochii cu ei? N-are alegere. Trebuie să călătorească pe uscat și, în orice caz, va fi destul de deștept să nu se foiască în văzul lumii prin orașele mari. De aceea e posibil să ocolească și Austinul, debarcând pe traseu în vreun alt port. Vasăzică, el se îndreaptă spre Rio Grande, călare, firește, printr-o regiune puțin populată. Iar dumneavoastră, nu-i așa, o să-l urmăriți în costumul acesta impecabil, cu joben și geamantan? Dați-mi voie să râd!

Îl aprobam în sinea mea, dar nu-mi făcea deloc plăcere că își râde de frumosul meu costum. El zâmbi și mă bătu cu palma pe umăr!

— Nu regretați, sir. Fiți cuminte și despărțiți-vă de aceste haine nepractice. Căutați un negustor, vindeți-i tot calabalâcul inutil și cumpărați alte haine. Procurați-vă neapărat un costum trainic de vânătoare. Cred că banii nu sunt o problemă, nu-i așa? Înseamnă că totul e în ordine. Dați-le naibii de șiretlicuri polițiste! Sunteți călăreț? Știți să trageți cu arma? Atunci vă trebuie și un cal. Dar aici, lângă coastă, nu face să-ți cumperi unul. Aici caii sunt scumpi și proști. Mai în interiorul țării orice fermier îți vinde un animal cumsecade. Șaua însă trebuie să v-o luați de aici.

— Aoleu! Să umblu și eu cu șaua-n spinare?

— De ce nu? E rușinos? Cui ce-i pasă că mă car cu șaua? Nimănui! Dacă-mi place, târăsc după mine și o canapea, ca să dorm pe moale în prerie sau în pădurile neumblate. Râde careva, îi dau una, de vede stele verzi. Numai ticăloșia și tâmpenia sunt rușinoase. Presupuneți, de pildă, că Gibson a coborât undeva împreună cu William, a făcut rost de cai și s-a tot dus. Să vedeți atunci ce înseamnă să ai o șa la îndemână! Mă rog, faceți cum doriți, dar dacă vă convine tovărășia mea, ascultați ce vă spun și hotărâți-vă repede!

Fără să mai aștepte răspuns, mă apucă de braț, mă răsuci și îmi arătă clădirea unei prăvălii purtând, sus, firma cu litere de un cot: „*Store for all things*", magazin universal. Mă trase după el până la intrare, îmi dădu brânci înăuntru, mai-mai să încalec niște butoaie cu scrumbii, și mă urmă zâmbind pe sub mustață.

Inscripția de pe firmă nu mințea. Magazinul era foarte mare și avea într-adevăr de toate, inclusiv șei și puști.

Se desfășură apoi o scenă originală. Parcă eram un școlar însoțit de tatăl său, stând înaintea tarabei de bâlci și abia cutezând să-și exprime dorințele. Vrând-nevrând, băiatul trebuia să accepte alegerea ce o face bătrânul potrivit experienței sale. De la bun început, Old Death pusese condiția ca negustorul să primească drept plată costumul meu, plus conținutul geamantanului. Omul se declară de acord și trimise un vânzător să-mi aducă bagajul. Apoi lucrurile mele fură evaluate și Old Death porni prin magazin să aleagă cele de trebuință. Îmi alese niște pantaloni din piele neagră, o pereche de cizme înalte cu pinteni, o cămașă roșie de lână, vestă de aceeași culoare, prevăzută cu o mulțime de buzunare și buzunărașe, un fular negru, călduros, un surtuc vânătoresc din piele de cerb nevopsită, un brâu de piele lat de două palme, cartușieră, pungă de tutun, busolă, pipă și încă vreo două-

zeci de alte obiecte — călțuni în locul ciorapilor, un sombrero uriaș, o pătură de lână cu spintecătură pentru respirație, un lasou, un cornet cu pulbere, o scăpărătoare, un cuțit, o șa cu coburi și frâu. Trecurăm apoi la alegerea puștii. Old Death nu era amator de noutăți. Neglijă produsele mai recente și se opri la o carabină veche pe care eu, în nici un caz, n-aș fi pus ochii. Cercetând-o atent, cu morgă de mare specialist, o încărcă, ieși în stradă și ochi de la mare distanță titirezul de pe acoperișul unei case. Glonțul nimeri.

— *Well!* aprobă el satisfăcut. Asta își va face datoria. A fost cândva pe mâini bune, și face mai mult decât toate plesnitorile onorate astăzi cu numele de pușcă. După mine, arma asta e lucrată de un meșter serios și sper că-l veți cinsti cum se cuvine. Acuma ne mai trebuie o matriță pentru turnat plumbul și gata! Plumb se găsește. O să facem la gloanțe să băgăm tot Mexicul în sperieți!

Cumpărai și alte mărunțișuri, ca, de pildă, batiste, pe care Old Death firește că le găsi de prisos, apoi trecui într-o încăpere alăturată ca să mă schimb. Când revenii, bătrânul mă măsură cu vădită satisfacție.

Sperasem întrucâtva că se va oferi să-mi ducă el șaua, dar nici prin gând nu-i trecu. Mi-o urcă în spinare, înghiontindu-mă pe ușă afară.

— S-a făcut! mă tachină el în fața prăvăliei. Vedeți și dumneavoastră dacă e cazul să vă rușinați! Orice om sănătos la cap vă va lua drept un foarte onorabil gentleman. Iar de ceilalți ce vă pasă?

Acum nu mai aveam nici un avantaj față de Old Death: trebuia să-mi port cu răbdare ponosul până la hotel, în timp ce dânsul pășea lângă mine fudul și, probabil, foarte amuzat că ajunsesem în postură de hamal al propriului meu calabalâc.

La hotel, Old Death se puse pe somn. Eu însă plecai în căutarea lui Winnetou. Vă imaginați câtă bucurie îmi provocase neașteptata revedere. Mă stăpânisem anevoie ca să nu-i sar de gât. Cum de ajunsese la Matagorda și ce treburi l-au mânat încoace? De ce se prefăcuse că nu mă cunoaște? Avea, desigur, vreun motiv. Dar care anume?

Fără îndoială că dorea, ca și mine, să ne întâlnim și să discutăm. Poate că mă aștepta chiar undeva. Cunoscându-i obiceiurile, nu era exclus să dau de el. Imposibil să nu fi descoperit la ce hotel am tras. Acuma va fi pândind prin preajmă. Ocolii deci clădirea și dădui în spatele ei de un câmp deschis. Și, într-adevăr, Winnetou era acolo, la câteva sute de pași de mine. Sta rezemat de un arbore. Când mă zări, o luă agale spre pădure. Îl urmai. Acolo, sub rămurișș, mă întâmpină cu brațele întinse și cu fața luminată de bucurie:

— Charley, dragul meu frate! Ce fericire pentru inima mea că te-am regăsit! Așa se bucură dimineața când, după trecerea nopții, răsare soarele!

Mă strânse la piept și mă sărută.

— Dimineața știe că soarele trebuie să răsară — îi vorbii la rândul meu — noi însă nici n-am bănuit că ne vom întâlni pe aceste meleaguri. Sunt și eu fericit că te văd!

— Ce cauți, ce vânt te aduce? Ai vreo treabă la Matagorda, sau ești în trecere spre Rio Pecos?

— Am venit încoace cu o misiune.

— Oare fratele meu alb nu-mi poate spune și mie despre ce-i vorba? N-ai vrea să-mi povestești pe unde ai umblat de când ne-am despărțit la Red River?

Mă conduse mai în adâncul pădurii. Ne așezarăm pe niște buturugi. Și stând așa, umăr lângă umăr, îi povestii toate pățaniile mele. Winnetou mă ascultă cu toată atenția și apoi rosti:

— Când te-am ajutat să termini măsurătorile pentru calul de foc, am făcut-o numai ca să poţi încasa banii ce ţi se cuveneau. Şi iată că uraganul ţi-a răpit toată averea! De-ai vrea să rămâi printre războinicii apaşi, care te îndrăgesc şi te stimează, n-ai mai duce niciodată lipsă de bani. În orice caz, ai făcut bine că nu m-ai aşteptat la Saint Louis, la meşterul şi prietenul Henry. Eu n-aş fi venit acolo şi nu ne-am fi întâlnit.

— L-ai prins cumva pe ucigaş, pe Santer?

— Nu. Spiritul rău l-a ocrotit, iar Manitu nu mi-a stat în ajutor. Santer s-a refugiat la militarii din sud şi a dispărut fără urme. Dar ochiul meu îl va găsi şi atunci nu-mi mai scapă! M-am întors la Rio Pecos fără să-l fi pedepsit pe ucigaş. Toată iarna războinicii noştri au jelit moartea lui Inciu-Ciuna şi a surorii mele. A trebuit apoi să străbat călare mari depărtări, să trec pe la toate triburile apaşilor şi să-i împiedic de la acţiuni pripite, căci voiau să treacă în Mexic şi să ia parte la luptele de acolo. Ai auzit de Juarez, preşedintele din neamul indienilor?

— Da.

— Şi cine crezi că are dreptate, el sau Napoleon?

— El.

— Suntem într-un gând. Dar să nu mă întrebi ce caut aici, în Matagorda. Va trebui să păstrez taina chiar şi faţă de mine. I-am făgăduit personal lui Juarez, cu care m-am văzut la El Paso del Norte. Spune-mi, vrei să mai continui urmărirea celor două feţe palide, deşi ne-am regăsit aici?

— Trebuie! M-ar bucura nespus dacă ai veni şi tu cu mine. Ce zici, e posibil?

— Nu. Sarcina mea e tot atât de însemnată ca şi a ta. Mai rămân aici până mâine, când iau vaporul spre

La Grange. De acolo, trecând pe la Fortul Inge, ajung la Rio Grande del Norte.

— Înseamnă că plecăm cu același vapor: numai nu știu până unde. Oricum, mâine vom mai fi împreună.

— Asta nu.

— Cum așa?

— Nu vreau să-mi amestec fratele în treburile mele; de aceea m-am și purtat adineauri ca și când am fi străini. Și pe urmă, n-am vrut să-ți vorbesc în fața lui Old Death.

— Dar ce ai cu el?

— I-ai spus că ești Old Shatterhand?

— Nu. Nici nu s-a pomenit între noi de numele acesta.

— Totuși, îl cunoaște cu siguranță. Tu ai lipsit mult timp și nu știi cât se discută despre tine în Vest. Nici vorbă ca Old Death să nu fi auzit de Old Shatterhand. Numai că te-a luat drept un *greenhorn*, nu-i așa?

— Exact.

— Ce mai surpriză va fi pentru el când va afla cine este *greenhorn*-ul! Ei bine, plăcerea asta n-aș vrea să ți-o stric. De aceea să nu ne vorbim nici pe vapor: nu ne cunoaștem și gata! Las' că discutăm noi pe îndelete după ce-l găsești pe William Ohlert și pe escrocul care l-a răpit. Dar te întorci pe urmă la noi, așa cred?!

— Desigur.

— Atunci, dragă Charley, să ne despărțim! Mai sunt așteptat de niște fețe palide.

Se ridică. Trebuia să-i respect secretul. Ne luarăm rămas bun în speranța unei revederi apropiate.

A doua zi, închiriind doi catâri, străbătui împreună cu Old Death drumul până la vapor. Animalele ne scutiră de povara cea mai grea: transportul șeilor.

Vasul nostru era construit după sistemul american, care permite plutirea ușoară la suprafața apei. Numeroși pasageri se și aflau pe bord. Urcarăm și noi traversând pasarela cu șeile în spinare. Atunci auzirăm un glas apăsat:

— *By Jove!* Pe Jupiter! Uite niște catâri înșăuați, care umblă în două picioare! Cine-a mai văzut așa drăcie? Faceți loc, oameni buni! Vârâți-i în cală! Dobitoacele n-au ce căuta printre gentlemeni!

Glasul ne era cunoscut. Pe locurile cele mai bune, la clasa întâi, protejate de un acoperiș de sticlă, ședeau derbedeii aceia *rowdy* cu care ne întâlnisem în ajun. Iar injuriile le rostise chiar scandalagiul de ieri, care părea să fie conducătorul bandei. Mă dirijai după Old Death. Cum dânsul nu reacționă de fel, făcui și eu ca și când n-aș fi auzit insulta. Ne așezarăm în fața lor, împingând șeile sub banchetă.

Bătrânul se făcu comod, scoase pistolul, îi trase piedica și îl puse alături. Eu îi urmai exemplul.

Indivizii șușoteau între ei, fără să mai ridice glasul către noi. Dulăii erau și ei prezenți, minus unul, firește. Șeful scandalagiilor ne tot privea dușmănos pe sub sprâncene. Ședea cam încovrigat, pesemne din cauza zborului său original prin fereastră și a modului puțin amabil în care îl tratase Winnetou. I se mai cunoșteau pe obraz zgârieturile provocate de sticlă.

Când controlorul ne întrebă de ținta călătoriei, Old Death îl lămuri că plecăm la Columbus; de fapt, așa scria și pe biletele noastre. La nevoie, puteam plăti diferența ca să plecăm mai departe. Însă bătrânul Death era convins că Gibson nu s-a deplasat chiar până la Austin.

Tocmai la cel de-al doilea semnal de plecare, apăru un nou pasager: Winnetou. Călărea un armăsar negru,

de o rară frumusețe, dichisit cu căpăstru indian. Trecu pasarela și, ajuns pe bord, descălecă ducându-și calul spre partea din față a covertei, în spațiul rezervat animalelor și prevăzut cu un paravan înalt de scânduri. Apoi, ca și cum n-ar fi luat pe nimeni în seamă, se așeză lângă parapet. Derbedeii îl priveau chiondărâș. Se tot vânzoleau pe locurile lor, tușeau tare, doar-doar îi vor atrage atenția. Dar în zadar. Winnetou, sprijinit în țeava puștii, ședea ca și absent, pe jumătate întors cu spatele la ei.

Se dădu și al treilea semnal. Vasul mai întârzie puțin, în așteptarea vreunui pasager de ultimă clipă, apoi roțile se puseră în mișcare și pornirăm în larg.

Călătoria noastră decurgea normal, în deplină pace. Ajunserăm la Wharton, unde coborâră câțiva pasageri și se urcară în schimb alții, mult mai numeroși. Old Death ieși pentru câteva minute pe chei, ca să se informeze la administrația portului dacă nu cumva Gibson trecuse pe acolo. Răspunsul fu negativ. Același răspuns îl primirăm mai apoi și la Columbus, ceea ce ne determină să ne prelungim biletele de drum până la portul La Grange. De la Matagorda la Columbus vasul parcursese o distanță echivalentă cu vreo cincizeci de ore de mers pe jos. Aici ajunserăm către seară. În tot acest timp Winnetou nu se mișcase din loc decât o singură dată, când își adăpă armăsarul și îi dădu grăunțe de porumb.

Cei șase *rowdy* păreau să se fi calmat în privința noastră. Încercară să intre în vorbă cu noii călători, dar aceștia îi tratau cu destulă indiferență. Găliganii se băteau în piept, fălindu-se cu convingerile lor antiaboliționiste, interesându-se de opinia celorlalți și bruftuluindu-i când aveau altă părere. Curgeau din gura lor expresii ca „republican afurisit", „slugoi" și altele

încă mai tari. Astfel, scârbiți, oamenii se retraseră în sine și nu le mai dădură nici o atenție. Probabil că de aceea zurbagiii renunțară să se mai lege de noi: vedeau că vor fi lipsiți de sprijinul celorlalți pasageri. Dac-ar mai fi găsit pe bord și alți secesioniști, atunci, hotărât lucru, ar fi făcut-o lată.

Dar iată că la Columbus coborâră mulți dintre călătorii pașnici și se urcară niște indivizi penibili. Între alții se iviră pe pasarelă, clătinându-se, vreo cincisprezece-douăzeci de bețivani care nu prevesteau nimic bun. Cei șase *rowdy* îi întâmpinară cu exclamații de bucurie. Acestora li se asociară și alți noi veniți până când, în cele din urmă, forțele turbulente deveniră majoritare. Zurgabiii tropăiau, se tolăneau pe bănci, se îmbrânceau fără să le pese de nimeni, făcând totul ca și când ei ar fi fost stăpânii absoluți ai vasului. Căpitanul îi lăsa în pace. Găsea, probabil, că lucrul cel mai bun e să nu-i bage în seamă câtă vreme nu-l stingheresc în treburile lui. Pasagerii n-aveau decât să se descurce și să se apere cum or ști. Acest căpitan nu avea nimic din înfățișarea yankeilor. Era cam corpolent, lucru rar la americani, iar pe obrajii lui bucălați, rumeni, stăruia un surâs de bonomie . . .

Cei mai mulți dintre secesioniști trecură în restaurantul vasului. Răzbătea de acolo un zgomot infernal. Se spărgeau sticle. Deodată năvăli afară un negru văitându-se. Era, probabil, chelner. Se cățără sus, pe puntea de comandă, și raportă căpitanului că zurbagiii îl bătuseră cu cravașa și că amenințau să-l spânzure de coșul vaporului.

Abia acum situația începu să-l îngrijoreze pe căpitan. Se convinse mai întâi că vasul înainta pe direcția justă, coborî apoi scărița și dădu să intre în restaurant. Chiar

atunci îi ieşi în cale cârmaciul. Se opriră lângă noi, încât auzii toată discuţia.

— Căpitane — raportă subalternul — nu mai putem sta nepăsători. Aştia pun la cale blestemăţii. Spuneţi, vă rog, indianului să coboare în primul port. Au de gând să-l spânzure. Se pare că ieri s-a cam răfuit cu unul din ei. Afară de asta, e vorba şi de doi albi, nu ştiu care anume. Vor să-i linşeze. Cică au fost de faţă şi ei la bătaia de ieri şi ar fi spioni de-ai lui Juarez.

— Ei drăcia dracului! Nu-i glumă! Care or fi albii aceia?

Şi căpitanul îşi roti ochii în jur.

— De noi e vorba, sir! îl lămurii, ridicându-mă de pe banchetă şi apropiindu-mă de el.

— Aşa? Păi dacă dumneavoastră sunteţi spion de-al lui Juarez, atunci eu sunt gata să înghit vaporul cu pasageri cu tot! exclamă el, cântărindu-mă cu toată competenţa.

— Nici prin vis nu mi-a trecut să fiu spion! Eu nu mă sinchisesc de politică . . .

— Trebuie să vă puneţi în siguranţă. Acostez chiar acum şi dumneavoastră părăsiţi vasul.

— În nici un caz! Sunt obligat să-mi continui drumul şi n-am timp de pierdut.

— Neplăcută afacere! Dar, staţi niţel!

Se apropie de Winnetou şi-i spuse ceva. Apaşul ascultă şi, refuzând din cap, îi întoarse spatele. Căpitanul veni iarăşi spre noi, necăjit.

— Ştiam eu că indienii ăştia sunt tare încăpăţânaţi. Nu vrea nici el să coboare.

— Înseamnă că domnii vor păţi-o rău de tot — interveni îngrijorat cârmaciul. Bezmeticii aceia nu glumesc. Iar noi, o mână de oameni, nu le putem face faţă.

Căpitanul căzu pe gânduri. Apoi chipul i se lumină: se cunoștea că-i venise o idee fericită.

— Am să le joc măgarilor un renghi de care să-și amintească multă vreme. Dumneavoastră procedați cum vă spun eu. Întâi de toate, nu vă folosiți de pușți. Băgați-le sub banchetă, lângă șei. Orice apel la armă n-ar face decât să strice lucrurile.

— *All devils!* Pe toți dracii! își ieși din fire Old Death. Adică să ne lăsăm linșați?

— Nicidecum. Dumneavoastră vă apărați și atât. Stați în defensivă. La momentul oportun, intervin eu și le aplic o metodă cu efect sigur. Las' că-i răcorim noi pe acești netrebnici! Îi îmbăiem. Bizuiți-vă pe mine! N-avem timp de prea multe explicații. Iată-i, vin încoace!

Într-adevăr, derbedeii urcau scara spre covertă. Căpitanul plecă în grabă de lângă noi și, în șoaptă, dădu dispoziții cârmaciului. Acesta alergă la șeful echipajului, în preajma căruia se aflau doi timonieri. După câteva momente, îl văzui șușotind cu călătorii pașnici: le comunica niște instrucțiuni. Dar nu mai trăsei cu urechea, deoarece, împreună cu Old Death, îmi îndreptasem toată atenția asupra secesioniștilor. Observai doar că, în mai puțin de zece minute toți pasagerii se mutară în partea din față a covertei.

Cum ieșiră din restaurant, derbedeii ne și înconjurară. Noi, respectând indicațiile căpitanului, nici nu ne atinserăm de arme.

— Uite tipul! strigă șeful scandalagiilor, arătându-mă pe mine. Spion al Nordului, omul lui Juarez! Ieri era îmbrăcat ca un gentleman; acum o face pe vânătorul. De ce-și schimbă costumele, hai? Mi-a ucis câinele și, alături de ăstalalt, m-a amenințat cu pistolul!

— Spion, spion! urlară toți, făcând un tărăboi grozav. Se vede după cum se deghizează... Să constituim un tribunal! Să le punem ștreangul de gât! Jos cu Statele din Nord! Jos cu iscoadele lor!

— Ce faceți, gentlemeni? interveni atunci căpitanul, strigând de sus, de pe puntea de comandă. Păstrați ordinea pe bord! Nu vă legați de pasageri!

— Ia ține-ți gura, sir! îi răspunse unul din haită. Parcă noi nu vrem ordine?! Asta și facem! Ori intră cumva în obligațiile dumitale să-i ocrotești pe spioni?

— Obligația mea e să-i transport pe toți pasagerii care sunt în regulă cu biletele. Chiar și secesioniștii pot călători pe vasul meu dacă au bilete și se poartă cuviincios. Asta e datoria mea. Însă dacă tulburați ordinea, vă scot la mal și n-aveți decât să înotați pe uscat până la Austin.

Derbedeii izbucniră în râs. Parcă nechezau cu toții. Old Death și cu mine eram atât de înghesuiți, încât abia ne mai puteam mișca. Protestam, firește, dar vocile noastre se pierdeau în urletul dezlănțuit al bandei. Furăm împinși până hăt spre coșul fumegând al vasului. Voiau să ne spânzure. Coșul era prevăzut din loc în loc cu cârlige de fier prin care treceau funii solide. Așadar, un dispozitiv cât se poate de adecvat pentru intențiile lor. Nu aveau decât să slobozească un pic funiile, și, făcându-le laț, să ni le petreacă pe după gât. Acolo ne îngrămădiră huliganii și alcătuiră la repezeală un tribunal, care atingea culmea ridicolului. Cred că nici nu se întrebară măcar de ce nu schițam vreun gest de apărare. Vedeau doar că purtăm cuțite și pistoale asupra noastră și că, totuși, nu ne servim de ele.

Old Death făcea eforturi uriașe ca să pară liniștit. Mai-mai să pună mâna pe pistol, dar privirea căpitanului îl readuse la realitate.

— Ascultați! zbieră capul bandei către ai săi. E limpede că avem de-a face cu niște blestemați care subminează Statele din Sud. Ce caută ei aici, în Texas? Sunt spioni și trădători. Să-i lichidăm, scurt pe doi!

Propunerea fu aprobată gălăgios. Căpitanul vasului îi mai avertiză o dată în mod serios, dar nu obținu nimic. Derbedeii își râseră de el. Își puseră apoi întrebarea dacă să-l judece concomitent și pe indian, sau să ne spânzure mai întâi pe noi. Deciseră să fie chemat și Winnetou. „Președintele" tribunalului trimise doi „membri" să-l aducă.

Împresurați cum eram, nici nu-l văzurăm pe tânărul apaș. Auzirăm doar un strigăt puternic. Winnetou doborâse pe unul din găliganii trimiși după el, iar pe al doilea îl aruncase peste bord. Apoi dispăru în cabina cârmaciului, construită din plăci de fier și situată lângă carcasa roților. Printr-un ochi al cabinei miji curând țeava dublă a pușții sale de argint.

Firește că întâmplarea stârni mare tămbălău. Se repeziră toți la parapetul vasului, rugându-l pe căpitan să trimită o barcă de salvare după camaradul lor expediat în apă. Căpitanul le îndeplini rugămintea. Un matroz sări în barca fixată la pupa, o dezlegă și vâsli către găliganul care se zbătea în valuri. Din fericire, acesta știa oarecum să înoate și se menținea la suprafață.

Old Death și cu mine rămaserăm singuri. Deocamdată, scăpasem de spânzurătoare. Cârmaciul și ceilalți matrozi stăteau cu ochii țintă la căpitan. Acesta ne făcu semn să venim mai aproape și ne spuse cu glas reținut:

— Atenție, domnilor! Îi îmbăiem îndată. Dumneavoastră rămâneți fără nici o grijă pe bord. Și faceți gălăgie, cât mai multă gălăgie!

Dădu ordin să se oprească mașinile și vasul pluti încet către malul drept. Era acolo un banc de nisip, pe

care îl lingea leneș apa destul de săracă a fluviului. Un semn al căpitanului — și cârmaciul, zâmbind complice, îndreptă vasul spre banc. Un scrâșnet dedesubt, o izbitură încât unii din pasageri se treziră pe jos — și iată-ne proptiți în mal. Acum toată atenția celor ce urmăreau barca de salvare își schimbă obiectul. Călătorii pașnici, informați și instruiți din vreme, țipau de mama-focului, ca și când le-ar fi sunat ceasul morții. Iar derbedeii, crezând că e vorba de un accident, strigau la rândul lor ca din gură de șarpe. Atunci veni fuga unul din matrozi și, făcând-o pe speriatul, îi raportă căpitanului:

— Apă în cală, domnule căpitan! Prova s-a rupt în două! Câteva minute, și vasul se scufundă!

— Suntem pierduți! exclamă căpitanul. Se salveze cine poate! Apa nu e adâncă. Repede, spre mal!

Coborî de pe punte, își scoase la iuțeală haina, vesta, chipiul, își trase cizmele din picioare și sări peste bord. Apa îi ajungea numai până la gât.

— Jos! Săriți! strigă el. Mai e încă vreme. Dacă vaporul se scufundă, s-a zis cu noi!

Secesioniștii nici nu înregistrară ciudățenia că tocmai căpitanul vasului îl părăsise cel dintâi. Erau prea îngroziți ca să mai cântărească lucrurile. Se aruncau peste bord și înotau gâfâind spre mal, fără să observe cum căpitanul, luând-o pe la spatele vaporului, se cățără frumușel pe scara pregătită dinainte. Astfel, vasul fu curățat de derbedeii și unde cu o clipă înainte domnise spaima răsunară acum hohote de râs.

Pe când primii „salvați" atingeau malul, căpitanul ordonă presiune maximă. Având fundul plat și rezistent, vasul nu suferise nici cea mai mică avarie și se supuse docil comenzii. Fluturându-și haina ca pe un drapel, căpitanul strigă spre mal:

— *Farewell!* Rămâneți cu bine, gentlemeni! Dacă vă mai vine pofta, spânzurați-vă între voi. Bagajele, câte au rămas aici, le voi preda în portul La Grange. Ridicați-le de acolo!

Vă puteți imagina ce impresie făcură toate acestea asupra derbedeilor păcăliți. Răgeau desperați, îl somau pe căpitan să oprească și să-i ia pe bord, amenințau cu reclamații, cu moartea, ba se folosiră chiar și de puști în măsura în care acestea nu se umeziseră de tot. În cele din urmă, unul din ei, cuprins de turbare și neputință, răcni spre căpitan:

— Potaie! Te așteptăm noi aici la întoarcere și te spânzurăm pe propriul tău vas!

— *Well,* sir! N-aveți decât! Vă vom pofti pe bord! Dar până atunci, transmiteți salutări generalilor voștri din Sud!

Vaporul își luă toată viteza și navigarăm cât se poate de repede, ca să recuperăm timpul pierdut...

Acest cuvânt mai e și azi o enigmă lexicală căreia i s-au dat diferite explicații contradictorii. Numele faimosului Kukluxklan sau, altfel ortografiat, Ku-klux-klan — ar fi, după unii, onomatopeic, imitând țăcănitul pușții când o încarci. Alții îl descompun în *cuc*, adică avertisment, *gluck*, adică gâlgâit, și *clan*, cuvânt de origine scoțiană care înseamnă trib, semințe sau bandă. Creadă fiecare ce vrea. Probabil că nici membrii Ku-klux-klanului nu știu de unde vine acest nume și ce înțeles are. La urma urmei, puțin le pasă. Poate că vreun ins a clănțănit pur și simplu din gură, iar alții l-au imitat, fără să se sinchisească de sensul sau nonsensul expresiei.

Nu la fel de obscur era însă și scopul urmărit de această asociație, care a apărut mai întâi în Carolina de Sud, Georgia, Alabama, Mississippi, Kentucky și Tennessee și, în sfârșit, întinzându-și tentaculele către Texas. Se alcătuia dintr-o adunătură de dușmani înveterați ai Nordului, care își puseseră drept țel combaterea prin toate mijloacele, chiar și cele mai criminale, a ordinii noi, instaurate după încheierea războiului civil. Într-adevăr, ani de-a rândul Ku-klux-klanul a menținut în statele sudice o continuă tulburare, primejduind proprietatea, frânând industria și comerțul. Și nici cele mai drastice măsuri nu au izbutit să pună capăt nefastei sale activități.

Organizație secretă, înființată în urma restricțiilor pe care guvernul fusese silit să le aplice față de Sudul învins, Ku-klux-klanul își recruta membrii dintre partizanii sclavajului, adversari ai Uniunii și ai partidului republican. Prestând jurăminte fanatice, aceștia se legau să execute orbește prevederile statutului și să păstreze, sub amenințarea pedepsei cu moartea, toate secretele organizației. Nu se dădeau înapoi de la nici un act de violență, nici chiar de la incendieri și asasinate; se întruneau periodic și săvârșeau crimele umblând totdeauna călare și mascați. Împușcau preoții în amvon și judecătorii în exercițiul funcțiunii, atacau gospodari pașnici, lăsându-i să zacă sub ochii familiei, cu spinările sfâșiate până la os. Toți criminalii și bătăușii din lume luați la un loc nu răspândeau atâta groază cât acest Ku-klux-klan, pentru combaterea căruia guvernatorul Carolinei de Sud se văzuse nevoit să ceară președintelui Grant* ajutor militar. Asociația luase asemenea proporții, încât, fără acest ajutor, nu i se putea ține piept. Grant a supus chestiunea Congresului. A fost promulgată o lege împotriva Ku-klux-klanului, conferind președintelui puteri excepționale, mergând până la nimicirea bandei. Însăși nevoia de a recurge la astfel de măsuri extreme dovedește din plin pericolul grav pe care Ku-klux-klanul îl reprezenta nu numai pentru indivizii luați în parte, dar și pentru întreaga națiune...

Se înserase când vaporul nostru sosi în portul La Grange și când căpitanul ne anunță că, din cauza con-

---

* Ulysses Simpson Grant (1822—1885), om politic și general american. A fost comandant suprem al forțelor armate ale Statelor din Nord în timpul războiului de secesiune (1864—1865). Președinte al S.U.A. între anii 1869 și 1877.

dițiilor nesigure de navigație, călătoria nu mai poate fi continuată. Ne văzurăm deci obligați să debarcăm. Winnetou o luă înainte, traversând călare pasarela și topindu-se apoi în întunericul portului.

Old Death îl căută deîndată pe funcționarul de serviciu al agenției de navigație.

— Mă interesează, sir, când a sosit aici ultimul transport de călători din Matagorda și dacă toți pasagerii au coborât de pe vas.

— Ultimul transport? Alaltăieri, cam la ora asta. Iar pasagerii au coborât până la unul, deoarece vasul avea să-și continue cursa abia a doua zi dimineața.

— Ați fost de față și la reîmbarcarea lor?

— Firește, sir.

— Atunci, v-aș ruga să ne dați o informație. Suntem în căutarea a doi prieteni care au călătorit cu vasul respectiv și trebuie să fi poposit aici, laolaltă cu ceilalți pasageri. Am vrea să știm dacă și-au reluat călătoria.

— Hm, nu-i ușor de știut. Nici nu se crăpase bine de ziuă, era încă întuneric și pe bord era mare înghesuială. În astfel de condiții, cum să observi pe fiecare în parte? Probabil că toată lumea a plecat mai departe, exceptând pe un domn Clinton.

— Clinton? Păi, chiar de dumnealui e vorba. Veniți, vă rog, mai la lumină! Prietenul meu are o fotografie a lui Clinton. Să vedem dacă-l recunoașteți.

Într-adevăr, funcționarul confirmă cu toată siguranța că acesta e domnul cu pricina.

— Știți, cumva, unde a tras în gazdă? întrebă Old Death.

— Nu știu precis, dar pesemne că la senor Cortesio, ai cărui oameni l-au întâmpinat și i-au dus bagajele. E vorba de un spaniol care se ocupă cu tot felul de co-

misioane. Acuma se pare că livrează în secret arme pentru Mexic.

— Sper că e un gentleman!

— Ce să vă spun, sir, astăzi oricine se crede gentleman, chiar dacă-şi cară şaua în spinare.

Aluzia se referea, firește, la noi, dar omul n-o făcuse cu răutate. De aceea Old Death reluă prietenos:

— Vreun han se găsește oare în acest port binecuvântat, unde, cu excepția lanternei dumneavoastră, nu se vede nicăieri măcar un fir de lumină? Adică un han acceptabil, unde să te poți odihni fără a fi deranjat de oameni sau de... alte insecte?

— Nu e decât unul singur. Dar ați cam lungit discuția cu mine și pasagerii ceilalți trebuie să fi ocupat între timp cele câteva odăi disponibile.

— Destul de neplăcut — constată Old Death, trecând calm și peste această impolitețe. În casele particulare probabil că nu trebuie să ne așteptăm la prea multă bunăvoință, nu-i așa?

— Sir, eu nu vă cunosc: nu știu. La mine nu vă pot găzdui din lipsă de loc. Dar e cineva care n-o să vă refuze, vreau să spun dacă sunteți oameni cumsecade. E un fierar care s-a mutat aici venind din Missouri.

— Perfect! se bucură Old Death. Doar nu suntem răufăcători. Îi plătim cinstit și poate să ne găzduiască fără grijă. N-ați vrea să ne dați adresa?

— Nu-i nevoie de nici o adresă. V-aș conduce chiar eu, dar mai am niște treburi cu vaporul. De altfel, master Lange, așa îi zice fierarului, nu e încă acasă. La ora asta se află de obicei la cârciumă. Așa e tradiția pe-aici. Ajunge să întrebați de master Lange din Missouri. Îi spuneți că v-a trimis la el reprezentantul agenției. Vasăzică o luați drept înainte și vă opriți la a

doua clădire pe stânga. Veți recunoaște ușor cârciuma: e luminată. Prăvăliile încă nu s-au închis.

Dădui omului un bacșiș și plecarăm ducând șeile cu noi. Cârciuma o recunoscurăm nu numai după geamurile luminate, ci și după larma ce răzbătea dinăuntru. Pe firmă, închipuind un soi de broască țestoasă uriașă, prevăzută cu aripi și numai cu două picioare, scria: „Hawks Inn". Deci broasca, în intenția zugravului, trebuie să fie de fapt o pasăre de pradă, ospătăria numindu-se „Vulturul".

Cum am deschis ușa, năvăli asupra noastră un nor de fum gros și înecăcios. Consumatorii erau pesemne înzestrați cu niște plămâni excepționali ca să nu se sufoce, ba să se simtă chiar bine în această atmosferă. Excelenta stare a bojocilor se vădea și din vorbăria neobișnuit de sonoră Aici nu se discuta cu glas normal. Toți pălăvrăgeau în gura mare, de-ai fi zis că nici nu-și ascultă interlocutorii. Văzând această plăcută ambianță, stăturăm câteva clipe în pragul cârciumii, ca să ne mai obișnuim ochii cu fumul și să ajungem a deosebi persoanele și lucrurile. În cele din urmă, constatarăm că există două încăperi, una spațioasă pentru clienții de rând, și alta mai mică pentru oamenii mai cu vază — fapt nu numai neobișnuit în America, dar și primejdios, dacă avem în vedere că nici un cetățean al statelor libere n-ar fi admis vreo discriminare socială sau morală în dauna lui.

Cum în sala din față toate locurile erau ocupate, ne îndreptarăm spre încăperea din fund, fără să ne bage nimeni în seamă. Acolo găsirăm două scaune libere la o masă. Lepădarăm șeile într-un ungher și luarăm loc. La masa cu pricina mai ședeau câțiva bărbați, care beau bere și discutau între ei. Ne priviră scurt, pătrunzător, și schimbară brusc vorba, fapt pe care îl sesizai după oare-

care semne ale lor de stânjeneală. Doi dintre comeseni semănau leit unul cu altul. Se vedea cât de colo că sunt tată și fiu. Erau înalți, viguroși, cu trăsături puternic conturate, cu mâini mari și grele — mărturii ale unei munci aspre, sârguincioase. Păreau în fond niște oameni blajini, dar care tocmai trecuseră printr-un moment de enervare, ca și când ar fi discutat un subiect neplăcut.

De altfel, se și mutară puțin mai încolo, sugerându-ne cu discreție că n-au poftă să intre în vorbă cu noi.

— Stați pe loc, domnilor! li se adresă Old Death. N-o să vă devorăm, deși de azi-dimineață n-am pus mai nimic în gură. Se găsește pe-aici ceva de mestecat care să nu cadă prea greu la mațe?

Cel pe care îl bănuiam a fi tatăl tânărului clipi din ochiul stâng și răspunse vesel:

— În ce privește integritatea persoanelor noastre, sir, cred că ne-am apăra nițel înainte de a fi înghițiți. De altfel, sunteți leit Old Death. Sper că nu vă supără comparația.

— Old Death? Àsta cine-o mai fi? exclamă prietenul meu, făcând o mutră cât se poate de mirată.

— În tot cazul, e un tip mai acătării ca dumneavoastră, un *westman*, un cercetaș cu mare faimă. Într-o lună de zile omul acela înfruntă mai multe primejdii decât alții în toată viața lor. Băiatul meu, Will, îl știe la față, l-a văzut.

„Băiatul" număra de bună seamă vreo douăzeci și șase de ani. Avea fața bronzată și făcea impresia unui ins gata să se încaiere cu o duzină de adversari. Old Death îl privi piezîș și-l descusu pe bătrân:

— Ziceți că l-a văzut? Când?

— În șaizeci și doi, dincolo, în Arkansas, puțin înaintea bătăliei de la Pea Ridge. Dar dumneavoastră probabil că nici n-ați auzit de această bătălie.

— De ce nu? Am pribegit nu o dată prin Arkansas și cred că atunci mă aflam chiar în apropiere de Pea Ridge.

— Și de partea cui erați, dacă-mi permiteți întrebarea? Împrejurările sunt așa fel, încât nu strică să știi ce hram poartă persoana cu care stai la aceeași masă.

— Nu vă faceți griji, master! Sper că nu sunteți partizanul sclavagiștilor bătuți. Or, în acest caz, sunt cu totul de părerea dumneavoastră . . .

— Atunci fiți binevenit! Dar să revenim la Arkansas și la Old Death. Știți, probabil, că acest stat, când a izbucnit războiul civil, înclina să treacă de partea Uniunii. Pe neașteptate, însă, lucrurile s-au schimbat. Mulți oameni destoinici, care priveau cu oroare sclavajul și purtarea aristocrației sudice, s-au strâns laolaltă, declarându-se împotriva secesiunii. Totuși, forțele conservatoare, printre care și acei baroni din Sud, au pus mâna pe cârmă. Elementele cu judecata sănătoasă au fost intimidate și astfel Arkansas se alătură Sudului. Firește că faptul acesta a provocat mare amărăciune. Dar pentru moment nu era nimic de făcut. Oamenii au fost nevoiți să rabde și să privească neputincioși cum țara aceea frumoasă, mai ales în partea ei de miazănoapte, era pustiită de război. Eu locuiam pe atunci la Missouri, la Poplar Bluff, aproape de granița cu Arkansas. Băiatul meu, aci de față, s-a înrolat, bineînțeles, într-unul din regimentele unioniste care intenționau să vină în ajutorul celor din Arkansas. O coloană, din care făcea parte și Will, a fost trimisă în recunoaștere peste graniță. Acolo a dat peste un număr covârșitor de trupe inamice și, după o luptă eroică, ai noștri au fost înfrânți.

— Vasăzică, au căzut prizonieri? Îmi închipui că nu le-a mers tocmai bine. Se știe cum se purtau statele din Sud cu prizonierii. Dintr-o sută de oameni, pe puțin optzeci mureau din cauza tratamentului inuman. Dar de împușcat nu-i prea împușcau.

— Oho! Aici vă înșelați amarnic. Băieții noștri s-au ținut tare, au consumat toată muniția și s-au bătut apoi corp la corp, provocând secesioniștilor pierderi grele. Aceștia, furioși, erau gata să se răzbune pe prizonieri și să-i măcelărească. Will, singurul meu fecior, se afla în mare primejdie. Și dacă-l vedeți aici întreg și teafăr, pentru asta numai Old Death merită mulțumiri.

— Cum așa, master? Mă faceți din ce în ce mai curios. Te pomenești că cercetașul acela va fi adus niște trupe în ajutorul prizonierilor?

— Ar fi fost prea târziu. Până să sosească asemenea trupe, fiul meu s-ar fi prăpădit. Însă Old Death a procedat ca un *westman* care știe ce și cum. Adică, de unul singur, i-a eliberat pe toți prizonierii.

— Grozav! Asta zic și eu lovitură!

— Și ce lovitură! S-a târât pe burtă până în lagăr, cum fac indienii. Era seară și-i venise în ajutor și o ploaie torențială, care stinsese toate focurile. Se înțelege că vreo câteva santinele i-au simțit vârful cuțitului. Altfel nu se putea. Secesioniștii se aflau într-o fermă, un batalion întreg. Ofițerii ocupaseră camerele de locuit, iar trupa se adăpostise la întâmplare. Pe prizonieri, vreo douăzeci la număr, îi îngrămădiseră într-o șandrama unde era instalat teascul de zahăr, păzit de patru santinele, câte una pe fiecare latură a clădirii. Chiar în dimineața următoare, sărmanii băieți aveau să fie puși la zid. În timpul nopții, însă, după schimbarea santinelelor, prizonierii auziră un zgomot pe acoperiș. Nu era ropotul ploii, era un alt fel de zgomot. Stătură liniștiți

și traseră cu urechea. Deodată, o trosnitură. Șindrila cedă și cineva tot lărgea spărtura, până ce ploaia năvăli peste teasc. Timp de zece minute nu se mai auzi nimic. Dar pe urmă necunoscutul slobozi prin spărtură trunchiul unui copac tânăr, cioturos și destul de rezistent ca să suporte greutatea unui om. Pe acest trunchi se cățărară prizonierii până pe acoperișul nu prea înalt al șandramalei și de acolo se lăsară în jos, pe pământ. Afară, cele patru santinele din schimb zăceau în nesimțire. Băieții le luară armele și, cu multă dibăcie, salvatorul îi scoase dincolo de lagăr, în drumul ce duce la frontieră și pe care-l cunoșteau cu toții. Abia aici aflară ei că omul care își riscase viața ca să-i salveze era Old Death, cercetașul.

— Și i-a însoțit mai departe? se prefăcu a nu ști Old Death.

— Nu. Spunea că-l așteaptă niște treburi urgente și se mistui repede în bezna nopții ploioase. Băieții nici nu apucaseră măcar să-i mulțumească și să-i rețină trăsăturile feței. Era un întuneric de nu se vedea om cu om. Will al meu abia de-i ghici statura înaltă și deșirată. Dar pe parcurs a schimbat cu el câteva vorbe de care își amintește la perfecție. Eh, de l-am întâlni odată pe acest Old Death! Ar ști și el cum arată niște oameni recunoscători!

— O fi știind el și așa. Îmi închipui că fiul dumneavoastră nu e singurul om cu care s-a întâlnit în viață. Dar spuneți-mi, sir, nu cunoașteți cumva pe un anume master Lange din Missouri?

Celălalt își înălță atent capul.

— Lange? îngână el. De ce vă interesează?

— Ne temeam că aici, la „Vulturul", n-o să mai găsim loc și ne-am informat la reprezentantul agenției de navigație dacă nu cunoaște pe cineva care ne-ar putea

găzdui, și dânsul ni l-a recomandat pe master Lange, sfătuindu-ne totodată să ne referim la bunele lui oficii. De altfel, tot el ne-a trimis încoace, la restaurant.

Tatăl lui Will își trecu din nou privirea cercetătoare peste fețele noastre.

— Ei bine, sir, eu însumi sunt Lange. Pentru că știu cine v-a trimis și păreți niște oameni cumsecade, îngăduiți-mi să vă strâng mâna și să vă spun bine ați venit. Sper că nu-mi veți înșela încrederea. Dar cine-i amicul dumneavoastră, că n-a scos o vorbuliță până acum?

— Este un om cu studii înalte, venit pe aceste meleaguri.

— Dumneavoastră, cei din alte părți ale lumii, credeți că aici umblă câinii cu covrigi în coadă. Dar, mă rog, fiți binevenit!

De astă dată, îmi întinse și mie mâna. Old Death o întinse pentru a doua oară.

— Și pentru că să vă dovedim că meritățm încrederea, mă voi adresa fiului dumneavoastră care va depune mărturie în privința mea.

— Will?! întrebă mirat Lange.

— Chiar dânsul. Spuneați adineauri că a stat de vorbă cu Old Death și că-și amintește totul la perfecție. N-ai vrea, tinere, să-mi povestești și mie ce anume ați discutat? Mă interesează grozav.

Will, căruia îi fusese adresată întrebarea, rosti cu însufleție:

— Old Death pășea în fruntea noastră. Fusesem rănit la braț de un glonț și mă durea foarte tare; nu aveam pansament, mâneca mi se lipise de rană. Tocmai treceam printr-un crâng și Old Death stârni fără voie o creangă. Aceasta îmi lovi brațul și mă fulgeră o durere atât de vie, încât am țipat și...

— Și bătrânul cercetaș v-a făcut măgar! îl întrerupse Old Death.

— De unde știți? se minună Will.

Bătrânul continuă fără să-i răspundă:

— Și atunci i-ai spus că ești rănit la braț și că rana s-a inflamat, iar Old Death te-a sfătuit să-ți moi mâneca în apă, ca să se dezlipească, și să-ți răcorești apoi rana cu zeamă de pătlagină, care înlătură pericolul cangrenei.

— Da, exact așa! confirmă uimit tânărul Lange. Dar de unde știți toate astea, sir?

— Mai întrebi? Doar eu sunt omul cu care ai stat atunci de vorbă. Tatăl dumitale găsea adineauri că semănăm leit, Old Death și cu mine, și uite că nu s-a înșelat.

— Adică... asta... cum s-ar spune... Sunteți Old Death, izbucni Will în culmea bucuriei.

— Ho, băiete! Dacă e să se lase cu duioșii, apoi îmi revine mie, ca tată, primul drept și prima datorie de a-l îmbrățișa pe salvatorul tău. Numai că, deocamdată, trebuie să ne abținem; nu uita unde ne aflăm și câți ochi ne pândesc. Prin urmare, stai la locul tău și fii cuminte!

Și, adresându-se lui Old Death, adăugă:

— Nu mi-o luați în nume de rău, sir, dar am temeiuri serioase. Aici, la noi, și-a cam băgat dracul coada. Să nu vă îndoiți de recunoștința mea, dar tocmai de aceea sunt obligat să evit tot ce v-ar pune în primejdie. După câte știu, lumea vă cunoaște drept partizan al aboliționiștilor. În timpul războiului, ați pus la cale niște acțiuni care v-au sporit faima și au provocat grele pierderi celor din Sud. V-ați atașat unor unități din armata Nordului în calitate de călăuză și cercetaș, conducându-le până în spatele dușmanilor, pe drumuri pe care

nimeni altul nu s-ar fi încumetat. Iată de ce vă bucurați la noi de atâta prețuire. În schimb, cei din Sud v-au declarat spion. Știți, desigur, cum stau lucrurile. Dacă ați cădea pe mâna unor secesioniști, v-ați alege cu ștreangul.

— Știu totul, master Lange, și puțin îmi pasă — ripostă cât se poate de calm Old Death. Ce-i drept, nu țin cu tot dinadinsul să atârn în ștreang, dar am fost de repetate ori amenințat cu spânzurătoarea, și uite că mai sunt viu. Nu mai departe decât azi niște *rowdy* plănuiau să ne spânzure pe amândoi de coșul vaporului și n-au apucat să-și realizeze opera.

Și Old Death istorisi întâmplarea de pe vapor. După ce-l ascultă cu atenție, bătrânul Lange comentă îngândurat:

— Căpitanul a procedat foarte curajos, dar s-a expus unei mari primejdii. Dânsul trebuie să rămână aici, în La Grange, până dimineața — iar huliganii pot sosi și ei în cursul nopții. Și atunci, cu siguranță că vor căuta să se răzbune. De altfel, și dumneavoastră o puteți păți, chiar mai rău decât căpitanul.

— Da' de unde! Nu mă tem eu de câțiva măgari! Am avut de-a face cu destui indivizi de teapa lor.

— Nu fiți prea sigur, sir! Aștia pot strânge aici destule ajutoare. De câtva timp se petrec la noi lucruri nu prea curate. Din toate părțile ne vin străini pe care nimeni nu-i cunoaște; se adună prin locuri dosnice și se tot sfătuiesc între ei. De afaceri nu e vorba, căci toată ziua umblă creanga pe străzi. Se vede că n-au nici o treabă. Acum șed dincolo și urlă, și cască niște guri, de-ar încăpea ursul în ele. Au și încercat să ne provoace. O vorbă să le fi răspuns, ar fi ieșit cu bătaie și omor! De altfel, nu am nici un chef să mai stau mult aici; veți fi având și dumneavoastră nevoie de odihnă. Cu cina,

însă, nu prea stăm pe roze. Eu sunt văduv și duc, împreună cu feciorul, viață de holtei. Luăm masa la restaurant, îndeobește prânzul. Și plus de asta, simțind că aici cam arde pământul sub picioare, ne-am vândut casa mai zilele trecute. Nu vreau să spun că nu-mi plac oamenii de prin partea locului. Sunt, ca orișiunde, mai răi sau mai buni. Dar urmările războiului mai apasă greu asupra Nordului, iar dincoace, în Mexic, măcelul încă mai continuă. Noi, în Texas, ne aflăm tocmai la mijloc, și cazanul s-a încins de-a binelea. Toate haimanalele năvălesc de peste graniță și asta îmi taie pofta să rămân aici. Am hotărât să-mi vând gospodăria și să mă mut la fiica mea, căsătorită cu un om serios. Acolo îmi voi găsi un adăpost cumsecade. Am găsit cumpărător chiar aici, în localitate; i-a plăcut gospodăria și, alaltăieri, mi-a și achitat toată suma în bani peșin. Așa că pot să plec când îmi convine. Mă mut în Mexic.

— Ce v-a apucat? sări Old Death.

— Pe mine?! De ce?

— Păi chiar dumneavoastră vă plângeați adineauri de Mexic. Ziceați că acolo mai continuă măcelul. Și vreți să vă aruncați în gura lupului!

— N-am altă cale, sir. De altminteri, nu peste tot în Mexic e aceeași situație. Unde mă duc eu, adică nițel dincolo de Chihuahua, războiul s-a stins. E adevărat că Juarez a fost nevoit să se retragă la El Paso, dar s-a descurcat repede și i-a respins pe francezi spre miazăzi. Ceasurile lor sunt numărate. Soarta se va hotărî în jurul capitalei. Sus, în provinciile de la nord, cred că va fi liniște. Acolo ne așteaptă o situație cât se poate de bună. Ginerele meu posedă o mină de argint: e foarte bogat. Locuiește de mai bine de un an și jumătate în Mexic și, în ultima lui scrisoare, îmi aduce la cunoștință că „regele argintului", adică el, a devenit

tată și că moștenitorul își reclamă cu energie bunicul. Spuneți și dumneavoastră, face să mai rămân aici? E vorba să fiu angajat la mină împreună cu Will... Așadar, totul e în regulă și nimic nu mă mai poate reține. Bunicul trebuie să stea lângă nepoțel; acolo îi e locul, nu aiurea. Dacă v-ar plăcea să ne însoțiți, aș fi extrem de bucuros.

— Hm! cugetă Old Death. Nu glumiți, sir! S-ar putea întâmpla și asta.

— Zău? Aveți de gând să plecați cu noi? Ar fi minunat! Bateți palma, sir! Mergem împreună.

Și ne întinse mâna.

— Ușurel, ușurel! râse Old Death. Cred că ne vom duce și noi în Mexic, dar nu e încă sigur. Și chiar dacă ar fi să ne hotărâm, nu se știe dinainte pe care drum vom apuca.

— Dacă e numai pe-atâta, sir, atunci plec cu dumneavoastră pe unde voiți! De aici toate drumurile duc la Chihuahua și mi-e indiferent dacă ajung la destinație astăzi sau mâine. Sunt egoist și îmi văd de interesul meu. Călătorind cu un *westman* și cercetaș ca dumneavoastră, mă asigur că ajung dincolo nevătămat, ceea ce, pe vremurile astea tulburi, nu e puțin lucru. Ce credeți, sir, unde vă puteți informa mai precis în legătură cu drumul?

— La un anume senor Cortesio. Poate că-l cunoașteți.

— Cum să nu-l cunosc! La Grange e atât de mic, încât toate pisicile se tutuiesc între ele. Aflați că tocmai acestui senor i-am vândut casa.

— Întâi de toate, mă interesează dacă e om de treabă sau lichea.

— Om de onoare, sir. Culoarea lui politică nu mă privește. Puțin îmi pasă dacă cineva preferă să fie condus de un împărat sau de un președinte de republică.

Numai datoria să și-o facă. Senor Cortesio are legături strânse cu cei de peste graniță. Noaptea se adună la el tot felul de oameni; convoaie de catâri încărcați cu lăzi grele sunt dirijate spre Rio del Norte. Eu unul bănuiesc că e vorba de arme și muniții destinate partizanilor lui Juarez. Dar e posibil să plece și voluntari de-ai noștri împotriva francezilor. În orice caz, omul lucrează din plin, ceea ce înseamnă că afacerea își merită riscul.

— Unde locuiește? Aș vrea să-i vorbesc încă azi.

— Îl găsiți pe la zece. Intenționam să tratez ceva cu el și mă poftise acasă pentru ora asta. Între timp, însă, lucrurile s-au aranjat.

— Mai era cineva la dânsul când l-ați vizitat ultima oară?

— Da. Erau doi bărbați, un tânăr și altul mai în vârstă.

— Știți cum îi cheamă? intervenii eu, curios.

— Am stat aproape o oră împreună și am avut destul timp să le aflu numele. Tânărului îi zice Ohlert, iar celuilalt senor Gavilano. Acesta din urmă pare să fie un vechi cunoscut al lui Cortesio; vorbeau despre o întâlnire a lor de acum câțiva ani în capitala Mexicului.

— Gavilano? N-am auzit. N-o fi vreun nume nou de împrumut al lui Gibson? mă făcu atent Old Death. Am scos fotografiile din buzunar și le-am arătat fierarului. I-a recunoscut pe loc:

— Aștia sunt, sir. Cel slab și negricios ca un creol e senor Gavilano; celălalt e master Ohlert, care m-a pus de altfel în mare încurcătură. Mă tot întreba de niște gentlemeni pe care nu i-am văzut de când trăiesc, de un negru, Othello, de o tânără din Orleans pe nume Ioana, care la început păștea oile și apoi l-a însoțit pe rege în război, de o nefericită lady Maria Stuart, căreia

i-au tăiat capul în Anglia, de un clopot pe care l-ar fi cântat Schiller* și chiar de un domn poet Ludwig Uhland**, care ar fi blestemat doi trubaduri, iar regina i-ar fi aruncat din balcon trandafirul ce-l purta la piept. Scotea la iveală o grămadă de nume, de poezii și de povești, din care n-am reținut decât cele ce vă spun. Mi se învârteau toate în cap ca roata morii. Acest master Ohlert pare să fie un om tare bun, dar aș face prinsoare că e nițel scrântit. Până la urmă a scos o hârtie și mi-a citit din ea. Era vorba de niște nopți îngrozitoare, de ploaie și stele, de negură și veșnicie, de sânge, de un duh care cheamă mântuirea, de un diavol în creier și de o duzină de șerpi, mă rog, tot lucruri învălmășite, care nu se potrivesc între ele. Zău că nu știam ce să fac, să râd sau să plâng.

Nu mai încăpea îndoială: vorbise cu William Ohlert, iar escrocul de Gibson își schimbase iarăși numele. Probabil că nici Gibson nu era numele lui autentic. Ticălosul era într-adevăr cam smead la față ca un creol; doar îl văzusem cu ochii mei. Poate că era chiar din Mexic și îl chema Gavilano, nume sub care îl cunoscuse Cortesio. În limba spaniolă *gavilano* înseamnă uliu, ceea ce i se potrivea de minune.

Voiam să știu înainte de toate ce pretext folosise escrocul ca să-l aducă pe William încoace. Trebuie să fi născocit ceva foarte ispititor pentru tânărul monoman, ceva în legătură cu ideea ce-l obseda de a scrie o dramă despre un poet nebun. Poate că Ohlert i-a vorbit fierarului și despre această chestiune. Întrebai, deci:

— În ce limbă v-ați întreținut cu Ohlert?

---

* E vorba de poezia „Clopotele" a poetului german Schiller.

** Ludwig Uhland (1787—1862), poet și istoric literar german, liberal-burghez, aparținând romantismului târziu.

— În germană. Stăruia foarte mult asupra unei tragedii pe care voia s-o scrie. Cică era nevoie să treacă el însuși prin toate întâmplările ce urma să le povestească.

— De necrezut!

— De ce adică de necrezut, sir? Ţicneala constă tocmai în faptul că te urmăresc niște gânduri care nici nu i-ar trece prin cap unui om sănătos. La fiecare trei vorbe pomenea de o senorita Felisa Perilla, pe care, cică, o va răpi cu ajutorul prietenului său.

— Ei, asta e într-adevăr nebunie! Dacă omul și-a vârât în cap că trebuie să trăiască aievea tragedia eroilor săi, atunci e cazul să fie împiedicat. Sper că se mai află aici, în La Grange!

— Nu. A plecat ieri, împreună cu senor Cortesio, la ferma lui Hopkins. De acolo, ia drumul spre Rio Grande.

— Neplăcută afacere, foarte neplăcută! Trebuie să mergem pe urmele sale. Dacă se poate, încă azi. Știți cumva unde ne putem face rost de niște cai buni?

— Chiar la senor Cortesio. Are în permanență cai pregătiți pentru oamenii ce urmează să treacă la Juarez. Dar nu v-aș sfătui să porniți noaptea. Nu cunoașteți drumul și ați avea nevoie de o călăuză greu de găsit la ora asta.

— Totuși, poate găsim. Să facem pe dracu-n patru și să nu mai întârziem. Mai întâi, să vorbim cu Cortesio. A trecut de zece, trebuie să se fi întors acasă. V-aș ruga să ne arătați locuința lui.

— Cum doriți, sir, cu plăcere.

Când să ne ridicăm de pe scaune, auzirăm tropot de copite în fața localului și, după câteva momente, apărură noi clienți. Spre mirarea mea și, desigur, cu destulă neliniște, recunoscui în acei oameni vreo nouă sau zece din indivizii cărora căpitanul vasului le oferise plăcuta ocazie de a se „salva“ pe mal. Păreau să-i cu-

noască pe ceilalți cheflii, care îi salutară zgomotos. Din schimbul lor de cuvinte aflarăm că erau așteptați. Cum toată lumea îi asalta cu întrebări, nici nu avură când să ne bage în seamă, ceea ce, firește, ne convenea foarte mult. Nu doream de fel să le atragem atenția asupra noastră. Rămaserăm deocamdată tot la masa lui Lange. Ca să ieșim, ar fi trebuit să trecem pe lângă ei și, fără îndoială, am fi fost provocați. Aflând cine sunt indivizii, bătrânul Lange împinse ușa ce ne despărțea de odaia cea mare, lăsând-o numai nițel crăpată, cât să putem auzi discuția lor. Ca o măsură de precauție în plus, schimbarăm între noi locurile; eu mă așezai cu spatele spre odaia vecină.

— E mai bine să nu vă vadă la față — sublinie fierarul. Las' că nici până acum atmosfera nu era prea simpatică pentru noi; dar dacă ăștia vă observă și pe dumneavoastră, „spionii", atunci scandalul e gata.

— Toate bune — răspunse Old Death — numai că nu ne prea convine să stăm aici până după plecarea lor! Trebuie să ajungem cât mai repede la Cortesio.

— O facem și pe asta, sir. Vă arăt eu o ieșire dosnică.

Old Death își roti ochii prin încăpere, apoi întrebă:

— Cum așa? Nu văd altă ieșire decât prin odaia din față.

— Pe aici — lămuri Lange, arătând fereastra. Pe aici o să ieșim mai comod.

— Vorbiți serios? se miră bătrânul cercetaș. Sau v-ați speriat chiar de-a binelea? S-o ștergem englezește? Dar ce suntem noi, șoareci care dispar în găuri de frica pisicii? Ne-am face de râs!

— Eu nu prea știu ce-i frica. Totuși, țin minte zicala din bătrâni cum că fuga-i rușinoasă, dar sănătoasă. Nu e vorba de teamă, ci de prevedere. Gașca de dincolo

ne întrece de zece ori ca număr. Derbedeii sunt dezlănțuiți, porniți pe scandal, ne-ar bara trecerea. Și cum nici eu, nici dumneavoastră nu ne-am lăsa călcați pe coadă, ar ieși o scărmăneală cumplită. Mă descurc eu, nu-i vorbă, și cu o liotă întreagă, dacă e pe bătaie, pe pumni, pe ciomăgeală. Nu uitați că sunt fierar și știu să izbesc cu ciocanul în moalele capului. Dar pistolul e o armă perfidă. Orice sfrijit și laș te poate ucide cu un glonț cât un bob de mazăre, chiar dacă ai fi cel mai curajos dintre uriași. De aceea, e mult mai înțelept s-o ștergem pe fereastră și să-i lăsăm cu buzele umflate...

Mă gândeam în sinea mea că omul acesta cumpănit judecă bine. Și Old Death recunoscu, după o scurtă pauză:

— În sfârșit, ideea nu e dintre cele mai proaste. Accept propunerea. Sunt gata să-mi strecor prin fereastră lăboaiele cu toate anexele lor. I-auzi cum mai zbiară păcătoșii! Cred că istorisesc pățania de pe vapor.

Așa era. Noii veniți vorbeau de călătoria lor, de Old Death, de Winnetou, de mine, de căpitan și de stratagema lui. Numai că nu erau încă hotărâți asupra modului cum aveau să se răzbune. Cei șase *rowdy* și unii partizani de-ai lor voiseră să aștepte pe mal întoarcerea vaporului, în schimb, alții se opuseseră acestui plan.

— Doar nu era să stăm acolo până la paștele-cailor — explică unul dintre aceștia. Trebuia să venim încoace. Eram așteptați. Noroc că am găsit în apropiere o fermă și am luat caii cu împrumut.

— Cu împrumut? râse altul.

— Da, în felul nostru, firește. Dar erau prea puțini. Am fost nevoiți să călărim câte doi pe un cal. Mai târziu s-au îndreptat lucrurile. Am dat și de alte ferme, așa că, până la urmă, ne-am putut cocoța fiecare pe gloaba lui.

Un hohot general salută isprava cu furtul cailor. Apoi povestitorul schimbă vorba:

— Și aici? E totul în regulă? I-ați găsit pe . . .?

— Găsit.

— Și hainele?

— Am adus două lăzi pline; cred că e de ajuns.

— Va fi o plăcere! Dar și spionii aceia, și căpitanul trebuie să-și primească porția. Vasul a acostat aici pentru noapte, deci căpitanul va fi ușor de găsit. De altfel, nici dibuirea celor doi spioni și a indianului nu ne va cere prea mult timp. Îi recunoști de la o poștă. Unul poartă costum nou de vânătoare. Umblă amândoi pe jos, n-au cai, însă duc câte o șa în spinare.

— Câte o șa? răsună un glas entuziast. N-or fi ăia doi care au intrat adineauri și . . .?

Restul nu se mai auzi. Discuția continuă aproape în șoaptă.

— Domnilor — constată fierarul Lange — e cazul s-o luăm din loc. În câteva minute haimanalele vor veni peste noi. Ieșiți mai întâi dumneavoastră. Șeile vi le dăm prin geam.

Omul avea dreptate. Fără nici o jenă, mă grăbii să sar afară; Old Death mă urmă. Apoi Lange și fiul său ne dădură lucrurile, sărind și ei pe fereastră.

Ne găseam în fața clădirii, într-o grădiniță împrejmuită cu un gard. Păşirăm peste el și numaidecât observarăm că și ceilalți cetățeni care șezuseră în odăița din fund se strecoară afară pe fereastră. Probabil că nici ei nu se așteptaseră la un tratament prea amabil din partea secesioniștilor, preferând să ne urmeze exemplul.

— Ai-ai — se bucură Lange — ce mai guri or să caște dumnealor când vor constata că păsărelele au zburat din colivie! Le-am făcut-o, pe onoarea mea!

— Totuși, mare rușine! bombăi Old Death. Parcă-mi și sună în urechi râsul și batjocurile lor!

— Lăsați-i să se veselească acum! Cine râde la urmă râde mai bine. Vor mai fi ocazii să vă dovedesc că nu mă tem de ei, dar păruiala în cârciumă nu-mi convine.

Cei doi fierari stăruiră să ne ducă ei șeile; nu înțelegeau ca musafirii lor să care asemenea poveri.

După puțin, ne oprirăm între două case. Ușa din stânga era învăluită în beznă; dincolo mijea lumină prin crăpătura oblonului.

— Senor Cortesio s-a întors — constată Lange. Casa de colo, unde se vede lumină, e a lui. Bățeți în ușă și vă va deschide. După ce terminați discuția, veniți dincoace, la noi, și bățeți la geamul de lângă ușă. Până atunci vă pregătim o gustare.

Plecară spre casa lor, iar Old Death și cu mine o cotirăm la dreapta. La primul nostru semnal ușa se crăpă puțin și cineva întrebă:

— Acolo cine?

— Doi prieteni — răspunse Old Death. Senor Cortesio e acasă?

— Ce dorim de la senor?

După vorbă, omul de la ușă părea să fie un negru.

— Am venit în legătură cu o afacere.

— Ce fel de afacere? Spune, altfel nu intră.

— Ne-a trimis master Lange.

— Massa Lange? Atunci bun. Putem intra. Stai puțin!

Închise ușa, dar reveni în scurt timp:

— Poftim, intră! Senor spune vrea vorbit cu străini.

Printr-un coridor îngust păsirăm într-o mică încăpere care putea fi odaia de lucru. Un birou-pupitru, o masă și câteva scaune de lemn alcătuiau mobilierul. Lângă pupitru, privind spre ușă, stătea un bărbat înalt și uscățiv. Se vedea cât de colo că e spaniol.

— *Buenos tardes!* Bună seara! răspunse el politicos la salutul nostru. V-a trimis senor Lange? Pot să știu ce vă aduce la mine, senores?

Eram curios ce va răspunde Old Death. Îmi spusese încă de afară să las convorbirea pe seama lui.

— Ar putea să fie o afacere, sau, eventual, numai o informație, senor. Nici noi nu știm încă precis — spuse bătrânul.

— Vom vedea. Luați loc și serviți câte un *cigarillo*.

Ne întinse tabachera cu țigări și scăpără bricheta. Nu-l puturăm refuza. Un mexican nu concepe o discuție, mai ales una de afaceri, fără fum de țigară. Old Death, căruia o priză de tabac i-ar fi fost înzecit mai plăcută decât cea mai fină havană, trase din acel *cigarillo* subțire și-l dădu gata din câteva fumuri. Eu, în schimb, fumam mai pe îndelete.

— De fapt, ceea ce ne aduce aici — începu Old Death — nu prezintă cine știe ce importanță. Am ales această oră târzie numai pentru că mai devreme nu erați de găsit și nu ne-ar fi convenit să amânăm vizita noastră până mâine. Situația de aici nu ne îmbie la un popas mai lung. Avem intenția să trecem în Mexic și să ne punem la dispoziția lui Juarez. Bineînțeles că așa ceva nu se face fără măsuri prealabile. Trebuie să ne asigurăm întrucâtva că vom fi primiți cu bunăvoință. De aceea am luat unele informații discrete și astfel am aflat că aici, în La Grange, se fac recrutări. Ne-a fost pomenit numele dumneavoastră, senor, și de aceea am ținut să vă vedem. Poate aveți amabilitatea să ne spuneți dacă ne aflăm pe drumul cel bun.

Mexicanul nu răspunse imediat. Ne cântări o vreme și ochii lui parcă se opriră cu satisfacție asupra mea; eram tânăr și voinic. Old Death trebuie să-i fi plăcut mai puțin. Trupul lui costeliv, aplecat, nu părea să re-

ziste la mari eforturi. În cele din urmă, Cortesio întrebă:

— Cine v-a indicat numele meu, senor?

— Un bărbat cu care ne-am întâlnit pe vapor — minți Old Death. Am dat apoi, din întâmplare, peste master Lange, care ne-a informat că nu vă putem găsi acasă înainte de ora zece. Noi suntem din Nord și am luptat împotriva Sudului. Avem, așadar, destulă experiență militară ca să putem fi de folos domnului președinte al Mexicului.

— Hm! Toate-s bune, senor, dar vă spun cinstit că nu-mi faceți impresia unui om care ar putea înfrunta greutățile și privațiunile ce vă așteaptă.

— Ați vobit foarte sincer, senor — zâmbi Old Death. Cred însă că ar fi suficient să-mi spun numele pentru a vă convinge că sunt cât se poate de apt pentru o asemenea sarcină. Mi se spune îndeobște Old Death.

— Old Death! exclamă surprins Cortesio. E posibil? Sunteți într-adevăr faimosul cercetaș care le-a dat atâta de furcă celor din Sud?

— Eu sunt. Mă puteți recunoaște după fizionomie.

— Desigur, desigur, senor! Eu sunt, în general, foarte prudent. Nimeni dinafară nu trebuie să afle că fac recrutări pentru Juarez; mai ales acum mă păzesc înzecit. Totuși, în cazul lui Old Death, nu văd de ce m-aș ține în rezervă. De aceea, vă răspund sincer că ați fost îndreptați pe calea cea bună. Sunt bucuros să vă recrutez imediat; vă pot asigura chiar un rang corespunzător; un om ca Old Death trebuie, firește, apreciat la valoarea lui; doar nu-l vom înrola ca ostaș de rând!

— Sper și eu, senor. Iar în ce-l privește pe tovarășul meu, chiar dacă pentru început va fi simplu soldat, sunt sigur că va avansa rapid. În ciuda tinereții sale, a ajuns printre aboliționiști la rangul de căpitan. Numele,

Müller, nu spune mult, dar e foarte probabil că ați auzit de el. A luptat sub comanda lui Sheridan și, în calitate de sublocotenent, a condus primul eșalon al avangărzii în faimosul marș peste Missionary-Ridge. Știți, desigur, ce acțiuni temerare s-au întreprins atunci. Müller era foarte apreciat de Sheridan, care îl folosea în cele mai teribile misiuni. Dânsul e una și aceeași persoană cu mult lăudatul ofițer de cavalerie care, în sângeroasa și decisiva bătălie de la Five-Forks, l-a eliberat din captivitate pe generalul Sheridan. Iată de ce cred, senor, că nu faceți o achiziție proastă.

Bătrânul mințea de îngheța apele. Dar puteam oare să-l dau de gol? Simțeam că, de rușine, mi se urcă tot sângele în obraz; în schimb, bravul Cortesio interpretă îmbujorarea mea drept dovadă de modestie. Îmi strânse mâna și, mințind la rându-i, ca un reporter de fapte senzaționale, rosti:

— Lauda meritată nu trebuie să vă indispună, senor Müller. Am auzit și eu de numele și de isprăvile dumneavoastră. Vă urez din inimă bun venit printre noi. Bineînțeles că veți fi înrolat ca ofițer. Vă pot pune de pe acum la dispoziție o sumă de bani pentru procurarea celor necesare.

Old Death era gata să accepte. I-o citeam pe față. De aceea, mă grăbii să intervin:

— Mulțumim, senor. N-avem de gând să ne echipăm pe socoteala dumneavoastră. Ceea ce ne trebuie la început sunt doi cai. Am fi bucuroși dacă ne-ați putea servi. Dar fără harnașament; îl avem pe-al nostru.

— Perfect. Vă pot oferi niște cai foarte buni; iar dacă vreți numaidecât să-i plătiți, poftim, vi-i dau la prețul de cost. Mâine dimineață mergem la grajduri și vă arăt exemplarele. Sunt cei mai buni cai din câți posed. Cum stați cu cazarea?

— Suntem invitați la master Lange.

— Excelent! Altminteri, v-aș fi poftit să dormiți aici, deși locuința mea e cam strâmtă. Ce părere aveți: să aranjăm restul chiar acum, sau lăsăm pe mâine dimineață?

— Mai bine acum — răspunse Old Death. Ce formalități se cer?

— Deocamdată, nici una. Având în vedere că vă echipați din fondurile dumneavoastră, veți depune doar jurământul și veți pleca să vă preluați funcțiile. Tot ce rămâne de făcut e să vă procur legitimații și să vă dau o scrisoare de recomandație care să vă asigure acordarea gradului corespunzător. Firește că e mai bine să vă întocmesc deîndată aceste acte. Aici nu se știe niciodată ce aduce clipa următoare. Îngăduiți-mi, deci, un sfert de ceas. Voi aranja totul repede. Serviți-vă cu *cigarillos*. Am și o băuturică din care nu prea dau la nimeni. Păcat că e numai o singură sticlă!

Ne oferi țigări și aduse o sticlă de vin. Apoi luă loc la pupitru și se apucă de scris. Old Death îmi făcu discret cu ochiul; era cât se poate de satisfăcut. Își umplu paharul și, închinând în sănătatea gazdei, îl dădu pe gât. Eu, însă, nu eram nici pe departe atât de mulțumit, deoarece nu se pomenise nimic în legătură cu cei doi oameni pe care-i căutam. Îi atrăsei atenția, în șoaptă, bătrânului. El făcu un gest care voia să însemne că n-a uitat problema și că are el grijă.

Într-un sfert de ceas, Old Death goli de unul singur sticla, iar Cortesio termină de scris. Înainte de a sigila plicul, ne citi scrisorile de recomandație, care nu puteau decât să ne măgulească. Apoi completă patru legitimații, dându-ne fiecăruia câte două. Spre marea mea surpriză, observai că sunt pașapoarte: unul tipărit în franceză, altul în spaniolă. Primul purta semnătura lui

Bazaine*, iar celălalt a lui Juarez. Înțelegându-mi, probabil, mirarea, Cortesio zâmbi cu o satisfacție rău ascunsă:

— Vedeți, senor, că suntem în măsură să prevenim orice eventual incident! Cum am ajuns în posesia formularelor franceze e, desigur, secretul meu. Nu se știe ce se mai întâmplă pe drum; de aceea e bine să fiți înarmați pentru orice împrejurare. Altor persoane aș ezita să le încredințez asemenea legitimații duble. Le acordăm numai în cazuri cu totul excepționale; de altfel, cei care pleacă de aici însoțiți de militari nu primesc nici un fel de act.

Old Death se folosi, în sfârșit, de prilej ca să atace chestiunea care mă interesa atât de mult:

— Când au trecut ultimii oameni dincolo?

— Ieri. Am condus personal un grup de treizeci de recruți până la ferma lui Hopkins. Se aflau printre ei și doi senores civili.

— Ah, transportați și civili? făcu Old Death pe miratul.

— Nu. Ar fi să ne complicăm existența. Ieri am făcut o excepție, fiindcă unul din acești domni e o veche cunoștință a mea. Așadar, veți avea cai cumsecade; dacă porniți mâine în zori, puteți ajunge eșalonul încă înainte de Rio Grande.

— În ce punct urmează să treacă apa?

— Ei se îndreaptă spre trecătoarea Eagle. Dar pentru ca acolo să nu fie observați, vor coti mai spre nord. Între Rio Nuertes și Rio Grande vor apuca pe drumul de catâri ce vine de la San Antonio, vor depăși fortul Inge, care de asemenea trebuie ocolit și, între cei doi

---

* Achille Bazaine (1811—1888), mareșal francez, comandant al armatei franceze în timpul intervenției din Mexic din anii 1862—67.

afluenți, La Moras și Moral, vor traversa Rio Grande într-un loc ușor de trecut, pe care-l știu numai călăuzele noastre. De acolo vor continua drumul spre vest, pentru a ajunge, prin Baya, Cruces, San Vinzente, Tabal și San Carlos, în orașul Chihuahua.

Toate aceste denumiri mie îmi sunau ca din altă lume. În schimb, Old Death aproba din cap și le repeta cu glas tare, de parc-ar fi cunoscut regiunea ca în palmă. Apoi zise:

— Dacă avem într-adevăr cai buni, îi ajungem sigur din urmă; ai lor pesemne că nu-s prea grozavi. Dar ni se va îngădui oare să ne alăturăm eșalonului?

Cortesio îi dădu toate asigurările că vom fi primiți. Totuși, Old Death stărui:

— Mă întreb dacă domnii aceia doi, adică civilii de care vorbeați, vor fi și ei de acord . . .

— Cum să nu fie? De altminteri, ei n-au nici un cuvânt de spus; să fie bucuroși că au ocazia să se deplaseze sub ocrotirea detașamentului. În orice caz, vă recomand să-i tratați ca pe niște gentlemeni. Pe unul din ei, Gavilano, mexican de origine, îl cunosc mai demult. Am petrecut cu el destule ceasuri plăcute în capitală. Are o soră mai tânără care sucește capul tuturor seniorilor ce-i ies în cale.

— Probabil că e și dânsul bărbat frumos!

— Nu, nu seamănă deloc între ei. De fapt, e sora lui vitregă. O cheamă Felisa Perillo și, fiind o *cantora*, o cântăreață, și pe deasupra balerină de talent, s-a bucurat de acces în cea mai bună societate. Pe urmă, însă, a dispărut și am aflat abia acum de la fratele ei că locuiește în împrejurimile orașului Chihuahua. Mai mult n-a știut să-mi spună; urmează să se informeze mai amănunțit de soarta ei la fața locului.

— Îmi permiteți să vă întreb cu ce s-a ocupat sau se ocupă acest senor?

— E poet.

Old Death făcu o mutră ciudată, frizând disprețul, încât Cortesio ținu să adauge:

— Senor Gavilano scrie numai din pasiune. Posedând o avere frumoasă, el nu urmărește nici un câștig cu versurile sale.

— Atunci, firește că merită să fie invidiat.

— Ei, da, tocmai invidia și multele intrigi țesute în jurul lui l-au silit la un moment dat să-și părăsească țara. Acum se întoarce împreună cu un yankeu care vrea să cunoască Mexicul și să se introducă în tainele poeziei. Vor să înființeze în capitală un teatru.

— Din parte-mi, le doresc mult succes! Vasăzică, Gavilano știa că vă aflați în La Grange?

— Da' de unde! Eram întâmplător în port, când a acostat vaporul pentru a da posibilitate pasagerilor să înnopteze în oraș. L-am recunoscut numaidecât și, firește, l-am invitat să tragă la mine împreună cu tânărul american. Din una-n alta, am înțeles că voiau să plece la Austin și să treacă frontiera. Ei, și atunci le-am oferit prilejul cel mai sigur și mai rapid ca să ajungă dincolo. Știți doar că pentru un străin nu e recomandabil să zăbovească prea mult aici, mai ales dacă nu colaborează cu sudiștii. În Texas își fac de cap o mulțime de pescuitori în apă tulbure, apăruți nu se știe de unde și cu ce scop, indivizi fără căpătâi și certați cu legile. Din toate părțile sosesc știri despre acte de violență, asasinate, atacuri mișelești, ale căror pricini nimeni nu le știe. Făptașii dispar fără urmă, iar poliția se dovedește neputincioasă.

— Nu cumva e vorba de Ku-klux-klan? întrebă Old Death.

— Mulți și-au pus aceeași întrebare. De curând s-au descoperit unele fapte care par să confirme că avem de-a face cu această bandă. Alaltăieri, s-au găsit la Hallesville două cadavre de care era prinsă cu bolduri câte o etichetă cu inscripția „câini yankei". Dincolo de Shelby, o familie întreagă a fost omorâtă prin biciuire, fiindcă tatăl luptase sub comanda generalului Grant. Iar astăzi am aflat că lângă Lyons s-a găsit o cagulă neagră pe care sunt cusute două șopârle din stofă albă.

— Mii de trăsnete! Chiar așa arată măștile pe care le poartă banditii din Ku-klux-klan!

— Da, își camuflează chipul sub niște cagule negre, împodobite cu tot felul de figuri. Se pare că acestea diferă de la om la om, pentru ca indivizii să se recunoască fără a se ști pe nume.

— E de așteptat ca banda să se dezlănțuie și aici. Păziți-vă, don Cortesio! Vor veni cu siguranță. Mai întâi au fost, vasăzică, la Hallesville, apoi s-a găsit o cagulă la Lyons. După câte știu, această din urmă localitate e mult mai aproape de La Grange decât prima.

— Într-adevăr, senor, așa e. Voi avea grijă să ferec bine ușile și obloanele de la ferestre. Puștile am să le țin în permanență încărcate.

— Foarte bine. Indivizii ăștia nu trebuie menajați; nici ei nu cruță pe nimeni. Cine contează pe omenia lor și li se predă de bunăvoie, acela se înșală rău de tot. Eu, unul, n-aș discuta cu ei decât prin țeava puștii. De altfel, se pare că nici în cârciuma de aici lucrurile nu stau prea bine: am văzut acolo niște tipi de la care te poți aștepta la surprize. Ați face bine să ștergeți orice semn care ar dovedi apartenența dumneavoastră la cauza lui Juarez. Luați imediat măsuri serioase! Mai bine prudență, chiar și exagerată, decât să vă expuneți bi-

ciului și gloanțelor. Ei, mi se pare că am terminat. Ne revedem mâine dimineață. Sau mai aveți ceva de spus?

— Nu, senores. Pentru astăzi atât. Sunt bucuros că v-am cunoscut și sper să aud despre dumneavoastră numai lucruri bune. Am convingerea că, dincolo, la Juarez, vă așteaptă succesul și că veți avansa foarte repede.

Cu aceasta încheiarăm discuția. Cortesio ne strânse prietenește mâinile și ne despărțirăm. Pe când ușa se închidea în urma noastră și ne îndreptam spre locuința lui Lange, nu mă putui reține să nu-l înghiontesc pe bătrânul Death:

— Dar, master, i-ați turnat la minciuni cu sacul, nu alta! Ce v-a apucat?

— Asta, hm, e cam greu s-o înțelegeți, sir! S-ar fi putut, nu-i așa, să ne refuze. De aceea m-am străduit să-i inspir cât mai mult interes pentru persoanele noastre.

— Și erați gata-gata să-i luați și banii! Ar fi fost curată escrocherie!

— Ei, nu exagerați! De ce să nu-i primesc, când mi-i oferă din proprie inițiativă?

— Fiindcă nu avem de gând să justificăm cu nimic cheltuiala.

— Mă rog, poate că acuma nu avem de gând. Dar de unde știți că nu se va ivi prilejul să servim într-adevăr cauza lui Juarez? S-ar putea să fim chiar obligați la aceasta în propriul nostru interes. Totuși, nu contest că aveți dreptate. Foarte bine că n-am acceptat banii. Am făcut impresie! Numai așa ne-am ales cu pașapoartele și cu scrisorile de recomandație. Dar lucrul cel mai important e că am aflat încotro se îndreaptă Gibson. Cunosc perfect drumul. Mâine pornim la prima oră și sunt sigur că-l ajungem din urmă. Când

ne va vedea documentele, șeful eșalonului n-o să ezite să ni-i predea pe amândoi.

Nici n-a mai fost nevoie să batem în geamul de lângă intrarea în casa lui Lange. Omul ne aștepta în prag și ne pofti înăuntru. Cele trei ferestre erau camuflate cu scoarțe groase.

— Să nu vă mire perdelele, domnilor! zâmbi fierarul. Le-am pus dinadins. Și vă rog, vorbiți încet. Indivizii din Ku-klux-klan nu trebuie să afle că sunteți aici.

— I-ați zărit, cumva, pe derbedei?

— Am observat în orice caz niște tipi care ne dau târcoale. Pe când erați dincolo, la senor Cortesio, mă plictisisem în așteptare și am ieșit în fața casei. Deodată, zăresc niște umbre care se apropie pe furiș dinspre cârciumă. Trag ușa după mine, dar nu de tot, și, privind prin crăpătură, văd trei inși cum se opresc chiar în apropierea ușii. În ciuda întunericului, am observat că poartă pantaloni lungi, foarte largi, și vestoane la fel de încăpătoare. Pe față au cagule negre cu niște semne de culoare deschisă.

— Exact după moda Ku-klux-klanului.

— Exact! Doi inși s-au oprit în fața ușii, iar al treilea s-a strecurat până în dreptul ferestrei. S-a întors apoi către ceilalți și le-a comunicat că nu vede înăuntru decât un tânăr, probabil feciorul lui Lange, și că bătrânul nu-i nicăieri, dar că masa e pregătită. Atunci altul a tras concluzia că ne vom așeza la cină și pe urmă ne vom culca. Veniseră să dea ocol casei, să vadă pe unde-i mai lesne de pătruns. Apoi au dispărut după colț. Când ați sosit dumneavoastră, tocmai terminasem de camuflat ferestrele. Asta-i tot. Dar haide, să-i lăsăm naibii pe bandiți! Doar n-o să uit din cauza lor că avem musafiri! Luați loc, mâncați, beți! Nu-i decât o gus-

tare de colonist pribeag, însă v-o ofer din toată inima. Despre cele ce ne așteaptă putem discuta și în timpul mesei.

— Se înțelege că n-o să vă părăsim la primejdie — făgădui Old Death. Unde-i fiul dumneavoastră?

— A plecat să-i aducă încoace pe câțiva prieteni de-ai mei, oameni de nădejde. Pe doi dintr-înșii îi cunoașteți: ședeau chiar la masa noastră, în restaurant.

— Cred că or să fie destul de atenți și or să intre neobservați. Ar fi bine să-i păcălim pe kukluxiști; să creadă că în casă nu sunteți decât dumneavoastră și fiul.

— Nici o grijă! Oamenii mei știu ce trebuie făcut; afară de asta, l-am instruit și pe Will cum să procedeze.

Cina se compunea din pâine, șuncă și bere. Numai ce ne așezarăm la masă, că și auzirăm schelălăit de câine cam la câteva case mai încolo.

— Asta-i semnalul! explică Lange, ridicându-se de pe scaun. Vin prietenii.

Ieși din încăpere ca să deschidă ușa dinspre stradă. Apoi se întoarse împreună cu fiul său și cu cinci bărbați înarmați cu puști, pistoale și cuțite. Fără a scoate o vorbă, se așezară pe unde era loc. Tăcuți, cercetară cu ochii dacă geamurile sunt bine camuflate. Erau niște zdrahoni tot unul și unul. Oameni de acțiune, nu palavragii. Printre ei se afla și un bărbat în vârstă, cărunt, cu barba albă. Acesta nu-și lua ochii de la Old Death. În sfârșit, rupse tăcerea și se adresă acestuia:

— Iertare, master! Will m-a informat pe cine voi întâlni aici și am fost peste măsură de bucuros, pentru că, dacă nu greșesc, noi doi ne-am mai văzut undeva.

— Se poate! răspunse cercetașul. Am întâlnit în viață foarte mulți oameni.

— Nu vă amintiți de mine?

Old Death îl scrută o vreme și răspunse nesigur:

— Parcă-parcă ne-am mai întâlnit undeva, dar nu-mi amintesc în ce împrejurare.

— Dincolo, în California, acum douăzeci de ani. În cartierul chinezesc. Nu vă amintiți? Se juca tare și se fuma opiu. Pierdusem toți banii la cărți, aproape o mie de dolari. Nu-mi rămăsese decât o singură monedă și renunțasem să mai mizez cu ea. Gândeam să-mi cumpăr niște opiu și apoi să-mi zbor creierii. Eram un jucător pătimaș, ajuns la capătul puterilor. Atunci...

— Bine-bine! îi tăie vorba Old Death. Îmi amintesc! Ce nevoie să mai povestiți totul?

— Ba e nevoie, sir! Dumneavoastră mi-ați salvat viața. Ați câștigat la joc o sumă cât jumătate din pierderea mea. M-ați luat deoparte și mi-ați dăruit banii, cerându-mi, în schimb, să făgăduiesc solemn că n-am să mai joc niciodată și, mai presus de toate, că am să renunț la tovărășia drăcească a opiului. V-am făgăduit, și, în ciuda ispitelor, m-am ținut de cuvânt. Sunteți salvatorul meu. Între timp, am ajuns destul de bogat. Vă rog, făceți-mi plăcerea și îngăduiți-mi să vă restitui banii.

— Nu sunt chiar atât de prost! râse Old Death. De ani și ani port în mine satisfacția că am săvârșit și eu odată o faptă bună și mă feresc ca de foc să-mi vând această satisfacție. Cu ce alta să mă prezint Alui de Sus când voi muri, dacă nu cu această unică faptă? De aceea n-o schimb pe nimic în lume! Să lăsăm asta. Avem de discutat chestiuni mult mai importante. De altfel, dacă ați scăpat atunci din ghearele a doi diavoli pe care, din păcate, îi cunoșteam și eu prea bine, să știți că salvarea o datorați în primul rând propriei voințe. Prin urmare, să nu mai vorbim!

Ascultându-l pe bătrânul *westman*, pe acest atât de faimos prieten al meu, mă încercă o bănuială. Old Death îmi spusese încă la New Orleans că mama lui îi arătase drumul spre fericire, dar că el a apucat-o pe alături. Acum se mărturisea drept bun cunoscător al celor două vicii cumplite: jocul de noroc și fumatul opiului. Să le fi cunoscut doar din observație? Cam greu de crezut. Mai curând se impunea concluzia că fusese el însuși un jucător pătimaș și că mai e, poate, și acum. Cât despre opiu, făptura lui scheletică sugera din plin că-i încercase gustul ucigător. Nu cumva fumează și acum opiu în ascuns? Poate că, totuși, l-a abandonat. Îndeletnicirea asta cu fumatul opiului necesită timp, or, călătoria noastră nu-i oferea nici un răgaz. Și dacă mestecă otrava? În orice caz, părea să mai fie și acum sub stăpânirea vechii sale patimi. Dacă s-ar fi debarasat complet de viciu, atunci și făptura i s-ar fi înzdrăvenit, s-ar fi refăcut. Stimei pe care i-o purtam i se adăuga acum un simțământ de milă. Cu ce eforturi trebuie să fi luptat bietul om împotriva acestei duble terori! Ce trup și ce spirit sănătos trebuie să fi avut, dacă nici până azi otrava nu l-a dărâmat cu totul! Toate încercările prin care trecuse, toate oboselile și privațiunile vieții sale de *westman* — ce însemnau ele pe lângă drama sa lăuntrică! A luptat, poate, tot atât de crâncen cu cele două patimi, cum se bate indianul sortit pierii împotriva albilor care îl covârșesc ca număr și forță... Old Death... Numele avea de aci încolo pentru mine o rezonanță sumbră. Pe acest bărbat vestit îl amenința o descompunere înceată, cruntă, față de care simpla moarte fizică e o binefacere.

Ultimele cuvinte ale lui Old Death: „Să nu mai vorbim!“ fuseseră rostite pe un astfel de ton, încât bă-

trânul cu barba albă renunță să mai stăruie. Se mulțumi să răspundă:

— *Well,* sir! Avem acum de-a face cu un dușman tot atât de înverșunat și necruțător ca jocul și opiul. Din fericire, însă, e mai ușor de înfrânt decât cele două vicii și noi suntem hotărâți să-l înfrângem. Ku-klux-klanul este un adversar declarat al poporului și contra lui trebuie să ne apărăm toți, nu numai cei care sunt primii și cel mai fățiș atacați. E o bestie cu mii și mii de gheare. Orice slăbiciune a noastră ne-ar costa scump. Din capul locului trebuie să ne arătăm neînduplecați. Dacă banditii reușesc să se instaleze aci, atunci nu mai avem scăpare. Se vor ține de capul nostru și ne vor lichida pe rând. De aceea să le pregătim o primire cât se poate de tare, ca să le vârâm frica în oase și să nu mai cuteze o nouă lovitură. Cred că sunteți de acord.

Ceilalți încuviințară.

— Bine! urmă el, ca fiind cel mai în vârstă. Trebuie să facem în așa fel, încât atacul nu numai să eșueze, dar să se și întoarcă împotriva lor. Aveți careva o propunere, o idee potrivită? S-auzim!

Privirile lui, ca și ale celorlalți, se îndreptară spre Old Death. Ca *westman* încercat, cunoștea mai bine metodele de apărare împotriva unor astfel de banditi. Văzând că toți îl țintesc cu privirea și așteaptă cu evlavie părerea lui, Old Death luă, ca de obicei, o expresie de om calm și flegmatic. Înclină ușor capul și rosti:

— Bine, domnilor, dacă dumneavoastră tăceți, atunci să spun eu câteva cuvinte. Se pare că indivizii vor veni abia după ce master Lange se va fi culcat. Cu ce se încuie ușa din dos? Cu zăvorul?

— Nu. La toate ușile avem broaște solide.

— *Well!* Probabil că asta o știu și ei. Vor fi având și chei false. Fără ele, s-ar face de baftă. Oricum, prin-

tre membrii bandei trebuie să fie şi lăcătuşi care se pricep să mânuiască un şperaclu. Vor intra, deci, cu siguranţă în casă şi depinde de noi cum vom şti să-i întâmpinăm.

— Cu puştile, firește. Tragem!

— Atunci trag şi ei, sir! Scăpărând, puştile voastre le vor arăta exact locul unde vă aflaţi. Nu, nu e bine aşa. Mă gândesc că ar fi o adevărată plăcere să-i prindem fără a ne expune gloanţelor.

— Dar e posibil?

— Chiar destul de uşor. Ne ascundem în casă şi-i lăsăm să intre. Cum vor fi pătruns, ieşim, închidem uşile şi le încuiem pe dinafară. Unii dintre noi vor veghea la uşi, alţii la ferestre. Astfel, nu vor mai putea să iasă şi vor fi nevoiţi să se predea.

Bătrânul care vorbise adineauri clătină din cap manifestându-şi dezacordul. Stărui cu energie ca bandiţii să fie împuşcaţi. Ascultându-l, Old Death închise un ochi şi făcu o strâmbătură care, în împrejurări mai puţin serioase, ar fi stârnit râsul unanim.

— De ce vă strâmbaţi aşa, sir! întrebă Lange. Nu vă surâde deloc ideea?

— Deloc, master. Ideea prietenului nostru pare, într-adevăr, foarte atrăgătoare şi uşor de aplicat, numai că, după judecata mea, lucrurile se vor petrece altfel. Derbedeii ar merita pur şi simplu bătuţi dacă ar proceda conform imaginaţiei dumisale. Credeţi că vor intra cu toţii buluc şi se vor oferi gloanţelor noastre? Cine-ar face aşa decât nişte tâmpiţi?! Dimpotrivă, sunt convins că bandiţii vor descuia încet uşa din dos şi vor trimite unul sau doi inşi în recunoaştere. Pe ăştia, fără discuţie că i-am putea împuşca; dar atunci ceilalţi ar şterge-o repede şi ar aduce întăriri. Nu, sir, planul acesta nu valorează doi bani. Trebuie să-i lăsăm să intre şi

să-i prindem în capcană. Şi încă un argument, şi mai temeinic. Presupunând că planul dumneavoastră ar fi aplicabil, vă declar că mi-ar fi silă de mine însumi dacă i-aş ucide aşa, cu grămada, fără a le lăsa măcar timpul cuvenit ca să mediteze la păcatele lor. Suntem oameni, domnilor, şi buni creştini. E drept că trebuie să ne apărăm împotriva lor şi să le tăiem pofta de a mai reveni, dar asta se poate realiza şi cu mai puţină vărsare de sânge. Dacă staruiţi în ideea de a-i împuşca pe toţi ca pe o haită de fiare, n-aveţi decât s-o faceţi; dar nici eu, nici tovarăşul meu nu vom fi părtaşi la această faptă. Plecăm şi înnoptăm în altă parte, ca să nu ne urmărească mai târziu remuşcările.

Îi dădeam într-adevăr dreptate. De altfel, cuvintele lui avură efect şi asupra celorlalţi. Oamenii se uitară unul la altul, aprobând în tăcere. Apoi, cel mai în vârstă rosti:

– Părerea dumneavoastră, sir, e cât se poate de întemeiată. Credeam că o asemenea primire i-ar învăţa minte pe toţi kukluxiştii, odată pentru totdeauna, ca să nu-şi mai facă de cap în La Grange; dar nu am pus în cumpănă răspunderea ce ne-o luăm. De aceea, m-aş împăca bucuros cu planul dumneavoastră, dac-aş întrezări o cât de mică şansă de reuşită.

— Orice plan, sir, chiar şi cel mai bine chibzuit, poate da greş. Este şi mai uman, şi mai înţelept să le tăiem ieşirea şi să-i prindem de vii. Vă rog să mă credeţi că e mult mai bine decât dacă i-am împuşca. Nu uitaţi că, împuşcând atâţia inşi, vă puteţi atrage răzbunarea întregii bande. Nu numai că nu-i veţi ţine pe kukluxişti departe de La Grange, ci, dimpotrivă, îi veţi stârni şi vor căuta să v-o plătească cu vârf şi îndesat. Vă propun, deci, să acceptaţi planul meu. E tot ce se poate mai bun. Ca să nu scăpăm din vedere nici un amănunt, am

să dau un ocol casei chiar acum. Poate descopăr ceva care ne-ar putea folosi.

— N-aţi vrea să renunţaţi, sir, la operaţia asta? interveni Lange. Spuneaţi chiar dumneavoastră adineauri că banditii trebuie să fi lăsat un om de pază. Ar putea să vă simtă.

— Pe mine?! râse Old Death. Asemenea lucru încă nu mi l-a spus nimeni! Să-l simtă cineva pe Old Death când acesta se furişează în preajma unei clădiri sau a unui om?! Haide, să nu mai glumim! Dacă aveţi la îndemână o cretă, desenaţi-mi aici, pe masă, planul casei şi al curţii, ca să mă pot orienta. Îmi daţi drumul pe din dos şi aşteptaţi până mă înapoiez. N-am să ciocănesc în uşă; am să zgârii cu unghia. Prin urmare, dacă auziţi bătăi în uşă, să ştiţi că nu sunt eu şi să nu deschideţi.

Lange luă o cretă şi schiţă pe masă planul. Old Death îl studie atent şi zâmbi satisfăcut.

Se îndreptară amândoi spre uşă. Old Death se opri şi mă întrebă:

— Sir, v-aţi mai apropiat vreodată de un om pe furiş?

— Nu — minţii eu, potrivit înţelegerii pe care o aveam cu Winnetou.

— Ei, vi se oferă acum un prilej minunat să vedeţi cum se procedează. Dacă vă ispiteşte, poftiţi cu mine.

— Staţi niţel, sir! protestă Lange. Asta-i prea din cale-afară! Dumnealui recunoaşte deschis că nu se pricepe în asemenea treburi. O greşeală cât de mică, şi banditul care pândeşte vă poate observa. S-ar duce de râpă tot planul nostru.

— Prostii! Ce-i drept, nu-l cunosc decât de scurtă vreme pe acest tânăr master, dar ştiu că arde de nerăbdare să ajungă un *westman* destoinic. O să-şi dea toată

osteneala să nu greşească... Haideţi, sir! Dar faceţi ca mine şi lăsaţi-vă aici pălăria. Împletitura asta de paie cam bate la ochi şi ne poate trăda. Daţi-vă părul pe frunte şi ridicaţi gulerul, ca să nu vi se vadă bine faţa. Vă ţineţi în spatele meu şi mă imitaţi întocmai...

Nimeni nu-l mai contrazise. Trecurăm în coridor şi de acolo până la uşa din dos. Fierarul o deschise încet şi, după ce ieşirăm, puse iarăşi lacătul.

Cum ne văzurăm afară, Old Death se ghemui la pământ. Făcui la fel. Bătrânul părea că străpunge întunericul cu ochii. Îl auzeam cum adulmecă şi trage aerul pe nări.

— După cât îmi dau seama, nu e nimeni pe aproape — îmi şopti, arătând spre grajd. Aţi încercat vreodată, când eraţi copil, să imitaţi ţârâitul greierului frecând un fir de iarbă între degete?

Confirmai în şoaptă.

— Acolo, în faţa uşii, creşte iarbă. Smulgeţi un fir şi aşteptaţi până mă întorc. Nu cumva să vă mişcaţi din loc. Dacă se întâmplă ceva, faceţi ca greierul şi vin imediat.

Se culcă la pământ şi se târî de-a buşilea prin beznă. Să tot fi trecut zece minute până se întoarse. Şi aş putea să jur că nu văzusem şi nu auzisem nimic; doar instinctul îmi spunea că se apropie.

— Aşa cum am bănuit — şopti el. În curte nu-i nimeni şi nici aici, după colţ. Dar dincolo, în dreptul geamului dinspre dormitor, cred că pândeşte cineva. Culcaţi-vă la pământ şi haideţi târâş după mine. Dar nu pe burtă ca şerpii, ci ca şopârla. Vă sprijiniţi în degetele de la mâini şi de la picioare, numai în vârfuri. Pipăiţi terenul cu palmele ca nu cumva să frângeţi vreo uscătură. Încheiaţi-vă bine la haină să nu vi se agaţe de ceva. Hai!

Înaintarăm târâș până-n colț și ne oprirăm. După un răstimp, Old Death întoarse capul spre mine și-mi spuse încet de tot:

— Sunt doi. Fiți atent!

Se strecură mai departe. Eu în urma lui. Nu ne ținurăm pe lângă zid, ci o luarăm spre gardul de șipci din jurul grădiniței, năpădit de viță sălbatică sau de nu știu ce altă plantă agățătoare. Merserăm apoi pe lângă gard, paralel cu fațada clădirii, cam la vreo zece pași depărtare de ea. În acest spațiu zării prin întuneric un fel de ridicătură de forma unui cort. După cum am aflat mai târziu, erau niște araci pentru fasole și hamei, pe care se îngrămădiseră o mulțime de vrejuri. De acolo, de lângă umbra aceea ciudată, veneau niște șoapte. Old Death întinse mâna spre mine, mă apucă de guler, mă trase lângă el și îmi suflă la ureche:

— Sunt ei! Să ascultăm ce discută! De fapt, ar trebui să mă apropii numai eu singur, pentru că, vedeți, un *greenhorn* ca dumneavoastră ar putea să-mi strice toată plăcerea. Dar patru urechi aud mai bine decât două. Ați fi în stare să vă apropiați într-atât, încât să le auziți discuția?

— Da — i-am răspuns.

— Bine, să încercăm. Dumneavoastră o luați pe-aici, iar eu pe după araci. Cum ajungeți, vă lipiți fața de pământ, ca să nu vă observe luciul ochilor. Dacă totuși vă dibuiesc, poate din cauza respirației prea grele, atunci trebuie să-i facem imediat inofensivi.

— Îi ucidem? întrebai în șoaptă.

— Nu. Totul va trebui făcut în deplină liniște, fără zgomot, deci cu cuțitul; dar pentru asta nu cred că aveți îndemânare. Oricum, de pistol să nu vă atingeți. Dacă vreunul din noi e descoperit, luăm în primire fiecare pe câte un ins. Îi săriți de gât și îl strângeți cu ambele

mâini, ca nici să nu crâcnească. În aceeași clipă, îl doborâți la pământ. Pe urmă vă spun eu ce mai facem. Fiți atent: nici un zgomot! De voinic, sunteți voinic, dar mă întreb dacă puteți răpune fără nici o lamă pe un târâie-brâu din ăștia?

— Nu mă îndoiesc!

— Atunci, dați-i drumul, sir!

El se strecură pe o parte, eu pe cealaltă. Ajunserăm astfel la piramida de verdeață. Cei doi găligani ședeau alături, cu ochii la casă. Izbutii să mă apropii de unul din ei până la o distanță de un cot. Acolo mă lipii cu burta și cu fruntea de pământ și îmi acoperii fața cu mâinile. Îmi ziceam că lucrul era necesar din două motive. Mai întâi, evitam ca albeața feței să îmi trădeze eventual prezența; apoi, în această poziție auzeam mai bine decât cu capul ridicat. Indivizii vorbeau în șoaptă, dar cam repezit, ceea ce făcea ca discuția lor să fie auzită relativ destul de departe.

— Pe căpitanul vasului îl lăsăm naibii — vorbi cel din imediata mea apropiere. Chiar dacă s-a descotorosit de voi, în fond nu și-a făcut decât datoria. O fi el un afurisit, însă te întreb eu, măi Locksmith, cu ce ne-am alege dacă l-am lichida? Vrem să ne stabilim aici în Texas și să ne menținem? Atunci n-are rost să ne stricăm cu cei de la navigație.

— Bine, fie cum doriți, căpitane. Și indianul acela ne-a scăpat, după câte văd; nici o piele-roșie nu va sta toată noaptea în La Grange ca să aștepte plecarea vaporului. Dar câinii pe care am vrut să-i spânzurăm se mai află aici. Ăștia sunt spioni și trebuie linșați. Numai de-am dibui unde au tras peste noapte! Au șters-o din cârciumă ca niște lași, au sărit pe geam!

— Las' că-i găsim! I-am ordonat „Melcului" să rămână în local. N-are el pace până nu le află ascunză-

toarea. E șiret, al naibii! N-a dibăcit tot el că Lange și-a vândut casa și a încasat parale de la mexican? Ne așteaptă dar o bună afacere. Se lasă cu distracție. Fiul lui Lange a luptat ca ofițer împotrivă noastră, și va plăti cu ștreangul. Bătrânul își va primi pedeapsa pentru că l-a băgat pe fiu-său în armată. Nu-l spânzurăm, dar îl batem până-i crapă dosul. Îl aruncăm apoi afară și dăm foc șandramalei.

— Cu asta nu-i provocăm nici o pagubă. Casa e vândută — replică celălalt.

— În schimb, îl plesnim pe mexican. Cu siguranță că n-o să mai trimită oameni peste Rio, ca să-l slujească pe Juarez. Facem noi curățenie pe-aici și-i dăm o lecție să n-o uite niciodată. Știu oamenii noștri ce au de făcut. Dar, spune-mi, Locksmith, ești sigur că se potrivesc cheile?

— Nu mă jigniți, căpitane! Doar îmi cunosc meseria. Nici un lacăt de aici nu rezistă șperaclului meu.

— Bun. Numai de s-ar culca odată, blestemații! Ai noștri și-or fi pierdut răbdarea. Nu-i nici o plăcere să stai cu nasul în tufele de soc din spatele grajdului. Lange ăștia au aruncat acolo toate cioburile și murdăriile din casă. Tare-aș vrea să dăm mai curând semnalul convenit cu ai noștri! Mă duc să trag cu urechea la oblon și să văd dacă s-au culcat, bufnițele dracului.

Individul se sculă și se îndreptă încetișor spre oblon. I se spune deci „căpitan". Titulatura, ca și convorbirea pe care tocmai o surprinsesem mă făceau să presupun că dânsul conduce operația. Celuilalt îi spunea Locksmith, adică „lăcătuș". Poate că așa se și numea, dar bănuiam că mai curând era vorba de meseria lui; doar se lăudase că știe să mânuiască șperaclul. Și chiar în clipa aceea Locksmith făcu o mișcare și auzii un clinchet. Avea deci sculele la el.

O ciupitură la picior mă smulse din gânduri. Mă târâi nițel mai înapoi. Old Death stătea lungit lângă araci. Îmi apropiai obrazul de al lui. Bătrânul, abia șoptind, se interesă dacă am auzit și înțeles discuția.

— Vasăzică, știm cum stăm. Las' că le joc acestor băieți un renghi, să mă țină minte! Numai să mă pot bizui pe dumneavoastră!

— Încercați. Ce am de făcut?

— Să-l prindeți pe „căpitan" de beregată.

— *Well,* sir!

— Ca să mergeți la sigur, stați să vă explic eu cum trebuie procedat. Ascultați! Individul n-o să se întoarcă prin spatele aracilor. Asta e clar . . .

Tocmai atunci „căpitanul" se întoarse. Din fericire se așeză imediat la locul lui.

Old Death socoti că nu mai e necesar să-l iscodim. Reluă în șoaptă:

— Așadar, iată cum: Vă târâți până ajungeți exact în spatele lui. Când auziți o exclamație a mea, îl prindeți de gât. Dar știți, sănătos de tot. Înțelegeți? Cele două degete mari, împreunate, i le înfigeți în ceafă, iar celelalte opt, câte patru de fiecare parte, îi apăsați beregata cât de tare puteți.

— Păi, atunci se înăbușă.

— Da' de unde! Nu se sufocă atât de repede! Canaliile astea fac parte din categoria fiarelor care au șapte vieți în ele. După ce-l imobilizați, trântiți-l la pământ, ca să veniți peste el. Dar să nu greșiți! Vă aflați, cum spuneam, în spatele lui. Nu cumva să-l trageți spre dumneavoastră, ci să-l forțați lateral spre stânga, obligându-l să cadă pe o parte și apoi pe burtă. Așa e cel mai sigur. Cum însă nu aveți deprindere în asemenea luptă, s-ar putea să-i scape totuși un răcnet. Nu-i nimic. Va fi, de fapt, numai un horcăit scurt, desperat.

Apoi va amuți, iar dumneavoastră îl țineți strâns până vin eu. Credeți că va merge treaba?

— Cu siguranță. M-am mai luat eu la trântă și în alte ocazii.

— Trântă? mă luă în râs bătrânul. Asta nu spune nimic. Și nu uitați că șeful ăsta e mai matahală decât celălalt. De aceea, vă rog, oferiți-i o satisfacție meșterului, adică mie, și nu vă expuneți blamului celor din casă! Hai, înainte! Așteptați semnalul meu.

Plecă târâș de lângă mine, iar eu mă strecurai la locul meu de adineauri, ba chiar și mai aproape de „căpitan". Așteptam cu genunchii încordați, gata să țâșnesc în orice clipă.

Cei doi teroriști își reluaseră discuția. Erau nemulțumiți că atât ei cât și camarazii lor trebuie să aștepte prea mult. Pomeniră și de noi, exprimându-și speranța că „Melcul" ne va descoperi adăpostul. Deodată, auzii vocea lui Old Death:

— Atenție, domnilor! Suntem aici!

Sării drept în spinarea „căpitanului" și-l strânsei de gât cu ambele mâini, așa cum mă învățase bătrânul *westman*. Cu vârfurile degetelor înfipte în beregată îl striveam în același timp sub greutatea trupului meu, până ce omul cedă și se întinse la pământ, cu fața în jos. Nu scoase nici un strigăt; se zbătu câteva clipe bâțâind din mâini și din picioare, apoi se liniști. Atunci apăru lângă noi, strânsă ghem, făptura lui Old Death. Bătrânul îl lovi pe „căpitan" în cap cu mânerul pistolului și zise:

— Dați-i drumul, sir, altminteri se sufocă de-a binelea! Pentru început n-ați lucrat rău. S-ar zice că aveți aptitudini. Cred că veți ajunge cândva ori un mare răufăcător, ori un *westman* destoinic. Luați-l în cârcă și veniți după mine!

Și-l săltă în spinare pe celălalt individ, iar eu pe „căpitan". La ușa din dosul casei, Old Death, conform înțelegerii, începu să râcâie cu unghia. Lange deschise ușa și intrarăm.

— Dar ce cărați în spinare? întrebă el încetișor, când, cu tot întunericul, observă poverile noastre.

— Las' că vedeți — răspunse vesel Old Death. Încuiați ușa și veniți dincolo, în odaie.

Cum se mai minunară toți când ne depuserăm prada pe dușumea!

— Formidabil! exclamă cetățeanul cu barbă albă. Păi ăștia sunt kukluxiști. Morți?

— Să sperăm că nu! răspunse Old Death. Vedeți ce inspirație bună am avut când l-am luat pe acest tânăr master cu mine? S-a ținut tare, l-a doborât chiar pe șeful bandei.

— Pe șef? Colosal! Dar oamenii lui unde sunt? Și pe ăștia de ce i-ați băgat în casă?

— Mai e nevoie să explic? Nu ghiciți? Eu și tânărul nostru sir ne vom travesti în hainele acestor doi golani și vom aduce încoace toată banda care așteaptă ascunsă după grajd.

— Sunteți dați dracului! Vă puneți viața-n joc! Și dacă vă simt că nu sunteți de-ai lor?

— Tocmai asta e, că n-or să ne simtă — hotărî cu calm bătrânul *westman*. Old Death e un șmecher calificat, iar acest tânăr master nu e nici el chiar atât de prost precum arată.

Old Death le istorisi apoi cele petrecute, după care își expuse planul: eu mă voi da drept Locksmith, voi merge în spatele grajdului și-i voi aduce de acolo pe banditi — iar dânsul, îmbrăcat în hainele șefului, care i se potrivesc ca măsură, va juca rolul acestuia.

— Se înțelege — adăugă el — că vom vorbi numai în șoaptă, ca să nu ne trădeze timbrul străin al glasului.

— Mă rog, dacă îndrăzniți și asta, vă privește! se resemnă Lange. Doar nu e în joc pielea noastră, ci a voastră! Și noi ce facem între timp?

— Întâi de toate, ieșiți acum ușurel afară și aduceți niște bârne sau pari solizi cu care să imobilizăm celelalte uși, ca să nu poată fi deschise pe dinăuntru. Apoi stingeți lumina și vă ascundeți prin casă. Asta-i tot. Restul încă nu se poate prevedea.

Lange și fiul său ieșiră în curte să aducă parii, în timp ce noi îi dezbrăcam pe cei doi prizonieri de hainele lor negre cu însemne albe. Șeful purta pe glugă, pe piept și la șolduri câte un petic alb închipuind un pumnal, iar Locksmith niște chei. Pumnalul era deci semnul distinctiv al șefului. Individul care zăbovea în cârciumă ca să afle unde suntem găzduiți se numea „Melcul". Probabil că semnul lui distinctiv era un melc.

Tocmai când îi scoteam „căpitanului" pantalonii, croiți după modelul braconierilor elvețieni și îmbrăcați peste altă pereche de pantaloni obișnuiți, banditul se trezi. Aruncă în jur o privire mirată, rătăcită, și încercă să se scoale, ducând în același timp mâna la șold, unde ar fi trebuit să se afle pistolul. Dar Old Death îl trânti din nou la pământ, îi lipi de piept vârful cuțitului său de vânătoare și-l avertiză:

— Stai liniștit, băiețaș! Dacă scoți o vorbă sau te miști nu știu cum, uite-aici, vâr cuțitul ăsta frumos în tine!

Șeful era un bărbat de vreo treizeci de ani și purta barbă militărească. Fața lui cam trecută, ușor măslinie și cu trăsături severe, părea a unui meridional. Își duse mâinile la cap, în locul unde fusese lovit, și întrebă:

— Unde mă aflu? Cine sunteți?

— Asta-i casa lui Lange, băiatule, cel pe care ați vrut să-l atacați. Iar eu și acest tânăr suntem „spionii" pe care „Melcul" are misiunea să-i descopere. Te afli deci exact unde doreai să ajungi.

Omul își mușcă buzele și privi în jurul său speriat, sălbatic. În clipa aceea se întoarse Lange cu fiul său. Aduceau câțiva pari și un ferăstrău.

— Frânghie avem destulă. Ajunge să legăm și douăzeci de inși — zise tatăl.

— Dați-ne, deocamdată, numai pentru ăștia doi.

— Nu! Nu permit să mă legați! izbucni „căpitanul", încercând din nou să se ridice.

Old Death îi mai arătă o dată vârful cuțitului:

— Stai și nu te rățoi! Desigur că nu știi încă pe cine ai în față. Mă cheamă Old Death! Sper că înțelegi ce înseamnă asta. Ori crezi că aș fi prietenul sudiștilor și al celor din Ku-klux-klan?

— Old . . . Old Death! îngăimă „căpitanul", speriat la culme.

— Da, băiete, chiar eu sunt! Așadar, să nu-ți faci iluzii deșarte. Știu că ai fi vrut să-l spânzuri pe tânărul Lange, să-l biciuiești pe bătrân până la sânge, să incendiezi casa. Dacă mai speri să fii cruțat, atunci fii cuminte și lasă-te în voia soartei.

— Old Death, Old Death! repetă găliganul livid la față. S-a terminat cu mine!

— Încă nu. Nu suntem bestii ca voi. Predați-vă fără luptă și veți rămâne în viață. Altminteri, leșurile voastre vor pluti mâine pe apele fluviului. Îți comunic de pe acum ce ai de făcut. Dacă te supui, puteți părăsi regiunea și, dinspre partea mea, și Texasul, ca să nu mai reveniți cât lumea. În schimb, dacă neglijezi sfatul, s-a zis cu voi. Eu am să ies afară și am să-i aduc încoace pe oamenii tăi. Vor fi, ca și tine, prizonieri. Ordonă-le să

se predea. De nu, vă împuşcăm ca pe nişte hulubi sălbatici.

Kukluxistul fu legat zdravăn şi îi îndesarăm în gură o batistă. Între timp, îşi revenise şi camaradul lui, dar prefera să nu sufle o vorbă. Îl legarăm şi pe acesta şi îi astuparăm gura. Apoi îi culcarăm în cele două paturi ale lui Lange, mai strânserăm o dată bine de tot legăturile şi îi acoperirăm până sub bărbie.

— Aşa! râse mulţumit Old Death. Acum comedia poate să înceapă. Ce-o să se mai mire lepădăturile când îşi vor vedea fârtaţii întinşi în pat! Ce plăcere pe capul lor! Dar ia spuneţi, master Lange, cum facem ca să discutăm cu indivizii după ce-i vom aduce în casă şi să-i ţinem în şah fără ca ei să ne vadă sau să ne căşuneze vreun rău?

— Hm! făcu cel întrebat, arătând în sus. Ne instalăm în pod. Tavanul e din scânduri. Putem să scoatem una.

— Atunci luaţi puştile şi haideţi cu toţii afară. Veţi urca scara şi veţi sta în pod până la momentul potrivit. Dar, mai întâi, să pregătim proptelele.

Scurtarăm cu ferăstrăul câţiva pari pe măsura potrivită şi-i puserăm deoparte. În timp ce Old Death se vârî în costumul „căpitanului", eu îmbrăcai pantalonii şi haina lui Locksmith. O legătură mare de şperacluri îmi zornăi în fundul buzunarului.

— N-aveţi nevoie de ele — stabili Old Death. Nu sunteţi nici lăcătuş, nici spărgător şi v-aţi trăda prin stângăcie. Mai bine luaţi cheile adevărate şi, când o fi, vă prefaceţi că deschideţi uşa cu şperaclul. Băgaţi-vă pistolul şi cuţitul prin buzunare ca şi mine, iar puştile noastre să le ia dumnealor; în timp ce noi operăm afară, dânşii vor desface o scândură din tavan. Apoi trebuie stinsă lumina.

Lucrurile se petrecură întocmai. Luai cu mine cheile pentru toate cele trei uși. Old Death mă instrui mai abitir ca pe un ucenic. În clipa când auzirăm zgomotul din tavan, provocat de scoaterea scândurii, plecarăm fiecare în misiunea lui. Bătrânul avea să aștepte în fața casei, având parii la îndemână, iar eu — străbătând curtea — urma să-i chem pe drăguții mei „camarazi". O luai spre grajd fără să-mi moi pașii prea mult; țineam să fiu auzit, pentru ca vreunul din bandiți să mi se adreseze; mă temeam că, vorbind primul, să nu greșesc cumva în legătură cu consemnul lor.

Când să trec colțul, se sculă de jos o mogâldeață de care era cât pe-aci să mă poticnesc.

— Stop! sună un glas. Tu ești, Locksmith?

— *Yes!* Puteți veni, însă fără zgomot.

— Așteaptă aici! Să-i spun locotenentului.

Dispăru ca o părere. Exista, vasăzică, și un „locotenent"! Ku-klux-klanul părea să fie organizat ca o armată.

Nu trecu un minut și se ivi o altă persoană. Îmi spuse cu glas reținut:

— Dar mult a mai durat! S-au dus la culcare, afurisiții?

— S-au dus, în sfârșit! Acuma dorm buștean. Au golit în doi un ulcior întreg cu rachiu.

— Atunci va fi treabă ușoară. Cum stăm cu ușile?

— În regulă!

— Bine, să mergem. A trecut de miezul nopții și pe la unu, cum am stabilit, vine rândul lui Cortesio. Hai, condu-ne!

Îndărătul lui apăru un grup de indivizi camuflați sub cagule; ne urmară și ei. În fața casei ne întâmpină Old Death. Prin întuneric, statura lui nu se deosebea de a „căpitanului".

— Aveți vreun ordin, căpitane? întrebă celălalt ofițer.

— Nu! răspunse bătrânul sigur și firesc. Ne orientăm înăuntru. Hai, Locksmith, deschide ușa!

Cu cheia cea adevărată zgândării o vreme broasca, prefăcându-mă că nu merge și că trebuie să încerc altă cheie. În cele din urmă, reușii, pasămite, să descui. Old Death și cu mine rămaserăm locului, lăsându-i pe ceilalți să intre. Locotenentul întârzie și dânsul lângă noi. După ce intră pe ușă ultimul om, acesta întrebă:

— Aprindem lanternele?

— Deocamdată numai dumneata.

Trecurăm și noi pragul. Trăsei ușa după mine, fără s-o încui — iar „locotenentul" scoase din buzunarul pantalonilor săi largi o lanternă gata aprinsă, orbitoare. Însemnul de pe hainele lui era un cuțit de vânătoare. La lumina lanternei numărarăm în casă cincisprezece inși. Fiecare purta alte semne distinctive: sfere, semiluni, cruci, șerpi, stele, broaște, roți, inimi, foarfeci, păsări, patrupede și altele. „Locotenentului" părea că-i place să comande. Își plimbă lanterna în jur și hotărî:

— Trebuie o santinelă aici, la ușă!

— Pentru ce? rosti Old Death. Nu e necesar. Locksmith n-are decât să încuie, și nu mai intră nimeni.

Mă executai pe loc, pentru a nu da de gândit „locotenentului", având grijă să las cheia în ușă.

— Intrăm toți deodată — ordonă Old Death. Fierarii ăștia sunt ai dracului de vânjoși!

— Azi vă purtați altfel ca de obicei, căpitane!

— Și împrejurările sunt altele. Hai!

Mă împinse spre ușa ce dădea în prima odaie. Aici îmi repetai jocul, prefăcându-mă câteva clipe că nu găsesc un șperaclu potrivit. Apoi intrarăm. Old Death luă lanterna din mâna „locotenentului" și îndreptă fasciculul de lumină spre ușa dormitorului.

— Pe acolo! zise el. Dar încet, fără zgomot!

— Nu aprindem şi celelalte lanterne?

— Nu, abia după ce intrăm.

În felul acesta Old Death voia să evite ca „somnoroşii“ din pat să fie recunoscuţi prea devreme. Dormitorul era destul de mare ca să încapă în el toţi cei cincisprezece inşi. Numai că trebuia să şi intre toţi în această odaie, pentru ca asediul să nu se extindă şi asupra încăperii alăturate.

De astă dată lucrai cu şi mai multă încetineală şi, în aparenţă, mai precaut. În fine, deschisei uşa. Old Death îşi plimbă lumina lanternei prin dormitor, cercetă interiorul şi şopti:

— Dorm. Intraţi repede! Fără nici un zgomot! Întâi „locotenentul“!

Nu-i dădu răgaz nici să se opună, nici să mai chibzuiască; îl împinse de la spate. Ceilalţi îl urmară în vârful picioarelor. Când trecu şi ultimul, închisei repede uşa pe dinafară şi o încuiai.

— Haide, parii! porunci Old Death.

Parii erau acolo, tocmai potriviţi ca să-i putem fixa între pervazul ferestrei şi rama uşii. Treaba reuşi pe deplin. Ar fi fost nevoie de forţa unui elefant pentru a face să sară uşa. În sfârşit, urcai în fugă scara.

— Sunteţi aici? întrebai. I-am prins în capcană. Puteţi coborî!

Oamenii săriră jos unul după altul.

— Sunt înăuntru, în dormitor. Ieşiţi afară, trei inşi, şi înţepeniţi oblonul de la geam cu nişte pari. Cum încearcă vreunul să scape cu fuga, îl împuşcăm.

Deschisei uşa din dos şi trei dintre oamenii noştri se repeziră afară. Ceilalţi mă urmară în odaia de locuit.

Între timp, o larmă drăcească se stârni în dormitor. Banditii păcăliţi îşi dădură seama de situaţie, aprinseră

lanternele şi, la lumina lor, îi recunoscură pe indivizii din pat. Acum blestemau şi zbierau de mama-focului, bâtând cu pumnii în uşă.

— Daţi drumul la uşă! Deschideţi, că dărâmăm totul! se auzea de dincolo.

Văzând că ameninţările nu au nici un efect, se apucară să forţeze uşa, care, însă, nu ceda din cauza proptelelor cât se poate de solide.

Îi auzirăm apoi cum deschid fereastra şi încearcă să deschidă oblonul.

— Nu merge! rosti cineva mânios. L-au înţepenit pe dinafară.

În clipa aceea tună o voce din curte:

— Jos mâna de pe oblon! Sunteţi prinşi! Cine sparge oblonul se alege cu un glonţ în cap!

— Da — strigă Old Death, care se afla alături de noi în odaia de locuit. Şi uşa e barată! Iar noi, aici, suntem destui la număr ca să vă trimitem urgent pe lumea cealaltă. Întrebaţi-l pe „căpitanul" vostru ce aveţi de făcut.

Şi apoi, încet, către mine:

— Haide sus, în pod! Luaţi-vă lanterna şi puşca. Ceilalţi, care rămân aici, pot aprinde lampa.

Urcarăm sus, deasupra dormitorului, unde era un fel de mansardă. Găsirăm uşor scândura desprinsă. După ce Old Death îşi camuflă lanterna şi ne lepădarăm glugile, scoaserăm scândura de la locul ei. Astfel puteam urmări de sus tot ce se petrece în dormitorul puternic luminat de câteva lanterne.

Stăteau toţi grămadă. Primii doi prizonieri fuseseră dezlegaţi, li se scoaseră căluşurile din gură. „Căpitanul" vorbea cu glas coborât şi, după cât se pare, foarte stăruitor.

— Oho! protestă „locotenentul“ pe un ton puțin mai ridicat. Să ne predăm?! Dar, în fond, cu câți inși avem de-a face?

— Cu mai mulți decât e nevoie ca să vă lichideze pe toți în cinci secunde! răspunse de sus Old Death.

Toate privirile se ridicară spre tavan. Și în aceeași clipă răsună afară o împușcătură, apoi încă una. Old Death înțelese imediat ce se întâmplă și cum s-ar putea folosi de împrejurare.

— Auziți ce pățesc camarazii voștri dincolo, la Cortesio? zise el. Sunt primiți cu gloanțe! Întregul La Grange e împotriva voastră. Se știe că vă aflați aici și v-am pregătit o primire pe cinste. Nu ne trebuie nici un Ku-klux-klan! În odaia de alături veghează doisprezece oameni de-ai noștri; afară, sub fereastră, pândesc alți șase, iar noi aici, sus, tot șase suntem. Și ca să vă lămuriți mai bine, aflați că eu sunt Old Death. Ați priceput? Vă dau un răgaz de zece minute. Dacă depuneți armele, vom fi generoși cu voi. Dacă nu, vă împușcăm până la unul. Am terminat, nu mai am nimic de spus. Acum stați și judecați!

Așeză la loc scândura și-mi șopti:

— Și acum repede jos, să-i venim în ajutor lui Cortesio!

Luarăm cu noi pe cei doi oameni care rămăseseră în odaia unde se afla Lange cu fiul său, și mai luarăm încă doi inși de afară, de lângă oblon, lăsând doar o singură strajă. Socoteam că pentru moment era de ajuns. Între timp, răsună o nouă împușcătură. Ieșirăm în stradă și zărirăm patru sau cinci găligani deghizați. Cam tot atâția veneau fuga din spatele casei lui Cortesio; unul din ei strigă mai tare decât s-ar fi cuvenit:

— Trag și de dincolo. N-o să putem intra!

Eu mă lungisem la pământ și mă apropiasem târâș. Auzii un alt glas:

— Afurisită treabă! Cine-ar fi crezut? Mexicanul a prins de veste și acum îi trezește pe toți vecinii cu împușcăturile lui. Mai peste tot s-au aprins lămpile. De dincoace se aud chiar pași. Câteva minute, și vor fi pe urmele noastre! Nu e timp de pierdut! Să spargem ușa! De acord?

Nu mai așteptai să aud răspunsul. Mă strecurai în grabă lângă tovarășii mei:

— Repede, domnilor, să sărim și să-i pocnim cu patul puștii! Vor să spargă ușa la Cortesio.

— *Well, well!* Să le tragem una zdravănă!

Loviturile căzură ca din senin. Dezorientați, teroriștii o luară la goană icnind și lăsară în urmă patru dintre complicii lor, loviți în așa hal, încât nu mai puteau fugi. Pe aceștia îi dezarmarăm. Apoi Old Death se duse să bată la ușa lui Cortesio.

— Cine-i? întrebă o voce din casă.

— Old Death, senor. V-am scăpat de lichelele astea. S-au dus învârtindu-se. Deschideți, vă rog!

Ușa fu deschisă cu precauție. Mexicanul îl recunoscu pe Old Death, deși acesta mai purta pantalonii și vestonul „căpitanului".

— Au plecat, într-adevăr? întrebă Cortesio.

—. Au luat-o la sănătoasa. Avem și patru prizonieri. Dumneavoastră ați tras cu pușca?

— Eu. Mare noroc că m-ați prevenit, altminteri nu știu ce se alegea de noi. Eu am tras de-aici, din față, iar negrul meu din spatele casei. Astfel i-am ținut la distanță. Pe urmă, firește, am observat cum ați tăbărât peste ei.

— Da, v-am salvat. Acuma însă, e rândul dumneavoastră să ne ajutați. Aștia nu se mai întorc încoace; în

schimb, noi am prins dincolo cincisprezece indivizi care nu trebuie să ne scape. Negrul dumneavoastră să meargă repede din casă-n casă și să dea alarma. Întregul La Grange trebuie mobilizat ca să-i trimitem pe acești băieți la plimbare.

— Atunci să-l anunțe mai întâi pe șerif. Auziți? Vecinii încep să se adune. Vin și eu îndată dincolo, senor!

Se retrase în locuință. Din dreapta apărură doi oameni înarmați interesându-se de pricina împușcăturilor. După ce-i lămurirăm asupra celor petrecute, ni se alăturară fără șovăire. Până și locuitorii cu oarecare simpatii secesioniste se lepădau de Ku-klux-klan, ale cărui isprăvi inspiraseră oroare cetățenilor, indiferent de credințele lor politice.

Îi luarăm de guler pe cei patru răniți și îi duserăm în casa lui Lange. Acesta ne informă că prizonierii stătuseră liniștiți.

Sosi apoi și senor Cortesio, iar în urma lui tot alți și alți cetățeni din La Grange umplură până la refuz odăia. Din lipsă de spațiu, unii trebuiră să stea afară. Era un asemenea vălmășag de glasuri și tropăit de pași alergând în toate sensurile, încât bandiții din Ku-klux-klan se puteau lămuri perfect cum stau lucrurile.

Old Death mă chemă din nou sus, în podul casei. Ridicarăm scândura de la locul ei și înaintea ochilor noștri se ivi imaginea unei mânii surde și neputincioase. Prizonierii stăteau rezemați de pereți, ori ședeau pe pat și pe podea, cu capetele lor mascate atârnând în cel mai strict înțeles al cuvântului.

— Ei — rosti Old Death — cele zece minute au trecut. Ce-ați hotărât?

Nimeni nu răspunse. Doar unul din derbedei trase o înjurătură.

— Tăceţi? Bine! Vasăzică nu vreţi să vă predaţi şi putem trage.

Duserăm amândoi puştile la ochi. Era ciudat că nici unuia dintre bandiţi nu-i trecea prin gând să îndrepte pistolul asupra noastră. Pe lângă toate, mai erau şi laşi; curajul lor se manifesta doar în acte de violenţă împotriva celor fără apărare.

— Haide, răspundeţi odată, sau trag! ameninţă bătrânul. E ultimul meu cuvânt!

Nici un răspuns... Atunci Old Death îmi şopti:

— Trageţi şi dumneavoastră. Trebuie să-i pocnim, altminteri nu le impunem respectul cuvenit. Răniţi-l pe „locotenent" la mână, iar eu îl ating pe „căpitan".

Gloanţele porniră în acelaşi timp şi nimeriră cu precizie. Cei doi ofiţeri scoaseră un ţipăt avan şi, într-o clipă, izbucniră toţi într-un concert desperat şi asurzitor.

Oamenii de afară şi din odaia vecină, auzind împuşcăturile şi crezându-ne încăieraţi cu kukluxiştii, începură şi ei să tragă. Gloanţele treceau prin uşă şi oblon de-a dreptul în dormitor. Câţiva bandiţi se aleseră chiar cu răni. Spre mai multă siguranţă, toată liota se lungise pe jos urlând ca din gură de şarpe. „Căpitanul", îngenunchind lângă pat, îşi înfăşură în cearşaf mâna sângerândă. Apoi, cu ochii spre tavan, strigă:

— Opriţi! Ne predăm!

— Bine! răspunse Old Death. Aruncaţi toate armele pe pat şi depărtaţi-vă. Pe urmă o să vă dăm drumul afară. Dar vai de acela care va păstra la el vreo armă. Îl împuşcăm pe loc. În jurul casei vă aşteaptă sute de oameni. Puteţi scăpa numai cu condiţia să vă predaţi cinstit.

Situaţia teroriştilor era deznădăjduită, evadarea imposibilă. Asta o ştiau şi ei. Dacă se predau, ce li se mai

putea întâmpla? Intențiile nu și le realizaseră, deci nu puteau fi acuzați de nici o crimă. Era, în orice caz, mai convenabil să se supună decât să încerce o evadare fără șansă, dar cu urmări grave pentru ei. Așadar, își îngrămădiră la moment toate pistoalele și cuțitele pe pat.

— Perfect, domnilor! le strigă de sus Old Death. Și acum, încă un cuvânt: vă vom deschide ușa, dar cine face cel mai mic gest ca să pună mâna pe armă, poate să-și ia rămas bun de la viață! Așteptați nițel!

Mă trimise jos ca să-i comunic lui Lange dispoziția: va deschide ușa spre dormitor și-i va lua în primire pe kukluxiști. Numai că, în practică, lucrurile se dovediră mai puțin simple decât ne închipuiam. Coridorul, luminat de câteva lanterne rechiziționate în grabă, era ticsit de lume. Eu încă mai purtam — cu excepția cagulei — costumul „împrumutat" și oamenii mă luară drept unul din banda secretă. Nici nu voiau să-mi asculte protestele; mă înghesuiau și-mi cărau la pumni cu nemiluita. Multă vreme după aceea aveau să mă mai doară coastele. Bravii cetățeni dădeau să mă scoată din casă și să mă linșeze.

Mă aflam la mare ananghie, căci oamenii nu știau deloc cine sunt eu. Era mai ales unul înalt, ciolănos, care mă toca mereu și striga:

— Afară cu el, afară! Avem copaci cu rămurișș des, vânjos, minunat! Crăcile sunt tari de tot; nu se rup ele dacă spânzurăm pramatia asta.

Și mă tot împingea către ușa din dos.

— Dar, sir, pentru numele lui Dumnezeu — îi strigai — nu sunt kukluxist! Întrebați-l pe master Lange!

— Las' că avem crăci minunate, potrivite! mă asigură el, învinețindu-mi coastele.

— Cer să mă duceți în odaie, la master Lange! Nu înțelegeți că m-am travestit numai ca să...?

— Ai, și ce crăci grozave avem! Găsim noi și funie aici, în La Grange, funie fină, elegantă, din cea mai bună cânepă!

Mă împingea mereu și mă izbea cu pumnul, încât îmi pierdui până la urmă răbdarea. Tipul era în stare să-i întărâte și pe ceilalți ca să mă linșeze. Dacă ajungeam afară, în curte, nu mă aștepta nimic bun.

— Domnule — îi strigai — nu permit să vă mai atingeți de mine! Vreau să vorbesc cu master Lange! Ați înțeles?

— Ce mai crăci avem! Și ce funii formidabile! zbieră el și mă boxă iarăși în coaste.

Dar acum paharul se umpluse. Îi repezii un pumn în nas încât, dac-ar fi fost destul spațiu împrejur, cu siguranță că s-ar fi prăbușit la pământ. Era o înghesuială cumplită. Totuși, înaintai cu forța, strigând din răsputeri și lovind orbește în toate părțile. Năuciți, oamenii se mai feriră din calea mea și reușii să-mi croiesc drum către încăperea unde se afla Lange. Dar, în timp ce înaintam astfel, golul se umplea iarăși îndărătul meu și pumnii îmi cădeau în spinare ca grindina. Vai și amar de un veritabil kukluxist, dacă până și o imitație se alege cu atâtea vânătăi!

Cetățeanul acela ciolănos și agresiv mă urmări cât putu de repede. Ca un mistreț rănit se năpusti în odaie aproape odată cu mine. Urla din toți bojocii. Văzându-l, Lange întrebă:

— Doamne iartă-mă, ce vi s-a întâmplat, sir? De ce strigați așa? De ce sângerați?

— La spânzurătoare cu banditul! răspunse acesta furios. Mi-a zdrobit nasul, mi-a făcut praf doi dinți, ba mi se pare chiar patru! Și ce dinți, domnule! Singurii pe care-i mai aveam în față! La spânzurătoare cu el!

Acum, ce-i drept, furia lui era mai întemeiată; omul sângera serios.

— Ce-aveți cu dumnealui? se miră Lange, arătând spre mine. Vai, vai, stimate sir, acesta nu e kukluxist! E prieten de-al nostru; chiar lui îi datorăm în bună parte reușita acțiunii. Fără dânsul, nici noi, nici senor Cortesio n-am mai fi în viață, iar gospodăriile noastre ar fi fost mistuite de foc!

Ciolănosul holbă ochii și-și căscă gura însângerată. Apoi arătă spre mine și întrebă:

— Fără . . . fără . . . ăsta de-aici?

Amuzant tablou! Toată asistența izbucni în râs. Scoțându-și batista, omul se tot ștergea de sudoare și sânge, în timp ce eu îmi frecam de zor diversele părți maltratate ale corpului, împodobite pentru mult timp cu instantaneele fotografice ale degetelor sale.

— Ascultați, sir — îl certai — erați gata să mă spânzurați de o cracă, iar cu pumnii dumneavoastră afurisiți mi-ați muiat os cu os. Mă simt ca un tâlhar jefuit de propria sa bandă.

Omul nu mai știa ce să zică. Stătea cu gura căscată și ținea în palmă ultimii săi dinți din față, care, până adineauri, locuiseră atât de pașnic și sigur în gura lui. Nu-mi mai stăpânii nici eu râsul; prea arăta jalnic și caraghios. În sfârșit, izbutii să-mi îndeplinesc sarcina.

Între timp, ca măsură de prevedere, fuseseră aduse frânghiile și curelele disponibile. Zăceau toate grămadă într-un ungher.

— Și acum, poftiți-i afară din dormitor! zisei către Lange. Dar unul câte unul. Cum ies, îi legați pe rând. Old Death se va mira de ce am întârziat atâta. De fapt, s-ar fi cuvenit ca șeriful să fie aici, printre noi. Doar negrul lui Cortesio l-a anunțat!

— Șeriful?! făcu mirat Lange. Păi e de mult aici! Nici nu știți cui îi datorați ghionturile. Chiar dumnealui e șeriful!

Și-l arătă cu mâna pe ciolănos.

— Mii de trăsnete, sir! îl luai eu în primire. Dumneavoastră sunteți șeriful, adică reprezentantul suprem al puterii executive în această regiune? Dumneavoastră aveți misiunea să mențineți aici ordinea și legalitatea? Asta-i bună! Atunci nu e de mirare că domnii din Ku-klux-klan se lăfăie aici ca la ei acasă.

Mustrarea mea îl puse în mare încurcătură. Nu găsi altceva de făcut decât să-mi arate iarăși dinții din palmă. Apoi bâigui:

— Scuzați, sir! M-a înșelat înfățișarea dumneavoastră de criminal.

— Vă foarte mulțumesc! În schimb, dumneavoastră arătați cu atât mai jalnic. Dar faceți-vă datoria măcar de-aci încolo, dacă nu vreți să stârniți bănuiala că încercarea de a linșa oameni cumsecade ascunde de fapt simpatia dumneavoastră pentru Ku-klux-klan!

Aceste cuvinte avură darul să-i redea conștiința rangului său oficial.

— Na-na! făcu el, umflându-și pieptul. Eu, șeriful onorabilului district Fayetta, să fiu suspectat că sunt kukluxist?! Am să vă dovedesc numaidecât contrariul. Chiar în noaptea asta îi vom judeca pe ticăloși. Faceți loc, domnilor, pentru trecere! Duceți-vă dincolo, în coridor, și stați cu pușile întinse spre ușă, ca să vadă domnișorii cine e stăpân aici! Pregătiți funiile și deschideți ușa!

Ordinul fu executat. O jumătate duzină de pușți cu două țevi păndeau amenințătoare dinspre coridor. În odaie se aflau acum șeriful, cei doi Lange, Cortesio, doi dintre

cetățenii care ne întovărășiseră de la început și eu. Mulțimea de afară ne îndemna să grăbim lucrurile. Desfacurăm deci obloanele pentru ca oamenii din curte să poată constata că nu stăm degeaba. Scoaserăm apoi proptelele și deschiserăm ușa de la dormitor.

Nimeni dintre teroriști nu se hotăra să iasă cel dintâi. Îl somai pe „căpitan", apoi pe „locotenent". Amândoi își înfășuraseră mâinile în batiste. În afară de ei, mai erau vreo trei sau patru răniți, care sângerau. Sus, la deschizătura din pod, pândea Old Death, cu țeava puștii îndreptată spre bandiți.

Toți păcătoșii aceștia căzuți în capcana lui Old Death fură legați cu mâinile la spate și alăturați celor patru complici ai lor pe care îi adusesem, tot legați, de la casa lui Cortesio. Oamenii din curte, urmărind operația, izbucneau mereu în urale. Toată banda fu lăsată cu glugile pe față, în afară de „căpitan" și „locotenent".

La stăruințele mele, oamenii îl anunțară pe un așa-zis felcer care sosi la fața locului. Susținea că pansează rapid orice fel de răni, ba chiar le operează și le vindecă. După ce-i cercetă pe răniți, trimise vreo treizeci de localnici să cutreiere orașul și să facă rost de vată, fețe, plasturi, vaselină, săpun și alte asemenea lucruri necesare îndeletnicirii sale nobile.

Când, în fine, puseserăm în afară de primejdie pe toți kukluxiștii, se ridică întrebarea unde să-i adăpostim, căci o închisoare pentru nouăsprezece inși nu exista în La Grange.

— Băgați-i în salonul restaurantului! porunci șeriful. Trebuie să rezolvăm chestiunea cât mai repede. Constituim o curte cu juri și pronunțăm pe loc sentința. Ne aflăm în fața unui caz care impune măsuri excepționale.

Știrea se răspândi peste tot cu iuțeala fulgerului. Mulțimea venea în valuri și zorea spre restaurant ca să-și

asigure un loc cât mai bun. Cei care nu mai încăpeau înăuntru stăteau pe scări, în tindă sau în ogradă. Teroriştii fură întâmpinaţi cu ameninţări teribile, încât escorta avu serios de lucru pentru a-i apăra de brutalităţi. Cu mare greu intrară în aşa-zisul salon, adică într-o încăpere largă dar scundă, destinată balurilor. Estrada fu eliberată de tot calabalâcul orchestrei şi ocupată de prizonieri. Când le scoaserăm cagulele, se dovedi că toţi erau străini, nici unul măcar nu locuia prin vecinătate.

Se formă apoi tribunalul sub preşedinţia şerifului, cu procuror, avocat al apărării, grefier şi un număr de juraţi. Caracterul tribunalului mai că mă îngrozea, dar ţinând seama de împrejurări, ca şi de cazul în speţă, faptul trebuia oarecum scuzat.

Ca martori figurau cei doi Lange, Cortesio, alţi cinci cetăţeni, Old Death şi cu mine. Corpul delict consta din diversele arme ale acuzaţilor, expuse pe masă . . . Se constată că puştile erau încărcate pe ambele ţevi.

Şeriful declară şedinţa deschisă, cu observaţia că depunerea jurământului de către martori este inutilă, deoarece „calitatea morală a acuzaţilor nu justifică împovărarea unor martori atât de onorabili cu formalităţile respective". El constată că, în afara kukluxiştilor, se găsesc în salon numai persoane a căror „conştiinţă şi simţ de justiţie sunt deasupra oricăror bănuieli". Tocmai acest fapt — adăugă şeriful — „trebuie subliniat aici cu mare bucurie şi satisfacţie". Un „bravo" unanim răsplăti complimentul, iar şeriful mulţumi printr-o foarte demnă închinăciune. Eu însă vedeam în jur destui inşi care, după înfăţişarea lor, nu prea meritau elogiile atât de patetice ale şerifului.

Se procedă mai întâi la audierea martorilor. Old Death expuse amănunţit întâmplarea. Noi, ceilalţi, ne mărginirăm să-i confirmăm declaraţia. Apoi se ridică

procurorul. El repetă depozițiile noastre și stabili că acuzații aparțin unei asociații interzise care urmărește funestul scop de a submina ordinea legală, de a dărâma temelia statului și de a organiza crime monstruoase ce se pedepsesc cu închisoare pe termen lung, cu muncă silnică pe viață și chiar cu moartea. Însăși calitatea de membru al acestei asociații este suficientă pentru a justifica o întemnițare pe zece sau douăzeci de ani. În plus, s-a mai dovedit că acuzații plănuiseră asasinarea unui fost ofițer al Republicii, biciuirea cruntă a doi dintre cei mai stimați gentlemeni și incendierea unei case din acest binecuvântat oraș. Și, în fine, nutriseră intenția să-i spânzure pe niște oameni străini de oraș, doi bărbați extrem de pașnici și de stimați (la aceste cuvinte, procurorul se înclină în fața lui Old Death și a mea), fapt care mai mult ca sigur le-ar fi cauzat moartea și, în consecință, trebuie pedepsit exemplar — cu atât mai vârtos, cu cât tocmai acestor doi bărbați li se datorează salvarea întregului La Grange de năpasta ce-l amenința. Iată de ce el, procurorul, trebuie să stăruie asupra unei sentințe cât se poate de aspre și propune ca unii acuzați, pe care perspicacitatea onoratei curți va ști să-i aleagă, să fie spânzurați, iar ceilalți, pentru „îndreptarea lor morală", să fie biciuiți fără milă și întemnițați pe viață, răpindu-li-se astfel posibilitatea de a mai primejdui simțul și existența unor cetățeni demni de toată cinstea.

Rechizitoriul procurorului fu, de asemenea, lăudat cu strigăte de „bravo!", cărora el le mulțumi, înclinându-se foarte solemn.

Luă apoi cuvântul avocatul apărării, care făcu dintru început constatarea că președintele s-a abătut grav de la procedură, neglijând să ia datele personale ale acuzaților. În consecință, avocatul recomandă respectuos ca greșeala să fie pe loc reparată, nu de alta, dar pentru a

se cunoaşte măcar cine anume va fi spânzurat sau întemniţat, ca şi pentru întocmirea cuvenitelor acte de deces şi a celorlalte scripte — observaţie plină de duh, care primi şi din parte-mi o aprobare totală, deşi tacită. Avocatul recunoscu în totul pomenitele intenţii ale ku-kluxiştilor, datoria sa fiind de a nu tăgădui adevărul, dar sublinie că nici una din ele nu a fost dusă la îndeplinire, toate rămânând doar în stadiul de tentativă. Nu putea să fie vorba deci nici de ştreang şi nici de temniţă pe viaţă. El adresă întregii asistenţe întrebarea dacă o simplă încercare neizbutită i-a căşunat sau îi poate căşuna cuiva vreun rău. Fără îndoială că nu! Prin urmare, nimeni n-a suferit prejudicii, fapt care justifică pe deplin achitarea tuturor acuzaţilor. Astfel, membrii înaltului tribunal, cât şi onoraţii cetăţeni din sală se vor dovedi nişte gentlemeni iubitori de oameni şi buni creştini.

Avocatul se bucură de aplauze sporadice. Se înclină şi el adânc, de câteva ori, ca şi cum lumea l-ar fi răsplătit cu ovaţii.

Asupra acestora, preşedintele se ridică din nou. Înainte de toate declară că trecuse dinadins peste formalitatea înregistrării datelor personale, fiind convins că acuzaţii ar fi minţit. Pentru cei condamnaţi la ştreang propuse, spre simplificare, încheierea unui act sumar de deces conţinând aproximativ următoarele: „Nouăsprezece membri ai Ku-klux-klanului spânzuraţi din propria lor vină". El recunoscu apoi că e vorba, într-adevăr, de o tentativă şi dădu asigurări că va formula chestiunea vinovăţiei în acest sens. Dar, pe de altă parte — susţinu el — numai celor doi gentlemeni străini li se datorează faptul că tentativa n-a reuşit. Intenţia fusese extrem de primejdioasă şi acest lucru trebuie pedepsit. În ce-l priveşte, n-are nici timp şi nici chef să penduleze ore în-

tregi între opiniile procurorului şi cele ale apărării; şi apoi, nu consideră necesar să se ocupe prea mult de nişte indivizi, nouăsprezece la număr, care — constituiţi într-o bandă puternică şi foarte bine înarmaţi — s-au lăsat prinşi de numai doi oameni. Asemenea „eroi" nu merită nici măcar atenţia ce o acorzi unui canar sau unei vrăbii. El, şeriful, a fost pus în situaţia să audă că ar simpatiza cu Ku-klux-klanul; această bănuială e intolerabilă şi de aceea va avea el grijă ca dumnealor să plece ruşinaţi din acest district şi să nu le mai treacă prin gând o nouă vizită. În concluzie, se adresează domnilor juraţi cu întrebarea dacă acuzaţii s-au făcut sau nu vinovaţi de tentativă de omor, tâlhărie, rănire, incendiere — şi roagă să nu se amâne cumva răspunsul până la finele lu decembrie viitor, deoarece în faţa tribunalului s-a adunat un public numeros, extrem de stimabil şi nerăbdător să afle sentinţa.

Acest discurs cu nuanţe de ironie fu puternic aplaudat. Juriul se retrase într-un colţ şi, după o consfătuire de cel mult două minute, primul jurat îi şi comunică preşedintelui hotărârea pe care acesta o împărtăşi asistenţei. Era un verdict de vinovăţie.

Urmă o discuţie în şoaptă între şerif şi asistenţii lui. Atrăgea atenţia faptul că, în timpul discuţiei, şeriful dădu ordin ca buzunarele acuzaţilor să fie golite de conţinutul lor, în special de bani. După executarea acestui ordin, se făcu numărătoarea banilor. Şeriful dădu satisfăcut din cap, apoi se ridică pentru a rosti sentinţa.

— Domnilor — spuse el — vinovăţia a fost stabilită. Cred că sunt în asentimentul dumneavoastră dacă voi comuaica pe scurt în ce constă pedeapsa pe care am hotărât s-o pronunţăm şi s-o aplicăm cu toată energia. Crimele proiectate n-au fost săvârşite în fapt; de aceea,

de acord cu domnul avocat al apărării, care a făcut apel la sentimentele noastre umanitare și creștinești, am decis să renunțăm la o sancțiune directă . . .

Acuzații răsuflară ușurați și se înseninară. Din asistență se auziră câteva exclamații de protest. Șeriful continuă:

— Am mai spus că o tentativă de crimă poate fi de asemenea primejdioasă. Dacă astăzi nu-i pedepsim pe acești oameni ai Ku-klux-klanului, să avem cel puțin grijă ca să nu mai reprezinte nici un pericol pe viitor. Așadar, am hotărât să-i expediem cât mai departe de statul Texas și anume într-un chip atât de rușinos, încât să le piară orice poftă de întoarcere. În primul rând, le vom tăia părul de pe cap și bărbile. Desigur că se vor găsi printre dumneavoastră gentlemeni care să execute cu plăcere această treabă. Cei care locuiesc pe aproape sunt rugați să meargă acasă și să aducă foarfeci. Onoratul juriu va da preferință acelor scule care nu taie prea bine.

Izbucni un râs unanim. Cineva deschise fereastra și le strigă celor din curte:

— Fuga după foarfece! Îi tundem pe kukluxiști. Cine aduce foarfece poate să intre în salon.

Eram convins că oamenii de afară vor alerga numaidecât spre casele lor. Și, într-adevăr, așa se petrecu. Toți fugeau și strigau către ai lor să caute instrumentele cu pricina. Se auziră chiar voci care cereau să se aducă *shears for cliping trees* și *shears for cliping sheeps*, adică foarfece de grădinar și foarfece de tuns oile.

— Am mai hotărât — reluă șeriful — să-i îmbarcăm pe condamnați pe vaporul care a sosit din Austin la ora unsprezece și pleacă în zorii zilei la Matagorda. Sosiți

acolo, vor fi preluați de primul vas care părăsește definitiv Texasul, vor fi aduși cu toții pe bord, indiferent de identitatea și de domiciliul lor, ca și de destinația vaporului. Din clipa de față și până la reîmbarcarea lor pe acest ultim vas, osândiții n-au voie să-și scoată deghizamentul, pentru ca toți pasagerii să vadă cum procedăm noi, aici în Texas, cu membrii Ku-klux-klanului. Nu li se vor desface nici legăturile. Apă și pâine vor primi abia la Matagorda. Cheltuielile vor fi acoperite din banii găsiți asupra lor și care se ridică la frumoasa sumă de trei mii de dolari, realizată probabil din furt. În plus, li se confiscă toate lucrurile, îndeosebi armele, care vor fi scoase la licitație chiar acum. Juriul a hotărât ca încasările de pe urma licitației să fie investite în bere și coniac, iar băutura să stea la dispoziția onorabililor participanți la această dezbatere și a soțiilor lor cu prilejul balului care va urma. La ivirea zorilor îi vom conduce pe kukluxiști până la debarcader în sunetele unei muzici grave și în cântece de inimă rea. Condamnații vor asista la balul nostru stând nemișcați chiar pe estrada unde se află acum. Aceasta e sentința. Dacă apărarea are ceva de obiectat, o ascultăm cu plăcere, dar și cu condiția să nu vorbească prea mult. Până a începe balul trebuie să-i tundem pe condamnați și să organizăm licitația. Ne așteaptă deci destule treburi.

De astă dată obținu, într-adevăr, ovații furtunoase. Președintele cât și avocatul apărării trebuiră să facă eforturi mari ca să restabilească liniștea. În sfârșit, apărătorul se rosti:

— Aș mai avea de spus în favoarea condamnaților următoarele: găsesc sentința înaltului tribunal cam aspră; dar asprimea este mai mult decât compensată prin ultima parte a hotărârii care se referă la coniac, la bere, la dans și muzică. De aceea, în numele clienților mei,

ale căror interese le reprezint aici, mă declar în totul de acord cu sentința și sper că ea va servi acestor oameni drept îndemn pentru o viață nouă, mai frumoasă și mai folositoare. Îi avertizez, totodată, că întoarcerea le este interzisă și că în caz contrar voi refuza să le mai iau apărarea, lipsindu-i astfel de o strălucită asistență juridică. Din punct de vedere profesional, mai observ că mi se cuvine un onorariu de câte doi dolari per client, ceea ce, înmulțit cu nouăsprezece, înseamnă treizeci și opt de dolari, sumă pentru care nu e nevoie să dau chitanță în scris, fiindu-mi achitată în fața atâtor martori. Eu reținpentru mine optsprezece dolari, iar douăzeci îi donez pentru iluminatul și chiria sălii. Pentru plata muzicanților propun o taxă de intrare de cincisprezece cenți de gentleman. Firește că doamnele sunt scutite.

Se așeză, iar șeriful se declară absolut de acord cu propunerile lui.

Stăteam acolo și îmi părea că visez. Oare toate acestea se petreceau aievea? Și, totuși, nu era vis! Apărătorul încasă banii și o mulțime de bărbați din asistență alergară acasă ca să-și aducă soțiile; alții veneau de afară cu tot soiul de foarfece. Deși era cazul, nici nu izbuteam măcar să mă mânii; râdeam și eu alături de Old Death, pe care acest epilog al aventurii părea să-l amuze grozav.

Kukluxiștii fură într-adevăr tunși până la piele. Începu apoi licitația. Puștile găsiră repede amatori la prețuri bune. Și celelalte obiecte fură aproape toate vândute. Gălăgia, foiala veșnică pe ușă, înghesuiala, îmbrâncelile erau de nedescris. Toți dădeau să intre în salon, deși nici a zecea parte n-ar fi încăput. Sosiră apoi muzicanții: un clarinetist, un viorist, un trompetist și unul cu un fagot prăpădit. Acest ansamblu ciudat se

instală într-un ungher și începu să-și acordeze instrumentele astmatice într-un fel care nu prea anunța virtuozitate. Aș fi vrut să ies din înghesuială, mai ales că apăruseră în sală și femeile; dar Old Death mă opri. Îmi declară că noi doi, de fapt eroii principali ai serii, aveam datoria să ne desfătăm după atâta primejdie și efort. Șeriful îl auzi și-l aprobă, susținând chiar că ar fi o ofensă pentru toți cetățenii din La Grange dacă am refuza să conducem primul cadril. În acest scop, îi oferea lui Old Death pe soția lui, iar mie pe fiică, ambele dansatoare de prima mână. Cum eu îi scosesem doi dinți, iar dânsul îmi zdruncinase serios coastele, se cuvenea, firește, să fim amici și să nu-l jignesc refuzând invitația. De altfel, omul ne invită la o masă separată.

Ce puteam să mai fac? Din păcate, cele două lady se și apropiaseră de noi. După recomandările de rigoare, intrai în joc vrând-nevrând. Trebuia să risc un faimos cadril și poate un vals sau o polcă pe deasupra. Eu, unul din eroii serii, și... detectiv particular!

Pesemne că simpaticul șerif nu mai putea de satisfacție dăruindu-ne cu cele două zeițe ale căminului său. Reținuse o masă care avea cusurul de a nu ajunge decât pentru patru persoane, astfel că — fără milă și îndurare — furăm abandonați celor două lady.

Doamnele se purtau măreț. Poziția oficială a soțului și respectiv a tatălui le impunea cea mai riguroasă ținută. Mama, trecută de cincizeci de ani, tricota o jachetă de lână. Ea deschise o singură dată gura, referindu-se la Codul lui Napoleon. Apoi tăcu definitiv. Domnișoara, trecută și ea de treizeci, adusese de acasă un volum de poezii pe care, în ciuda spectacolului din jur, părea să-l citească. Ea îl onoră pe Old Death cu o observație ce se voia spirituală despre Pierre Jean de

Béranger*, și, după ce bătrânul cercetaș o asigură cu deplină sinceritate că nu l-a văzut în viața lui pe acel gentleman, se cufundă într-o adâncă și demnă muțenie. Când se servi berea, partenerele noastre nu se atinseră de ea; dar când șeriful aduse două pahare cu coniac, chipurile lor ascuțite și ursuze se însuflețiră.

Cu acest prilej, onorabilul funcționar îmi trânti unul din cunoscutele lui ghionturi în coastă și-mi șopti la ureche:

— Începe cadrilul. Grăbiți-vă!

— Dar n-are să ne refuze? întrebai eu pe un ton prea puțin vesel.

— Nu. Doamnele au fost informate.

Mă înclinai deci în fața fiicei, bâlbâii câte ceva despre onoare, plăcere și favor și mă alesei, în sfârșit, cu... volumul de versuri care părea să facă parte integrantă din trupul duduii.

Old Death, în schimb, procedă mai practic. El îi strigă mamei:

— Haide, cucoană! Vreți pe dreapta, pe stânga, mă rog, cum vă place! Eu țopăi pe toate picioarele.

Ce mai dans făcurăm, ce mai trântă mâncă Old Death împreună cu partenera lui, cum se mai puseră pe băut gentlemenii din salon — toate acestea le las deoparte. Destul că, la ivirea zorilor, proviziile erau pe sfârșite, deși domnul șerif ne asigura că a mai rămas câteceva din banii realizați la licitație; se mai putea organiza mâine sau chiar deseară încă un mic bal. În ambele încăperi de jos, în curte, în grădină, peste tot oameni cherchelițți, ba unii chiar zdrobiți în toată regula.

---

* Pierre Jean de Béranger (1780—1857), poet francez, autor de cântece satirice populare, foarte răspândite în prima jumătate a sec. XIX. A publicat mai multe culegeri de cântece apărute între anii 1812 și 1830.

Dar cum se răspândi vestea că alaiul e gata să pornească spre debarcader, toți se repuseră pe picioare. Coloana se formă astfel: în față orchestra, apoi membrii tribunalului, apoi condamnații în straiele lor ciudate, după care martorii, urmați la nimereală de toți ceilalți siri, masteri și gentlemeni.

Americanul e un tip original. Găsește totdeauna ce-i trebuie. Mă miram de unde vor fi scos oamenii aceștia, cât ai clipi, atâtea obiecte sonore dintre cele mai diverse! Mai toată populația din oraș, cu excepția cuviosilor predicatori și a distinselor lady se alăturaseră alaiului și fiecare venise cu câte un instrument capabil să sporească hărmălaia „muzicală".

După ce toată lumea se încolonă, șeriful dădu semnalul. Alaiul se puse în mișcare și „virtuoșii" muzicieni începură să schingiuiască celebrul cântec Yankee-Doodle. Apoi se porni tămbălăul general. Greu de spus ce anume se fluiera, se urla, se cânta. Parcă ne-am fi găsit între niște nebuni de balamuc. Mărșăluirăm astfel cu pas încet, de înmormântare, până la debarcader. Acolo prizonierii fură predați căpitanului care — după cum ne-am convins — îi luă în păstrare sigură. Evadarea — garantă el — ar fi exclusă. De altfel, și călătorii pașnici de pe bord nu-i scăpau din ochi pe kukluxiști.

La plecarea vaporului muzicanții intonară cea mai frumoasă melodie din repertoriul lor și tărăboiul se dezlănțui iarăși cu vigoarea cuvenită. În timp ce toată lumea stătea cu ochii la vapor, eu îl luai de braț pe Old Death și ne cărăbănirăm acasă, împreună cu cei doi Lange. Hotărârăm să ne odihnim nițel, dar somnul meu se prelungi peste măsură. Când mă deșteptai, Old Death era deja în picioare. Nu putuse dormi. Îl durea un șold. Spre marele meu regret, îmi aduse la cunoștință

că astăzi e exclus să se urce pe cal. Bietul om suporta acum efectul neplăcut al trântei din timpul dansului.

Trimiserăm după felcer. Acesta sosi, îl examină pe pacient și declară că e vorba de o scrântitură. Osul trebuia readus în poziție normală. Îmi venea să-l iau la palme pe șarlatan care trăgea de zor piciorul lui Old Death, asigurându-ne că vom auzi curând pocnitura.

Noi ascultam cu atenție, dar degeaba. Smuciturile nici măcar nu-l dureau pe pacient. Atunci îl dădui la o parte pe felcer și cercetai la rândul meu situația. Se vedea cât de colo pe șold o vânătaie cu marginile gălbui. Așadar, bătrânul Death suferise o contuzie.

— Vă facem o frecție cu mușțar sau cu alcool — hotărâi eu. Firește că trebuie să stați liniștit toată ziua. Păcat că, între timp, o să ne scape Gibson!

— Gibson? replică acesta. Să nu vă îngrijoreze de fel! Când un copoi ca mine miroase o urmă, nu se lasă până nu prinde vânatul. Aveți toată încrederea.

— Știu, nu mă îndoiesc. Numai că escrocul și bietul Ohlert ne-o iau prea mult înainte.

— Îi ajungem noi. În fond, cred că n-are importanță dacă-i găsim cu o zi mai devreme sau mai târziu. Sus capul! Acest prea onorabil șerif, cu balul și cu cele două lady ale lui, ne-a cam stricat socotelile; dar fiți pe pace, contuzia se vindecă repede. Și nu uitați că mă cheamă Old Death. Pricepeți, nu-i așa?

Desigur că toate astea sunau foarte frumos și, cum aveam încredere în bătrân, mă silii să nu par îngrijorat. În orice caz, nu puteam pleca de unul singur. De aceea, mă bucurai din toată inima când, în timpul prânzului, master Lange mă informă că e decis să ne însoțească, având deocamdată același drum cu noi.

— Cred că nu veți regreta prezența noastră, adică a mea și a lui Will — căută să mă convingă fierarul.

Știu să strunesc un cal și să manipulez o armă. Iar dacă ne iese în cale vreun răufăcător, fie alb, fie o piele-roșie, vă asigur că nu ne apucă strechea. Sunteți de acord să mergem împreună? Bateți palma!

Ne învoirăm, firește. Mai târziu sosi și Cortesio, care se odihnise cam multișor și zorea acum să ne arate caii. În ciuda durerii, Old Death ieși afară șchiopătând. Voia să vadă caii cu propriii lui ochi.

— Acest june master afirmă, ce-i drept, că ar fi călăreț — zise bătrânul. Dar noi cam știm cât valorează asemenea afirmații. Pe urmă, nici nu prea cred că se pricepe la cai. Eu, la o adică, pot să aleg calul cel mai prăpădit în aparență, știind însă că de fapt e cel mai bun dintre toți. Astfel de cazuri mi s-au întâmplat nu o dată.

Am fost nevoit să scot pe rând toți caii din grajd și să-i încalec, în timp ce Old Death — după ce se interesa de preț — le urmărea mișcările ca un specialist de mare clasă. Și, într-adevăr, lucrurile se petrecură așa cum a prezis: nu alese nici un cal din cei oferiți de Cortesio.

— Par mai grozavi decât sunt — constată el. După câteva zile, îi vezi istoviți. Mai bine îi luăm pe roibii ăștia bătrâiori care, lucru de mirare, sunt și foarte ieftini.

— Păi, ați ales niște gloabe nenorocite! interveni Cortesio.

— Senor, îngăduiți-mi să vă declar deschis că nu vă pricepeți la cai. Ăștia doi sunt animale de prerie, dar au căzut pe mâini proaste. Au suflu bun, nu se înăbușă la tăvăleală. Îi luăm și basta! S-a făcut!

3. PESTE GRANIȚĂ

O săptămână mai târziu, cinci călăreți — patru albi și un negru — atingeau punctul unde se întâlnesc meleagurile sudice a două districte din Texas: Medina și Uvalde. Albii călăreau alături doi câte doi, iar negrul venea în urmă. Perechea din față purta îmbrăcăminte aproape identică, numai că hainele tânărului erau mai noi decât ale tovarășului său mai în vârstă și neobișnuit de slab. Roibii lor călcau în trap sprinten și nechezau din când în când cu voioșie — dovadă că drumurile lungi și grele din acel ținut le priau destul de bine. Cei doi călăreți din spate se vedeau că sunt tată și fiu. Erau și ei îmbrăcați la fel, dar nu în haine de piele ca perechea din față, ci în costume din stofă de lână. Aveau pe cap pălării de pâslă cu boruri largi. Armele lor, câte o pușcă cu două țevi, cuțite și pistoale. Negrul, un flăcău deosebit de vânjos, purta îmbrăcăminte dintr-o țesătură ușoară, de bumbac, de culoare închisă, iar pe părul lui creț trona un joben aproape nou, strălucitor. În mână ținea o flintă mare cu două țevi, iar la brâu o „macheta", una din acele lame lungi, încovoiate, nici cuțit nici sabie — folosite mai ales în Mexic.

Numele celor patru albi ne sunt cunoscute: Old Death, fierarul Lange, fiul său și eu. Negrul era omul lui Cortesio din La Grange, același care în seara memorabilă ne introdusese în casa mexicanului.

Trei zile îi trebuiseră lui Old Death pentru a-şi vindeca stupida lui contuzie. Bănuiam că pățania îl cam rușina. Să fii rănit în luptă e o cinste; dar să cazi în timpul dansului și să-ți strivești jumătate din șold, e tare neplăcut pentru un *westman* cu faima lui Old Death. Asta îl și necăjea pe bătrânul cercetaș. Desigur că îndurase în taină dureri mult mai mari decât cele mărturisite — altminteri n-ar fi acceptat să amânăm cu trei zile plecarea noastră. Desele sale strâmbături dovedeau că nici acum durerea nu-i trecuse cu totul. Cortesio aflând, firește, de hotărârea celor doi Lange de a ne însoți, ne vizitase în preziua plecării și ne rugase să-i facem un serviciu, adică să-l luăm cu noi și pe negrul Sam. Rugămintea ne-a cam surprins, deși n-am lăsat să se vadă acest lucru. În plus, nu mi se părea o plăcere să târăști după tine, săptămâni întregi, un negru cu care n-ai nici în clin, nici în mânecă. Dar Cortesio ne-a lămurit că primise de la Washington o depeșă importantă, în urma căreia trebuia să expedieze la Chihuahua un plic nu mai puțin important. Ar fi putut să ni-l încredințeze nouă, dar aștepta un răspuns pe care noi nu i-l mai puteam aduce. De aceea se vedea nevoit să trimită un curier și drept cel mai potrivit pentru această misiune îl socotea pe Sam. Era un om simplu, un negru de rând, dar îi întrecea cu mult pe semenii săi. Îl slujea pe Cortesio de multă vreme, îi era devotat și făcuse nu o dată primejdiosul drum până peste granița mexicană, dovedindu-se plin de curaj în momentele grele. Cortesio ne-a asigurat că Sam nu ne va stingheri câtuși de puțin și că, dimpotrivă, ne va fi de un real ajutor. Drept care ne-am dat consimțământul. Și trebuie spus că până acum nu aveam motiv să regretăm. Sam era un călăreț remarcabil. Deprinsese această artă de pe vremea când, împreună cu stăpânul său, mai locuia

în Mexic și trebuia că mâie cirezile mergând călare. Era sprinten și foarte îndatoritor, se ținea mereu respectuos la distanță și, dintre toți cei patru albi, părea să mă simpatizeze cel mai mult pe mine. Mă copleșea cu tot felul de atenții care îmi dovedeau atașamentul său.

Old Death considerase inutil să ne pierdem vremea tot căutând urmele lui Gibson și luându-ne pas cu pas după ele. Știam precis în ce direcție o apucase detașamentul de care s-a alăturat și prin ce localități avea să treacă. De aceea, bătrânul *westman* opinase să călărim direct spre Rio Nueces și mai departe — spre trecătoarea Eagle. Acolo era foarte probabil să întâlnim detașamentul. Bineînțeles că trebuia să ne grăbim pentru a recâștiga atâta timp pierdut. Eu, unul, refuzasem să cred că ar fi posibil să-l ajungem din urmă. Dar Old Death îmi dăduse asigurări că escorta mexicană care-i însoțea pe recruți se va feri de ochii observatorilor nedoriți și va fi, deci, nevoită să facă ocoluri mari, în timp ce noi vom merge în linie dreaptă, ceea ce ar compensa pe deplin avansul de câteva zile al detașamentului.

Roibii noștri parcurseseră în șase zile aproape două sute de mile engleze, performanță de care nimeni, afară de Old Death, nu i-ar fi crezut capabili. Caii aceștia bătrânei păreau să fi întinerit aici, pe drumurile Vestului. Iarba bogată, aerul curat, ritmul susținut — toate le priau de minune; deveneau din zi în zi mai zdraveni și mai vioi, iar bătrânul cercetaș nu mai putea de bucurie: se dovedise un excelent cunoscător în materie.

Lăsasem în urma noastră San Antonio și Castroville, străbătusem districtul Medina, cel cu ape îmbelșugate, și ne apropiam de ținutul din ce în ce mai arid care se pierde apoi în trista nisipărie texană, a cărei dezolare culminează între Rio Nueces și Rio Grande. Voiam să

ajungem mai întâi la Rio Leona, brațul principal al lui Rio Frio, și apoi la vărsarea lui Turkey Creek în Rio Nueces. La nord-vest de noi se înalță Leona, muntele semeț din vecinătatea fortului Inge. Presupuneam că pe acolo trebuie să fi trecut detașamentul, desigur fără a fi fost observat de garnizoana fortului. Ne așteptam deci să descoperim vreo urmă a lui Gibson și a celor de care se alăturase.

Terenul era cât se poate de bun pentru călărie. Ne găseam într-o prerie vastă, cu iarbă măruntă. Caii aproape că zburau pe netezimea ei. Aerul era pur și, în fața ochilor noștri, zarea se desfășura limpede și luminoasă. Când călăream drept spre sud-vest, nici nu ne uitam în altă direcție. Așa se explică faptul că nu observarăm decât destul de târziu apariția unor călăreți. Old Death îi zări primul și ne atrase luarea-aminte, arătând spre dreapta:

— Priviți, domnilor! Ce părere aveți?

Un punct întunecos parcă se mișca și se apropia încet-încet de noi.

— Hm! medită Lange, ducându-și palma streașină la ochi. O fi vreun animal care paște.

— Așa! zâmbi Old Death. Un animal! Și încă unul care rontăie iarbă! Frumos! Ochii dumneavoastră par să nu se împace prea bine cu perspectiva. Punctul acela se află cam la două mile engleze de noi. La o asemenea distanță, până și un punctuleț ca ăsta nu poate reprezenta un singur animal. Ar trebui să fie un bizon cât cinci elefanți la un loc; or, pe aici nu se află bizoni, cu excepția câte unui exemplar rătăcit. Dar și acela, nici gând să hoinărească în alt anotimp afară de primăvară sau toamnă. În plus de asta, dacă nu ai ochi format, mișcările unui punct atât de depărtat te înșală foarte lesne. În timp ce pasc, bivolul și calul înaintează ex-

trem de încet, cu câte un pas. Iar eu pun rămăşag pe orice că punctul acela se deplasează în galop îndrăcit.

— Imposibil! exclamă Lange.

— Păi, dacă dumneata, ca alb, nu te dumereşti — reluă Old Death — să auzim ce părere are negrul. Ia spune, Sam, ce crezi tu că se vede acolo?

Negrul, în modestia lui, tăcuse până atunci. Dar, interpelat direct, răspunse:

— Călăreţi este. Patru, cinci sau şase.

— Aşa văd şi eu. Să fie oare indieni?

— O, nu, sirra! Indian nu aşa drept la alb vine. Indian se ascunde ca să vede cine este alb, apoi vorbeşte la el. Asta călăreţi drept la noi vine. Asta alb.

— Foarte adevărat, Sam. Constat, spre bucuria mea, că mintea ţi-e mai luminoasă decât culoarea feţei.

— O, sirra, o! îşi sticli dinţii bravul nostru flăcău.

Laudele lui Old Death reprezentau pentru el o rară cinste.

— Dacă oamenii aceia au într-adevăr intenţia să se apropie de noi — zise Lange — atunci să-i aşteptăm.

— Nici să nu vă gândiţi la aşa ceva! îl corectă bătrânul *westman*. Vedeţi doar că nu vin chiar în direcţia noastră, ci mai degrabă tind spre miazăzi. Au observat încotro ne îndreptăm şi, ca să ne iasă în drum, au luat-o în diagonală. Aşadar, înainte! Nu e timp să stăm pe loc. S-ar putea să fie soldaţi din fortul Inge, plecaţi în recunoaştere. În cazul acesta, întâlnirea n-ar avea de ce să ne bucure.

— Şi de ce nu?

— Fiindcă am afla lucruri neplăcute, master. Fortul Inge e destul de departe de aici, la nord-vest. Când comandantul fortului trimite patrule la o asemenea distanţă, înseamnă că situaţia nu e tocmai roză. O să vă lămuriţi în curând.

Ne continuarăm drumul în acelaşi tempo. Punctul se apropia acum văzând cu ochii, divizându-se treptat în şase punctuleţe care se măreau din ce în ce. Nu aveam nici o îndoială că e vorba de călăreţi. După câteva minute, recunoscurăm şi uniformele militare. Călăreţii se apropiară atât de mult, încât auzirăm şi un glas care ne somă să ne oprim. În faţa noastră se afla un sergent de dragoni însoţit de cinci ostaşi.

— Încotro aşa de grăbiţi? întrebă el, strunindu-şi calul. N-aţi văzut că ne apropiem?

— Ba da — răspunse calm Old Death. Numai că nu înţeleg de ce ar fi trebuit să aşteptăm.

— Pentru că aveţi obligaţia să vă prezentaţi.

— Ei, uite, suntem albi şi mergem spre sud. Sper că ajunge atât.

— La dracu'! se răsti sergentul. Să nu credeţi că vom permite să ne luaţi în băşcălie!

— *Pshaw!* făcu Old Death, zâmbind cu superioritate. Parcă mie îmi arde de glume?! Doar ne aflăm aici în prerie şi nu la vreo şcoală unde dumneavoastră să ne-o faceţi pe dascălul înarmat cu nuiaua, iar noi să răspundem înfricoşaţi la întrebări.

— Eu execut ordinele pe care le-am primit. Vă somez să ne spuneţi pe rând numele!

— Şi dacă n-am avea poftă?

— Vedeţi doar că ne-am putea face ascultaţi: avem arme!

— Vasăzică, aşa! Îmi pare nespus de bine. Numai că nu vă sfătuim să încercaţi. Noi, domnule sergent, suntem oameni liberi! Ia să-l văd eu pe acela care ne-ar sili să-i dăm ascultare! Reţineţi: ne-ar s i l i! L-aş vârî în pământ, l-aş strivi sub copitele calului!

Ochii îi scăpărau. Strâns cu genunchii, roibul său se cabră şi făcu un salt în direcţia sergentului. Acesta se

dădu repede îndărăt, gata de ripostă. Dar Old Death nu-i lăsă răgaz și vorbi supărat:

— Nici nu pun la socoteală că sunt de două ori mai bătrân decât dumneavoastră și că am trecut deci în viață prin mai multe decât veți avea vreodată dumneavoastră prilejul. Vreau numai să răspund amenințării cu armele. Vă imaginați că aceste cuțite ale noastre sunt de marțipan, că țevile puștilor sunt de zahăr și gloanțele de ciocolată? Luați seama, dulciurile astea vă pot veni de hac! Spuneți că executați ordinele primite. *Well,* așa se și cuvine, n-am nimic împotrivă. Dar vă cere, oare, ordinul să vă răstiți la niște *westmeni* încercați și să adoptați un ton de care se servește generalul față de recrut? Suntem gata să stăm de vorbă. Dar noi nu v-am poftit încoace și vă pretindem să fiți politicoși!

Subofițerul se cam fâstâci. Old Death părea transfigurat, și atitudinea lui nu rămase fără efect.

— De ce vă supărați degeaba, sir? întrebă sergentul. N-am avut intenția să fiu grosolan.

— Iar eu n-am simțit nici în tonul, nici în expresiile dumneavoastră prea multă delicatețe.

— Înțelegeți, desigur, că nu ne aflăm în salonul unei lady. Bântuie pe aici tot felul de vagabonzi și trebuie să fim cu ochii în patru. Suntem într-un post înaintat.

— Vagabonzi? Ne numărați oare și pe noi printre acești gentlemeni dubioși? se burzului bătrânul.

— Nu pot spune în nici un fel. Dar un om cu conștiința curată nu refuză să se recomande. Circulă pe aici destui afurisiți care vor să treacă dincolo, la Juarez. În asemenea canalii nu poți avea nici o încredere.

— Sunteți, așadar, de partea secesioniștilor, a statelor din Sud?

— Da. Sper că și dumneavoastră.

— Eu sunt totdeauna de partea oamenilor de treabă și împotriva mișeilor. În ce privește numele și originea noastră, nu văd nici un motiv să le trecem sub tăcere. Venim din La Grange.

— Sunteți, vasăzică, din Texas. Și Texasul a mers impreună cu Sudul. Înseamnă că am de-a face cu oameni de aceleași convingeri politice.

— Convingeri politice! *All devils!* Vă exprimați prea subțire pentru un simplu sergent. Dar decât să vă înșirăm cele cinci nume ale noastre, pe care, desigur că le veți uita imediat, mai bine vi-l spun numai pe-al meu. Sunt un vechi cercetaș de prerie și cei care mă cunosc îmi spun de obicei Old Death.

Numele făcu impresie. Sergentul se înălță în șa și se uită țintă la bătrân. Ceilalți militari îl priveau surprinși, dar prietenoși. Subofițerul, în schimb, își încruntă sprâncenele și vorbi sever:

— Old Death? Sunteți, vasăzică, Old Death, spionul Statelor din Nord!

— Domnule! îi răspunse indignat bătrânul. Luați seama cum vorbiți! Dacă ați auzit de mine, veți ști, desigur, că nu sunt omul care se lasă jignit! Mi-am pus în joc pentru Uniune toată averea, sângele și viața, fiindcă așa mi-a plăcut și fiindcă am considerat și consider că principiile Nordului sunt juste. Prin spion se înțelege cu totul altceva. Iar dacă un țingău ca dumneavoastră aruncă asemenea vorbă și eu, vezi bine, nu-l altoiesc cu pumnul, înseamnă că mi-e milă de el! Old Death nu se teme nici de șase dragoni, nici de zece, nici de mai mulți. Din fericire, soldații dumneavoastră par mai deștepți. S-ar putea să raporteze ei comandantului de la fortul Inge cum l-ați întâmpinat pe Old Death și cum l-ați tratat ca pe un mucos. Sunt convins că ați

încasa-o pe cinste. V-ar scădea nasul într-atât, încât nici cu binoclul nu i-ați mai da de urmă.

Ultimele cuvinte își atinseră scopul. Comandantul fortului probabil că era un om mai inteligent decât sergentul său. În raportul lui, acesta din urmă trebuia, bineînțeles, să pomenească de întâlnirea cu noi. De fapt, pentru un șef de patrulă e un eveniment fericit să dea peste un vânător cu atâta faimă, care îi poate împărtăși sumedenie de idei și sfaturi folositoare. *Westmenii* de soiul lui Old Death sunt tratați de către ofițeri cu cea mai mare considerație și stimă, ca niște egali ai lor. Așadar, ce avea să raporteze sergentul după ce s-a comportat ca un mojic în fața viteazului cercetaș? Desigur că în sinea lui își punea această întrebare. Nu degeaba se îmbujorase la față. Pentru a-l intimida și mai mult, Old Death adăugă:

— Toată cinstea uniformei ce-o purtați, dar nici hainele mele nu valorează mai puțin. La vârsta dumneavoastră, nu strică să ascultați câteva sfaturi din gură lui Old Death. Cine e comandantul fortului Inge?

— Maiorul Webster.

— Cel care acum doi ani era căpitan în fortul Ripley? continuă Old Death cu întrebările.

— Chiar el.

— Atunci transmiteți-i salutări din partea mea. Mă cunoaște bine. Am tras adeseori la țintă amândoi și, dintr-un foc, am bătut cuiul drept în centru. Dați-mi carnetul dumneavoastră, să-i scriu câteva rânduri. Cred că o să-l bucure nespus când va afla că un subaltern al lui m-a făcut spion.

Descumpănit de-a binelea, sergentul nu mai știa ce să facă. Înghiți în sec și, în cele din urmă, îngăimă cu vizibilă neliniște:

— Dar, sir, vă asigur că n-am avut nici un gând rău! Pentru alde noi, serviciul nu e o joacă. Avem necazuri destule şi nu e de mirare dacă uneori ne scapă câte un cuvânt nelalocul lui.

— Mă rog! Asta sună ceva mai politicos. Să presupunem, deci, că abia acum începe convorbirea. Sunteţi bine aprovizionaţi cu ţigări în fortul dumneavoastră?

— Acum nu. S-au terminat.

— Asta-i rău. Ostaşul fără tutun n-are chef de nimic. Prietenul meu şi-a umplut coburul cu ţigări de foi. Poate că vă cedează ceva din rezervele sale.

Ochii sergentului şi ai celorlalţi militari se îndreptară curioşi spre mine. Scosei un pumn de ţigări şi le împărţii între ei, oferindu-le şi foc. Subofiţerul trase câteva fumuri şi faţa i se lumină de încântare. Îmi mulţumi din cap şi zise:

— O havană ca asta e o adevărată pipă a păcii. Cred că l-aş ierta pe cel mai înverşunat duşman dacă aici, în prerie, după săptămâni de renunţare, mi-ar oferi un asemenea deliciu.

— Păi, dacă havana e mai tare decât cea mai rea vrăjmăşie, atunci se cheamă că nu sunteţi chiar atât de crunt — râse Old Death.

— Firește că nu sunt. Dar, sir, trebuie să ne vedem de drum şi să nu discutăm decât strictul necesar. Aţi observat cumva urme de indieni pe unde aţi trecut?

Old Death răspunse negativ şi se interesă la rândul lui dacă există indicii că s-ar afla indieni prin partea locului.

— Ba bine că nu! Avem toate motivele să bănuim că indienii se foiesc pe-aici. Bestiile au dezgropat din nou securea razboiului!

— La naiba! Înseamnă că-i grav! Despre ce triburi e vorba?

— Comanși și apași.

— Așadar, cei mai periculoși! Și ne aflăm tocmai între cele două teritorii ale lor! Vai de capul celui pe care-l prind în foarfecă!

— Da. Fiți cu băgare de seamă. Noi am luat toate măsurile; am și trimis curieri după întăriri și provizii. Zi și noapte cutreierăm regiunea în lung și-n lat. Pe oricine ne iese în cale îl cercetăm ca să știm ce hram poartă. De aceea, se cade să-mi scuzați purtarea de adineauri.

— Ce-a fost s-a uitat. Dar cine și ce îi determină pe indieni să se bată între ei?

— Vinovat e tocmai blestematul acela de... Pardon, sir! Poate că aveți altă părere despre... vreau să zic președintele Juarez. Sunteți, desigur, informat că Juarez a fost nevoit să se retragă până la El Paso. Bineînțeles că francezii îl urmăresc. Au ajuns la Chihuahua și la Cohahuela. A trebuit să se ascundă de ei ca ursul hăituit de câini. L-au fugărit până la Rio Grande și l-ar fi urmărit încă mai departe sau l-ar fi prins pur și simplu, dacă președintele nostru de la Washington n-ar fi fost atât de naiv să-i oprească. Toată lumea era împotriva lui Juarez; s-au dezis de el până și indienii din care face parte prin obârșie.

— Și apașii?

— Nu. Aștia n-au fost nici pentru, nici contra. N-au luat nici o atitudine și au stat liniștiți în bârlog. Așa i-a sfătuit Winnetou, tânărul și vestitul lor șef. În schimb, agentul trimis de Bazaine i-a stârnit pe comanși împotriva „președintelui roșu". Au venit în cete compacte, firește, pe ascuns, cum e felul lor, și au trecut în Mexic, pentru a face de petrecanie partizanilor lui Juarez.

— Hm! Adică pentru a jefui și ucide, pentru a distruge și pârjoli. Dar mă întreb, ce interes ar avea co-

manșii în Mexic? Doar nu acolo se află așezările și domeniile lor de vânătoare, ci dincoace de Rio Grande. Ce le pasă lor, dacă în Mexic guvernează Juarez, Maximilian sau Napoleon? Nu, vinovații sunt cei care îi agită și îi asmut împotriva unor oameni pașnici. Nu putem condamna un trib înapoiat, dacă se lasă ispitit și profită de prilej ca să se înavuțească. Dar îi cunoaștem noi pe cei ce poartă vina . . . Nu vreau să intru în amănunte.

— Nici eu. În fond, nu mă privește. Și, cum ziceam, cetele comanșilor au trecut granița, au executat, firește, toate ordinele primite și, ca urmare, s-au izbit de apași. Comanșii sunt dintotdeauna dușmanii neîmpăcați ai apașilor. De astă dată au năvălit în tabăra lor, au semănat moarte, au capturat prizonieri, le-au luat corturile și caii.

— Și pe urmă?

— Și pe urmă, sir! Toți prizonierii bărbați, așa cum e obiceiul la indieni, au fost legați la stâlpul torturii.

— Bănuiesc că obiceiul acesta nu e prea plăcut pentru victimele ciopârțite cu cuțitul și fripte de vii . . . Ei, și atunci, probabil că apașii au hotărât să se răzbune.

— Nu. Sunt niște fricoși.

— Asta o aud pentru intâia oară. Oricum, nu-mi închipui să fi acceptat în liniște această fărădelege.

— Au trimis câțiva războinici să trateze cu căpeteniile cele mai în vârstă ale comanșilor. Întâlnirea a avut loc la noi.

— În fortul Inge? De ce tocmai acolo?

— Au ales un teren neutru.

— Aha, înțeleg. Vasăzică, șefii comanșilor s-au prezentat la întâlnire?

— Au venit cinci căpetenii, însoțite de douăzeci de războinici.

— Și câți apași?

— Trei.

— Cu ce escortă?

— Singuri.

— Hm! Și mai susțineți că sunt fricoși! Trei oameni fără nici o gardă au curajul să străbată teritoriul inamic pentru a se întâlni cu douăzeci și cinci de adversari! Domnule, dacă-i cunoașteți cât de cât pe indieni, trebuie să admiteți că e un act eroic. Și cum s-a terminat întrevederea?

— Nu prea bine. Neînțelegerile s-au adâncit și mai mult. Până la urmă, comanșii au tăbărât pe solii apașilor. Doi au fost uciși, iar al treilea, deși rănit, a reușit să ajungă la calul său și să sară un gard de trei coți înălțime. Comanșii l-au urmărit, dar fără rezultat.

— Și asta se întâmplă pe teren neutru, sub protecția unui fort comandat de un maior din trupele Uniunii! Ce perfidie din partea comanșilor! Mai e de mirare dacă, în urma celor întâmplate, apașii au dezgropat securea războiului? Solul lor, care a scăpat din ghearele morții, le va fi adus știrea, și acuma, firește că au pornit să se răzbune. Și cum crima s-a petrecut într-un fort al albilor, se vor ridica și împotriva acestora. Dar cum credeți, ce atitudine vor avea comanșii față de noi?

— Amicală. Înainte de a părăsi fortul, căpeteniile lor ne-au asigurat că se vor bate numai cu apașii; fețele palide, ziceau ei, sunt prieteni.

— Când a avut loc această întâlnire sângeroasă?

— Luni.

— Astăzi e vineri. Au trecut, așadar, patru zile. Cât au mai zăbovit comanșii în fort după fuga apașului?

— Foarte puțin. Preț de un ceas.

— Și i-ați lăsat să plece? De ce nu i-ați reținut ca să dea socoteală de fapta lor? Trădarea și crima au fost săvârșite pe teritoriul Statelor Unite. Maiorul avea da-

toria să-i ia prizonieri și să raporteze cazul la Washington. Nu-l înțeleg!

— Plecase în ziua aceea la vânătoare și s-a întors abia către seară.

— Ca să nu asiste la tratative și la crimă! Cunosc eu șmecheria. Dacă apașii află că li s-a permis comanșilor să părăsească fortul, atunci vai de albii ce vor cădea în mâinile lor! N-or să cruțe pe nimeni.

— Vă alarmați degeaba, sir! Au profitat și apașii de pe urma acestei măsuri. Dacă solii comanșilor ar mai fi rămas numai o oră în plus, atunci apașii ar mai fi pierdut încă o căpetenie de-a lor.

Old Death se arătă surprins.

— Încă o căpetenie? Ah, încep să înțeleg! Au trecut patru zile de atunci. Or, dânsul avea un cal minunat, galopa mai repede ca noi. Da, da! Cu siguranță că . . .

— De cine vorbiți? întrebă mirat sergentul.

— De Winnetou.

— Da, el a fost. Nu apucaseră bine comanșii să dispară spre apus, că și zărirăm un călăreț. Venea dinspre răsărit, din direcția lui Rio Frio și căuta să cumpere în fort niște praf de pușcă și gloanțe de pistol. Nu purta nici un semn al vreunui trib și nu-l cunoșteam. În timp ce-și lua în primire muniția, ofițerul de serviciu, care se afla întâmplător acolo, îi povesti cele petrecute.

— Foarte, foarte interesant! exclamă Old Death agitat la culme. Păcat că n-am fost și eu de față. Și ce i-a răspuns ofițerului?

— Doar atât: „Mulți albi vor ispăși această fărădelege comisă sub ochii voștri și nepedepsită!“ Apoi a ieșit din depozit și a încălecat. Ofițerul s-a luat după el ca să-i admire murgul, un cal într-adevăr splendid. Atunci indianul i-a spus: „Vreau să fiu mai cinstit cu voi decât ați fost voi cu mine. Vă declar că de astăzi începe bă-

tălia între războinicii apaşi şi feţele palide. Oamenii noştri stăteau liniştiţi în corturile lor; au venit comanşii, i-au atacat mişeleşte, le-au luat femeile, copiii, caii şi corturile, pe mulţi i-au ucis, pe alţii i-au făcut prizonieri şi i-au dus departe ca să-i pună la stâlpul caznelor. Dar şi atunci înţelepţii noştri, ascultând de glasul Marelui Spirit, şi-au păstrat răbdarea. Nu au dezgropat pe loc securea războiului, ci au trimis încoace, la voi, pe solii neamului lor pentru a se înţelege cu comanşii. Şi solii au fost omorâţi aici, în faţa voastră. I-aţi lăsat pe ucigaşi să plece şi v-aţi arătat a fi duşmanii apaşilor. Nu asupra noastră, ci asupra voastră cadă în valuri sângele acestui război!"

— Da, da, aşa e dânsul! Parcă-l aud vorbind! comentă Old Death. Şi ofiţerul ce-a făcut?

— L-a întrebat cine e. Şi abia atunci indianul îşi spuse numele: Winnetou, căpetenia apaşilor. Aflând cu cine are de-a face, ofiţerul a dat ordin să se închidă poarta şi indianul să fie luat prizonier. Avea tot dreptul să procedeze aşa, deoarece Winnetou declarase războiul şi nu se afla în misiune de parlamentar. Însă indianul i-a râs în nas, a dat pinteni calului, a trecut ca un fulger printre militari şi, ca şi apaşul dinaintea lui, a sărit peste gard. Detaşamentul trimis în urmărire s-a întors fără nici o ispravă.

— Aţi dat de belea! Acum se dezlănţuie iadul. Vai de fort şi de garnizoana lui dacă nu învinge comanşii! Veţi fi măcelăriţi cu toţii . . . Spuneţi-mi, n-aţi mai avut şi altă vizită?

— A trecut unul călare, alatăieri, către seară. Pleca spre Sabinal şi-şi spunea Clinton. Asta o ştiu precis: eram tocmai de gardă la poartă.

— Clinton! Hm! Să vi-l descriu un pic, poate se potriveşte.

Îl zugrăvi pe Gibson care, după cum se știe, își luase numele de Clinton. Sergentul confirmă. În plus, Old Death îi arătă și fotografia, în care sergentul recunoscu fără nici o rezervă pe omul cu pricina.

— V-ați lăsat duși de nas — zise Old Death. Individul nu mergea la Sabinal, ci a trecut pe la voi ca să spioneze cum stau lucrurile. E unul dintre păcătoșii de care vorbeați adineauri. Desigur că s-a întors la banda lui, care-l aștepta. Altceva important nu s-a mai întâmplat?

— Nu mai știu nimic.

— Atunci am terminat. Să-i raportați maiorului că m-ați întâlnit. Ca subordonat, nu e nevoie să-i comunicați părerea mea despre ultimele întâmplări, dar vă spun că ați fi putut evita mari nenorociri și multă vărsare de sânge dacă v-ați fi făcut datoria cum trebuie. *Good bye, boys!* La revedere, băieți!

Își îndemnă calul și porni. Îl urmarăm și noi, salutându-i scurt pe dragonii care se îndreptau spre nord. Galoparăm apoi în tăcere o bună bucată de drum. Old Death era necăjit, căzuse pe gânduri. Soarele se pregătea să apună. Rămăsese cel mult o oră până să se înserereze și totuși la miazăzi orizontul mai arăta ca o linie subțire. Voiam să ajungem încă în aceeași zi la Rio Leone; or, pădurile de acolo ar fi trebuit să apară la orizont ca o dungă mult mai vizibilă. Însemna, deci, că ne aflam încă departe de ținta noastră. Și Old Death își dădu, desigur, seama de situație; nu-și slăbea deloc calul; zorea întruna.

Graba noastră se dovedi până la urmă utilă. Tocmai când discul dilatat al soarelui se cufunda în apus, zăriram la miazăzi o dungă întunecată. Pe cât ne apropiam, pe atât dunga devenea mai clară. Pământul, până atunci nisipos, se acoperea din nou cu iarbă. În sfârșit, deslușiram limpede și arborii. După ce făcuserăm atâta drum

obositor, ni se părea că vârfurile copacilor ne îmbie și ne cheamă la odihnă. Old Death își lăsă calul la pas și zise:

— Unde cresc arbori, musai să fie și apă prin apropiere. În fața noastră e râul Leona. Vom poposi pe malul lui.

Ajunserăm curând la un crâng care se întindea ca o fâșie îngustă pe ambele maluri ale râului. Pe lângă arbori creșteau tufe multe și dese. Albia râului era largă, apa în schimb destul de mică. Totuși, la punctul unde ajunsesem, nu era vad, de aceea o luarăm încet în sus, de-a lungul malului. După o scurtă cercetare, găsirăm un loc unde apa, nu prea adâncă, unduia limpede peste prundișul lucios. Într-acolo ne mânarăm caii, ca să trecem pe malul celălalt. Old Death călărea în frunte. Când să intre în apă, bătrânul opri, descălecă și privi atent albia râului.

— *Well!* dădu el din cap. Îmi închipuiam eu! Iată aici o urmă pe care n-am fi putut-o descoperi în pietrișul de pe mal. Uitați-vă și voi!

Descălecarăm la rândul nostru și observarăm într-adevăr niște adâncituri mai mari de o palmă și ducând spre largul apei.

— Să fie asta o urmă? întrebă Lange. În sfârșit, s-ar putea să aveți dreptate, sir. O fi trecut vreun cal, adică un călăreț.

— Să vină și Sam. Să-i auzim părerea.

Negrul se ținea cuviincios îndărătul nostru. Veni în față, se uită în fundul apei și declară:

— Asta doi călăreți; trecut apa încolo.

— De unde știi că au fost călăreți și nu niște cai slobozi?

— Fiindcă asta cai cu fier la picior, nu sălbatic. Asta cai blânzi, merge pe ei călăreți. Urma este adânc. Cai

avut greutate, adică om. Cai singuri nu trece alături apă, merge unul după altul. Întâi oprește la mal și bei, după aceea trece. Dar asta aici nu stat, ci trecut drept înainte. Ai mers și alături. Asta calul faci numai dacă vine poruncă de la frâu. Și unde frâu, înseamnă că este șa. Și pe șa este călăreți.

— Bravo, Sam! îl laudă din nou bătrânul. Nici eu n-aș ști s-o spun mai bine. Vedeți, domnilor, că sunt cazuri în care un alb poate învăța destule de la un negru. Prin urmare, cei doi călăreți erau grăbiți; nici n-au lăsat răgaz cailor să-și moaie botul în apă. Cum însă bietele animale vor fi fost însetate și orice călăreț are în primul rând grijă de calul său, îmi vine să cred că s-au adăpat la malul celălalt. Oricum, oamenii aceștia trebuie să fi avut motive serioase de s-au grăbit atâta să ajungă dincolo. Să sperăm că le vom afla.

În timp ce noi cercetam urmele, caii se adăpară pe îndelete. Ne săltarăm iarăși în șei și atinserăm malul opus fără să ne udăm măcar cizmele; apa era acolo atât de mică, încât nu ne ajungea nici până la scări.

Abia urcarăm pe uscat că Old Death, al cărui ochi atent nu scăpa nici un amănunt, zise:

— Iată de ce erau grăbiți. Uitați-vă la teiul acesta: e descojit cam până la înălțimea unui om. Și cu astea de-aici ce-o fi?

Ne arătă două rânduri de țăruși înfipți în pământ, nu mai mari ca niște creioane.

— Ce rost vor fi având țărușii? continuă Old Death. Ce legătură e între ei și scoarța teiului? Vedeți pe jos niște răzătură de coajă, uscată, împrăștiată jur-împrejur? Țărușii, domnilor, au fost folosiți la împletituri. Ați văzut vreodată un dispozitiv de lemn pentru împletit plase și alte lucruri asemănătoare? Ei, un asemenea dispozitiv se află acum în fața noastră, numai că nu e din

lemn și nu e prins în cuie. Cei doi călăreți au împletit din scoarță de copac o legătură de doi coți lungime și doi lățime. Asta se vede din felul cum sunt dispuși țărușii. După câte știu, asemenea legături sau fețe din scoarță proaspătă le folosesc indienii pentru bandajarea rănilor. Scoarța umedă răcorește rana și apoi, uscându-se, se contractă atât de tare, încât face să reziste chiar și un os beteag. Înseamnă că cel puțin unul din cei doi călăreți era rănit. Și acum priviți fundul apei. Observați în nisip două adâncituri mari de tot ca de la niște scoici gigantice? Aici s-au bălăcit caii. Așa nu fac decât caii indieni. Au fost deșeuați ca să se poată odihni și răcori, ceea ce înseamnă că-i mai aștepta un drum obositor. Sunt aproape sigur că cei doi călăreți n-au zăbovit aici decât pentru a confecționa fețele, apoi și-au continuat în grabă drumul. Iată deci concluzia cercetărilor noastre: doi călăreți pe cai indieni, din care cel puțin unul era rănit, au trecut apa în mare grabă fără să-și adape mai întâi caii; zăriseră teiul acesta și au dat zor încoace, ca să bandajeze rana. Apoi au pornit mai departe. Ce rezultă de aici, domnule? Frământați-vă un pic creierul! mă îndemnă bătrânul pe mine.

— Am să încerc. Dar să nu râdeți dacă voi nimeri cu bâta în baltă!

— Nici gând! Vă consider ucenicul meu și de aceea nici nu mă aștept încă la o judecată matură.

— Ei bine, luând în considerare rasa cailor, presupun că stăpânii lor erau indieni, ceea ce mă trimite cu gândul la întâmplările din fortul Inge. Unul dintre solii apașilor, deși rănit, s-a salvat prin fugă. Winnetou a părăsit și el mai apoi fortul, s-a luat cu toată graba după omul lui și, având un cal foarte sprinten, l-a ajuns curând din urmă.

— Nu e rău! aprobă Old Death. Și altceva?

— Cei doi apaşi trebuiau să ajungă repede la ai lor, ca să-i informeze despre crima săvârşită de comanşi la fortul Inge şi să-i pună în gardă asupra unui eventual atac din partea acestora. De aci şi graba lor. Abia după ce au trecut dincoace, şi-au îngăduit răgazul de a se ocupa de bandajarea rănii; ştiau, probabil, dinainte că aici vor putea face rost de coajă de tei. Au lăsat caii să se mai învioreze şi pe urmă şi-au reluat cursa.

— Aşa e! Sunt mulţumit de răspuns. Nici o îndoială că e vorba de Winnetou şi de solul scăpat din mâinile comanşilor. Firește că urmele lăsate în iarbă s-au şters până acum, dar îmi închipui ce direcţie au apucat. Vor fi traversat Rio Grande, continuându-şi apoi drumul în linie dreaptă. Aşa vom merge şi noi. Sper că vom da de vreun semn al lor. Deocamdată, să ne căutăm un loc de popas; mâine va trebui s-o pornim foarte devreme.

Ochiul lui ager găsi curând un loc potrivit, un mic luminiş cu iarbă deasă şi înconjurat de tufe, unde caii noştri se puteau ospăta din belşug. Le scoaserăm şeile şi îi priponirăm cu ajutorul lasourilor pe care le luasem din La Grange. Apoi, din ultimele rezerve alimentare, pregătirăm o cină modestă. Întrebându-l pe Old Death dacă n-ar fi cazul să aprindem un foc de tabără, acesta mă măsură ironic şi răspunse:

— Mă aşteptam, sir, la o astfel de întrebare din partea dumneavoastră. Veţi fi citit, desigur, vreo dulceagă istorioară cu indieni, din cele ale lui Cooper* sau ale altor autori. Îmi închipui că v-au plăcut, nu-i aşa?

— Oarecum.

— Păi da! Toate astea se citesc cu plăcere; lucrurile merg strună, fără greutăţi. Îţi aprinzi pipa sau ţigara, te

---

* E vorba de Fenimore Cooper, scriitor american (1789—1851), autor al unor romane de aventuri din viaţa pieilor-roşii.

lungeşti pe canapea, îţi rezemi picioarele pe spetează şi te scufunzi în lectura cărţii împrumutate de la bibliotecă. Dar ia încearcă să intri aievea în pădurile virgine, în Vestul Sălbatic! O fi fost Cooper un foarte iscusit romancier, nu zic ba, de altfel am savurat şi eu cărţile lui cu mohicani şi cu alte drăcovenii, dar în Vest nu i-a călcat vreodată piciorul. S-a priceput de minune să amestece poezia cu realitatea, numai că în Vest n-ai de-a face decât cu faptul concret. Eu, unul, n-am descoperit nici strop de poezie. Citeşti în volumele lui despre nişte splendide focuri de tabără, la flacăra cărora se frig pulpe suculente de bizon. Eu, însă, atâta vă spun, dacă aprindem un foculeţ cât de mic, orice indian aflat la două mile engleze de aici i-ar simţi mirosul.

— Vasăzică la distanţă de aproape un ceas călare? E cu putinţă?

— Veţi mai avea prilejul să descoperiţi cum lucrează nasul indienilor. Şi nu numai ei, dar şi caii lor adulmecă orice miros şi îl semnalează cu acel nechezat specific în urma căruia destui albi şi-au pierdut viaţa. Iată de ce cred că va trebui să renunţăm astăzi la farmecul focului de tabără.

— Bănuiesc, totuşi, că nu sunt indieni prin apropiere: comanşii încă nu pot fi pe drum. Până să se fi întors parlamentarii, până să fi dat curierii alarma în diferitele triburi, trebuie să fi trecut destul timp.

— Hm! Ce mai vorbe deştepte poate să înşire un *greenhorn!* Aţi uitat, din păcate, trei lucruri. Întâi, că ne aflăm chiar pe teritoriul comanşilor; al doilea, că războinicii lor mişună până şi dincolo, în Mexic; al treilea, că nici cei rămaşi acasă nu aşteaptă să fie mobilizaţi cu toba, ci sunt de mult gata de luptă. Sau credeţi cumva că comanşii sunt atât de proşti încât să-i ucidă pe solii apaşilor, fără să se fi pregătit pentru o bătălie în stil

mare? Aflați că acțiunea împotriva solilor apași nu s-a produs în urma unui simplu impuls de mânie: totul a fost dinainte chibzuit și hotărât. Pun rămășag că încă de pe acum comanșii se află la Rio Grande. Și mă tem că n-o să-i fie ușor lui Winnetou să treacă râul pe ascuns.

— Sunteți, așadar, de partea apașilor?

— În sinea mea, sunt. Li s-a făcut o nedreptate. Au fost atacați mișelește. În plus, am o simpatie deosebită pentru Winnetou. Dar prudența ne obligă să nu luăm atitudine pe față. Să fim bucuroși dacă vom ajunge teferi la țintă; să nu cedăm cumva ispitei de a face ochi dulci vreuneia din părți. De altfel, nu prea am motive să mă tem de comanși. Ei mă cunosc. Nu le-am făcut niciodată cu bună știință vreun rău. I-am vizitat adeseori și m-au primit prietenește. Una din cele mai cunoscute căpetenii ale lor, Oyo-coltsa, adică „Biberul alb", mi-e chiar prieten. I-am făcut cândva un serviciu pe care a promis să nu-l uite nicicând. Asta s-a întâmplat sus, lângă Red River; fusese atacat de o trupă de cicazași și, dacă nu soseam eu, și-ar fi pierdut, desigur, scalpul și viața. Acum prietenia asta poate fi de mare însemnătate pentru noi. Dacă-i întâlnim pe comanși și vedem că ne întâmpină cu dușmănie, atunci fac apel la prietenia cu șeful. Și, la urma urmei, suntem cinci oameni în toată firea și sper că toți știm să tragem cu pușca. Până să-mi jupoaie vreun indian pielea de pe cap, vă asigur că o duzină de-ai lui vor primi bilete de călătorie spre veșnicele plaiuri ale vânătoarei. Oricum, să fim pregătiți ca și când ne-am afla pe teritoriu inamic. Nu ne culcăm toți deodată; trebuie să avem mereu câte un om de gardă; ne schimbăm din oră în oră; tragem la sorți cu cinci fire de iarbă și stabilim schimbul fiecăruia. Vom dormi deci fiecare câte cinci ore. E suficient.

Smulse firele de iarbă și traserăm la sorți. Eu căzui în ultimul schimb. Între timp se înnoptase și domnea un întuneric de nepătruns. Cât eram încă treji, nu trebuia nici o gardă. Și se părea că nici nu aveam poftă de somn. Ne aprinserăm câte o țigară și ne așezarăm la taclale. Mai cu seamă Old Death ne antrena cu istorisirile lui. Alegea cu bună știință întâmplări din care să avem ceva de învățat. Astfel, trecu o bună parte din timp. Când să-mi reglez deșteptătorul de la ceasul meu de buzunar, constatai că se făcuse ora zece și jumătate.

Deodată, Old Death tăcu și trase cu urechea. Unul din caii noștri sforăise într-un fel aparte, ca de neliniște sau teamă.

— Hm! făcu bătrânul. Asta ce-o fi? Știam eu ce știam când i-am declarat lui Cortesio că gloabele astea trebuie să fi trăit cândva în prerie! Numai un cal obișnuit cu Vestul sforăie așa. Pesemne că a simțit ceva suspect prin apropiere. Dar, domnilor, nu mai căscați degeaba ochii ca să descoperiți cauza neliniștii sale! Aici, între tufe, e întuneric beznă și, dacă vă concentrați privirea, ochii capătă o strălucire care poate fi observată de dușman. Mai bine uitați-vă în pământ și lăsați că scrutez eu întunericul; îmi trag pălăria pe ochi ca să nu se vadă licărul . . . Atenție! Nu vă mișcați!

Sforăitul se repetă. Unul din cai — probabil al meu — tropăia de parc-ar fi vrut să se smulgă din lasou. Amuțirăm cu toții, dar Old Death șopti, mustrându-ne:

— Ce dracu' ați amuțit? Dacă e cineva prin preajmă și ne-a iscodit, atunci știe că stăteam la taifas; și tocmai tăcerea noastră de acum îl va face să priceapă că sforăitul calului ne-a trezit bănuieli. Ei, hai, discutați! Vorbiți ce vă trece prin cap!

Atunci negrul anunță în șoaptă:

— Sam știe unde este om. Sam ai văzut doi ochi.

— Bine! Dar nu te mai uita încolo, că te vede și el. Unde zici că e omul?

— Unde Sam legat cal, dreapta de corcoduș. Jos, la pământ, văzut doi scântei slab.

— Am înțeles! Mă strecor eu în spatele lui și-l iau de ceafă. Nu cred să fie mai mulți, deoarece caii noștri s-ar comporta în alt chip. Hai, vorbiți, discutați cu glas tare! Asta ne aduce un dublu folos: întâi de toate, îl faceți pe individ să creadă că nu bănuim nimic și, în al doilea rând, îmi acoperiți zgomotul pașilor care, pe asemenea întuneric, e greu de evitat.

Lange mă întrebă ceva în gura mare și eu îi dădui un răspuns sonor. De aci se porni un dialog susținut în care ne căzneam să picurăm cât mai mult umor, pentru a crea o atmosferă de veselie și voie bună. Râsul degajat era, desigur, cel mai potrivit spre a-l convinge pe spion de totala noastră nepăsare și a-i abate atenția de la zgomotul provocat de apropierea lui Old Death. Will, fiul lui Lange, ca și negrul Sam ni se alăturară și sporovăirăm așa, fără nici o reținere, timp de vreo zece minute, până când ne întrerupse glasul lui Old Death:

— Ei, ăia de colo! Nu mai turuiți atâta! Nu mai e nevoie. L-am prins. Vi-l aduc plocon!

Dinspre partea unde era priponit calul negrului veni mai întâi ca un foșnet și apoi se ivi bătrânul călcând apăsat. Depuse în fața noastră povara pe care o cărase în spinare.

— Așa! zise el. A fost o luptă ușoară; larma voastră l-ar fi făcut pe indian să nu audă nici huruitul unui cutremur de pământ!

— Indian? Atunci înseamnă că sunt și alții prin apropiere?

— Se poate, dar nu cred. Deocamdată, să facem un pic de lumină și să-l vedem la față. Am văzut aici des-

tule frunze uscate, ba și niște vreascuri. Stați să le aduc. Între timp, aveți grijă de dumnealui.

— Văd că nu mișcă. L-ați ucis?

— Nu. Doar cunoștința i-am trimis-o la plimbare. I-am legat mâinile la spate chiar cu brâul lui. Până își vine în fire, mă întorc.

Se duse după vreascurile cu pricina și se înapoie curând. Ne apucarăm să le mărunțim. Chibrituri aveam. Încinserăm astfel un crâmpei de foc pentru a deslușî chipul prizonierului. Vreascurile erau atât de uscate, încât aproape că nici nu scoteau fum.

Acum îl vedeam bine pe indian. Purta pantaloni de piele cu ciucuri, cămașă vânătorească tot din piele și mocasini simpli, fără nici o podoabă. Părul îi era tuns mărunt. Numai în creștet păstrase un smoc. Avea fața vopsită: dungi negre, pe fond galben. Armele, adică un cuțit, un arc și o tolbă de piele pentru săgeți, precum și alte lucruri pe care le purta la brâu i le luase Old Death. Indianul zăcea fără simțire, nemișcat, cu ochii închiși. Parcă era mort.

— Un războinic de rând — constată Old Death. Nu poartă nici un semn că ar fi răpus vreun inamic: nici un scalp la brâu, iar încălțările îi sunt simple, fără ciucuri de păr de om. Îi lipsește până și punga cu „medicamente". Pare să n-aibă nume, sau poate și l-a pierdut în luptă o dată cu amuletele. Acum l-au trimis ca iscoadă; e o misiune plină de primejdii, în care se poate evidenția doborând vreun dușman și redobândindu-și astfel numele. Aha, uitați-vă! Începe să miște. Își revine. Stați liniștiți!

Prizonierul încercă să-și destindă mădularele și respiră adânc. Dându-și seama că are mâinile legate, un fior de groază îi străbătu ființa. Deschise ochii, dădu să se salte, dar căzu la loc. Ne privi apoi cu ochii injectați. Zărindu-l pe Old Death, exclamă:

— Coşa-pehve!

Aceasta e o expresie din graiul comanşilor, însemnând „bătrâna moarte“, adică exact înţelesul numelui „Old Death“.

— Chiar eu — răspunse bătrânul cercetaş. Războinicul roşu mă cunoaşte?

— Fiii comanşilor îl cunosc foarte bine pe omul cu acest nume şi care a fost oaspetele lor.

— Eşti comanş. Se vede după vopseaua de pe obrazul tău. Cum te cheamă?

— Fiul comanşilor şi-a pierdut numele şi n-o să-l mai poarte niciodată. Credeam că-l recuceresc, dar căzând acum în mâinile feţelor palide, m-am acoperit iarăşi de ocară şi ruşine. Vă rog, luaţi-mi viaţa! Voi înălţa cântece de luptă şi nu-mi va scăpa nici un geamăt când mă veţi arde la stâlpul caznelor!

— Nu putem să-ţi îndeplinim rugămintea; doar îţi suntem prieteni! Numai întunericul e de vină că te-am luat prizonier; nu am ştiut că eşti un fiu al comanşilor cu care trăim în bună pace. Vei rămâne în viaţă şi vei săvârşi fapte mari ca să-ţi cucereşti un nume, iar duşmanii or să tremure înaintea ta. Eşti liber!

Şi Old Death îi dezlegă mâinile. Mă aşteptam ca indianul să nu mai poată de bucurie; dar el nici nu se mişcă din loc:

— Nu, fiul comanşilor nu e liber! El vrea să moară. Bagă-i cuţitul în inimă!

— N-am pentru ce, şi nici nu-mi face vreo bucurie. De ce, adică, te-aş omorî?

— Pentru că m-ai prins. Dacă războinicii noştri află adevărul, voi fi alungat. Ei vor spune despre mine: „Mai întâi şi-a pierdut punga cu medicamente şi numele, apoi a căzut în mâinile feţelor palide; înseamnă că e orb şi surd şi nu va mai purta niciodată semne de războinic“.

Omul vorbea sfâșietor de trist. Ce-i drept, nu-l înțelegeam cuvânt cu cuvânt, pentru că vorbea în graiul comanșilor amestecat cu expresii englezești. Dar ceea ce nu înțelegeam mă sileam să ghicesc.

— Fratele roșu să nu-și simtă fruntea întinată și sufletul apăsat de rușine — intervenii eu, înainte ca Old Death să-i răspundă. Nu e defel rușinos să fii prins de un alb cum e Coșa-pehve. De altfel, războinicii comanșilor nu vor afla niciodată că ai căzut prizonier. Vom ști să păstrăm taina.

— Și Coșa-pehve întărește oare acest legământ? întrebă indianul.

— Bucuros! încuviință Old Death. Vom spune doar că ne-am întâlnit, atât. Tu m-ai recunoscut și, știindu-mă prieten, ai venit pașnic în întâmpinarea mea... Asta nu mai e nici o greșeală.

— Vorbele fratelui meu alb, atât de vestit, mă bucură. Acum mă pot ridica de jos; am încredere în cuvântul lui și nu mă mai întorc printre războinicii comanșilor ca un blestemat. Câtă vreme ochii mei or să vadă soarele, voi purta recunoștință fețelor palide pentru tăcerea lor.

Se ridică în capul oaselor, rămase un timp așa și răsuflă ușurat. Pe fața lui vopsită, zadarnic ai fi căutat să-i deslușești starea sufletească; dar se simțea cât de colo că i se luase o piatră de pe inimă.

Firește că lăsai în seama bătrânului *westman* să continue discuția. Ceea ce dânsul nu întârzie să facă:

— Prietenul nostru roșu a văzut că-i dorim binele. Sperăm că și el ni-e prieten și va răspunde cinstit întrebărilor mele.

— Coșa-pehve să întrebe. Voi spune numai adevărul.

— A pornit oare fratele meu de unul singur și din voia lui, ca să răpună vreun dușman sau vreo fiară săl-

batică, pentru ca pe urmă să se întoarcă la el, în wigwam, cu un nume nou? Sau poate că mai sunt și alți războinici pe-aici?

— Câtă frunză și iarbă.

— Înseamnă că toți războinicii voștri sunt plecați de la wigwamurile lor?

— Da, au pornit să le ia dușmanilor scalpul.

— Despre ce dușmani vorbești?

— Despre câinii de apași. Au împrăștiat o putoare, de-a pătruns până în corturile noastre. Și atunci războinicii comanșilor au pornit împotriva acestor coioți, făgăduind să-i șteargă de pe fața pământului.

— Și n-au cerut mai întâi sfatul înțeleptelor căpetenii?

— Ba da. Căpeteniile s-au adunat și au hotărât războiul. Apoi vracii l-au întrebat pe Manitu, Marele Spirit, și răspunsul a fost mulțumitor. Începând de la taberele comanșilor și până la marele fluviu pe care albii îl numesc Rio Grande del Norte, pretutindeni mișună războinicii noștri. De patru ori a asfințit soarele de când securea războiului a fost purtată din cort în cort.

— Fratele meu roșu face și el parte dintr-o ceată de războinici?

— Da. Am poposit mai sus de aici, pe malul râului, și iscoadele au plecat să cerceteze dacă ținutul e sigur. Eu m-am îndreptat încoace; mirosisem că se află aici niște cai străini, ai fețelor palide. M-am strecurat printre tufe ca să-i număr; dar m-a prins Coșa-pehve și m-a doborât pentru câtva timp.

— Să uităm ce-a fost și să nu mai pomenim de întâmplarea asta. Câți războinici ai comanșilor se află acolo sus?

— De zece ori zece.

— Și cine îi comandă?

— Avat-vila, tânăra căpetenie.

„Avat-vila" înseamnă „Marele urs". Old Death își controlă memoria și rosti:

— Nu-l cunosc. Nici n-am auzit de el.

— Și-a primit numele abia de câteva luni, fiindcă a doborât în munți un urs cenușiu și a adus acasă blana și ghearele ursului. E feciorul lui Oyo-coltsa, căruia fețele palide îi spun „Biberul alb".

— O, pe acela îl cunosc! Suntem prieteni.

— Știu. Am văzut cu ochii mei când ai fost la el. Fiul său, „Marele urs", va fi bucuros să te întâlnească.

— Și unde îl găsesc? Departe?

— După socoteala noastră, ar fi cam o jumătate de oră călare.

— Atunci se cade să-l vedem. Îl vom ruga să ne primească în ospeție. Fratele meu roșu să ne arate drumul.

După nici cinci minute încălecarăm și pornirăm; indianul mergea înainte. Ne conduse mai întâi prin crâng, ne scoase în câmp deschis și o luă apoi în susul malului.

Nu dură decât un sfert de oră și observarăm prin întuneric câteva siluete de oameni. Erau străjile. Călăuza noastră schimbă cu ele câteva vorbe și se depărtă. Noi ceilalți rămaserăm locului. După un timp, comanșul se înpoie și ne călăuzi mai departe. Era beznă s-o tai cu cuțitul. Cerul se înnorase; pe boltă — nici un licăr de stea. Ne uitam atent ba la dreapta, ba la stânga, dar nu deslușeam nimic. Ne oprirăm din nou.

— Frații mei albi să nu mai înainteze — ne sfătui călăuza. Pe timp de război fiii comanșilor nu aprind focul, dar acum îl vor aprinde, fiindcă sunt convinși că nu se află nici un dușman prin preajmă.

Plecă iarăși de lângă noi. La un moment dat, zării prin noapte o luminiță cât o gămălie de ac.

— Asta-i punka — ne lămuri Old Death.

— Ce anume? mă interesai, prefăcându-mă că nu știu.

— Scăpărătoarea preriei. Două bucăți de lemn, una lată, alta subțire, rotundă. Cea lată e prevăzută cu o mică crestătură care se umple cu punka, adică putregai uscat de prin scorburile copacilor. E cea mai bună iască din câte se cunosc. Bețișorul subțire se potrivește apoi în scobitura umplută cu putregai și se freacă repede-repede, cu amândouă mâinile. Prin frecare, iasca se încinge și ia foc. Uitați-vă!

Pâlpâi mai întâi o flăcăruie, apoi — alimentată cu frunziș uscat — crescu pălălaie. Curând, focul scăzu din nou, căci indienii temperează de obicei lumina, ca să nu se întindă prea departe. Ei cară uscături și le așază jur-împrejur, cu vârfurile îndreptate spre flacără. Astfel, apropiind sau depărtând vreascurile de foc, lumina poate fi întețită sau domolită după voie.

Când, la un moment dat, flacăra izbucni mai tare, mă dumerii unde ne aflăm. Ne opriserăm sub niște arbori și eram împresurați din toate părțile de indieni. Numai puțini erau înarmați cu puști; majoritatea purtau sulițe, arcuri și săgeți. Dar fiecare ins își avea tomahawkul său, acea teribilă secure a indienilor care, mânuită de oameni iscusiți, e cu mult mai primejdioasă decât pare.

După ce comanșii își reglară focul, ni se transmise invitația să descălecăm. Caii noștri fură duși în altă parte; ne aflam astfel în puterea indienilor, căci în aceste locuri omul fără cal e ca și paralizat. Ce-i drept, nimeni nu ne ceru să depunem armele, dar cinci oameni — fie și înarmați — contra o sută de războinici nu înseamnă un raport de forțe prea plăcut.

Ni se îngădui să venim lângă foc, unde nu şedea decât un singur indian. Avea obrazul atât de vopsit (în aceleaşi culori ca şi călăuza noastră), încât nu deslușeam deloc dacă e tânăr sau bătrân. Părul îi era împletit şi adunat într-o chică înaltă. O pană de vultur alb îi flutura pe creştet. La brâu îi atârnau două scalpuri, la gât — punga cu „medicamente“ şi pipa păcii. De-a curmezişul genunchilor ţinea o flintă veche de prin anii douăzeci sau treizeci. Omul ne măsură pe rând din creştet până-n tălpi. Pe negrul nostru parcă nici nu-l luă în seamă, căci indienii îi disprețuiesc total pe semenii noştri de rasă neagră.

— Face pe grozavul — îmi strecură Old Death în nemţeşte, pentru ca indianul să nu priceapă. Ia să-i arătăm că şi noi suntem şefi! Luaţi loc şi lăsaţi-mă pe mine să vorbesc!

Se aşeză în faţa căpeteniei şi noi îi urmarăm exemplul. Numai Sam rămase în picioare. Ştia că, fiind un negru, nu-i era îngăduit să se aşeze lângă foc şi că, abuzând de o favoare rezervată numai căpeteniilor, ar fi putut să-şi rişte viaţa.

— Iuf! făcu morocănos indianul şi pronunţă nişte cuvinte neînţelese.

— Pricepi limba feţelor palide? întrebă Old Death.

— Avat-vila o pricepe. Dar nu vrea s-o folosească, nu-i place! rosti căpetenia şi Old Death ne tălmăci pe loc răspunsul.

— Te rog eu să vorbeşti de astă dată!

— De ce?

— Fiindcă tovarăşii mei nu cunosc limba comanşilor şi trebuie să înţeleagă ce vorbim.

— Voi sunteţi aici la comanşi; se cade deci să vorbiţi în limba noastră. Aşa cere buna-cuviinţă.

— Te înşeli. Cum să se folosească cineva de o limbă

pe care n-o cunoaşte? Afară de asta, însoţitorii mei sunt aici musafiri şi îţi pot cere aceeaşi bună-cuviinţă. Doar zici că ştii englezeşte! Vrei să creadă că, de fapt, nu ştii?

— Iuf! exclamă el. Apoi vorbi într-o englezească stricată: Eu nu mint. Dacă nu mă cred pe cuvânt, înseamnă că mă jignesc şi am să dau ordin să fie ucişi! Cum de-aţi îndrăznit să vă aşezaţi lângă mine?

— E dreptul nostru de căpetenii.

— A cui căpetenie eşti tu?

— A cercetaşilor.

— Şi dânsul? se interesă indianul, arătând spre Lange.

— Dânsul e căpetenia meşterilor care fac arme.

— Şi ăsta? continuă indianul, fixându-l pe Will.

— Acesta e fiul său. Lucrează săbii şi tomahawkuri care sparg ţeasta duşmanilor.

Faptul părea să-i impună indianului.

— Dacă face aşa ceva, înseamnă că e o căpetenie foarte pricepută. Dar ăla de colo? mă arătă roşul pe mine.

— Bărbatul acesta renumit e tocmai de dincolo de apa cea mare. A venit din ţara lui depărtată ca să-i cunoască pe războinicii comanşi. Dânsul e o căpetenie a înţelepţilor, a învăţaţilor. Când se va întoarce la el acasă, va povesti mulţimii ce bărbaţi destoinici sunteţi.

Acestea parcă depăşeau puterea de înţelegere a indianului. Mă privi foarte atent, apoi rosti:

— Vasăzică, face parte dintre bărbaţii cei mai înţelepţi şi încercaţi? Dar nici nu i-a albit măcar părul!

— În ţara lui tinerii sunt înţelepţi ca şi bătrânii voştri.

— Atunci Marele Spirit o fi iubind foarte mult acea ţară. Numai că fiii comanşilor n-au nevoie de înţelepciune străină; ei au destulă minte ca să ştie unde şi cum

să-şi afle norocul. De altfel, se pare că tânărul acesta şi-a cam pierdut înţelepciunea, de vreme ce cutează să vină încoace în timp de război. După ce am dezgropat securea războiului, oamenii albi nu mai au ce căuta în ţinuturile noastre.

— Pesemne că nu ştii ce au făgăduit solii voştri la fortul Inge. Ei au spus că veţi porni război împotriva apaşilor, dar cu feţele palide veţi rămâne prieteni.

— N-au decât să se ţină ei de cuvânt. Eu n-am fost de faţă!

Vorbise tot timpul pe un ton cât se poate de sever, în schimb, Old Death se menţinuse calm şi prietenos. Acum, însă, bătrânul socoti necesar să-şi schimbe atitudinea şi se răsti la indian:

— Aşa ştii tu să vorbeşti? Dar cine eşti tu, la urma urmelor, de îndrăzneşti să arunci astfel de vorbe în obrazul lui Coşa-pehve? De ce nu mi-ai spus numele tău? Ori nici nu ai vreunul? Dacă n-ai, atunci spune cum îl cheamă pe tatăl tău!

Indianul, mirat de atâta îndrăzneală, îl ţintui cu privirea pe Old Death şi rosti:

— Omule! Vrei să te pun la cazne şi să te omor?

— N-ai s-o faci!

— Eu sunt Avat-vila, căpetenia comanşilor!

— Avat-vila? „Marele urs"! Află că eu, când am răpus pentru prima oară un urs, nu eram decât un băieţandru. De atunci am ucis atâţia grizzly, că aş putea să-mi îmbrac tot trupul cu ghearele lor. Pe cine a doborât abia un urs, încă nu-l socotesc viteaz fără pereche.

— Atunci, uite aici, la brâu, scalpurile!

— *Pshaw!* Dacă i-aş fi jupuit pe toţi duşmanii înfrânţi de mine, aş avea scalpuri să-ţi împodobesc toată ceata de războinici. Nici asta nu-mi spune nimic!

— Sunt fiul lui Oyo-coltsa, marea căpetenie!

— Ei, acum se mai schimbă lucrurile. Cu tatăl tău, „Biberul alb", am fumat cândva pipa păcii. Atunci ne-am legat ca prietenii lui să fie și ai mei, după cum prietenii mei să fie și ai lui. Și ne-am ținut totdeauna de cuvânt. Nădăjduiesc că fiul său va face la fel!

— Ești tare îndrăzneț la vorbă! Îți închipui, pesemne, că războinicii comanși sunt șoareci la care poate lătra orice câine?

— Câine ai spus? Crezi că Old Death e o javră care se lasă ciomăgită de oricine? Dacă așa ți-e gândul, află că te pot trimite numaidecât în veșnicele plaiuri ale vânătoarei!

— Iuf! Am aici o sută de oameni!

Și Avat-vila descrise un cerc cu brațul.

— Mă rog! răspunse bătrânul. Dar crezi că noi nu valorăm cât o sută de comanși laolaltă?! Toată ceata ta de războinici nu mă poate opri să-ți reped un glonț în piept. Și pe urmă mai vorbim și cu ei. Ia uită-te-ncoace! Am două pistoale și în fiecare câte șase gloanțe. Cei patru tovarăși ai mei sunt tot atât de bine înarmați. Asta face la un loc șaizeci de gloanțe. Ei, și mai adaugă, te rog, puștile și cuțitele. Până să ne răpuneți, ar cădea jumătate din războinicii voștri!

Nimeni încă nu-i vorbise astfel acestui tânăr șef indian. Cinci contra o sută! Și, totuși, Old Death ședea înaintea lui, plin de siguranță! Ciudat lucru! Avat-vila i se adresă cu oarecare șovăială:

— Se vede că ai leacuri tari!

— Da, am un „medicament" care până acum i-a trimis la moarte pe toți dușmanii mei. Așa va fi și de-aci încolo. Răspunde: vrei să fii prieten cu noi, ori ba?

— Trebuie să mă sfătuiesc cu războinicii mei.

— O căpetenie a comanșilor mai are nevoie de asemenea sfat? Asta n-aș fi crezut-o. Dar dacă spui tu, hai să te cred. Noi, în calitate de șefi, hotărâm toate după gândurile noastre. Înseamnă, deci, că avem mai multă trecere și putere. De aceea, nu se cade să stăm aici împreună cu tine. Ne luăm caii și plecăm.

Bătrânul se ridică ținând ambele pistoale în mâini. Ne scularăm și noi, la rândul nostru. „Marele urs" sări de la locul lui ca mușcat de năpârcă. Ochii îi fulgerau și dinții albi îi scăpărau printre buzele întredeschise. Era vădit că ducea o luptă crâncenă cu sine însuși. Dacă ne-ar fi atacat, desigur că am fi plătit cu viața curajul lui Old Death; dar tot atât de sigur era că mulți comanși ar fi fost uciși sau răniți. Tânărul șef știa ce armă teribilă e un pistol din acesta cu repetiție și că dânsul ar fi fost prima lui victimă. Pe de altă parte, era răspunzător față de tatăl său în ce privește întregul detașament. Și chiar dacă la indieni nu funcționează obligația de a deveni războinic — totuși, odată învestit cu această calitate, trebuie să te supui unei discipline de fier și unor legi necruțătoare. Potrivit acestor legi, tatăl își trimite la moarte chiar propriul fiu. Cine se dovedește laș, inapt sau prea puțin rezistent în luptă, incapabil de a se stăpâni și de a ține seama de interesul general — se expune disprețului tuturor și nici un alt trib, fie și inamic, nu-l mai primește în sânul lui. Proscris, omul rătăcește prin locuri pustii și sălbatice și își poate redobândi un nume cât de cât onorabil numai dacă se întoarce în preajma tribului său și se sinucide lent, în cele mai groaznice chinuri, demonstrând astfel că știe măcar să îndure suferința. Aceasta e singura cale pentru a avea din nou acces în veșnicele plaiuri ale vânătoarei. Și în acest scop, indianul, spre deosebire de orice altă rasă, nu se dă îndărăt de la nimic.

Asemenea simțăminte frământau, probabil, și sufletul tânărului șef. Să poruncească oare ca să fim omorâți și abia pe urmă să-l anunțe pe tatăl său? Și dacă va cădea chiar el ucis și tatăl său va afla de la alții cum n-a fost în stare să se stăpânească și cum, pentru a-și da aere de căpetenie, a refuzat dreptul la ospitalitate unui prieten, cum s-a răstit la dânsul și la tovarășii lui ca la niște potăi?

Pe astfel de ezitări conta, desigur, Old Death. Chipul său nu trăda nici cea mai mică îngrijorare. Stătea în fața indianului, cu ambele pistoale gata să tragă și privindu-l țintă în ochii bântuiți de mânie.

— Vreți să plecați? strigă indianul. Unde vă sunt caii? Nu-i puteți lua! Sunteți încercuiți!

— Și tu laolaltă cu noi! Gândește-te la „Biberul alb"! Dacă te împușc, tatăl tău nu-și va înveli capul și nu va îngâna pentru tine rugăciunea morților, ci va spune: „N-am avut nici un fiu. Cel pe care l-a împușcat Old Death era un băiețaș fără minte; nu mi-a respectat prietenii și a dat ascultare numai prostiei sale". Umbrele celor pe care îi vom ucide o dată cu tine îți vor închide intrarea în veșnicele plaiuri ale vânătoarei, și babele știrbe îl vor batjocori pe conducătorul care n-a știut să cruțe viața războinicilor săi, fiindcă nici pe sine însuși n-a știut să se conducă. Privește cum stau în fața ta! Am eu mutră de fricos? Nu de teamă îți vorbesc așa, ci pentru că ești fiul fratelui meu roșu și aș vrea ca dânsul să fie mândru de tine. Acum n-ai decât să hotărăști! Un singur cuvânt necugetat spus alor tăi, o singură mișcare pripită, și trag! Lupta începe!

Căpetenia mai rămase preț de un minut pe gânduri... Apoi se așeză încet la loc, desprinse calumetul de la gât și zise:

— „Marele urs" va fuma pipa păcii cu fețele palide.

— Bine faci! Cine vrea să lupte cu apaşii nu trebuie să se dușmănească şi cu albii.

Ne aşezarăm cu toţii.

„Marele urs“ îşi scoase punga de la brâu şi îşi umplu pipa cu kinnikinnik, acel tutun amestecat cu frunze de cânepă sălbatică. Îi dădu foc, rosti o scurtă cuvântare din care nu mai reţin decât numeroasele referiri la pace, la prietenie şi la fraţii albi, trase câteva fumuri, le slobozi apoi în sus, în jos şi în cele patru puncte cardinale, după care îi trecu pipa lui Old Death. Acesta, la rândul lui, improviză o foarte amicală cuvântare în numele întregului nostru grup, trase şi el şase fumuri procedând aidoma cu indianul şi îmi întinse pipa mie, cu observaţia că noi, ceilalţi, nu avem decât să repetăm jocul cu fumul. Apoi calumetul trecu la bătrânul Lange şi, în fine, la fiul său. Sam al nostru fu trecut cu vederea, căci niciodată un indian nu s-ar mai folosi de o pipă care a poposit între buzele unui negru. Totuşi, Sam era şi el cuprins în legământul nostru de prietenie.

În sfârşit, după ce încheiarăm pactul, comanşii care stătuseră până atunci în picioare, formând un cerc larg, se aşezară şi ei, iar iscoada fu chemată să raporteze despre întâlnirea noastră. Bietul indian nu pomeni nici o vorbă despre păţania lui cu Old Death. Rugai pe urmă ca Sam să fie condus până la caii noştri, ca să-mi aducă ţigări. Firește că nu oferii ţigări decât „Marelui urs“, având în vedere că ar fi fost incompatibil cu rangul meu de „căpetenie“ dacă m-aş fi purtat prea familiar cu războinicii de rând. „Marele urs“ părea să preţuiască mult ţigara de foi. După ce aprinse havana şi simţi gustul fumului, chipul i se transfigură de plăcere... Pe urmă, ne întrebă cât se poate de prietenos ce anume scop are de fapt călătoria noastră. Old Death evită să-i mărturisească adevărul. Îl informă doar că vrea să-i ajungă din urmă

pe niște albi aflați la Rio Grande și să trecem apoi în Mexic.

— Atunci frații mei albi ne-ar putea însoți — propuse indianul. Noi suntem în căutarea unui apaș. Îndată ce ne cade în mână, pornim la drum.

— Și din ce direcție îl așteptați?

— A trecut și el pe-acolo, unde solii noștri s-au întâlnit cu ereții mâncători de stârvuri. În limba albilor, locul acela se cheamă fortul Inge. Ticălosul era să fie ucis, dar a scăpat numai cu câteva răni. În orice caz, nu se poate ține multă vreme în șa. Trebuie să se fi ascuns pe-aici, prin împrejurimi. Oare frații mei albi nu i-au dat de urmă?

Evident că vorbea de apașul cu care Winnetou trecuse apa ca să-l bandajeze. Despre căpetenia apașilor, însă, „Marele urs" nu știa nimic.

— Nu, n-am văzut nici o urmă — răspunse Old Death și, de fapt, nu mințea, fiindcă nu zărisem alt semn decât adânciturile acelea pe fundul râului. Bineînțeles că nu ne-ar fi trecut prin minte să-l trădăm pe Winnetou.

— Atunci câinele trebuie să zacă undeva mai la vale. Cu rănile lui, nu putea să ajungă prea departe. Și apoi, războinicii noștri l-ar fi prins numaidecât dac-ar fi venit dinspre fortul Inge, de partea astălaltă a râului. Doar erau pregătiți să-i iasă în drum.

Vorbele lui anunțau serioase primejdii pentru Winnetou. Eram, ce-i drept, convins că semnele de pe fundul apei nu au putut fi descoperite de comanși, deoarece caii noștri trecuseră peste ele, dar aflându-se de patru zile prin aceste locuri, nu era exclus ca Winnetou și omul său să fi căzut în mâinile unei cete de comanși. Faptul că „Marele urs" nu era informat încă nu era o

dovadă concludentă. Old Death, care nu scăpa nimic din vedere, observă:

— Cercetând cu atenție, frații mei roșii vor găsi locul pe unde am trecut apa și am descojit un tei. Mi s-a deschis o rană veche și am avut nevoie de coajă cu care să mi-o leg. E un leac minunat. Fratele meu roșu n-ar face rău să-l țină minte.

— Războinicii comanșilor îl cunosc și se folosesc de el când se află vreo pădure în preajmă. Fratele meu alb nu-mi spune nimic nou.

— Sper ca războinicii comanșilor să nu aibă trebuință de acest leac. Ca prieten, vă doresc izbândă și slavă și îmi pare rău că nu pot rămâne cu voi; știu că veți pierde încă timp cu căutarea urmelor, pe când noi suntem grăbiți să-i ajungem pe albii noștri.

— În cazul acesta, frații mei îl vor vedea pe „Biberul alb". Tatăl meu va fi bucuros de întâlnire. Vă dau o călăuză care să vă conducă până la el.

— Unde se află tatăl tău, vestita căpetenie a comanșilor?

— Ca să răspund întrebării, trebuie să numesc toate locurile cu numele pe care li le-au dat fețele palide. Dacă frații mei pornesc călare spre asfințit, vor ajunge la afluentul lui Rio Nueces, căruia îi zice Turkey-Creek, adică Brațul curcanului. După aceea vor trece peste Chico-Creek, de unde se întinde un mare deșert până la Elm-Creek. Acest deșert e cutreierat de războinicii tatălui meu, care veghează ca nimeni să nu pătrundă prin vadul ce duce peste Rio del Norte, mai sus de trecătoarea Eagle.

— Fir-ar să fie! îi scăpă lui Old Death, dar se grăbi să adauge: E tocmai drumul pe care vrem să apucăm și noi. Fratele meu roșu ne-a făcut o mare bucurie. Sunt

fericit că-l voi revedea pe „Biberul alb". Dar acum cată să mergem la culcare, ca să ne putem scula în zori.

— Vă arăt eu un loc bun pentru odihnă.

Indianul se ridică şi ne conduse până la un arbore masiv, cu coroana bogată. Trimise apoi după şeile şi păturile noastre. De când fumase cu noi pipa păcii, parcă era alt om. După ce plecă, ne controlarăm coburii. Nu lipsea absolut nimic, lucru vrednic de toată lauda. Ne puserăm şeile căpătâi şi ne culcarăm, învelindu-ne cu păturile. După puţin veniră şi comanşii; în ciuda întunericului, observarăm cum se rânduiesc şi se culcă în jurul nostru.

— Să nu căderi la bănuială — ne linişti Old Death. Oamenii ne iau sub ocrotirea lor, asta-i tot. După ce ai fumat cu un indian pipa păcii, poţi să te bizui pe el. Mai pe urmă vom căuta s-o ştergem de-aici cât mai departe posibil. I-am ameţit frumos în ce-l priveşte pe Winnetou; trebuia, nu-i aşa, să le abat atenţia. Mă tem doar că-i va fi extrem de greu să ajungă dincolo de Rio Grande. Altcineva nici vorbă să izbutească. Pe el, ce-i drept, îl cred în stare, dar mă neliniştește faptul că mai duce cu sine şi un rănit. La tratative se trimit, de obicei, războinicii cei mai înţelepţi. Înseamnă că apaşul cu pricina trebuie să fie un om în vârstă. Dacă mai adaug şi frigurile provocate de rană, care, îndeosebi la un asemenea ritm de călărie sunt inevitabile, atunci mă cam înspăimântă soarta amândurora. Ei, să lăsăm deoparte gândurile şi să dormim. Noapte bună!

Ne urase noapte bună! Dar nu avui parte de linişte. Nici vorbă să adorm. Grija pentru Winnetou nu-mi dădea pace. Zorile mă găsiră treaz, adică *tot* treaz.

Îi deşteptai şi pe ceilalţi. Se sculară uşurel, fără nici un zgomot. Dar în aceeaşi clipă şi indienii erau în picioare. Acum, la lumina zilei, îi puteam deosebi mult mai

clar. Mă înfiorau desenul și coloritul straniu al fețelor, ca, de altfel, întregul lor aspect. Doar puțini își acoperiseră pe de-a-ntregul goliciunea. Majoritatea purtau niște zdrențe jalnice, probabil pline de paraziți, dar erau flăcăi înalți, chipeși, comanșii fiind renumiți pentru frumusețea lor bărbătească. În schimb, femeile lor nici nu sunt băgate în seamă. Femeia, *squaw*, cum o numesc ei, este o roabă tratată cu dispreț.

Căpetenia se interesă dacă n-am vrea să ne „ospătăm" și, într-adevăr, ne aduse câteva porții de carne de cal, vânoasă, bătătorită sub șa. Îi mulțumirăm și scăparăm de „ospăț" sub pretextul că avem destule provizii proprii, deși acestea se rezumau de fapt la o rămășiță de șuncă. „Marele urs" ni-l prezentă pe omul care urma să ne însoțească, iar Old Death își epuiză toată arta diplomatică pentru a-l face să renunțe în cele din urmă la această idee. Căpetenia acceptă abia după ce bătrânul *westman* îi declară că ar fi o jignire pentru niște războinici albi atât de sus-puși, dacă li s-ar afecta o călăuză. De așa ceva n-au nevoie decât copiii sau oamenii fără experiență. Îl vom găsi noi singuri pe „Biberul alb".

Ne umplurăm burdufurile cu apă, pregătirăm câteva legături de iarbă pentru hrana cailor și plecarăm după un scurt schimb de amabilități. Ceasul meu arăta ora patru.

Mai întâi o luarăm încet, la pas, ca să se mai dezmorțească animalele. Călcam încă pe iarbă, dar vegetația devenea tot mai rară, mai seacă, până dispăru cu totul și lăsă loc nisipului.

După ce arborii de pe mal se pierdură în urma noastră, s-ar fi zis că ne aflăm în plină Sahara. Un șes întins, fără o colină cât de mică, se desfășura în fața

noastră: nisip, nimic decât nisip și deasupra soarele care, în pofida orei matinale, începuse să dogorească.

— Acuși o luăm la trap — hotărî Old Death. Trebuie să ne grăbim, mai ales înainte de amiază, când avem soarele în spate. Drumul duce exact spre apus și după-amiază, cu soarele în ochi, va fi mult mai greu.

— Nu cumva o să pierdem direcția în șesul acesta monoton, fără nici un punct de reper? întrebai eu, făcând pe *greenhorn*-ul.

Old Death râse cu duioasă compasiune:

— Iarăși una din celebrele dumneavoastră întrebări, sir! Soarele e cel mai sigur ghid din câți există. Ținta noastră imediată e Turkey-Creek, la vreo șaisprezece mile de aici. Dacă n-aveți nimic împotrivă, vom ajunge în mai puțin de două ore.

Bătrânul își porni calul la trap, apoi la galop. Făcurăm și noi la fel. De aci încolo, amuțirăm cu toții. Căutam fiecare să ne menajăm caii, scutindu-i de zdruncinături și de eforturi inutile.

Trecu o oră, trecură două. Pe parcurs mai lăsarăm uneori caii la pas, să răsufle. Deodată, Old Death arătă drept înainte și-mi spuse:

— Uitați-vă la ceas, sir! Am călărit două ore și cinci minute. Și iată, în fața noastră e Rio Nueces! Este?

Într-adevăr, așa era.

— Ei, vedeți — continuă el — noi, ăștia, avem, ca să zic așa, ceasul în mădulare. Chiar și noaptea, pe cel mai grozav întuneric, vă pot spune aproape cu precizie cât e ora. Nu greșesc decât cel mult cu câteva minute. Veți învăța și dumneavoastră, încet-încet.

O dungă întunecată desena cursul râului, dar nu zăream nici un copac, doar niște tufișuri. Găsirăm ușor un loc de trecere și ajunserăm apoi la vărsarea lui Turkey-Creek în Rio Nueces. Puțin după ora nouă ne

aflam pe malul lui Chico-Creek. Și aici albia era secată. Doar pe alocuri, din câte o băltoacă murdară, se prelingea la vale un firicel subțire de apă. Nici urmă de arbore, de arbust. Până și iarba puțină era uscată ca iasca.

Descălecarăm pe celălalt mal și adăparăm caii cu apă din burduf. Pălăria lui Will Lange făcea oficiu de găleată. Sarcinile de iarbă pe care le luasem cu noi se topiră repede în burțile cailor și, după un popas de jumătate de oră, pornirăm mai departe, spre Elm-Creek, ultima țintă a călătoriei noastre.

Pe drum, animalele începură să dea semne de oboseală. Popasul și odihna fuseseră prea scurte pentru refacerea forțelor. De aceea călăream la pas.

Se făcuse amiază. Soarele dogorea ca focul și nisipul era atât de adânc, încât caii parcă înotau în valurile sale fierbinți. Înaintam cu greu. Către ora două, descălecarăm din nou pentru a adăpa caii cu apa ce mai rămăsese pe fundul burdufurilor. Noi nu băurăm nici un strop. Old Death ne oprise să bem. Zicea că noi, oamenii, putem îndura setea cu mult mai ușor decât caii care ne poartă în spinare pe nisipul încins.

— De altfel — zâmbi bătrânul pe sub mustață — v-ați ținut foarte bine. Nici nu vă dați seama ce distanță am parcurs. Spuneam că vom ajunge la Elm-Creek abia deseară, dar o să-l atingem în cel mult două ore. E un succes pe care nu mulți l-ar putea obține cu asemenea cai.

În fine, Old Death o coti nițel spre sud și se miră:

— E pur și simplu un miracol că n-am dat încă de urmele nici unui comanș! Se vede că s-au ținut mereu pe lângă apă. Auzi prostie, să pierzi atâta vreme în căutarea unui apaș fugar! Dac-ar fi mers drept peste Rio Grande, i-ar fi prins cu siguranță pe cei urmăriți.

— Își vor fi zicând că nici acum nu-i prea târziu — raționă bătrânul Lange. Dacă n-au trecut încă dincolo, Winnetou și rănitul nici n-au de unde bănui că trupele comanșilor sunt atât de aproape.

— Hm! E un pic de adevăr în ceea ce spuneți, sir. Faptul că nu-i întâlnim pe comanși îmi sporește îngrijorarea în legătură cu Winnetou. Aștia nu mai cutreieră regiunea, cum spunea „Marele urs". Dimpotrivă, se pare că s-au repliat undeva. Semn rău pentru cei doi apași: te pomenești că i-au și prins!

— Și în acest caz, ce-l așteaptă pe Winnetou?

— Cea mai cruntă soartă din câte se pot imagina. Să nu credeți că va fi torturat sau ucis în timpul campaniei. A-l captura pe cel mai de seamă conducător al apașilor e un eveniment excepțional, pe care comanșii l-ar sărbători cu cea mai mare pompă, adică în chip oribil. Aceștia l-ar pune sub pază sigură și l-ar duce până la ei acasă, unde n-au rămas decât femeile, copiii și bătrânii. Acolo l-ar îngriji cum nu se poate mai bine, lipsindu-l numai de libertate. Femeile i-ar citi din ochi orice dorință. Dar dacă apreciați cumva că tratamentul acesta aplicat unui prizonier e frumos și uman, atunci vă înșelați sută la sută. Ei nu urmăresc decât să-l fortifice, ca să poată rezista mai târziu chinurilor și să nu-și dea sufletul de la primele încercări. Ascultați ce vă spun: dacă-l prind pe Winnetou, comanșii îl omoară cu siguranță, dar nu pe moment, nici după un ceas, nici a doua zi. Trupul i-ar fi sfâșiat bucată cu bucată, cu o meticulozitate aproape științifică. Ar trece multe zile până să-l izbăvească moartea. După credința lor, asta înseamnă o moarte demnă de un șef. Și sunt convins că, îndurând toate aceste cazne rafinate, victima nici nu s-ar strâmba măcar de durere; mai curând și-ar râde de călăi, i-ar batjocori. Pe mine unul m-ar durea ne-

spus soarta lui Winnetou și vă spun cinstit că, într-un asemenea caz, mi-aș risca fără preget viața ca să-l scap din mâinile dușmanilor. În sfârșit, comanșii se află, vasăzică, la vest de noi. Hai s-o apucăm mai spre sud. Mă gândesc să ajungem la un vechi prieten al meu, unde vom căpăta, probabil, informații despre situația de la Rio Grande. Înnoptăm la dânsul.

— Dar va fi bucuros de oaspeți?

— Fără îndoială! Altminteri, nici nu l-aș număra printre prieteni. E vorba de un *ranchero*, un agricultor mexican de cea mai curată obârșie spaniolă. Unul dintre strămoșii lui a fost ridicat de nu știu cine la rangul de cavaler, așa că-și spune și el *caballero*. Iar ferma și-a botezat-o cu răsunătorul nume de *Estanzia del Caballero*. Dumneavoastră să-i spuneți „Senor Atanasio".

Ne continuarăm apoi drumul în liniște. De galop nu putea fi vorba: caii înotau în nisip până aproape de genunchi. Dar încet-încet, stratul de nisip scăzu și, către ora patru, salutarăm primele smocuri de iarbă. Dădurăm apoi într-o prerie, unde niște *vaqueros*, adică văcari, își supravegheau cornutele, caii și oile. Bietele noastre animale se însuflețiră pe dată și își iuțiră pasul. Mai în fund apărură primii arbori și, în fine, în mijlocul decorului verde, licări silueta albă a unei clădiri.

— Asta e *Estanzia del Caballero* — explică Old Death. E o construcție foarte curioasă, exact în stilul clădirilor „Moqui" și „Zunni". O adevărată fortăreață, ceea ce prin partea locului e cât se poate de necesar.

Ne apropiarăm de acest edificiu și-l examinarăm mai în amănunt. Casa era împrejmuită cu un zid înalt cât două staturi de om și prevăzut cu o poartă mare, masivă. La poartă se ajungea trecând un podeț boltit peste un șanț adânc de apă — acum secat. Întreaga construcție avea formă de cub. Parterul nu se vedea, fiind pe

de-a-ntregul mascat de zid. Etajul era mai retras și jur-împrejurul lui se întindea o terasă acoperită cu foaie albă de cort. Nu descoperisem nicăieri nici o ferestruie. Deasupra etajului întâi se ridica un al doilea, în aceeași formă cubică, având baza mai mică decât cel de dedesubt și împrejmuit, la rândul lui, de o terasă umbrită și ea cu foaie de cort. În felul acesta, clădirea se compunea din trei cuburi suprapuse — adică parterul și cele două etaje — având dimensiuni din ce în ce mai reduse. Pereții erau albi, ca și pânza de cort. De aceea, întreaga casă parcă lumina de departe. Abia când ajunserăm aproape de tot, zărirăm la fiecare etaj câte un rând de creneluri care probabil slujeau și ca ferestre.

— Frumos palat! zâmbi Old Death. O să vă mire și interiorul. Mă întreb căruia dintre șefii indieni i-ar trece măcar prin minte să ia cu asalt o asemenea casă!

Trecurăm călare podețul până la poarta prevăzută cu un ochi discret. La o margine atârna un clopot cât un cap de om. Old Death trase de clopot și stârni un sunet care putea fi auzit pe puțin la o jumătate de ceas depărtare. Foarte curând se iviră în deschizătura porții un nas indian și niște buze groase.

— Cine-i? întrebă omul în spaniolă.

— Prieteni ai stăpânului — răspunse Old Death. E acasă senor Atanasio?

Nasul și buzele dispărură și în locul lor sclipiră doi ochi negri.

— Ce bucurie! Senor Death! Vă deschid numaidecât. Poftiți, senores! Mă duc să vă anunț.

Se auzi zăvorul. Apoi poarta se dădu în lături și intrarăm de-a călare. Paznicul era un indian voluminos, îmbrăcat în haine de pânză albă; era unul din acei *indios fideles*, adică indieni supuși, credincioși, care, spre deosebire de temerarii *indios bravos*, s-au împăcat cu

normele civilizației moderne. El închise poarta după noi, făcu o plecăciune adâncă, străbătu solemn curtea și trase de o sârmă atârnată de zid.

— Mai avem vreme să ocolim casa călare — zise Old Death. Haide s-o admirăm!

Vedeam acum și parterul, înzestrat cu creneluri jur-împrejur. Clădirea se înălța în mijlocul unei ogrăzi înconjurată de ziduri, largă, nepavată. În afara crenelurilor — nici o fereastră. Făcurăm ocolul și revenirăm în fața casei, fără să fi descoperit nici o ușă de intrare. Indianul ne aștepta.

— Dar cum se intră în casă? întrebă Lange.

— Veți vedea numaidecât — răspunse Old Death.

Pe terasa parterului apăru cineva și, aplecându-se peste balustradă, ne cercetă din ochi. Zărindu-l pe indian, dispăru îndată și slobozi de sus o scară îngustă pe care ne urcarăm până la primul etaj. Cine ar fi crezut că găsește barem aici o ușă, ar fi rămas cu buzele umflate. La etajul al doilea ne aștepta un alt servitor, îmbrăcat de asemenea în alb. Acesta potrivi încă o scară și astfel ajunserăm tocmai sus, pe o platformă de tablă acoperită cu nisip. În centrul platformei se căsca o deschizătură pătrată prin care cobora o scară în interior.

— Vedeți, așa construiau indienii încă de mult, cu secole în urmă — ne lămuri Old Death. Nimeni nu e în stare să pătrundă în curte. Și dacă, prin absurd, vreun dușman reușește să treacă tousi zidul, scara e retrasă imediat și omul rămâne neputincios în fața pereților masivi, fără intrări. În timp de pace, firește că ai putea să intri și să ieși de aici fără să te folosești nici de poartă, nici de scară. Te ridici în picioare pe spinarea calului și te salți peste zid în sus, pe galerie. Dar în timp de război n-aș sfătui pe nimeni să încerce

experiența. Cum vedeți, de pe această platformă și de pe terase, prin creneluri poate fi semănată cu gloanțe toată curtea, ca și terenul dimprejurul zidului. Senor Atanasio dispune de vreo douăzeci de *vaqueros* și de alți slujitori înarmați cu puști. Când acești douăzeci de flăcăi trag de sus, atunci sute de indieni trebuie să cadă până ce vreunul mai norocos izbutește să treacă peste zid. Aici, la graniță, o asemenea construcție e de mare preț. Datorită ei, stăpânul fermei a rezistat nu o dată unor asedii serioase.

De sus, de pe casă, puteam cuprinde cu ochii întreaga împrejurime. Observai că la mică distanță, în spatele clădirii, curgea Elm-Creek. Apa era clară, abundentă și fertiliza ambele maluri. Atât de ispititoare și limpede era apa, încât îmi trezi dorința de a face o baie.

Conduși de un slujitor, coborârăm scara și ajunserăm într-un coridor lung, îngust, luminat la fiecare capăt prin două creneluri. De ambele laturi ale coridorului erau uși, iar în fund o scară conducea spre catul de jos. Așadar, pentru a ajunge aici dinspre curte trebuia să urci mai întâi două rânduri de scări și apoi, înăuntru, să cobori alte două. Lucrul mi se păru foarte complicat, dar împrejurările îl justificau pe deplin.

Servitorul dispăru îndărătul unei uși și reveni abia după un răstimp, anunțându-ne că suntem așteptați de către senor Capitano de Caballeria. Până atunci, Old Death avusese grijă să ne pună în gardă:

— Nu-i luați în nume de rău bătrânului senor Atanasio dacă vă primește excesiv de ceremonios. Spaniolul nu poate fără etichetă, iar mexicanul de obârșie spaniolă a păstrat uzanțele. Dacă eram singur, mi-ar fi ieșit de mult în întâmpinare. Așa însă primirea căpătă un caracter oficial. Să nu zâmbiți dacă îl veți vedea în uni-

formă. În tinerețe a avut gradul de căpitan în cavaleria mexicană și a rămas cu obiceiul de a se arăta în uniforma lui veche, aș zice antică. Plăcerea lui, ce vreți! Altminteri, e un om de zahăr.

În sfârșit, servitorul ne conduse într-o odaie răcoroasă, plăcută, cu mobilier cândva prețios, însă degradat în toată legea. Trei ferestrui, cu perdelele trase pe jumătate, răspândeau o lumină dulce și primitoare. În mijlocul odăii stătea un bărbat înalt, uscățiv, cu părul și mustața albe ca zăpada. Purta pantaloni roșii cu lampasuri late, aurii, cizme de lac, înalte, de cavalerie și pinteni cu rotile mari, cât două carboave. Tunica era albastră și semăna cu un frac, împodobit cu brandenburguri strălucitoare. Pe epoleții, de asemenea auriți, nu purta grade de căpitan, ci de general. La șold, într-o teacă de oțel, îi atârna sabia cu mânerul suflat în aur. În mâna stângă ținea un tricorn cu ciucuri de aur și cu agrafă lucioasă în penajul multicolor. Pe scurt, parcă era îmbrăcat într-un costum de mascaradă. Privindu-l pe omul acesta cărunt, grav, semeț, cu ochii încă tineri și blajini, trebuia să zâmbești măcar pe ascuns. Când păsirăm pragul, omul își pocni călcâiele și pintenii zornăiră militărește. Apoi senor Atanasio rosti:

— Bună ziua, domnii mei! Fiți binevenițI!

Cuvintele sunau marțial. Ne înclinarăm tăcuți. Old Death răspunse în englezește:

— Mulțumim, senor Capitano de Caballeria! Aflându-mă în acest ținut, am voit să ofer însoțitorilor mei plăcerea de a face cunoștință cu eroicul luptător pentru independența Mexicului. Îngăduiți-mi să vi-i prezint.

Un zâmbet măgulit se așternu pe fața bătrânului *haciendero*. Aprobă din cap și zise:

— Cu dragă inimă, senor Death! Sunt încântat să-i cunosc pe acești senores!

Old Death îi înșiră numele noastre, iar caballero ne strânse tuturor mâna, chiar și negrului Sam. Apoi ne pofti să luăm loc. Old Death se interesă de senora și senorita, la care stăpânul casei deschise o ușă și amândouă femeile — pregătite din timp și așteptând invitația — intrară în odaie. Senora era o matroană foarte frumoasă, cu privirea caldă și sinceră; iar senorita — o fată drăgălașă — era de fapt nepoata ei, după cum aflarăm mai târziu. Amândouă purtau rochii negre de mătase, gătite ca pentru o recepție la curtea regală. Old Death se grăbi să le întâmpine și le scutură mâinile atât de viguros, încât mi-era teamă să nu le strivească. Lange și fiul său încropiră o închinăciune, iar Sam exclamă arătându-și toți dinții:

— O, missis, missis, ce frumos, ce mătase!

Mă apropiai la rândul meu de senora, îi luai mâna cu vârful degetelor, mă aplecai și o dusei la buze. Doamna primi cu atâta emoție gestul, încât îmi oferi și obrazul ca să depun acel *beso de cortesia*, sărutul stimei — ceea ce însemna o mare cinste acordată persoanei mele. La fel au decurs lucrurile și cu senorita. În sfârșit, ne așezarăm din nou. Firește că veni vorba de scopul călătoriei noastre. Le povestirăm cât socoteam necesar despre întâlnirea noastră cu comanșii. Toți ascultară cu cea mai mare atenție, schimbând priviri semnificative. Încheindu-mi relatarea, senor Atanasio ne pofti să-i descriem pe cei doi oameni căutați de noi. Atunci scosei din buzunar fotografiile și le arătai întregii familii. Cum își aruncă ochii asupra lor, senora izbucni:

— Ei sunt, ei sunt! Cu siguranță! Nu-i așa, dragă Atanasio?

— Într-adevăr — confirmă *caballero*. Senores, acești doi domni au dormit azi-noapte la mine.

— Când au sosit și când au plecat? se interesă Old Death.

— Au venit târziu seara, obosiți de drum, istoviți. Un *vaquero* de-al meu i-a observat și i-a condus până la mine. Au dormit atânc și s-au deșteptat abia către prânz. Acum trei ore au plecat mai departe.

— Perfect! Înseamnă că-i găsim mâine cu siguranță. Urmele, în tot cazul, le vom descoperi.

— Da, da, firește, senor. Aveau de gând s-o apuce spre Rio Grande și să-l traverseze mai sus de trecătoarea Eagle, cam între Rio Moral și Rio las Moras. De altfel, vom mai afla noutăți. Am trimis după ei câțiva *vaqueros* și aceștia ne vor spune precis încotro au luat-o.

— De ce i-ați mai trimis pe slujitori?

— Vedeți, „musafirii" mi-au răsplătit ospitalitatea în chip mârșav. După ce-au ieșit pe poartă, l-au expediat la mine cu o așa-zisă scrisoare pe paznicul de acolo și, în lipsa lui, au șters-o furându-mi șase cai.

— Ce rușine! Înseamnă că nu erau singuri?

— Nu. Erau împreună cu niște militari camuflați care escortează un detașament de recruți pentru Mexic.

— Atunci nu cred că oamenii dumneavoastră vor mai pune mâna pe caii furați. Sunt prea puțini în raport cu numărul tâlharilor.

— O, n-aveți grijă, oamenii mei știu să-și folosească puștile! Am trimis băieți din cei mai curajoși.

— V-au vorbit cumva Gibson și Ohlert despre situația și planurile lor?

— Nici un cuvânt. Primul era, de altfel, foarte volubil, în timp ce al doilea tăcea întruna. Eu le-am acordat toată încrederea. Mi-au solicitat să le arăt încăperile și aranjamentul casei. N-am refuzat. I-am condus peste tot. L-au văzut chiar și pe indianul rănit pe care îl țin ascuns la mine.

— Un indian rănit?! Cine-i? Cum a ajuns la dumneavoastră?

Caballero zâmbi superior și răspunse:

— Da, firește, asta vă interesează foarte mult, senores! Aflați că-l adăpostesc aici pe solul apașilor, despre care mi-ați povestit adineauri și căruia Winnetou i-a bandajat rănile sus, la Rio Lena. E vorba de căpetenia Inda-nișo.

— Inda-nișo, „Omul bun", care-și merită pe deplin numele! Cel mai în vârstă, mai chibzuit și mai pașnic dintre șefii apași! Trebuie să-l văd și eu!

— Am să vi-l arăt. Când a venit încoace, era într-un hal fără de hal. Trebuie să știți că Winnetou, faimosul Winnetou, mă cunoaște și trage la mine ori de câte ori se află prin apropiere. Dânsul e sigur că poate avea oricând încredere în ospitalitatea mea. De data asta, a venit cu Inda-nișo de la fortul Inge, unde solul apașilor fusese rănit la braț și la coapsă. Ajunși la Rio Lena, Winnetou i-a pansat rănile, apoi au călărit în grabă mai departe. Dar pe bătrânul sol l-au năpădit la un moment dat niște friguri crunte, în timp ce comanșii cutreierau deșertul ca să-l prindă pe fugar. E o minune cum de-a reușit Winnetou, înfruntând atâtea piedici, să-l aducă până aici, la *Estancia del Caballero*. Numai un Winnetou e în stare de așa ceva. Însă de aici, ar fi fost cu neputință să mai continue drumul împreună cu bătrânul rănit și bolnav. Inda-nișo nu se mai putea ține pe cal. Era tare slăbit și-l scuturau groaznic frigurile. Pierduse o mare cantitate de sânge și, să nu uităm, a trecut de șaizeci de ani.

— Cine-ar crede! Să fii rănit și să călărești, la vârsta lui, tocmai de la fortul Inge până aici, peste o sută șaizeci de mile engleze! Numai un indian poate rezista atâta. Continuați, vă rog!

— Aşadar, au sosit seara. Auzind clopotul de la poartă, am coborât chiar eu şi l-am recunoscut pe Winnetou, care îmi istorisi tot ce s-a întâmplat şi mă rugă să-i acord rănitului ocrotirea mea până va veni cineva să-l scaotă de aici. În ce-l priveşte, trebuia să treacă repede Rio Grande şi să anunţe triburilor trădarea şi operaţiile ostile ale comanşilor. I-am dat pe cei mai buni *vaqueros* ai mei ca să-l însoţească şi, întorcându-se apoi în grabă, să-mi raporteze dacă Winnetou a reuşit să se strecoare neobservat.

— Şi? întrebă încordat Old Death. A trecut?

— Da. Şi lucrul acesta m-a liniştit pe deplin. A fost foarte prevăzător. Nu s-a deplasat în sus de Rio Moral, unde se află comanşii, ci a traversat Rio Grande mult mai la vale. Bineînţeles că acolo nu există vad de trecere. Apa e sălbatică şi, dacă încerci s-o treci înot, îţi rişti serios viaţa. Totuşi oamenii mei au trecut dincolo împreună cu Winnetou şi l-au mai însoţit o bucată, până s-au încredinţat că nu-l ameninţă primejdia unei întâlniri cu comanşii. Acum apaşii sunt puşi în gardă şi îi vor primi pe duşmani cum se cuvine. Dar, senores, dacă doriţi, putem să mergem la bătrânul Inda-nişo.

Ne ridicarăm cu toţii şi, înclinându-ne în faţa doamnelor, coborârăm la parter. Jos, ne pomenirăm într-un coridor identic cu cel de sus. Intrarăm printr-o uşă pe partea stângă a coridorului.

Bătrâna căpetenie a apaşilor zăcea într-o odaie cu aer proaspăt, răcoros. Frigurile se domoliseră, dar omul era atât de istovit, încât cu greu reuşea să vorbească. Avea ochii adânciţi în orbite şi obrajii căzuţi. Medici nu existau. Dar *caballero* ne asigură că Winnetou e un mare meşter în tratarea rănilor. Îl oblojise pe bătrân cu nişte buruieni de leac şi stăruise să nu i se desfacă bandajele. După trecerea frigurilor, bolnavul va scăpa

de primejdie. Ar fi însă grav dacă ar mai pierde sânge și febra s-ar întoarce.

După ce ieșirăm din odaie și scara se ivi din nou în fața noastră, îmi exprimai dorința să mă scald în apa râului.

— Dacă vreți, nici nu mai e nevoie să coborâți scările — mă lămuri senor Atanasio. Puteți ieși de aici de-a dreptul în curte.

— Credeam că nu există uși.

— Ba există, dar secrete. Le-am construit ca să-mi asigur o ieșire pentru cazul când, totuși, niște bandiți ar izbuti, în cele din urmă, să intre în casă. O să le vedeți imediat.

Lângă zid era un dulăpior. Îl împinse în lături și apăru o deschizătură prin care se putea ajunge în curte. Afară, deschizătura era camuflată cu arbuști plantați în acest scop.

Senor Atanasio mă conduse până afară, îmi arătă zidul din partea opusă a clădirii, unde se aflau arbuști asemănători, și reluă explicațiile:

— Pe acolo se iese în câmp, fără ca vreun ochi străin s-o bănuiască. Vreți să vă folosiți de această trecere? Duce de-a dreptul spre râu. Dar stați nițel să vă trimit un costum mai comod.

În clipa aceea sună clopotul la poartă. Senor Atanasio se duse să deschidă. Erau cinci călăreți, niște bărbați splendizi, viguroși, pe care stăpânul fermei îi trimisese pe urma hoților de cai.

— Ei? întrebă el. Ați adus caii?

— Nu — răspunse unul. Era gata-gata să-i ajungem. Tocmai trecuserăm peste apa de aici, le descoperisem urmele. I-am fi prins în cel mult un sfert de oră. Dar deodată urmele lor se amestecară cu altele, multe la număr, venind dinspre dreapta. Se întâlniseră cu co-

manșii. Ne-am luat imediat după ei și, peste puțin, i-am și zărit înaintea noastră. Erau peste cinci sute de comanși și, față de numărul lor atât de mare, am renunțat să ne aventurăm.

— Foarte bine. Doar n-o să vă riscați viața pentru câțiva cai! Și comanșii ce-au făcut? Cum i-au tratat pe albi?

— Ar fi trebuit să ne apropiem prea mult ca să deslușim ce se petrece.

— Încotro călăreau?

— Spre Rio Grande.

— Adică tot înainte. Deci n-ar fi nici un motiv de neliniște. În regulă. Mergeți la cirezile voastre!

Călăreții se depărtară. Dar bunul *caballero* se înșela amarnic. Pericolul era iminent. Comanșii — după cum aveam să aflu mai târziu — fuseseră informați de Gibson că bătrânul apaș rănit se află în *hacienda* lui Atanasio. Drept care, un grup de războinici s-au detașat numaidecât de grosul trupei și au luat drumul îndărăt, galopând nebunește. Primiseră sarcina să-l smulgă din adăpost pe Inda-nișo și să-l pedepsească pe senor Atanasio pentru gestul său amical față de dușmanii comanșilor.

Dar, deocamdată, acesta urcă liniștit în casă și, după puțin, se ivi un peon rugându-mă să-l urmez. Mă scoase pe poartă afară și mă conduse la râu. Mai sus de *hacienda* era un vad ușor de ghicit după jocul undelor. Lângă vad, însă, apa era foarte adâncă. Acolo se opri peonul. Ținea pe braț un costum de pânză albă.

— Aici, senor! mă invită el. După baie, îmbrăcați acest costum. Hainele dumneavoastră, dacă-mi îngăduiți, le iau cu mine. Când terminați cu scăldatul, trageți clopotul de la poartă și vă vom deschide.

Plecă cu hainele mele, iar eu sării în apă. După arșița zilei și după atâta călărit era o adevărată desfătare să te afunzi într-o asemenea răcoare și să înoți.

Cred că mă bălăcii în apă cam o jumătate de oră, apoi urcai pe mal și-mi pusei costumul. Eram tocmai gata, când privirea îmi căzu pe malul opus. De aici, dintre copaci, vedeam bine până la cotul râului, unde se mișca un șir lung de călăreți indieni. Se apropiau de casă. Dădui fuga la poartă și trăsei de clopot. Peonul mă aștepta. Îmi deschise imediat.

— Du-mă repede la *caballero!* îi poruncii. Vin indienii!

— Câți?

— Peste cincizeci.

În prima clipă omul se cam sperie. Dar după ce află numărul indienilor, se înseninâ numaidecât.

— Numai atâția? comentă el. Ei, atunci nu-i mare lucru. O scoatem noi la capăt cu cincizeci de piei-roșii, chiar și cu mai mulți. Suntem pregătiți pentru asemenea vizite. Acum nu pot să urc la *caballero;* trebuie să-i vestesc mai întâi pe paznici. Poftiți hainele, senor. Eu ies afară, dumneavoastră închideți poarta pe dinăuntru și alergați la senor Atanasio. Dar, pe măsură ce urcați, aveți grijă să trageți scările!

— Cum stăm cu caii noștri? Sunt în siguranță?

— Da, senor. I-am dus afară, la păscut, sub pază bună. Harnașamentul l-am adăpostit în casă. Să n-aveți nici o grijă în privința cailor.

Închisei poarta și urcai în toată graba ambele scări, trăgându-le pe rând după mine.

Când ajunsei sus, pe platformă, senor Atanasio și Old Death tocmai ieșeau din interiorul casei. Gazda nu se sperie deloc când îi comunicai apariția indienilor și numărul lor. Se mărgini să mă întrebe calm:

— Cărui trib aparțin?

— Nu știu. N-am putut recunoaște vopselele de pe fața lor.

— Ei, o să aflăm noi curând. Ori sunt apaşi pe care Winnetou i-a întâlnit în drum şi i-a trimis după Inda-nişo, ori sunt comanşi. Dacă-s comanşi, sunt, desigur, un grup de recunoaştere; ne vor întreba dacă n-am văzut nişte apaşi. Aflând răspunsul nostru, vor pleca deîndată.

— Mie îmi face totuşi impresia că vin cu gânduri rele — interveni Old Death. Vă sfătuiesc să luaţi urgente măsuri de apărare.

— S-a şi făcut. Oamenii mei îşi ştiu fiecare sarcina într-un asemenea caz. Priviţi, peonul de colo aleargă de pe acum la caii cei mai apropiaţi. Va sări în spinarea unuia şi va pune în gardă pe *vaqueros*. Aceştia, în cel mult zece minute, vor aduna cirezile, lăsându-le în paza a doi oameni. Pe urmă, vor face front împotriva duşmanilor. Lasourile sunt arme teribile; un *vaquero* le mânuieşte şi mai abil decât indienii. În plus, puştile noastre trag mai departe decât arcurile sau flintele învechite ale pieilor-roşii. Nu se sperie flăcăii mei de cincizeci de indieni! Iar noi aici, în *estanzia*, suntem bine apăraţi. Nici picior de roşu nu poate să treacă dincoace, peste zid. De altfel, contez şi pe dumneavoastră. Dacă-l socotim şi pe negru, sunteţi cinci la număr, bine înarmaţi. Mai sunt şi eu cu cei opt peoni aflaţi în casă. Deci, în total paisprezece inşi. Să-i văd şi eu pe indienii care ar izbuti să-mi forţeze poarta! O, nu, senor! Pieile-roşii vor trage de clopot, ne vor spune ce-i interesează şi vor pleca iarăşi cum au venit. Când cercetaşul lor va zări aici sus paisprezece bărbaţi hotărâţi, se va retrage respectuos. Situaţia nu e deloc dificilă.

Chipul lui Old Death exprima îndoială. Bătrânul *westman* clătină din cap şi zise:

— Pe mine, însă, mă bat alte gânduri. Sunt convins că nu de apaşi e vorba, ci de comanşi. Ce caută ei

aici? O simplă acțiune de recunoaștere? Nu cred. Dac-ar fi intrat la bănuială că apașii se află prin împrejurimi, le-ar fi căutat urmele și le-ar fi găsit. Într-un asemenea caz, nu mai umblă ei după informații. Nu, banda urmărește un alt scop. Vrea să pătrundă în casa dumneavoastră, senor, ca să-l răpească pe apașul rănit.

— Dar ei nu știu nimic! Cine să le fi spus?

— Chiar Gibson, omul pe care-l căutăm și care a dormit la dumneavoastră. I-ați arătat pe apaș, iar dânsul v-a vândut comanșilor pentru a se pune bine cu ei. Dacă nu-i așa, să nu-mi spuneți pe nume!

— Se poate. În cazul acesta, mă vor sili să-l predau pe apaș.

— Fără îndoială. Și aveți de gând să-l predați?

— Nici în ruptul capului! Winnetou mi-e prieten. El mi l-a încredințat pe Inda-nișo și n-am să-i înșel prietenia. Comanșii se vor zbate în zadar. Ne vom apăra.

— Vă expuneți unui mare pericol. E adevărat că putem să le ținem piept acestor cincizeci de inși, dar pe urmă vor aduce întăriri serioase și mă tem că veți pierde partida.

— Asta e în mâna sorții. Eu, însă, fie ce-o fi, îmi respect cuvântul dat.

Old Death îi strânse mâna spaniolului și rosti:

— Sunteți un om de onoare și vă puteți bizui pe ajutorul nostru. Eu îl cunosc pe șeful comanșilor; suntem prieteni. Poate reușesc să-l abat de la acte ostile. I-ați arătat lui Gibson și ușile secrete?

— Nu, senor.

— Foarte bine. Câtă vreme pieile-roșii nu cunosc aceste intrări, ne vom apăra. Acum să coborâm, să ne luăm armele.

În timpul absenței mele, ni se repartizaseră odăi în care fusese adăpostit bagajul nostru. Pentru mine se

nimerise o odaie din față, luminată prin două ferestruici. Acolo îmi găsii agățată arma. Când s-o desprind din cui, zării printr-un crenel pe indienii care se apropiau dinspre vadul de lângă *hacienda*. Trecuseră dincoace și goneau în galop către noi. Nu țipau, după cum le era obiceiul, ci păstrau o tăcere perfidă, care mi se păru și mai periculoasă. Erau comanși. Îi recunoscui după culoarea vopselelor de pe obraz. Cât ai clipi, ajunseră lângă zid, care — masiv și înalt — îi ascundea vederii noastre. Erau înarmați cu sulițe, arcuri și săgeți. Numai călărețul din frunte, probabil conducătorul, purta pe umăr o flintă. Unii târau niște pari lungi, solizi, legați în spatele cailor. La început crezui că e vorba de bețe de cort, mai groase, dar îmi dădui curând seama că greșesc. Firește că alergai să-i anunț pe ai noștri. Pe coridor mă întâlnii cu Old Death, care tocmai ieșea din camera lui situată față-n față cu a mea.

— Atenție! strigă el. Comanșii trec zidul! Au adus trunchiuri de copaci tineri. Se servesc de ele în loc de scări. Repede sus, pe platformă!

Dar lucrurile nu merseră chiar atât de repede. Peonii se aflau jos, la primul etaj, rezervat servitorilor. Nici Old Death și cu mine nu puturăm urca imediat, deoarece o dată cu *caballero* ieșiseră pe coridor și cele două doamne, speriate în toată legea și copleșindu-ne cu lamentările lor. Trecură deci pe puțin două minute până să urcăm scara — timp prețios într-o asemenea situație. Consecința nu întârzie să se arate. În clipa când ajunserăm pe platformă, primul indian se și sălta pe bordura ei, urmat de alții. Aveam armele pregătite, dar nu-i mai puteam opri decât dacă ne-am fi hotărât să-i împușcăm. Folosindu-se de trunchiurile de copaci, indienii escaladaseră zidul exterior și, traversând curtea, se cățăraseră cu o viteză uluitoare pe ambele etaje. Noi

ne aflam acum în centrul platformei de sus, pe când comanșii se mai aflau la marginea ei.

— Îndreptați armele asupra lor! porunci Old Death. În primul rând, trebuie să câștigăm timp.

Numărai cincizeci și doi de indieni. Operaseră fără o vorbă, fără un strigăt, luându-ne prin surprindere. Totuși, nu se hotărau încă să ne atace. Stăteau la bordură cu arcurile și săgețile în mâini. Sulițele, fiind prea lungi, i-ar fi stânjenit la cățărat. De aceea le lăsaseră jos.

Caballero înaintă câțiva pași și, într-un amestec de spaniolă, engleză și indiană folosit în acel ținut de graniță — întrebă:

— Ce doresc oamenii roșii de la mine? De ce au pătruns în casa mea fără să-mi ceară voie?

Șeful, care între timp își scosese flinta de pe umăr, înaintă și el câțiva pași, apoi răspunse:

— Războinicii comanșilor s-au convins că le ești dușman. De aceea îți vei lua astăzi rămas bun de la lumina soarelui.

— Ba nu sunt dușmanul vostru. Mie îmi sunt dragi toți oamenii roșii; nici măcar nu-i întreb din care trib fac parte.

— Fața palidă minte! Aici, în casă, se află ascunsă o căpetenie a apașilor. Câinii de apași îi dușmănesc pe comanși. Iar cel care ascunde pe un apaș înseamnă că e dușmanul nostru și trebuie să moară.

— *Caramba!* Vreți să-mi interziceți să dau adăpost cui îmi place? Dar cine-i stăpân aici, voi sau eu?

— Războinicii comanșilor au ocupat casa. Acum ei sunt stăpânii. Predă-ni-l pe apaș! Sau tăgăduiești că se află la tine?

— Nici prin gând nu-mi trece să tăgăduiesc. Numai fricoşii se folosesc de minciuni. Eu însă nu mă tem. Pot să vă spun deschis că . . .

— Staţi! îl întrerupse Old Death mai mult în şoaptă. Nu faceţi prostii, senor!

— Credeţi că e mai bine să neg? întrebă mexicanul.

— Bineînţeles. Minciuna e un păcat, recunosc. Dar adevărul ar fi în cazul acesta curată sinucidere. Şi vă întreb: ce păcat e mai mare: să minţi sau să te sinucizi?

— Sinucidere? Ce sunt în stare să facă indienii împotriva celor paisprezece puşti ale noastre?

— Multe pot face! Doar îi vedeţi aici, sus. Majoritatea vor cădea, desigur, dar ne-am alege şi noi cu câteva săgeţi şi cuţite în piept. Şi dacă-i alungăm, vor aduce altă ceată şi va porni din nou măcelul. Lăsaţi-mă pe mine! Vorbesc eu!

Se întoarse către şeful indienilor:

— Vorbele fratelui nostru ne miră foarte. Cum de vă trece prin gând că s-ar afla aici un apaş?

— Ştim! răspunse scurt comanşul.

— Atunci ştiţi mai mult decât ştim noi.

— Vrei să zici că ne înşelăm? Minţi!

— Iar tu, dacă mai spui o dată cuvântul acesta, o plăteşti cu viaţa! Nu îngădui să fiu făcut mincinos. Uite cum te pândesc armele noastre! Un semn al meu, şi de fiecare puşcă ar cădea un comanş.

— În schimb, ceilalţi v-ar trimite pe urmele celor ucişi. Colo, afară, sunt încă mulţi războinici de-ai noştri, mai mulţi decât de zece ori zece ori cinci. Vor sări şi vor dărâma casa.

— Nici măcar zidul n-au să-l treacă! Acum ştim totul şi suntem pregătiţi. Îi vom saluta cu gloanţe de n-o să rămână unul viu.

— Fratele meu alb e bun de gură. Dar de ce vorbeşte dânsul? E cumva stăpânul casei? Ia să-mi spui cum te cheamă şi cum de grăieşti astfel cu un şef al comanşilor?

Old Death dădu din mână cu dispreţ.

— Şi cine-i, mă rog, şeful ăsta al comanşilor? E cumva un războinic vestit, sau face parte din sfatul înţelepţilor? Nu văd să poarte pană de vultur sau de cerb, nici vreun alt semn al rangului. În schimb, eu sunt o căpetenie a feţelor palide. Mă întreb din ce trib veţi fi fiind, dacă nici măcar nu mă cunoaşteţi! Eu sunt Coşa-pehve şi am fumat pipa păcii cu Oyo-coltsa, căpetenia voastră. Nu mai departe decât ieri am stat de vorbă cu fiul său, cu Avat-vila, şi am înnoptat în tabăra lui. Vasăzică, e limpede că sunt prietenul vostru, al comanşilor. Dar dacă mă faceţi mincinos, răspund cu arma.

Un murmur străbătu rândurile indienilor. Şeful se întoarse spre ei şi le vorbi în şoaptă. Felul cum îl priveau pe Old Death vădea că numele lui făcuse impresie.

După o scurtă deliberare, şeful se adresă din nou bătrânului *westman:*

— Războinicii comanşilor ştiu că „Bătrâna moarte" este prieten cu „Biberul alb", dar vorbele tale nu sunt vorbe de prieten. De ce tăinuieşti că în casa asta se ascunde un apaş?

— N-am ce tăinui. Vă spun cinstit că nu e nimeni.

— Noi însă am aflat că Inda-nişo e aici. Ne-a spus-o chiar o faţă palidă, care ne-a cerut ocrotire.

— Cum se numeşte acea faţă palidă?

— Are un nume pe care gura comanşilor nu-l prea poate rosti, ceva ca Ta-hi-ha-no.

— Nu cumva Gavilano?

— Da, da, așa-i spune.

— În cazul acesta, ați făcut o mare greșeală. Eu îl cunosc pe Gavilano. E un ticălos fără pereche și pe limbă nu are decât minciuni. Războinicii comanșilor se vor căi că l-au luat sub scutul lor.

— Fratele meu se înșală. Fața palidă ne-a spus adevărul. Noi știm că Winnetou l-a adus încoace pe Inda-nișo și că a fugit apoi peste Avat-hono, adică Rio Grande. Dar o să-l găsim, o să-l prindem și o să-l legăm la stâlpul caznelor. Mai știm că Inda-nișo e rănit la braț și la picior. Știm chiar și locul unde stă ascuns.

— Dacă-i așa, atunci spune-mi și mie locul.

— Cobori de aici pe două scări, în casă, până dai de o trecătoare îngustă, lungă, cu o mulțime de uși pe amândouă părțile. Deschizi ultima ușă pe stânga și acolo zace Inda-nișo. N-are putere nici să se dea jos din pat.

— Fața palidă te-a mințit. În locul acela n-ai să găsești nici un apaș.

— Atunci lasă-ne să coborâm și să vedem cine spune adevărul: tu sau fața aceea palidă.

— Asta n-am s-o îngădui, firește. Casa e deschisă numai pentru oamenii care vin aici cu voia stăpânului, nu și pentru cei care năvălesc cu dușmănie asupra ei.

— Cuvintele tale dau de înțeles că apașul se află totuși aici. „Biberul alb“ ne-a poruncit să i-l aducem și vom împlini porunca.

— Te înșeli și acum. Dacă nu te las să intri, n-o fac pentru că apașul ar fi aici, ci pentru că pretenția ta mă jignește. Când Old Death vă spune că ați fost mințiți, trebuie să-l credeți. Dar dacă vreți, totuși, să intrați cu de-a sila, mă rog, n-aveți decât! Încercați! Nouă ne ajunge un singur om ca să apărăm intrarea! Stând

jos, pe scară, omul nostru poate împuşca pe oricine ar îndrăzni să coboare. V-aţi urcat aici, sus, ca nişte vrăjmaşi. De aceea nu vă dau drumul. Întoarceţi-vă jos, la poartă, şi rugaţi prieteneşte să vă deschidem. Atunci vă vom primi şi noi ca prieteni!

— „Bătrâna moarte“ ştie să dea sfaturi foarte bune, dar care nu se potrivesc pentru noi. Dacă n-ai nimic pe cuget, lasă-ne să intrăm. Dacă nu, atunci stăm aici şi trimitem un om să aducă întreaga oaste a comanşilor. Veţi fi nevoiţi să ne lăsaţi înăuntru.

— Nicidecum! O mie de comanşi de-ar veni, tot numai câte unul poate să treacă, iar noi îi vom ucide pe rând. De altfel, nici trimisul tău n-o să facă vreo ispravă; cum se depărtează de zid şi iese în bătaia puştii mele, îl şi culc la pământ. Eu vă sunt prieten, dar pentru că aţi venit cu gânduri de vrăjmăşie, n-am să vă cruţ defel.

În tot timpul discuţiei, puştile noastre erau îndreptate asupra indienilor. Deşi izbutiseră să escaladeze zidul şi să se caţăre până pe platformă, aceştia se aflau totuşi în dezavantaj faţă de noi — lucru de care îşi dădea seama şeful. De aceea începu iarăşi consultaţiile cu ai lui. Ce-i drept, nici poziţia noastră nu era de invidiat. Old Death se scărpină după ureche şi zise:

— Încurcată treabă, zău aşa! Prudenţa ne cere să nu-i tratăm cu ostilitate. Dar dacă-i aduc şi pe ceilalţi împotriva noastră, atunci o păţim! Da, da, ar fi bine să-l ascundem pe apaş, pentru ca dumnealor să-l caute fără nici un rezultat! Mă tot gândesc la casa asta, pe care o cunosc la perfecţie, şi nu văd nici o ascunzătoare ca lumea.

— Să-l scoatem afară — propusei eu.

— Afară? râse bătrânul. Sunteţi într-o ureche, sir? Cum să-l scoatem?

— Ați uitat cele două uși secrete? Sunt în spate, pe când comanșii stau în fața casei și nu pot observa nimic. Îl duc eu afară, în tufărișul de pe mal; să rămână acolo până se depărtează primejdia.

— Știți că nu-i rea ideea! admise Old Death. Nici nu m-am gândit la ușile din dos. Dar ce ne facem dacă au postat afară o santinelă?

— Asta nu cred. Numărul lor nu trece cu mult peste cincizeci. Dintre aceștia, unii au trebuit să rămână lângă cai, dincolo de zid. Greu de presupus ca să fi rânduit oameni și în spatele casei.

— Bine, hai să încercăm, sir. Preluați sarcina, împreună cu unul din peoni. Noi vom avea grijă ca indienii să nu vă observe când coborâți și să nu sesizeze lipsa dumneavoastră. S-ar putea ca și doamnele să vă ajute; după ce ieșiți pe ușă, să împingă la loc dulăpiorul.

— Mai am o propunere: Ce-ar fi să le instalăm pe doamne în odaia rănitului? Comanșii vor crede că acolo stau într-adevăr femeile și că nu e vorba de nici un indian.

— Foarte just! observă senor Atanasio. E nevoie numai de niște cuverturi și de hamacurile din odăile soției și nepoatei mele. Cârlige se află peste tot. Doamnele să se culce, iar dumneavoastră căutați o ascunzătoare pentru apaș; cel mai bine ar fi să-l duceți nițel mai la vale de locul unde v-ați îmbăiat adineauri. O mulțime de petunii în floare atârnă acolo până deasupra apei; acolo veți găsi și barca noastră. Culcați-l pe apaș în barcă și n-o să-l descopere nimeni. Luați-l și pe Petro cu dumneavoastră. Până vă întoarceți, îl ținem pe comanș aici; apoi îl lăsăm să intre în casă.

Împreună cu peonul căruia îi zicea Petro, coborâi scara până jos, unde femeile așteptau îngrijorate desfășurarea evenimentelor. Aflând care-i situația, se ară-

tară gata să ne ajute. Aduseră chiar ele cuverturile și hamacurile. Apoi îl înfășurai pe apaș într-o pătură. La vestea că e căutat de comanși, „Omul bun" rosti anevoie:

— Inda-nișo a văzut multe ierni și zilele lui sunt numărate. De ce bunele fețe palide să-și pună în joc viața din pricina lui? Mai bine să-l ucidă și să-l predea comanșilor. Ascultați-i rugămintea!

Refuzai ideea, clătinând doar energic din cap. Apoi îl scosei în coridor. Dădui la o parte dulăpiorul, ieșii cu rănitul și-l dusei fără nici o greutate până dincolo de zid.

Până atunci nimeni nu ne observase. Arbuștii ne serviseră de camuflaj. Însă mai departe, către râu, se întindea o fâșie de teren neacoperit, pe care trebuia s-o tăiem de-a latul. Prudent, mă uitai de după rămurиș dacă nu se află nimeni prin apropiere. Spre marea mea dezamăgire, zării un comanș care ședea ghemuit lângă sulița, tolba și arcul lui. Supraveghea zidul din spatele casei. Această împrejurare părea să ne dea peste cap întregul plan.

— Trebuie să ne întoarcem, senor — zise peonul după ce i-l arătasem pe indian. Am putea, ce-i drept, să-l omorâm, dar ne-am atrage răzbunarea celorlalți.

— Nu-l omorâm în nici un caz. Poate găsim o soluție mai bună: îl scoatem de-aici, îl ademenim în altă parte.

— Dar nu văd cum s-o facem. Santinela nu-și părăsește postul fără ordin.

— Am eu un plan care ne poate salva. Tu ascunde-te aici, iar eu îi voi atrage atenția asupra mea. Când mă observă, fac pe speriatul și o iau la fugă. Firește că dânsul se va lua după mine.

— Sau va trage cu arcul.

— Mă rog, trebuie să risc.

— Să nu riscați, senor! E prea periculos! Comanșii trag cu arcul cum tragem noi cu pușca, la sigur. Ca să fugiți, trebuie să-i întoarceți spatele, și nu vă puteți feri de săgeată.

— Sar în apă și înot pe spate; atunci văd cum țintește și mă dau repede la fund. El, închipuindu-și că plănuiesc ceva împotriva comanșilor, va grăbi, probabil, înot după mine. Și pe urmă, pe malul celălalt, mă descurc eu; îi izbesc un pumn și gata. Până mă întorc stai aici, nu-ți părăsi locul! Adineauri mă scăldam, am văzut locul acela cu petuniile. Știu și unde se află barca. O trag eu până aici.

Peonul se strădui cât putu să mă abată de la ideea mea — dar cum era să-l ascult dacă nu vedeam altă soluție ca să ne îndeplinim misiunea! Plecai, așadar. Pentru a deruta santinela, mă strecurai mai întâi printre tufișuri, pe lângă zid, ivindu-mă apoi de după colț. Comanșul nu mă zări numaidecât. Abia mai pe urmă își îndreptă privirea spre mine și sări ca ars. Îmi întorsei pe jumătate fața, ca să nu fiu recunoscut mai târziu. Omul strigă, mă somă — dar nu-i dădui ascultare. Atunci apucă arcul, scoase din tolbă o săgeată și ochi. Câteva salturi — și ajunsei pe mal, înainte ca el să tragă. Sării în apă și cârmii, pe spate, spre malul opus. Imediat ajunse și comanșul pe mal. Mă zării și trase cu arcul. Eu mă scufundai pe moment. Săgeata nu-și atinse ținta. Când ieșii iarăși la suprafață, îl văzui pe comanș cum pândește, ghemuit pe mal. Își dădea seama că nu m-a rănit. Altă săgeată nu avea, fiindcă nu-și luase tolba. Atunci lepădă arcul și sări în apă. Era exact ceea ce prevăzusem. Pentru a-l înșela, mă prefăcui că sunt un prost înotător și îl lăsai să se apropie. Apoi mă dădui la fund și înotai cât putui de repede în josul râului. Când mă ridicai din nou, eram în imediata apropiere a malu-

lui. Comanșul, mult mai sus, departe, se ținea pe apă și aștepta să ies la vedere. Acum aveam avansul dorit. Înotai deci spre mal, mă săltai pe uscat și fugii printre copaci, de data asta în susul apei. La un moment dat, zării un arbore al vieții, solid de tot și acoperit cu mușchi. Îl depășii în fugă și apoi, ocolind, mă întorsei iarăși, pitindu-mă în dosul trunchiului său masiv. Astfel așteptam ivirea indianului care, fără îndoială, grăbea pe urmele mele. Iată-l că sosește, cu sufletul la gură, șiroind de apă — ca și mine, de altfel — gâfâind și cu ochii ațintiți asupra urmelor. Trece prin dreptul meu, cu privirea în pământ, iar eu — în vârful picioarelor — după el. Respirația grea îl împiedică să-mi audă pașii.

Făcând câteva salturi îl ajunsei și-l pusei la pământ. Apoi îngenunchind lângă el, îl apucai de beregată și omul se liniști.

Nu departe se afla un platan frânt, culcat. În direcția râului, apa trecea la vreo doi coți sub crengile lui veștede. Copacul acesta îmi oferea o cale minunată ca să ajung iarăși la râu, fără a lăsa nici o urmă. Mă săltai pe trunchiul lui, alergai așa o bucată și sării apoi în apă. Drept în față, pe celălalt mal, străluceau petuniile. Înotai într-acolo, dezlegai barca și vâslii spre locul unde aștepta Petro, peanul, cu apașul rănit. Prinsei iarăși barca de o rădăcină și sării pe mal. Trebuia să ne grăbim, să terminăm toată operația până comanșul își va fi venit în fire. Îl culcarăm pe Inda-nișo în barcă, după ce-i încropirăm un așternut bunicel din pături și din propriile-i veșminte.

Peonul se întoarse numaidecât la zid. Eu mânai barca până sub petunii, o legai bine și apoi, înot, făcui cale întoarsă. Pe când îmi storceam hainele de apă și le îmbrăcam din nou, tot scrutam cu privirea malul opus. Mă interesa dacă indianul își revenise și dacă nu cumva

observase apariția noastră. Dar, nimic. Omul nu era nicăieri de văzut.

Intrarăm în casă prin ușa secretă. Totul nu durase decât un sfert de oră. Senora îmi oferi alte haine, uscate, și astfel puteam să-i râd în nas oricărui comanș care ar fi îndrăznit să afirme că eu, inocentul, am fost pe afară, sau, mai ales, că am făcut o partidă de înot.

Femeile se tolăniră în hamacurile lor, iar noi urcarăm iarăși pe platformă, fără să uităm, bineînțeles, puștile.

Sus, tratativele mai continuau. Old Death susținea punctul de vedere că percheziționarea casei ar fi o insultă grea pentru el și pentru *haciendero*. După ce-l informai repede că apașul e pus în siguranță, bătrânul *westman* catadicsi să cedeze încet-încet și, până la urmă, declară că va permite unui număr de cinci comanși să se convingă cu ochii lor că Inda-nișo nu se află în casă.

— De ce numai cinci? întreba șeful. Nu suntem egali cu toții? Lucrăm toți laolaltă. Old Death poate avea încredere în noi. N-o să ne atingem de nimic, nici de cel mai mărunt lucru.

— Bine! Să vedeți și voi cât de largi suntem la inimă. Puteți intra toți: toată lumea să se convingă de adevăr. Dar vă cer, la rândul meu, să depuneți armele și să ne dați dreptul de a reține și pedepsi pe cei care s-ar atinge de vreo persoană sau de vreun obiect fără permisiunea noastră.

Comanșii se sfătuiră între ei și, în cele din urmă, căzură de acord. Își lepădară arcurile, tolbele, cuțitele și urcară apoi în șir, unul după altul.

Încă înainte de a mă fi depărtat cu Petro, slujitorii *vaqueros*, înarmați și călare pe cai buni, se postaseră afară, în câmp, cu privirile ațintite în sus, spre noi. Așteptau semnalul stăpânului și deocamdată păreau liniștiți.

Din cei paisprezece câți eram, numai *haciendero* și Old Death urmau să-i conducă pe comanși prin încăperile casei. Doi oameni rămaseră pe platformă, iar două grupuri de câte cinci păzeau înăuntru, cu armele în mâini, ambele coridoare, pentru a preîntâmpina orice excese din partea pieilor-roșii. Eu mă aflam pe coridorul de jos, în fața odăii unde zăcuse apașul. Comanșii se duseră de-a dreptul acolo. Old Death deschise ușa. Se citea pe chipurile indienilor cât de convinși erau că-l vor găsi pe Inda-nișo. Dar în locul lui dădură de cele două femei culcate în hamacuri și citind.

— Iuf! exclamă conducătorul. Aici sunt femei!

— Întocmai! râse Old Death. Dac-ar fi după minciunile cu care v-a îmbrobodit fața aceea palidă, ar trebui să-l găsiți aici pe apaș. Poftiți, căutați-l! Intrați!

Privirea comanșului făcu ocolul camerei. Apoi omul răspunse:

— Un războinic nu intră în wigwamul femeilor. Aici nu e nici un apaș. Ochiul meu l-ar zări.

— Atunci căutați în celelalte odăi!

Dură mai bine de o oră până ce indienii terminară percheziția. Văzând că nu găsesc pe nimeni, o luară iar de la început. Femeile izbutiră să părăsească odaia, iar comanșii cotrobăiră peste tot cu cea mai mare atenție. Se ridicară chiar cuverturile și saltelele, deși acestea erau întinse de-a dreptul pe podea. Cercetară și dușumeaua, dacă n-are cumva vreo deschizătură. În fine, se convinseră că apașul nu se află în *estanzia*.

Când șeful se dădu bătut, Old Death îl mustră:

— Eu v-am spus adevărul și nu m-ați crezut. Ați avut mai multă încredere într-un mincinos decât în mine, care sunt prieten cu comanșii. Să știți că la prima ocazie am să mă plâng căpeteniei voastre, „Biberul alb".

— Dacă fratele meu alb vrea să-l vadă, poftească împreună cu noi.

— Nu pot. Calul mi-e obosit. Ar fi să plec abia mâine dimineață. Or, războinicii comanșilor vor trebui să plece încă astăzi de-aici.

— Ba rămânem. Soarele dă în asfințit și nu ne convine să călărim noaptea. Vom porni în zori; atunci fratele meu poate să ne însoțească.

— Bine! Dar nu plec singur. Mai am patru tovarăși.

— Vor fi și ei bineveniți la „Biberul alb". Frații mei ne vor îngădui să petrecem noaptea în preajma casei.

— N-am nimic împotrivă — răspunse mexicanul. V-am mai spus că sunt prieten cu toți oamenii roșii care vin la mine cu gânduri pașnice. Și, drept dovadă, vă dăruiesc și o vită ca s-o tăiați. Puteți să aprindeți focul și să puneți carnea la fript.

Această promisiune făcu o deosebită impresie asupra comanșilor. Acum erau pe deplin convinși că ne făcuseră o nedreptate. De aceea se purtau cât se poate de frumos. Desigur că, în bună măsură, trebuie să fi contribuit la această schimbare de atitudine și prestigiul de care se bucura printre ei Old Death. Într-adevăr, nu se atinseră de nici un lucru și părăsiră casa fără măcar să fie somați. Scările erau lăsate și poarta deschisă. Câțiva peoni înarmați rămaseră de gardă pe platformă. În ciuda comportării prietenești a comanșilor, vigilența nu era de prisos.

Noi, ceilalți, coborârăm în urma lor, iar slujitorii *vaqueros* primiră ordin să prindă o vită. Caii comanșilor așteptau în fața casei, dincolo de zid. Erau păziți de trei războinici. O santinelă a pieilor-roșii veghea în spatele casei. Toți oamenii aceștia fură numaidecât rechemați din posturi. Printre ei se afla și comanșul pe

care-l ademenisem până dincolo, pe malul opus. Veșmintele lui, foarte sumare, erau încă ude. Întors la postul său, nu avusese încă prilejul să raporteze cele întâmplate. Acum se apropie de șef și-i vorbi, având grijă ca noi, albii, să nu auzim nimic. Părea să-și fi încheiat raportul, când dădu cu ochii de mine. Vopsit cum era, nu observai vreo schimbare pe fața lui, dar văzui că gesticulează furios. Arăta spre mine și-i striga superiorului său niște vorbe neînțelese. Șeful mă privi cu ochi injectați și veni mai aproape:

— Albul acesta tânăr a trecut adineauri prin apă. L-a doborât el oare pe războinicul meu?

Old Death interveni imediat, interesându-se ce anume vrea să spună indianul. Acesta îi relată cele petrecute, la care bătrânul *westman* se porni pe un râs grozav.

— Războinicii roșii par să nu se descurce prea bine când e vorba de chipurile albilor. Mă întreb chiar dacă omul pe care l-a văzut fiul comanșilor a fost într-adevăr un alb.

— A fost un alb! răspunse hotărât santinela. Chiar ăsta de aici! L-am văzut când înota pe spate. Era îmbrăcat în hainele astea albe.

— Așa! Vasăzică a înotat cu hainele pe el? Văd că ale tale sunt ude leoarcă. Înseamnă că și ale lui ar trebui să fie la fel. N-ai decât să le pipăi și ai să vezi că sunt uscate.

— S-a strecurat în casă și a îmbrăcat altele.

— Și pe unde naiba să fi intrat? Nu stăteau oare străjile voastre la poartă? Nimeni nu poate urca sau coborî din casă fără scară. Or, acolo pândea toată ceata voastră de războinici. Și atunci, cum ar fi reușit tânărul meu tovarăș să se plimbe pe afară?

Trebuiră să recunoască și ei justețea raționamentului,

iar paznicul păcălit se resemnă și el în cele din urmă. Ultima umbră de îndoială o risipi *haciendero,* afirmând că de câtva timp bântuie prin împrejurimi o bandă de hoți de cai și că, desigur, omul cu pricina face parte din această bandă. Misterios rămânea doar faptul că nu exista nici o urmă care să indice pe unde dispăruse individul.

Pentru a dezlega enigma, șeful, împreună cu santinela în cauză și cu alți războinici, porni călare prin vad și apoi către locul unde se petrecuse tărășenia. Noroc că se înserase și o cercetare atentă nu mai era posibilă. Vicleanul de Old Death mă pofti la plimbare de-a lungul malului. Cu ochii țintă la călăreții de pe malul opus, prefăcându-ne că nu avem alt scop decât să-i urmărim cu privirea, ne depărtarăm agale și ne oprirăm lângă petunii. Acolo, bătrânul *westman* vorbi încetișor, ca să nu-l audă decât omul din barcă:

— Aici e Old Death și tânăra față palidă care l-a adus încoace pe Inda-nișo. Oare cinstita căpetenie a apașilor îmi recunoaște glasul?

— Da — se auzi răspunsul abia șoptit.

— Comanșii cred, în sfârșit, că „Omul bun" nu se află aici. Ei vor pleca în zori. Va putea fratele meu alb să mai rămână atâta vreme în barcă?

— Apașul va răbda. Răcoarea apei îl înviorează, frigurile i-au trecut. Dar aș vrea să știu cât mai rămâne aici Old Death cu tovarășii lui.

— Plecăm mâine, o dată cu comanșii.

— Iuf! De ce se însoțește prietenul meu alb cu dușmanii noștri?

— Căutăm niște oameni care se află acum la ei.

— Dar pe războinicii apașilor nu-i veți vedea?

— S-ar putea să-i întâlnim, firește.

— Atunci, îngăduiți-mi să-i dau ceva tânărului războinic care și-a primejduit viața pentru mine. E vorba de un totem pe care, arătându-l, va fi totdeauna binevenit în mijlocul apașilor. Old Death e un om iscusit și încercat; câinii de comanși nu-l vor prinde dacă, după lăsarea nopții, îmi va aduce o bucată de piele albă și un cuțit; iar în zori poate să vină iarăși ca să-i dau totemul pe care-l voi pregăti.

— Îți voi aduce pielea și cuțitul. Mai dorești ceva?

— Nu. Apașul e mulțumit. Fie ca bunul Manitu să vegheze pururea căile lui Old Death și ale tânărului prieten alb!

Ne înapoiarăm. Nimeni nu observase absența noastră de un minut. Bătrânul *westman* îmi lămuri gestul apașului:

— Se întâmplă foarte rar ca un alb să capete un totem de la o căpetenie indiană. Aveți baftă, sir. „Manuscrisul" acesta al lui Inda-nișo poate să vă fie de mare folos.

— Vreți, într-adevăr, să-i procurați pielea și cuțitul? Dacă vă prind comanșii, v-ați ars și dumneavoastră, și apașul! S-a zis cu amândoi.

— Aș! Mă credeți un școlar neisprăvit? Știu eu ce se poate, și ce nu.

Conducătorul comanșilor se întoarse fără nici o ispravă. Urma nu mai putea fi recunoscută.

Seara trecu fără alte întâmplări, noaptea la fel. În zori mă trezi Old Death. Îmi dădu un pătrățel de piele tăbăcită, albă. O întorsei pe ambele fețe și nu descoperii decât pe partea netedă niște crestături subțiri, ce-mi păreau fără însemnătate.

— Acesta-i totemul? întrebai. Nu văd nimic extraordinar.

— Nici nu-i nevoie să vedeți. Arătați-l primului apaș care vă iese în drum și vă veți lămuri. Aveți în mână o comoară. Mesajul de pe totem e deocamdată invizibil, deoarece „Omul bun“ nu a avut vopsele la dispoziție. Dar orice apaș poate colora crestăturile și atunci iese la iveală desenul cu tot tâlcul lui. Vă conjur, însă, nu-l lăsați cumva pe mâna vreunui comanș! Vă veți demasca numaidecât ca prieten al apașilor. Și acum, haide, îmbrăcați-vă și coborâți. Peste puțin comanșii vor fi gata de plecare.

Indienii tocmai își amețeau stomacul cu rămășițele fripturii din ajun. Apoi își duseră caii la adăpat, din fericire hăt-dincolo de ascunzătoarea apașului. Apăru și *haciendero* cu cele două femei, bucuroase că scăpaseră de primejdie.

Când slujitorii aduseră caii noștri, senor Atanasio clătină din cap și rosti către Old Death:

— Aceștia nu sunt cai potriviți, senor. Știți ce înseamnă, nu-i așa, un cal bun. Domnul Lange și fiul său, ca și negrul, de altfel, nu mă privesc. Dar dumneavoastră îmi sunteți vechi prieten. Și văzând cât îl îndrăgiți pe acest tânăr senor, mărturisesc că mi-a devenit și mie simpatic. Veți primi amândoi niște cai mai cumsecade.

Întâmpinarăm cu satisfacție oferta mexicanului. La porunca lui, slujitorii prinseră doi cai, pe jumătate sălbatici, cu care îi înlocuirăm pe-ai noștri. Apoi ne luarăm rămas bun de la gazde și plecarăm în tovărășia comanșilor.

Soarele încă nu se ridicase deasupra orizontului că și trecurăm peste Elm-Creek și ne continuarăm galopul spre vest. Noi, cinci la număr, călăream în față, împreună cu șeful comanșilor; trupa venea în urmă. Mă simțeam mereu în nesiguranță; îmi era de parcă din

clipă în clipă m-aș fi putut pomeni cu o suliță sau cu o săgeată în spate. Acești indieni, pe caii lor mărunți, slabi, zbârliți și totuși atât de rezistenți, acești indieni, zic, cu armele, vopselele și întreg felul lor de a se purta, nu aveau darul să-mi inspire prea multă încredere. Dar împărtășindu-i lui Old Death îndoielile mele, acesta mă liniști. Încă nu venise până atunci vorba nici de momentul, nici de locul unde urma să ne întâlnim cu grosul trupelor. Abia acum aflarăm că acestea nu se opriseră așteptând întoarcerea detașamentului. Șeful de lângă noi primise, de fapt, ordin să pună mâna pe „Omul bun" și să-l trimită în spatele comanșilor sub paza a zece războinici. Acolo, prizonierul avea să fie ucis la stâlpul torturii. Ceilalți patruzeci de oameni din detașament trebuiau să se îndrepte spre Rio Grande și să ajungă din urmă grosul trupelor. „Biberul alb", aflând de la Gibson că Winnetou traversase râul și bănuind că acesta va da alarma printre apași, socotise necesar să se deplaseze cu toată viteza ca să-i surprindă pe dușmani înainte de a-și fi luat măsurile de apărare. Pentru noi țelul principal era să ajungem în tabăra comanșilor și să-l găsim pe Gibson.

După vreo două ore sosirăm în punctul unde detașamentul celor cincizeci de războinici se despărțise de grosul trupei. În direcția sud, la Rio Grande, se afla trecătoarea Eagle cu fortul Duncan pe care comanșii trebuiau să-l evite. După alte două ore dădurăm în sfârșit peste ceva iarbă săracă; deșertul Nueces rămase îndărătul nostru. Urmele după care ne orientam mergeau în linie dreaptă, fără nici o încrucișare cu alte urme. Aceasta însemna că trupa comanșilor trecuse neobservată de nimeni. Pământul se colora treptat într-un verde intens și, în fine, zărirăm la apus pădurea. Ajunsesem deci în apropierea lui Rio Grande del Norte.

— Iuf! făcu uşurat conducătorul comanşilor. Nu ne-am întâlnit cu nici o faţă palidă; prin urmare, putem să trecem numaidecât apa. Câinii de apaşi se vor pomeni în curând cu noi şi vor urla de spaimă.

Călărirăm câtva timp la pas pe sub platani şi ulmi, pe sub frasini şi arbori de cauciuc, până atinserăm malul râului. „Biberul alb“ era un comandant şi călăuză pricepută. Urmele, deşi străbătuserăm câteva mile, duceau exact până în dreptul unui vad. Acolo albia lui Rio Grande era foarte largă, apa, în schimb, săracă. Din loc în loc se iveau bancuri de nisip moale, afânat, în care uşor te puteai împotmoli. Semnele arătau că aici, pe mal, poposiseră comanşii în cursul nopţii. Era de presupus că au pornit, ca şi noi, devreme — dar fără să se poată deplasa cu aceeaşi viteză, dat fiindcă intraseră pe un teritoriu cutreierat de patrulele apaşilor. Această împrejurare impunea măsuri de precauţie care, la rândul lor, încetineau deplasarea. Se vedea că şi trecerea râului o realizaseră cu foarte multă prudenţă. Numeroase urme de paşi arătau că o seamă de războinici descălecaseră pentru a cerceta înşelătoarele bancuri de nisip. Locurile de aceea fuseseră marcate cu crengi înfipte în fundul albiei. Pentru noi era mai lesne să trecem dincolo; n-aveam decât să ne luăm după semnele lor. Bancurile de nisip despicau apa în mai multe şuvoaie pe care caii noştri le trecură înot. Dincolo, traversarăm o fâşie îngustă de teren bogat în arbori şi mărăciniş, după care dădurăm de iarbă şi, în sfârşit, iarăşi de nisip. Ne aflam în ţinutul dintre Rio Grande şi Bolson de Mapimi, unde indienii făceau dese incursiuni. Era o întindere largă, nisipoasă, punctată pe alocuri de nişte oaze de cactuşi. O urmă clară străbătea şesul în direcţia vest cu o vagă deviere spre sud. Dar mă înşelasem serios crezând că vom ajunge până-n seară

la tabăra comanșilor. Nisipul răscolit de copitele cailor și aruncat departe îndărăt dovedea că trupa comanșilor călărise în galop forțat. Către prânz depășirăm un lanț de dealuri joase, după care ne aștepta iar aceeași monotonie netedă, fără viață.

Nu puteam să nu admir rezistența cailor indieni. Deși trecuse mult de amiază, totuși animalele nu dădeau nici un semn de oboseală. Caii celor doi Lange și al negrului călcau mai anevoie. Al meu, însă, și al lui Old Death ne demonstrau că făcusem un schimb excelent.

La primul scăpătat al soarelui, deslușirăm, spre mirarea noastră, că urmele coteau brusc în altă direcție. Cu un sfert de ceas mai înainte, tăiaserăm drumul dintre San Fernando și Baya; acum însă urma o lua spre sud-vest. De ce? Căutam motivul. Old Death ne lămuri și de astă dată. Semnele arătau că aici comanșii făcuseră o haltă. Într-un anume punct, urmele a doi călăreți, venind dinspre nord, se întâlneau cu cele ale indienilor. Old Death descălecă, le cercetă cu atenție, și zise:

— Aici doi călăreți, desigur, tot indieni, le-au ieșit în drum comanșilor. Se vede că le-au adus o veste care i-a silit pe războinicii „Biberului alb" să-și schimbe direcția. Nu ne rămâne decât să ne-o schimbăm și noi.

Conducătorul comanșilor descălecă la rândul lui și, examinând urmele, confirmă părerea lui Old Death. O luarăm, așadar, spre sud. Călărirăm întruna cât mai deslușeam urmele: eram decișI să mai străbatem până la căderea nopții o bună parte de drum. Chiar și pe înserate încă se mai puteau distinge amprentele copitelor. Apoi nu mai deosebirăm nimic. Eram gata să ne oprim. Dar calul meu, umflându-și nările, necheza mereu și ne îndemna înainte. Simțise, probabil, apă. Îi făcui hatârul și, peste câteva minute, poposirăm într-adevăr pe malul unui râu.

După atâta drum și osteneală sub dogoarea soarelui, apa era un dar neprețuit pentru oameni și cai. Ne aleserăm apoi un loc de popas. Comanșii rânduiră santinele, și caii, puși sub pază bună, se apucară de păscut. Noi, albii, ne gruparăm laolaltă. Old Death se cufundă în tot soiul de calcule, încercând să stabilească denumirea râului la care ajunsesem în chip neprevăzut. Până la urmă, trase concluzia că ar fi râul Morelos care se varsă lângă fortul Duncan în Rio Grande.

Dimineața, cercetările ne arătară că ne aflăm lângă un curs de apă frumos, pitoresc, pe care, nu departe de noi, comanșii îl traversaseră înot. Îl trecurăm și noi, continuându-ne apoi drumul pe urmele comanșilor. Spre amiază, aceștia își schimbară direcția către vest, spre niște munți pleșuvi. Old Death avea o mină îngândurată. Întrebându-l ce are, bătrânul *westman* mărturisi:

— Nu-mi place istoria asta. Nu înțeleg cum de s-a vârât „Biberul alb" tocmai aici. Știți cum se cheamă ispititorul ținut din fața noastră?

— Da, Bolson de Mapimi.

— Și cunoașteți acest deșert?

— Nu.

— Mapimi, domnule, e un adevărat mușuroi de triburi sălbatice, renumite încă din timpuri vechi pentru jafurile pe care le săvârșeau în regiunile megieșe. Dar să nu credeți că e vorba de un pământ fertil care ar favoriza existența atâtor oameni. S-a făcut de mult constatarea că ținuturile sterpe constituie puncte de pornire ale migrațiunii popoarelor. De triburile acestea, care locuiesc sus pe platou, prin văgăuni ca și în văile din jur, nu te poți apropia. Știu precis că acolo s-au stabilit și numeroase hoarde de apași. Dacă intenția comanșilor e să-i atace, atunci le plâng de milă, nu apașilor, ci comanșilor. Apașii cutreieră regiunea dintre Rio del

Norte și Rio Pecos, și controlează întregul ținut din nord-vest până dincolo de Gila. Prin urmare, comanșii pot cădea într-o capcană din care să n-aibă șanse de scăpare.

— Vai! Atunci cădem și noi!

— Da, numai că nu prea văd de ce ne-am teme. Noi nu le-am făcut nici un rău apașilor. S-ar cuveni, deci, să ne trateze fără dușmănie. La nevoie, totemul dumneavoastră își va face efectul.

— N-ar trebui să-i prevenim pe comanși?

— Dacă vreți să încercați, poftim! Zi-i prostului că-i prost, că tot nu te crede. Adineauri i-am mărturisit șefului părerea mea. Și știți ce-a făcut? S-a răstit la mine. Cică el trebuie să meargă pe urmele „Biberului alb", iar noi, dacă nu ne convine, n-avem decât s-o apucăm în altă parte!

— Urât din partea lui!

— Într-adevăr, comanșii nu frecventează cursuri de bună-cuviință și de conversație. Dar să vedem ce ne mai așteaptă. M-aș mira dacă acolo sus nu se clocește ceva împotriva noastră. Granița, mă rog, am trecut-o. Faptul s-a consumat. Însă dacă și cum ne vom întoarce, astea sunt lucruri scrise într-o carte pe care n-am citit-o încă...

4. PRIN MAPIMI

Fusesem convins că voi pune mâna pe Gibson încă în Statele Unite. Și iată că eram nevoit să-l urmăresc tocmai în Mexic, și încă în cea mai primejdioasă dintre regiuni. Drumul ce m-ar fi dus la Chihuahua atinge nordul acelei pustietăți numită Mapimi și trece îndeosebi prin câmp deschis. Dar acum trebuia să ne îndreptăm spre sud, unde se anunțau primejdii extrem de serioase. Gândurilor sumbre li se adăugau oboseala trupului de care nici comanșii nu mai erau cruțați. Încă de la *Hacienda del Caballero* o ținuserăm mereu într-un ritm cât se poate de intens. Comanșii își epuizaseră rezervele de pastramă, în timp ce noi mai dispuneam de foarte puține provizii din cele oferite nouă de *haciendero*. Terenul urca mereu în pantă. Atinseserăm și munții pe care îi observasem de departe la amiază: niște coloși de piatră, fără pic de vegetație. Trecurăm printre munți, păstrând mereu direcția sud. Între povârnișurile abrupte soarele dogorea și mai tare decât pe câmp. Caii înaintau din ce în ce mai greu. De altfel, după cum arătau urmele, și grosul trupei comanșilor călărise pe aici foarte încet. Deasupra noastră se roteau vulturii, însoțindu-ne ore întregi, de parc-ar fi așteptat să cădem istoviți și să le oferim un ospăț regal.

Deodată, pe când coteam după o stâncă, orizontul se întunecă spre miazăzi. Acolo parcă se înălțau niște munți împăduriți și caii, ca și cum ar fi simțit apropierea acestora, grăbiră pasul. Old Death se înseninâ la față și vorbi:

— În sfârșit încep să-mi dau seama încotro ne îndreptăm! Cred că am ajuns în preajma lui Rio Sabinas care coboară din Mapimi. Dacă „Biberul alb“ și comanșii lui s-au hotărât să meargă în susul râului, înseamnă că mizeria s-a sfârșit. Chiar și în ținutul acesta nenorocit nu se poate ca, pe lângă un curs de apă, să nu crească iarbă și să nu fie pădure, poate chiar vânat. Hai să dăm pinteni cailor. Cu cât vor face eforturi mai mari, cu atât mai repede se vor odihni.

Urmele se îndreptau acum spre răsărit. Ajunserăm într-un defileu lung și îngust, care, lărgindu-se treptat, ne oferi din ce în ce mai clar priveliștea unei văi înverzite, străbătută de un firicel de apă. Ne repezirăm în goana mare până la pârâu și descălecarăm. La rândul lor, comanșii — chiar dac-ar fi preferat să mai rabde de sete — trebuiră să facă pe voia cailor. Dar nici nu se adăpostiră încă bine ultimii cai — că și pornirăm mai departe. Ceva mai încolo, pârâul se vărsa într-o apă mai mărișoară. Ne continuarăm drumul pe mal în sus, trecând printr-o văgăună cu pereți aproape verticali și năpădiți din loc în loc de buruieni. Apoi ajunserăm sub coasta unor dealuri verzi, a căror umbră ne odihni cât de cât ochii orbiți de soare. Între timp începu să se întunece. Trebuia să ne gândim la popas. Șeful comanșilor stărui să mai mergem o bucată până vom da de niște arbori. Îl ascultarăm. Caii — obosiți — se poticneau de pietrele din drum. Se făcu aproape noapte când, deodată, auzirăm un glas, un semnal, căruia șeful comanșilor îi răspunse cu mare bucurie. Ne oprirăm locului. Old Death plecă împreună cu șeful și se întoarse numaidecât:

— În fața noastră e tabăra comanșilor — ne informă el. Judecând după urme, n-aș fi crezut să-i întâlnim atât de repede. Se vede că nu s-au încumetat mai departe fără ca, mai întâi, să facă o recunoaștere a terenului. De

aceea s-au oprit aici și, încă la amiază, și-au trimis iscoadele care, probabil, nu s-au întors nici până acum. Se întâmplă! Curând vom zări focurile.

— Știam că într-o asemenea situație nu se aprind focuri de tabără — obiectai eu.

— Pesemne că terenul le-o permite. Bizuindu-se pe vigilența cercetașilor aflați în acțiune, ei sunt siguri că nu se găsește prin preajmă nici un dușman.

Pornirăm mai departe. De la capătul defileului observarăm într-adevăr vreo zece focuri arzând — ca de obicei în taberele indiene — cu flacără potolită. Tabăra se afla într-o vale închisă, circulară, ca o căldare. Nu exista nici pădure, nu se vedeau nici arbori izolați. Înălțimile, atât cât puteam deslușì prin întuneric, urcau prăvălatice jurîmprejur. Probabil că această poziție li se păruse indienilor mai avantajoasă și mai sigură.

Comanșii cu care sosiserăm o luară drept spre tabără, în timp ce noi urma să așteptăm până vom fi chemați. Trecu câtva timp până ce unul din războinici se întoarse, invitându-ne la căpetenia lor. „Biberul alb" ședea la focul din centrul taberei, flancat de doi bărbați, probabil războinici de frunte. Avea părul înspicat, lung și adunat într-un coc cu trei pene de vultur. Purta mocasini, pantaloni din postav negru, vestă și surtuc mai deschis la culoare. Alături odihnea o armă cu două țevi; la brâu purta un pistol învechit. Căpetenia tocmai se așezase la cină, dar, zărindu-ne, puse la o parte cuțitul și halca de carne. Friptura de cal răspândea un miros puternic. Prin preajmă se auzea murmur de izvor. Nici nu descălecarăm bine, că se și formă în jurul nostru un cerc larg de războinici, printre care se zăreau și câțiva albi. Caii noștri fură imediat duși în altă parte. Cum Old Death nu protestă deloc, însemna că faptul nu prezintă nici un pericol. Căpetenia și ceilalți doi se ridicară în picioare

venind în întâmpinarea lui Old Death. Îi strânseră mâna după obiceiul albilor, apoi Oyo-coltsa, adică „Biberul alb", vorbi solemn și amical:

— Fratele meu Old Death ne-a făcut o bucurie neașteptată. Cine-ar fi bănuit să-l întâlnească tocmai aici? Fie deci binevenit ca prieten în lupta noastră contra câinilor de apași.

Vorbise anume în jargonul acela amestecat, spre a se face înțeles și de noi. Old Death îi răspunse tot în jargon:

— Înțeleptul Manitu își călăuzește copiii, roșii sau albi, pe drumuri minunate. Fericit acela care întâlnește prieteni în cuvântul cărora poate avea încredere. Oare „Biberul alb" va binevoi să fumeze pipa păcii și cu însoțitorii mei?

— Prietenii tăi sunt și prietenii mei; oamenii pe care îi iubești se vor bucura și de dragostea inimii mele. Să se așeze lângă mine și să soarbă pacea din calumetul meu, căpetenia comanșilor.

Old Death luă loc. Noi îi urmarăm exemplul. Numai negrul se trase mai la o parte și se așeză pe iarbă. Indienii stăteau jur-împrejur, muți, nemișcați ca statuile. În ce-i privește pe albi, îmi era imposibil să le disting trăsăturile. Focul lumina prea slab.

Oyo-coltsa își desprinse calumetul de la gât, îl umplu cu tutun din punga atârnată la brâu și-l aprinse. Se repetă aproape identic ceremonia la care participasem în tabăra fiului său. Abia acum puteam fi siguri că nu trebuia să ne mai temem de vrăjmășia comanșilor.

Încă înainte de a pătrunde noi în tabără, șeful celor cincizeci de războinici îl informase pe „Biberul alb" în ce ne privește. Acum, căpetenia îl pofti pe Old Death să-i relateze personal cele petrecute. Bătrânul *westman* zugrăvi întâmplarea în așa fel, încât să nu provoace bănuieli împotriva noastră, nici împotriva lui senor Atanasio.

„Biberul alb“ își adună câtva timp gândurile, apoi rosti:

— Fratele meu e vrednic de crezare. Din cele istorisite de el, văd că nu umblă cu șiretlicuri. Dar și cealaltă față palidă trebuie crezută, pentru că mă întreb de ce i-ar minți pe războinicii comanși, de vreme ce minciuna l-ar duce la moarte. Albul acela se mai găsește aici, printre noi. Dacă ne-ar fi mințit, desigur că ar fi căutat s-o șteargă cât mai repede. Vasăzică, nu-mi rămâne decât să cred că unul din voi s-a înșelat.

Judecase foarte logic din punctul său de vedere. Old Death trebuia să fie atent. Nu era exclus ca „Biberul alb“ să mai trimită o ceată de războinici și să-l atace pe *haciendero* în timpul nopții! Cel mai bine ar fi fost să i se dea presupusei erori o explicație plauzibilă. Așa gândea și bătrânul *westman*. De aceea răspunse:

— Trebuie să fi fost o neînțelegere la mijloc. Eu, însă, în orice caz, nu m-am înșelat. Greșeala e de cealaltă parte. Fratele meu roșu știe doar că nu s-a găsit încă omul care să-l înșele pe Old Death!

— Atunci lămurește-mă cum s-au petrecut lucrurile!

— Mai întâi trebuie să-ți spun că însăși căpetenia comanșilor a fost dusă de nas.

— De cine? se interesă „Biberul alb“, devenind deodată foarte serios.

— Bănuiesc că a fost mințit de toți albii aceștia pe care îi adăpostește în tabără.

— Eu nu-mi plec urechea la o simplă bănuială. Vreau dovezi! Oamenii care mă mint după ce au fumat cu mine pipa păcii trebuie să piară!

— Așadar, pe lângă că le-ai întins o mână prietenească, ai fumat cu ei și pipa păcii? Să fi fost eu de față, te-aș fi prevenit. Uite, am să-ți dau dovada pe care

mi-o ceri. Spune-mi, al cui prieten te socoți? Nu cumva al președintelui Juarez?

Indianul răspunse cu dezgust:

— Juarez e un roșu care și-a părăsit neamul și datina. Stă în case de zid și trăiește ca și fețele palide. Eu îl disprețuiesc. Războinicii comanși și-au pus vitejia în slujba marelui Napoleon care le dă în schimb arme, cai și pături, ajutându-i în lupta cu apașii. Fețele palide pe care le adăpostesc sunt și ele de partea lui Napoleon.

— Vezi, tocmai asta-i minciuna cu care te-au îmbrobodit. Albii aceștia au trecut în Mexic ca să-l sprijine pe Juarez. Tovarășii mei sunt martori. Știi pe cine îl ocrotește părintele alb de la Washington?

— Știu, pe Juarez.

— Mai știi, desigur, că dincolo se recrutează pentru Juarez soldați, care sunt trimiși pe ascuns peste granită. Ei, în La Grange locuiește un mexican pe nume Cortesio. Noi doi l-am vizitat deunăzi, iar însoțitorii noștri i-au fost chiar vecini și prieteni. Omul acela ne-a spus-o pe șleau că face recrutări și că în ajunul sosirii noastre câțiva dintre albii care se află acum la tine intraseră în solda lui Juarez. În ce-i privește pe ceilalți, nu sunt decât militari travestiți care-i însoțesc pe recruți. Iată, așadar, că, mințit și înșelat, ai ajuns să fumezi pipa păcii cu oamenii lui Juarez, tocmai tu, care îl dușmănești atâta!

Ochii căpeteniei scânteiau de mânie. Dădu să vorbească, dar Old Death îl opri:

— Ascultă mai întâi până la capăt! După cum am spus, aceste fețe palide sunt ostași de-ai lui Juarez. Alaltăseară ei au tras la *hacienda* lui senor Atanasio, care ține cu Napoleon. Acesta tocmai primise vizita unui bătrân și vestit conducător francez. Dac-ar fi aflat cine-i musafirul, albii l-ar fi ucis. De aceea, omul a fost nevoit

să se prefacă bolnav și să se vâre în pat. Slujitorii lui Atanasio i-au vopsit repede fața ca să pară indian. Când fețele palide l-au văzut și au întrebat cum îl cheamă, li s-a spus că e un șef al apașilor, pe nume Inda-nișo.

„Biberul alb" ridică sprâncenele a mirare. Credea în povestea născocită de Old Death, dar mai stărui, totuși, din precauție:

— Și de ce Atanasio le-a spus tocmai acest nume?

— Pentru că apașii sunt de partea lui Juarez și astfel albii puteau fi convinși că „bolnavul" cu pricina e un prieten. Se mai adaugă faptul că francezul era bătrân și cărunt, deci se potrivea cu vârsta și înfățișarea lui Inda-nișo. Iată de ce i-au dat tocmai numele apașului.

— Iuf! Acum înțeleg. Acest senor trebuie să fie tare deștept, dacă a găsit în mintea lui asemenea răspuns. Dar unde era francezul când au sosit războinicii mei? Că doar nu l-au văzut!

— Plecase între timp. Așadar, faptul că Winnetou l-ar fi ascuns pe „Omul bun" la Atanasio nu e decât o poveste ticluită de nevoie. Iar albii au crezut-o. Pe urmă, întâlnindu-vă pe voi și știind cu cine sunteți, s-au dat și ei drept prieteni ai francezilor.

— Te cred, dar îmi trebuie o dovadă sigură că oamenii aceștia sunt cu Juarez. Altfel n-am cum să-i judec. Doar au fumat din pipa noastră!

— Repet că am să-ți dau și dovada. Trebuie să știi însă că, printre aceste fețe palide, se află doi inși pe care vreau să-i iau prizonieri.

— De ce?

— Sunt dușmanii noștri. De multă vreme ne ostenim caii pe urmele lor.

Era cel mai bun răspuns. Dacă Old Death s-ar fi apucat să depene toată istoria cu Gibson și William Ohlert,

n-ar fi obținut nici pe departe rezultatul la care îl conduseră aceste trei cuvinte: „Sunt dușmanii noștri".

Căpetenia declară imediat, fără ezitare:

— Dacă sunt dușmanii voștri, atunci, de îndată ce vom desface legământul, îi vom socoti și noi drept dușmani. Am să ți-i dau pe amândoi.

— Bine! Trimite dar după conducătorul fețelor palide: am să vorbesc cu el și vei înțelege numaidecât că e de partea lui Juarez.

Căpetenia făcu semn unui războinic și-i dădu ordinul cuvenit. Acesta plecă în grabă, se opri în fața unuia dintre albi și-i transmise invitația. Albul — un bărbat înalt, bărbos, cu trăsături soldățești — se apropie de noi.

— Ce doriți? întrebă el, măsurându-ne cu ochii întunecați, ostili.

Probabil că Gibson mă recunoscuse și îl prevenise asupra primejdiei. Eram curios cum se va descurca Old Death. Bătrânul, șiretul *westman* îl privi amical și vorbi cu cea mai aleasă politețe:

— Senor, îngăduiți-mi să vă salut din partea lui Cortesio din La Grange.

— Îl cunoașteți? întrebă repede omul, fără a bănui că mușcă dintr-o nadă extrem de primejdioasă.

— Firește că-l cunosc — răspunse Old Death. Suntem vechi prieteni. Din păcate, am sosit prea târziu ca să vă mai întâlnesc în casa lui, dar mi-a indicat direcția în care vă pot găsi.

— Așa? Înseamnă că sunteți într-adevăr buni prieteni. Și ce drum v-a indicat?

— Trecătoarea dintre Las Moras și Rio Moral, apoi peste Baya și Tabal spre Chihuahua. După cum văd, v-ați abătut însă nițel de la această rută.

— Da, pentru că ne-am întâlnit cu prietenii comanși.

— Prieteni? Cred, dimpotrivă, că e vorba de adversarii voștri!

Omul se afla într-o serioasă dilemă; tușea în sec, se lăsa ba pe un picior, ba pe altul și încerca să-i facă semne discrete lui Old Death, care se prefăcea însă a nu le observa. Bătrânul *westman* reluă:

— Dumneavoastră sunteți doar partizanii lui Juarez, în timp ce comanșii luptă de partea francezilor.

Acum, mexicanul deveni iarăși stăpân pe sine.

— Senor — răspunse el — vă înșelați. Și noi luptăm alături de francezi.

— Și-i însoțiți pe voluntarii care vin din Statele Unite în Mexic?

Da, însă pentru Napoleon.

— Așa? Vasăzică senor Cortesio lucrează pentru Napoleon?

— Firește. Pentru cine altul ar lucra?

— Eu cred că pentru Juarez.

— Nici gând!

— Bine! Vă mulțumesc pentru lămuriri, senor! Vă puteți întoarce la locul dumneavoastră.

Pe chipul omului zvâcni o undă de mânie. Să se lase tratat ca un subaltern de către un ins oarecare?

— Senor — exclamă el — cine v-a dat dreptul să-mi porunciți?

— V-am ordonat să vă retrageți, pentru că aici, la focul acesta, nu iau loc decât căpetenii și persoane de vază.

— Eu sunt ofițer!

— Al lui Juarez? întrebă repede Old Death, sărind în picioare.

— Da, adică al lui Napoleon, cum am mai spus.

— Ei, v-a luat gura pe dinainte. Un ofițer, mai ales când se află în asemenea împrejurări, ar trebui să-și controleze mai bine vorbele. Am terminat. Puteți pleca.

Ofițerul ar fi voit să mai spună ceva, dar căpetenia tăie cu brațul un gest de concediere.

— Ei, ce părere are acum fratele meu? întrebă Old Death.

— Chiar propria lui față îl învinuiește — răspunse „Biberul alb". Dar aceasta încă nu-i o dovadă.

— Te-ai convins, totuși, că e ofițer și că a fost la Cortesio?

— Da.

— Așadar, trebuie să lucreze cu Cortesio pentru același scop?

— Așa e. Dar ca să mă convingi pe deplin, dă-mi o dovadă că acest Cortesio recrutează oameni pentru Juarez.

— Ei bine, iată!

Old Death vârî mâna în buzunar și scoase documentul semnat „Juarez". Despături hârtia și rosti:

— Pentru a ne convinge pe noi înșine că senor Cortesio lucrează pentru Juarez și că fețele palide care îl vizitează sunt prietenii acestuia, ne-am prefăcut că am vrea să fim recrutați. Cortesio ne-a împlinit rugămintea și ne-a dat câte un pașaport semnat cu numele lui Juarez. Tovarășul meu îți poate arăta și el o astfel de hârtie.

Căpetenia luă pașaportul și îl examină cu atenție. Apoi spuse cu un zâmbet amar:

— „Biberul alb" nu a învățat meșteșugul albilor și nu știe să vorbească pe hârtie — declară el. Cunosc însă prea bine un semn care e zugrăvit și aici: e totemul lui Juarez. De altfel, printre războinicii mei se numără un tânăr, un metis, care a trăit de mic printre fețele palide și se pricepe să culeagă asemenea vorbe. Am să-l chem.

Strigă un nume. De îndată apăru un tânăr, mai alb la față și — după ce ascultă porunca șefului — se așeză lângă foc. Traduse apoi documentul cuvânt cu cuvânt. Eu nu înțelegeam ce vorbește, dar chipul lui Old Death se lumina din ce în ce mai mult. Încheind, tânărul — vizibil satisfăcut de propriile-i cunoștințe — înapoie pașaportul și se retrase. Old Death băgă hârtia în buzunar și întrebă:

— Vrea „Biberul alb" să vadă și pașaportul tovarășului meu?

Căpetenia refuză din cap.

— Crede acum fratele meu roșu — continuă Old Death — că aceste fețe palide l-au mințit și că sunt niște dușmani?

— Crede și nu se mai îndoiește. Voi chema numaidecât pe cei mai înțelepți războinici și vom ține sfat.

— Să vin și eu?

— Nu. Fratele meu are gânduri mari și multă vitejie în fapte; dar la sfat nu e nevoie să vină: spusele lui au fost dovedite. Ceea ce urmează e numai treaba comanșilor. Noi am fost cei mințiți.

— Mai am ceva. E drept că n-are legătură cu cele de până acum, în schimb, e de mare însemnătate pentru noi. De ce fratele meu roșu s-a abătut atât de mult spre miazăzi? De ce vrea să urce tocmai sus, pe înălțimile acestei pustietăți?

— La început, gândeam că tot mergem înainte, spre miazănoapte; dar am aflat că Winnetou a pornit cu cete mari către Rio Conchos și că satele apașilor au rămas fără pază. De aceea am cotit repede către miazăzi. Vom căra acasă la prăzi, cum nicicând n-am cărat.

— Winnetou la Rio Conchos? Hm! Oare te poți încrede în această știre? De la cine o ai? Nu cumva de la

cei doi indieni cu care v-ați întâlnit ceva mai la miază-noapte?

— Da. Le-ați zărit urmele?

— Le-am zărit. Ce fel de indieni erau aceia?

— Din neamul Topia, tată și fiu.

— Se mai află aici, în tabără? Aș putea să vorbesc cu ei?

— Fratele meu e liber să facă tot ce poftește.

— Îmi îngădui să vorbesc și eu cu cele două fețe palide pe care urmează să mi le predai?

— De ce nu?!

— Atunci am o singură rugăminte: dă-mi voie să fac un ocol în jurul taberei! Suntem aici în țară dușmană și vreau să mă conving că s-au luat toate măsurile pentru siguranța noastră, dacă totul e în bună regulă.

Mare trebuie să fi fost stima lui pentru Old Death, dacă nu-l jignise rugămintea acestuia de a controla măsurile de siguranță luate de comanși. Cei doi fruntași ai comanșilor, care stătuseră toată vremea lângă șeful lor fără să scoată o vorbă, se ridicară acum și, cu pași rari, apăsați, plecară să organizeze consfătuirea. Ceilalți războinici se risipiră pe la focurile lor. Fierarul Lange, fiul său Will și negrul Sam fură invitați să se așeze la unul din focuri. Li se oferea câte o porție de carne de cal. Pe mine Old Death mă luă de braț și mă conduse către focul în jurul căruia ședeau albii. Cum ne zări, ofițerul se sculă în picioare până la doi pași de noi și întrebă în englezește, foarte indignat:

— Ce-a vrut să însemne examenul la care v-ați permis să mă supuneți adineauri, master?

Bătrânul îi râse în nas și răspunse:

— Asta o veți afla mai târziu de la comanși, nu e cazul să-mi bat eu gura. De altfel, printre dumneavoastră se află niște hoți de cai. De aceea s-ar cuveni să nu-i

vorbiți lui Old Death pe un ton atât de arogant! Toți comanșii sunt alături de noi și împotriva voastră. Ajunge un semn cât de mic din partea mea, și sunteți pierduți!

Îi întoarse hotărât spatele, dar nu se urni din loc, pentru a-mi da și mie ocazia să intru în vorbă. Gibson și William Ohlert ședeau printre ceilalți. Fiul bancherului arăta bolnav și întregul său aspect era jalnic. Hainele îi erau zdrențuite, părul vâlvoi. Obrajii îi căzuseră, ochii se adânciseră în orbite. S-ar fi zis că nu vede și nu aude nimic din ceea ce se petrece în jur. Ținea în mâini un creion și o hârtie de pe care nu-și lua ochii. Deocamdată, nu-i dădui nici o atenție. Era cu desăvârșire absent. M-am adresat deci escrocului care îl răpise:

— Ei, ne-am găsit în cele din urmă, master Gibson? Se sperăm că de azi înainte vom rămâne mai mult timp împreună.

Individul pufni într-un râs cinic și răspunse:

— Cu cine vorbiți, sir?

— Cu dumneavoastră, natural!

— Nu mi se pare chiar atât de natural. Singură privirea dumneavoastră mă face să ghicesc că vă adresați persoanei mele. Mi-ați spus, dacă nu mă-nșel, Gibson?

— Exact.

— Numai că pe mine nu mă cheamă așa.

— Oare n-ați șters-o de frica mea atunci, la New Orleans?

— Cred, master, că vă cam umblă șoarecii sub pălărie! Pe mine nu mă cheamă Gibson!

— Ei da, cine posedă atâtea nume se poate ușor dispensa de unul din ele. Oare la New Orleans nu erați Clinton? Și în La Grange nu v-ați dat drept senor Gavilano?

— Vedeți, acesta din urmă e într-adevăr numele meu Dar, în definitiv, ce doriți de la mine? N-am nimic co-

mun cu dumneavoastră. Nici nu vă cunosc. Lăsaţi-mă în pace!

— Cred şi eu că nu mă cunoaşteţi! Se întâmplă, nu-i aşa, ca poliţiştii să rămână anonimi. Dar cu tăgada n-o să vă meargă. Rolul dumneavoastră s-a încheiat. Doar n-am bătut drumul de la New York până aici ca să fiu luat peste picior! De aici încolo mă veţi urma unde vreau eu.

— Oho! Şi dacă refuz?

— Atunci vă leg frumuşel de spinarea unui cal şi sper că animalul mi se va supune.

Gibson sări în sus, îşi smulse pistolul din teacă şi strigă:

— Omule, încă un cuvânt şi dracu te...

Nu mai apucă se termine. Old Death trecuse îndărătul lui şi îl pocni peste braţ cu patul puştii. Gibson scăpă pistolul din mână.

— Nu face pe grozavul, Gibson! îl repezi bătrânul *westman*. Se găsesc pe aici destui oameni în stare să-ţi astupe gura!

Gibson, ţinându-se de braţ, strigă:

— Domnule, vrei cumva să-ţi înfig cuţitul în coaste? Crezi că dacă eşti Old Death, mi-e frică de dumneata?

— Nu, băiatule, să nu-ţi fie frică. Dar te vei supune! Dacă mai rosteşti o vorbă care să-mi gâdile nasul, află, stimabile, că strănut cu gloanţe de nu te vezi! Să sperăm că gentlemenii aici de faţă vor fi bucuroşi să scape de o puşlama ca tine.

Tonul şi atitudinea lui nu rămaseră fără efect asupra lui Gibson. Acesta răspunse mai potolit:

— Dar nici nu ştiu ce vreţi de la mine! Mă confundaţi, probabil, cu altcineva.

— Ba deloc. Ai o mutră de pungaș atât de autentică, încât nu poți fi confundat. De altfel, martorul principal al acuzării șade chiar aici, lângă tine.

Și arătă spre William Ohlert.

— Asta? Martor al acuzării?! se miră Gibson. Iată încă o dovadă că mă confundați. N-aveți decât să-l trageți de limbă!

Pusei mâna pe umărul lui William și îl chemai pe nume. El ridică încet capul, mă privi ca pe o nălucă și nu răspunse.

— Master Ohlert, sir William, nu mă auziți? repetai eu. Vin din partea tatălui dumneavoastră.

Ochii lui goi rămaseră ațintiți asupra mea într-o tăcere stranie. Atunci Gibson se răsti la el:

— Vrem să auzim numele tău! Spune-l imediat!

Bietul William întoarse capul spre Gibson și rosti cu jumătate de glas, ca un copil speriat:

— Mă cheamă Guillermo.

— Și cine ești tu?

— Sunt poet.

Atunci îl întrebai, la rândul meu:

— Îți zice Ohlert, nu-i așa? Ești din New York? Ai tată?

Fără să judece măcar o clipă, tânărul răspune negativ la toate întrebările mele. Era clar că fusese dresat și că, de când se găsea în mâinile acelui om nefast, mintea i se întunecase din ce în ce mai mult.

— Iată-l pe martorul dumneavoastră! râse escrocul. V-a demonstrat și el eroarea în care vă aflați. Așadar, fiți amabil și vedeți-vă de drum!

— Vreau, totuși, să-l întreb ceva — stăruii eu. Poate că memoria lui e mai tare decât bazaconiile pe care i le-ați vârât în cap.

Îmi venise o idee. Scosei din buzunar portvizitul în care purtam foaia de ziar cu poezia lui Ohlert. O despăturii și citii rar, răspicat, prima strofă. Credeam că, la auzul propriilor sale versuri, tânărul se va smulge din starea lui de prostrație. Dar el continua să se uite fix în hârtia lui și să tacă. Citii și strofa următoare, dar fără nici un rezultat. Trecui la a treia:

Cunoști tu noaptea ce în gând se lasă
Și nu-i poți smulge vălu-ntunecat,
Și sufletu-i pierdut, ca strâns în plasă,
Și mii de diavoli creierii-ți străbat?

Ultimele două versuri le rostii cu patos sporit. Ohlert deveni atent, înălță capul, se ridică în picioare. Eu continuai:

Atunci nu-ți afli tihna și nici pace
Căci niciodată ziuă nu se face!

William scoase un chiot și se repezi cu mâna întinsă spre foaia de ziar. I-o dădui. Se aplecă lângă foc și citi cu glas tare toată poezia. Apoi se îndreptă și exclamă triumfător, sfâșiind liniștea noptatică a văii:

— Versuri de Ohlert, de William Ohlert! De mine! Chiar de mine! Chiar eu sunt William Ohlert! Eu! Nu tu, m-auzi? Nu tu!

Protestul acesta i se adresa lui Gibson. O bănuială gravă încolți în mintea mea. Nu cumva Gibson, aflându-se în posesia documentelor personale ale lui William, se substituia — deși mai bătrân — nefericitei sale victime? Oare...? Dar nu avui timp să-mi duc până la capăt raționamentul, deoarece căpetenia comanșilor, uitând

și de consfătuirea cu înțelepții, și de propria-i demnitate, veni într-o goană și-l doborî pe William la pământ:

— Taci, câine! Vrei să audă apașii că suntem aici? Cu glasul tău ascuțit chemi bătălia și moartea asupra noastră!

William Ohlert gemu de durere. Năuc, își ridică ochii spre indianul înfuriat. Scânteia de o clipă se stinse din nou în mintea lui. Îi luai din mână ziarul și-l pusei la loc în portvizit. Poate că mai târziu — mă gândeam — să-l pot readuce la stare normală cu ajutorul acestor versuri.

— Nu-l certa! stărui Old Death pe lângă șeful comanșilor. Mintea lui e întunecată. De-acum încolo, nu va mai deschide gura. Dar, spune-mi, te rog, nu cumva aceștia doi de colo sunt oamenii din tribul Topia de care mi-ai vorbit?

El îi arătă doi inși îmbrăcați în veșminte indiene, care ședeau și ei la focul albilor.

— Da, ăștia sunt — răspunse „Biberul alb". Ei nu înțeleg prea bine graiul comanșilor. Trebuie să le vorbești în limba de la graniță. Dar fii atent ca albul acesta, a cărui minte a cam luat-o razna, să nu mai țipe, altminteri va trebui să-i astupăm gura.

Căpetenia se întoarse la focul unde îl aștepta sfatul înțelepților. Old Death tăcu un timp, măsurându-i stăruitor pe cei doi indieni. Apoi se adresă celui mai vârstnic dintre ei:

— Frații mei roșii vin din țara tribului Topia? Oare războinicii care trăiesc acolo, în munți, sunt prieteni cu comanșii?

— Da — răspunse indianul. Noi îi ajutăm pe comanși cu tomahawkurile noastre.

— Cum se face atunci că, după cum arată urmele, ați venit dinspre miazănoapte? Doar acolo nu locuiesc frații

voştri, ci duşmanii comanşilor, adică apaşii Llanero şi Taracon!

Întrebarea îl cam puse în încurcătură pe indian. Nici el, nici fiul său nu erau vopsiţi, de aceea dilema se citea pe feţele lor. În cele din urmă, omul răspunse:

— Fratele meu alb ar putea să-şi răspundă singur şi foarte uşor la întrebare. Tribul nostru a dezgropat securea războiului, iar noi am călărit spre miazănoapte, ca să iscodim unde se află apaşii.

— Şi i-aţi găsit?

— L-am văzut pe Winnetou, cea mai mare căpetenie a apaşilor. Dânsul i-a adunat pe toţi războinicii şi i-a dus la luptă dincolo de Rio Conchos. Iar noi, după ce am văzut ce-am văzut, am apucat repede calea îndărăt ca să-i înştiinţăm pe ai noştri şi să-i grăbim la năvală în satele apaşilor. Întâlnindu-i în drum pe războinicii comanşi, i-am călăuzit încoace ca să tabere şi ei asupra duşmanilor.

— Comanşii vă vor purta recunoştinţă. Dar ia spune, de când războinicii tribului Topia au uitat să mai fie oameni cinstiţi?

Era clar că bătrânul *westman* îi suspecta. Deşi prietenos, glasul lui avea unele inflexiuni ciudate. Aşa îi suna totdeauna glasul când avea de gând să demaşte pe cineva. Întrebările lui Old Death erau, desigur, supărătoare pentru aceşti presupuşi Topia. Tânărul îi aruncă priviri duşmănoase. Tatăl căuta să răspundă calm, dar nu izbutea.

— De ce vorbeşte de cinste fratele meu alb? spuse el în sfârşit. Ce-l face să se îndoiască de noi?

— Nu vreau deloc să vă jignesc, dar mă întreb de ce nu staţi împreună cu războinicii comanşilor, ci vă ţineţi aici, lângă feţele palide?

— Old Death întreabă prea multe. Dacă şedeam aici, înseamnă că aşa ne place!

— Dar asta arată ca şi când războinicii comanşilor v-ar dispreţui şi, în ciuda faptului că se folosesc de serviciile voastre, nu v-ar îngădui să vă aşezaţi la focurile lor.

Era o insultă. Indianul se supără:

— Nu rosti asemenea vorbe, altminteri vei avea de furcă cu noi. Am stat împreună cu comanşii, apoi ne-am mutat aici, lângă feţele palide, să mai învăţăm câte ceva. Ori nu-i îngăduit cumva să ascultăm şi noi ce se întâmplă în oraşele şi pe meleagurile albilor?

— Ba e îngăduit. Însă eu, în locul vostru, aş fi cu mai multă băgare de seamă. Ochiul tău a văzut multe ierni. Ar trebui să înţelegi ce vreau să spun.

— Dacă nu înţeleg, n-ai decât să mă lămureşti! sună răspunsul cam în doi peri.

Atunci Old Death se apropie de indian, se aplecă puţin şi-l întrebă aspru:

— Aţi fumat oare pipa păcii cu războinicii comanşilor? Aţi scos fumul pe nas?

— Da!

— Dacă-i aşa, aveţi datoria să faceţi totul numai spre binele lor.

— Şi crezi că n-am vrea s-o facem?

Interlocutorii se fixau ţintă în ochi. S-ar fi zis, după privirile lor, că sunt gata să se încaiere. Old Death răspunse:

— Citesc în ochii tăi că m-ai înţeles şi că mi-ai ghicit gândul. Dacă l-aş tălmăci în cuvinte, aţi fi pierduţi amândoi.

— Iuf! făcu indianul sărind în picioare şi punând mâna pe cuţit. Fiul său se ridică de asemenea furios, scoţându-şi tomahawkul de la brâu. Dar Old Death se mulţumi să clatine din cap cu gravitate, şi rosti:

— Sunt convins că nu veți rămâne multă vreme printre comanșii. Când vă întoarceți la ai voștri, spuneți-le că suntem prietenii lor. Old Death îi prețuiește pe toți oamenii roșii și nu-i întreabă din care trib fac parte.

Indianul șuieră printre dinți:

— Vrei să zici că nu ținem de tribul Topia?

— Fratele meu roșu ar fi trebuit să se gândească nițeluș înainte de a pune această întrebare nesocotită. Eu mi-am ascuns anume gândurile, fiindcă nu sunt și nu vreau să-ți fiu dușman. De ce te trădezi tu însuți? Nu-ți dai seama că te pândește moartea?

Mâna indianului zvâcni, ca și cum ar fi vrut să repeadă cuțitul.

— Haide, spune odată drept cine ne iei! îl somă el pe Old Death.

Acesta îl apucă de braț, îl trase deoparte până lângă mine și îi spuse încet, dar în așa fel ca să aud și eu:

— Sunteți apași!

Indianul sări un pas înapoi și, smulgându-și brațul din strânsoarea lui Old Death, se repezi să-l lovească:

— Minți, câine!

Old Death nu se mișcă, nu schiță nici un gest de apărare, ci doar îi șopti în grabă:

— Vrei să-l ucizi pe prietenul lui Winnetou?

Nu știu ce anume nimerise drept la țintă: cuvintele acestea sau privirea semeață, hotărâtă a bătrânului *westman?* Destul că indianul își lăsă brajul în jos. Se apropie apoi de urechea lui Old Death și îl avertiză:

— Să-ți ții gura!

În sfârșit, se întoarse și se așeză la locul lui. Părea de un calm desăvârșit, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Deși se știa demascat, nu dădea nici un semn de frică sau șovăială. Îl cunoștea oare atât de bine pe Old Death, încât era sigur că nu va fi trădat? Sau poate

erau alte motive care îi dădeau atâta siguranță? Fiul său se așeză, de asemenea, liniștit, și își vârî tomahawkul în brâu. Acești doi apași îndrăzniseră să iasă în calea comanșilor, dușmanii lor de moarte — și s-o facă pe călăuzele. Ce curaj demn de admirație! Dacă planul lor izbutea, comanșii erau sortiți pieirii.

Cât pe-aci să-i părăsim, când o mișcare în rândurile comanșilor ne opri locului. Sfatul se încheiase. Participanții la sfat se ridicaseră în picioare, iar mulțimea, la un semn al căpeteniei, formară un cerc masiv în jurul focului nostru. Albii fură împresurați. Căpetenia păși solemn în mijlocul cercului și, ridicând brațul, își anunță intenția de a vorbi. O tăcere adâncă se făcu jur-împrejur. Albii încă nu bănuiau ce avea să urmeze. Se sculară și ei în picioare. Numai cei doi presupuși Topia continuau să șadă și se uitau în gol, ca și când nimic nu i-ar fi interesat. Și William Ohlert rămăsese inert la locul lui, cu ochii țintă la creionul pe care-l ținea între degete.

„Biberul alb" începu rar și solemn:

— Fețele palide au venit la războinicii comanșilor și i-au asigurat că le sunt prieteni. De aceea au fost bine primiți și au fumat cu ei pipa păcii. Dar acum comanșii știu că aceste fețe palide i-au mințit. Eu, „Biberul alb", am cumpănit cu luare-aminte tot ce vorbește pentru ei sau împotriva lor. M-am sfătuit cu cei mai încercați războinici pentru a hotărî calea de urmat. Am ajuns împreună cu ei la convingerea că fețele palide ne-au mințit și că nu mai au dreptul la prietenia și ocrotirea noastră. De aceea, chiar din clipa asta, legământul nostru e desfăcut și dușmănia ia locul prieteniei.

Tăcu un moment. Ofițerul care se dăduse drept partizan al francezilor se folosi de prilej și interveni:

— Cine ne-a bârfit? Cu siguranță că cei patru albi, care au venit aici împreună cu negrul lor, caută să ne

arunce într-o primejdie nemeritată. Noi am dovedit și repetăm: suntem prietenii comanșilor. Poftească și acești străini să aducă vreo dovadă că sunt sinceri față de frații noștri roșii! Cine sunt ei? Cine-i cunoaște? Dacă au clevetit pe seama noastră, atunci cerem să ni se spună și nouă minciunile lor, ca să ne putem apăra. Dacă nu suntem ascultați, atunci nu ne supunem judecății! Eu sunt ofițer, așadar o căpetenie. De aceea pot să pretind și am dreptul să iau parte la orice sfat în care se hotărăște soarta noastră!

— Dar cine ți-a dat voie să dai din gură? întrebă „Biberul alb" cu asprime. Când vorbesc eu, toată lumea trebuie să aștepte până termin ce am de spus! Ceri să fii ascultat? Te-am ascultat adineauri, când ai vorbit cu Old Death. E limpede că sunteți de partea lui Juarez. Noi, însă, suntem cu Napoleon. Prin urmare, voi sunteți dușmanii noștri. Mă întrebi cine sunt aceste patru fețe palide și eu îți răspund: sunt niște războinici viteji și cinstiți. Nol îl cunoaștem pe Old Death de multe ierni; în schimb, pe voi v-am întâlnit acuma pentru întâia oară. Vrei să iei parte la sfatul nostru? Îți spun ca să știi: nici măcar Old Death nu a primit asemenea învoire. Războinicii comanșilor sunt bărbați în toată firea. Ei n-au nevoie de viclenia fețelor palide ca să înțeleagă ce-i bine și ce nu, ce-i adevăr și ce-i minciună. Am venit acum ca să vă vestesc hotărârea noastră. Nu vă rămâne decât să ascultați în liniște și să nu scoateți o vorbă. Altminteri...

— Am fumat cu voi pipa păcii — îl întrerupse ofițerul. Dacă vă purtați ca vrăjmașii, atunci...

— Taci, câine! tună căpetenia. Te și repezi să ne jignești! Nu uita că sunteți împresurați de cinci sute și mai bine de războinici gata să răzbune orice jignire! V-am întins pipa păcii numai datorită vicleniei și minciunilor voastre. Totuși, războinicii comanșilor cunosc porunca

Marelui Spirit. Ei știu că vă mai aflați încă sub scutul legământului și că deocamdată, câtă vreme vă mai ocrotește acest scut, trebuie să se poarte cu voi prietenește. Roșu e lutul sfânt din care a fost plămădit calumetul. Roșie e culoarea luminii, a zilei și a flăcării cu care se aprinde calumetul. Când flacăra se stinge, atunci pacea mai dăinuie până la ivirea zorilor. O dată cu zorii, încetează pacea și legământul. Până atunci mai sunteți oaspeții noștri. Pe urmă, va fi dușmănie. Puteți ședea și dormi aici. Nimeni nu se va atinge de voi. Dar cum se crapă de ziuă trebuie să plecați în direcția de unde ați venit cu noi. Vă lăsăm să călăriți cinci minute după măsura voastră. Apoi vă gonim din urmă. Puteți căra cu voi toate lucrurile; numai că, după ce vă ucidem, vi le luăm pe toate. Și acum, în ce-i privește pe cei doi albi ceruți de Old Death, îi vom socoti și pe ei oaspeții noștri, fiindcă am fumat împreună calumetul; dar ei nu vor pleca în zori cu ceilalți, ci vor rămâne aici ca prizonieri ai lui Old Death. Să facă ce-o vrea cu ei. Aceasta e hotărârea și vă veți supune întocmai. „Biberul alb", căpetenia comanșilor, a vorbit!

După care se depărtă.

— Ce? izbucni Gibson. Eu să fiu captivul acestui boșorog? Păi am să...

— Nu vă pierdeți cumpătul! îl întrerupse ofițerul. Hotărârea căpeteniei e inatacabilă. Îi cunosc eu pe indieni. Dar sunt convins că lovitura pregătită nouă se va întoarce împotriva calomniatorilor. Până dimineața se mai pot întâmpla multe. Poate că răzbunarea e mai aproape decât s-ar crede.

Se așezară din nou. Comanșii însă nu se mai înapoiară la locurile lor. Stinseră repede focurile și se culcară formând patru cercuri concentrice și înconjurându-i astfel

pe albi. Old Death mă scoase din mijlocul cercului. Intenționa să meargă în recunoaștere.

— Credeți, sir, că suntem acum siguri în privința lui Gibson și a lui William? îl întrebai.

— Dacă nu se întâmplă ceva neașteptat, atunci putem fi siguri — îmi răspunse el.

— N-ar fi mai bine să-i luăm de pe acum în seama noastră?

— Imposibil! Cu afurisita aceea de pipă nu-i chip să te joci. Comanșii n-ar îngădui să ne atingem de Gibson înainte de revărsarea zorilor. Pe urmă, putem să-l fierbem, să-l frigem, să-l mâncăm cu furculița sau fără, nu importă.

— Vorbeați de „ceva neașteptat". Bănuiți vreo primejdie?

— Din păcate, da! Am în vedere faptul că cei doi apași îi vor atrage pe comanși într-o capcană teribilă.

— Credeți că sunt într-adevăr apași?

— Dacă nu sunt, mă las spânzurat. Chiar de la bun început nu prea mi-a venit să cred ca doi indieni Topia să se deplaseze încoace, tocmai de la Rio Conchos. Asta i-o poți spune unui comanș, dar nu unui *westman* ca mine. Apoi, când i-am văzut, m-am convins imediat că nu mă înșelasem. Topia e un trib de indieni semicivilizat, cu o fizionomie mai șteasră, mai blajină. Priviți, în schimb, trăsăturile aspre, ascuțite, voluntare ale acestor doi indieni! Și pe urmă, când i-am auzit vorbind! S-au trădat numaidecât prin pronunția lor specifică. Iar când le-am spus în față că sunt apași, nu mi-au confirmat-o chiar ei prin felul cum s-au comportat?

— Sunteți, vasăzică, sigur?

— Firește. Când a pomenit de Winnetou, indianul a adăugat „cea mai mare căpetenie". Care dușman al a-

pașilor s-ar folosi de această expresie plină de respect și adorație? Pun rămășag pe viața mea că nu mă-nșel!

— Într-adevăr, argumentele sunt puternice. Dar dacă e așa, atunci oamenii aceștia sunt pur și simplu de admirat. Doi apași care se încumetă să înfrunte cinci sute de războinici comanși! E mai mult decât eroic!

— Ehei, Winnetou își cunoaște oamenii!

— Credeți că i-a trimis chiar dânsul personal?

— Fără îndoială. Știm de la senor Atanasio când și unde a trecut Winnetou peste Rio Grande. E cu neputință să fi ajuns de pe acum la Rio Conchos, și încă împreună cu toți războinicii săi. După cum îl cunosc, trebuie să se fi dus mai întâi la Bolson de Mapimi spre a-și aduna oamenii. Între timp, a trimis iscoade pentru a-i căuta pe comanși și a-i atrage la Mapimi. Acum comanșii cred că apașii s-ar afla la Rio Conchos și că satele lor au fost lăsate fără apărare. De fapt, însă, Winnetou îi pândește aici ca să-i nimicească dintr-o lovitură.

— Ei, drăcie! Atunci nu stăm pe roze: cei doi apași ne consideră dușmani!

— Nu. Ei știu că nu trebuía decât să-i suflu o vorbă „Biberului alb" și amândoi ar fi fost uciși în chinuri groaznice. Faptul că n-am făcut-o e cea mai sigură dovadă că nu le sunt dușman, ba chiar că le sunt prieten.

— Totuși, nu înțeleg un lucru, sir. Nu e oare de datoria dumneavoastră să-i preveniți pe comanși?

— Hm! Ați atins aci un punct nevralgic. Adevărul e că acești comanși sunt niște trădători. Ei îl sprijină pe Napoleon. S-au năpustit în plină pace asupra apașilor și i-au măcelărit mișelește. După orice drept, asemenea faptă trebuie pedepsită. Dar pentru că am fumat cu ei pipa păcii, nu se poate să-i dăm pe mâna adversarilor.

— Aveți, firește, dreptate. Totuși, întreaga mea simpatie se îndreaptă spre Winnetou.

— Și a mea. Îi doresc numai bine, lui, ca și întregului său neam. Desigur că pe acești doi apași nu trebuie să-i trădăm, ceea ce înseamnă, de fapt, pieirea comanșilor. Or, noi, potrivit legământului, avem datoria să fim de partea lor. Și atunci, ce-i de făcut? Dar dacă i-am avea de pe acum în mână pe Gibson și Ohlert, alta ar fi situația. Am șterge-o de aici și am lăsa ca taberele să se răfuiască între ele.

— Păi, mâine dimineață Gibson și Ohlert vor fi ai noștri!

— Da sau ba. E foarte posibil ca mâine pe vremea asta să ne plimbăm, laolaltă cu apașii și comanșii, duși dintrei cei vii, prin veșnicele plaiuri ale vânătoarei și să vânăm împreună câteva duzini de biberi sau poate vreun taur din ăia bătrâni.

— Să fie oare pericolul atât de iminent?

— Așa cred, și anume din două motive. Mai întâi că suntem aici destul de aproape de satele apașilor și Winnetou nu-i va lăsa pe comanși să se apropie și mai mult. În al doilea rând, ofițerul acela mexican a rostit niște vorbe din care reiese că lovitura s-ar pregăti chiar astăzi.

— Foarte posibil. Noi, însă, ne putem bizui nu numai pe calumetul comanșilor, ci și pe totemul meu; mai ales că Winnetou vă cunoaște personal, iar pe mine mă știe din vedere. Și, totuși, stau și mă gândesc că, între două pietre de moară, chiar dacă nu-ți pasă de fiecare în parte, tot sfârșești prin a fi măcinat.

— Așadar, nu rămâne decât să ne ferim de ele sau să împiedicăm ca moara să pornească. Haideți în recunoaștere! Poate că, în ciuda întunericului, vom descoperi cât de cât ceva care să-mi alunge îngrijorarea. Urmați-mă încet, fără zgomot! Dacă nu mă înșel, am mai fost cândva prin valea asta; sper să ne descurcăm ușor.

Peisajul era într-adevăr așa cum îl bănuisem. Ne aflam într-o vâlcea aproape închisă, circulară, pe care o puteai parcurge în cinci minute de fugă. Amândouă, și intrarea prin care trecusem, și ieșirea erau la fel de strâmte. Prin aceasta din urmă plecaseră iscoadele. Tabăra se afla în mijlocul vâlcelei, ai cărei pereți de piatră, abrupți, păreau inaccesibili pentru urcuș sau coborâș. Ocolirăm toată această căldare, trecând pe lângă străjile postate la intrare și la ieșire. Apoi ne îndreptarăm din nou spre tabără.

— Ce soartă nenorocită! bombăni bătrânul *westman*. Ne aflăm într-o capcană și n-am idee cum să scăpăm de aici. Ar trebui să procedăm ca vulpea care-și retează cu dinții piciorul prins între ghearele de fier ale cursei.

— Oare nu l-am putea convinge pe „Biberul alb“ să părăsească imediat tabăra și să-și caute alt loc?

— E singura soluție vrednică de încercat. Dar mă îndoiesc că va fi de acord, dacă nu-l informăm despre prezența celor doi apași. Or, asta trebuie evitat cu orice preț.

— Ei, dar prea vedeți totul în negru, sir! Te pomenești că ne aflăm aici în deplină siguranță. Cele două puncte de acces sunt doar destul de bine păzite.

— Într-adevăr, câte zece santinele de fiecare parte. S-ar părea că-i suficient. Dar să nu uităm că avem de-a face cu Winnetou. Mă mir cum de-a putut „Biberul alb“, altminteri deștept și prevăzător, să se intaleze într-o asemenea căldare! Cele două iscoade ale apașilor trebuie să-i fi înșirat la gogoși, nu glumă. Am să discut cu el. Dacă nu acceptă să se mute și se întâmplă ceva, ne ținem pe cât posibil deoparte. Suntem noi, cum s-ar zice, prieteni cu comanșii, dar trebuie să facem așa fel, încât să nu fie ucis nici un apaș. În fine, iată că am ajuns în tabără. Uite-l și pe „Biberul alb“. Hai să-i vorbim!

Căpetenia ședea lângă focul mocnit. Îl recunoșteai de departe, după penele de vultur din păr. Când ne apropiarăm, întrebă:

— S-a convins fratele meu alb că ne aflăm în siguranță?

— Nu! răspunse bătrânul *westman*.

— Și ce anume nu-i place?

— Suntem aici ca într-o capcană.

— Fratele meu greșește. Locul acesta nu-i o capcană, ci seamănă întocmai, cum spun fețele palide, cu un fort. Aici nu e în stare să pătrundă nici un dușman.

— Ai dreptate. Jos, prin cele două intrări, e greu de pătruns, pentru că sunt foarte strâmte și zece războinici le pot apăra cu succes. Dar dacă apașii vin de sus, de pe înălțimi?

— Nu se poate. Pereții sunt prea drepți.

— Fratele meu roșu s-a convins chiar cu ochii lui?

— Fiii comanșilor au venit încoace în plină zi și au cercetat peste tot. Au încercat chiar să se cațăre pe stânci și n-au izbutit.

— Dar poate că la coborâre e mai ușor decât la urcare. Eu știu că Winnetou se cațără mai abitir decât capra neagră din munți.

— Winnetou e departe. Mi-au spus-o cei doi oameni din tribul Topia.

— Și dacă s-au înșelat, ori au aflat-o de la alții care nu cunosc bine situația?

— Mi-au spus-o răspicat, iar eu îi cred, fiindcă și ei îl dușmănesc pe Winnetou.

— După cât se știe, Winnetou a trecut pe la fortul Inge. În cazul acesta putea el oare, într-un timp atât de scurt să facă drumul până aici, să-și adune războinicii și să ajungă de cealaltă parte a lui Rio Conchos? Fratele meu să judece.

Căpetenia căzu pe gânduri. Observațiile lui Old Death păreau să-l convingă. În sfârșit, zise:

— Da, timpul a fost scurt și drumul lung. Să-i mai întrebăm o dată pe bărbații din tribul Topia.

Se îndreptă spre locul unde se odihneau albii. Noi îl urmarăm. Acolo oamenii ne priviră cu ostilitate. Lange, fiul său și negrul Sam ședeau ceva mai încolo, izolați. William Ohlert zmângălea hârtia, surd și orb la tot ce se petrece în jur. Pretinșii Topia își ridicară ochii abia când căpetenia li se adresă:

— Sunt frații mei într-adevăr siguri că...

Se opri. Pe înălțimi răsună ca un piuit de pasăre măruntă, speriată, urmată de un țipăt de cucuvea. „Biberul alb" deveni extrem de atent. Old Death la fel. Ca în joacă, Gibson apucă o crenguță pe care o ținea lângă el și scormoni jarul, stârnind o flacără scurtă și vie. Se pregătea să repete gestul, în timp ce albii ceilalți îl priveau mulțumiți — dar Old Death se repezi și-i smulse creanga din mână.

— Lăsați asta, sir! Vă interzic! strigă el amenințător.

— De ce? întrebă mânios Gibson. N-am voie să zgândăresc nițel jarul?

— Nu! Când bufnița țipă sus, nu se cade să faceți aici, jos, semnul convenit.

— Ce semn? Ați înnebunit de-a binelea?

— Da, am înnebunit în așa hal, încât sunt gata să-i trag un glonț în cap individului care ar încerca să mai atâțe o dată focul!

— Ei, drăcia dracului! Vă purtați aici de parc-ați fi stăpân!

— Păi sunt! Iar dumneata, până m-oi sătura de mutra dumitale, și te-oi lichida, ești prizonierul meu. Să nu-ți închipui că ai să-l tragi pe sfoară pe Old Death!

— S-o înghiţim şi pe-asta? Ce părere aveţi, domnilor? Putem oare să mai răbdăm?

Întrebarea fusese adresată celorlalţi albi. Old Death îşi scoase fulgerător ambele pistoale. Eu la fel. Cât ai clipi, cei doi Lange şi Sam săriră de la locurile lor cu pistoalele în mâini. Dac-ar fi întins cineva braţul după armă, ar fi tras în el fără ezitare. În plus, căpetenia ordonă oamenilor săi:

— Săgeţile!

Comanşii executară ordinul pe dată. Câteva duzini de săgeţi ţinteau ameninţător asupra albilor.

— Vedeţi? râse Old Death. Acum vă mai aflaţi sub ocrotirea legământului. Până şi armele vă stau la dispoziţie. Dar puneţi mâna barem pe vreun cuţit, şi s-a zis cu ocrotirea!

Din nou se auzi un piuit, apoi ţipătul cucuvelei. Veneau de sus, ca din tăriile cerului. Gibson tresări, de parc-ar fi vrut să aţâţe iarăşi focul, dar se lăsă păgubaş.

Căpetenia reluă întrebarea întreruptă adineauri:

— Sunt oare siguri fraţii mei Topia că Winnetou se află dincolo de Rio Conchos?

— Da, ştim sigur — răspunse cel mai în vârstă.

— Gândiţi-vă bine!

— Fraţii tăi nu se înşală. Eram ascunşi printre tufe şi l-am văzut cum trecea dincolo.

Căpetenia continuă interogatoriul primind răspunsuri cât se poate de categorice. În sfârşit, declară:

— Răspunsurile m-au liniştit. Fraţii mei albi poftească după mine!

Invitaţia era destinată lui Old Death şi mie, dar bătrânul *westman* făcu semn celor doi Lange să vină şi ei. Aceştia ne urmară, luându-l şi pe Sam.

— De ce fratele meu i-a chemat şi pe ceilalţi? întrebă căpetenia.

— Fiindcă mi se pare că voi avea nevoie de ei. Vreau ca primejdia să ne găsească laolaltă.

— Nu e nici o primejdie.

— Te înșeli. Nu-ți spune nimic țipătul acela de cucuvea? După mine, e vorba de un semnal.

— „Biberul alb“ cunoaște glasurile tuturor păsărilor și dobitoacelor. El știe să le deosebească de orice sunet prefăcut, scos din gura omului. A fost o cucuvea!

— Iar eu știu că Winnetou se pricepe atât de bine să imite glasurile diferitelor animale, încât seamănă aidoma cu cele adevărate. De aceea, te rog să fii prevăzător. Gândește-te numai: de ce albul acela s-a apucat să zgândărească jarul? Avea sarcina să dea un semn.

— Atunci ar fi trebuit să fie înțeles cu apașii. Or, el nici nu i-a întâlnit.

— Și dacă s-a înțeles altcineva cu ei, iar albul acesta s-a oferit să-l ajute, adică să facă el semnul, ca să nu cadă cumva bănuiala asupra adevăratului trădător?

— Crezi că avem trădători printre noi? Eu nu cred. Și chiar dac-ar fi așa, nu trebuie să ne temem de apași. Ei nu pot nici să treacă de străjile noastre, nici să coboare de sus.

— Mă îndoiesc. Dacă, de pildă, coboară puțin câte puțin, folosindu-se de lasouri, și . . . Ascultă!

Iarăși se auzi cucuveaua, însă de astă dată mult mai jos.

— E pasărea — constată comanșul, fără să manifeste nici o neliniște. Nu-ți face griji!

— Pe toți dracii! Apașii sunt aici, în vale. Nu-i auzi?

La gura văii izbucni un strigăt puternic, ascuțit, înfiorător. Și numaidecât văzduhul, până atunci netulburat, se cutremură de urletele războinice ale apașilor. Asemenea urlet, dacă l-ai auzit o dată, nu-l mai uiți până în mormânt.

Într-o secundă, albii săriră în picioare.

— Iată-i acolo, câinii! exclamă ofițerul, arătând în direcția noastră. Pe ei!

— Da, pe ei! cârâi Gibson. Omorâți-i!

Noi eram în întuneric și ofeream o țintă foarte nesigură. De aceea oamenii, în loc să tragă, se năpustiră asupra noastră cu armele ridicate. În orice caz, își pregătiseră planul dinainte, căci prea se mișcau repede și coordonat ca să fi fost vorba numai de o acțiune spontană. Stăteam la cel mult treizeci de pași de ei. Totuși, Old Death mai găsi răgazul să spună:

— Ei, n-am avut dreptate? Repede, sus armele! Să-i primim cum se cuvine!

Îndreptarăm toate cele șase puști asupra agresorilor, socotind-o și pe a „Biberului alb" care se afla cu noi. Puștile trosniră de câte două ori fiecare. Nu era timp să număr câți oameni fură culcați la pământ. Comanșii ne săriră și ei în ajutor, slobozind o ploaie de săgeți în coasta și în spatele atacatorilor. Mai putui observa că Gibson, în ciuda îndemnului pe care-l lansase împotriva noastră, nu se repezi înainte, ci rămase pe loc. Stătea lângă foc și-l trăgea pe Ohlert de braț, silindu-l să se scoale. O clipă doar, și imaginea dispăru din ochii mei. Apașii se apropiaseră vertiginos și, umplând cerul de urlete, îi atacară pe comanși.

Pe întuneric, apașii nu puteau ști cu câți adversari au de-a face. Comanșii mai stăteau în cerc, dar acesta fu străpuns și spulberat într-o clipă. Puștile detunau, sulițele vâjâiau, săgețile șuierau, cuțitele scăpărau. Unde mai pui strigătele celor două tabere dușmane și vălmășagul de trupuri încăierate asemenea unor diavoli furioși. Luând-o înaintea cetei sale, unul dintre apași pătrunse în rândurile inamice ținând în mâna stângă un pistol și rotindu-și cu dreapta tomahawkul. În timp ce gloanțele sale

nimereau în plin, securea fulgera peste capetele comanșilor. Apașul nu purta nici un semn distinctiv, nici fața nu-i era vopsită. Aceasta se vedea clar. Dar fie și numai după curajul lui, și după faptul că poseda pistol — nu era greu de identificat. „Biberul alb“ îl recunoscu tot atât de repede ca și noi.

— Winnetou! exclamă el. În sfârșit, am să-l prind! Îl iau pe seama mea!

Ne părăsi în grabă și se aruncă în vâltoarea luptei. Comanșii se bulucirăă în urma lui, încât ne scăpă din ochi.

— Ei, ce facem? îl întrebai pe Old Death. Apașii sunt mai puțini la număr și, dacă nu se retrag repede, vor fi decimați. Trebuie să-i prevenim. Mă duc să-l scot pe Winnetou din împresurare.

Voiam să mă reped, dar bătrânul *westman* mă apucă de braț:

— Nu faceți prostii! Noi nu avem dreptul să-i trădăm pe comanși; doar am fumat cu ei pipa păcii! De altfel, Winnetou n-are nevoie de ajutor. Se descurcă el și singur. Nu-l auziți?

Într-adevăr, recunoscui glasul prietenului meu. Striga:

— Am fost înșelați! Înapoi! Retragerea!

În timpul acestei lupte scurte și crâncene, singurul nostru foc de tabără aproape că se stinsese și el, mai licărea totuși suficient ca să pot urmări ceea ce se petrecea. Apașii se retrăgeau. Winnetou își dăduse seama că inamicul e mult prea puternic. Mă mira însă faptul că el, împotriva bunului său obicei, nu fusese mai întâi în recunoaștere pentru a stabili forța dușmanului. Motivul aveam să-l aflu curând.

Comanșii încercau acum să-i urmărească pe apași, dar gloanțele îi ciocăneau întruna. Cel mai des se auzea pușca de argint a lui Winnetou, moștenită de la tatăl său.

„Biberul alb“ puse să se întețească focul și lumina spori din nou. Apoi, căpetenia se apropie de noi și ne spuse:

— I-am scăpat. Dar mâine, în zori, îi urmărim și îi nimicim.

— Crezi că se poate? întrebă Old Death.

— Sunt sigur! Oare fratele meu are îndoieli? Se înșală!

— Nu mi-ai spus și adineauri că mă înșel, când te-am prevenit asupra situației? Ziceam că vâlceaua este o capcană. S-ar putea să nu mai ieși de aici.

— Să se crape numai de ziuă și să-i vedem la față, că-i zdrobim numaidecât. Până acum, pe cei ce-au rămas i-a ocrotit întunericul.

— Înseamnă că acum nici n-ar mai trebui să trageți în ei; n-are rost să vă irosiți săgețile. Ce-i drept, lemn se găsește aici berechet pentru altele noi, dar ce te faci dacă n-ai vârfuri de fier?... Ia spune-mi, cum stăm cu cei zece războinici care străjuiau intrarea văii? Mai sunt acolo?

— Nu. Au venit și ei încoace ca să ia parte la bătălie.

— Trimite-i imediat înapoi la postul lor. Trebuie să-ți asiguri barem o cale de retragere.

— Fratele meu se teme fără rost. Apașii au fugit pe dincolo, iar de intrat, nu mai intră nimeni.

— Ascultă-mi, totuși, sfatul! Cei zece oameni nu-ți sunt de nici un folos aici. În schimb, acolo sunt necesari.

Căpetenia îi acceptă sfatul, desigur, mai mult din stimă decât din convingere. Curând se văzu câtă dreptate avea Old Death. Abia ajunseră cele zece străji la posturile lor, că și răsunară acolo două împușcături, însoțite de un urlet crunt. După câteva minute, doi dintre războinici se întoarseră fuga, raportând că fuseseră întâm-

pinați la intrare de două focuri de armă și o mulțime de săgeți și că, din toți cei zece, doar ei scăpaseră cu viață.

— Ei, m-am înșelat și de astă dată? întrebă Old Death. Acum capcana e închisă de amândouă părțile, iar noi suntem prinși!

„Biberul alb" nu găsea nici o explicație. Întrebă dezolat:

— Iuf! Ce să fac?

— Nu-ți risipi oamenii și armele! Așază câte douăzeci sau treizeci de războinici la ieșire și la intrare. Să păzească măcar aceste două puncte. Ceilalți să se odihnească și să prindă puteri pentru dimineața. Acesta e singurul lucru ce-ți rămâne de făcut.

De astă dată, căpetenia îi urmă fără șovăire sfatul. Ne apucarăm apoi să-i numărăm pe cei căzuți. În ce-i privește pe albi, dispăruseră toți, adică Gibson, William și încă opt inși. Nu rămăseseră decât morții.

— Foarte rău! exclamai. Indivizii s-au refugiat dincolo, la apași.

— Da. Și au fost, desigur, bine primiți, fiindcă au lucrat împreună cu cei doi cercetași, așa-zișii Topia.

— Înseamnă că Gibson ne-a scăpat din nou!

— Ba nu. Nu uitați că avem totemul lui Inda-nișo. Pe de altă parte, apașii mă cunosc. Așadar, vom fi primiți ca prieteni. Pe urmă, aranjez eu lucrurile ca să ni-i predea pe Gibson și pe Ohlert. Pierdem o singură zi, asta-i tot.

— Și dacă cei doi spală putina?

— Nu cred s-o facă. Ar trebui să străbată întregul Mapimi, și nu vor avea curaj... Dar asta ce mai e?

Un număr de comanși se strânseseră grămadă. Din mijlocul lor răzbăteau gemete și vaiete sfâșietoare. Ne apropiarăm de ei și văzurăm un alb grav rănit, care tocmai își revenise în simțiri. O suliță îl spintecase pe la

spate ieșind prin burtă. Așadar, îl lovise un comanș, în clipa când albii năvăleau asupra noastră.

Old Death îngenunche, cercetă rana și-i vorbi:

— Omule, ți-au mai rămas poate zece minute de trăit. Ușurează-ți sufletul, nu căra minciuna cu tine pe lumea cealaltă. Spune cinstit: ați fost de partea apașilor?

— Da — gemu rănitul.

— Știați că vom fi atacați în noaptea asta?

— Da. Tocmai de aceea oamenii din tribul Topia i-au condus încoace pe comanși.

— Și Gibson trebuia să semnalizeze întețind focul?

— Da, sir. De fapt, trebuia să dea câte un semnal din acesta pentru fiecare sută de comanși prezenți în tabără. Dacă apuca s-o facă, atunci Winnetou n-ar mai fi atacat imediat, ci abia mâine, și din altă parte, pentru că, deocamdată, nu dispune decât de o sută de războinici. Mâine, însă, îi vin întăriri.

— Mi-am închipuit. Împiedicându-l eu pe Gibson să stârnească focul încă de patru ori, apașii au crezut că inamicul e slab și că-l pot ataca numaidecât. Acum, însă, au ocupat ambele ieșiri și nu putem răzbi pe nicăieri. Mâine, vâlceaua noastră se va transforma într-un mormânt deschis, în care vom fi căsăpiți sistematic.

— Ne vom apăra! scrâșni mânios căpetenia, care se afla de față. Iar acest trădător ducă-se pe plaiurile vânătoarei ca un câine râios și să-l hăituiască lupii și să-i curgă balele din gură în vecii vecilor!

Scoase cuțitul și-l înfipse adânc în inima rănitului.

— Neghiobule! exclamă Old Death revoltat. Nu trebuia să-l ucizi!

— Uite că l-am ucis! De-acum sufletul lui e robul sufletului meu. Haide, să ținem sfat de război. Vitejii comanșilor nu vor să aștepte până ce câinii de apași vor

năvăli în haite asupra lor. Am putea să ne croim drum și să ieșim din vâlcea încă în noaptea asta.

Se așeză lângă foc, împreună cu sfetnicii lui. Și Old Death fu invitat să participe. Eu, cei doi Lange și negrul rămaserăm mult prea departe de foc ca să putem trage cu urechea la discuția lor; mai ales că se discuta aproape în șoaptă. Deslușeam totuși, din expresia feței și din gesturile lui Old Death, că acesta era în divergență cu indienii. Încerca să-și apere cu energie părerile, dar fără rezultat. În cele din urmă, sări mânios de la locul lui și rosti cu glas tare, încât îl auzirăm cu toții:

— N-aveți decât să vă duceți la pieire! V-am prevenit nu o dată, dar n-am fost ascultat. Și de fiecare dată dreptatea a fost de partea mea. Va fi și de-aci încolo. Faceți, așadar, după cum vă taie capul. Eu și tovarășii mei vom rămâne aici.

— Cum adică, ești atât de laș, încât te ferești să lupți alături de noi? întrebă unul din sfetnici.

Old Death își repezi brațul înainte, gata să-i dea un răspuns usturător. Dar se răzgândi și vorbi calm:

— Ar trebui ca fratele roșu să-și dovedească propria vitejie, până a se îndoi de curajul meu. Mă numesc Old Death și cu asta am spus totul.

Se întoarse și se așeză lângă noi, în timp ce comanșii își continuau sfatul. În sfârșit, ajunseră la o hotărâre și se ridicară de la locurile lor. Deodată, de după cercul comanșilor care înconjurau focul, se înălță un glas puternic:

— „Biberul alb“ să-și caște bine ochii! Pușca mea nu mai poate de dorul lui!

Toate privirile se îndreptară într-acolo. Cu arma întinsă, Winnetou stătea drept și neînfricat în tabăra comanșilor. Pușca lui fulgeră de două ori. „Biberul alb“ se prăbuși la pământ împreună cu sfetnicul de lângă el.

— Așa vor pieri toți fățarnicii și trădătorii! mai spuse Winnetou.

Apoi dispăru în noapte.

Totul se petrecu atât de repede, încât comanșii nici nu apucaseră sau, mai bine zis, nu avură timp să intervină. Abia pe urmă țâșniră în picioare repezindu-se după Winnetou. Numai noi rămaserăm pe loc. Old Death se aplecă asupra celor doi comanși. Erau morți.

— Ce curaj! se minună Lange. Winnetou ăsta e dracul gol!

— Ei, aș! râse Old Death. Fiți atenți, să vedeți ce mai urmează!

Nu isprăvi bine vorba, că și auzirăm un urlet înspăimântător.

— V-am spus eu! sublinie bătrânul *westman*. Nu numai că i-a pedepsit pe trădători, pe „Biberul alb“ și pe sfetnicul său, dar i-a mai și atras pe comanși în gura lupului. Săgețile apașilor nu-și vor cruța victimele. Ascultați!

Un pistol detună de opt ori la rând, cu ecou scurt, subțire.

— Acesta e pistolul lui Winnetou — constată Old Death. Cred că pezevenghiul a sărit drept în grămada comanșilor și nimeni nu e în stare să-l oprească.

Pentru bătrânul *westman* asemenea întâmplări erau destul de obișnuite. Stătea atât de calm, încât ai fi zis că urmărește desfășurarea unui spectacol de teatru, al cărui deznodământ îi e dinainte cunoscut.

Comanșii se retraseră, fără să-l fi putut răpune pe Winnetou. În schimb, aduseră pe brațe mai mulți camarazi de-ai lor, morți și răniți. Într-o asemenea împrejurare, s-ar fi cuvenit, fie din compasiune pentru victime, fie din prudență, să păstreze liniște. Dar comanșii urlau

și zbierau de parc-ar fi fost trași în țeapă și își agitau securile, țopăind în jurul cadavrelor.

— În locul lor, aș stinge focul și aș tăcea mâlc — zise Old Death. Așa însă, nefericiții își cântă propriul prohod.

— De fapt, ce se hotărâse în sfatul lor de război? întrebă Lange.

— Să-și croiască imediat ieșire spre vest.

— Ce prostie! Ar însemna să iasă drept în calea celorlalți apași, care urmează să sosească.

— Nu prea, master, pentru că nici nu vor izbuti să treacă. Și chiar dac-ar izbuti, l-ar avea în spate pe Winnetou, iar în față s-ar lovi de rezervele sale, ceea ce înseamnă moarte sigură. Ei cred însă că apașii le sunt inferiori ca număr și, drept urmare, vor fi înfrânți. De altfel, comanșii mai știu că fiul „Biberului alb", cu care am avut ocazia să ne întâlnim, se îndreaptă încoace, împreună cu trupa lui. Faptul acesta le sporește și mai mult încrederea în victorie. Arde în ei dorința de a răzbuna moartea celor două căpetenii. După mine, comanșii ar trebui să aștepte zorile, și abia atunci să treacă la acțiune și să spargă împresurarea. La lumină îl observi mai bine pe inamic și vezi toate obstacolele. Eu i-am sfătuit în acest sens, dar degeaba. Acum, descurcă-se după mintea lor. Pentru noi e cu totul indiferent ce și cum vor face. Nu luăm parte la nimic.

— Dar pasivitatea noastră va fi luată în nume de rău!

— Treaba lor! Eu, unul, n-am chef să-mi pun inutil pielea în joc. Atenție! Ce-a fost asta?

Se auzi un zgomot. Dar comanșii continuau să urle atât de tare, încât era cu neputință să distingem natura și semnificația lui.

— Proștii dracului! se mânie Old Death. Winnetou nu e omul care să nu folosească din plin gălăgia lor. Pesemne că a doborât niște copaci ca să baricadeze ieși-

rea. Mie așa mi-a sunat la ureche. Aș putea să jur că nici un comanș nu va scăpa de aici. E o lecție dură, dar dreaptă. Să nu uităm că, în plină pace, au năvălit în așezările apașilor. Până și pe solii acestora i-au ucis. Dacă Winnetou izbutește să închidă ambele ieșiri, își poate aduna în liniște oamenii și să iasă apoi în spatele inamicului. Eu îl cred capabil de o asemenea manevră.

Într-un sfârșit, urletele comanșilor se potoliră. Oamenii se adunară laolaltă și cel mai mare în rang, care preluase între timp comanda, le repartiză sarcinile de luptă.

— Cred că vor să pornească neîntârziat — constată Old Death. Trebuie să avem grijă de caii noștri. Nu cumva să pună mâna pe el. Master Lange, mergeți împreună cu fiul dumneavoastră și cu Sam și aduceți caii încoace. Noi rămânem locului; prevăd că noul șef se pregătește să ne țină un scurt discurs.

— Într-adevăr, cum plecară cei trei tovarăși ai noștri, noua căpetenie se și apropie cu pași mari de noi:

— Văd că dumneavoastră, fețele palide, stați pe loc, în bună liniște, în timp ce comanșii aleargă la caii lor. De ce ați întepenit aici?

— Păi, nici nu știm ce-ați hotărât.

— Părăsim vâlceaua.

— N-o să puteți ieși.

— Old Death e ca o cioară care cârâie urât. Comanșii vor trece peste orice stavilă și-i vor călca pe dușmani în copitele cailor.

— Nu veți călca pe nimeni; acolo vă așteaptă prăpădul. Noi rămânem pe loc.

— Oare Old Death nu mi-e prieten? Oare n-am fumat împreună pipa păcii? Nu e de datoria lui să lupte alături de comanși? Fețele palide sunt luptători buni și curajoși. Să vină în fruntea noastră!

Atunci Old Death se ridică și, apropiindu-se de indian, îi râse în obraz:

— Fratele meu e foarte șiret. Fețele palide să meargă în față și să piară deschizându-vă vouă drumul! Suntem, ce-i drept, prietenii comanșilor, dar nu ne aflăm sub ordinele căpeteniei lor. Ne-am întâlnit din întâmplare și nu ne-am obligat să luăm parte la luptă. Că avem curaj și pricepere în război, asta se știe, și fratele meu roșu n-a făcut decât să spună adevărul. Ne ajutăm prietenii când lupta e dusă cu cap și cu bună judecată. Dar ca să ne batem după niște planuri care știm că nu vor izbuti, asta nu!

— Prin urmare, albii nu vor să meargă alături de noi? Vă credeam mai viteji!

— Viteji vom fi fiind, însă nu și ușuratici. Și apoi, nu uitați că suntem oaspeții voștri. Mă întreb de când ați luat obiceiul ca, în loc de a-i ocroti pe musafiri, cu toată grija, să-i trimiteți la moarte? Fratele meu e deștept, dar nici noi nu suntem proști. Fratele meu este, desigur, un războinic foarte viteaz și va merge el însuși în frunte. Acolo îi e locul.

Intenția indianului de a ne jertfi pe noi pentru a se salva pe sine era cât se poate de sfruntată. Când văzu că nu-i merge, se simți oarecum încurcat și-l cuprinse furia. Tonul lui, până atunci măsurat, se înăspri.

— Și ce vor face fețele palide după ce vom pleca de-aici? Nu cumva vor trece de partea apașilor?

— Cum adică, să facem una ca asta? Doar fratele meu vrea să-i nimicească pe toți apașii! Nici n-am mai avea la cine să trecem!

— Dar pe urmă, le vor veni întăriri... Nu! Nu veți rămâne aici! Trebuie să veniți cu noi!

— Ți-am mai spus o dată: nu ne mișcăm din loc!

— Dacă albii nu ne însoțesc, va trebui să-i privim ca dușmani.

— Și dacă roșii ne socotesc dușmani, îi socotim și noi la fel.

— Nu vă dăm înapoi caii!

— Prea târziu! I-am și luat! Uite-i!

Într-adevăr, cei doi Lange și Sam tocmai se întorceau cu caii noștri. Căpetenia își încruntă sprâncenele și zise:

— Vasăzică, albii și-au făcut din timp pregătirile. Înseamnă că ne dușmănesc. Voi da poruncă să fie luați prizonieri.

Old Death râse scurt și cam acru:

— Căpetenia comanșilor se înșală grozav în privința noastră. I-am spus și „Biberului alb" că rămânem aici. Dacă ne îndeplinim acum hotărârea, nu facem decât să ne ținem de cuvânt, nicidecum să vă arătăm dușmănie. Nu văd de ce ne-ați lua prizonieri.

— Totuși, așa vom face dacă albii nu făgăduiesc imediat că vin cu noi și vor merge în frunte.

Old Death își plimbă privirea în jur. Zâmbea răutăcios — semn că în gândul lui punea la cale o festă. Discuția la care asistam se desfășura lângă foc. La câțiva pași de noi stăteau cei doi Lange și Sam cu caii noștri. Nici un alt indian nu se găsea prin preajmă. Plecaseră toți după cai.

Old Death ne vorbi în nemțește, pentru ca roșul să nu înțeleagă:

— Dacă-l dobor, săriți pe cai și goniți după mine spre gura văii; comanșii sunt dincolo, la ieșire.

— Fratele meu să nu vorbească în limbă străină. Vreau să știu și eu ce anume are de spus.

— Vei afla imediat. Voi ați nesocotit astăzi în câteva rânduri sfaturile mele și acum, după câte ați pățit, tot nu vă vine mintea la cap. Vă duceți la pieire și vreți

să ne aruncați și pe noi în brațele morții. Pesemne că încă nu-l cunoașteți bine pe Old Death! Îți închipui că mă poți sili să fac ceva împotriva voinței mele? Află că nu mă tem nici de tine, nici de toți comanșii tăi. Zici că ne iei prizonieri? Nu-ți dai seama că ești, de fapt, în mâna mea? Uită-te la arma asta! La cea mai mică mișcare, te trăsnesc!

Întinse repede pistolul. Indianul încercă să pună mâna pe cuțit, dar în aceeași clipă Old Death îi lipi țeava de piept.

— Jos mâna! tună el.

Indianul se execută speriat.

— Așa! Să știi că nu glumesc. Ai arătat că ne ești dușman. De aceea, ori te supui imediat, ori te împușc!

Fața vopsită a indianului se crispă. Privirea îi lunecă primprejur, cercetătoare, dar Old Death îl preveni:

— Nu căuta ajutorul nimănui. Chiar dacă oamenii tăi ar fi de față, tot te-aș împușca. Ți-e mintea slabă și veștedă ca de muiere bătrână. Ești împresurat de dușmani, înfrângerea se apropie, și tu stârnești noi dușmănii, încă și mai rele. Cu armele noastre nu te joci! Până să ne zgârie o săgeată, ucidem o sută de comanși. Vrei să-ți duci oamenii la pieire? Treaba ta! Dar pentru noi poruncile tale nu valorează nimic!

După ce se gândi un timp, indianul începu să retracteze:

— Fratele meu nu trebuie să înțeleagă pe dos vorbele mele.

— Le înțeleg așa cum le aud. Că ai fi vrut să spui altceva, mă rog, te privește!

— Lasă arma jos și să rămânem prieteni!

— Asta se poate. Dar mai întâi, trebuie să mă asigur că ai de gând să ne fii prieten cinstit.

— Mi-am rostit cuvântul. Asta ajunge.

— Păi nu spuneai chiar tu, adineauri, că într-un fel îţi sună vorba şi într-alt fel gândeşti? Cum să mai avem încredere în cuvintele şi în făgăduielile tale?

— Dacă nu mă crezi pe cuvânt, n-am ce face, n-am altă chezăşie.

— Ba da. Dă-mi calumetul tău şi . . .

— Iuf! făcu acesta speriat. Calumetul nu se dă nimănui.

— Mie, de fapt, nici pipa nu-mi ajunge. Vreau şi punga ta cu „medicamente".

— Iuf-iuf-iuf! Nu se poate!

— Nu ţi le cer pentru totdeauna. La despărţire ţi le dau înapoi, bineînţeles, dacă rămânem prieteni.

— Nici un războinic nu se desparte de „medicamentul" său!

— Şi, totuşi, va trebui să te desparţi. Eu cunosc datinile voastre. Din clipa când îmi dai calumetul şi „medicamentul", sufletul tău trece în mine. Şi atunci, dacă mi-ai face vreun rău, te-ai lipsi tu însuţi de bucuria din veşnicele plaiuri ale vânătoarei.

— Nu ţi le dau!

— Ei, atunci am terminat! Te împuşc şi-ţi iau scalpul, ca să ajungi câinele şi robul meu. Uite, ridic mâna stângă de trei ori. La a treia oară, dacă nu te supui, trag în tine!

Şi ridică mâna o dată, de două ori, apăsându-i întruna pieptul cu ţeava pistolului. Când să facă al treilea gest, indianul strigă:

— Stai puţin! Mă asiguri că le primesc înapoi?

— Da.

— Atunci ne-am înţeles. Am să . . .

Își ridică mâinile, ca și când ar fi vrut să le ducă la gât, unde atârnau calumetul și punga cu „medicamente".

— Stai! îl opri Old Death. Jos mâinile, că trag! Nu te cred până nu am lucrurile în stăpânirea mea. Tovarășii mei le vor desprinde și le vor atârna la gâtul meu.

Comanșul se supuse. Eu executai operația, după care Old Death își retrase mâna înarmată cu pistolul.

— Așa! zise el. Acum suntem prieteni și fratele meu n-are decât să facă ce-i place. Noi rămânem aici și așteptăm sfârșitul luptei.

Căpetenia de bună seamă că nu mai trecuse niciodată printr-o furie atât de cumplită. Mâna îi zvâcni spre cuțit, dar nu îndrăzni să-l tragă de la brâu. Se mulțumi să scrâșnească din dinți:

— Fețele palide sunt acum sigure că nu li se poate întâmpla nimic rău. Dar când voi fi iarăși în stăpânirea calumetului și a „medicamentului", atunci va fi vai de voi. Dușmănia mea se va aprinde ca un foc grozav și nu se va stinge până nu veți pieri la stâlpul caznelor!

Ne întoarse spatele și plecă.

— Ei, acum putem viețui ca în sânul lui Avraam! conchise bătrânul *westman*. Totuși, să nu uităm nici o măsură de precauție. Nu stăm aici, lângă foc; ne retragem în fundul văii și așteptăm acolo desfășurarea lucrurilor. Haideți, domnii mei! Luați și caii!

Pornirăm spre locul indicat, priponirăm acolo caii și ne așezarăm la poalele dealului, sub niște copaci. Focul lumina dinspre tabăra pustie. Peste tot domnea pacea.

— Stăm aici până la deznodământ — hotărî Old Death. Presupun că vânzoleala o să înceapă foarte repede. Comanșii vor porni cu urlete drăcești, dar mulți își vor pierde pentru vecie glasul. Aha! Iată că încep!

Se dezlănţui un urlet şi un ţipăt ca de fiare sălbatice.

— Fiţi atenţi! Auziţi vreun răspuns al apaşilor? întrebă bătrânul. Bineînţeles că nu. Sunt deştepţi şi-şi văd de treabă.

Clocotind, strigătul de luptă ricoşă de pereţii stâncoşi. Trosniră deodată două împuşcături.

— Tot Winnetou, cu puşca lui de argint — stabili Old Death. Semn sigur ,că tentativa comanşilor a dat greş.

Dacă s-ar fi auzit şi zbârnâitul săgeţilor şi al lăncilor, valea toată s-ar fi umplut de un zgomot neverosimil. Dar nu răzbăteau decât vocile comanşilor şi detunăturile puştii lui Winnetou. Toate astea nu durară mai mult de două minute. Apoi un ţipăt strident: „Ivivivivivivi!“ spintecă văzduhul şi ne înfioră.

— Este apaşi! constată cu bucurie negrul Sam. Ai învins şi bătut comanşi.

Avea dreptate. După ce strigătul de izbândă se stinse, tăcerea deplină învălui vâlceaua. Numaidecât apărură lângă foc siluetele unor călăreţi cărora li se adăugau mereu alţii. Erau comanşii. Evadarea eşuase. O învălmăşeală grozavă domni un timp în jurul focului. O mulţime de morţi şi răniţi erau aduşi pe braţe. Şi iarăşi se porni un bocet prelung.

Old Death nu avea astâmpăr. Era supărat foc şi înjura în fel şi chip pe comanşi pentru nechibzuinţa lor. Un singur lucru îl aproba şi anume că postaseră mai întâi un număr de războinici la ambele ieşiri. Asta da, fusese o măsură absolut necesară.

Când, după un răstimp destul de lung, bocetele amuţiră, comanşii păreau să se adune la sfat. Mai trecu vreo jumătate de oră; apoi zărirăm un grup de războinici

părăsind tabăra și venind răzleți în direcția noastră, spre fundul văii.

— Ne caută — zise Old Death. S-au convins, pesemne, ce prostie au făcut și, lăsând mândria la o parte, vor să ne ceară sfatul.

Unul din războinici ajunse lângă noi. Old Death tuși ușor. Omul îl auzi și se apropie.

— Sunt fețele palide aici? întrebă indianul. Să poftească lângă foc.

— Cine te-a trimis?

— Căpetenia.

— Și ce să facem acolo?

— Vrem să ținem sfat și s-a îngăduit ca și fețele palide să ia parte.

— S-a îngăduit? Ce drăguț din partea voastră! În sfârșit, meritățm să fim ascultați de către înțelepții războinici ai comanșilor? Noi însă vrem să ne odihnim, ni-e somn. Spune căpeteniei voastre că dușmănia dintre voi și apași nu ne interesează.

Indianul trecu la rugăminți, ceea ce muie inima generoasă a lui Old Death. Acesta răspunse:

— Ei haide, fie. Dacă nu găsiți mântuire fără sfatul nostru, atunci să vi-l dăm. Dar un lucru să fie limpede: nu ne supunem nici unui ordin al șefului vostru. Anunță-l, deci, că dacă are nevoie de noi, să vină încoace.

— Asta n-are s-o facă: e căpetenie.

— Ascultă, omule, eu sunt o căpetenie mult mai mare și mai vestită. Pe dânsul nici nu-l știu măcar pe nume. Spune-i și asta!

— Chiar dac-ar vrea să vină, tot n-ar putea: e rănit la braț.

— De ce, fiii comanșilor nu mai merg pe picioare, ci pe mâini? Mă rog, n-are decât să rămână locului. Noi n-avem trebuință nici de el, nici de voi toți!

Vorbise cu atâta hotărâre, încât indianul nu mai stărui și dădu să se retragă.

— Am să-i duc căpeteniei vorbele lui Old Death. Poate că totuși va veni.

— Dar spune-i să vină singur. N-am chef să mai ascult și vorbăria altora. Hai!

Omul plecă. Îl văzurăm cum se apropie de foc și intră în cercul războinicilor.

Trecu apoi destulă vreme fără să zărim nici o mișcare. În fine, o siluetă se desprinse dintre războinici și veni către noi. Purta pene de vultur în chică.

— Ia uitați-vă, astea sunt penele „Biberului alb"! S-a și împopoțonat cu însemnele răposatului! Acum o să se poarte cu și mai mare trufie.

Observarăm că, într-adevăr, brațul stâng îi atârna legat cu o curea. Probabil că i se indicase exact locul unde ne aflam, căci păși drept spre noi. Se opri apoi tăcut în fața noastră, așteptând, se vede, să deschidem noi vorba. Dar Old Death nu se clinti din loc și nu rosti nici un cuvânt. Noi, la fel.

— Fratele meu alb m-a rugat să vin încoace? întrebă în cele din urmă indianul.

— Old Death n-are de ce să roage și să se închine în fața oricui. Tu ai dorit să-mi vorbești. Prin urmare, dacă e vorba de rugăminte, aceasta vine din partea ta. Și acum, te-aș ruga totuși foarte respectuos să-mi spui și mie cum te cheamă, pentru că nu-ți cunosc numele.

— Îl știe toată preria. Îmi zice „Cerbul sprinten".

— Eu am cutreierat toate ținuturile, dar n-am auzit de numele tău. Se vede că l-ai tăinuit. Însă de vreme ce nouă ni l-ai spus, îți îngăduim să te așezi aici.

Căpetenia se dădu un pas îndărăt. N-ar fi dat curs unei astfel de „invitații" umilitoare, dar înțelegea că

situația îl obliga să cedeze. Se așeză deci încruntat, fără grabă, drept în fața lui Old Death. Acesta însă nu deschise nici acum discuția. Ședea nepăsător, ca și cum de nimic nu-i păsa. Văzând că așteptarea e zadarnică, indianul se hotărî să spargă el gheața:

— Războinicii comanșilor gândesc să țină un mare sfat, la care să vină și fețele palide și să-și spună părerea.

— N-are nici un rost. Eu v-am spus nu o dată părerea și nu v-ați sinchisit de ea. Or, află de la mine că Old Death s-a deprins ca părerile sale să fie luate în serios. De aceea nu vă mai spun nimic.

— Fratele meu să înțeleagă, totuși, că avem nevoie de priceperea lui!

— Ah, da! V-au dat apașii o lecție ca să vedeți, în sfârșit, că Old Death are mai multă minte în cap decât toți cei cinci sute de comanși ai tăi? Și, mă rog, cu ce v-ați ales din atacul vostru?

— N-am reușit să spargem împresurarea. Apașii ne-au închis ieșirea cu bolovani și cu copaci retezați.

— Știam! Apașii doborau copacii cu tomahawkurile, iar voi nici gând să-i auziți: tot urlați întruna și acopereați cu gura voastră toate zgomotele! De ce n-ați stins focul? Nu vă dați seama ce primejdie vă paște?

— Războinicii noștri au făcut precum hotărâse sfatul. Acuma, însă, vrem să hotărâm altceva mai înțelept. Îți vei spune cuvântul, nu-i așa?

— Sunt convins că nici de data asta n-o să-l urmați.

— Ba da.

— Dacă-mi făgăduiești, atunci sunt gata să vă ajut.

— Atunci, haide! Să mergem la focul de tabără.

— Mulțumesc! Acolo nu mă duc. Faceți o mare greșeală că țineți focul aprins și le arătați astfel apașilor ce se petrece la voi. Pe de altă parte, nu am poftă

să mă cert cu oamenii tăi. Îți spun pe loc părerea mea și tu n-ai decât să faci ce-ți place!

— Spune!

— Apașii nu se găsesc numai afară, la amândouă ieșirile, ci și înăuntru. Ei s-au cuibărit aici și au baricadat trecerile. Se pot mișca deci în voie, după cum vor găsi de cuviință. Iar ca să-i alungi, nu se poate.

— Dar suntem mult mai numeroși ca ei!

— Câți războinici ați pierdut?

— Marele Spirit i-a chemat pe mulți sus, la El. Au murit mai bine de zece ori câte zece. S-au prăpădit și destui cai.

— Prin urmare, în noaptea asta nu trebuie să mai întreprindem nimic, altminteri v-ar merge ca și până acum, de-a-ndoaselea. Pe de altă parte, nici ziua nu e prielnică. Apașii se vor orândui astfel încât să vă doboare cu armele lor, în schimb voi nu-i veți putea nimeri. Între timp, vor sosi și întăririle după care a trimis Winnetou. Astfel, o să ajungeți mai puțini la număr decât apașii. Ce să mai vorbim, sunteți condamnați!

— Oare crezi că stăm așa de prost? Atunci spune, cum să scăpăm de aici, și-ți vom urma sfatul.

— Dacă te gândești cum să scapi, înseamnă că recunoști ceea ce ți-am spus dintru început: vâlceaua asta e o capcană. Chibzuind bine, aș vedea două căi pe care să încerci o scăpare. Firește că nu sunt sigur dacă veți izbuti sau nu. Una din ele ar fi să vă cățărați sus, pe stânci. Dar asta înseamnă să așteptați până se luminează de ziuă. Or, atunci apașii v-ar zări și s-ar năpusti asupra voastră, dincolo de vâlcea. Și cum ei ar fi călare, iar voi, firește, nu v-ați putea cățăra împreună cu caii, judecă și tu ce s-ar alege. Vasăzică, nu mai rămâne decât o singură cale: intrați în vorbă cu apașii!

— Nicicum! protestă căpetenia. Apașii ar hotărî moartea noastră.

— Tot ce se poate. Eu, unul, nici nu le-aș lua-o în nume de rău. Ați atacat satele lor pașnice, le-ați jefuit avutul, le-ați răpit nevestele și fiicele, ați ucis mulțime de războinici sau i-ați supus la chinuri până și-au dat sufletul. Apoi v-ați călcat cuvântul și le-ați omorât solii. Asemenea ticăloșii se cer răzbunate. De aceea nu vă puteți aștepta la blândețe din partea apașilor. Asta o știi și tu. Înseamnă că recunoști ce păcate mari v-ați făcut cu ei.

Old Death vorbise cât se poate de deschis, fără ocolișuri, încât căpetenia amuți pentru o vreme.

— Iuf! exclamă în cele din urmă indianul. Și toate astea mi le spui mie, mie, căpetenia comanșilor!

— Ți le-aș spune chiar dacă ai fi Marele Spirit în persoană. Cu ce-au greșit solii lor că i-ați ucis? Ați pornit acest război ca să semănați moarte. Răspunde!

Abia după o lungă tăcere, indianul izbucni mânios:

— Ei sunt dușmanii noștri!

— Nu-i adevărat! Ei au trăit în pace cu voi. Nici măcar nu le-ați dat de știre când ați dezgropat securea războiului. De fapt, voi vă cunoașteți vinovăția; de aceea nici nu aveți nădejde că veți fi iertați. Și totuși, ați putea obține o pace cât de cât blândă. Aveți mare noroc că șeful lor e Winnetou, care nu dorește niciodată vărsare de sânge. El e singura căpetenie a apașilor care s-ar arăta, poate, mai îndurător cu voi. Trimiteți un om să-l caute pe Winnetou și să pregătească o întâlnire. Uite, pot să mă duc chiar eu și să-l rog din partea voastră.

— Comanșii mai bine mor decât să ceară îndurare apașilor!

— Mă rog, asta nu mă privește. Ți-am dat un sfat și atât. Îl urmezi sau nu, treaba ta.

— Fratele meu nu mai știe și altă cale? Văd că el îi vorbește de bine pe apași, vasăzică e prietenul lor!

— Eu sunt prieten cu toți oamenii roșii cât timp nu mă tratează cu dușmănie. Dinspre partea apașilor n-am avut nicicând de suferit. Așadar, de ce le-aș fi dușman? În schimb, voi erați gata să vă revărsați ura asupra noastră. Îți venise în gând să ne faci chiar prizonieri. Acum judecă și tu cine merită mai mult prietenia noastră, voi sau apașii?

— Tu porți asupra ta calumetul și punga mea cu „medicamente". Înseamnă că vorbele tale sunt ca și cum ar fi ale mele. Iată de ce nu-ți pot răspunde precum aș vrea. Dar sfatul tău nu-i bun la nimic. Urmărești să ne dai pe mâna apașilor. Lasă, ne descurcăm noi și singuri!

— Dacă-i așa, mă mir de ce-mi mai ceri sfatul! Am terminat! Nu mai avem ce vorbi!

— Da, am terminat — sublinie comanșul. Dar nu uita că, deși te afli încă sub ocrotire, te numărăm printre dușmani. Nu-ți mai îngădui să păstrezi calumetul și „medicamentele".

Trebuie să mi le înapoiezi înainte de a ieși noi din vâlceaua asta. Pe urmă, ți-o plătim după merit.

— *Well!* Sunt de acord. Oi păți, n-oi păți, eu unul aștept în toată liniștea. Deci, să fie limpede: l-ai amenințat pe Old Death. Repet, că nu mai avem ce discuta. Poți să pleci!

— Iuf! zise sălbatic căpetenia.

Apoi ne întoarse spatele și se înapoie cu pași hotărâți la focul de tabără.

— Păcătoșii ăștia parcă-s loviți cu leuca în cap! îmi spuse Old Death mânios. Nu se mai pot salva decât cerând pace, dar în loc s-o ceară, își pun încă nădejdea în superioritatea lor numerică. Situația e însă de așa natură, încât singur Winnetou face cât o sută de comanși. Dumneavoastră, ca novice în Vestul Sălbatic, vi se pare desigur că exagerez. Nici nu vă dați seama însă cât valoarează în anumite împrejurări un om priceput. Spre exemplu, v-aș povesti isprăvile pe care acest tânăr apaș le-a săvârșit împreună cu prietenul său alb, Old Shatterhand. Nu v-am istorisit încă nimic despre ei?

Astfel, Old Death îmi rosti pentru întâia oară numele.

— Nu! i-am răspuns. Cine-i Old Shatterhand?

— Un tânăr ca și dumneavoastră, dar cu totul alt tip. Dintr-un pumn îl dă gata pe orice adversar, trage cu pușca de parc-ar avea pe dracul în el și, pe deasupra, e un șmecher fără pereche.

Deodată, se auzi îndărătul nostru un foșnet, apoi un glas reținut:

— Iuf! Old Death aici? N-am bănuit. Mă bucur grozav!

Bătrânul apucă repede cuțitul și întoarse speriat capul. Întrebă:

— Cine-i acolo? Cine îndrăznește să mă spioneze?

— Bătrânul meu prieten să lase cuțitul în pace. Doar n-o să-l înfigă în Winnetou!

— Winnetou! Nemaipomenit! Păi sigur, numai Winnetou putea să se strecoare până în spatele lui Old Death, fără ca acesta să-l simtă! E o ispravă pe care nu m-aș încumeta s-o imit.

Apașul apăru acum întreg lângă noi și, fără a se trăda că mă cunoaște, vorbi:

— Căpetenia apașilor habar n-a avut că Old Death se află aici. Altminteri, ar fi venit mai devreme ca să mai stea de vorbă.

— Dar te expui unei mari primejdii! Te-ai furișat printre străjile comanșilor, apoi te-ai târât până aici; unde mai pui că va trebui să te întorci...

— Ba nu e nimic din toate astea. Fețele palide îmi sunt prieteni și le pot spune adevărul. Vâlceaua e situată pe teritoriul nostru, al apașilor, iar eu am orânduit-o ca să servească de capcană pentru năvălitori. Acești pereți de stâncă nu sunt chiar de netrecut, cum s-ar crede. Apașii au croit sus o cărare ce înconjoară vâlceaua la o înălțime de câteva staturi de om. Folosind lasoul, urci și cobori destul de lesne. Comanșii s-au lăsat atrași în această cursă de către iscoadele mele. Acum vor pieri aci până la unul.

— Adică, le-ați hotărât pieirea?

— Da. Winnetou a ascultat discuția ce ai purtat-o cu căpetenia comanșilor și a înțeles că ne ții partea. I-ai arătat ce mare vină au comanșii și cu drept cuvânt i-ai spus că avem de răzbunat crimele lor mișelești.

— Dar crezi că e nevoie ca, pentru aceste pricini, să curgă valuri de sânge?

— Oare n-ai auzit cu urechile tale că ei nu-și recunosc vina? Nici nu vor să ia în seamă sfatul tău, nici să judece ca oamenii. Curgă, deci, sângele! Vom da astfel o pildă de felul cum pedepsim trădarea. N-avem încotro. Trebuie să luăm măsuri ca asemenea ticăloșii să nu se mai repete.

— Îngrozitor! Dar nu-mi arde să mai stăruí cu sfaturile mele, de vreme ce n-au urechi să audă.

— Nu ți le-ar lua în seamă nici acum. După câte am înțeles, porți la tine lucrurile sfinte ale căpeteniei,

calumetul și punga cu „medicamente". Cum de-au ajuns în mâna ta?

Old Death îi povesti întâmplarea. După ce-l ascultă, Winnetou zise:

— I-ai promis să i le înapoiezi, deci trebuie să te ții de cuvânt. Dă-i-le chiar acum și treci la noi. Veți fi primiți cu toții ca prieteni.

— Adică să trecem chiar imediat?

— Da. În trei ore vor fi aici peste șase sute de războinici apași. Mulți dintre ei sunt înarmați cu pușți. Gloanțele lor vor mătura toată vâlceaua și veți fi în primejdie.

— Dar cum să ajungem la voi?

— Mă mir că Old Death întreabă asemenea lucruri.

— Hm, da! Încălecăm și mergem la focul de tabără. Acolo îi înapoiez căpeteniei lucrurile sfinte. Pe urmă dăm pinteni cailor și mânăm în direcția voastră, trecând în galop peste străjile care ne stau în drum. Toate bune, dar cum escaladăm baricadele?

— Foarte ușor. După ce voi fi plecat, mai stați încă zece minute, până să începeți acțiunea. Între timp, eu ajung la gura văii și vă întâmpin acolo.

Acestea fiind zise, Winnetou dispăru.

— Ei, ce părere aveți? ne întrebă Old Death.

— Formidabil bărbat! se entuziasmă Lange.

— Fără îndoială. Dac-ar fi alb și, să zicem, militar, ar putea să urce până la funcția de comandant suprem. Nu-i invidiez pe albii care l-ar aduce în situația să mobilizeze toate triburile roșii la lupta pentru apărarea drepturilor strămoșești! Dar Winnetou e un om al păcii. De altminteri, el își dă limpede seama că indienii, oricâtă rezistență ar opune, sunt sortiți pieirii. Numai că tace și nu-și divulgă convingerea. O tăinuiește în adân-

cul inimii. Ei, să ne mai așezăm un pic: avem zece minute răgaz.

Vâlceaua se scufundase într-o liniște dulce. Comanșii încă nu-și terminaseră sfatul. După zece minute, Old Death se sculă de jos și încălecă.

— Hai după mine! ne îndemnă el.

Călărirăm la pas până la focul de tabără. Comanșii deschiseră cercul și ne făcură loc. Dacă fețele lor n-ar fi fost vopsite, cu siguranță că am fi citit pe ele o uimire fără margini.

— Ce vreți? ne întâmpină căpetenia sărind în picioare. De ce v-ați urcat pe cai?

— Venim călare pentru a cinsti cum se cuvine pe vitejii și înțelepții războinici ai comanșilor. Ei, ce aveți de gând să faceți?

— Sfatul nu s-a încheiat încă. Descălecați imediat! Sunteți vrăjmași și nu putem răbda să ne vorbiți de sus, de pe cai. Ori ați venit să-mi înapoiați lucrurile?

— Nu crezi că ar fi o prostie din partea mea? Doar ne-ai amenințat că, din clipa când vei ajunge din nou în stăpânirea acestor lucruri, dușmănia își va spune cuvântul și vom fi sortiți să murim la stâlpul caznelor!

— Și așa va fi! Eu nu arunc vorbe în vânt, veți pieri de mânia comanșilor!

— Și, totuși, ca să te convingi cât de puțin ne pasă de mânia voastră, iată-ți lucrurile! Vreau să văd ce-o să ne faceți!

Își smulse cele două obiecte de la gât și le zvârli cât colo. În aceeași clipă, își îndemnă calul și, dintr-un salt, trecu peste foc, tăind o breșă în rândurile comanșilor. Sam, negrul, îl urmă primul și-l răsturnă pe șef. Noi, ceilalți, sărirăm după ei. Vreo zece-cincisprezece comanși fură călcați de cai, printre care și un străjer ce se afla în calea lui Old Death. Zburarăm apoi peste

vâlcea, petrecuți de urletul turbat al așa-zișilor prieteni ai noștri de până atunci.

— Iuf! ne întâmpină o voce. Stați! Aici e Winnetou!

Strunirăm caii, pe care ni-i luară imediat în primire câțiva războinici apași. Împreună cu Winnetou, ne continuarăm drumul pe jos, până la ieșirea din vâlcea. Acolo totul era pregătit. Chiar și caii putură trece în șir, unul câte unul.

Cum depășirăm baricada, privelișteа se lărgi. Nu prea departe, doi indieni ședeau ghemuiți lângă un foc slab, răsucind o frigare. Văzându-ne, se ridicară respectuoși și se dădură în lături. La fel procedară și ceilalți apași, retrăgându-se după ce ne priponiră caii. La oarecare distanță, păsteau o mulțime de cai ai apașilor sub paza unor străjeri. Totul avea aspect de bivuac. Mișcările erau sigure, precise, ca și când toți oamenii aceștia ar fi fost îndelung și minuțios instruiți.

— Frații mei să poftească lângă foc — ne invită Winnetou. Am pus să se frigă o ciozvârtă de bivol. Ospătați-vă până mă întorc.

— Vei lipsi mult? se interesă Old Death.

— Nu. Trebuie doar să văd ce se mai întâmplă în vâlcea. Te pomenești că, furioși de a vă fi scăpat din mână, comanșii se vor lega de războinicii mei. Vreau să le expediez câteva gloanțe.

Se depărtă. Așezându-se tacticos lângă foc, Old Death își scoase cuțitul și tăie din friptură. Era excelentă. Amândoi nu mâncaserăm cam de multișor. De altfel, și ceilalți trei abia dacă gustaseră din carnea de cal a comanșilor.

Friptura dispărea văzând cu ochii. În scurt timp, se întoarse și Winnetou, privindu-mă cercetător. Voia să afle dacă mai e cazul să ne tăinuim prietenia în fața

celorlalți. Drept răspuns, mă ridicai de la foc și-l prinsei de amândouă mâinile.

— Așadar, n-a mai fost nevoie să bat drumul până la Rio Pecos spre a-l întâlni pe fratele meu Winnetou! Sunt nespus de bucuros să te văd aici!

Ne îmbrățișarăm. Old Death înlemni de mirare. Apoi izbucni:

— Dar asta ce-o fi însemnând? Vă cunoașteți?

— Cum să nu ne cunoaștem! răspunse apașul. E fratele meu, Old Shatterhand!

— Old... Shat... ter... hand! silabisi bătrânul, făcând o mutră grozav de caraghioasă.

Și după ce eu, râzând, confirmai adevărul, bravul Old Death bombăni supărat:

— Vasăzică, m-ați mințit, m-ați dus de nas! Pe mine, Old Death! Auzi! Old Shatterhand! Și dumnealui mi-o juca pe novicele, ba înghițea chiar porecla de *greenhorn!*

Îi lăsarăm pe toți să se mire singuri, căci Winnetou avea să-mi spună multe.

— Fratele meu știe că am fost la fortul Inge. Acolo am aflat că...

— Știu totul. Când vom avea mai mult răgaz, îți voi povesti cum am aflat întâmplarea. Acuma, însă, mă interesează ce s-a făcut cu cei zece albi care au poposit printre comanși și pe urmă au șters-o cu iscoadele tale, așa-zișii Topia?

— Au plecat.

— Încotro?

— Spre Chihuahua, la Juarez.

— Prin urmare, au și plecat?

— Da. Erau foarte grăbiți. Ziceau că întârziaseră din pricina ocolului făcut împreună cu comanșii.

— Mare păcat! Printre ei se aflau și cei doi inși pe care vreau să pun mâna.

— Iuf, iuf! Asta n-o știam. Ei mi-au spus că trebuie să fie într-o anume zi la Chihuahua și că se grăbesc pentru că au pierdut o mulțime de timp. Ca prieten al lui Juarez, i-am ajutat să plece cât mai repede. Le-am dat cai odihniți, alimente și, drept călăuze, pe cei doi Topia, care cunosc bine drumul prin Mapimi spre Chihuahua. Spuneau că nu mai au nici un minut de pierdut.

— Asta mai lipsea! Provizii, cai odihniți, călăuze pricepute! Îl și aveam pe Gibson în mână! Acum îmi scapă iarăși!

Winnetou se gândi o clipă, apoi spuse:

— Fără să vreau, am săvârșit într-adevăr o mare greșeală. Dar am s-o repar. Îl voi prinde pe Gibson. Misiunea pe care o aveam în Matagorda s-a încheiat; îndată ce-i voi învăța minte pe comanși, voi fi liber și te voi însoți. Vă dau caii cei mai buni și, dacă nu se întâmplă ceva neprevăzut, îi ajungem pe albi până a doua zi la prânz.

Deodată, un apaș veni în goană dinspre vâlcea și raportă:

— Câinii de comanși au stins focul și au ieșit din tabăra lor. Se pregătesc să ne atace.

— Vor păți-o ca și până acum — răspunse Winnetou. Dacă frații mei albi doresc să mă urmeze, îi conduc într-un loc de unde vor auzi totul.

Ne ridicarăm imediat în picioare. Winnetou ne conduse înapoi, până aproape de baricade. Acolo îi întinse lui Old Death capătul de jos al unui lasou agățat de stâncă și rosti:

— Urcați până la vreo două staturi de om. Acolo vedeți niște copăcei. Îndărătul lor e poteca pe care au

tăiat-o războinicii apași. Eu nu vă pot însoți; trebuie să alerg la oamenii mei.

Între timp, desprinse un obiect spânzurat de peretele stâncii. Era pușca lui.

— Hm! bodogăni Old Death. Să te sui vreo douăsprezece picioare pe un lasou subțirel ca ăsta! Doar n-oi fi maimuță care se cațără pe liane! În sfârșit, hai să încerc.

Totuși izbuti. Îl urmai și eu, apoi ceilalți, desigur, nu fără eforturi. Ajunserăm la un copac cu rădăcinile înfipte în stâncă, de trunchiul căruia era legat lasoul. Alături, niște arbuști camuflau poteca. Era întuneric beznă, așa că mai degrabă pipăiam decât vedeam locul. Înaintarăm astfel câte puțin, orbecăind, până ce Old Death se opri. Rezemați de stâncă, ne puserăm pe așteptare. Îmi făcea impresia că peste vâlcea coborâse liniștea de plumb a morții. Oricât îmi încordam auzul, nu deslușeam decât zbârnâitul ușor al nărilor lui Old Death care adulmeca aerul.

— Niște nătărăi comanșii ăștia, nu-i așa? mi se adresă el. De acolo, dinspre dreapta, simt că vine miros de cai aflați în mișcare. Da, da, în mișcare! Pentru că atunci când caii stau pe loc, mirosul e cu totul altul, gros, leneș ca să zic așa; poți să-ți vâri nasul în el. Când caii merg, mirosul devine mai rar, mai fluid, se răspândește ușor. Oricât de curios ar părea, totuși un *westman* deslușește după densitatea mirosului dacă e vorba de niște cai în repaus sau în deplasare. Bineînțeles, cu condiția ca atmosfera să fie liniștită. Acum, iată că-mi vine dinspre dreapta un asemenea iz de cai în mișcare, iar bătrânele mele urechi parcă aud călcătură de copite, ușoară, înăbușită, ca pe iarbă. Cred că acum comanșii se îndreaptă încetișor spre fundul vâlcelei, ca să forțeze ieșirea.

Deodată răsună un glas limpede:

— Ntsa-ho!

Cuvântul acesta înseamnă „acum". În clipa următoare, pușca de argint a lui Winnetou trosni de două ori. Urmară focuri de pistol. O larmă nemaipomenită urcă până la noi. Țipetele indienilor răscoleau toată valea. Tomahawkurile vâjâiau prin văzduh. Lupta se încinse.

Nu dură mult. Peste sforăitul și nechezatul cailor, peste vacarmul pe care îl produceau comanșii se înălța victoriosul „Ivivivivi" strigat de apași. Auzeam cum comanșii se retrag în goană nebună. Oameni și cai fugeau de-a valma spre inima văgăunei.

— N-am spus eu? triumfă Old Death. Apașii luptă admirabil. Stau pitiți, trag cu arcul și aruncă sulițele de ți-e mai mare dragul! În schimb, comanșii sunt toți grămadă; săgețile, sulițele, gloanțele lui Winnetou, toate nimeresc în plin. Apoi, când dușmanul se retrage, apașii sunt destul de deștepți să nu-l urmărească. Ei rămân frumușel ascunși. Ce rost ar avea să iasă în câmp deschis, când și așa nimeni nu poate să le scape?

După noul lor eșec, comanșii, parcă amintindu-și de sfatul lui Old Death, rămaseră liniștiți. Urletul încetă, focul dispăru, și astfel apașii nu mai știau ce se întâmplă în tabăra adversă. Mai pândirăm câtva timp, dar nici o mișcare nu se produse. Deodată, auzirăm glasul reținut al lui Winnetou:

— Frații mei albi să coboare. Lupta s-a încheiat și nu mai începe din nou.

Ne întoarserăm la copacul de care era legat lasoul și ne lăsarăm în jos. De acolo, împreună cu Winnetou, revenirăm la micul foc de tabără și ne așezarăm în jurul lui.

— Au încercat de cealaltă parte — zise apașul. Dar nici acolo nu le-a mers. Sunt supravegheați cu atenție și nu mai pot face un pas fără să-i simțim. Războinicii mei au pătruns până în preajma lor și s-au pitit în iarbă, înșirați de la un capăt la altul al văicelei. Orice mișcare a dușmanului e pusă sub control.

Vorbind, își aplecă puțin capul spre dreapta, ca și când ar fi auzit ceva. Sări apoi brusc în picioare și statura lui se înălță măreață în lumina focului.

— Ce s-a întâmplat? întrebai.

— Aud copite de cal pe drum pietros. Vine un călăreț, un războinic de-al meu și o să vrea, desigur, să descalece, ca să cerceteze cine șade aici, lângă foc. De aceea m-am ridicat în picioare; să vadă de departe că e vorba de Winnetou.

Auzul lui fin nu-l înșelase. Un călăreț se apropie de noi la trap, își struni calul și sări din șa. Căpetenia îl întâmpină oarecum sever. Îl mustră pentru călcătura zgomotoasă a calului.

Războinicul ascultă mustrarea într-o atitudine demnă, respectuoasă. Părea un om mândru și liber, care recunoaște cu satisfacție înaltele însușiri ale șefului său.

— Sosesc — raportă el.

— Câți?

— Toți până la unul. Când aud chemarea lui Winnetou, războinicii apași nu mai întârzie în preajma femeilor.

— La ce depărtare se află acum?

— Vor fi aici o dată cu zorile.

— Bine. Leagă-ți calul și culcă-te lângă străji. Caută de te odihnește.

Omul făcu întocmai. Winnetou se așeză iarăși lângă noi. Îi povestirăm despre popasul nostru la *Hacienda del Caballero*, apoi, despre întâmplările din La Grange.

Timpul înainta mereu, dar nouă nu ne ardea de somn. Căpetenia asculta cu atenție relatările noastre, intercalând câte o scurtă observație sau întrebare. În felul acesta, noaptea trecu pe nesimțite și începu să se crape de ziuă.

La un moment dat, Winnetou întinse brațul și arătă spre apus:

— Frații mei albi se pot convinge încă o dată cât de punctuali sunt războinicii apași. Iată-i!

Ceața vălurea în văzduh ca o apă cenușie, lină, și își strecura trâmbele opace printre culmile munților. Din acest ocean lăptos se iviră mai întâi unul, apoi o coloană lungă de călăreți. Zărindu-ne, capul coloanei se opri pentru un moment și, recunoscându-l numaidecât pe Winnetou, se apropie în trap mărunt de noi. Era o căpetenie; purta două pene de vultur înfipte în chică. De fapt, călăreții nu posedau ceea ce se cheamă harnașament. Își conduceau caii din căpăstru, și atât. Totuși, cum se apropiară în galop elegant și luară poziție în cinci șiruri paralele, ai fi zis că fac parte dintr-o unitate de cavalerie europeană de prim rang. Majoritatea războinicilor aveau puști; doar câțiva erau înarmați cu arc, săgeți și suliță. Comandantul unității se întreținu câtva timp cu Winnetou, după care acesta făcu un semn și, într-o clipă toți descălecară. Cei fără puști luară în grija lor caii. Ceilalți se îndreptară spre potecă, urcând unul după altul cu ajutorul lasoului pe care ne cățăraserăm adineauri. Operația se desfășura într-o liniște totală și atât de precis, de ordonat, încât părea că fiecare își învățase dinainte rostul și locul. Winnetou stătea calm, urmărind cu atenție mișcarea. După ce dispăru și ultimul războinic, căpetenia apașilor se întoarse spre noi:

— Fraţii mei albi îşi dau, desigur, seama că, la un ordin al meu, comanşii ar fi făcuţi una cu pământul.

— Fără îndoială, suntem convinşi — replică Old Death. Dar vrea Winnetou să verse sângele atâtor oameni?

— Iar eu vă întreb: merită ei altceva? Ce fac albii când un semen de-al lor e omorât? Nu-l caută pe ucigaş? Şi după ce-l găsesc, nu se adună căpeteniile lor la sfat, pentru a-l judeca şi a-l osândi la moarte? De ce le-aţi reproşa apaşilor dacă fac şi ei la fel?

— Dar vezi că lucrurile nu seamănă întru totul!

— Şi care-i deosebirea?

— Noi îl pedepsim chiar pe ucigaş. Voi, însă, aveţi de gând să ucideţi nişte oameni care nici n-au fost de faţă la pustiirea satelor voastre.

— Vina e aceeaşi. Ei au încuviinţat crima. Ei au stat şi au privit cum apaşii noştri pier la stâlpul caznelor. Ei au pus stăpânire pe soţiile şi pe fiicele noastre, pe caii şi pe averea prădată.

— Oricum, nu-i poţi numi ucigaşi!

— Nu înţeleg ce vrea Old Death! Doar voi pedepsiţi cu moartea nu numai pe ucigaşi, ci şi tot soiul de alţi răufăcători. De pildă, orice *westman* îi împuşcă pe hoţii de cai. Dacă cineva răpeşte soţia sau fiica unui alb, e omorât împreună cu toţi părtaşii la această faptă. Şi iată că aici, în vâlcea, se află blestemaţii care ne-au răpit femeile şi fetele, ne-au furat caii. Nu cumva să-i mai împodobim pe deasupra cu ceea ce albii numesc distincţie sau ordin?

— Firește că nu! În schimb, puteţi să-i iertaţi şi să vă luaţi avutul înapoi.

— Caii îi putem lua, nu însă şi femeile. Cât priveşte iertarea, de ce vrea fratele meu să ne purtăm cu totul altfel decât bunii lui creştini? Oare pe noi ne

iartă creştinii? Şi, la urma urmei, pentru ce să ne ierte când ei sunt aceia care ne cotropesc pământul? Când la voi cineva mută o piatră de hotar sau doboară în taină vreo sălbăticiune, îl şi aruncaţi după zidurile temniţei. În schimb, aici ce faceţi? Unde sunt preriile şi savanele noastre? Unde sunt hergheliile de cai, cireziile de bizoni şi atâtea alte vite care ne aparţineau? Aţi venit hoarde peste hoarde şi orice băieţandru cu puşcă şi-a luat dreptul să ne fure hrana noastră zilnică. Fără nici un temei ne-aţi răpit ţinut după ţinut. Şi când omul roşu îşi apără glia, îi ziceţi ucigaş şi-l împuşcaţi laolaltă cu ai săi. Ai vrea să-i iertăm pe nişte răufăcători cărora noi niciodată nu le-am făcut vreun rău! Atunci de ce nu ne iartă pe noi albii care, fără nici un motiv, seamănă jalea în inimile noastre? Dacă ne apărăm, e dreptul nostru; nu ne facem decât datoria. Şi pentru asta voi ne ucideţi. Vă întreb, ce-aţi zice dac-am veni la voi şi v-am sili să trăiţi ca indienii? Ne-aţi omorî până la unul, sau ne-aţi vârî în case de nebuni. De ce n-am avea dreptul să procedăm şi noi la fel? Da, toată lumea ţipă că omul roşu e un sălbatic şi nu merită cruţare, că nu va învăţa niciodată ce înseamnă cultura şi de aceea trebuie nimicit. Dar judecaţi cinstit: oare purtarea voastră dovedeşte că aveţi ceea ce se cheamă cultură?... Mă rog, ajunge! Acesta mi-e răspunsul. N-o să-ţi placă, ştiu, dar, în locul meu, n-ai vorbi nici tu altfel. *Howgh!*

Rostind această expresie indiană, menită să întărească cele spuse, Winnetou ne întoarse spatele şi se depărtă câţiva paşi. Se opri apoi, scrutând depărtarea. Era bântuit de propriile-i gânduri şi făcea eforturi să se ţină în frâu. Pe urmă reveni şi se adresă lui Old Death:

— Am vorbit cam mult. Nădăjduiesc însă că fratele meu îmi va da dreptate, fiindcă are cugetul drept şi

sufletul cinstit. Și, totuși, inima mea nu dorește vărsare de sânge. Gândul mi-e mai blând decât vorbele. Credeam că dușmanii noștri, comanșii, vor trimite un sol ca să cădem la înțelegere. Cum n-au făcut-o, nici eu n-ar fi trebuit să-i cruț. Dar, uite, am să trimit eu un om să le vorbească în numele meu.

— Asta mă bucură mult — spuse Old Death. Aș fi plecat de aici foarte mâhnit dacă toți acești oameni ar fi fost omorâți, fără să încerc salvarea lor. Doar sunt și eu oarecum vinovat că au căzut în mâinile voastre.

— Nu trebuie să ai remușcări. I-aș fi înfrânt și fără ajutorul tău — replică Winnetou.

— Dar știi că alte sute de comanși se îndreaptă încoace.

— Știu. M-am furișat până la ei împreună cu Indanișo. Nu sunt decât o sută. Îi voi închide aici, în vâlcea, laolaltă cu cei .vechi și, dacă nu se predau, îi omor pe toți.

— Vezi numai să nu vină prea devreme. Ar trebui să termini mai întâi cu cei de aici.

— Chiar dac-ar veni acum, tot nu mi-e teamă. Dar nu strică să mă grăbesc.

— Ai vreun om potrivit ca să vorbească cu comanșii?

— Am destui, dar l-aș prefera pe fratele meu alb.

— Cu plăcere. Mă apropii de ei și-l chem la mine pe șef. Ce condiții să le pun?

— Le cerem câte cinci cai pentru fiecare om ucis în luptă și câte zece pentru cei omorâți la stâlpul caznelor.

— Foarte puțin. Totuși, acuma, când au dispărut marile herghelii de mustangi, nu e prea lesne să faci rost de un cal.

— Să ne înapoieze întreg avutul. Totodată, să ne dea câte o fată tânără pentru fiecare femeie sau copil

ce ne-au răpit. Femei de-ale lor nu ne trebuie. Apoi să ne restituie copiii. Crezi că-i prea mult?

— Deloc.

— Şi, în sfârşit, să hotărâm împreună locul unde căpeteniile apaşilor şi ale comanşilor să se adune la sfat spre a statornici pacea pentru cel puţin treizeci de veri şi ierni.

— Dacă vor cădea la înţelegere, eu, unul, am să-i felicit.

— Propun ca sfatul să aibă loc chiar în vâlceaua asta unde-i ţinem împresuraţi pe războinicii lor. Tot aici să aducă şi cele hotărâte de noi. Deocamdată, până ce-or împlini toate cererile, comanşii să se predea şi vor fi prizonieri.

— Găsesc că pretenţiile tale nu sunt prea mari. Mă duc chiar acum să le vorbesc.

— Old Death îşi petrecu puşca pe umăr şi tăie o creangă, semn distinctiv al parlamentarului. Dispăru apoi împreună cu Winnetou. Nu era deloc lipsit de primejdie să te apropii de comanşi; dar bătrânul nu ştia ce-i frica.

După ce constată personal că Old Death intrase în vorbă cu şeful comanşilor, Winnetou reveni şi ne conduse la caii sosiţi de curând. Erau acolo şi unii de rasă nobilă, aduşi ca rezervă şi cruţaţi pe drum de povara călăreţului. Aceştia urmau să fie folosiţi numai în situaţii cu totul excepţionale. Restul erau cai de toată mâna, fără calităţi deosebite.

— Am făgăduit fraţilor mei să le ofer cai mai buni — zise Winnetou. Hai să alegem! Lui Old Shatterhand îi dăruiesc un bidiviu de-al meu.

Alese cinci cai. Eram încântat de frumuseţea bidiviului. Cei doi Lange şi Sam nu erau mai puţin bucuroşi. Negrul îşi sticli dinţii şi exclamă:

— O-o, ce cal primit! Negru cum și Sam! Și voinic cum Sam! Cal și Sam grozav potrivește!

Old Death se întoarse după aproximativ trei sferturi de oră. Era serios și grav. Fusesem convins că, dată fiind situația lor desperată, comanșii vor accepta condițiile lui Winnetou, dar chipul bătrânului *westman* arăta contrariul.

— Fratele meu îmi aduce, desigur, vestea ce o bănuiam — îl întâmpină Winnetou. Comanșii refuză.

— Din păcate, da.

— Marele Spirit le-a luat mintea, ca să-i pedepsească pentru faptele lor. El nu vrea ca ei să aibă parte de îndurare. Și de ce nu se învoiesc?

— Încă mai speră că vor învinge.

— Le-ai comunicat că mi-au mai sosit peste cinci sute de războinici? Le-ai spus și unde se află?

— Le-am spus totul, dar nu vor să creadă. Ba m-au luat și peste picior.

— Atunci, nu le rămâne decât moartea. Întăririle lor vor veni prea târziu.

— Când mă gândesc câți vor pieri, zău dacă nu mi se face părul măciucă!

— Fratele meu are dreptate. Deși nu mă încearcă vreo teamă totuși simt că inima mi-e grea la gândul că va trebui să fac semnul pierzării. N-am decât să ridic un braț și toate puștile prind să trosnească. Dar hai să mai fac o ultimă încercare! Poate că Marele Spirit le va lumina pentru o clipă mintea. Mă voi duce chiar eu să le vorbesc. Frații mei să mă însoțească până la baricade. Dacă nici cuvântul meu nu va găsi urechi care să-l audă, atunci Manitu va înțelege că nu fac decât să-i împlinesc voia.

Ne deplasarăm împreună până la baricade. Acolo Winnetou se săltă cu ajutorul lasoului până sus, pe

poteca tăiată de apași — în așa fel încât să fie văzut de războinicii comanșilor. De altfel, nici nu ajunse bine sus, că și porni o ploaie de săgeți. Dar bătaia lor era prea scurtă. Se auzi și un foc de armă. Era pușca „Biberului alb" cu care noul șef al comanșilor trase asupra lui Winnetou. Glonțul se izbi de stâncă, în timp ce apașul își văzu de drum ca și când n-ar fi auzit nimic. Apoi se opri și își înălță glasul. Vorbi preț de cinci minute pe un ton răspicat, energic. La un moment dat, în timpul vorbirii, făcu un semn cu brațul și văzurăm cum toți războinicii săi, până hăt-departe în jurul vâlcelei, se ridicau din ascunzișuri pentru a fi observați de dușmani. Aceștia nu puteau să nu priceapă că sunt împresurați de un inamic care dispune de forțe superioare. Încercarea lui Winnetou de a-i convinge că n-au nici o șansă de reușită și că e preferabil să depună armele era un gest cât se poate de leal și de generos. Căpetenia apașilor își reluă apoi discursul.

Deodată, dispăru fulgerător din ochii noștri și, în aceeași clipă, răsună încă un foc.

— Șeful comanșilor trage iar asupra lui Winnetou, constată Old Death. Asta e răspunsul. Noroc că apașul a sesizat la timp primejdia și, într-o frântură de secundă, s-a lăsat la pământ. Acum însă . . . ia uitați-vă!

La fel de repede cum se pitise, Winnetou țâșni iarăși în sus, își potrivi la ochi pușca de argint și trase. Un urlet prelung al comanșilor cutremură vâlceaua.

— L-a pocnit pe șef — zise Old Death.

Acum Winnetou tăie cu mâna un semn pe orizontală.

Apașii, câți îi puteam cuprinde cu privirea, duseră toți armele la ochi. Trosniră pe puțin vreo patru sute de pușți . . .

— Veniți, domnilor! ne îndemnă bătrânul *westman*. Să nu asistăm la spectacol. E prea „indian“ pentru ochii mei, deși trebuie să recunosc că nătărăii de comanși își merită soarta. Winnetou a făcut tot ce a putut ca să evite prăpădul.

Ne întoarserăm la cai, unde Old Death își cerceta pe îndelete darul. Mai răsună o salvă, apoi strigătul de victorie al apașilor.

După câteva minute se înapoie și Winnetou. Pe chipul lui stăruia ca o umbră suferința. El rosti:

— În corturile comanșilor va fi numai jale și bocet. Nimeni dintre războinicii lor nu va mai veni acasă. Marele Spirit a vrut ca morții noștri să fie răzbunați și dușmanii m-au silit la neîndurare. Dar ochii mei nu mai pot privi această vale a morții. Ce-a mai rămas de făcut, vor face războinicii mei. Las totul în seama lor. Eu plec numaidecât cu frații mei albi.

Într-o jumătate de oră porniram la drum, aprovizionați din belșug cu cele necesare. Winnetou mai luă cu el zece apași, dintre cei mai buni călăreți. Cu câtă bucurie părăseam, în sfârșit, aceste locuri blestemate!

Mapimi se găsește pe teritoriul celor două provincii mexicane Chihuahua și Chohahuila. E o regiune de șes, foarte întinsă, aparținând platoului înălțat la peste o mie și o sută de metri față de nivelul mării. Cu excepția limitei de nord, regiunea e înconjurată de un lanț de stânci abrupte, calcaroase, despărțite prin numeroase râpe de ținutul Mapimi propriu-zis. Acesta e alcătuit din terenuri ondulate, neîmpădurite, cu iarbă sărăcăcioasă, care alternează cu întinderi de nisip arareori punctate de mărăciniș. Ici-colo se înalță în acest șes golaș câte un deal singuratic. Adeseori pământul se cască până în străfund, iar călătorul e nevoit să facă drumuri lungi pentru a ocoli prăpăstiile. Totuși, Ma-

pimi nu este cu totul lipsit de apă cum îmi imaginasem eu. Există lacuri care, deşi cele mai multe seacă pe vreme de arşiţă, dăruiesc totuşi umiditate aerului şi permit perpetuarea unei oarecare vegetaţii în preajma lor.

Către unul din aceste lacuri, Laguna de Santa Maria, ne îndreptam noi. Se afla la aproximativ zece mile germane, adică vreo 75 de kilometri, de vâlceaua unde se desfăşurase masacrul, deci o bună zi de marş după o noapte nedormită. Călăream aproape numai prin văgăuni, care se ţineau lanţ şi ne închideau orice perspectivă.

Soarele nu pătrundea la noi decât arareori, şi atunci doar pentru câteva clipe. În plus, trebuia să cotim ba la dreapta, ba la stânga, ba să ne întoarcem înapoi, încât aproape că pierdeam orientarea în teren.

Cobora seara când atinserăm ţărmul lacului. Pământul era nisipos. În locul unde poposirăm, nu creştea nici un copac, doar nişte specii necunoscute de arbuşti. Apa se odihnea tulbure, înconjurată de mărăciniş sărac şi învecinându-se cu un şes mărginit spre apus de câteva coline joase. Soarele se şi culcase îndărătul colinelor. Pe înălţimi, razele mai ardeau cu toată puterea; în schimb, prin văgăunile strâmte şi adânci aproape că dârdâiai de frig. Sus, unde poposeam, pământul radia o căldură la care puteai coace cozonaci. Dar în cursul nopţii, după ce aerul absorbi dogoarea, se făcu atât de rece, încât ne învelirăm temeinic în păturile noastre de lână.

În zori ne reluarăm drumul, mai întâi exact spre vest. Dar apoi furăm nevoiţi să tot mergem în ocol din cauza râpelor. Să cobori pe astfel de stânci prăpăstioase ar fi practic imposibil dacă natura n-ar fi avut grijă să formeze un fel de scări, deşi şi acestea pline

de primejdie. Iar dacă ai coborât, cată să mai ieși de-acolo! Trebuie să treci călare un șir lung de văgăuni sumbre, întunecoase, și de gropi prăvălatice, până ce, după multe peripeții, ajungi în sfârșit sus, pe teren mai deschis. Dar și acolo nu e nici o plăcere. Călăreț și cal parcă sunt suspendați deasupra stâncilor. Sus, un petic de cer fierbinte; jos prăpastie căscată amenințător. Și în acele adâncimi nu se găsește strop de apă, numai bolovăniș, numai piatră seacă și dezolantă. În văzduh rotesc vulturii, însoțindu-l pe drumeț din zori până-n seară. Când omul se dă odihnei, coboară și ei la mică depărtare, iar în zori își continuă urmărirea, avertizându-l cu glasuri aspre, flămânde, că nu așteaptă decât să-și dea duhul sau să cadă în prăpastie cu cal cu tot. Altminteri, cel mult dacă zărești câte un șacal jigărit, scheletic, dispărând ca o fantomă după vreo stâncă, pentru ca să reapară apoi hămesit și sperând, asemenea vulturilor, într-un eventual ospăț.

Către prânz trecurăm iarăși printr-un fel de labirint fără sfârșit, apoi străbăturăm în galop o câmpie verde. Acolo descoperirăm urmele a cel puțin zece călăreți venind dinspre dreapta în unghi ascuțit. Winnetou găsea că acestea sunt urmele ce ne interesează. Deslușì chiar, după tiparul copitei, caii potcoviți ai albilor și caii nepotcoviți ai celor doi pretinși Topia pe care dânsul îi trimisese ca însoțitori. Old Death susținea, de asemenea, că ne aflăm pe drumul cel bun. Din păcate, constatarăm că Gibson câștigase față de noi un avans de cel puțin șase ore. Bănuind că vor fi urmăriți, el și grupul lui călăriseră, probabil, fără ostenire, toată noaptea.

Spre seară, Old Death, care mergea în frunte și se cam distanțase de noi, își struni calul și așteptă să ne apropiem. Pe acolo treceau dinspre sud alte urme, pro-

venind de la vreo treizeci-patruzeci de călăreți dispuși în șir câte unul, ceea ce îngreuia stabilirea exactă a numărului. Acest fel de a călări în monom, ca și faptul că toți caii erau nepotcoviți, ne duse la concluzia că e vorba de indieni. Călăreții cotiseră dinspre stânga în direcția noastră. După ce, prin comparație, stabilirăm vechimea urmelor — aproape identică cu a celor întâlnite la prânz — se trezi în noi bănuiala că, de fapt, indienii aceștia se întâlniseră cu albii. Old Death se foi, se socoti, apoi spuse:

— Mă întreb cel fel de indieni or fi fost? Apași nicidecum. Prin urmare, nu ne putem aștepta la nici o plăcere.

— Fratele meu alb are dreptate — îl aprobă Winnetou. Apași nu se mai găsesc acum pe-aici. Și în afara lor, numai hoarde vrăjmașe dacă mai circulă de obicei prin această vale din Mapimi. Să fim deci cu băgare de seamă.

Porniram iar și ajunserăm curând la punctul unde indienii îi întâlniseră pe albi. Probabil că ambele grupe se opriseră aici și duseseră tratative. Rezultatul părea să fi fost favorabil albilor; indienii îi luaseră sub ocrotirea lor. Aceasta reieșea din faptul că cele două călăuze, oamenii lui Winnetou, se desprinseseră de grup. Urmele lor duceau în altă parte.

După câtva timp, sub niște dealuri acoperite cu iarbă și tufăriș, dădurăm — lucru rar în acele locuri — peste izvorul unui pârâiaș unde fugarii își adăpaseră caii. Malurile pârâului erau aproape golașe, încât puteai urmări cursul apei până hăt-departe, spre nord-vest. Old Death își puse palma streașină la ochi și se uită lung în josul pârâului.

— Văd în depărtare două puncte. Parc-ar fi lupi. Dar ce vor fi făcând acolo? Dac-ar fi cu adevărat lupi,

ar șterge-o numaidecât; nici o fiară nu e mai fricoasă ca lupul de prerie.

— Frații mei să tacă un pic! interveni Winnetou. Parcă aud ceva.

Făcurăm liniște deplină și, într-adevăr, dinspre cele două puncte venea ca o chemare stinsă, desperată.

— E glas de om! stabili Old Death. Hai într-acolo!

Încălecarăm repede. Simțind că ne apropiem, cele două fiare care stătuseră pe mal o rupseră la fugă. Și iată că din apă se ițea capul descoperit al unui om. Era asaltat de țânțari. I se vârau în ochi, în urechi, în nas, în gură.

— Salvare, senores, pentru Dumnezeu! îngână el în spaniolă. Mor, nu mai pot!

Bineînțeles că sărirăm imediat din șei.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Old Death tot în spaniolă. Cum de-ai ajuns acolo? De ce nu ieși la mal? Apa nu-i deloc adâncă. Nici două picioare.

— Sunt îngropat.

— Cum? Pe toți dracii! Îngropat de viu? Dar cine a făcut pozna asta?

— Niște indieni și albi împreună.

Abia atunci băgarăm de seamă că urmele unor tălpi se înșirau pe mal în direcția victimei.

— Să-l scoatem numaidecât! Haidem, domnilor! Cum n-avem unelte, îl despresurăm cu mâinile.

— Am o sapă aici, la spatele meu. Mi-au vârât-o în nisip — rosti omul gemând.

— O sapă? Ce căuta la dumneata?

— Eu sunt gambusino, căutător de aur. Oameni ca mine nu se despart de sapă și târnăcop.

Găsirăm unealta, intrarăm în apă și ne puserăm pe lucru. Fundul apei era moale, nisipos, încât săpatul nu ne ceru prea multă trudă. Descoperirăm abia acum că

gâtul îi era legat de o lance înfiptă bine în pământ, în spatele său, astfel încât victima să nu-şi poată înclina deloc capul. Apa i se ridica până sub bărbie, dar imobilizat cum era, omul n-ar fi reuşit să soarbă măcar o picătură. Afară de aceasta, îi unseseră faţa cu carne proaspătă, sângerândă, ca să atragă insectele şi să-l chinuiască. O degajare din această poziţie i-ar fi fost imposibilă: mâinile şi picioarele îi erau legate. Groapa în care îl scufundaseră avea o adâncime de peste doi coţi. Când, în sfârşit, îl scoaserăm la suprafaţă şi îi slobozirăm legăturile, omul leşină. Nici nu era de mirare. Fusese despuiat de haine şi biciuit pe spate până la sânge.

Dar omul îşi recăpătă curând cunoştinţa şi-l duserăm spre locul unde aveam intenţia să poposim. Înainte de toate, îi dădurăm să mănânce. Scosei apoi o cămaşă din cobur şi încropirăm din ea un bandaj. În cele din urmă, omul porni să ne lămurească asupra celor întâmplate:

— Am lucrat ultima oară într-o bonanza, într-un zăcământ de aur situat în munţi, la o zi depărtare de aici. Aveam acolo un camarad, un yankeu, pe nume Harton, care . . .

— Harton? îl întrerupse Old Death. Şi mai cum?

— Fred.

— Nu ştii unde s-a născut? Câţi ani are?

— E din New York. Cred că numără vreo şaizeci de ani.

— Ţi-a spus cumva dacă are familie?

— Nevasta i-a murit. Un fecior al lui lucrează la San Francisco, dar nu ştiu în ce meserie. Îl cunoaşteţi cumva?

Old Death părea extrem de agitat. Ochii îi ardeau şi obrajii lui căzuţi se îmbujoraseră. Făcea însă efor-

turi să rămână stăpân pe sine. Răspunse pe un ton mai indiferent:

— Da, l-am cunoscut cândva. Se pare că avea o situație foarte bună. Ți-a vorbit și de asta?

— Mi-a spus că părinții săi fuseseră oameni onorabili și că dânsul apucase la început calea negustoriei. Cică treptat-treptat ajunsese la o poziție excelentă, dar un frate ticălos se tot ținea de capul lui și-l sugea ca o lipitoare.

— Știi și numele fratelui?

— Da, Henry.

— Exact. Sper că voi avea ocazia să-l revăd pe Harton al dumitale.

— Cam greu. Cred că nu mai are mult de trăit. L-au dus cu ei banditii care m-au îngropat aici.

Old Death se încordă ca un arc gata să sară. Dar se stăpâni din nou și întrebă liniștit:

— Cum s-a ajuns la situația asta?

— Tocmai voiam să vă spun. Harton fusese, așadar, negustor, însă fratele său îi mâncase toată averea mințind și escrocând. Și, totuși, omul pare să-l mai iubească și azi pe neisprăvitul de frate-său care l-a ruinat. După ce a sărăcit, s-a ocupat de una, de alta, însă fără noroc. Într-un timp, s-a angajat ca *vaquero*. Pe scurt: a încercat de toate și fără succes, până ce s-a alăturat căutătorilor de aur. Numai că nu avea stofă de aventurier. În meseria asta de gambusino i-a mers tot pe dos.

— Nici n-ar fi trebuit să se apuce de ea!

— Dumneavoastră, senor, vă vine ușor să vorbiți. Milioane de oameni nu ajung niciodată ceea ce ar dori sau pentru ceea ce ar avea chemare, ci se ocupă cu treburi pentru care n-au pic de talent. Poate că vreun motiv ascuns l-a determinat pe Harton să-și încerce

norocul printre căutătorii de aur. Fratele lui asta făcuse. Și ce mai baftă a avut!

— Dar povestea e cam încurcată. Cum se face că destrăbălatul după ce ajunge un gambusino atât de norocos, îl despoaie totuși pe fratele său de toată averea? Păi, unul ca el trebuie să se fi scăldat în bani!

— Și dacă i-a tocat mai repede decât i-a găsit? Fratele lui Harton era un risipitor fără pereche. Bietul Fred, când a venit la Chihuahua, a căutat să se angajeze la patronul meu. Atunci l-am cunoscut și l-am îndrăgit, un caz rar de altfel, pentru că pizma și dușmănia domnesc aproape pretutindeni printre căutătorii de aur. De atunci am tot săpat împreună.

— Cum îi zice patronului dumitale?

— Davis.

— Nu mai spune! Știi cumva engleza, senor?

— Ca și spaniola.

— Atunci fă-mi hatârul să vorbim englezește, deoarece doi dintre tovarășii mei nu înțeleg spaniola. Or, povestirea dumitale îi va interesa, desigur, extrem de mult.

Și Old Death arătă spre cei doi Lange.

— De ce i-ar interesa chiar atât de mult? întrebă străinul.

— Ai să vezi numaidecât. Auziți, master Lange, omul acesta e căutător de aur și se află în slujba unui anume Davis din Chihuahua.

— Cum? Davis? sări fierarul. Păi ăsta e patronul ginerelui meu!

— Nu vă grăbiți, sir! Poate că există mai mulți inși cu același nume.

— Dacă acest master se referă la domnul Davis care exploatează zăcăminte de aur și de argint, atunci nu

există decât unul singur — preciză omul pe care îl salvasem.

— Exact! La el mă gândeam! se bucură Lange. Îl cunoașteți?

— Cum să nu-l cunosc! Doar mi-e patron!

— Și pe ginerele meu?

— Cine anume?

— Un german. Îi zice Uhlmann. A studiat la Freiberg.

— Da, da. E director de mine și câștigă bani grei. De câteva luni lucrurile s-au întors în așa fel, încât e pe cale să ajungă chiar asociatul patronului. Sunteți, vasăzică, socrul lui Uhlmann?

— Păi, cum! E căsătorit cu fiica mea, Agnes.

— Noi îi spunem senora Inez. O cunoaștem bine, sir! Auzisem că părinții ei ar locui în Missouri. Vreți să-i faceți o vizită?

— Da, da.

— Atunci nu e nevoie să mai mergeți până la Chihuahua. O luați de-a dreptul spre bonanza de care am pomenit adineauri. Nu știați? E proprietatea ginerelui dumneavoastră! Nu de mult, la o excursie în munți, a descoperit un zăcământ de aur excepțional de bogat. Senor Davis i-a pus la dispoziție lucrători ca să înceapă imediat exploatarea. Acum, munca se desfășoară din plin și rezultatele sunt atât de bune, încât senor Davis pare să se gândească la o tovărășie foarte rentabilă pentru amândoi.

— Grozav! Ai auzit, Will?

Se adresase fiului său. Acesta tăcea și plângea de bucurie.

Firește că și noi, ceilalți, ne bucuram sincer de neașteptata veste care îi fericea pe tovarășii noștri. Old Death făcea tot soiul de grimase care, deși foarte ana-

poda, nu reușeau să ascundă tâlcul lor; bătrânul *westman* era mișcat până în adâncul sufletului.

Trecu un timp până să se mai potolească emoția produsă de această știre senzațională.

Apoi străinul își reluă povestirea:

— I-am ajutat lui Harton să pună în funcțiune bonanza. Pe urmă, ne-am pus în gând să cercetăm dacă nu cumva există aur prin Mapimi. Timp de trei zile am cutreierat ținutul călare, dar n-am găsit nici o urmă de zăcământ. Azi, înainte de amiază, am poposit la pârâul acesta. Nu dormisem aproape deloc toată noaptea și eram obosiți. Ne-a furat somnul. Când ne-am trezit, eram înconjurați de o mulțime de albi și de indieni.

— Ce fel de indieni?

— Din tribul Cimarra, patruzeci la număr. Și zece albi.

— Cimarra! Păi ăștia sunt cei mai periculoși dintre banditii care vântură regiunea. Și toată haita asta a tăbărât pe doi bieți oameni fără apărare? De ce? Oare se dușmănesc cu albii?

— Nu se știe niciodată de partea cui sunt; nici tu prieteni, nici tu dușmani. Se feresc pe cât posibil să-și dea pe față ostilitatea, de altfel sunt și prea slabi pentru o luptă deschisă, dar nici nu ni se alătură vreodată în mod sincer, amical. Ceea ce implică primejdii și mai mari decât dușmănia declarată; nu știi la ce să te aștepți.

— Mă întreb ce i-a făcut, totuși, să se poarte chiar atât de crunt cu voi. Poate i-ați provocat...

— Câtuși de puțin. Doar senor Davis ne echipase excelent. Aveam câte doi cai, arme bune, muniții, hrană, unelte și toate cele necesare pentru un popas mai îndelungat într-o regiune atât de pustie.

— Hm! Firește că toate astea sunt foarte atrăgătoare pentru niște indivizi puși pe jaf.

— Ne-au înconjurat întrebându-ne cine suntem și ce căutăm. Le-am spus adevărul. Atunci s-au făcut foc, susținând că Mapimi, cu toate bogățiile solului și subsolului, le aparține exclusiv lor. Apoi ne-au cerut să le dăm lucrurile noastre.

— Și v-ați supus?

— Harton, mai deștept, le-a dat totul. Eu, însă, am pus mâna pe armă, nu ca să trag (față de numărul lor mare ar fi fost o nebunie!), ci ca să-i intimidez. Atunci au sărit pe mine, m-au doborât și m-au despuiat până la piele. Albii nu ne-au dat nici o mână de ajutor; în schimb, ne-au sâcâit cu tot felul de întrebări. Cum nu voiam să răspund, m-au biciuit cu lasourile. Și de data asta Harton s-a descurcat mai bine. Le-a spus totul, până și despre bonanza lui senor Uhlmann. Aici albii au devenit foarte atenți. L-au obligat pe Harton să le descrie locul, dar am intervenit eu și l-am sfătuit să tacă. Drept pedeapsă, m-au legat și m-au îngropat aici, iar pe Harton l-au bătut până le-a mărturisit toate amănuntele. Totuși, bănuind că i-ar fi putut induce în eroare, l-au dus cu ei sub amenințarea că, dacă până mâine seară nu vor fi ajuns la mină, îl vor ucide în chinuri groaznice.

Deși îl cunoșteam din atâtea împrejurări, Old Death mi se părea acum foarte straniu. O hotărâre crâncenă, sălbatică, neînduplecată i se întipări pe obraz. Arăta ca un om ferm decis să nu-și cruțe deloc victima, să o șteargă de pe fața pământului.

Cu o voce aspră, răgușită, întrebă:

— Și crezi că s-au dus direct la bonanza?

— Da. Vor să atace și să jefuiască mina. Se află acolo mari rezerve de muniție, provizii de alimente și

tot felul de obiecte valoroase, chiar și cantități mari de argint.

— Pe toți dracii! Își vor împărți prada. Albii vor lua metalul, indienii restul. Cât e până la mină?

— O zi călare. Mâine seară ar putea ajunge acolo, dacă Harton nu-mi urmează sfatul.

— Ce sfat?

— L-am îndemnat să-i poarte pe drum ocolit. Speram ca, între timp, să treacă cineva pe-aici și să mă salveze. În acest caz, gândeam să-l rog pe salvatorul meu ca să mâie la galop și să-i prevină pe cei din bonanza. Eu însumi nu văd cum să-i anunț, de vreme ce nu am cal.

Old Death căzu o clipă pe gânduri, apoi zise:

— De preferat ar fi să plecăm numaidecât și să ne ținem de urmele acestor canalii, însă numai până se întunecă. Apoi se schimbă situația. N-ai putea dumneata să ne descrii drumul încât să ne orientăm și noaptea?

Omul răspunse negativ, sfătuindu-ne categoric să nu ne deplasăm în cursul nopții. Ca urmare, Old Death hotărî să așteptăm până în zori.

— Vasăzică noi, șaisprezece inși — socoti el — am avea de-a face cu patruzeci de indieni și zece albi; cred că nu e cazul să ne temem. Cum erau înarmați indienii Cimarra?

— Doar cu sulițe, arcuri și săgeți — răspunse străinul. Însă acum dispun și de cele două puști, precum și de pistoalele noastre.

— Nu-i nimic. Ei nu se pricep să mânuiască asemenea arme. De altfel, vom căuta să ne folosim de orice împrejurare favorabilă. Oricum, primul lucru e să aflăm precis unde se află zăcământul. Ziceai că e atât de ascuns, încât nu poate fi descoperit decât întâmplător. Asta n-o pricep. Trebuie ca bonanza să fie totuși în

apropierea vreunei ape. Or, aceasta, desigur că izvorăşte dintr-o râpă, să zicem, care nu se poate să nu bată la ochi dacă ţinutul e deschis şi neîmpădurit. Descrie-mi locul!

— Închipuiţi-vă o văgăună tăiată adânc în pădurea lăţită la centru şi împrejmuită de stânci înalte, calcaroase, foarte bogate în zăcăminte de argint, aramă şi plumb. Pădurea împresoară văgăuna din toate părţile; până şi pe pereţii de piatră cresc arbori şi tufe. Din adânc izvorăşte un fir de apă care, lărgindu-se treptat, devine un pârâiaş. Văgăuna, sau mai curând valea aceasta are o lungime de vreo două mile engleze, dar nicăieri nu se arată vreo potecă, vreun coborâş. Singurul punct de trecere se află chiar pe albia pârâului şi anume la ieşirea acestuia din vale. Dar acolo, între stânci şi firul apei, nu e loc decât pentru trei oameni umblând pe jos sau doi călăreţi alăturaţi.

— Înseamnă că acolo e o foarte bună poziţie de apărare împotriva unui atac!

— Bineînţeles. Altă trecere nu există, cel puţin pentru oamenii care nu populează actualmente această vale. În inima ei se munceşte. Cum uneori drumul de o jumătate de ceas până la ieşire crea dificultăţi în muncă, senor Uhlmann a pus să se amenajeze într-un anume loc o altă trecere. Acolo peretele stâncos urcă mai lin. S-au tăiat trepte ascunse sub un fel de streaşină solidă de copaci doborâţi şi de crengăriş. Astfel, treptele sunt invizibile pentru orice ochi neavertizat.

— Oho! Pun rămăşag că eu aş descoperi imediat aceste faimoase trepte. Chiar voi înşivă, doborând arborii, v-aţi trădat secretul. Un loc despădurit indică prezenţa oamenilor.

— Nici n-aţi bănui că aceşti copaci sunt doborâţi. Oamenii au lucrat din greu, folosindu-se de lasouri şi

riscându-și viața. Să mă înțelegeți bine! Copacii n-au fost tăiați. Nu veți întâlni nicăieri cioturi. Au fost desprinși din rădăcini și înclinați încet-încet peste văgăună. Cam la treizeci de oameni țineau cu otgoane fiece copac pentru ca să nu se prăbușească, ci să lunece treptat, oprindu-se sus, pe podișul de piatră.

— Așa de mulți lucrători are Uhlmann?

— Acum sunt la vreo patruzeci.

— Ei, atunci nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul unui atac. Și legătura cu lumea de afară?

— O dată la două săptămâni vin convoaie de catâri care aduc cele necesare și încarcă în schimb minereul.

— Intrarea e păzită?

— Numai noaptea, când majoritatea oamenilor se odihnesc. De altfel, a fost angajat și un vânător care toată ziua cutreieră împrejurimile și asigură aprovizionarea cu vânat. Astuia nimic nu-i scapă.

— S-au construit și case?

— Nu. Senor Uhlmann locuiește într-un cort spațios. Acolo se adună toată lumea după lucru. În alt cort învecinat e magazia de materiale. Amândouă corturile se reazemă de peretele stâncos. În dreptul lor, rânduite în semicerc, se află niște bordeie improvizate unde stau lucrătorii.

— Dar de sus, de pe muchea acestei clădiri, probabil că orice străin poate vedea corturile, nu-i așa?

— Nu. Corturile sunt ascunse sub niște coroane de arbori și, în plus, acoperișul nu e ca de obicei din foaie de cort albă, ci dintr-o pânză cauciucată și de culoare închisă.

— Așa da. Și cum stați cu armele?

— Excelent. Toți lucrătorii au câte o armă cu două țevi, cuțit și pistol.

— Dacă-i așa, atunci drăguții de Cimarra n-au decât să poftească! Bineînțeles, cu condiția ca noi să sosim înaintea lor. Mâine va trebui să ne punem caii la grea încercare. Haideți dar să ne culcăm, să ne odihnim cu toții, oameni și cai.

Dar iată că, deși nu dormisem deloc în noaptea precedentă, somnul râvnit mă ocolea. Gândul că a doua zi voi pune, în sfârșit, mâna pe Gibson, nu-mi dădea pace. Nici Old Death nu dormea. Se tot foia sub pătură. Era într-o stare neobișnuită. Ba suspina, ba își spunea sieși niște vorbe pe care, deși eram culcați alături, nu le deslușeam. Ceva îi împovăra inima. De altfel, nu-mi scăpase tulburarea lui în momentul când străinul gambusino adusese vorba despre Harton și nu mi-o explicam decât prin faptul că bătrânul cercetaș îl cunoscuse într-adevăr pe omul în cauză. Sau poate va fi avut cu el relații care depășeau o simplă cunoștință trecătoare?

După vreo trei ore de veghe, Old Death se sculă. Câteva clipe stătu să ne asculte respirația și să se convingă că dormim. Apoi se strecură pe tăcute, mergând de-a lungul pârâului. Straja, un indian, îl lăsă să treacă. Eu rămăsei pe loc în așteptare. Se scurse astfel un sfert, două, trei sferturi de oră. Bătrânul tot nu venea. Atunci mă ridicai și eu din culcuș, luând-o pe urmele lui.

Se depărtase mult. Îl zării abia după vreo zece minute. Stătea la malul apei, întors cu spatele spre mine și privind discul lunii. Deși nu-mi dădeam osteneala să calc fără zgomot, totuși iarba îmi înăbușea pașii. Dar și așa Old Death m-ar fi simțit dacă n-ar fi fost atât de cufundat în gânduri. Abia când ajunsei aproape de tot, bătrânul tresări și întoarse capul.

— La naiba! Cine ești? Ce tot îmi dai târcoale? Ți-a venit poftă de glonț...

Deodată, tăcu. Cine știe unde-i fusese mintea — că mă recunoscu atât de târziu.

— Ah, dumneavoastră! se miră el. Cât pe-aici să trag. Credeam că e vreun străin. De ce nu dormiți?

— Mă frământă gândul la Gibson și Ohlert.

— Așa? Îmi închipui. Dar lăsați că mâine ne pică, în sfârșit, în mână amândoi. De nu, să nu-mi ziceți Old Death. Pe urmă, gata, nu mă mai țin de ei. Rămân la bonanza.

— Dumneavoastră? De ce? Sau e secret?

— Da.

— Atunci, nu mai stărui. Nu vreau să vă sâcâi cu curiozitatea mea. V-am auzit suspinând și mă gândeam că mi-ați putea împărtăși și mie cauza mâhnirii dumneavoastră. Noapte bună, sir!

Dădui să plec, dar Old Death mă opri.

— Stați! Ați spus mâhnire. Într-adevăr, mi-e sufletul greu, sunt mâhnit. Vă știu ca pe un tânăr discret, cu inima caldă. Cred că nu mă veți judeca prea aspru. Iată de ce am să vă spun câte ceva în legătură cu zbuciumul meu. Restul vi-l veți imagina singur.

Mă luă de braț și o pornirăm încet de-a lungul malului.

— Cam ce părere v-ați făcut despre mine? mă întrebă el pe neașteptate. De fapt, ce credeți despre caracterul meu, despre... ei... despre moralitatea lui Old Death?

— Sunteți un om de onoare. De aceea vă stimez și vă iubesc.

— Hm! Dumneavoastră ați comis vreodată o faptă rea?

— Hm! zisei la rândul meu. Mi-am necăjit părinții și profesorii. Am sărit gardul în livada vecinului. Pe băieții care se încontrau cu mine îi scărmănam serios și . . . așa mai departe.

— Nu mai îndrugați prostii! Mă refer la vreo faptă gravă, pedepsită de codul penal, de pildă, o crimă.

— O, m-a ferit sfântul!

— Atunci sunteți un om fericit. Vă invidiez. Nu există pedeapsă mai grea decât o conștiință încărcată! E mai rău decât streangul și închisoarea!

Vorbise pe un ton care mă zgudui profund. Da, omul acesta purta povara unei fapte grave, altminteri n-ar fi fost atât de zbuciumat. Tăceam. Trecu un răstimp până să continue:

— Domnule, să nu uitați un lucru: există o justiție imanentă, lăuntrică, față de care justiția oficială, organizată de oameni, e un simplu joc de copii. Conștiința își are tribunalul ei care osândește fără cruțare. Trebuie să vă mărturisesc vina mea. Trebuie! De ce tocmai dumneavoastră? Fiindcă, deși sunteți atât de tânăr, îmi inspirați multă încredere. Și pentru că presimt că mâine mi se va întâmpla ceva ireparabil, ceva care nu-i va mai permite bătrânului cercetaș să-și recunoască păcatele.

— Ați înnebunit, sir? Vă obsedează moartea?

— Da — confirmă el. Ați auzit ce-a povestit adineauri acel gambusino în legătură cu Harton. Ce părere aveți despre fratele lui?

Începeam să ghicesc adevărul; de aceea dădui un răspuns evaziv:

— Era, probabil, cam ușuratic.

— *Pshaw!* Vreți să fiți indulgent? Ascultați-mă pe mine: un om ușuratic e mai rău ca o canalie. Pe ticălos îl recunoști de la distanță; în schimb, ușuraticul e de

obicei băiat simpatic, și de aceea mult mai primejdios. O mie de răufăcători pot fi îndreptați, educația îi poate schimba. Dar dintr-o mie de ușuratici, de iresponsabili, abia dacă unul singur se corijează, fiindcă superficialitatea, lipsa de seriozitate și de morală n-au contur, n-ai de unde să le apuci pentru a le combate. De fapt, n-am fost niciodată un ticălos, dar ușuratic am fost, fără margini de ușuratic, căci acel frate Henry, care i-a răpit lui Harton toată averea, absolut totul, acela era... adică eram eu!

— Dar îmi spuneați cândva că numele dumneavoastră adevărat e altul!

— Firește! Mi-am luat alt nume; pe cel autentic l-am dezonorat. Nici un păcătos nu vorbește cu plăcere despre păcatul lui. Vă amintiți ce v-am povestit la New Orleans și anume că răposata mea mamă mă îndemnase pe drumul fericirii, dar că eu am apucat alt drum?

— Da, îmi aduc aminte.

— Atunci, să mă spovedesc pe scurt. Cu limbă de moarte mama m-a îndemnat pe drumul virtuții, dar n-am ascultat-o. Voiam să ajung bogat, milionar. Am negustorit fără pricepere și mi-am pierdut partea din moștenire o dată cu cinstea de negustor. M-am dus apoi printre căutătorii de aur. Ce-i drept, mi-a mers bine, am găsit aur cu grămada, dar l-am risipit în jocuri de noroc. Trudeam luni de zile în căutarea aurului, pentru ca apoi să mizez totul pe un număr și să-mi pierd în cinci minute întreaga avere. Dar nici asta nu-mi era de ajuns. Zăcământul meu de aur producea prea puțin față de lăcomia mea. Îmi pusesem în gând, nebunul de mine, să mizez o sută de mii de dolari, să sparg banca de joc și apoi toate băncile de acest gen din lume. Am plecat în Mexic, m-am angajat gambusino și am avut parte de un noroc chior, dar și de astă dată am risipit

totul. Felul acesta de viață m-a ruinat fiziceşte. S-a mai adăugat şi faptul că am ajuns fumător de opiu. Fusesem cândva un tânăr puternic, musculos, un atlet, şi am devenit cu vremea o zdreanță. Nu mai puteam continua. Nimeni nu mă mai lua în seamă, doar câinii se țineau de mine şi mă lătrau. Atunci l-am căutat pe fratele meu care avea prăvălie în San Francisco. Cu toată starea mea deplorabilă, fratele m-a recunoscut şi m-a primit în casa lui. Mai bine n-ar fi făcut-o! Să mă fi lăsat în voia sorții! Şi-ar fi cruțat lui suferința şi mie toate mustrările de cuget.

Tăcu un timp. Vedeam cum i se zbate pieptul şi mă simțeam cuprins de o adâncă milă.

— Eram nevoit să mă port bine — reluă el. Fratele credea că mă corijasem pe deplin şi mă angajă în întreprinderea lui. Dar demonul jocului dormita în mine şi, când se deşteptă, mă prinse în ghearele lui mai abitir ca înainte. Am sustras bani din casă ca să-mi încerc norocul! Am iscălit polițe în fals. Dar pierdeam, pierdeam întruna, până n-a mai fost chip să mă salvez. Atunci am dispărut fără urmă. Fratele meu, obligat să-mi onoreze poliţele false, a ajuns sărac lipit pământului. A dispărut şi el împreună cu băiețaşul lui, după ce soția îi murise de inimă rea. Toate astea le-am aflat abia după ani de zile, când am îndrăznit să revin la San Francisco. Atunci am încercat să repar răul. Lucrasem între timp iarăşi ca gambusino, avusesem din nou noroc, şi voiam să-l despăgubesc pe fratele meu. Dar ia-l de unde nu-i. L-am căutat peste tot şi nu l-am mai găsit. Această viață de pribegie veşnic agitată m-a făcut să devin cercetaş în Vest, reuşind adeseori să fiu şi un sprijin moral pentru alții. M-am lăsat de joc, dar nu şi de opiu. Nu-l mai fumez; îl mănânc. Bag otrava în tutunul de mestecat, ce-i drept, în doze foarte mici.

Iată mărturisirea mea. Și acum scuipați-mă, călcați-mă în picioare! Altceva nu merit.

Își desprinse brațul de al meu, se așeză pe iarbă și sprijinindu-și coatele de genunchi, își îngropă obrazul în palme. Rămase așa multă, multă vreme, încremenit într-o tăcere grea. Eu îl priveam covârșit de gânduri ce nu se pot descrie. În cele din urmă, Old Death se ridică în picioare, mă fixă cu niște ochi fantomatici și mă întrebă:

— Mai sunteți aici? Nu vă e scârbă de o zdreanță ca mine?

— De ce mi-ar fi scârbă? Vă compătimesc, sir! Ați greșit mult, dar ați și suferit, iar regretul dumneavoastră e sincer și profund...

— Da, am suferit mult, foarte mult. Ce sunt toate trâmbițele din lume față de glasul mut și veșnic răscolitor al unei conștiințe încărcate? Trebuie să ispășesc și să îndrept pe cât pot răul pe care l-am pricinuit. Mâine sper să-l revăd, în fine, pe fratele meu. Simt de parcă mi-ar răsări un soare nou în față, unul din alte văzduhuri. În sfârșit, toate astea nu vă privesc. Altceva aș vrea să vă spun și să vă rog. Puteți să-mi îndepliniți o dorință?

— Firește, din tot sufletul!

— Atunci, ascultați: am un motiv temeinic să port cu mine șaua chiar și atunci când umblu fără cal. Tăindu-i căptușeala, dai de niște lucruri destinate fratelui meu. Vreți să rețineți, sir, acest amănunt?

— Îmi cereți o nimica toată.

— Nu chiar. Poate că vă veți convinge câtă încredere vă acord. Și acum, plecați! Lăsați-mă singur! Ceva mă îndeamnă ca în noaptea asta să-mi răsfoiesc registrul datoriilor. Mâine s-ar putea să nu mai am răgaz. Există presimțiri de care ești conștient că anunță o

viitoare realitate. Vă rog, plecați! Dormiți liniștit! Doar n-aveți nimic pe conștiință! Noapte bună, sir!

Mă întorsei fără grabă în tabără și mă culcai. Abia într-un târziu adormii, când noaptea era pe sfârșite. Bătrânul *westman* tot nu se înapoiase.

Când ne trezirăm, Old Death era în șa. Parcă un neastâmpăr febril îl gonea spre împlinirea presimțirii sale. Străinul gambusino ne asigură că se simte destul de bine; doar spinarea îl cam durea. Îi dădurăm o pătură cu care își înfășură mijlocul, iar cu alta își acoperi umerii. Un apaș îl săltă pe cal, în spatele său. Apoi porniirăm.

Până la amiază, străbăturăm din nou o mulțime de văgăuni și râpe, depășind — cel puțin pentru ziua respectivă — unul din cele mai dificile terenuri. Trecurăm apoi șesuri bogate în iarbă și punctate ici-colo cu dealuri și coline. Ceasuri multe urmarăm astfel drumul marcat de caii indienilor Cimarra.

La un moment dat, mexicanul gambusino rosti, plin de satisfacție:

— De aici încolo, părăsim urmele. Văd că Harton mi-a ascultat sfatul și a luat-o pe drum ocolit. Noi, însă, vom coti la dreapta și vom ține drumul cel mai scurt.

— *Well!* Să mergem cum spui dumneata.

În direcția pe care o urmam, spre nord-vest, zăririm la orizont niște mese albăstrii. Mexicanul susținea că sunt munți. Dar erau atât de departe, încât abia după câteva ore de mers începurăm să le deosebim contururile. Imediat după-amiază făcurăm un scurt popas, după care ne continuarăm drumul cu viteză sporită. În sfârșit, apăru primul copăcel, firav și uscat, apoi tufăriș din ce în ce mai des. În cele din urmă, se deschise în fața noastră preria verde, cu insule de arbuști pe care trebuia să le ocolim. Respiram ușurați.

Caii rezistau cât se poate de bine. Erau într-adevăr mult superiori celor pe care îi primisem de la senor Atanasio. Înaintau sprinten, de parcă abia ar fi ieşit din grajd.

Încet-încet, ne apropiam de munţi. Era şi timpul. Soarele coborâse mult, apropiindu-se de piscurile lor. Un copac straniu ne întâmpină în drum. Stătea stingher în largul preriei, cu crengile sfâşiate de vânt. Îl salutarăm însă ca pe un sol râvnit al pădurii. În sfârşit, după mici pâlcuri izolate de copaci, se alcătui o dumbravă luminoasă ce urca în pantă lină. Dincolo de pantă, terenul cobora brusc într-o vale nu prea adâncă, pe care trebuia s-o străbatem. Apoi ne aştepta urcuşul anevoios către culmea pleşuvă a unui deal, în spatele căruia creştea o pădurice. Drumul ducea când printre copaci, când peste coclauri sterpe. Până la urmă, urcarăm pe un mic platou acoperit de iarbă, fără altă vegetaţie. Dar abia ajunserăm acolo, că şi observarăm nişte dâre late căzând perpendicular pe drumul nostru.

— Urme! exclamă mexicanul. Cine să fi trecut peaici?

Cobori de pe cal ca să le cerceteze.

— Le văd şi eu şi fără să descalec! zise posomorât Old Death. Asemenea urme nu pot proveni decât de la o trupă de cel puţin patruzeci de călăreţi. Prin urmare, am întârziat.

— Credeţi că e vorba de indienii Cimarra?

— Fără îndoială!

Winnetou descălecă şi el. Examină urmele pe oarecare distanţă şi conchise:

— Da, zece feţe palide şi patruzeci de indieni! Au trecut acum o oră şi mai bine.

— Ei, senor gambusino, ce mai zici acum? întrebă Old Death.

— Chiar şi aşa, încă le-o putem lua înainte — răspunse omul. Până să atace, trebuie să facă o recunoaştere minuţioasă. Or, asta cere timp.

— L-or fi silit pe Harton să le descrie totul, ca să nu-şi mai piardă timpul cu recunoaşterea.

— Dar indienii nu atacă la orice oră. Ei aşteaptă totdeauna mijitul zorilor.

— Lasă-mă-n pace cu zorii dumitale! Doar ştii că sunt şi albi printre ei! O să-i doară-n cot de obiceiul indienilor. Pun rămăşag că nu s-ar sfii să atace bonanza şi ziua-n amiaza mare. Haideţi mai departe!

Dădurăm pinteni cailor şi, ca în zbor, străbăturăm şesul în cu totul altă direcţie decât aceea a indienilor Cimarra. Harton nu-i condusese spre intrarea în bonanza, ci spre limita din spate a văii. În schimb, noi grăbeam să ajungem cât mai curând la intrare. Din nefericire, întunericul se lăsa din ce în ce mai des. În câmp deschis mai mergea. Dar prin pădure, printre copaci, pe un teren absolut neumblat, ba în urcuş, ba în coborâş, drumul era foarte dificil. Până la urmă, a trebuit să ne lăsăm cu totul în seama mexicanului care mergea înainte. Ne mai puneam nădejdea şi în privirea ageră a cailor. Dădeam mereu de cioturi şi crengărişul ne biciuia obrajii, ameninţând să ne răstoarne de pe cai. De aceea descălecarăm şi ne continuarăm drumul pe jos, cu o mână purtând caii de dârlogi, în cealaltă ţinând pistolul încărcat — deoarece ne aşteptam ca, din clipă în clipă, să apară vreun inamic. În fine, auzirăm clipocit de apă.

— Am ajuns la intrare — ne şopti călăuza. Fiţi cu băgare de seamă! În dreapta e apă. Mergeţi în şir câte unul şi ţineţi mereu pe stânga, lângă stânci.

— Foarte bine! aprobă Old Death. Dar nu e nici o strajă pe aici?

— Acuma, nu. Încă nu e ora de culcare.

— Ce să zic, strașnică rânduială pentru o bonanza! Dar drumul cum e? Umblăm ca orbii.

— Mergeți drept înainte. Terenul e neted. Până la cort nu mai e nici un obstacol.

Nu sesizam, prin întuneric, decât faptul că terenul era într-adevăr neted. În stânga se înălța pertele de piatră al muntelui. În dreapta susura apa. Înaintam cu dârlogii la mână. Eu, Old Death și mexicanul mergeam în frunte. Deodată, mi se păru că zăresc furișându-se pe lângă stâncă o umbră ca de câine; totul nu dură decât o clipă. Atrăsei atenția celorlalți. Ne oprirăm. Traserăm cu urechea. Era liniște.

— Întunericul înșală — zise călăuza. De altfel, scările camuflate se află îndărătul nostru.

— Atunci, poate că umbra venise de acolo.

— În acest caz, n-am avea motive de teamă. Ar fi vorba de un prieten. Cum însă, la ora asta, nici un locuitor al văii n-are ce căuta aici, cred că v-ați înșelat.

Nu ne mai ocuparăm de această chestiune care, din păcate, avea să fie fatală pentru unul din noi. Mai trecu puțin și o rază se strecură până în preajma noastră, venind dinspre cortul luminat de lămpi. Se auziră voci. Old Death, Winnetou și cu mine merserăm înainte.

— Dumneata stai și așteaptă-i pe ceilalți — îl rugă Old Death pe mexican. Rămâneți lângă cort până îl vom înștiința pe senor Uhlmann.

Zgomotul copitelor trebuie să fi pătruns în cort, dar nimeni nu se arătă.

— Veniți, sir, mi se adresă Old Death. Să intrăm și să împărtășim cu cei dinăuntru bucuria surprizei.

Se vedea de afară perdeaua de la intrare. Old Death o dădu în lături.

— Iată-i, au și sosit! exclamă cineva. Nu-i lăsați!

Și, pe neașteptate, trosni un foc de armă. Old Death se agăță cu mâinile de cadrul perdelei, în timp ce câteva puști îl pândeau amenințătoare. Bătrânul se chirci și căzu gemând:

— Presimțirea... frate... iertare... în șaua mea...

— Pentru Dumnezeu, senor Uhlmann, nu trageți! strigai eu, de afară. Suntem prieteni! Socrul și cumnatul dumneavoastră sunt aici. Venim să vă apărăm împotriva atacului pus la cale împotriva voastră!

— Doamne! se auzi dinăuntru un glas. Adevărat?

— Da, e adevărat, nu trageți! Lăsați-mă să intru, barem eu singur!

— Intrați! Dar numai unul!

Pătrunsei în cort. Se aflau acolo vreo douăzeci de oameni înarmați cu puști. Trei lămpi agățate sus luminau încăperea. Mă întâmpină un tânăr. Lângă el stătea un om mai în vârstă, cu înfățișare jalnică.

— Era și ăsta printre ei, Harton? îl întrebă tânărul, arătând spre mine.

— Nu, senor!

— Absurd! exclamai eu. Nu mai umblați cu cercetări! Noi vă suntem prieteni, dușmanii vin în urma noastră. Din clipă-n clipă pot fi aici. Pe acest om îl cheamă Harton? Vasăzică, pe dânsul l-au cărat pe drumuri indienii Cimarra?

— Da. A reușit să scape. Nu sunt nici zece minute de când a sosit.

— Atunci, chiar dumneavoastră v-ați furișat adineauri pe lângă noi, master Harton. Eu v-am zărit, însă tovarășii mei nu mi-au dat crezare. Și cine a tras?

— Eu! răspunse unul.

— Slavă Domnului! răsuflai ușurat, căci mă temusem ca însuși Harton să nu-și fi împușcat fratele. A

fost ucis un om nevinovat, căruia îi datorați salvarea voastră!

În clipa aceea, intrară și cei doi Lange, împreună cu mexicanul. Nu mai răbdaseră să aștepte. Revederea provocă o explozie de bucurie, care îi atrase și pe locatarii corturilor din jur. A trebuit să strig din răsputeri ca să-i astâmpăr și să impun liniște. Old Death era mort, lovit în inimă. Negrul Sam îl duse înăuntru și, jelind cu glas tare, îl culcă la picioarele noastre. Dintr-o despărțitură a cortului, apărură două femei, dintre care una — îngrijitoarea — cu un băiețaș în brațe. Cealaltă abia se ținea pe picioare. Era susținută de tatăl și de fratele ei.

În aceste împrejurări nu mai puteam să mă bizui decât pe propria mea luciditate. Îl întrebai pe Harton cum de a reușit să scape. În timp ce oamenii se foiau care încotro și trăncăneau întruna, Harton începu:

— I-am condus anume pe alt drum până sus, în pădurea din spatele văii. Acolo au poposit, în vreme ce căpetenia a făcut recunoașterea. Apoi, pe întuneric, au pornit mai departe, lăsându-și caii sub paza câtorva oameni. Eu, cu mâinile și picioarele legate, zăceam lângă paznici. La un moment dat, am izbutit să-mi dezleg mâinile, apoi m-am eliberat de tot. M-am furișat repede până la scara secretă și de acolo am coborât în vale. Zărindu-vă pe dumneavoastră și crezându-vă dușmani, am dat fuga încoace, unde erau adunați majoritatea muncitorilor. I-am anunțat că se pregătește un atac asupra noastră. Așa se explică de ce primul om care a dat să intre în cort a și fost împușcat.

— Mai bine v-ați fi dus la dracu-n praznic! Ați provocat o mare nenorocire. În sfârșit... Spuneați că ticăloșii aceia se pot ivi din moment în moment. Să luăm, deci, măsurile cuvenite.

Vorbii tare ca să mă audă Uhlmann, tânărul care — la apariția mea — stătuse lângă Harton. Îi dădui apoi câteva detalii asupra situației și, cu ajutorul lui, luarăm la iuțeală măsurile de rigoare. Caii fură duși departe, în fundul văii. Apașii noștri se postaseră în spatele cortului, împreună cu lucrătorii lui Uhlmann. Old Death, sărmanul, fu scos din cort. Duserăm repede de pe malul apei un butoiaș cu gaz și o sticlă cu benzină. După ce desfundarăm butoiașul, dădurăm sarcină unui om să stea de veghe și, la semnalul convenit, să toarne benzina peste gaz și să-i dea foc. Îndată ce va fi izbucnit pălălaia, butoiașul trebuia aruncat în pârâu. Gazul aprins, revărsându-se la suprafața apei, avea să lumineze întreaga vale.

Stăteam acum mai bine de cincizeci de oameni în așteptarea atacului. Eram egali ca număr cu dușmanul, dar mult mai bine înarmați. Câțiva muncitori mai descurcăreți și mai cu experiență fură trimiși la punctul de acces în bonanza, ca să ne dea de știre când vor sosi răufăcătorii.

Avurăm, de asemenea, grijă să desprindem cârligele de la spatele cortului, pregătindu-ne astfel o ieșire dosnică.

Femeile și copilul se ascunseră în fundul văii.

Uhlmann, Winnetou, cei doi Lange și cu mine rămaserăm singuri în cort. Negrul Sam aștepta afară, împreună cu apașii.

Cred că stăturăm așa vreo zece minute. Deodată, apăru unul dintre oamenii noștri trimiși în recunoaștere și ne vesti că a aduș doi albi care, cică, vor să-l viziteze pe senor Uhlmann. Totodată, ne atrase atenția că îndărătul acestor „musafiri“ observase o mișcare suspectă; probabil că toată haita se află prin apropiere.

Albii fură poftiți înăuntru. Între timp eu, amândoi Lange și Winnetou ne ascunserăm în cealaltă despărțitură a cortului.

Ei bine, cei doi „musafiri" erau chiar... Gibson și William Ohlert. Fură primiți cu politețe și invitați să ia loc. Gibson se recomandă Gavilano și se dădu drept geograf care, împreună cu colegul său întreprind cercetări în această regiune de munte. Zicea că-și așezase tabăra prin apropiere, dar un gambusino, un anume Harton, trecând pe acolo, îl informase că aici s-ar putea adăposti mai confortabil. Colegul lui e bolnav și de aceea dânsul, Gavilano, acceptase propunerea lui Harton de a-i conduce până aici pentru ca senor Uhlmann — dacă va binevoi — să-l găzduiască în noaptea asta pe suferind.

Nu avui răbdare să stau și să judec dacă spusele lui erau bine sau prost ticluite. Fără să mai aștept, ieșii la vedere. Gibson sări ca ars. Mă fixă cu niște ochi plini de spaimă.

— Dar indienii Cimarra care vin în urma dumitale sunt și ei bolnavi, master Gibson? îl întrebai. Desigur, William Ohlert poate să rămână aici. Ba, îl și iau cu mine. Pe dumneata la fel.

Ohlert era, ca de obicei, cu totul absent. Gibson, însă, își reveni repede.

— Mizerabile! se răsti el la mine. Te-ai apucat să-i urmărești până și aici pe oamenii cumsecade? Am să te...

— Taci! îi tăiai vorba. Ești prizonierul meu!

— Încă nu! replică el furios. Mai întâi, uite...!

Se repezi să mă lovească în cap cu patul puștii. Dar îi prinsei brațul răsucindu-l fulgerător, încât lovitura devie în capul lui Ohlert. Acesta se prăbuși. Pe moment năvăliră din spate câțiva lucrători și își îndreptară ar-

mele asupra lui Gibson, pe care-l mai țineam încă strâns de braț:

— Nu trageți! le strigai, căci voiam să-l am viu la dispoziția mea. Dar era prea târziu. Un glonț îi găuri țeasta, și Gibson se prăbuși.

— Nu ne-o luați în nume de rău, domnule, dar așa e obiceiul pe la noi — mi se adresă muncitorul care trăsese.

Ca și când împușcătura ar fi fost un semnal, poate chiar cel convenit între Gibson și complicii săi, în preajma bordeielor izbucni deodată urletul de luptă al indienilor. Iată cât de aproape ajunseseră împreună cu fârtații lor albi!

Uhlmann se repezi afară, urmat de ceilalți. Îi auzeam glasul. Se porni un schimb de focuri, exclamații, blesteme. Eu rămăsesem în cort, lângă Ohlert. Îngenuncheai să văd dacă nu cumva murise. Mă liniștii însă numaidecât: pulsul bătea. Prin urmare, puteam să particip și eu la luptă.

Ieșind din cort, îmi dădui seama că nici nu mai era nevoie de ajutorul meu. Valea se luminase toată de flăcările ce pluteau la suprafața apei. Bandiților li se făcuse o primire cu totul neprevăzută. Cei mai mulți zăceau la pământ; alții, urmăriți, fugeau către ieșire. Ici și colo mai rezista câte unul, încolțit de doi sau trei dintre oamenii lui Uhlmann, dar, firește, fără speranță de scăpare.

Uhlmann stătea lângă cort și trăgea foc după foc. Îl îndemnai să trimită un grup de oameni sub conducerea lui Harton, pe scara secretă, ca să pună stăpânire pe caii invadatorilor. Tot acolo ar putea fi lichidați și cei din urmă fugari. Uhlmann îmi ascultă sfatul fără întârziere.

Nu trecuseră nici trei minute de la primul foc de armă, și terenul era complet curățat.

Prefer să nu descriu aici amănuntele acestui carnagiu. Imagini care cutremură inima omului e mai bine să nu fie zugrăvite nici cu penelul, nici cu condeiul. Simțământul de omenie îi refuză învingătorului bucuria unui astfel de triumf.

Grupul trimis de Uhlmann puse ușor stăpânire pe cai. Oamenii rămaseră toată noaptea acolo. Singur Harton se întoarse. Nici nu bănuia cine e omul care fusese prima victimă a acelei seri, omul care, datorită pripelii, căzuse ucis de propriii să-i tovarăși. De altfel, Old Death era singura jertfă pe care o dăduse tabăra noastră. Ieșii cu Harton afară, în vale, unde între timp fuseseră aprinse câteva focuri. Ne așezarăm într-un loc retras și îl informai asupra tragicului adevăr.

Bietul om plângea în hohote, ca un copil. Îl iubise dintotdeauna pe Old Death, îl iertase de mult și se făcuse căutător de aur numai în speranța că această ocupație îi va da prilejul să-și întâlnească undeva fratele dispărut.

A trebuit să-i povestesc totul, de la întâia mea întâlnire cu bătrânul *westman* până în clipa când glonțul pregătit pentru alții i-a curmat firul vieții. Voia să afle fiece cuvânt schimbat între noi. Și când, după mai bine de un ceas, ne înapoiarăm în cort, mă rugă să-i găsesc loc în inima mea și să-i fiu prieten cum fusesem cu fratele său.

Dimineața ni se aduse șaua lui Old Death. Fără nici un martor, Harton și cu mine desfăcurăm căptușeala șeii și dădurăm de un portvizit. Era ușurel, în schimb foarte prețios. Decedatul lăsa fratelui său valori bancare importante și, ceea ce era principalul, îi indica pe un plan, minuțios desenat, o bonanza cu mari resurse, descoperită

de el la Sonora. Din clipa aceea Harton era, de fapt, un om bogat.

Firește că nu mai putui afla care anume fuseseră planurile lui Gibson în legătură cu William Ohlert. Nici chiar sora lui Gibson, Felisa Perillo, la care, probabil, intenționa să ajungă, n-ar fi fost în stare să mă lămurească. Între lucrurile lui găsii toți banii ridicați în contul bancherului Ohlert, minus cheltuielile de călătorie.

Tânărul Ohlert trăia, nu-i vorbă, dar nu-și revenea în simțiri. Era deci de prevăzut că va trebui să mai întârzii aici destulă vreme, ceea ce, la drept vorbind, nu-mi displăcea. Aveam prilejul să mă refac după atâtea osteneli și să cunosc îndeaproape viața și activitatea unei exploatări aurifere. Aceasta, până ce starea lui Ohlert va fi îngăduit să-l transport la Chihuahua și să-l dau în îngrijirea unui medic priceput.

Old Death fu înmormântat cum se cuvine. Îi ridicarăm un monument cu o cruce cioplită din minereu de argint. Fratele său renunță la slujba de până atunci la mina lui Uhlmann și se pregăti să plece la Chihuahua. Dorea să se odihnească un timp după viața grea pe care o dusese ca gambusino.

De nedescris era bucuria ce o trăiau soții Uhlmann datorită regăsirii cu bătrânul Lange și cu fiul său. Erau o pereche amabilă, ospitalieră, care își meritau pe deplin fericirea.

Luându-și rămas bun, Fred Harton mă invită să-l însoțesc în căutarea zăcământului din Sonora. Nu eram în situația de a-i da un răspuns definitiv, dar îi promisei că am să-l vizitez la Chihuahua.

În ce-l privește pe Winnetou, acesta se hotărî să rămână cu mine. Pe cei zece apași îi trimise acasă, după ce Uhlmann îi răsplăti cu daruri bogate. Negrul Sam plecă și el ca însoțitor al lui Harton. Am aflat mai târziu că și-a

făcut bine datoria. Nu știu însă dacă și-a mai reluat slujba la senor Cortesio.

Și iată că, peste două luni, mă aflam la bravul călugăr Benito din congregația *El buono Pater* de la Chihuahua. Era cel mai renumit medic din provinciile nordice. I-l dădui în grijă pe William Ohlert și, până la urmă, călugărul reuși, într-adevăr, să-l vindece pe deplin. Zic „pe deplin", fiindcă — ciudat lucru! — pacientul reveni nu numai la bunăstare fizică, dar și la o comportare normală. Părea că lovitura ce o primise în cap cu patul puștii i-ar fi spulberat ideea fixă cu poetul nebun. Se arăta vioi, sănătos, uneori chiar exuberant, și dorea foarte mult să se întâlnească iarăși cu tatăl său. De fapt, bătrânul bancher, înștiințat de mine, urma să sosească în curând; dar tânărul nu știa nimic despre această vizită. Tatăl primise din parte-mi un raport detaliat asupra tuturor peripețiilor prin care trecusem și mă asigurase, prin corespondență, că va veni personal ca să-și ducă acasă fiul regăsit. Îl rugasem totodată să obțină de la master Josy Taylor eliberarea mea din funcția de detectiv. Mă simțeam din ce în ce mai atras de propunerea lui Harton de a-l însoți la Sonora. Acesta venea zilnic să mă vadă. Îmi arătă o prietenie cu adevărat emoționantă și se bucura din tot sufletul de însănătoșirea tânărului Ohlert.

În privința acestuia din urmă, trebuie să mărturisesc că se întâmplase pur și simplu un miracol. William Ohlert refuza să audă până și cuvântul „poet". Își amintea de orice clipă a vieții, excluzând perioada dintre fuga cu Gibson și revenirea lui la normal. Acest răstimp rămase în mintea lui ca o pagină goală.

Ne aflam, așadar, într-o zi împreună: călugărul, eu, Ohlert și Harton. Depănam diversele întâmplări și speranțe ale vieții noastre. Deodată, auzirăm bătăi în ușă. Servitorul deschise și în prag își făcu apariția un domn,

la vederea căruia William scoase un strigăt de bucurie. Câtă suferință și câte griji pricinuise părintelui său — aceasta o aflase încă înainte din gura mea. Acum se aruncă plângând în brațele bătrânului, în timp ce noi, ceilalți, părăsirăm discret odaia.

Mai târziu, avurăm destul timp să ne deschidem inimile și să ne povestim de toate. Tatăl și fiul ședeau alături, mână în mână. Bătrânul bancher obținuse de la Taylor eliberarea mea din post și, fără să mai preget, mă angajai să-l însoțesc pe Harton. Firește că ne-ar fi bucurat să participe și un al treilea la expediție. Și când spun „al treilea", mă gândesc, bineînțeles, la sărmanul Old Death, faimosul cercetaș al Vestului Sălbatic.

5. OLD FIREHAND

Multe, foarte multe ar fi de povestit despre întâmplările trăite alături de Harton. Dar cum urmăresc să-l înfățișez în special pe Winnetou, care se afla atunci în altă parte — mă voi mărgini să spun că, după numeroase eforturi și înfruntând multe primejdii, descoperirăm până la urmă bonanza. Nefiind dispus să mă ocup de exploatarea părții ce-mi revenea, hotărâi s-o vând pe un preț care îmi acoperi cu vârf și îndesat toate pagubele suferite în naufragiu. Pornii apoi călare spre Rio Peco, la apași. Acolo, în pueblo, apașii mă primiră ca pe un frate; dar Winnetou lipsea. Făcea un tur de control pe la toate așezările și detașamentele sale.

De fapt, îmi lăsase vorbă să-l aștept. Cum însă așteptarea ar fi durat cel puțin o jumătate de an, nu mă lăsai convins să rămân și făcui o escapadă în Colorado, pentru ca apoi, prin Kansas, să mă întorc la Saint Louis. Pe drum, mi se alătură englezul Emery Bothwell, un bărbat extrem de instruit, întreprinzător și curajos pe care — după cum stimații cititori vor afla cu alt prilej — aveam să-l regăsesc mai târziu în Sahara.

Toate întâmplările prin care trecusem alături de Winnetou, ca și cele trăite împreună cu Harton și acum, de curând, cu Bothwell — deveniră repede cunoscute, încât, sosind la Saint Louis, fusei de-a dreptul surprins de câte se discutau pretutindeni în legătură cu Old Shat-

terhand. Când bătrânul mister Henry îmi observă mirarea, zise, în felul său original:

— Al dracului om! Treceți într-o lună prin mai multe aventuri decât altul în două decenii, scăpați din primejdii ca prin minune, vă luați, ia, un *greenhorn* tinerel, colea, la întrecere cu cei mai mari oameni ai Vestului, dați peste cap toate obiceiurile sângeroase de acolo, cruțându-i până și pe dușmanii cei mai răi, și pe urmă căscați gura de mirare că se discută peste tot de isprăvile lui Old Shatterhand! Eu atâta vă spun: în ce privește faima, l-ați depășit în scurtă vreme până și pe marele Old Firehand, care numără de două ori atâția ani ca dumneavoastră. Nici nu știți câtă bucurie îmi face când aud aceste discuții! Doar eu, și nimeni altul, v-am sfătuit să apucați drumul Vestului! Pentru bucuria ce-mi dăruiți, se cade să-mi arăt recunoștința. Ia priviți încoace!

Deschise scrinul în care își ținea armele, scoase la iveală primul exemplar din carabina „Henry" făurită de el, îmi explică mecanismul, modul de întrebuințare și mă conduse apoi la poligonul de tir ca să încerc și să apreciez neîntrecuta lui operă. Eram mai mult decât entuziasmat de carabină, dar, așa cum procedasem și altădată, îi atrăsei atenția asupra faptului că răspândirea unei asemenea arme cu repetiție va avea cele mai grave urmări în ce privește fauna și chiar existența populației din Vest.

— Știu, știu — confirmă meșterul. Mi-ați mai spus-o și cu alt prilej. Eu, însă, nu fac decât puține exemplare. Asta de aici, adică primul, vă aparține dumneavoastră. I-ați dus faima în lume doborâtorului meu de urși; păstrați-l, deci, împreună cu carabina. Cred că o să vă folosească pentru viitoarele expediții dincolo de Mississippi.

— O, nu mă îndoiesc! Însă, pentru moment, nu pot să accept darul.

— De ce?

— Fiindcă, deocamdată, n-am intenția să plec în Vest.

— Atunci, încotro?

— Întâi de toate, în patrie, apoi în Africa.

— Ha...! zise mister Henry, uitând să-și închidă gura. Sunteți într-o ureche? Vreți să ajungeți negru... hotentot?

— Ei, nu merg eu până acolo! Dar i-am promis domnului Bothwell să ne întâlnim în Algeria, unde locuiesc niște rude ale sale. Și ne bate gândul să facem o călătorie în Sahara.

— Ca să vă înghită leii sau hipopotamii?

— *Pshaw!* Hipopotamilor nu le place carnea și nu trăiesc în pustiu.

— Dar leii?

— Nici ăștia nu stau chiar în inima Saharei. Au și fiarele nevoie de apă.

— Știu, stimabile, știu. Doar n-o să bea sirop! E vorba însă de ceva mult mai complicat. Nu-i așa că în Algeria se vorbește franceza?

— Da.

— Și? Vă descurcați?

— Mă descurc. Știu franțuzește.

— Dar în deșert?

— Acolo e nevoie de arabă.

— Ei, asta-i problema! O să aveți dificultăți.

— Ba nu. Profesorul meu de arabă trecea în Germania drept cel mai mare specialist în limbile orientale.

— Ei, bată-vă norocul! Nimeni nu vă poate veni de hac! Mă mai gândesc însă la ceva care pesemne că v-ar scoate din cap ideea expediției.

— Ce anume?

— Cheltuiala! Vreau să zic, paralele.

— Am eu niște economii.

— Ei, aș! . . .

— Vorbesc serios. Bonanza mi-a adus câștiguri mari. În plus, bancherul Ohlert m-a onorat cu o gratificație considerabilă. Nu mai vorbesc de restul salariului pe care l-am încasat de la Josy Taylor pentru serviciile mele ca detectiv.

— Atunci, poftim, luați-o la picior, ștergeți-o în Sahara! izbucni meșterul supărat. Nu înțeleg ce poate să caute un om acolo! Nisip, nisip și iar nisip, și, pe deasupra, milioane de purici ai deșertului! Aici, la noi, ați duce-o mult mai bine. În sfârșit, aflați că între noi doi s-a declarat divorțul. Nici nu știu dacă ne vom mai vedea vreodată!

Se plimba cu pași mari, grăbiți, prin atelier, bombănea și ocăra întruna, gesticulând cu ambele mâini. Dar firea lui, în fond blândă, răzbi repede. Se proțăpi în fața mea și mă întrebă:

— Acolo, prin pustiu, vă mai folosește la ceva doborâtorul meu de urși?

— Desigur.

— Și carabina?

— Mai ales!

— Atunci, luați-le în spinare și cărați-vă! Hai, să nu vă mai prind pe-aici, că vă dau pe ușă afară, măgar de Sahara ce-mi sunteți!

Îmi vârî cu de-a sila armele în mâini, deschise ușa larg, mă îmbrânci și trase zăvorul în urma mea. Dar pe când ieșeam în stradă, își scoase capul pe fereastră și strigă:

— Deseară treceți pe la mine, nu-i așa?

— Mai încape vorbă?

— *Well!* Vă pregătesc o supă de bere, cina dumneavoastră preferată. Ei, ce mai staţi? N-aţi şters-o?

Când, după câteva zile, îmi luam rămas bun de la bătrânul meşter, acesta îmi ceru cuvântul că — dacă nici o piedică serioasă nu-mi va sta în cale — mă voi întoarce în cel mult şase luni. Şi, într-adevăr, am reuşit să mă ţin de cuvânt. Exact după o jumătate de an, mă aflam din nou la Saint Louis.

Bătrânul meşter se bucură din inimă auzind cât de mult îmi folosiseră cele două arme la stârpirea faimoasei gum — acea mult temută caravană de tâlhari. Totodată, mă informă că Winnetou îl vizitase între timp.

Aflând termenul când promisesem să mă întorc, Winnetou îl rugase pe meşter să mă îndrepte spre Rio Suanca unde, împreună cu un grup de războinici apaşi, avea să organizeze o mare vânătoare.

Pornii numaidecât la drum. Îmi trebuiră trei săptămâni încheiate până să ajung la râul cu pricina şi, după o scurtă recunoaştere, dădui de tabăra vânătorilor. Winnetou admiră plin de entuziasm carabina lui Henry, dar nu-şi exprimă deloc dorinţa s-o încerce; considera că arma e proprietatea mea exclusivă, sfântă şi intangibilă. Spre plăcuta mea surpriză, tânărul apaş îmi oferi un armăsar murg pe care mi-l adusese în dar anume. Animalul, datorită vioiciunii sale, fusese botezat „Swallow", adică rândunică sau rândunel. Se bucurase de cea mai înaltă dresură indiană şi se obişnui cu mine foarte curând.

După vânătoare, Winnetou intenţiona să viziteze tribul Navajo, ca să aplaneze conflictul ce izbucnise între acesta şi oamenii tribului Niora. L-aş fi însoţit cu dragă inimă, dar nu se putu. Câteva zile înainte de proiectata noastră plecare, ne întâlnirăm cu un transport californian de aur. Călătorii se speriaseră cumplit văzîndu-se deodată înconjuraţi de indieni, dar se calmară curând auzind de

numele lui Winnetou și al lui Old Shatterhand. Ce răsunet aveau aceste două nume se vedea și din faptul că oamenii mă rugară, firește, contra unei remunerații corespunzătoare, să-i călăuzesc până la fortul Scott. Eu refuzai din capul locului, pentru că nu voiam să mă despart de Winnetou, dar dânsul, ca fost dascăl al meu, măgulit de atenția și încrederea de care mă bucuram — mă sfătui să le fac serviciul cerut și apoi, de la fortul Scott, să mă îndrept spre miazănoapte, către preria Gravel, la vest de Missouri, unde urma să ne regăsim. Avea intenția să-l viziteze pe vechiul și vestitul său prieten Old Firehand, care se afla în acele ținuturi.

Despărțindu-ne, așadar, din propria lui dorință, plecai împreună cu străinii aceia, conducându-i, nu fără a înfrunta destule primejdii, până la destinație. Trebuie spus că numai mulțumită carabinei „Henry" și calului meu excelent reușii să ies teafăr din toate încercările.

Trecui apoi prin Kansas și Nebraska, străbătând ținutul siouxilor, de urmărirea cărora scăpai tot datorită lui Swallow, calul meu nemaipomenit de iute. Winnetou îmi explicase că acest drum mă va duce către un teren petrolifer proaspăt descoperit și pus în exploatare de un anume Forster; îmi spusese că ar exista acolo și un magazin universal, unde puteam să-mi cumpăr de toate.

După calculele mele, trebuia să fi ajuns în preajma acelui teren petrolifer. Știam că-i spune New Venango și că se află în una din acele văgăuni numite „bluffs", tăiate aproape vertical în prerie și străbătute, de obicei, de un pârâiaș care fie că dispare fără urmă sub stânci, fie că se scurge treptat în pământul avid sau — dacă volumul de apă e mai mare — se lărgește și devine râu în toată legea. Până aici, însă, câmpul plin de floarea-soarelui nu vădea nici un semn care să indice apropierea unei astfel de depresiuni. Calul simțea nevoie de odihnă și

eu însumi, ostenit de lunga mea călătorie în necunoscut, râvneam din ce în ce mai mult să ating odată ţelul ce mi-l fixasem pentru ziua respectivă. Acolo gândeam să poposesc o zi, să mă odihnesc şi să-mi procur muniţia necesară, pentru că-mi epuizasem pe drum aproape toate rezervele.

Când să-mi pierd cu totul nădejdea că voi ajunge la ţintă, Swallow îşi înălţă capul şi scoase acel fornăit specific, prin care adevăratul cal de prerie anunţă prezenţa unei fiinţe. Îl oprii uşurel în loc şi mă răsucii în şa scrutând împrejurimile.

Nu era nevoie de prea multă cercetare. La orizont, doi călăreţi care, probabil, mă văzuseră la rândul lor, se apropiau de mine în galop. Distanţa dintre noi era încă prea mare ca să le pot desluşi chipurile, dusei la ochi luneta şi, spre surpriza mea, constatai că unul din călăreţi — fapt neobişnuit în acele ţinuturi — era un tânăr aproape nevârstnic.

„Ciudat lucru! comentai în sinea mea. Un copil călare prin prerie! Şi îmbrăcat într-un autentic costum vânătoresc!“ Cuprins de nerăbdare, îmi vârîi la loc pistolul şi cuţitul pe care, din precauţie, le scosesem de la brâu.

„Şi bărbatul de alături să fie oare un yankeu din tagma celor care se dau în vânt după întâmplări excentrice? Sau e vorba de acel *flats ghost*, duh al câmpiei, care, după credinţa indienilor, călăreşte noaptea pe un cal de foc şi ziua, sub tot felul de înfăţişări înşelătoare, pribegeşte în preajma pădurilor, momindu-i pe albi şi ducându-i la pierzanie? Sau e un ostatic alb capturat în regiunile de răsărit?“

Îmi controlai, oarecum stânjenit, aspectul exterior, care nu semăna nici pe departe cu al unui gentleman; jambierele erau numai noroi, pantalonii plini de jeg — deoarece respectam onorabilul obicei vânătoresc de a

înlocui șervetul sau ștergarul cu postavul nădragilor, pătându-i din belșug cu grăsime de bizon și de urs. Vesta, ca un sac de piele, care suportase cu stoicism atâtea intemperii și calamități atmosferice, îmi dădea înfățișarea unei sperietoare de ciori biciuită de furtuni. Iar căciulița de biber nu numai că se lățise peste măsură, dar și năpârlise parcă după termen: părea să fi fost în foarte intime relații cu focurile de tabără.

Din fericire, nu mă aflam într-o lojă a Operei Mari, ci între Black-Hills — colinele negre — și Munții Stâncoși. Și nici timp n-aveam să mă necăjesc; abia apucasem să-mi examinez ținuta, că ciudații călăreți și ajunseră lângă mine. Drept salut, băiatul își înălță cravașa cu mânerul în sus și rosti cu glas pur, aproape copilăresc:

— *Good day,* sir! Ați pierdut ceva de vă uitați atât de atent la propria persoană?

— *Your servant,* sluga dumneavoastră, domnișorule! Îmi încheiam platoșa ca nu cumva privirea dumneavoastră ageră să-mi sfredelească pieptul.

— Vasăzică, e strict interzis să vă privesc?

— Nicidecum. Consider însă că și mie mi-e îngăduit să vă măsor cu toată atenția.

— Mă rog, cu un cavaler care poartă platoșă și coif de biber trebuie să te porți frumos. Ridicați-vă, deci, privirea cruntă și studiați-mă!

— Mulțumesc. Ne putem cântări deci în toată voia, ceea ce pentru mine e, desigur, mai plăcut; ținuta dumneavoastră impecabilă s-ar potrivi de minune cu orice salon.

Și, răsucindu-mi calul, adăugai:

— Așa, acum mă puteți vedea din toate părțile, călare și în mărime naturală! Vă plac?

— Stați nițel, uitați-vă și la mine! răspunse băiatul râzând. Își cabră calul și se roti la rândul lui. Acum

prezentarea e completă. Binevoiți a vă exprima primul: vă plac?

— Hm, nu e rău! În orice caz, păreți destul de acceptabil pentru aceste locuri. Dar eu?

— Așa și așa! Numai că nu se cade să mă apropii de dumneavoastră mai mult decât îmi impune o anume prudență.

— Într-adevăr, făcând abstracție de persoana ca atare, alura e destul de impozantă — adăugă însoțitorul lui pe un ton de zeflemea și privindu-l cu vădită admirație pe Swallow.

Neluând în seamă jignirea, mă adresai băiatului, care, pentru vârsta lui, dovedea excepțională bună-creștere:

— Rezerva dumneavoastră, sir, e îndreptățită. Cred însă că mă scuză însăși sălbăticia acestor locuri.

— Sălbăticie! Vasăzică, sunteți străin?

— Atât de străin, încât caut de o zi întreagă o anume adresă și nu o găsesc.

— Atunci, dacă vreți să cunoașteți nemărginirea acestei sălbăticii, haideți cu noi!

Apucă în direcția pe care o urmasem eu și își îndemnă calul în toate felurile, de la trap ușor până la galopul cel mai vijelios. Swallow al meu îl imită fără greutate, deși nu se odihnise toată ziua. Da, bravul animal parcă înțelesese că e vorba de un mic concurs și o luă atât de repede înainte, încât băiatul, neputând să se mai țină de el, își struni calul, exclamând:

— Extraordinar, sir! Nu aveți cumva de gând să vindeți armăsarul?

— Cu nici un preț, sir — răspunsei, mirat de propunere.

— Nu mă tot luați cu „sir"!

— Cum doriți. Însă mustangul acesta, care m-a scos din atâtea primejdii, nu-l vând pentru nimic în lume.

— A fost dresat de indieni — observă el, cercetându-l cu ochi de cunoscător. De unde îl aveți?

— De la Winnetou, căpetenia apașilor, cu care m-am văzut ultima oară la Rio Suanca.

Mă privi vădit surprins.

— De la Winnetou? Păi ăsta e indianul cel mai vestit și mai temut dintre Sonora și Columbia! Nu faceți deloc impresia că l-ați cunoaște, sir!

— De ce nu? întrebai, zâmbind.

— Păreți mai degrabă vreun geometru; veți fi măsurând terenul sau cam așa ceva. Oamenii aceștia sunt de obicei destul de pricepuți și curajoși, dar nu-i văd să se aventureze tocmai printre apași, niori sau navajoași. Ar fi prea de tot. Pistolul dumneavoastră curățel, lucios, cuțitul prea delicat, pușca aceea de paradă prinsă în curea, până și poziția călărețului pe cal nu prea se potrivesc cu imaginea unui *squatter* sau vânător de prerie.

— Ce-i drept, e drept: nu sunt decât un vânător de duminică. Dar armele mele nu sunt chiar de lepădat. Le am din Saint Louis, de pe Front-Street. Și dacă, după cum se pare, sunteți aici ca și acasă, atunci trebuie să știți că la Saint Louis găsești pe preț bun marfă corespunzătoare.

— Mă rog, numai că marfa își dovedește calitatea abia după ce-a fost folosită cum trebuie. Ce părere aveți de pistolul acesta?

Își vârî mâna în coburul șeii și scoase un coșcogea pistol vechi și ruginit, care semăna mai degrabă cu un retevei uzat decât cu o armă.

— Deh! E de pe vremea lui Pazvante, dar în mâna unui trăgător obișnuit cu astfel de arme s-ar putea dovedi destul de bună. Am văzut nu o dată indieni mânuind admirabil cele mai prăpădite pușți.

— Atunci, spuneți-mi dacă atingeau și ei asemenea performanță?

Își îndemnă calul, se roti apoi în trap întins împrejurul meu, înălță pistolul și, până să-mi dau seama de intenție, trase asupra mea. Căciulița îmi zvâcni ușor și, în același timp, floarea-soarelui cu care mi-o împodobisem, zbură pe dinaintea ochilor mei. Pesemne că acest trăgător excelent voia să-mi vadă reacția și să se convingă câte parale fac în calitatea mea de vânător duminical. De aceea rostii foarte calm:

— Cred că oricine e capabil de asemenea performanță. În schimb, nu oricui îi face plăcere să-și expună astfel pălăria, sub care s-ar putea să se afle din întâmplare și un cap. De aceea vă sfătuiesc să nu mai trageți înainte de a-l fi convins pe interlocutor că mânuiți într-adevăr fără greș stropitoarea asta de pulbere.

— *Wherefore?* Și de ce? auzii întrebând în spatele meu.

Însoțitorul tânărului călărea o mârțoagă înaltă, greoaie, care nu reușise să țină pasul cu caii noștri și ne ajunse din urmă abia când trosni pistolul.

— Capul unui vântură-lume — reluă el — plus căciulița nu fac, în orice caz, mai mult decât o porție de pulbere.

Era un bărbat înalt, uscățiv, deșirat, cu gâtul subțire, cu o fizionomie de yankeu viclean. Din considerație pentru tovarășul său, trecui și peste această grosolănie, deși mi se păru că atitudinea mea pasivă era atribuită de băiat unei alte cauze. Evident, tânărul nu-mi admira deloc lipsa de combativitate.

Toată această întâlnire mi se părea foarte stranie. Dac-aș fi găsit-o relatată într-un roman, l-aș fi bănuit cu siguranță pe autor că dă imposibilul drept posibil. Oricum, un lucru era limpede: trebuia să fie vreo așezare omenească pe aproape și, cum în aceste locuri de mult

nu se mai desfășuraseră bătălii între triburile sălbatice, chiar și un adolescent putea să se plimbe fără teamă prin prerie.

Nu-mi era tot atât de limpede cum să mă port cu acest tânăr interesant. Dibăcia și cunoștințele lui asupra Vestului mă făceau să bănuiesc că-și duce viața în condiții cu totul speciale. Nu era, deci, de mirare că-l cercetam din ochi cu cea mai vie atenție.

Călărea înaintea mea la o jumătate lungime de cal și soarele, coborând spre apus, îl scălda în razele-i de aur. Era „oacheș și frumos", cum vorbește psalmul despre micul David. Trăsăturile lui nobile, cu toată frăgezimea specifică vârstei, aveau accente hotărâte, dovedind o dezvoltare precoce a spiritului și o voință dârză. Întreaga-i ținută, sigură, degajată, parcă te obliga să nu-l tratezi ca pe un copil, deși nu părea să aibă mai mult de șaisprezece ani.

Mă gândeam fără voie la unele povestiri pe care le citisem odinioară, la istorisirile despre vitejia și cutezanța proprii până și copiilor, aici, în *Far West*. Dar această dezinvoltură și hotărâre nu puteau fi puse numai pe seama firii sale, ci și a bunăstării materiale de care, probabil, se bucura. Altminteri, nici nu m-ar fi întrebat adineauri dacă vreau să vând mustangul.

Deodată, băiatul strânse de frâu și domoli trapul calului.

— Vreți să ajungeți la New Venango, sir? mă întrebă el.

— Da.

— Și veniți din savană, nu-i așa?

— Exact. Se și vede, de altfel, după înfățișare.

— Dar *westman* nu sunteți!

— Trebuie să aveți niște ochi foarte ageri, ca să mă pătrundeți numai dintr-o privire!

— German?

— Da. Pesemne că mă cam trădează engleza mea, adică accentul.

— Accentul nu e chiar atât de prost, însă destul de caracteristic ca să vă ghicesc obârşia. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, putem vorbi în limba maternă.

— Cum, suntem compatrioţi?!

— Tata e german; eu, însă, m-am născut la Quicourt. Mama era indiancă, din tribul asineboinilor.

Abia acum îmi explicam profilul său caracteristic şi nuanţa închisă a pielii. Aşadar, mama îi murise şi tatăl trăia. Mă aflam în faţa unui caz neobişnuit şi curiozitatea mea se transformă dintr-o dată într-un interes profund.

— Uitaţi-vă în zare — mă îndemnă băiatul. Vedeţi fumul de colo, care se ridică din pământ?

— Ah, am ajuns, vasăzică, la acel „bluff" pe care-l caut! Acolo, cică, se află New Venango, aşezat ca într-o copaie. Îl cunoaşteţi pe Emery Forster, prinţul petrolului?

— Oarecum. E tatăl cumnatei mele, adică al soţiei fratelui care locuieşte în Omaha. Tocmai le-am făcut o vizită, şi la înapoiere am tras aici, la o gazdă. Aveţi vreo treabă cu Forster, sir?

— Nu. Mi-ar trebui doar să găsesc un magazin ca să-mi procur câte ceva de acolo. De Forster n-am întrebat decât din curiozitate, cum fac, desigur, toţi drumeţii care trec pe-aici. Nu se poate să nu te interesezi de unul din cei mai mari prinţi ai petrolului!

— L-aţi şi văzut?

— O, habar n-am cum arată!

— Ba dimpotrivă! Îl vedeţi şi acum. Călăreşte alături. Ce-i drept, nu am făcut prezentările, dar e de scuzat: în prerie nu se prea respectă normele bunei-cuviinţe.

— Nu sunt de aceeaşi părere — protestai, fără a-l onora pe yankeu măcar cu o privire. Socot chiar că preria

are un mod al ei de a selecta oamenii, nu după criteriul bogăției, ci al valorii autentice. Dați arogantului dumneavoastră prinț al petrolului arma pe care o mânuiți cu atâta precizie și expediați-l de unul singur în Vest: cu toate milioanele lui, se va prăpădi. Și, dimpotrivă, întrebați pe orice *westman* serios care, ca un stăpân absolut, cutreieră cu pușca lui imensitatea preriei, câți bani posedă și vă va râde în nas. Acolo unde omul se măsoară după primejdiile pe care știe să le înfrunte, căciuliţa mea, de pildă, face mai mult decât actul de proprietate asupra nu știu câtor izvoare de țiței. În prerie nu profesorii de dans, ci cuțitele de vânătoare stabilesc regulile de conduită.

Tânărul își îndreptă privirea mai întâi asupra lui Forster, apoi asupra mea. Observai că vorbele mele îi merseseră la inimă. Totuși, nu se putu abține de la o rectificare:

— N-am să vă contrazic întru totul, sir. Cred însă că există pe ici, pe colo și *trapperi* sau *squatteri* care nu mi-ar râde în nas dacă i-aș întreba cât aur posedă. Ați auzit vreodată de Old Firehand?

— Cum să nu! E unul din cei mai vestiți vânători ai pădurilor; îl cunosc, dar numai din auzite.

— Ei bine, el și Winnetou, vasăzică un alb și un roșu, fac parte dintre oamenii la care mă refer. Ei știu toate hățișurile, munții, râpele, pădurile și vă pot conduce la zăcăminte de aur sau argint nebănuite de alții. Mă îndoiesc că vreunul din ei ar face schimb cu un petrolist!

— *Pshaw*, Harry — interveni Forster — sper că nu vrei să mă jignești!

Tânărul evită să răspundă. Eu însă rostii glacial:

— Oricum, nu petrolistul a descoperit aceste comori și cred că nici n-ar cuteza să le exploateze cu prețul scumpei sale vieți. De altfel, tinere master, veți conveni

că observația dumneavoastră confirmă, de fapt, cele spuse de mine. Un adevărat *westman*, chiar dac-ar descoperi cea mai bogată vână de aur, nu și-ar da pentru ea libertatea la care ține mai presus de orice. Dar iată că am ajuns la „bluff", ținta călătoriei noastre!

Ne oprirăm la marginea unei râpe și zării pe fundul ei o așezare mai măruntă decât bănuisem. Terenul, jos, era relativ mic, străjuit jur împrejur de stânci prăpăstioase și străbătut de un râu destul de lat, ce-și tăia drum prin bolovăniș. Peste tot — instalații de foraj. O sondă lucra din plin chiar pe malul apei. La centru, în vecinătatea unor hale, se afla o clădire cu locuințe. Deși improvizată, clădirea părea destul de confortabilă. Oriișiunde îți roteai privirea, vedeai doage, funduri de butoaie și tot soiul de rezervoare, unele încă goale, altele pline cu mult râvnitul carburant.

— Da, sir, acesta este „bluff"-ul — spuse Harry. Dincolo vedeți magazinul, alături restaurantul, apoi un hotel și altele. Iar aici e drumul cam povârnit, pe care va trebui să coborâm, desigur, cu precauție, ca să nu ne rupem gâtul. Veniți și dumneavoastră?

Descălecarăm sprinten amândoi.

— Luați calul de dârlogi — mă sfătui băiatul.

— Swallow al meu mă urmează singur. Luați-o dumneavoastră înainte!

Într-adevăr, mustangul venea după mine fără nici un îndemn și, în timp ce Forster cu gloaba lui ne urmau anevoie și cu teamă, eu admiram viteza și siguranța băiatului la coborâș. Era exclus ca asemenea deprinderi să și le fi însușit în Est. Și faptul acesta îmi sporea și mai mult interesul pentru persoana lui. Jos, încălecarăm iarăși. Eram pe punctul de a mă despărți de ei, crezând că se vor îndrepta spre clădirea cu locuințe, în timp ce

eu trebuia să caut magazinul. Dar Forster mi se adresă arogant:

— Fără grabă, stimabile! Mergem și noi până la magazin. Mai am o bagatelă de aranjat cu dumneavoastră.

Datorită interesului pe care mi-l stârnise băiatul, mă ispitea într-adevăr gândul să mai rămân puțin în societatea lui. Dar pe Forster nici măcar nu-l întrebai ce anume „bagatelă" va fi având de aranjat cu mine. De altfel, aveam să mă lămuresc foarte curând în această privință. Ajunși la „Store and Boardinghouse", magazin și hotel — precum scria cu cretă pe ușa acelei construcții simple ca o cabană — sărirăm de pe cai și Forster, nici una, nici două, îl prinse pe Swallow de dârlogi.

— Cumpăr calul. Cât costă?

— Nu-l vând.

— Două sute de dolari!

Am pufnit în râs, refuzând categoric.

— Două sute cincizeci!

— Nu vă mai osteniți degeaba, sir!

— Trei sute!

— Nu-l vând!

— Trei sute și, în plus, alegeți din magazin, în contul meu, tot ce vă trebuie.

— Credeți cu adevărat că un om al preriei își înstrăinează calul, fără de care s-ar putea duce de râpă?

— Vă mai dau și calul meu pe deasupra.

— Păstrați-vă, domnule, gloaba! Nu merită nici un fir de păr din căciula mea!

— Dar îmi place! Trebuie să-mi dați calul! își pierdu răbdarea Forster.

— Cred și eu că vă place, însă degeaba stăruiți. Sunteți prea sărac ca să-l puteți cumpăra.

— Prea sărac?! repetă Forster, privindu-mă de sus, ca și când ar fi vrut să mă intimideze. N-ați aflat că

mă cheamă Emery Forster? Cei care mă cunosc știu bine că pot să cumpăr și o mie de mustangi ca ăsta!

— Banii dumneavoastră mă lasă rece. Dacă vă trebuie un cal, n-aveți decât să apelați la geambași. Dar armăsarul meu lăsați-l, vă rog, în pace! Dați-i drumul!

— Ia te uită, neobrăzatul, neisprăvitul! Asemenea individ, căruia îi ies degetele prin spărtura ghetei, ar trebui să se bucure nespus că i se oferă bani pentru o pereche de cizme și că-i agonisește barem o dată în chip cinstit!

— Emery Forster, ține-ți limba-n frâu! Altfel te vei convinge îndată că omul care, după cum te-ai exprimat adineauri, nu face mai mult decât „o porție de pulbere", știe să ți-o plătească pe merit.

— Oho, băiete, aici nu ne aflăm în prerie, unde orice haimana își poate face mendrele! În New Venango eu sunt stăpân, eu poruncesc! Iar pentru cel ce nu înțelege cu binele, găsim noi leacul! Te mai întreb o singură dată: îmi dai calul, ori ba?

Orice alt *westman* i-ar fi răspuns de mult cu pistolul. Dar pe mine, în loc să mă înfurie, purtarea lui Forster mă amuza. Pe de altă parte, simpatia pentru tânărul său însoțitor mă îndemna la răbdare. Așadar, refuzai încă o dată, liniștit:

— Nu-l dau! Luați, vă rog, mâna de pe dârlogi!

Dădui să-mi iau calul în primire, dar Forster mă împinse zdravăn și sări în șa.

— Așa, viteazule, ca să vezi că Emery Forster știe să cumpere chiar când i se refuză vânzarea! Urcă-te pe calul meu, îți aparține. La magazin târguiește în contul meu. Iar dolarii îi capeți când dorești! Vino, Harry! Am terminat discuția!

Băiatul nu-l urmă imediat. Mai stătu câteva clipe locului, privindu-mă țintă în ochi. Cum nu schițam nici

un gest ca să-l pun la respect pe Forster, și să-mi reiau calul, o expresie de scârbă se așternu pe chipul lui tânăr.

— Știți ce înseamnă coiot, sir? mă întrebă el.

— Da — confirmai cu tot calmul.

— Ei?

— Vă referiți la lupul preriei? E un animal extrem de laș. Fuge la orice lătrat de câine și nu merită decât dispreț.

— Ați răspuns bine. De altfel, nici nu era greu, fiindcă sunteți din același neam . . . un coiot!

Total decepționat, îmi întoarse spatele și plecă după individul care stăpânea și poruncea în New Venango.

Eu nu scosei nici o vorbă. Știam ce fac. Îl lăsam pe Forster să se legene câtva timp în iluzii. În felul acesta îmi asiguram prilejul de a-l mai revedea pe Harry, ale cărui ultime cuvinte nici măcar nu mă jigniseră.

Câțiva cetățeni ieșiseră între timp din magazin și asistaseră la penibila noastră tocmeală. Unul din aceștia legă mârțoaga lui Forster de un stâlp și se apropie de mine. După părul său roșcat, îți dădeai seama de la o poștă că individul, cam cherchelit de altfel, era irlandez.

— Nu pierdeți ocazia, master — mă sfătui el. E o afacere bună. Aveți intenția să stați mai mult timp la New Venango?

— N-am nici un chef! Sunteți, cumva, proprietarul acestui renumit complex comercial?

— Da, eu în persoană. Iar complexul, vorba dumneavoastră, e într-adevăr renumit. Aveți întru totul dreptate. Unde mai pui că și eu personal sunt cât se poate de faimos: nu-mi găsiți pereche la suptul rachiului. Se pare că norocul v-a adus încoace.

— Cum așa?

— Uite ce-i: ați putea rămâne la mine nu o zi-două, ci definitiv. Am nevoie de un tejghetar căruia să nu-i sară țandăra când se pomenește cu un picior în spate. În meseria noastră de negustor, orgoliul nu e rentabil, ba dimpotrivă. Or, am văzut adineauri că știți să înghițiți chiar și un brânci tărișor. Batem palma? E spre binele dumneavoastră!

De fapt, ar fi trebuit să-l plesnesc. Dar propunerea lui era mai curând caraghioasă decât supărătoare. De aceea intrai în magazin, fără să-i dau nici un răspuns. Alesei o seamă de lucruri și-l întrebai de preț. Negustorul mă privi mirat.

— N-ați înțeles că plătește Forster? Dumnealui e om de cuvânt. Puteți lua tot ce vă trebuie. Nu-mi datorați nici un penny.

— Mulțumesc! Eu nu apelez la punga unui hoț de cai. Îmi achit singur marfa.

Negustorul parc-ar fi vrut să mai stăruie. Dar când văzu monedele de aur din mâna mea, făcu subit o mutră extrem de amabilă și târgul începu cu acel amestec de viclenie și dârzenie cu care, în orice parte a lumii, negustorii știu să-i buzunărească pe naivi.

Până la urmă, căzurăm la învoială. Intrai în posesia unui costum vânătoresc nou-nouț, și, în schimbul unei sume bunicele, îmi asigurai provizii de alimente și muniții pentru un răstimp destul de lung.

Între timp, seara coborî de-a binelea și peste tot se așternu un întuneric dens, opac. Odăile scunde ale hanului nu mă prea îmbiau. Îmi săltai deci pe umăr sacul cu târguieli bucșit până la refuz și ieșii afară, la aer. Gândeam să-l caut pe Forster și să-i spun o vorbuliță despre „drepturile“ sale de atotstăpân.

Drumul ducea de-a lungul râului și, ceea ce nu observasem mai înainte, mi se precizâ abia acum, când

atenția nu-mi mai era sustrasă de prezența însoțitorilor: mirosul de gaz răspândit peste tot se întețea și mai mult cu cât te apropiai de apă. Însemna, deci, că pe râu se scurgea o mare cantitate de carburanți.

Clădirile spre care mă îndreptam se înălțau sumbre, mohorâte. Dar după ce înaintai pe drumul ușor cotit, un val de lumină mă întâmpină dinspre veranda casei lui Forster. Îmi dădui seama că patronul avea musafiri. Mă apropiai de gardul ce împrejmuia curtea și deslușii un fornăit pe care-l recunoscui deîndată.

Știam că Swallow al meu nu se lasă dus în grajd de nici o mână străină. De aceea fusese lăsat afară și priponit chiar sub verandă, de unde putea fi mai ușor de supravegheat. Mă strecurai tiptil în curte, până la zidul scund pe care se sprijinea terasa. Ajunsei astfel la mustangul meu și iată că de acolo îl zării pe Harry întins într-un hamac. Era tocmai pe punctul de a se angaja într-o discuție cu Forster, care ședea alături. Fără să-mi iau ochii de la ei — legai sacul cu târguieli de șaua lui Swallow. Dragul de el, nici nu se lăsase măcar deșeuat. Când îl încălecase Forster, n-ar fi trebuit decât să fluier o dată și mustangul ar fi dat cu el de pământ și s-ar fi întors la mine.

— Treabă inutilă și urâtă, *dear uncle*, dragă unchiule — îl auzii pe băiat vorbind. Nici n-ai judecat bine ce faci, te-ai pripit.

— Doar n-oi fi vrând să mă-nveți tu cum să procedez! Afacerile sunt afaceri. Prețurile au scăzut din cauza debitului prea mare. Dacă lăsăm deci să se scurgă țițeiul timp de o lună, prețul va crește, beneficiul va spori. Ascultă-mă pe mine! Lovitura trebuie dată până la capăt. Așa s-a hotărât, și așa va fi! Prin spărtura aceea se duce totul pe Venango-River. Până urcă iarăși prețurile, punem în funcțiune și noua sondă. De butoaie

nu ducem lipsă; peste câteva zile, expediez un transport în Est și pun mâna pe o sumă considerabilă, câteva sute de mii.

— E o afacere necinstită. Și, pe urmă, se pare că ați uitat cu totul de existența zăcămintelor din vechiul continent și din alte părți ale lumii. Politica voastră îi va îndemna pe adversari la eforturi maxime, așa că voi înșivă veți pune în mâna concurenței, deocamdată neinformate, armele de rigoare. De altfel, și aici, în Statele Unite, stocurile sunt atât de mari, încât acoperă necesarul pentru multă vreme.

— Habar n-ai ce uriașe sunt cererile; de aceea nu ești în măsură să apreciezi. Și nici vârsta nu te ajută.

— Asta rămâne de văzut.

— Ce să se mai vadă?! E limpede ca bună ziua. Nu mi-ai spus chiar tu, adineauri, că te-ai înșelat în legătură cu pădurarul acela, sau ce dracu' o mai fi? Mie nici prin vis nu mi-ar fi trecut că te-ai putea complace într-o asemenea tovărășie!

Îl văzui pe Harry că se simte jenat.

— Știi doar că am crezut tocmai într-o asemenea tovărășie — răspunse el cu fermitate. Știi că mi-am trăit până acum viața în așa-zisa „lume de jos". Ar fi să nu-mi iubesc tatăl nici atâtica, dacă aș disprețui această lume numai pentru aspectul ei exterior. Găsești acolo oameni cu care mulți dintre nobilii voștri gentlemeni și baroni putrezi de bogați nu se pot măsura în privința valorii. Iar în legătură cu cazul de astăzi, nu înseamnă că m-am înșelat. Ți-am spus doar că la început omul mi se păruse altfel. Pentru mine nu e totuna să presupun sau să mă conving.

Forster își pregătea replica, dar nu apucă să deschidă gura că bubui ca un trăsnet infernal, de parcă pământul de sub noi ar fi crăpat în două. Văzduhul se

cutremură până hăt-departe și când îmi întorsei speriat privirile, constatai că mai în sus, pe mal, acolo unde funcționase până adineauri sonda, se ridica o trâmbă incandescentă de vreo cincizeci de picioare înălțime, zbuciumându-se în aer, prăbușindu-se apoi în adânc, și inundând cu o viteză uimitoare terenul înclinat în pantă. În același timp, năvăli asupră-mi un miros tare, înțepător de gaz. Aerul părea încins de un foc străveziu, fluid.

Cunoșteam fenomenul acesta teribil, căci mai asistasem la o asemenea catastrofă în valea Kanawha. Dintr-un salt, țâșnii în fața oamenilor adunați pe verandă și împietriți de groază.

— Stingeți luminile! strigai. Repede, stingeți luminile! A erupt sonda, năvălește gazul! Stingeți, că de nu, în două minute totul ia foc, m-auziți?!

Și, nici una, nici două, mă apucai să sting lămpile. Dar și în odaia de sus era lumină, ca și dincolo, în prăvălie. Gazul se răspândea cu o iuțeală fantastică. Trebuia pus totul în joc pentru salvarea oamenilor.

— Fugiți de-aici! Fugiți, pentru numele lui Dumnezeu! Urcați sus, cât mai sus, cocoțați-vă pe stânci! strigam întruna.

Fără să mă mai sinchisesc de ceilalți, îl înșfăcai pe Harry și, cât ai clipi, îl urcai în șa, săltându-mă la spatele lui. Băiatul, interpretându-mi greșit gestul și nebănuind cât de gravă e primejdia, se zbătea din răsputeri să scape din strânsoare. Dar cum în asemenea momente forța fizică se manifestă la extrem, îl strânsei cu atâta tărie, încât rezistența lui slăbi curând, în timp ce Swallow, al cărui instinct făcea de prisos zăbala și pintenii, ne duse ca vântul în jos, de-a lungul râului.

Poteca pe care coborâsem din savană spre New Venango nu mai putea fi folosită. O năpădise focul. Abia

la capătul văii puteam încerca o salvare. Ziua, când cercetasem locul, nu observasem nici un drum care să ducă pe acolo; dimpotrivă, pereții de piatră erau atât de apropiați, încât apa își croia anevoie cale printre ei, zbuciumându-se și spumegând.

— Spuneți repede — mă adresai lui Harry — există vreun drum care să ne scoată din valea asta?

— Nu, nu! gemu băiatul, încercând din nou să scape din strânsoarea mea. Lăsați-mă! Dați-mi pace!

Firește că nu puteam lua în seamă dorința lui. Măsurai cu atenție peticul de cer care mijea printre cei doi pereți abrupți de piatră. Deodată, simții o apăsare sub piept, însoțită de glasul hotărât al lui Harry:

— Dați-mi drumul, că de nu, vă tai cu propriul dumneavoastră cuțit!

Zării cuțitul scânteind în mâna lui; mi-l smulsese de la brâu. Nu mai era timp pentru explicații. Îi încleștai cu dreapta încheieturile ambelor mâini, iar cu brațul stâng îl strânsei și mai tare.

Pericolul creștea cu fiece clipă; valul arzător inundase depozitele și butoaiele detunau ca niște salve de artilerie. Conținutul lor se revărsa ca un evantai de foc în oceanul arzând care potopea totul în calea lui. Aerul se înfierbântase. Aveam senzația că mă sufoc fierbând într-un cazan cu apă. Dogoarea crescu atât de mult și de repede, încât mi se părea că-mi frige măruntaiele. Mai-mai să-mi pierd cunoștința, dar îmi încordai toate fibrele corpului. Nu-mi era numai de mine: răspundeam și de viața lui Harry.

— *Come on,* Swallow, înainte, înainte, *well . . .!*

Căldura ucigătoare îmi uscase gâtlejul; glasul nu mă mai asculta. Dar nici nu era nevoie de glas. Fără să aștepte îndemn, neînfricatul meu Swallow alerga cu o iuțeală fantastică. Iar eu nu mai vedeam cu ochii decât

că dincoace de râu nu era scăpare. Flăcările luminau suficient pereții de piatră ca să mă pot convinge că escaladarea e imposibilă. Trebuia să sărim în apă! Trebuia să tot mergem prin apă până am fi putut ieși undeva, pe partea cealaltă.

Strânsei ușor genunchii și Swallow, dintr-un salt, despică valurile care ne înghițiră apoi pentru o clipă. Simțeam că se nasc în mine puteri noi; sângele îmi pulsa proaspăt în vine. Saltul fusese atât de puternic, încât mustangul, bunul meu Swallow, dispăru sub mine în adâncuri. Acum, însă, îmi era totuna. Trebuia să ajung dincolo, trebuia să ne tăiem cale! Swallow întrecuse în viteză focul ce ne gonea din urmă. Acum, pălălaia se înălța până la cer și învăluia râul, alimentată de țițeiul scurs în șuvoaie. Într-un minut, în câteva secunde, poate și mai repede, putea să ne ajungă și pe noi. Băiatul se lipise de mine, inert. Leșinase. Înotam ca niciodată în viața mea; de fapt, nu înotam, ci mă aruncam înainte, nebunește, prin fulgerele ce zvâcneau luminând fundul apei. Mă stăpânea o groază cumplită, neîndurătoare, ca un coșmar. Deodată, auzii înaintea mea fornăitul lui Swallow. „Bravo, credinciosule, viteazule... tu ești?“ Malul era aproape... Repede, în șa!... Dar cum să mă salt? Parcă mi s-a uscat și măduva din oase... Doamne, ajută-mă, nu mă lăsa!... Încă o încercare... sus... am izbutit!... „Swallow, înainte, înainte!... încotro vrei, numai să ieșim din iadul acesta!“

Înaintam, și asta era tot; nici nu mă întrebam unde vom ajunge. Ochii orbiți de lumină mă ardeau ca metalul topit; limba îmi atârna între buzele crăpate; trupul parcă-mi era burete ars, cenușă, gata să se destrame. Calul de sub mine icnea, gemea aproape omenește; alerga întruna, se sălta pe înălțimi, se cățăra, zbura cu iuțeală de tigru și cu mlădieri de șarpe. Îi cuprinsesem

gâtul cu brațul drept; cu stângul îl strângeam la piept pe Harry. O săritură, un salt lung, neverosimil și, în sfârșit, în sfârșit trecurăm de peretele de piatră! Încă o sută-două de pași și iată-ne în prerie! Swallow se opri. Eu căzui din șa ca o cârpă.

Totuși, încordarea, emoția dusă la culme alungară leșinul ce mă amenința. Mă ridicai cu greu, mă lipii de grumazul viteazului, devotatului animal care tremura din toate mădularele și, stăpânit de un plâns convulsiv, îl sărutai cu atâta patimă, cum rareori vreun îndrăgostit își va fi sărutat aleasa inimii sale.

„Swallow, prieten minunat, îți mulțumesc. Mi-ai salvat viața, ne-ai salvat pe amândoi! Ceasul acesta n-am să-l uit niciodată!"

Cerul se colorase în sângeriu și aburii de țiței pluteau ca niște valuri negre-purpurii peste așezarea devastată. Dar nu era timp de contemplări; în fața mea zăcea Harry, palid, rece, cu mâna înțepenită pe cuțit. Mă temeam că murise înecat în valuri, în timp ce eu încercam să-l salvez de năvala flăcărilor.

Hainele îi erau numai apă, lipite de trupul nevolnic. Pe fața lui palidă jucau reflexele sinistre ale focului care lingeau până pe creștet înălțimile de piatră. Îl luai în brațe, îi dădui părul de pe frunte, îi frecai tâmplele, îmi lipii gura de buzele lui ca să-i trezesc răsuflarea, într-un cuvânt, făcui tot ce-mi stătea în puteri ca să-l readuc la viață.

Și iată, în fine! îl străbătu un fior, mai întâi abia perceptibil, apoi din ce în ce mai tare; îi simții bătaia inimii și suflul respirației. Se trezi, deschise ochii mari și mă privi cu o expresie pe care n-aș putea-o descrie. Apoi se însufleți brusc și, sărind drept în picioare, strigă cu groază:

— Unde . . . cine ești . . . ce s-a întâmplat?

— V-am smuls de jos, din prăpădul acela! Sunteți salvat!

La auzul glasului meu și observând abia acum incendiul, băiatul își reveni pe deplin:

— Prăpăd?... Vai de mine, arde!... Și Forster cu ai lui...

Ca și când, pronunțând numele lui Forster, ar fi înțeles dintr-o dată întreaga primejdie în care-și lăsase rudele, băiatul mă apostrofă cu pumnii ridicați:

— Sunteți un laș, domnule, un laș fără seamăn, un coiot, cum am mai spus! Puteați să-i salvați pe toți, pe toți! Dar ați fugit cum fuge coiotul din fața unei potăi. Vă... vă urăsc! Trebuie să mă întorc numaidecât!

Dădu să plece, dar îl ținui strâns de mână.

— Stați! Nu mai e nimic de făcut! Vă duceți la pieire!

— Lăsați-mă! Cu fricoși ca dumneavoastră nu vreau să am de-a face!

Își smulse mâna din strânsoare și o luă la goană. Simții atunci în palmă un obiect fin, rotund. Era inelul lui, care, datorită smuciturii, i se desprinsese din deget.

Alergai să-l ajung, dar băiatul dispăru fulgerător printre stâncile povârnite. N-aveam motive să mă supăr pe el. Era încă prea tânăr și catastrofa îi răpise calmul necesar pentru a judeca normal. Vârâi deci inelul în buzunar și, trebuind să mă odihnesc după atâta trudă și zbucium, hotărâi să-mi petrec noaptea pe loc — firește că până la ivirea zorilor nici vorbă nu putea fi să mai cobor iarăși în valea pustiită.

Tremuram din toate fibrele trupului, iar valea, în care incendiul continua cu furie turbată, îmi părea un cazan al iadului din care izbutisem să scap. Hainele de pe mine se făcuseră ferfeniță; mi le schimbai cu cele noi, care, deși îmbibate de apă, altminteri rămăseseră nevătămate.

Swallow se lungi în preajma mea. Iarbă era destulă, dar bravul meu mustang nu se atinse de nici un fir, fiind, probabil, și mai istovit ca mine. Iar eu stam și mă tot gândeam ce vor fi ajuns oamenii din vale. Întrebarea aceasta mă obseda, mă chinuia, deși aveam atâta nevoie de odihnă.

Stătui astfel treaz întreaga noapte, deplasându-mă mereu până pe marginea „bluff"-ului pentru a cerceta situația. Incendiul scăzuse oarecum, totuși oferea o privelişte sinistră, de neuitat. Păcura țâșnea vertical, într-o coloană de vreo treizeci de coți, care ardea năprasnic, se pulveriza în jerbe și în puzderie de scântei, cădea la pământ pentru a se scurge apoi ca un brâu de foc înspre albia apei, acoperind-o pe toată lățimea ei.

Astfel, dezastrul continuă până dimineața și avea să mai dureze încă multă vreme. Lumina zilei estompă oarecum lumina orbitoare a flăcărilor. Când îmi aruncai din nou privirea în jos, constatai că, în afară de o căsuță izolată, unde focul nu ajunsese, totul, absolut totul fusese mistuit. Locuința, instalațiile industriale, ca și restul clădirilor și depozitele căzuseră pradă focului. Întregul „bluff", până sus, pe cea mai înaltă stâncă, era negru de funingine și semăna cu o tigaie uriașă pe care un bucătar neglijent a uitat-o pe plita încinsă.

În fața singurei căsuțe scăpate de la pieire stăteau câțiva oameni, printre care și Harry. Mânat de un curaj excepțional, băiatul reușise să ajungă acolo în timpul nopții. Acum, ziua, drumul nu mai prezenta dificultăți. Apucai, așadar, poteca pe care coborâsem ieri, la sosire. La un moment dat, îl zării pe Harry arătând în direcția mea. Un bărbat intră repede în casă și reveni cu o pușcă în mână. Îmi ieși în întâmpinare pe malul opus al râului și se opri, așteptând să ajung în dreptul lui.

— Alo, dumneata de colo — îmi strigă el — ce te foiești întruna pe-aici? Cară-te, dacă nu vrei să te trăsnesc imediat!

— Am rămas aici ca să vă dau, pe cât posibil, o mână de ajutor.

— Las' că știm noi! râse el în bătaie de joc. Cunoaștem asemenea ajutoare!

— Vreau, totuși, să vorbesc cu tânărul Harry!

— Cam greu!

— Trebuie să-i dau ceva.

— Nu mă duce dumneata pe mine! Adică ce-oi fi având să-i oferi, haimana păcătoasă? După ce că ești laș, te mai și răzbuni și dai foc păcurii!

În prima clipă, nici nu fusei în stare să scot o vorbă. Eu și incendiator! Eram stupefiat. Se vede însă că omul îmi interpreta tăcerea în alt chip. Credea că e o dovadă a vinovăției mele.

— Ia uitați-vă la el cum s-a speriat! Păi da, ne pricepem noi la de-alde ăștia! Dacă n-o ștergi imediat, te lichidez!

— Ce-ți veni, omule? Cum adică, îmi pui în cârcă asemenea crimă?! Gazul emanat de la sondă a luat foc din cauza lămpilor voastre. Numai neglijența voastră a provocat întreaga nenorocire.

— Lasă, nu ne învăța tu! Cărăbănește-te, că trag numaidecât!

— Oare dacă eram eu făptașul, l-aș mai fi salvat pe băiat cu riscul propriei mele vieți?

— Gogoși! Dacă n-o luai la goană, puteai să-i salvezi pe toți! Dar așa, scrumul s-a ales de bieții oameni! Ei bine, ia-ți răsplata!

Trase. Împietrit de mirare, nu făcui nici un gest pentru a mă feri de bătaia puștii. Spre norocul meu, glonțul dădu greș. Mă frigeau degetele să-i răspund cu aceeași

monedă, însă mergând la sigur. Bineînțeles că n-am făcut-o. I-am întors pur și simplu spatele și am plecat fără să-i arunc o singură privire. Ajuns sus, încălecai și-mi continuai drumul. Când, în loc de mulțumită pentru salvarea unei vieți, te pomenești învinuit de crimă, nu-ți rămâne altceva de făcut decât să pleci și să-ți vezi de treburile tale.

Peste câteva zile, mă aflam în preria Graval, unde îl așteptai o săptămână întreagă pe Winnetou. În ce privește hrana, mă descurcam binișor; se găsea acolo vânat din belșug. De altfel, regiunea nu mi se părea deloc părăsită și plicticoasă. Mișunau peste tot cetele siouxilor, obligându-mă la vigilență ca să nu fiu descoperit. După ce, în sfârșit, sosi Winnetou și îl informai de prezența indienilor, căzurăm de acord să părăsim cât mai repede ținutul.

Mă bucuram nespus la gândul că-l voi vedea pe Old Firehand, și mă pregăteam să învăț multe, foarte multe de la faimosul *westman*. Drumul până la el nu era lipsit de primejdii. Chiar a doua zi ne dădurăm seama de această realitate, descoperind urmele unui cercetaș indian.

Studiai cu atenție locul. Calul indianului fusese priponit și retezase în jurul lui iarba veștedă a preriei; călărețul șezuse jos și își deșertase, probabil, tolba cu săgeți; o tijă ruptă în două rămăsese acolo, uitată — neglijență aproape de necrezut când e vorba de un indian.

Ridicai bucățile de jos și constatai imediat că nu era o săgeată de vânătoare, ci una de campanie.

— Vasăzică, indianul a trecut pe-aici, în misiune de luptă — comentai eu. Se vede însă că e tânăr și lipsit de experiență; altminteri, ar fi strâns numaidecât cele două fragmente de tijă. Și apoi, nici urmele tălpilor nu sunt ale unui bărbat în puterea vârstei.

Dintr-o privire, ajunserăm la concluzia că omul plecase doar cu puțin înainte; conturul urmelor era încă precis, iar firele de iarbă călcate încă nu se ridicaseră la loc.

O luarăm deci pe drumul bătut de iscoada indiană, până ce umbrele noastre se tot lungiră și seara coborî de-a binelea. Trebuia să descălecăm ca să nu pierdem urma din ochi. Dar, până atunci, dădui să mai scrutez împrejurimile.

Ne aflam pe una din numeroasele coline ce se înalță în acea parte a preriei ca valurile unei mări împietrite. De sus, dominam cu privirea întregul peisaj.

Nici nu-mi potrivisem bine luneta la ochi, că și zării la nord o linie lungă, dreaptă, prelungindu-se în zare, dinspre răsărit până departe spre apus. Bucuros de descoperire, îi trecui luneta lui Winnetou. După ce privi câteva clipe, acesta scoase acel „iuf!", exclamație de surpriză sau mirare a indienilor.

— Știe fratele meu ce drum e acela? îl întrebai. Pe acolo nu cred să fi călcat nici bizoni, nici oameni roșii.

— Știu. Bizonul nu aleargă pe atâta întindere, iar omul roșu nu are cum să-și taie asemenea drum prin prerie. Drumul acesta e al calului de foc, pe care îl vom zări chiar astăzi.

Ridică din nou luneta, privind cu deosebit interes linia ferată pe care lentila o apropia vederii. Apoi, pe neașteptate, sărind din șa, își trase repede calul jos, într-o adâncitură.

Desigur că n-o făcuse fără vreun motiv serios; de aceea îi urmai neîntârziat exemplul.

— Lângă drumul calului de foc se află niște oameni roșii — mă lămuri Winnetou. Sunt ascunși, dar am zărit un cal de-al lor.

Procedarăm just pitindu-ne cu atâta grabă. Dacă rămâneam sus, pe creasta colinei, puteam fi lesne observaţi. Ce-i drept, distanţa era mare chiar şi pentru ochii cei mai pătrunzători, dar în cursul expediţiilor mele văzusem nu o dată indieni folosindu-se de lunete. Civilizaţia înaintează cu paşi uriaşi, oferind chiar şi neamurilor năpăstuite de purtătorii ei mijloace de apărare împotriva agresiunii.

— Ce crede fratele meu, ce gânduri vor fi având aceşti oameni? îl întrebai pe Winnetou.

— Vor să distrugă drumul calului de foc — răspunse acesta.

— Aşa mi se pare şi mie. Mă strecor până la ei să iscodesc.

Luându-i luneta din mână, îl rugai să mă aştepte şi pornii în direcţia indienilor.

Deşi eram convins că aceştia nu bănuiesc deloc prezenţa noastră, înaintai cu mare precauţie, apropiindu-mă atât de mult, încât, culcat pe burtă, îi puteam observa şi număra.

Erau treizeci de inşi, toţi vopsiţi în culorile războiului, înarmaţi cu săgeţi şi cu arme de foc. Numărul cailor priponiţi era însă cu mult mai mare şi acest amănunt îmi întări convingerea că e vorba de o bandă pornită pe jaf.

Deodată, auzii îndărătul meu o respiraţie uşoară. Scosei repede cuţitul. Din fericire, era Winnetou. Nu mai avusese răbdare să-mi aştepte întoarcerea.

— Iuf! Fratele meu prea se vâră până sub nasul duşmanilor. Aştia sunt poncaşi, cei mai curajoşi din neamul siouxilor, iar acolo iată-l pe Parranoh, căpetenia albă.

Îl privii mirat:

— Căpetenia albă?

— N-a mai auzit fratele meu de Parranoh, crunta căpetenie a atabaskahilor? Nimeni nu știe de unde a răsărit, dar fiind un războinic grozav, a fost primit în sfatul oamenilor roșii. Când căpeteniile cărunte s-au dus pe veci la Manitu, Marele Spirit, atunci Parranoh a ajuns căpetenie și a cucerit în războaie o mulțime de scalpuri. Pe urmă, însă, orbit de spiritul cel rău, a început să se poarte cu războinicii ca și când ar fi din neamul negrilor și aceștia, mânioși, l-au pus pe fugă. Acum face parte din neamul poncașilor și îi va conduce, desigur, la fapte cumplite.

— Fratele meu îl știe cum arată?

— Ne-am și înfruntat cu tomahawkul. Dar căpetenia albă umblă cu viclenii, nu luptă cinstit.

— Pesemne că-i un ticălos. Vrea să oprească în drum calul de foc, să-i jefuiască și să-i ucidă pe frații mei.

— Pe albi?! se miră Winnetou. Doar e și dânsul de aceeași culoare! Și ce-ai de gând să faci?

— Aștept să văd dacă într-adevăr se apucă să strice drumul și alerg înaintea calului de foc ca să-i previn pe călători

Winnetou aprobă din cap. Pe atunci nu rareori se întâmpla ca banditii albi sau indieni să provoace deraieri pentru a jefui trenurile. Despre asemenea nelegiuiri am să mai pomenesc în aceste pagini.

Noaptea devenea tot mai neagră. Îmi era din ce în ce mai greu să urmăresc mișcările dușmanilor. Trebuia să mai rămân, totuși, ca să mă informez exact asupra intenției lor. Îl rugai pe Winnetou să se întoarcă la caii noștri și să mă aștepte acolo.

— Dacă fratele meu va fi în pericol — îmi spuse el — să țipe ca găinușa de prerie. Atunci am să-i vin în ajutor.

Plecă târâș, iar eu, evitând orice zgomot, mă îndreptai spre terasamentul liniei ferate. Dură mult până să ajung acolo. Rostogolindu-mă, trecui dincolo de linie și mă așezai la pândă. Poncașii erau foarte aproape. Lucrau de zor. Fapt extrem de rar: tocmai acolo, în mijlocul preriei, se găseau o mulțime de bolovani. Probabil că de aceea indienii își aleseseră acest loc pentru punerea în aplicare a planului. Auzeam cum îngrămădesc bolovanii pe linie. Din icnelile și opintelile lor, înțelegeam că e vorba de pietroaie mari, nu glumă.

Nu mai era nici o clipă de pierdut. După ce mă târâi de-a-ndoaselea o bucată de drum, mă sculai în picioare și o pornii în goana mare îndărăt. Nu știam în ce punct al căii ferate ne aflam și nici ora când urma să treacă trenul; bănuiam, totuși, direcția din care avea să vină. Oricum, dacă voiam să nu dau greș, trebuia să-mi asigur un avans important pentru a-l preveni pe mecanicul locomotivei. Eram atât de agitat și grăbit, încât nu lipsi mult să mor înjunghiat de Winnetou care, până a mă recunoaște, crezuse un moment că vine un dușman asupra lui.

Ne înțeleserăm din câteva vorbe, apoi o luarăm călare spre răsărit, de-a lungul căii ferate. Firește că nu ne-ar fi stricat măcar un petic de lună, dar și la lumina stelelor distingeam drumul cât de cât.

Călărirăm în întâmpinarea trenului mai bine de o jumătate de oră. Așadar, dacă izbuteam să ne facem văzuți de mecanic, primejdia deraierii nu mai era chiar atât de mare. Distanța până la indieni era convenabilă. Aceștia nu mai puteau observa apariția și oprirea trenului, a cărui locomotivă americană, cu faruri puternice, străbătând șesul neted și întins, se anunța vederii încă de la câteva mile depărtare. Așadar, lăsarăm frâu liber cailor și, tăcuți, mai făcurăm încă o bună bucată de drum.

În sfârșit, mi se păru că a sosit momentul să ne oprim. Descălecarăm amândoi. După ce legarăm bine caii, făcurăm un șomoiog de iarbă uscată, semănând cu o torță. Îl presărarăm cu pulbere, ca să se aprindă mai ușor și ne puserăm pe așteptat.

Lungiți pe pături, pipăiam cu auzul tăcerea neagră, privind încordați în direcția din care urma să sosească trenul.

În scurt timp — care ni se păru o veșnicie — o luminiță, la început abia vizibilă, apoi din ce în ce mai clară, se ivi din adâncul nopții. Pe urmă, se auzi un huruit, amplificându-se treptat ca un tunet în rostogol.

Sosise clipa. Trenul se apropia, duduind și luminând depărtările. Luai pistolul și trăsei în șomoiogul de iarbă. Pulberea luă foc imediat și torța izbucni în flăcări. O agitam într-o mână; cu cealaltă făceam semne de oprire.

Mecanicul trebuie să mă fi observat repede prin geamuleţul locomotivei, căci numaidecât răsună un șuier ascuțit, repetat și, aproape în aceeași clipă, frânele se puseră în funcțiune și vagoanele împiedicate scrâșniră asurzitor, trecând prin fața noastră. Îi făcui semn lui Winnetou să mă urmeze și alergarăm după trenul care își încetinea mereu viteza.

În fine, trenul se opri. Fără a-i lua în seamă pe călătorii care își iteau capetele prin ferestre, fugii de-a lungul vagoanelor până la locomotivă, acoperindu-i farurile cu pătura pe care avusesem grijă să o iau cu mine. Totodată, strigai din răsputeri:

— Stingeți peste tot!

Felinarele se stinseră imediat. Personalul liniei „Pacific“ era alcătuit din oameni energici și cu prezență de spirit.

— *'adeath!* Fir-ar să fie! se auzi de sus, de pe locomotivă. De ce-ai acoperit farurile, omule? Sper că nu se întâmplă nimic grav pe traseu.

— Stați așa, pe întuneric, sir! îl avertizai pe necunoscut. Niște indieni vor să provoace deraierea trenului.

— Ei, drăcie! Dacă-i așa, înseamnă că sunteți tipul cel mai curajos din câți a poposit prin aceste locuri blestemate!

Și, sărind jos, îmi strânse mâna, de-mi veni să țip de durere.

Cât ai clipi, ne trezirăm înconjurați de puținii călători care populau trenul.

— Ce s-a întâmplat? De ce-ați oprit?

Le explicarăm în puține cuvinte situația și se stârni zarvă mare.

— Bine, foarte bine! exclamă conductorul trenului. Chiar dacă țărășenia asta ne cam încurcă treburile, avem, în schimb, prilejul să-i învățăm minte pe bandiți. Om fi noi puțini, dar în schimb suntem înarmați cumsecade. Știți cumva numărul indienilor?

— După aprecierea mea, cam treizeci de poncași.

— *Well!* Atunci, ne batem cu plăcere. Dar ăla de colo cine-i? Un roșu, pe onoarea mea!

Își duse repede mâna la pistol, gata să tragă în Winnetou, care stătea mai la o parte, mândru și netemător.

— Calmați-vă, sir. E tovarășul meu de vânătoare, care va fi foarte bucuros să-i cunoască pe vitejii călăreți ai calului de foc!

— Așa se mai schimbă situația. Chemați-l! Cum îi spune?

— Winnetou, căpetenia apașilor.

— Winnetou? se auzi un glas din spatele grupului ce ne înconjura și un bărbat își croi repede drum spre noi. E aici Winnetou, marea căpetenie a apașilor?

Omul, cum desluşeam prin întuneric, avea o statură de gigant şi nu purta nici haine obişnuite, nici uniformă de feroviar, ci un costum vânătoresc de prerie. Se opri în faţa lui Winnetou şi-l întrebă cu vădită bucurie:

— Să fi uitat oare Winnetou cum arată şi cum vorbeşte prietenul său?

— Iuf! izbucni atunci tânărul şef indian. Chiar dac-au trecut multe luni de când ne-am întâlnit ultima oară, Winnetou nu l-a uitat pe Old Firehand, cel mai mare dintre vânătorii albi!

— Te cred, te cred, frate! Nici eu nu te-am uitat!

— Old Firehand! Old Firehand! se mirau în gura mare cei de faţă, privindu-l cu veneraţie pe faimosul *westman*, în jurul căruia se ţeseau legende de necrezut şi al cărui renume creştea mereu, alimentat de imaginaţia vânătorilor.

— Old Firehand! exclamă şi conductorul. De ce nu mi-aţi spus numele dumneavoastră când v-aţi urcat în tren? V-aş fi oferit locul cel mai bun!

— Mulţumesc, sir, călătoresc şi aşa destul de comod. Dar să nu ne pierdem vremea. Mai bine să vedem ce-i de făcut în chestiunea cu indienii.

Toţi se adunară în jurul lui, ca şi când ar fi fost de la sine înţeles că dânsul, şi nimeni altul, avea să decidă — iar eu fui obligat să mai prezint o dată toate amănuntele situaţiei.

— Sunteţi, aşadar, prieten cu Winnetou? mă întrebă în cele din urmă Old Firehand. Nu-mi prea stă în obicei să fac tovărăşie tam-nisam cu persoane necunoscute; dar cine se bucură de încrederea lui Winnetou, acela se poate bizui şi pe mine. Daţi-mi voie să vă strâng mâna!

— Suntem prieteni şi fraţi — confirmă Winnetou. Am băut fiecare din sângele celuilalt pentru veşnica noastră unire.

— Ah, v-ați unit, așadar, prin legământul sângelui! vorbi Old Firehand, înfigându-și privirea în mine. Înseamnă că e... da, da... e...

— Old Shatterhand, care doboară dintr-un pumn pe orice vrăjmaș — întregi Winnetou.

— Old Shatterhand! Old Shatterhand! repetară cu uimire cei din jur, zgâindu-se să-mi vadă mai bine fața.

— Old Shatterhand? se bucură conductorul. Ce întâlnire grozavă! Old Firehand, Old Shatterhand și Winnetou, tustrei laolaltă! Cei mai renumiți oameni ai Vestului, treimea invincibilă! Ei, atunci ne-am asigurat! Vai de banditii aceia roșii! Domnilor, vă stăm la dispoziție. Spuneți ce avem de făcut!

— Vasăzică, treizeci de haimanale roșii — chibzui Old Firehand. Ei bine, îi lichidăm pe toți fără multă vorbă.

— Dar, sir, sunt și ei oameni! intervenii eu.

— Oameni? Poate. Însă niște decăzuți, niște brute, sălbatici — obiectă el. Știu bine că și în cele mai grave împrejurări dumneavoastră vă arătați indulgent cu asemenea indivizi; numai că atitudinea mea e alta. Dac-ați fi pățit câte am pățit eu, atunci nu s-ar mai vorbi despre Old Shatterhand ca despre omul care îi menajează pe dușmani. Și cum această bandă e condusă de Parranoh, renegat și ucigaș notoriu, cine îmi poate lua dreptul de a-i lichida pe toți, absolut pe toți?! Am eu o veche socoteală cu el! Scrisă cu sânge!

— *Howgh!* aprobă Winnetou, pe care îl știam atât de generos din fire. Avea, probabil, motive temeinice să adopte astăzi, în ciuda caracterului său pașnic, o atitudine atât de dură.

— Aveți perfectă dreptate, sir — declară și conductorul. În cazul nostru, cruțarea ar echivala cu o crimă. Așadar, ce plan aveți?

— Personalul trenului va rămâne pe loc. Sunteți funcționari, nu trebuie să vă amestecați în luptă. Ceilalți gentlemeni își pot îngădui plăcerea de a lua parte la acțiune și de a-i învăța minte pe bandiți că e puțin rentabil să se ocupe de jefuirea trenurilor. Ne furișăm până la ei și-i atacăm fulgerător. Astfel, surprinși și îngroziți, nici nu vor apuca să se apere. După ce-i fugărim de la linia ferată, la un semnal trenul se va pune în mișcare, dar încet, cu precauție, pentru că nu se știe dacă, între timp, vom fi fost în stare să înlăturăm toate obstacolele. Așadar, cine merge cu noi?

— Eu, eu, eu! strigară toți, în afară de feroviari.

Nimeni nu voia să rămână cu brațele încrucișate.

— Atunci, luați-vă armele și haidem! Trebuie să acționăm rapid. Indienii știu, desigur, cu aproximație, când ar trebui să sosească trenul. Dacă mai întârziem, ar putea să cadă la bănuială.

Winnetou și cu mine o luarăm înainte. Peste tot era o liniște adâncă, și ne sileam să n-o tulburăm. Nimic, în această pace blândă a preriei, nu trăda catastrofa atât de iminentă.

Mai întâi, străbăturăm o bună distanță mergând normal, fără prea mari eforturi, dar pe urmă o luarăm târâș, câte unul, de-a lungul terasamentului, sprijinindu-ne numai în mâini și în vârful picioarelor.

Între timp, răsărise luna, luminând, calm și familiar, depărtările. Ochii vedeau la o distanță apreciabilă. Ce i drept, lumina ne cam stingherea la furișat, dar în același timp ne ajuta, căci colinele, semănând între ele și peisajul repetându-se aidoma, ne-ar fi fost destul de greu să ne orientăm prin beznă și să nu cădem în brațele poncașilor.

Din când în când mă opream, mă săltam nițeluș de la pământ și îmi aruncam privirea dincolo de terasament.

La un moment dat, văzui din partea cealaltă silueta unui om profilată pe orizont. Era o strajă. Dacă omul, care privea țintă în direcția de unde urma să sosească trenul, ar fi fost mai atent la ceea ce se petrecea în preajma lui, atunci desigur că ne-ar fi simțit.

După câteva minute, îi zărirăm și pe ceilalți poncași. Așteptau liniștiți, întinși la pământ. Își priponiseră caii foarte aproape, chiar îndărătul lor, ceea ce ne cam încurca socotelile. În momentul când am fi pornit atacul, caii aceștia ne-ar fi putut trăda. Vedeam acum și măsurile pe care indienii le luaseră pentru a provoca deraierea. Îngrămădiseră pe șine o cantitate și mai mare de bolovani decât văzuserăm noi înainte. Mă îngrozeam, gândindu-mă la soarta ce i-ar fi așteptat pe călători dacă nu descopeream la timp tentativa.

Ne furișarăm apoi încă o bucată până exact în dreptul poncașilor. Acolo ne oprirăm, întinși pe burtă, cu armele pregătite.

În primul rând, trebuia să scăpăm de străjer, misiune pe care cu greu aș fi încredințat-o altuia decât lui Winnetou. La lumina lunii, omul putea să deslușească ușor cea mai neînsemnată mișcare, și orice zgomot, cât de mic, se auzea amplificat în tăcerea din jur. Chiar dacă izbuteai să te apropii, era nevoie să te ridici de la pământ, să sari în picioare ca să-i înfigi cuțitul. Or, lucrul acesta putea să atragă atenția celorlalți poncași. Totuși, Winnetou se oferi imediat să execute dificila sarcină. Se furișă ușor de tot și, într-o clipă, străjerul dispăru ca înghițit într-o genune, pentru ca, aproape simultan, să apară din nou, drept, neclintit, ca mai înainte. Totul se petrecu uimitor de repede. Winnetou stătea acum de . . . strajă în locul poncașului.

Făcuse iarăși una din acele operații specific indiene, care cer o iscusință neobișnuită. Liniștea nu fusese tul-

burată. Poncașii nu simțiseră nimic. Astfel, problema cea mai grea fusese rezolvată. Puteam trece la acțiune.

Dar iată că încă înaintea semnalului de atac, îndărătul meu răsună un foc de pistol. Cineva din grupul nostru, un imprudent, apăsase din neatenție pe trăgaci. Deși surprinși, poncașii nu-și pierdură cumpătul. Nouă, însă, nu ne mai rămânea nimic de făcut decât să sărim din ascunziș și să tăbărâm asupra lor. Indienii izbucniră într-un strigăt cumplit, alergând spre cai. Voiau, deocamdată, s-o șteargă cât mai repede, punându-se la adăpost, să hotărască ce au de făcut.

— Fiți atenți! ne strigă Old Firehand. Trăgeți asupra cailor, ca să nu ne scape, blestemații! Apoi săriți pe ei!

Armele trosniră și numaidecât se produse o învălmășeală de oameni și cai rostogoliți, de călăreți care încercau să se salveze în goana mare și pe care nu-mi era deloc greu să-i opresc cu ajutorul carabinei „Henry". Cum dădea vreun poncaș să fugă, îi culcam calul la pământ și omul se trezea aruncat cât colo.

Old Firehand și Winnetou se repeziră cu tomahawkurile în vălmășagul acela de oameni și animale. Ceilalți albi, după cum bănuisem, de altfel, nu ne puteau fi de folos. Trăgeau la întâmplare, nimerind cel mai adesea în gol și o luau la sănătoasa, ca niște lași, de câte ori vreun indian se apropia de ei.

Isprăvindu-mi gloanțele, lepădai doborâtorul de urși și carabina, intrând în acțiune cu tomahawkul, alături de Old Firehand și Winnetou. De fapt, nu rămăseserăm decât noi trei să continuăm lupta cu poncașii.

Winnetou, a cărui neînfricare îmi era cunoscută, nu mai constituia pentru mine o noutate. În schimb, mă uimea grozav Old Firehand. Statura lui îmi evoca personaje din alte vremuri, despre care, ca adolescent, citisem atâtea povești eroice. Cu picioarele răschirate,

stătea drept, semeț, imbatabil, luându-i în primire pe dușmanii fugăriți de noi și zdrobindu-le țestele cu tomahawkul. Părul lung îi flutura în jurul tâmplelor, și pe chipul lui se citea, în bătaia lunii, acea siguranță a izbânzii care împrumută fizionomiei accente stranii.

Îl văzui pe Parranoh în mijlocul mulțimii învălmășite și încercai să ajung până la el. Dar șeful poncașilor, căutând să-mi scape, fugi în direcția lui Winnetou pentru ca, sesizând imediat pericolul, s-o ia iarăși la goană în altă parte. Atunci Winnetou se avântă în urma lui strigând:

— Parranoh, câine de atabaskah, ai vrea să fugi de mânia lui Winnetou, căpetenia apașilor? Trădătorule blestemat, fie ca pământul să-ți soarbă sângele, vulturii să-ți mănânce trupul, iar scalpul tău să-mi împodobească cingătoarea!

Lepădă în grabă tomahawkul, smulse cuțitul de la brâul lui împodobit cu scalpuri și, cât ai clipi, îl prinse pe Parranoh de beregată. Dar nu-l omorî pe loc, fiind oprit de Old Firehand.

Tocmai în clipa când, împotriva obiceiului său, Winnetou se năpustise urlând asupra adversarului, Old Firehand recunoscu pe neașteptate în șeful alb al poncașilor un individ pe care-l ura din toate fibrele ființei sale și pe care îl căutase cu o perseverență neînduplecată ani și ani de-a rândul. Acum, în sfârșit, îl avea în fața ochilor!

— Tim Finnetey! exclamă el și, măturându-i pe indienii ce-i stăteau în drum, se repezi la Winnetou și-i încleștă brațul ridicat: Oprește, frate, nu lovi! De omul acesta mă ocup eu!

O clipă, auzindu-se strigat pe adevăratul său nume, Parranoh împietri de spaimă. Dar când îl recunoscu pe Old Firehand, profită de un moment de neatenție, se

smulse din strânsoarea lui Winnetou și, ca împins de un resort, o luă la goană. În acea clipă, mă descotorosii imediat de adversarul meu și alergai cât putui de repede în urmărirea lui Parranoh...

Old Firehand și Winnetou țâșniră și ei, în aceeași secundă, pe urmele lui. Dar le-o luasem binișor înainte și-mi dădeam seama că nu vor putea să mai recupereze distanța. În plus, Parranoh se dovedea un alergător extrem de iute și de sprinten, pe când Old Firehand, deși mare meșter în toate deprinderile specifice Vestului, nu mai era la vârsta cea mai prielnică unei asemenea întreceri pe viață și pe moarte; cât despre Winnetou, acesta îmi mărturisise, nu o dată, că în ce privește fuga, nu e în stare să se măsoare cu mine.

Spre bucuria mea, observai că Parranoh, în loc să-și economisească forțele, alerga desperat, fără noimă și, în zăpăceala lui, nu aplica obișnuita tactică în zigzag a indienilor; în schimb, eu îmi reglam respirația și, drămuindu-mi puterile, mutam greutatea trupului când pe un picior, când pe altul — măsură care mi-a fost totdeauna de folos.

Cei doi tovarăși ai mei rămâneau tot mai în urmă: le auzeam din ce în ce mai slab respirația, apoi deloc. În schimb, recunoscui, de la oarecare distanță, glasul lui Winnetou:

— Old Firehand poate să se oprească fără grijă! Fratele meu alb îl va prinde cu siguranță pe ticălos și-l va birui. Nu-i scapă nimeni. Are picioare iuți ca vântul!

Oricât de măgulit aș fi fost la auzul acelor vorbe, nu-mi puteam permite luxul să mă uit înapoi, ca să constat dacă înverșunatul *westman* se oprise într-adevăr locului. Ce-i drept, lumina lunii m-ar fi ajutat să deslușesc repede situația, dar mai important era să nu-l pierd din ochi pe fugarul din fața mea.

O vreme, nu izbutii să mă apropii cu nici un pas de Parranoh, dar când observai că-şi domoleşte fuga, făcui un efort teribil şi, peste puţin, ajunsei atât de aproape, încât îi auzeam gâfâiala. Nu aveam altă armă decât cele două pistoale descărcate şi cuţitul meu de vânătoare, pe care-l ţineam gata de atac. Tomahawkul m-ar fi stingherit la fugă, de aceea îl lepădasem încă de la bun început.

Deodată, Parranoh sări în lături, crezând că-l voi depăşi din plin avânt, iar dânsul îmi va cădea în spate. Firește că mă aşteptasem la o asemenea manevră. Fulgerător, sării şi eu în aceeaşi direcţie, încât ne izbirăm amândoi şi băgai cuţitul în el până-n prăsele.

Din izbitură ne rostogolirăm amândoi la pământ, numai că dânsul rămase lat, în timp ce eu, nefiind sigur că-l omorâsem, ţâşnii numaidecât în picioare. Văzând că nu mai mişcă, răsuflai uşurat şi scosei cuţitul din rană.

Nu era prima oară când biruiam un vrăjmaş. Corpul meu purta destule amintiri din încăierările, nu totdeauna favorabile mie, cu băştinaşii stepelor americane, atât de călîţi în luptă! Dar aici, iată, zăcea un alb omorât de mâna mea şi-l priveam cu oarecare strângere de inimă. Îşi meritase totuşi pe deplin soarta; de aceea nu aveam motive de regret.

Pe când stam şi cumpăneam ce trofeu să-mi aleg ca semn al victoriei, auzii îndărătul meu paşi grăbiţi de om. Mă culcai repede la pământ, dar teama se risipi îndată: era Winnetou, care, în grja lui frăţească, alergase în urma mea.

— Fratele meu alb zboară ca săgeata apaşului, iar cuţitul nu-i nimereşte decât în plin — rosti el, uitându-se la Parranoh, care zăcea fără suflare.

— Dar Old Firehand unde a rămas? întrebai.

— E puternic ca ursul când cad primii fulgi de nea; numai că anii i s-au cam agățat de picioare. Vrea fratele meu să-și ia ca podoabă scalpul acestui atabaskah?

— Ia-l tu, frate. Ți-l dăruiesc!

Din trei tăieturi de cuțit, Winnetou desprinse pielea de pe țeasta mortului. Cât de crunt trebuie să-l fi urât pe acest Tim Finnetey, dacă nici nu șovăia măcar — el, iubitorul de oameni — să-i jupoaie pielea de pe cap! Operația mă scârbea peste măsură. Îmi întorsei ochii în altă parte. Și iată, parcă zării niște puncte negre apropiindu-se încet de noi.

— Winnetou ar face bine să se culce la pământ — îl prevenii pe tânărul apaș. Vom avea de apărat scalpul acestei căpetenii albe!

Poncașii se apropiau de noi cu vădită prudență; erau vreo șase la număr și veneau încet, atent, ca și când ar fi fost în căutarea unui obiect pierdut.

Cu burta lipită de pământ, apașul se târî într-o parte, iar eu, ghicindu-i intenția, făcui la fel. În ce-l privește pe Old Firehand, acesta ar fi trebuit, după calculele mele, să ne fi ajuns de mult — însă, pierzându-l, probabil, din ochi pe Winnetou, apucase într-o direcție greșită. Abia după câtva timp observarăm că indienii avuseseră grijă să-și ia și caii; animalele veneau în urma lor, duse de dârlogi... Faptul acesta constituia pentru noi o primejdie în plus, iar pentru indieni — un avantaj considerabil: puteau să acționeze călare și, la nevoie, s-o ia la goană. Trebuia, deci, să-i deposedăm de cai. Făcurăm în acest scop un ocol care ne aduse exact în spatele animalelor. Poncașii, nebănuind nimic, mergeau liniștiți înainte.

Să dai peste un cadavru tocmai acolo, la o asemenea distanță de locul bătăliei?! Cuprinși de mirare, poncașii se repeziră și se aplecară asupra mortului. Dacă le-ar fi

trecut prin gând că fusese ucis chiar acolo, pe loc, desigur că nu s-ar fi grăbit să se apropie. Dar ei credeau, pesemne, că omul, fiind rănit, se târâse departe de vălmășagul luptei. Când colo — ce surpriză! Chipul acela schimonosit de spasmele morții era al lui Parranoh! Recunoscându-l, poncașii scoaseră o exclamație de furie și groază.

Era un moment cât se poate de prielnic pentru noi. Cât ai clipi, smulserăm dârlogii din mâinile poncașilor încremeniți de spaimă, încălecarăm și o pornirăm la galop, trăgând caii ceilalți după noi. Goneam îndărăt, spre locul bătăliei. O încăierare cu cei șase poncași ar fi fost prea riscantă. Destul că, aproape neînarmați, izbutiserăm să scăpăm de un dușman întreit ca număr și, pe lângă scalpul lui Parranoh, să aducem cu noi și caii. În orice caz, îi păcălisem zdravăn și îmi imaginam cu satisfacție mutrele lor pleoștite, caraghioase, după ce se vor fi trezit la realitate. Până și veșnic gravul Winnetou nu-și mai stăpânea râsul. Eu, însă, mă gândeam în același timp la Old Firehand. Nu cumva să fi dat și peste el vreun grup răzleț al poncașilor!

Și această grijă a mea se dovedi întemeiată. Întorși pe câmpul de luptă, nu-l găsirăm nicăieri pe faimosul vânător, deși de la plecarea noastră trecuse destulă vreme.

Bătălia se sfârșise. Albii, care ne ajutaseră sau, mai precis, nu ne ajutaseră la nimic, adunau cadavrele indienilor. Poncașii scăpați teferi dispăruseră, cărând cu ei pe răniți. La linia ferată, lângă locul unde fuseseră îngrămădiți bolnavii, se ridicau acum două focuri mari, luminând împrejurimile și slujind de semnal pentru personalul trenului.

Înaintând încet, trenul se apropia și se opri apoi în fața celor două semnale. Feroviarii săriră jos, interesându-se de rezultatele luptei. După ce aflară ce și cum, se

porniră pe laude la adresa noastră — lucru la care aș fi renunțat bucuros. Ba conductorul trenului ne făgădui chiar o mențiune specială în raportul pe care urma să-l prezinte administrației, adăugând că va avea grijă ca numele și faptele noastre să ajungă cunoscute peste tot.

— Nu e nevoie, sir — căutai să-l temperez. Suntem *westmeni*, nimic mai mult, și renunțăm cu plăcere la reclamă. Dar dacă vă simțiți într-adevăr obligat la recunoștință, atunci popularizați pretutindeni în Statele Unite pe acești eroici gentlemeni care au consumat o grămadă de pulbere și merită din plin elogiile noastre.

— Vorbiți serios, sir? întrebă conductorul trenului, bănuind în tonul meu oarecare ironie.

— Firește.

— Adică, s-au comportat eroic?

— Peste așteptări.

— Mă bucură nespus. Îmi voi nota numele dumnealor și le voi da publicității. Dar unde-i Old Firehand? Nu-l văd nicăieri! Sper că nu i s-a întâmplat vreo nenorocire!

La aceasta răspunse Winnetou:

— Fratele meu Old Firehand, pierzându-i urma lui Parranoh, trebuie să se fi izbit de vreun grup de poncași. Mă duc în căutarea lui, împreună cu Old Shatterhand.

— Bine, plecăm numaidecât — consimții eu. Poate că se află în pericol. Pe dumneavoastră, domnilor, sperăm să vă mai găsim aici la întoarcere.

Ne luarăm puștile și tomahawkurile abandonate când cu urmărirea lui Parranoh, și pornirăm grăbiți, apucând direcția de adineauri. Speram că pe drumul acesta vom da de Old Firehand.

Lumina era slabă, zgârcită, nu vedeam decât la mică distanță. Trebuia să ne bizuim în primul rând pe auz, ceea ce deocamdată era imposibil, din cauza larmei din

jurul trenului, care acoperea orice alt zgomot. Abia după ce ne depărtarăm suficient, liniștea nopții, profundă, atotstăpână, se așternu peste tot. Când și când ne opream din mers, ca să mai tragem cu urechea.

Multă vreme nu auzirăm și nu văzurăm nimic, încât eram gata să ne lăsăm păgubași și să facem cale-ntoarsă, nădăjduind că Old Firehand se va fi întors între timp la tren. Dar tocmai atunci ne ajunse de departe o chemare.

— Pesemne că e Old Firehand — observă Winnetou. Nu cred că vreun poncaș, scăpat din ghearele morții, să strige și să atragă astfel atenția asupra lui.

— Adevărat! Hai să dăm fuga!

— Desigur că se află în primejdie, altfel n-ar chema! Să ne grăbim!

Porniram în mare grabă, dar — ciudat lucru! — Winnetou o luă spre nord, eu spre est. Ne oprirăm amândoi, nedumeriți.

— De ce o apucă fratele meu spre răsărit? Chemarea venea de dincoace.

— Ba nu. Ascultă!

Chemarea se repetă. Căutai să-l conving pe Winnetou:

— E limpede. Se aude de la răsărit.

— Ba de la miazănoapte. Fratele meu se înșală.

— Sunt convins că nu mă înșel. Însă nu avem timp de pierdut. Winnetou n-are decât s-o apuce spre nord, eu mă duc spre est; unul din noi îl va găsi cu siguranță pe Old Firehand.

— Bine!

Și Winnetou, care în asemenea chestiuni nu greșea niciodată, dispăru în noapte, pe când eu o luai în direcția aleasă de mine. În scurt timp, constatai că tot eu avusesem dreptate; chemarea se auzi din nou, mai aproape, mai tare. Apoi deslușii înaintea mea un grup de oameni încăierați în luptă.

— Hei, Old Firehand, vin și eu! strigai, alergând cât mă țineau picioarele.

Tabloul devenea din ce în ce mai clar. Old Firehand, rănit, se lăsase în genunchi, dar se mai apăra eroic împotriva a trei dușmani, după ce alți trei căzuseră doborâți. Erau cei șase poncași pe care îi păcălisem, luându-le caii. Orice clipă putea fi fatală pentru viteazul *westman*, iar eu mai aveam încă vreo cinci sute de pași până să ajung la el. Mă oprii din fugă și dusei la ochi carabina, pe care mi-o încărcasem între timp. Lumina șovăielnică, bătăile precipitate ale inimii, gâfâiala de pe urma alergăturii — toate acestea nu-mi dădeau siguranță la ochit. Mă temeam să nu-l lovesc tocmai pe omul pentru salvarea căruia venisem încoace. Trebuia, totuși, să încerc. Trei focuri consecutive, și iată, tustrei indienii căzură lați! Din câteva salturi, apărui înaintea lui Old Firehand.

— Slavă Domnului! exclamă el. Ați venit la țanc, poate chiar în ultima clipă!

— Sunteți rănit? mă interesai în grabă. Sper că nu e nimic serios!

— Într-adevăr, nu e mortal. Două lovituri de secure. Neputând să mă atingă sus, m-au pocnit jos, la picioare, de am căzut în genunchi.

— Ați pierdut, probabil, mult sânge. Dați-mi voie să văd!

— Da, da, poftiți! Dar să vă spun o vorbă, sir! sunteți un trăgător fenomenal! Pe asemenea lumină și după atâta fugă să-i nimeriți pe tustrei în cap! Numai un Old Shatterhand e în stare de așa ceva. Adineauri, când alergați după Tim Finnetey, nu v-am putut ajunge din urmă; am o rană de săgeată la picior, chestie veche. Mă pierdusem de voi și vă tot căutam când, deodată, ca din pământ, răsăriră în jurul meu acești șase indieni; stătuseră ascunși și așteptaseră să mă apropii. Nu aveam altă apă-

rare decât pumnii și cuțitul; armele de foc și tomahawkul le aruncasem cât colo, ca să pot fugi mai ușor. Ei, și m-au plesnit peste picioare! Trei inși, ce-i drept, au pierit, dar ceilalți m-ar fi ucis numaidecât, dacă nu veneați dumneavoastră. Old Shatterhand, vă asigur că voi ține minte ajutorul ce mi l-ați dat.

În timp ce povestea, îi cercetai rănile; erau dureroase, dar nu prezentau mare pericol.

Sosi apoi și Winnetou, care mă ajută la pansarea rănilor. Prietenul meu indian recunoscu deschis că, în ciuda auzului său excelent, greșise de astă dată.

Lăsarăm acolo cele șase leșuri ale poncașilor și ne întoarserăm la linia ferată. Drumul însă îl străbăturăm încet, din cauza lui Old Firehand, care se mișca greu de tot. De aceea, nici nu ne miră faptul că, între timp, trenul plecase. Garnitura nu mai putea aștepta: trebuia să recupereze întârzierea.

Caii pe care îi luaserăm de la poncași stăteau priponiți lângă ai noștri și aveau să ne prindă bine pentru deplasarea mai lesnicioasă a lui Old Firehand.

Firește că, din pricina stării acestuia, eram nevoiți să facem un popas de o săptămână, sau chiar și mai lung, până ce ar fi fost capabil să se țină singur în șa. Dânsul ne propuse un loc situat la jumătate zi călare, unde era și pădure, și apă, de care, bineînțeles, aveam neapărată nevoie atât noi cât și animalele.

Trecură destule zile până ce Old Firehand se încumetă să plece călare spre „fortăreața“ lui, însoțit de Winnetou și de mine. Drumul ne duse printr-o regiune cu triburi vrăjmașe, pe care însă o străbăturăm netulburați. Acum, că primejdiile rămăseseră în urma noastră, puteam să ne dedăm, în sfârșit, odihnei și să ne îngrijim.

Puștile se odihneau și ele în ultimul timp; renunțarăm să le folosim, ca să nu atragem atenția pieilor-roșii. Totuși, nu duceam lipsă de hrană: vânam cu lasourile.

Într-o seară, ședeam cu Old Firehand lângă focul nostru de tabără. Winnetou făcea de gardă și, într-unul din rondurile lui, se apropie de foc. Old Firehand îl îmbie:

— Haide, frate, poate vrei să te așezi! Drumul celor din tribul Rapaho nu duce pe-aici. Suntem, deci, în siguranță.

— Ochiul apașului trebuie să fie întotdeauna treaz — răspunse Winnetou. El nu se încrede în noapte. Noaptea e ca femeia.

Și dispăru din nou în întuneric.

— Urăște femeile — insinuai eu, pentru a provoca vreo destăinuire intimă, care, șoptită sub licărul duios al stelelor, rămâne de obicei multă vreme în memorie.

Old Firehand desprinse punga ce o purta la gât, scoase luleaua, o îndesă pe îndelete cu tutun și-i dădu foc.

— Credeți? Poate că nu le urăște decât aparent.

— În orice caz, vorbele lui lasă această impresie.

— Tocmai, vorbele. Dar în fond, nu-i chiar așa — precizează Old Firehand. A fost cândva o femeie pentru care s-ar fi luptat și cu iadul; de atunci, însă, nici nu mai rostește cuvântul *squaw*.

— Și de ce n-a luat-o de soție?

— Ea iubea pe altul.

— Indianul nu se dă bătut într-o asemenea situație.

— Dar era vorba de un prieten al său.

— Cum îi zicea?

— Astăzi îi zice Old Firehand.

— Îmi ridicai privirea, surprins. Mă aflam în fața uneia din multele drame care se desfășoară în Vestul Sălbatic, imprimând oamenilor și întâmplărilor acea violență atât de caracteristică. Firește că nu era cazul să insist. Probabil însă că pe chipul meu se citea dorința de a afla cât mai multe. De aceea, după o scurtă pauză, Old Firehand adăugă:

— Nu răscoliți trecutul, sir! Dar dacă m-aș hotărî vreodată să vorbesc despre trecut, vă asigur că, în ciuda tinereții dumneavoastră, ați fi singurul căruia m-aș destăinui. Și asta pentru că, în scurtul răstimp de când suntem împreună, ați reușit să-mi câștigați prietenia.

— Vă mulțumesc, sir. Și eu mă simt foarte legat de dumneavoastră.

— Știu, vă cred. Mi-ați dovedit-o cu prisosință. Fără ajutorul dumneavoastră, m-aș fi topit în noaptea veșniciei. Mă aflam într-o situație extrem de critică, sângeram ca un bizon ciuruit de gloanțe, când ați apărut și m-ați salvat. Numai de un lucru îmi pare rău: am scăpat ocazia să mă răfuiesc personal cu Tim Finnetey. Mi-aș fi jertfit un braț, numai să simt această satisfacție: să-l iau pe mișel în vârful cuțitului!

La aceste cuvinte, un rictus amar și sever se ivi pe chipul său, altfel atât de calm și deschis. Cum stătea în

fața mea, cu ochii săgetând, cu pumnii strânși, îmi imaginam cât de crâncenă ar fi fost răfuiala lui cu acel Parranoh sau Finnetey.

Mărturisesc că eram din ce în ce mai curios să aflu cele petrecute cândva și nu mă îndoiesc că oricine în locul meu ar fi fost la fel de curios. Doar era vorba de un fapt cu totul nou pentru mine, și anume că Winnetou fusese cândva îndrăgostit. Nici măcar mie, prietenul și fratele său prin jurământ, tânărul apaș nu-mi încredințase taina! Oricum, trebuia să am răbdare. Eram sigur că timpul îmi va dezvălui acest mister.

Old Firehand se întremase mai repede decât ne-am fi așteptat. Străbătuserăm astfel curând ținutul rapahoșilor și al pawnseșilor, îndreptându-ne spre râul Mankizila, pe malul căruia Old Firehand își avea așa-numita „fortăreață". Cum cu două zile în urmă trecuserăm înot râul Kehupahan, nu mai rămânea mult până la țintă.

Acolo intenționam să mă alătur pentru câtva timp vânătorilor de sub conducerea lui Old Firehand și apoi, prin Dakota și Preria Câinelui, să ajung în regiunea lacurilor. Speram ca timpul ce urma să-l petrecem împreună să-mi ofere prilejul de a afla câte ceva din trecutul celebrului *westman*. De aceea tăceam fără să-i tulbur deocamdată discreția. Mă ridicam doar din când în când ca să ațâț focul.

La un moment dat, inelul de aur ce-l purtam în deget scânteie puternic în jocul flăcărilor, atrăgând atenția lui Old Firehand. Acesta sări perplex de la locul lui.

— Ce inel purtați, sir? întrebă dânsul.

— E o amintire dintr-un ceas cumplit al vieții mele.

— Vreți să mi-l arătați?

Îl scosei din deget și i-l dădui. Omul apucă inelul cu o grabă nestăpânită și, cum îl văzu mai de aproape, întrebă grav:

— De la cine îl aveți?

O emoție teribilă îl cuprinsese. Îi dădui informații asupra proveniență inelului:

— Îl am de la un băiat. Povestea s-a petrecut la New Venango.

— New Venango? izbucni el. Ați fost la Forster? L-ați văzut cumva pe Harry? Vorbeați parcă de un ceas cumplit, probabil o nenorocire! ...

— O împrejurare teribilă, în care eu și bravul meu Swallow era să fim arși de vii — îi explicai, întinzând mâna după inel.

— Nu vi-l dau! refuză Old Firehand. Mă interesează cum de a ajuns inelul în posesia dumneavoastră. Am asupra lui un drept sacru și exclusiv al meu.

— Fiți pe pace, sir! Dacă altcineva ar fi refuzat să mi-l înapoieze, aș fi știut să-l constrâng, dar pe dumneavoastră am să vă pun mai întâi la curent asupra celor întâmplate. Pe urmă n-aveți decât să-mi demonstrați ce drept aveți asupra inelului.

— Poftim, vorbiți! Dar vă declar că, dac-aș avea de-a face cu un om în care n-am încredere, inelul acesta ar însemna condamnarea lui la moarte. Haide, spuneți!

Așadar, celebrul *westman* îl cunoștea pe Harry, îl știa și pe Forster. Nerăbdarea lui dovedea marele interes ce-l purta acestor persoane. Sute de întrebări îmi veneau în minte, dar nu rosteam nici una. În sfârșit, dădui drumul povestirii.

Ședeam lângă foc, față-n față. Old Firehand se rezemase într-un cot și chipul lui vădea încordarea cu care mă asculta. Parcă-mi sorbea cuvintele. Relatându-i scena când îl înșfăcasem pe Harry și-l urcasem în șa lângă mine, omul se ridică, exclamând:

— Așa, așa! Era unica salvare! Continuați, povestiți totul! Tremur pentru viața lui!

Retrăind la rândul meu grava încercare prin care trecusem, mă sculai de jos și-mi continuai istorisirea. Old Firehand se apropie tot mai mult de mine; ținea gura întredeschisă de parc-ar fi vrut să înghită silabă după silabă; ochii dilatați îmi urmăreau mișcarea buzelor; trupul i se încrâncenase, ca și cum s-ar fi aflat el însuși în spinarea calului dezlănțuit și s-ar fi aruncat aievea în valurile spumegânde, cățărându-se apoi pe stânca abruptă și colțuroasă. Mă apucase de braț și mă strângea atât de tare, încât îmi încleștam dinții de durere; asculta cu răsuflarea tăiată, răscolit, zguduit.

— *Heavens!* Cerule! exclamă el ușurat, aflând că trecusem cu bine pe marginea prăpastiei și-l pusesem în siguranță pe băiat. Ce coșmar! M-ați făcut să trăiesc niște momente de zbucium ca și când trupul mi-ar fi fost incendiat. Și, totuși, eram sigur că veți izbuti să vă salvați. Altminteri, băiatul nu v-ar fi putut dărui inelul.

— Nici nu mi l-a dăruit. I l-am smuls fără să vreau din deget, iar dânsul habar n-a avut.

— Atunci trebuia să i-l înapoiați numaidecât!

— Firește, am și vrut să i-l restitui, dar băiatul o luase la goană. Am alergat după el și nu l-am mai ajuns. Abia a doua zi l-am zărit în mijlocul unei familii ce scăpase de la moarte pentru că locuia pe un teren mai ridicat.

— Și i-ați spus chestia cu inelul?

— Nu, nici nu m-au lăsat să-i vorbesc. Au și tras asupra mea, încât a trebuit să dispar din ochii lor.

— Așa e Harry, da, exact așa! Nimic nu-l scârbește mai mult decât lașitatea! V-a luat, desigur, drept un laș. Dar cu Forster ce s-a făcut?

— După câte știu, n-a mai scăpat nimeni în afară de familia de care v-am vorbit. Oceanul de flăcări a inundat valea și i-a înghițit pe toți.

— Grozavă pedeapsă! Prea grea, aș zice, față de încercarea mârșavă de a ridica prețurile irosind atâta petrol.

— L-ați cunoscut pe Forster, sir? întrebai.

— L-am văzut în câteva rânduri la New Venango. Era un tip arogant, mândru de bănetul lui, deși avea motive, vă asigur, să se poarte mai cuviincios în ce mă privește.

— Și l-ați văzut acolo și pe Harry?

— Harry? făcu el, și un zâmbet ciudat se ivi pe fața lui din nou limpezită. Da, l-am întâlnit și acolo, ca, de altfel și în Omaha, unde are un frate. Poate l-am mai văzut și altundeva.

— Îmi închipui că ați putea să-mi povestiți câte ceva despre băiat...

— Cred că da. Însă nu acum. Nu, nu! Cele auzite m-au impresionat în așa măsură, încât n-aș putea să-mi adun gândurile. Mai târziu, la timpul potrivit, vă voi istorisi cele ce știu despre dânsul. Nu v-a spus ce face la New Venango?

— Ba da. Cică era în trecere.

— Aha! Și sunteți convins că a scăpat definitiv de primejdie?

— Categoric!

— Vasăzică, l-ați văzut cum trage cu arma?

— Cum vă spuneam, trage excepțional. E un băiat cu totul neobișnuit.

— Aveți dreptate. Tatăl său e un vechi colecționar de scalpuri. Gloanțele lui nimeresc fără greș între coaste, ținta preferată a indienilor. Se vede că băiatul a învățat meșteșug temeinic de la el. Dacă vă îndoiți cumva că știe să tragă fără ezitare, și cu mare precizie, atunci vă înșelați.

— Și unde-i tatăl său?

— Când ici, când colo, și aș putea spune fără exagerare că ne cunoaștem binișor. Poate vă înlesnesc cândva o întâlnire cu el.

— Mi-ar face plăcere.

— Vom vedea, tinere... Meritați, desigur, recunoștința lui de tată pentru salvarea fiului.

— O, nu mă gândeam la asemenea lucru!

— Se-nțelege, se-nțelege; vă cunosc destul de bine. Dar poftim inelul! Veți afla mai târziu ce semnificație are faptul că vi l-am restituit. Deocamdată, mă duc să-l schimb pe Winnetou. Dormiți fără grijă, ca să fiți mâine sprinten și bine dispus. Dimineață ne cocoțăm în spinarea gloabelor și-i tragem pe urmă o călărie de două zile.

— Două zile? Parcă era vorba ca mâine să mergem doar până la Green-Park!

— M-am răzgândit. *Good night!* Noapte bună!

— *Good guard!* Serviciu ușor! Nu uitați să mă treziți când îmi vine rândul.

— Stați liniștit! Pot să veghez și eu o dată în locul dumneavoastră, că, slavă Domnului, ați făcut destule pentru mine!

Eram într-o stare de spirit cu totul stranie. Nu știam ce să cred și, cum stăteam așa întins, înfășurat în pătură, mii de ipoteze îmi treceau prin cap, fără ca vreuna să-mi pară întemeiată. Multă vreme încă, după ce Winnetou se înapoie și se înveli în pătura lui, mă tot sucii ba pe o parte, ba pe alta. Evocarea celor întâmplate la New Venango mă răscolise; toate amănuntele acelei seri îngrozitoare îmi năpădeau din nou cugetul și printre imaginile coșmarului pe care-l trăisem, apărea iar și iar figura lui Old Firehand. Până și în ultima luptă dintre somn și trezie îmi tot stăruiau în auz cuvintele lui: „Stați liniștit! ... Ați făcut destule pentru mine!“

La deșteptare, dimineața, constatai că rămăsesem singur lângă foc. Totuși, cei doi tovarăși de drum nu puteau fi prea departe — dovadă, căzănelul de tablă, cu apa clocotindă, atârnat deasupra flăcărilor și mai încolo, lângă carnea rămasă de aseară, săculețul cu făină deschis la gură.

Mă ridicai de sub pătură și coborâi la apă, să mă spăl. Acolo, angajați într-o discuție aprinsă, stăteau tovarășii mei. Din reacția lor în clipa când mă zăriră pricepui că obiectul discuției eram eu.

În scurt timp ne pregătirăm de drum și apucarăm apoi spre valea Mankizila, călărind paralel cu fluviul Missouri, cam la vreo douăzeci de mile distanță de mal.

Ziua era răcoroasă. Înaintam cu spor. Caii, odihniți și hrăniți din belșug în ultimele zile, străbăteau cu nădejde întinderile verzi ale preriei.

Observai în acest timp o ciudată schimbare în atitudinea prietenilor mei. Parcă-mi acordau o atenție deosebită, aș spune un respect nedisimulat, iar Old Firehand mă învăluia din când în când cu o privire plină de afecțiune și tandrețe.

Mă mișcau totodată dragostea și devotamentul ce și le arătau reciproc. Frați buni să fi fost, și tot nu s-ar fi dovedit mai grijulii unul față de altul. Îmi făcea impresia că persoana mea juca un oarecare rol în această comportare a lor. Winnetou îl trata pe Old Firehand mai prietenos chiar decât pe mine, ceea ce m-ar fi putut împinge la invidie, dac-aș fi fost predispus pentru asemenea simțământ.

Când, pe la prânz, făcurăm un popas și Old Firehand plecă în recunoaștere, Winnetou se tolăni alături de mine și-mi spuse pe neașteptate:

— Fratele meu e curajos ca pisica sălbatică și tăcut precum stâncile de piatră.

Misterioasă introducere — față de care nu reacționai cu nici o vorbă.

— A trecut călare prin flăcări și mie, fratelui său, nu i-a povestit nimic.

— Limba omului — meditai cu glas tare — e ca cuțitul ascuns în teacă: tăios, primejdios. Nu e bine să te joci cu el.

— Fratele meu vorbește înțelept și are dreptate. Totuși, Winnetou e mâhnit când inima bunului său prieten se închide ca și piatra care ascunde în miezul ei grăuntele de aur.

— Dar inima lui Winnetou s-a mărturisit oare urechilor mele?

— Nu ți-am împărtășit eu toate tainele preriei? Nu ți-am arătat cum se recunosc urmele, cum se aruncă lasoul, cum se ia scalpul? Nu te-am învățat toate lucrurile pe care trebuie să le știe un bun războinic?

— Într-adevăr, m-ai învățat de toate, dar mi-ai vorbit oare și de Old Firehand, care-ți stăpânește sufletul, și de femeia pe care o păstrezi în amintire?

— Winnetou a iubit și iubirea nu sălășluiește în vorbe. Mă întreb, însă, de ce nu mi-a pomenit fratele meu nimic despre băiatul pe care l-a trecut prin foc, călare pe Swallow?

— Pentru c-ar fi sunat ca o laudă de sine. Îl cunoști pe băiat?

— L-am purtat pe brațe; i-am arătat toate florile câmpului, copacii pădurii, peștii apelor și stelele cerului; l-am învățat să tragă cu arcul și să încalece armăsarii sălbatici; l-am făcut să cunoască graiurile oamenilor roșii și i-am dăruit în cele din urmă pușca de al cărei glonț a murit Ribanna, fiica asineboinșilor.

Îl priveam surprins. Încolțea în mine o bănuială pe care nu cutezam s-o exprim. Și, totuși, cred c-aș fi fă-

cut-o, dacă în clipa aceea nu s-ar fi întors Old Firehand și nu ne-am fi așezat tustrei la masă. În timpul prânzului, vorbele lui Winnetou îmi stăruiau mereu în minte; raportându-le la ceea ce aflasem de la Harry, deduceam că însuși Old Firehand e tatăl băiatului. De altfel, comportarea bătrânului, în ajun, când îi povestisem toată aventura, întărea presupunerea mea. Și, totuși, Old Firehand vorbise de tatăl lui Harry la persoana a treia și nu scăpase nici un cuvânt care să-mi transforme bănuiala în certitudine...

După câteva ore de repaus, pornirăm din nou la drum. Ca și când ar fi știut că-i așteaptă un popas de câteva zile, caii tăiau preria în zbor. Străbăturăm astfel până spre seară o distanță bunicică, apropiindu-ne de lanțul muntos îndărătul căruia se întinde valea lui Mankizila. Terenul urca din ce în ce mai sus; intrarăm într-un defileu care, după toate aparențele, avea să ne conducă drept spre malul râului.

— Stai! Parola! răsună deodată un glas pieziș de după niște tufe de bumbac. Și, în aceeași clipă, se ivi dintre crengi țeava unei puști îndreptată asupra noastră.

— Viteaz!

— Și?

— Discret! completă Old Firehand parola, privind cu insistență tufa cu pricina.

Crengile se desfăcură și în fața noastră apăru un ins care îmi provocă o supriză foarte plăcută.

De sub borurile pleoștite ale unei pălării de pâslă cu o vechime și un colorit care l-ar fi dezarmat și pe cel mai abil cercetător, din încâlceala unei bărbi fără noimă, neagră-cenușie, pornea un nas de dimensiuni impresionante, putând sluji drept arătător oricărui cadran solar. Din cauza bărbii atât de stufoase, nu se mai distingeau — în afara eminentului organ olfactiv — decât doi ochișori

ageri, jucăuși, care își mutau luminile șirete când spre unul, când spre altul dintre noi.

Acest cap original se sprijinea pe un fel de trup invizibil până la genunchi, pierdut într-o haină vânătorească din piele de țap, croită probabil pe măsura unui semen mult mai voluminos. Astfel, omul nostru părea un prunc îmbrăcat în halatul de noapte al bunicului. Din costumul lui ridicol de larg se iveau picioarele — subțiri și strâmbe ca niște secere, înfășurate în jambiere rupte și atât de vechi, încât păreau să depășească cel puțin cu un secol vârsta stăpânului. Dedesubt răsărea încălțămintea — o pereche de cizme indiene — în care, la nevoie, ar fi încăput întreaga sa persoană.

Omulețul purta o flintă veche, de care numai cu cea mai mare precauție m-aș fi atins. Și cum se apropia de noi, plin de prestanță și măreție, cu greu s-ar fi putut imagina o caricatură mai reușită a unui vânător de prerie.

— Sam Hawkens! exclamă Old Firehand. Oare ți-au îmbătrânit într-atâta ochii, încât să-mi ceri mie parola?

— N-aș crede, sir! Dar socot că o santinelă în post trebuie să mai arate din timp în timp că nu-și uită îndatoririle. Bine ați venit la Bafou, domnilor! Bucurie, mare bucurie! Să înnebunesc de fericire, nu alta, când îi văd aici pe fostul meu *greenhorn*, supranumit Old Shatterhand, și pe Winnetou, marea căpetenie a apașilor, dacă nu mă-nșel!

Îmi întinse amândouă mâinile și mă strânse la piept cu atâta foc, încât haina lui de vânătoare trosni ca o cutie goală de lemn strivită. Dădu apoi să mă sărute, lucru pe care-l evitai cu multă prezență de spirit. Barba, altădată neagră ca pana corbului, îi cam încărunțise.

— Mă bucur din inimă că te întâlnesc, dragă Sam! îi declarai cu toată sinceritatea. Dar spune-mi, te rog,

nu l-ai informat încă pe Old Firehand despre cunoștința noastră și despre faptul că ți-am fost ucenic?

— Firește că i-am spus-o!

— Și dumneavoastră de ce nu mi-ați suflat o vorbă că-l voi revedea pe Sam Hawkens aici?

Reproșul, amical de altminteri, se adresa lui Old Firehand. Acesta râse:

— Ziceam să vă fac o surpriză. Vedeți, prin urmare, că vă știam cu mult înainte de a ne întâlni; am vorbit adesea de dumneavoastră. O să mai dați aci și peste alte două cunoștințe.

— Nu cumva Dick Stone și Will Parker?

— Exact. Sosirea dumneavoastră va fi și pentru ei o surpriză plăcută. Ascultă, Sam, care dintre ai noștri au rămas azi acasă?

— Toți, afară de Bill Bulcher, Dick Stone și Harris; ăștia trei au plecat să mai facă rost de carne. Micul sir s-a întors și el.

— Știu, știu că-i aici. În rest, ce s-a mai întâmplat? Ceva piei-roșii?

— Deloc, sir, deloc. N-am simțit pe nimeni, deși (aici Sam își arătă pușca) „Liddy" a mea cam umblă, cum s-ar spune, după măritiș.

— Și cursele?

— Au dat rezultate bune, foarte bune, dacă nu mă-nșel. Veți vedea și singur; vreau să spun că la poartă nu e decât foarte puțină apă.

Făcu stânga-mprejur și, în timp ce noi ne reluam drumul, se strecură iarăși în ascunzătoarea lui.

Din cele petrecute înțelesei că ne apropiem de „fortăreață" și că Sam Hawkens făcea de strajă în preajma ei. Mă tot uitam cu atenție ca să descopăr undeva poarta.

La stânga se deschidea o trecătoare plină de bolovani și tufăriș de mure. Era atât de îngustă, că, întinzând bra-

ţele, atingeai amândoi pereţii laterali. Jos şerpuia o gârlă pe al cărei fund pietros nici gând să se imprime vreo urmă de talpă. Curată, străvezie, apa se vărsa în râuleţul pe lângă care trecuserăm mai înainte. Old Firehand cârmi pe trecătoare. Noi îl urmarăm, înaintând încet în susul gârlei. Pricepui acum şi tâlcul celor spuse de Sam în legătură cu apa de la poartă.

Foarte curând stâncile se apropiară atât de mult între ele, încât păreau să ne închidă drumul. Dar, spre surprinderea mea, Old Firehand înainta mereu şi, la un moment dat, văzui că dispare, ca şi când ar fi trecut prin peretele de piatră. Winnetou dispăru la rândul lui. Ajungând şi eu la locul cu pricina, descoperii misterul: iedera extrem de deasă, care atârna de sus, alcătuise un fel de perdea, dând iluzia că drumul s-ar închide. De fapt, dacă treceai înainte, ajungeai într-un soi de tunel lung şi întunecos.

Mult şi cu nenumărate viraje, călărirăm prin noaptea întortocheată a tunelului, până ce, în sfârşit, răsări înaintea noastră o zare de lumină. Şi iată-ne din nou într-o trecătoare care părea prelungirea celei dintâi. La capătul ei, mă oprii, stăpânit de uimire.

Mă aflam în faţa unei căldări uriaşe, cu pereţi de piatră, inaccesibili. Un brâu lat de arbuşti încingea această vale aproape circulară, acoperită cu iarbă bogată, unde păşteau herghelii întregi de cai şi de catâri. O droaie de câini alergau de colo-colo, unii zdraveni — dintr-o rasă asemănătoare lupilor, de care indienii se slujesc pentru pază şi tracţiune — alţii, nişte corcituri mărunte, uşor de îngrăşat, a căror carne, alături de a panterelor, trece la băştinaşi drept cea mai bună delicatesă.

— Iată-mi fortăreaţa! rosti Old Firehand, întorcându-se spre noi. Vă veţi simţi aici mai bine ca în sânul lui Avraam.

— Există vreo cale de acces dinspre munți? întrebai eu, arătând spre peretele din fund.

— Cu neputință să se strecoare cineva. Iar cățăratul de afară, pe stânci, e aproape imposibil...

— Cum ați dat peste locul acesta grozav?

— Urmăream un racoon, un urs spălător, și din goană am ajuns tocmai la breșa aceea care încă nu era acoperită de iederă. Firește că am pus numaidecât stăpânire pe viitoarea mea fortăreață.

— Singur?

— La început, singur. Găsisem o ascunzătoare bună, care m-a salvat de nenumărate ori din fața blestemaților de piei-roșii care mă hăituiau. Mai târziu, însă, mi-am chemat încoace „băieții", ca să înfruntăm împreună și primejdiile, și asprimea iernii.

Nu termină bine vorba, că răsună deodată un șuier ascuțit peste întinderea văii. Și abia se stinse ecoul, că de jur împrejur, din tufărișul ce împrejmuia valea, ieși la vedere o ceată de inși pe care i-ai fi recunoscut de la o poștă că sunt oameni ai Vestului.

Coborârăm la pas în întâmpinarea lor și într-o clipă furăm înconjurați. Oamenii erau extrem de fericiți să-l vadă pe Old Firehand iarăși printre ei. Se afla acolo și Will Parker, care, zărindu-mă, se bucură ca un copil. Și bucuria îi crescu și mai mult, când constată că însuși Winnetou îi acordă un salut prietenesc.

În toiul hărmălaiei, permisă doar într-un loc atât de singuratic, Winnetou își deșeua fără grabă calul și, bătându-l cu palma pe crupă, îi dădu a înțelege că e slobod să se aștearnă pe frupt. Își săltă apoi șaua pe umăr, luă pătura, frâul — și se depărtă, făcând abstracție de lumea din jur.

Îi urmai și eu exemplul, căci Old Firehand era prea solicitat din toate părțile ca să se mai ocupe de noi. Îl

lăsai liber pe bravul meu Swallow și, răspunzând în treacăt curiozității gălăgioase a „băieților", pornii să mă familiarizez cu locul.

Aruncat în sus de forțele ascunse ale pământului, masivul stâncos crăpase cândva ca un uriaș balon de săpun, alcătuind o jumătate de sferă, goală pe dinăuntru, cu gura căscată spre cer, ca un crater colosal. Aerul, soarele, furtunile își luaseră apoi sarcina să fărâmițeze terenul dur și să-l facă propriu vegetației, iar șuvoaiele din adânc, împreunându-se, sfredeliseră cu răbdare peretele de piatră, croind drum pârâului care ne-a servit de călăuză.

Alesei pentru plimbarea mea hotarul din fund al văii. Pășeam între brâul de tufe și zidul de piatră care urca aproape vertical și părea pe alocuri suspendat. Descoperii în zid numeroase deschizături, camuflate cu piei de animale și ducând, probabil, spre adăposturile și magaziile atât de necesare unei așezări vânătorești.

În orice caz, așezarea trebuia să aibă mai mulți locuitori decât cei care ne ieșiseră în întâmpinare. Cel puțin așa era de presupus după numărul femeilor pe care le zăream ba ici, ba colo, în cursul plimbării. Se vede însă că majoritatea bărbaților erau duși la vânătoare și aveau să revină o dată cu iarna care se anunța destul de aproape.

Hoinărind astfel, descoperii la un moment dat, pe una din stâncile care păreau cu totul inaccesibile, o colibă mică, improvizată din crăci. De acolo putea fi, desigur, văzută întreaga vale, cu toate amănuntele ei. De aceea hotărâi să mă urc până sus. Potecă nu era: în schimb, dădui peste urme de pași și mă luai după ele.

Nu mai aveam mult de urcat, când zării strecurându-se afară, prin ușița joasă a colibei, o făptură omenească pe care eu desigur că nu o deranjasem cu nimic; de fapt, nici nu mă văzuse. Întoarsă cu spatele spre mine,

se apropie de marginea stâncii și, făcându-și palma streașină la ochi, cercetă adâncul văii.

Purta o cămașă vânătorească, pestriță, dintr-o țesătură groasă, și jambiere împodobite de la șold până la glezne cu ciucuri; mocasinii mici, delicați, aveau bogate ornamentații din mărgele de sticlă și din păr de porc ghimpos. O basma roșie înfășurată în chip de turban îi acoperea capul și o eșarfă de aceeași culoare îi ținea loc de brâu.

Când pusei piciorul pe mica platformă, făptura aceea mă auzi și se întoarse spre mine. Era oare vis, ori vedeam aievea? O bucurie năvalnică mă cuprinse. Strigai!

— Harry! E posibil?

Și mă apropiai de el grăbit.

Dar Harry mă privea sever și rece. Nici o tresărire pe chipul lui, acum și mai ars de soare, nu trăda vreo emoție pricinuită de apariția mea.

— Dacă n-ar fi posibil — îmi răspunse — atunci nu m-ați vedea aici, sir! Dar dreptul de a pune asemenea întrebări e mai degrabă al meu decât al dumneavoastră. Cum de v-ați permis să intrați în tabără?

Meritam oare o astfel de primire? Luai deci o atitudine și mai distantă decât a lui.

— *Pshaw!*

Numai atât rostii și, întorcându-i spatele, coborâi încet de pe platformă.

Așadar, Harry era într-adevăr — cum bănuisem — fiul lui Old Firehand. Astfel mi se limpeziră dintr-o dată toate lucrurile.

Deși Harry nu era, în fond, decât un copil, totuși purtarea lui — după toate cele petrecute — mă necăjea serios. Părerea lui Old Firehand că băiatul m-ar socoti un laș se confirma, ce-i drept, prin insulta cu care acesta mă gratulase încă atunci, la sondă; nu înțelegeam însă de-

loc cum anume îmi dovedisem laşitatea. În sfârşit, biruindu-mi proasta dispoziţie, revenii în tabără.

Se înserase. În largul văii jucau, bogate, flăcările unui foc proaspăt încins, în jurul căruia se adunase întreg efectivul prezent în fortăreaţă, inclusiv Harry, care, după cum îmi dădui repede seama, se bucura de egalitate deplină cu bărbaţii maturi. Şedea şi el acolo, lângă foc, şi parcă mă privea cu mai puţină răceală decât adineauri.

Oamenii îşi istoriseau tot felul de întâmplări din viaţa lor. Îi ascultai şi eu un timp, apoi — după bunul meu obicei — plecai să văd ce-mi face mustangul. Era o noapte superbă, înstelată, cu cerul atât de blând şi calm, de parcă habar n-ar fi avut că jos, pe biata noastră planetă, nişte creaturi cu totul superioare stau veşnic gata să se încaiere şi să se sfâşie între ele.

Un nechezat uşor, vesel, dinspre tufişurile de la gârlă, îmi indică locul unde se afla Swallow. Calul mă recunoscu imediat şi îşi frecă drăgăstos botul de umărul meu. De când mă salvase din foc şi apă îl îndrăgisem încă şi mai mult. Mângâindu-l, îmi lipii faţa de grumazul lui suplu, catifelat.

Deodată, calul fornăi scurt; era obişnuitul lui semnal de alarmă. Devenii atent şi mă uitai în jurul meu. O siluetă omenească venea spre mine şi zării fluturând basmaua înfăşurată în jurul capului. Era Harry.

— Scuzaţi că vă deranjez — rosti el cu vocea oarecum mai blândă. Mi-am adus aminte de Swallow, calul dumneavoastră, căruia îi datorez viaţa. Voiam să-l văd, să-i fac o vizită de prietenie.

— Iată-l! În ce mă priveşte, n-am să vă tulbur întâlnirea. *Good night!* Noapte bună!

Dădui să plec, dar după câţiva paşi mă auzii strigat:

— Sir!

Mă oprii. Harry se apropie sfios de mine. Se vedea că nu știa cum să-și stăpânească emoția.

— V-am jignit.

— Jignit? zisei cu indiferență. Vă înșelați, sir! Nu sunt decât indulgent cu dumneavoastră și atâta tot. Nici vorbă să mă simt jignit.

Dură mai bine de un minut până ce băiatul găsi o replică acestui răspuns neașteptat.

— Atunci, iertați-mi, vă rog, eroarea.

— Cu plăcere. Sunt deprins cu erorile.

— Iar eu vă asigur că n-am să mai profit pe viitor de indulgența dumneavoastră.

— V-o pun, totuși, oricând la dispoziție.

Dădui din nou să plec, însă Harry mă prinse de braț.

— Să trecem peste chestiunile noastre personale! Adevărul e că ați salvat de două ori într-o singură seară viața tatălui meu; și aceasta, cu riscul propriei dumneavoastră vieți. De aceea, sunt dator să vă mulțumesc, chiar dacă mi-ați arunca în obraz cuvinte și mai grele decât până acum. Abia adineauri am aflat...

— Orice *westman* e capabil de o asemenea faptă. Se petrec adeseori lucruri mult mai impresionante decât cele despre care vorbiți. Poate că omul care sare în ajutorul altuia s-a bucurat și el cândva de un sprijin asemănător. Așa că treburile astea nu prea merită discutate și nici nu e cazul să apreciați oamenii prin prisma dragostei ce o purtați tatălui dumneavoastră.

— La început am fost eu nedrept; acuma chiar dumneavoastră vă subestimați. Vă întreb: țineți cu tot dinadinsul să mă jigniți și pe mine?

— Nu țin deloc!

— Atunci îmi îngăduiți o rugăminte?

— Poftim!

— Purtați-mi pică, sir, supărați-vă pe mine cât vreți, dacă vi se pare că am greșit, dar vă rog, nu-mi mai pomeniți de... indulgență! Sunteți de acord?

— Bine.

— Vă mulțumesc! Și acum să ne întoarcem, să le urăm oamenilor noapte bună. Am să vă arăt odaia dumneavoastră. Trebuie să ne odihnim; mâine plecăm devreme.

— Încotro?

— Mi-am așezat cursele la Bee-fork și aș vrea să văd ce s-a prins. Mă veți însoți, firește.

Peste câteva minute, ajunserăm la o ușă cu trapă. Harry mă introduse într-un adăpost complet întunecat și, scăpărând amnarul, aprinse la iuțeală o lumânare din seu de cerb.

— Iată dormitorul dumneavoastră, sir. Oamenii noștri se retrag în aceste adăposturi atunci când, sub cerul liber, îi amenință reumatismul.

— Și credeți că m-aș putea alege și eu cu tovărășia lui blestemată?

— Dinspre partea mea, vă doresc contrariul. Dar, vedeți, valea e umedă și vântul nu pătrunde deloc din pricina munților care o înconjoară de jur-împrejur. Deci, prevederea e mama înțelepciunii. Somn ușor!

Îmi întinse mâna și, înclinând grațios capul, ieși. Rămas singur, îmi plimbai privirea prin încăpere. Era un fel de peșteră — nu naturală, ci săpată în piatră de mâna omului. Pe jos — piei tăbăcite, pe pereți — de asemenea. În fund — un pat confecționat din crengi de cireș și așternut cu piei de ciută. Numeroase pături moi de Navajo, clădite în stivă, parcă te îndemnau și ele la somn. De niște țăruși fixați în crăpăturile pereților de piatră atârnau diverse obiecte de-ale lui Harry, ceea ce mă duse la

concluzia că băiatul îmi cedase, de fapt, propriul său „cabinet".

Numai oboseala-mi aprigă mă făcu să rămân în acest adăpost scund și puțin comod. Cine s-a obișnuit cu nopțile și cu nemărginirea preriei, acela numai de nevoie mai poate accepta închisoarea căreia civilizația îi spune „locuință".

Poate că izolarea acestui „dormitor" original făcu ca somnul să mă cuprindă mai vârtos ca de obicei și să mă țină mult în brațele sale. Când mă deșteptai, auzii un glas la intrare:

— Ptiu, sir, mai terminați cu măsuratul pe orizontală, dacă nu mă-nșel! Ridicați-vă un pic! O să vă facă bine.

Sării din pat și mă uitai la musafirul nepoftit din cadrul ușii. Era Sam Hawkens. În ajun nu-l văzusem decât cu pușcă; acum se echipase măreț, ca un *trapper*, dovadă că avea să ne însoțească.

— Vin îndată, dragă Sam!

— Să sperăm. Micul nostru sir cred că ne și așteaptă dincolo, la ieșire.

— Mergi și dumneata?

— Merg, dacă nu mă-nșel. Doar n-o să se care băiatul cu uneltele. Și nici lui Old Shatterhand, ca să zic așa, n-am să-i pretind asemenea lucru.

Afară, îl zării numaidecât pe băiat. Mă aștepta la ieșirea din tabără. Sam își pusese în spinare o legătură imensă de capcane și, fără să-i mai pese de mine, porni ca glonțul înainte.

— Nu luăm și caii? strigai din urmă.

— Dar ce, calul dumneavoastră a învățat cum se așază cursele și cum se prind biberii pe fundul apei?! Mai bine grăbiți-vă, ca să ajungeți la timp. Haide! mă îndemnă Sam plin de importanță.

— Stai niţel, bătrâne, vreau să mai văd ce-mi face calul!

— Nici o grijă! Tânărul sir a luat toate măsurile, dacă nu mă-nşel!

Răspunsul lui mă bucură. Vasăzică, Harry se ocupase de Swallow încă din zorii zilei, semn că nici stăpânul calului nu-i era indiferent. Desigur că tatăl îi vorbise de mine şi-l determinase să-şi schimbe părerea. Tocmai mă întrebam cum de lipseşte Old Firehand — de obicei atât de atent şi grijuliu — când îl zării trecând gârla împreună cu Winnetou şi cu încă un vânător.

Winnetou îl salută pe Harry în felul indienilor:

— Fiul Ribannei e puternic ca războinicii de pe malul râului Gila. Ochiul său va zări mulţi biberi şi braţele sale vor osteni sub povara blănurilor.

Şi, observând că-mi rotesc privirea peste vale ca să-l descopăr pe Swallow, mă linişti:

— Pleacă, frate! Winnetou îţi va îngriji calul cu toată dragostea.

Trecurăm râpa şi o cotirăm spre stânga, în josul râului, înaintând până la vărsarea lui în Mankizila.

Malurile erau năpădite de mărăciniş des, aproape de nepătruns; vrejurile de viţă sălbatică se căţărau pe tufe, se lăbărţau peste tot, se încolăceau pe tulpinile alăturate, alcătuind o reţea prin care nu răzbăteai decât cu ajutorul cuţitului.

Sam, pe cât de mărunţel, pe atât de vajnic, mergea mereu în fruntea noastră şi, încărcat cum era de poveri, îmi amintea de tinichigiii slovaci care cutreierau periodic tihnitele târguşoare germane. Deşi nimeni nu ne urmărea, totuşi cizmele-i uriaşe ocoleau cu mare dibăcie orice petic de pământ care ar fi putut păstra vreun semn al pasului său, iar ochişorii veşnic agitaţi scrutau neobosiţi

vegetația bogată care, în ciuda vremii târzii, se putea lua la întrecere cu flora virgină din valea lui Mississippi.

La un moment dat, Sam se aplecă și se strecură sub niște vrejuri.

— Veniți, sir! mă chemă Harry, care îl urma pe bătrânul poznaș. Aici se despart potecile biberilor.

Într-adevăr, după perdeaua aceea de vrejuri, șerpuia o cărăruie îngustă, pe care înaintarăm un timp, paralel cu râul, printr-un vălmășag de copaci și de tufe, până ce Sam, auzind un fel de șuier și mârâit care veneau dinspre apă, se opri numaidecât și, întorcându-se spre noi, își duse un deget la gură.

— Aici! șopti Harry. Biberul de gardă a simțit ceva.

După o vreme, când liniștea coborî densă peste împrejurimi, ne strecurarăm până la un cot al râului, unde ni se oferi prilejul să contemplăm o întreagă colonie de biberi.

Până hăt, în largul apei, animalele construiseră un fel de stăvilar pe care și un om sprinten ar fi putut să pășească destul de lesne. Acum se străduiau de zor să fortifice și să mărească stăvilarul. Dincolo, pe malul opus, un grup de biberi retezau întruna lăstare de copaci până le prăbușeau în apă; alții se ocupau cu transportul materialului, împingându-l cu boturile, în timp ce coechipieri de-ai lor legau și tencuiau construcția cu lut gros, adus de pe mal, potrivindu-l cu labele și bătându-l cu cozile lor groase, transformate în mistrii.

Urmărind cu admirație munca acestui mic destoinic popor, îmi atrase luarea aminte un biber neobișnuit de solid, care stătea sus pe stăvilar și, după toate aparențele, făcea de gardă. Deodată, biberul își ciuli urechile scurte, se învârti în semicerc, dădu iarăși un semnal sonor, apoi dispăru sub apă.

Cât ai clipi, îl urmară și ceilalți biberi. Era extrem de caraghios să-i vezi cum se afundă cu dosul în sus, plesnind temeinic apa cu cozile și stârnind puzderie de stropi jur împrejur.

Firește că nu era timp să ne pierdem în considerații umoristice. Neașteptata perturbare în familia biberilor fusese provocată, desigur, de apariția unui vrăjmaș. Or, cel mai temut dușman al acestor ființe atât de râvnite nu e altul decât omul!

Încă nu dispăruse sub apă ultimul biber, că ne și culcaserăm la pământ, cu armele pregătite, camuflați de crengile joase ale unor coconari. Pândeam cu încordare ivirea vreunui musafir nepoftit. Și iată, peste puțin, ceva mai sus de ascunzătoarea noastră, începu să se agite păpurișul. Câteva clipe mai târziu văzurăm furișându-se spre mal doi indieni. Unul ducea în spinare câteva curse; celălalt căra niște blănuri. Ambii erau bine înarmați și atitudinea lor vădea că se știau în preajma dușmanului.

— *Zounds!* șuieră Sam printre dinți. Mișeii au dat de capcanele noastre și au cules fără să fi semănat, dacă nu mă-nșel! Las' că le arăt eu cine-i stăpânul capcanelor și al blănurilor!

Ridică încet pușca, pregătindu-se să tragă. Eu, însă, îmi ziceam că indienii trebuie doborâți fără zgomot. De aceea îl apucai pe bătrânul *trapper* de braț. Încă din prima clipă observasem că e vorba de războinici ai poncașilor, iar vopseaua de pe fețele lor îmi confirma faptul că nu porniseră la vânătoare, ci la bătălie. Așadar, nu puteau fi singuri. Orice foc de armă putea să atragă asupra noastră o droaie de alți războinici.

— Stai, Sam, nu trage! Mai bine scoate cuțitul. Aștia au dezgropat securea războiului. Cu siguranță că mai sunt și alții pe aproape.

Sam însă, care avea mare poftă să apese pe trăgaci, se cam codea:

— Firește că e mai bine să-i lichidăm fără zgomot. Dar cuțitul mi-e bătrân și tocit. Cam greu să taie doi vlăjgani dintr-o dată.

— Aida-de! Dumneata sări pe unul, eu pe celălalt. *Comme on!* Haide!

— Hm! Patru capcane dintre cele mai bune! Trei dolari și jumătate bucata! Ai naibii hoți! M-ar bucura, zău, dacă pe lângă cele furate, ne-ar lăsa și pieile lor proprii.

— Dă-i drumul, sir, să nu-i scăpăm!

Ne aflam în spatele indienilor care, cu ochii în pământ, căutau să descopere vreo urmă. Lepădând pușca, mă târâi ușurel înainte. Cuțitul îl strângeam între dinți. Deodată, auzii o șoaptă la urechea mea:

— Lăsați-mă pe mine, sir! Aranjez eu totul.

Era Harry.

— Mulțumesc, mă descurc singur.

Ajuns la marginea păpurișului, mă săltai o dată, și cu stânga îl apucai de ceafă pe unul din indieni, iar cu dreapta îi repezii cuțitul între omoplați, încât omul căzu fără să crâcnească. O făcusem, bineînțeles, din motive de forță majoră. Era vorba de poncași. Nu-i puteam cruța. Dacă ne-ar fi descoperit „fortăreața", ar fi fost vai și amar de noi.

Scosei repede cuțitul din rană, gata să sar, la nevoie, asupra celuilalt poncaș. Dar și acesta zăcea la pământ, iar Sam — încălecat pe victimă — îi trăgea cu nădejde pielea de pe cap.

— Așa, băiete! De-acum poți să pui capcane în veșnicele plaiuri ale vânătoarei! Dar pe-ale noastre le lași aici!

Și, tăvălind scalpul însângerat prin iarbă, adăugă chicotind:

— Prin urmare, ăsta e al meu. Unul la mână. Old Shatterhand să-l jupoaie pe al doilea.

— Deloc! îl apostrofai. Încă nu cunoști părerea mea în legătură cu scalparea? Mă miră mult că te ocupi de asemenea treburi!

— Am motivele mele, sir. De când ne-am văzut ultima oară, am trecut prin destule necazuri. Am fost obligat să mă lupt în fel și chip cu pieile-roșii. De aceea nu mai am nici o cruțare. Parcă ei s-au purtat cu mănuși! Uitați-vă!

Își scoase pălăria pleoștită și, o dată cu aceasta, peruca lui de pomină. De fapt, văzusem eu încă de mult țeasta scalpată, roșie ca sângele.

— Ce ziceți, sir, dacă nu mă-nșel? Mi-am purtat încă din pruncie, onest și cu drepturi depline, smocul de păr original. Nici cel mai șmecher avocat din lume n-ar fi îndrăznit să-mi conteste acest drept, până s-au găsit o duzină sau două de pawnei, care pur și simplu m-au deposedat de podoaba capilară. A trebuit să mă duc la Tekama, să-mi cumpăr un scalp nou, adică o perucă, dacă nu mă-nșel. M-a costat o avere: trei legături groase de blăni de biberi. Mă rog, n-ar fi nimic. Uneori părul ăsta nou e mai practic decât celălalt. Mai ales vara e o plăcere: îl lepezi și nu mai transpiri. Totuși, nu pot să nu mă răzbun. Le-am plătit-o indienilor nu o dată. Vedeți, scalpul ăsta e pentru mine o încântare. Mă bucură mai mult decât cea mai fină blană de biber.

Acestea zise, își potrivi la loc peruca și pălăria.

Dar nu era timp pentru vorbă lungă și amintiri. În orice moment, putea să zbârnâie o săgeată sau să fulgere vreo pușcă dindărătul unui copac. În plus, era ne-

voie să dăm cât mai iute alarma în tabără și să-i prevenim pe vânători asupra primejdiei.

— Pune mâna — îl îndemnai pe Sam — să-i facem dispăruți pe indienii ăștia!

— Just, adică necesar vreau să spun. Dar tânărul sir ar face bine să treacă nițel în dosul tufelor. Sunt gata să-mi schimb mocasinii pe pantofiori de balet dacă nu ne trezim în curând cu pieile-roșii.

Harry ascultă de sfatul bătrânului, iar noi aruncarăm repede cadavrele în păpurișul de pe mal. Să le aruncăm în apă, n-ar fi fost prudent.

— Așa, s-a făcut! se bucură Sam după ce terminarăm operația. Și acum, luați-l pe micul sir, mergeți la „fortăreață" și pregătiți-i pe oamenii de acolo. În ce mă privește, vreau să studiez nițel urmele acestor doi poncași. Poate descopăr ceva mai mult decât au apucat ei să ne spună...

— N-ați vrea, Sam Hawkens, să vă duceți dumneavoastră până la tata? interveni Harry. Vă pricepeți grozav la manipularea capcanelor și pe urmă, nu-i așa, patru ochi văd mai bine decât doi.

— Hm! Cum doriți! O fac și pe-asta. Dar să nu-mi puneți vină dacă iese vreo dandana.

— Nici o grijă, Hawkens! Știți doar că-mi place și mie să am satisfacții. Dumneavoastră v-ați ales cu un scalp; trebuie să mă aleg și eu cu ceva. Haideți, sir!

Și băiatul îl părăsi pe Sam, luând-o prin desiș. Eu îl urmai.

Deși trebuia să fiu atent la eventuala primejdie din jur, nu puteam să nu-l admir pe Harry, care, asemenea unui vânător iscusit, se strecura fără pic de zgomot prin încâlceala tufelor, dovedind multă pricepere și agilitate.

Era cu neputință ca băiatul să nu fi fost familiarizat încă de mic cu viața din „țara vânatului", să nu fi în-

registrat impresii care i-au ascuțit simțurile, i-au călit sufletul și au dat destinului său o direcție atât de neobișnuită.

Merserăm astfel preț de o oră, fără răgaz, până dădurăm de o altă colonie de biberi, ai cărei membri, însă, nu-și părăseau deloc vizuinile.

— Aici instalaserăm noi capcanele pe care le-au furat cei doi poncași — mă informă Harry. Iar colo sus se ramifică acel Bee-fork la care voiam să ajungem. Se pare însă că va trebui să renunțăm, căci, vedeți, urmele roșilor vin dinspre pădure. Să mergem după ele.

Era gata să pornească, dar îl oprii:

— Harry!

Stătu și mă privi întrebător.

— N-ar fi mai bine să vă întoarceți și să lăsați restul în seama mea?

— Ce vi s-a năzărit?

— Cunoașteți primejdiile la care vă puteți expune mergând în direcția asta?

— Și de ce nu le-aș cunoaște? Imposibil să fie mai mari decât cele prin care am trecut până acum.

— Vreau să vă cruț!

— Păi asta vreau și eu! Știu să mă păzesc. Ori credeți că orice față vopsită mă și bagă în sperieți?

Ne continuarăm drumul, distanțându-ne de cursul râului și înaintând printre arbori, sub rămurișul bogat și verde al pădurii. Pământul era învelit cu mușchi umed pe care, fără multă osteneală, puteai deslușì orice urmă de pași.

Deodată, Harry, care mă preceda, se opri în loc. Jos se vedeau urmele nu a doi, ci a patru oameni care se despărțiseră acolo. După cum se știe, poncașii doborâți de noi erau echipați de campanie; presupuneam deci că și alți războinici de-ai lor se vor fi aflând prin preajmă.

În același timp era limpede că numai o acțiune de mare importanță i-ar fi putut determina să bată atâta drum pe teritoriu inamic. Iată de ce-mi trecu prin gând că prezența lor aici ar fi în legătură cu atentatul nereușit împotriva trenului și că s-ar putea să fie vorba de o expediție de răzbunare, în care indienii pun în joc totul și nu cruță nimic.

— Cum procedăm? întrebă Harry. Urmele acestea duc spre tabăra noastră. Indienii nu trebuie s-o descopere cu nici un preț. Îi urmărim pe cei patru, sau o apucăm fiecare în altă direcție?

— Oricum, tuspatru sunt iscoade și au venit încoace dinspre tabăra poncașilor, care, desigur, așteaptă înapoierea lor. De aceea e preferabil ca, mai întâi, să reperăm tabăra, să vedem câți sunt și ce planuri urmăresc. În ce privește „fortăreața", cred că santinela de la intrare știe ce are de făcut pentru a nu trăda nimănui secretul.

— Aveți dreptate! Mergem înainte!

Pădurea cobora acum în pantă lungă, prelingându-se în vale. Ici și colo se căscau niște adâncituri mari, asemenea unor bazine împresurate de ferigi și arbuști sălbatici.

Tocmai ne apropiam de o astfel de râpă, când un miros suspect îmi atrase atenția. Scrutând adâncul pădurii, observai drept înaintea noastră o coloană subțirică de fum, care ba se înălța, ba dispărea, ba urca iarăși, jucăușă, printre coroanele copacilor.

Fumul nu putea proveni decât de la foc aprins de indieni, și iată de ce: pe câtă vreme albii aruncă pe foc crăci întregi, stârnind astfel flacără mare, înaltă, cu fum mult și gros, băștinașii întrețin focul împingând vreascurile încet, treptat, cu vârful în jos, provocând o ardere mai mult mocnită, cu flacără măruntă și fum abia vizibil. Winnetou obișnuia să spună despre procedeul albilor: „Fe-

țele palide fac atâta căldură cu focul lor, încât nici nu se mai pot apropia de el ca să se încălzească".

Îl oprii pe Harry și-l făcui atent asupra celor constatate.

— Stați după tufișul de colo; eu mă duc să-i pândesc pe indieni.

— Și eu de ce să nu merg?

— Ajunge unul singur; în doi crește primejdia de a fi descoperiți.

Băiatul căzu de acord. Călcând ușor ca să nu lase nici o urmă, se pitulă după un tufiș, în timp ce eu mă strecurai de la copac la copac în direcția coloanei de fum.

Într-un bazin din cele pomenite se aflau o mare mulțime de indieni, care șezând, care culcați, încât abia își găseau loc. La intrare stătea nemișcat ca o statuie de bronz un flăcău chipeș, cu părul revărsat pe umeri; pe alocuri erau postate străji care, din fericire, nu observaseră apariția mea.

Dădui să-i număr pe rând, câte unul, dar mă oprii deodată uluit. Primul care-mi sări în ochi — cu putință oare!? — era căpetenia albă Parranoh sau Tim Finnetey, cum îi zicea Old Firehand. Și doar îl recunoscusem perfect atunci, noaptea, la lumina lunii, când l-am înjunghiat! Să fie numai o iluzie? Imposibil! Nu știam ce să mai cred. Și, culmea — individul avea în cap chica lui întreagă, deși văzusem cu ochii mei cum l-a scalpat Winnetou. Or, de-atunci apașul nu și-a scos nici o clipă scalpul de la brâu.

Pe neașteptate, una din santinele păru că se îndreaptă spre locul unde mă adăpostisem eu, culcat îndărătul unui bolovan uriaș. A trebuit să mă retrag înapoi și să fac repede cale-ntoarsă.

Ajunsei iarăși la Harry și-i făcui semn să vină după mine. Ne înapoiarăm la punctul unde se ramificau urmele

iscoadelor. De aci o luarăm pe potecuța tăiată prin hățiș de poncașii doborâți de noi. Aceasta cobora până jos în valea prin care trecuserăm la sosirea noastră și unde ne întâmpinase santinela.

Știam acum precis că poncașii căpătaseră întăriri și ne urmăriseră îndeaproape cu intenția să se răzbune. Popasul nostru în timpul bolii lui Old Firehand le oferise răgazul să-și adune toate forțele disponibile. Dar de ce era nevoie ca numai pentru trei inși să mobilizeze atâția războinici și de ce nu ne-au atacat mai demult, asta n-o mai înțelegeam — afară de cazul că Parranoh știa unde se află „fortăreața" și plănuia să atace întreaga așezare.

Cele două iscoade croiseră o potecă destul de bună, încât coboram relativ repede spre valea ce se întindea înaintea noastră. Când, deodată, auzii un zăngănit ca de fiare venind dinspre un desiș de cireși sălbatici.

Făcându-i semn lui Harry să se ascundă, mă lungii repede la pământ, trăsei cuțitul din teacă și mă târâi în ocol către locul cu pricina. Primul lucru care mă izbi era o grămadă de capcane de fier și alături — o pereche de picioare subțiri, strâmbe, încălțate în niște mocasini colosali. Descoperii mai apoi un surtuc vânătoresc de dimensiuni remarcabile, la capătul căruia, sus, odihneau borurile obosite ale unei pălării de pâslă sub care se ițea o barbă călțoasă, fără noimă. Și din haosul bărbii pândeau doi ochișori vioi, atenți, sfredelind frunzișul.

Era Sam. Dar ce căuta bătrânul aici când eu îl credeam de mult sus, în „fortăreață"? Enigma era în fond lesne de dezlegat: n-aveam decât să-l întreb. Mă furișai deci ușurel în spatele lui, bucurându-mă de pe acum de spaima ce avea s-o tragă.

Ușor, cât se poate de ușor, pusei stăpânire pe pușca de lângă el, preistorica lui „Liddy", și îi ridicai cocoșul ruginit. Auzind clămpănitul, Sam sări atât de iute în pi-

cioare, încât își agață de rămurиș faimoasa pălărie laolaltă cu peruca. Iar când văzu propria-i armă îndreptată asupra lui, sub nasul de papagal stropit cu toate culorile curcubeului, i se căscă o gură cât o șură.

— Sam Hawkens — îi șoptii — închide repede gura, că de nu, îți vâr toate capcanele în ea!

— *Good luck!* Păcatele mele! M-ați speriat, sir, dacă nu mă-nșel! răspunse omulețul care, în pofida spaimei, nu scosese nici măcar o exclamație. Și, potrivindu-și peruca și pălăria la locul cuvenit, adăugă: Dracu' să vă ia! Mi-au înghețat mădularele, vreau să spun... dacă ați fi fost o piele-roșie, atunci...

— ...atunci mâncarea ce ai înghițit-o aseară ar fi fost, desigur, ultima. Iată-ți pușcociul! Și spune-mi, te rog, ce ți-a venit să te culci tocmai aici?

— Să mă culc? Adică să dorm? Ei, asta-i bună! Nici vorbă de așa ceva... chiar dacă, întâmplător, nu v-am băgat de seamă. Îmi zburau gândurile la perechea aia de șobolani pe care voiam să-i vânez și să le iau pielea. Totuși, cum să spun, apelez la discreție. N-are rost să știe lumea cum l-ați luat pe bătrânul Sam ca din oală.

— Lasă, nu află nimeni.

— Dar unde-i tânărul sir?

— E aici, mai în spate. Auzisem sunând fierăria asta și fusesem, firește, curios să știu cine trage clopotele.

— Clopote? Se auzea chiar atât de tare? Măi, măi, Sam Hawkens, urs idiot și bătrân ce-mi ești! Stai la pândă ca un catâr ramolit, cică să mai faci rost de niște scalpuri, și când colo, te aud până și surzii din Canada, dacă nu mă-nșel! Dar cum de-ați nimerit aici? Veneați și dumneavoastră pe urmele celor două piei-roșii?

Confirmai și îi povestii cele văzute.

— Hm! Va fi mare cheltuială de pulbere, sir, mare de tot! Veneam cu capcanele în susul apei, când, deodată,

zăresc doi indieni, dacă nu mă-nșel. Se foiau la marginea tufișului, la vreo opt pași de mine. Firește că m-am făcut una cu pământul. Unul a luat-o în jos, celălalt în sus, ca să cerceteze valea. Las' că-mi pică ei în mână, mi-am spus. Am așteptat până a trecut unul pe lângă mine, pe urmă m-am ascuns repede aici. Numai să se întâlnească amândoi sub nasul meu, c-apoi îi întreb eu de nume!

— Crezi că se poate?

— Firește că se poate. Dacă sunteți deștept, duceți-vă în partea cealaltă și o să-i prindem în clește. Preveniți-l și pe micul sir, să nu facă vreo boroboață.

Procedai după sfatul lui și, întorcându-mă la Harry, îl informai, în câteva cuvinte, asupra situației. Apoi ne postarăm exact în dreptul lui Sam, așteptând să se întoarcă cei doi indieni.

Răbdarea ne fu supusă la greu examen. Trecură câteva ore până auzirăm pașii unui om care se furișa în direcția noastră. Era unul din poncașii pe care-i așteptam, un hojma de bărbat, dat naibii se vede — pentru că, nemaiavând loc la cingătoare pentru câte scalpuri luase în viața lui, își împodobise și pantalonii cu ciucuri din păr de om.

Abia intră în „domeniul" nostru, că se și pomeni înșfăcat de ambele părți și doborât. La fel o păți și celălalt, care apăru după scurt timp. Treaba împlinită, ne înapoiarăm tustrei la „fortăreață".

La intrare îl găsirăm de gardă pe Will Parker, care stătuse pitulat îndărătul unor tufe și trebuie să-l fi văzut pe poncaș spionând la numai câțiva pași de el. Sam îl măsură, dezamăgit.

— *Greenhorn* mi-ai fost, *greenhorn* ai să rămâi până nu te-or apuca roșii de chică, dacă nu mă-nșel. Crezuși, pesemne, că poncașul umblă după furnici, de n-ai înfipt cuțitul în el?!

— Ascultă, Sam Hawkens, mai ține-ți limba-n frâu, că altminteri fac cu tine ce n-am făcut adineauri! Cui îi zici *greenhorn?* Lui Will Parker? Păi, numai gluma asta, și ajunge să-ți găuresc mutra, hodorogule! Oare fiul mumă-ti n-are atâta glagorie în cap ca să știe că pe o iscoadă mai bine o lași să treacă decât s-o dobori fără rost, trădându-ți astfel prezența?

— Fie pe voia ta, omule, dacă nu te îmbie, cum văd, nici un scalp indian...

Și Sam porni țanțos spre gârlă. Dar înainte de a dispărea după stânci, se mai întoarse o dată spre Will Parker și adăugă:

— Cască bine ochii! Dincolo, în văgăună, e un cuib întreg de arcași. S-ar putea să-și vâre și ei nasul printre picioarele tale. Păcat de tine, dacă nu mă-nșel, mare păcat!

Și ne-o luă iarăși înainte. Mai că nu se zărea de sub capcanele lui. Curând ieșirăm din râpă și ne plimbarăm în voie privirea peste întreaga tabără. Bătrânul *trapper* șuieră o dată lung, ascuțit, și toată lumea se înfățișă în mare grabă ca să afle ultimele noutăți.

Old Firehand ne ascultă tăcut până la capăt. Dar când îi comunicai chestiunea cu Parranoh, scăpă o exclamație de mirare și totodată de bucurie.

— Dacă nu v-ați înșelat cumva, sir, înseamnă că pot să-mi împlinesc în cele din urmă jurământul și să-l prind în pumni pe ticălos. Ani de zile aceasta mi-a fost singura și cea mai arzătoare dorință.

— Dar chica lui mă cam derutează.

— Aș! Nu e nici o minune. Îl aveți ca exemplu pe Sam Hawkens cu căpățâna și cu peruca lui. Și, totuși, mai că nu-mi vine să cred că nu l-ați ucis în noaptea aceea. Poate că n-a fost decât rănit și, găsindu-l, poncașii l-au transportat de acolo. S-o fi întremat în timpul

zăcerii mele. Apoi s-o fi apucat să ne adulmece, să ne urmărească.

— Atunci de ce nu atacă?

— Nu știu. În orice caz, va fi având vreun motiv. Aflăm noi mai târziu. Sunteți obosit, sir?

— Nu prea.

— Vreau să-l văd și eu. Mă însoțiți?

— Se înțelege. Dar trebuie să vă atrag atenția că drumul e primejdios. Indienii își vor aștepta zadarnic iscoadele, apoi vor trimite oameni în căutarea lor. Iar aceștia vor da peste cele două cadavre. Ne putem pomeni printre poncași și fără sprijin de nicăieri.

— Posibil, firește. Dar nu mă rabdă inima să stau aici, în bună liniște, până ne vor ataca, Dick Stone!

Acesta fusese plecat la vânătoare, deci nu mă văzuse până atunci. Omul mă salută cordial, după care Old Firehand îl întrebă:

— Știi ce avem de făcut?

— Îmi închipui.

— Ia-ți pușca și hai după pieile-roșii!

— Sunt gata, sir! Plecăm călare?

— Nu. Mergem numai până la groapa aceea a lor... Și voi, ăștilalți, nu stați cu mâinile în sân! Camuflați cu verdeață catch-urile, adăposturile pentru piei! Nu poți să știi ce se mai întâmplă. Dacă indienii trec cumva de stânci și vin încoace, barem să nu găsească nimic de jefuit. Harry, tu du-te la Will Parker! Iar tu, Bill Bulcher, vezi să fie ordine în absența noastră!

— Ia-mă și pe mine, tată! se rugă Harry.

— N-are nici un rost, băiete. Mai bine odihnește-te. O să-ți vină și ție rândul la timpul cuvenit.

Harry mai stărui, dar Old Firehand rămase ferm pe poziție. Porniram așadar în trei, tăind gârla.

După câteva instrucțiuni date santinelei, ne îndreptarăm spre locul unde stătuse ascuns Sam Hawkens. Drumul care ducea de acolo spre râpă era în orice caz mai potrivit: aveam acoperire din ambele părți și, în plus, siguranța că-i vom întâlni pe indienii care, după cum chibzuisem, își vor fi părăsit ascunzișul ca să-i caute pe camarazii dispăruți.

După ce noi plecaserăm, în zori ieșise și Winnetou din tabără și, din păcate, încă nu se întoarse. Ne-ar fi fost, desigur, un însoțitor ideal. Pe de altă parte, întârzierea lui mă cam îngrijora. Nu era deloc exclus să se fi întâlnit cu poncașii. Or, în acest caz, cu toată vitejia lui, n-ar fi putut scăpa teafăr.

Mă gândeam, tocmai, la aceste lucruri, când, deodată, tânărul șef al apașilor răsări dintr-un desiș. Mâinile noastre care, la foșnetul crengilor, se încleștaseră pe puști, reveniră brusc în poziția normală.

— Winnetou va merge și el cu oamenii albi ca să-i vadă pe Parranoh și pe poncași — hotărî acesta.

Îl privirăm nedumeriți. Știa, vasăzică, de prezența dușmanului în acele locuri.

— I-a zărit oare fratele meu roșu pe cei mai cruzi dintre războinicii siouxilor? îl întrebai.

— Winnetou trebuie să-l ocrotească pe fratele său, Old Shatterhand, și pe fiul Ribannei. De aceea s-a ținut toată vremea după ei. A văzut și cum s-au înfipt cuțitele în trupul celor două iscoade. Cât despre Parranoh, acesta și-a pus pe cap chica unui războinic din neamul osagilor. Are părul mincinos și gândul viclean. Winnetou îl va ucide.

— Nu, să nu te atingi de Parranoh! Lasă-l în grija mea! protestă Old Firehand.

— Winnetou l-a mai dăruit o dată prietenului său alb.

— Acum nu-mi mai scapă, fii sigur, căci...

Restul frazei nu-l auzii, pentru că, în acel moment, observai doi ochi lucind dindărătul unei tufe și, repezindu-mă, dintr-un salt, îl înșfăcai pe spion.

Și cine credeți că era? Parranoh în persoană! Abia îl apucasem însă de beregată, că tufele vecine foșniră amenințător și câțiva poncași se năpustiră în ajutorul căpeteniei.

Prietenii mei, văzând ce se întâmplă, săriră la rândul lor în luptă. Pe șeful alb al poncașilor îl imobilizasem apăsându-l cu genunchiul în piept. Cu stânga îl strângeam de gât, cu dreapta îi încleștam mâna în care ținea cuțitul. Se zvârcolea ca șarpele și făcea eforturi desperate să se smulgă din strânsoare. Zvârlea din picioare ca taurul împiedicat, încercând să se ridice; scalpul de împrumut, bogat și pletos, îi zburase de pe cap; ochii bulbucați mai că-i săreau din orbite; gura îi spumega și țeasta, pe care Winnetou o jupuise de piele, zvâcnea oribil în ritmul pulsului său sălbatic. Parcă aveam de-a face cu un animal turbat. Îi înfipsei nemilos degetele în beregată, încât trupul i se chirci, se cutremură, mădularele i se frânseră fără vlagă și, dând ochii peste cap, rămase inert la pământ. Îl biruisem.

Abia acum, în fine, mă uitai în jur și văzui o scenă pe care nici un condei n-ar putea-o descrie. Pentru a nu atrage atenția inamicului, nimeni dintre noi nu se folosise de pușcă, ci numai de cuțit și de tomahawk. Și, totuși, nici un poncaș nu mai rămăsese în picioare. Toți se zvârcoleau pe jos, însângerați și zdrobiți.

Winnetou tocmai își înfigea cuțitul în pieptul unui poncaș doborât; nu avea nevoie de ajutorul meu. Old Firehand îl strivea pe unul sub genunchi și încerca să-l țină la distanță pe un altul, care-i sfârtecase brațul. Alergai într-acolo și-l trăsnii pe poncaș cu propria-i secure. Trecui apoi la Dick Stone care, între două leșuri, se zbătea

sub genunchii unui vlăjgan gata să-l omoare. Îl izbii și pe acesta cu tomahawkul unuia dintre morții de alături.

Stone se sculă de jos și-mi strânse mâna.

— *By God,* pe Dumnezeul meu, sir, asta zic și eu ajutor venit la timp! Să te bați cu trei inși, când nici n-ai voie să tragi cu pușca, e cam mult! Vă mulțumesc.

Old Firehand dădu să-mi întindă și el mâna, dar tocmai atunci îl zări pe Parranoh culcat la pământ.

— Tim Fin...? Căpetenia? Cine l-a altoit?

— Old Shatterhand — răspunse Winnetou în locul meu. Marele Spirit i-a dat putere de bivol care spintecă pământul cu coarnele sale.

— Omule — exclamă Old Firehand — câte drumuri am bătut, n-am mai întâlnit ființă ca dumneavoastră! Dar Parranoh și ai săi cum de-au reușit să se ascundă aici, cu toate că Winnetou se găsea prin preajmă?

— Eu nu mă aflam în partea asta — lămuri Winnetou. Căpetenia albă descoperise urmele și se luase după ele pe potecă. Desigur că războinicii săi vor fi în curând aici. Eu zic ca frații mei albi să mă urmeze numaidecât până în *wigwam*-ul nostru.

— Așa e! întări Dick Stone. Trebuie să ajungem cât mai curând la „fortăreață".

— Bine, să mergem — aprobă Old Firehand, al cărui braț sângera din belșug. Dar până una alta, trebuie să ștergem urmele luptei. Dick, tu postează-te nițel mai în față și vezi să nu fim surprinși.

— Gata, mă duc, sir, dar scoateți-mi mai întâi cuțitul din spate. Nu-i chip să-l ajung cu mâna.

Unul dintre poncași îi implântase cuțitul care, în cursul încăierării, intrase și mai adânc în carne. Din fericire, rana era ușoară și, după ce-i smulserăm cuțitul, Dick Stone — cu trupul lui de fier — părea ca și nevătămat.

— Cum îl cărăm de-aici pe prizonier? se interesă Old Firehand.

— Să-l ducem pe sus — îmi dădui cu părerea. Dar când o să-şi vină în fire, vom mai avea niţel de furcă.

— Adică, îl ducem în spinare? întrebă Stone. De mult nu m-am simţit mai zdravăn ca acum. Hai să-i pregătesc flăcăului ăsta bătrân o călătorie cât mai plăcută!

Lovi de câteva ori cu securea, culcă la pământ nişte arbuşti, curăţă tulpinile, luă pătura lui Parranoh, tăind-o fâşii-fâşii, apoi dădu din cap satisfăcut.

— Alcătuim o targă, dacă vreţi, un fel de sanie, numele n-are importanţă. Îl legăm bine de tot, îl culcăm ca în leagăn şi dă-i drumul!

Propunerea fu acceptată şi pusă în practică. Apoi ne puserăm în mişcare, lăsând însă în urma noastră o dâră atât de pronunţată, încât Winnetou, care era ultimul, se tot căznea să o şteargă, cât de cât...

A doua zi, foarte devreme, eram de mult în picioare şi urcam pe stânca unde îl revăzusem prima oară pe Harry. Soarele încă nu mijise pe culmi şi o pace adâncă domnea peste întreaga tabără.

Jos, în vale, plutea o ceaţă deasă, învăluind tufele în rotocoale alburii, dar sus văzduhul era clar şi o boare proaspătă încă adia în jurul tâmplelor. Un botgros tot sălta printre vrejii de mure, îmbiindu-şi parcă, din guşa lui mare, ca de purpur, femeiuşca neastâmpărată. Ceva mai încolo, ţopăia pasărea poreclită „pisică“ pentru ţipătul ei caraghios, care aducea a mieunat. Iar jos răsuna viersul măiestru al unei alte minuni zburătoare care, după fiece arpegiu, parcă se aplaudă singură, cu un măcăit zgomotos. Totul era cât se poate de idilic şi atrăgător. Însă gândurile mele stăruiau mai puţin la acest concert matinal şi mai mult la întâmplările petrecute în ajun.

După aprecierea unuia dintre vânătorii noştri care cutreierase pădurile şi se întorsese în „fortăreaţă", poncaşii erau mult mai numeroşi decât presupuneam. Omul mai zărise încă o tabără de-a lor, unde îşi ţineau şi caii.

Era deci aproape sigur că acţiunea poncaşilor nu viza nişte persoane izolate, ci întreaga noastră aşezare. Or, punând în cumpănă numărul covârşitor al inamicului, situaţia noastră nu era de invidiat.

Pregătirile în vederea apărării împotriva unui eventual atac ne ocupară toată după-amiaza până seara târziu. Astfel, nici nu mai avurăm timp să luăm o decizie în legătură cu soarta lui Parranoh. Acesta zăcea, legat fedeleş şi bine păzit, într-o mică peşteră scobită în piatră...

Zilele următoare, poate chiar mai repede, aveau să se petreacă evenimente importante. Tocmai meditam cu îngrijorare la această perspectivă, când zgomotul unor paşi apropiaţi mă smulse din gânduri.

— Bună dimineaţa, sir! mă salută Harry. S-ar părea că somnul v-a părăsit cam devreme, ca şi pe mine, de altfel.

Dădui la rândul meu bineţe şi adăugai:

— Vigilenţa e calitatea cea mai de preţ în acest colţ de lume plin de primejdii neaşteptate.

— V-aţi speriat de pieile-roşii? întrebă băiatul zâmbind.

— Ştiu că glumiţi. Totuşi, dacă e să judecăm serios, nu suntem în total decât treisprezece oameni, în timp ce duşmanul numără de vreo zece ori pe-atât. Nu-l putem înfrunta într-o luptă făţişă. Singura noastră speranţă ar fi să nu ne descopere.

— Vedeţi lucrurile prea în negru. Treisprezece bărbaţi ca ai noştri sunt în stare să se bată şi să pună pe fugă pieile-roşii.

— Eu judec altfel. Poncașii sunt furioși din pricina atacului nostru neașteptat și, mai mult, din pricina pierderilor suferite ieri. În plus, ei știu că Parranoh, căpetenia lor, se află în mâinile noastre. Fără îndoială că au și cercetat terenul, au găsit leșurile și au constatat lipsa lui Parranoh . . . Când o hoardă ca a lor a bătut atâta drum în vederea unui scop, atunci îl va urmări cu cea mai mare dârzenie și viclenie.

— Toate bune, sir, dar nu văd de ce ne-am înfricoșa. Îi cunosc eu. Sunt lași, își pierd repede cumpătul, atacă numai pe la spate și pe cei lipsiți de apărare. Am bătut în lung și-n lat pământurile lor, de la Mississippi până la Oceanul Pacific, din Mexic până în regiunea lacurilor. I-am fugărit și i-am hărțuit. Uneori, am fost nevoiți să ne retragem și să ne ascundem în fața superiorității lor numerice, dar întotdeauna, datorită curajului nostru, am rostit ultimul cuvânt.

Îl priveam atent, fără să-i răspund. Băiatul, însă, citea, probabil, în ochii mei cu totul altceva decât aprobare. De aceea, după o scurtă pauză, reluă:

— Gândiți cum vreți, sir, dar uneori numai arma e în stare să slujească anumite simțăminte ale omului, fie el bărbat matur, fie tânăr ca mine. Dacă ați trece pe la Bee-fork, ați vedea mormântul a două ființe pe care le-am iubit mai presus de orice. Au fost omorâte de indieni. De atunci, ori de câte ori zăresc fluturând o chică de indian, mâna îmi zvâcnește și simt nevoia să mă răzbun. Mulți s-au prăbușit de pe caii lor, fulgerați chiar de pistolul acesta cu care mi-a fost ucisă mama și de a cărui precizie v-ați convins și dumneavoastră la New Venango.

Scoase pistolul de la brâu și mi-l ținu sub ochi.

— Sunteți un bun țintaș, sir, dar cu această vechitură n-ați nimeri nici într-un trunchi de copac aflat la numai

cincisprezece paşi de aici. Gândiţi-vă, deci, cât exerciţiu mi-a fost necesar ca să ajung la o asemenea siguranţă...

— De unde aveţi pistolul? De la Winnetou, nu-i aşa?

— V-a spus el?

— Da.

— Vasăzică, ştiţi totul?

— Nu ştiu nimic în plus.

— Da, îl am de la Winnetou. Aşezaţi-vă, sir! Să vă istorisesc câte ceva, deşi situaţia în care ne găsim nu prea îngăduie vorbă multă.

Harry se aşeză şi el lângă mine şi cercetă o clipă valea ce se întindea sub ochii noştri. Apoi îşi începu povestirea:

— Tatăl meu era inspector silvic, dincolo, în vechiul continent. Îşi trăia zilele paşnic şi mulţumit alături de soţia şi de fiul său; până au început unele evenimente care au răscolit viaţa familiei sale, silind-o să plece din patrie. În timpul traversării oceanului, i-a murit soţia, adică mama băiatului. Apoi, în Lumea Nouă, s-a pomenit fără mijloace de trai, fără cunoscuţi. S-a agăţat de singura soluţie, adică acceptând ca băiatul să fie adoptat de o familie înstărită şi s-a dus în Vest, ca vânător. Astfel şi-a petrecut destui ani, plini de încercări, afirmându-se ca un *westman* destoinic, foarte preţuit de albi şi temut de duşmani. Participând la o expediţie de vânătoare, a ajuns la Quicourt, în mijlocul triburilor de asineboini, unde l-a întâlnit pentru prima oară pe Winnetou, care urca de pe malurile lui Colorado ca să aducă de sus, din regiunea Mississippi, argila sfântă pentru calumetele tribului său. Tata şi Winnetou au fost primiţi de căpetènia Te-ciatunga, s-au împrietenit cu el şi au cunoscut în *wigwam*-ul lui pe fiica acestuia, Ribanna. Era frumoasă ca răsăritul zilei, fermecătoare ca raza munţilor. Nici una din fetele tribului nu se pricepea ca dânsa la pre-

lucrarea pieilor fine și la cusutul măiestru al straielor de vânătoare. Când ieșea să aducă lemne, făptura ei ca de regină se mlădia cu o grație fără seamăn și păru-i atârna în cozi grele și lungi până la pământ. Era favorita lui Manitu, a Marelui Spirit, era mândria neamului ei, și tinerii războinici se grăbeau să-i pună la picioare scalpurile dușmanilor. Dar nici un bărbat roșu nu se bucura de atenția ei, căci Ribanna îl iubea pe vânătorul alb, deși acesta era cu mult mai în vârstă decât ceilalți adoratori. Dintre aceștia, Winnetou era cel mai tânăr, aproape adolescent. La rândul lui, musafirul alb îi purta fetei cele mai calde sentimente. Îi călca veșnic pe urme, o veghea cu duioșie și-i vorbea ca unei fete albe.

Și iată că, într-o seară, Winnetou veni să-i vorbească: „Omul alb nu seamănă cu ceilalți din neamul său. Din gurile lor curge minciuna ca mațele din burta bivolilor spintecați. El, însă, nu l-a mințit niciodată pe Winnetou, prietenul său". — „Fratele meu roșu are brațe vânjoase de războinic, și la sfat e mai înțelept ca oricare dintre căpetenii. El nu râvnește la sânge nevinovat. De aceea i-am întins cu drag mâna de prieten. Să vorbească, așadar!" — „Fratele meu alb o iubește pe Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga?" — „Mi-e mai scumpă ca toate turmele preriei și ca toate scalpurile oamenilor roșii." — „Și va fi bun cu ea? Nu-i va vorbi cu asprime? Îi va dărui inima? O va păzi de furtunile vieții?" — „Am s-o port pe brațe și am s-o apăr de orice restriște." — „Winnetou cunoaște cerul, știe numele și graiul stelelor; dar steaua vieții lui apune și în inima lui se lasă bezna. El ar fi vrut să culeagă trandafirul din Quicourt, să-l ducă în *wigwam*-ul lui, să-și culce capul ostenit la sânul Ribannei de câte ori se va fi întors de la vânătoare sau din satele vrăjmașe. Dar ochii ei lucesc la vederea fratelui meu alb și buzele ei îi șoptesc numele. Winnetou

va părăsi lăcașul fericirii și va rătăci însingurat pe malurile lui Rio Pecos. Nicicând mâna lui nu va mângâia capul unei femei, nicicând glăsciorul unui fiu nu-i va bucura urechea. Dar se va întoarce aici la vremea când cerbul ia drumul trecătorilor și va vedea dacă Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga, e într-adevăr fericită".

Și zicând acestea, Winnetou se pierdu în noapte. A doua zi nu a mai fost de găsit.

Când s-a întors în primăvară, a revăzut-o pe Ribanna, și ochii ei aprinși îi mărturisiră mai bine decât orice cuvânt fericirea pe care o trăia. Tânărul apaș îi luă pruncul din brațe — adică pe mine — (număram pe atunci doar câteva zile), îl sărută pe gură și, așezându-i palma pe creștet, rosti ca într-un legământ: „Winnetou te va ocroti ca pomul în crengile căruia dorm păsările și sub care se adăpostesc vietuitoarele preriei când le amenință furtuna. Viața lui va fi și a ta, sângele lui va fi și al tău. Niciodată răsuflarea lui nu se va stinge și brațul nu va osteni când va fi să-l apere pe fiul rozei din Quicourt. Fie ca roua dimineții să se aștearnă sub talpa ta și soarele să-ți lumineze drumul spre bucuria fratelui meu alb". Trecură apoi anii și eu crescui mare. Și în aceeași măsură crescu și dorul tatălui meu după primul lui născut. Eu luam parte la joaca băieților de seama mea și-mi plăcea grozav să-i imit pe războinici. Tata nu-și mai putea stăpâni dorul ce-l mistuia. Într-o zi mă luă cu el și plecarăm amândoi spre răsărit. Acolo, alături de fratele meu și în mijlocul lumii civilizate, cunoscui o viață nouă de care, la un moment dat, mi se păru că nu voi reuși să mă mai despart. Tata se întoarse singur în Vest și mă lăsă în grija părinților adoptivi ai fratelui meu. Dar curând, nostalgia Vestului mă răscoli în așa măsură, încât abia de mai putui răbda. O nouă vizită a tatii puse capăt șederii mele în lumea modernă. M-am întors cu el în

adevărata mea patrie. Și iată că acolo găsirăm tabăra pustiită și arsă. După multe căutări, dădurăm de un vampum, o anume scoică pe care Ta-ciatunga o crestase pentru ca, la întoarcerea noastră, să putem afla despre cele petrecute.

Tim Finnetey, un vânător alb, vizitase încă mai demult, în repetate rânduri, tabăra și se îndrăgostise și el de roza din Quicourt. Dar asineboinii nu-l simpatizau, pentru că era tâlhar și le jefuise nu o dată catch-urile.

Așadar l-au gonit, iar el, la rândul lui, a jurat să se răzbune. Aflase de la tata, cu care se întâlnise de mai multe ori în Black Hills, la Colinele Negre, că Ribanna devenise soția lui, și apelă la tribul „Picioarele-negre", îndemnându-l la război împotriva asineboinilor. Aceștia au năvălit asupra taberei într-un moment când războinicii noștri erau plecați la vânătoare. Au prădat, au incendiat totul, au ucis bătrânii și copiii, au răpit femeile și fetele. Când s-au întors ai noștri, n-au mai găsit decât cenușă. Repede, s-au luat pe urmele tâlharilor și, cum aceștia plecaseră doar cu câteva zile înainte, ar fi reușit, probabil, să-i prindă și să le plătească faptele. Între timp, după plecarea lor, am sosit și noi. Dar ca să fiu scurt: în drum l-am întâlnit pe Winnetou, care venea de peste munți să-și vadă prietenii. Aflând de la tatăl meu ce se întâmplase, viteazul apaș ni se alătură imediat. N-am să uit niciodată imaginea celor doi bărbați care, tăcuți și cu inimile arzând, călăreau cu o grabă nestăpânită, ca să-i ajungă din urmă pe oamenii noștri. I-am găsit la Bee-fork. Dibuiseră că „Picioarele-negre" poposesc în valea râului și așteptau să cadă noaptea, ca să-i atace. Pe mine mă lăsaseră la cai, dar nu m-a răbdat inima să stau deoparte, și în clipa decisivă m-am strecurat până la marginea pădurii. Tocmai atunci trosni primul foc de armă. A fost o noapte îngrozitoare. Dușmanul era superior ca nu-

măr și vacarmul luptei n-a încetat decât la ivirea zorilor. Asistasem la încleștarea aceea sălbatică, auzisem gemetele muribunzilor și mă ghemuisem înfricoșat în iarba umedă, rugându-mă cerului. Pe urmă, m-am întors la caii noștri. Straja de acolo dispăruse. Mă cuprinse o frică teribilă și, când răsună urletul de triumf al dușmanilor, am înțeles că suntem înfrânți. Abia seara, după ce stătusem ascuns întreaga zi, îmi luai inima în dinți și mă furișai până la locul bătăliei. Pacea stăpânea împrejurimile și morții se scăldau parcă în lumina lunii. Îngrozit, rătăceam printre cadavre și, deodată, la un pas, o descoperii pe maică-mea, împușcată în piept, cu brațele înlănțuite desperat în jurul surioarei mele abia venită pe lume, ucisă și ea cu o lovitură de cuțit. Privelișteа mă copleși și căzui într-un lung leșin. Cât voi fi stat așa, nu știu. Se făcu ziuă, seară, apoi iarăși zi. Și iată, răsunară niște pași. Mă ridicai de jos și, o, Doamne! îi văzui pe tata și pe Winnetou, amândoi zdrențuiți, plini de răni. Covârșiți de numărul mare al dușmanilor, fuseseră prinși, legați și ridicați, dar izbutiră să se elibereze și să fugă...

Respirând adânc, Harry tăcu și privi aspru în depărtări. Apoi se întoarse brusc spre mine:

— Mama dumneavoastră mai trăiește, sir?

— Da.

— Ce-ați face dac-ar veni cineva și ar ucide-o?

— Aș lăsa ca legea să-l pedepsească pe ucigaș.

— Bine. Și dacă brațul legii e prea slab sau prea scurt, ca, de pildă, aici, în Vest, atunci nu i-ați veni în ajutor cu propriul dumneavoastră braț?

— Pedeapsa nu e totuna cu răzbunarea, Harry! Prima este răsplata necesară a fărădelegii comise și e strâns legată de noțiunea de justiție; a doua, însă, e odioasă și-l coboară pe om la treapta pe care se află animalul.

— Vorbiți așa, fiindcă prin vinele dumneavoastră nu curge sânge fierbinte de indian. Când cineva, în mod conștient, se leapădă de omenie și devine un pericol pentru ceilalți, atunci trebuie tratat ca o fiară, adică ucis. În ziua în care am îngropat sub țărână cele două ființe dragi ca să nu le sfâșie vulturii, inimile noastre nu cunoșteau alt simțământ decât cel al urii cumplite împotriva ucigașilor. Răscolitor s-a înălțat jurământul pe care Winnetou l-a rostit atunci și în numele nostru: „Căpetenia apașilor a scormonit țărâna și a găsit săgeata răzbunării. Pumnul lui e ca piatra, piciorul sprinten și tomahawkul ascuțit ca fulgerul. Winnetou îl va căuta și-l va prinde pe Tim Finnetey, ucigașul rozei din Quicourt. Îi va lua scalpul, ca să răzbune moartea Ribannei, fiica asineboinilor!“

— Chiar Finnetey a ucis-o?

— Chiar el. În primele clipe ale luptei, când se părea că cei din tribul „Picioarelor-negre“, buimăciți de surpriză, vor fi învinși. Tim Finnetey a împușcat-o. Winnetou l-a văzut, a sărit la el, i-a smuls arma și l-ar fi omorât pe loc, dacă n-ar fi fost împresurat de o ceată întreagă. După o luptă inegală, desperată, apașul căzu prizonier. Ca să-și bată joc de el, îi lăsară pistolul golit de gloanțe. Aceasta e arma pe care mi-a dăruit-o mai târziu și de care nu mă despart niciodată, fie că bat caldarâmul orașelor, fie că umblu prin ierburile preriei.

— Trebuie să vă spun că...

Băiatul făcu un gest hotărât și-mi tăie vorba:

— Știu ce vreți să-mi spuneți! Mi-am spus-o și eu de mii de ori. Dar se vede că nu cunoașteți legenda lui *flatsghost*, strigoiul preriilor, care stârnește vârtejuri sălbatice și nimicește totul în calea lui?... Prin vinele mele pulsează ceva din acest duh dezlănțuit și trebuie să mă supun chemării lui, deși știu că mă duce la pierzanie.

Era ca o presimțire gravă. Tăcerea se așternu apoi, grea de gânduri. Băiatul acesta cugeta, vorbea și acționa ca un om în puterea vârstei. Mi se părea nefiresc, straniu, înfricoșător. Rupsei liniștea și-l mustrai, căutând cuvinte aspre. Dânsul mă ascultă clătinând din cap. În fraze emoționante îmi istorisi toate amănuntele acelei nopți de groază, ca și viața lui de mai târziu, care-l aruncase între extremele sălbăticiei și ale civilizației. Și înțelesei până la urmă că nu aveam nici un drept să-l condamn...

Deodată, un șuier ascuțit sfâșie văzduhul.

— Tata își cheamă oamenii — mă lămuri Harry. Să coborâm. E timpul să-l judecăm pe prizonier, pe Tim Finnetey.

Mă ridicai de jos și-l prinsei de mână:

— Am o rugăminte, Harry.

— V-o îndeplinesc bucuros, dacă se poate.

— Lăsați-i pe ceilalți să se ocupe de judecarea prizonierului.

— Îmi cereți tocmai imposibilul. De atâta vreme doresc cu ardoare să stau înaintea lui și să-i zvârl moartea în față; de mii de ori mi-am zugrăvit acest ceas în toate culorile, cu toată imaginația de care sunt capabil. Ceasu' acesta a devenit scopul vieții mele, răsplata tuturor suferințelor. Și acum, tocmai acum, când o să-mi ating ținta, vreți să renunț? Nu, nu, cu nici un preț!

— Dorința dumneavoastră se va împlini și fără să participați direct la judecată. Spiritul caută a năzui spre țeluri mai înalte decât cel pe care vi l-ați propus; omul poate avea satisfacții mai mari decât cele pe care i le oferă răzbunarea.

— Credeți cum vă place, sir, eu rămân la hotărârea mea.

— Prin urmare, nu vreți să-mi împliniți rugămintea.

— Chiar dac-aș vrea, nu pot. Veniți.

Precocitatea acestui tânăr atât de dotat îmi inspira un viu interes, dar regretam îndărătnicia și spiritul său vindicativ. Impresionat în chip bizar de convorbirea noastră, coborâi încet în urma lui.

După ce trecui pe la Swallow ca să-i aduc salutul meu matinal, mă îndreptai spre grămada de oameni strânși în jurul unui copac, de care era legat Parranoh.

— Ticălosul! Trebuie distrus, dacă nu mă-nșel! își ridica tocmai glasul Sam Hawkens. Numai că eu nu vreau s-o înjosesc pe „Liddy“ a mea cu asemenea însărcinări.

— Firește că trebuie să piară! aprobă Dick Stone. Tare mi-ar prii să-l văd cum se leagănă pe cracă! Altceva nu merită. Ce părere aveți, sir?

— De acord! răspunse Old Firehand. Dar tabăra noastră, aici, frumoasă și îngrijită, nu se cade s-o murdărim cu sânge de fiară. La Bee-fork, unde i-a ucis pe-ai mei, acolo să-și primească pedeapsa. Vreau să-mi împlinesc jurământul chiar acolo unde l-am făcut.

— Dați-mi voie, sir — interveni Stone — atunci, de ce l-am mai cărat degeaba până aici? Credeți că am poftă să-mi las tocmai acum cârlionții în mâinile indienilor?

— Să auzim ce crede Winnetou, căpetenia apașilor! rosti Old Firehand, înțelegând motivele acestei obiecții a lui Stone.

— Winnetou nu se teme de săgețile poncașilor; la brâul lui atârnă scalpul acestui câine atabaskah; fratele alb să-i stăpânească în schimb trupul; i-l dăruiesc, să facă ce-o vrea cu el.

— Și dumneavoastră?

Întrebarea îmi era adresată mie.

— Isprăviți cu el pe loc! Firește că nimeni dintre noi nu se sperie din cauza indienilor, dar nu văd de ce ne-am expune inutil primejdiei, trădând totodată dușmanului că

ne aflăm în acest ținut. Individul nu merită un asemenea risc.

— N-aveți decât să rămâneți aici, sir, să vă păziți cucușul! interveni Harry, nemulțumit. În ce mă privește, cer ca sentința să fie neapărat executată la locul crimei. Soarta însăși a vrut așa, scoțându-ni-l în cale pe ucigaș tocmai aici și nu în altă parte. Suntem datori față de morții noștri, cărora le-am jurat să nu avem odihnă până în ceasul răzbunării.

Mă depărtai fără să-i răspund.

Prizonierul sta legat de trunchiul copacului, drept, neclintit, fără să se vaiete, în ciuda durerii pe care, desigur, i-o pricinuiau funiile intrate în carne și în pofida situației grave în care se găsea. Nici o fibră nu tresărea pe chipul lui mâncat de ani și de patimi. Pe fața-i hâdă parcă se citea întreaga poveste a vieții sale, și țeasta jupuită, pe care jucau reflexe sângerii, sporea impresia dezgustătoare pe care individul ar fi făcut-o chiar și asupra unui spectator neutru.

După o consfătuire lungă (eu mă ținusem deoparte), cercul se desfăcu și oamenii începură să se echipeze de plecare.

Așadar, Harry își impusese voința, iar eu nu reușeam să-mi alung presimțirea unei nenorociri. Old Firehand se apropie și-mi puse mâna pe umăr:

— Lăsați ca lucrurile să-și urmeze calea, sir, și nu judecați greșit niște procedee care ies din tiparele așa-zisei dumneavoastre culturi.

— Eu nu-mi îngădui să condamn procedeele dumneavoastră, sir. Crima trebuie pedepsită. Așa e drept. Dar să nu-mi luați în nume de rău dacă nu voi asista la execuție. Plecați la Bee-fork?

— Plecăm. Şi pentru că nu veniţi cu noi, mă bucur să vă pot încredinţa securitatea taberei. Ştiu că o las pe mâini bune.

— Dacă, totuşi, se va întâmpla ceva, nu eu voi fi vinovatul, sir. Nu va depinde de mine... Când vă întoarceţi?

— Greu de precizat. Să vedem ce ne aşteaptă dincolo. Ei, rămâneţi cu bine şi fiţi cu ochii-n patru!

Se îndreptă spre grupul destinat să-l însoţească pe prizonier. Acesta fu dezlegat de copac. Se înapoie şi Winnetou, care cercetase în grabă dacă trecerea e sigură şi nu constatase nimic suspect. După ce-i îndesară prizonierului un căluş în gură, porniră cu toţii spre ieşire.

— Fratele meu alb rămâne aici? mă întrebă Winnetou înainte de a se alătura celorlalţi.

— Căpetenia apaşilor îmi ştie gândurile. Nu e nevoie să le mai rostesc.

— Fratele meu e atent ca şi piciorul înainte de a călca în apa cu crocodili. Dar Winnetou nu poate să rămână. El trebuie să meargă împreună cu fiul Ribannei.

Plecă şi el. Înţelegeam că-mi împărtăşeşte temerile şi că numai din grijă pentru ceilalţi, mai ales pentru Harry, se hotărâse să-i urmeze.

Puţini rămaseră cu mine în „fortăreaţă", printre ei şi Dick Stone. Le adusei la cunoştinţă că mă duc să cercetez împrejurimile.

— Nu cred să fie necesar — observă Stone. Avem un om de strajă. Şi apoi, Winnetou a cercetat chiar adineauri terenul. Mai bine staţi pe loc şi profitaţi de odihnă. S-ar putea să aveţi de lucru mai târziu.

— Cum aşa?

— Păi, vreau să zic, indienii ăia n-or fi ei orbi şi surzi de-a binelea. Vor dibui ei că e rost de niscai vânat prin preajmă.

— Ai perfectă dreptate, Dick. Tocmai de aceea vreau să-mi rotesc puţin privirea, să văd dacă nu e vreo mişcare pe undeva. Între timp, staţi de pază aici cu toată atenţia. N-am să lipsesc mult.

Îmi luai carabina şi ieşii din „fortăreaţă". Omul din post mă asigură că nu observase nimic care să-i dea de bănuit. Eu, însă, mă obişnuisem să cred numai ce-mi văd ochii. Mă apucai, deci, să caut printre tufe urme de indieni.

Chiar la intrarea în valea noastră zării câteva crenguţe frânte şi, la o cercetare mai atentă, constatai că acolo stătuse culcat un om şi că, la plecare, ştersese cu mare grijă conturul trupului său întipărit în frunzişul de pe jos şi în huma moale, afânată.

Fuseserăm, aşadar, spionaţi. „Fortăreaţa" era descoperită şi un atac se putea produce în orice moment. Presupunând însă că duşmanul îşi va îndrepta în primul rând atenţia asupra lui Parranoh şi a escortei sale, trebuia să-l previn cât se poate de repede pe Old Firehand şi, ca atare, luai hotărârea să-i ajung din urmă.

Dădui străjii dispoziţiile necesare şi pornii după convoiul nostru, care o luase pe malul râului, în sus. Drumul trecea tocmai pe lângă locul unde, cu o zi înainte, se desfăşurase bătălia. Ceea ce bănuiam se întâmplase aievea. Poncaşii veniseră la faţa locului şi descoperiseră morţii. Iarba era călcată pe o mare porţiune. Era, deci, de presupus că un număr considerabil de oameni se îndeletniciseră aici cu evacuarea cadavrelor . . .

După un timp relativ scurt, ajunsei la vărsarea lui Bee-fork în Mankizila.

Cum nu ştiam unde fixaseră ai noştri locul de execuţie, trebuia să-mi dublez atenţia şi, mereu ascuns după verdeaţă, să calc fără greş pe urmele lor.

Acum apa ocolea un luminiș unde așa-zisa „vegetație neagră“ făcuse loc ierburilor să crească în voie. Aici, chiar la mijloc, se înălțau un pâlc de molifți, sub care ședeau vânătorii noștri discutând aprins, în vreme ce prizonierul stătea legat de un arbore.

Exact înaintea mea, la cel mult trei lungimi de om, câțiva indieni îi pândeau pe ai noștri de după tufele de mărăcini. Am înțeles deîndată că ceilalți poncași executaseră o manevră, ocolind pe stânga și pe dreapta, ca să-i înconjoare pe albi și, printr-un atac fulgerător, să-i nimicească ori să-i arunce în râu.

Nu mai era timp de pierdut. Îmi dusei carabina „Henry“ la ochi și trăsei. Câteva clipe, nu se mișcă nimeni, nici un zgomot nu se făcu auzit. Atât prietenii cât și dușmanii erau, pesemne, uluiți de întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile. Dar mai apoi izbucni strigătul de luptă al indienilor, de peste tot, de după fiecare tufă; un nor de săgeți se abătu asupra luminișului și, ca la un semn, un furnicar de oameni alergând, gâfâind, urlând acoperi câmpul. Se încinse o bătălie dintre cele mai crâncene.

Aproape în același timp cu indienii mă aruncai și eu în luptă și tocmai bine nimerii peste un poncaș care se năpustise asupra lui Harry, împiedicându-l să tragă în Parranoh — pentru că aceasta fusese intenția băiatului. Firește că-l doborâi imediat. Stând spate în spate sau lipiți de trunchiurile copacilor, vânătorii noștri se apărau din răsputeri, înconjurați de dușmani. Erau *trapperi* cu experiență, tot unul și unul, care mai făcuseră față multor încercări și nu cunoșteau frica. Dar era limpede că vor fi înfrânți de numărul covârșitor al atacanților, cu atât mai mult cu cât — surprinși într-o poziție neprielnică — fuseseră aproape toți răniți încă din primele clipe.

Câţiva indieni se repeziră de la bun început la Parranoh, ca să-l elibereze şi, în ciuda intervenţiei pline de curaj a lui Old Firehand şi Winnetou, reuşiră până la urmă să-şi realizeze planul. Smucindu-se violent şi dezmorţindu-şi repede braţele, Parranoh — înalt şi solid — smulse tomahawkul din mâna unui poncaş şi se repezi la Winnetou:

— Vino-ncoace, câine Pimo ce-mi eşti! Vino să-mi plăteşti pielea de pe cap!

Apaşul, insultat cu numele de ocară al tribului său, încercă să-i ţină piept vitejeşte, dar fusese rănit; pe deasupra, se pomeni atacat şi din altă parte. Old Firehand se afla în plină luptă, încercuit de duşmani, iar noi, ceilalţi, eram atât de încăieraţi cu poncaşii, încât ne-ar fi fost imposibil să sărim în ajutorul cuiva. Să fi continuat, fără nici o şansă, rezistenţa? Ar fi fost curată nebunie. Trebuia să renunţăm la orice ambiţie deşartă. De aceea, smulgându-l pe Harry din mijlocul duşmanilor, strigai:

— Săriţi în apă, oameni buni! În apă!

Şi, fără a mai sta pe gânduri, mă aruncai cel dintâi.

Cu tot vacarmul, oamenii mă auziră şi cei care reuşeau să scape de împresurare îmi urmau îndemnul. Apa, deşi adâncă, era destul de îngustă; ajungea să dai din braţe de câteva ori ca să atingi malul opus. Totuşi, eram departe de a fi în siguranţă. Eu îmi făcusem planul să ajung până la limba de pământ ce despărţea râuleţul de apele fluviului Mankizila, pe urmă să-l trec înot şi pe acesta. Îi făceam tocmai semn lui Harry, indicându-i direcţia aleasă de mine, când crăcănatul de Sam — cu haina leoarcă şi cu mocasinii fleşcăiţi — ne depăşi, sfidând cu ochişorii lui isteţi pe indienii care îl urmăreau. Sări cât putu în lături, luând-o pieziş şi dispărând într-un zăvoi cu sălcii.

Mă luai numaidecât după el, căci planul lui mi se părea într-adevăr mai ingenios decât al meu.

— Dar tata, ce-i cu tata? îmi strigă Harry înspăimântat. Trebuie să mă întorc, nu pot să-l părăsesc!

— Lăsați! Haideți după mine! îl îndemnai, trăgându-l de mână. Dacă n-a reușit singur să scape, atunci, în zadar, nu mai putem să-l salvăm!

Într-o grabă febrilă, fugind printre sălcii, ajunserăm în sfârșit din nou la malul lui Bee-fork și anume ceva mai sus de locul unde ne aruncaserăm în apă. Indienii, neînțelegând manevra, se îndreptau cu toții spre Mankizila. Astfel noi, dincoace, ne puteam vedea cu oarecare siguranță de drum. Sam Hawkens, însă, se opri locului.

— Vedeți puștile alea părăsite, sir? mă întrebă.

— Le-au lepădat indienii când au sărit în apă.

— Hi-hi-hi-hi, că proști mai sunt, zău așa! Ne-au lăsat, vasăzică, pușcoacele!

— Ai vrea să le iei? Periculoasă treabă!

— Cum adică, periculoasă? Credeți că Sam Hawkens e un fricos și un papă-lapte?!

Sărind în zigzag ca un cangur hăituit, Sam strânse puștile grămadă. Mă apucai și eu să tai corzile arcurilor risipite pe jos, scoțându-le astfel din uz pentru câtva timp.

Nimeni nu ne-a împiedicat în această operație. Nici vorbă să le treacă prin cap indienilor că, fugăriți și amenințați cu moartea, am fi avut curajul să ne întoarcem chiar la locul luptei. Hawkens ridică grămada de pușți, le privi cu oarecare milă, apoi le slobozi în apă.

— Bune unelte, sir, tare bune! În astfel de țevi s-ar putea cuibări guzganii fără să le pese de nimic, dacă nu mă-nșel. Dar să mergem! Aici nu prea suntem la adăpost.

Porniram de-a dreptul, fără nici un ocol, ca să ajungem cât mai curând la tabără. Numai o parte dintre indieni fuseseră la Bee-fork. Având în vedere faptul că iscoadele lor ne descoperiseră „fortăreaţa", era de presupus că ceilalţi poncaşi, profitând de absenţa noastră, se vor fi decis la un atac asupra micului grup de apărători.

Mai aveam încă o bună bucată de mers, când răsună o împuşcătură în vale.

Temerile mele fuseseră justificate. Se auziră împuşcături repetate. Nu mai încăpea îndoială. Cei rămaşi în „fortăreaţă" se apărau şi aveau nevoie de ajutor. Fără îndoială că poncaşii stăteau ascunşi la marginea pădurii ameninţând şi blocând intrarea. Pentru a ne asigura accesul trebuia să ajungem neobservaţi în spatele lor.

Deodată, îndărătul nostru foşniră nişte tufe. Parcă s-ar fi strecurat cineva pe acolo în mare grabă. La un semn al meu, ne ascunserăm tustrei, aşteptând să se ivească cel în cauză. Mare ne fu bucuria când recunoscurăm pe Old Firehand, însoţit de Winnetou şi de încă doi vânători. Scăpaseră, vasăzică! Şi chiar dacă Harry nu-şi manifestă zgomotos fericirea de a fi iarăşi împreună cu tatăl său, vedeam cât de profund îl mişca faptul acesta şi ce mult îi ardea inima. Drept care, mă împăcai definitiv cu el.

— Aţi auzit şi voi împuşcăturile? întrebă repede Old Firehand.

— Desigur!

— Atunci, haideţi, să dăm o mână de ajutor! Ce-i drept, intrarea e strâmtă de tot; poate fi apărată şi de un singur puşcaş. Totuşi, mai ştii ce se întâmplă?!

— Nu se întâmplă nimic, sir, dacă nu mă-nşel — îşi dădu cu părerea Sam Hawkens. Roşii ne-au descoperit cuibul şi ce şi-au zis? „Hai să vedem ce clocesc albii

acolo!“ Bill Bulcher, care e de schimb la intrare, trebuie să-i fi împroşcat cu ceva plumbi; aşa că, din toată zarva asta, ne-om alege cu nişte pielicele de guzgan.

— Se poate. Dar trebuie să ne convingem la faţa locului. Nimeni nu va reuşi însă să treacă de unul singur prin blocajul indienilor şi să intre în „fortăreaţă“. Ar trebui, totuşi, să vedem dacă nu încearcă vreunul să se strecoare până aici.

— Fraţii albi să rămână pe loc — interveni Winnetou. Mă duc să văd unde şi-au atârnat poncaşii scalpurile.

Fără să mai stea pe gânduri, Winnetou plecă, iar nouă nu ne rămase decât să ne aşezăm şi să-i aşteptăm întoarcerea. Între timp, doi dintre oamenii noştri risipiţi reuşiră să ni se alăture. Auziseră şi ei focurile de armă şi se furişară în mare grabă până la noi... Eram acolo în total nouă inşi, ceea ce însemna cât de cât o forţă.

Trecu destulă vreme până se întoarse Winnetou. Purta la cingătoare un scalp proaspăt. Doborâse, deci, un poncaş fără să-l fi văzut şi simţit nimeni. Acum însă, vrând-nevrând, trebuia s-o luăm din loc; descoperind mortul, poncaşii ar fi avut indicii sigure asupra poziţiei noastre.

După părerea lui Old Firehand, trebuia să ne strecurăm pe lângă desiş, să cădem în spatele inamicului şi să-l izgonim din ascunziş. Pornirăm deci, după ce ne curăţarăm bine armele scoase din apă. Merserăm astfel preţ de câteva minute. Apoi toate cele nouă puşti trosniră, nimerind în plin. Un urlet cutremură văzduhul.

Înşiraţi pe o linie destul de lungă şi trăgând foc după foc, băgarăm spaima în poncaşi. Crezându-ne mult superiori ca număr, aceştia o luară la goană. Dar în loc s-o apuce spre valea deschisă, unde ne-ar fi oferit o ţintă sigură, dădură buzna chiar printre trăgătorii noştri şi fugiră fără să se mai sinchisească de morţii lor...

Noi însă, trecând de Bill Bulcher și Dick Stone, care stăteau pitiți la intrare, ne făcurăm apariția în „fortăreață" și furăm numaidecât asaltați de micul grup de apărători, dornici să afle cele petrecute.

În clipa aceea, se auzi un tropăit ca al unei cirezi de bivoli. Surprinși, luarăm imediat poziție de tragere. Însă mare ne-a fost uimirea, când văzurăm niște cai înșeuați și înaintea lor, călare, un om în costum vânătoresc, rănit la cap și cu fața însângerată. De altfel, tot trupul îi era năpădit de răni. Omul se afla într-o stare vrednică de milă.

Se opri exact la intrare și păru să-l caute pe omul în post, Bill Bulcher. Cum nu-l zări, clătină nemulțumit din cap și descălecă în fața porții. Atunci răsună de lângă mine glasul lui Sam, care se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Mă las jupuit de viu dacă ăsta nu-i Will Parker! Are felul lui de a sări din șa, dacă nu mă-nșel!

— Fie cum spui, măgar bătrân! răspunse noul venit. Iată-mă, Will Parker în carne și oase, adică *greenhorn*-ul, mă rog, știi dumneata . . . ha-ha-ha!

Iar când ieșirăm și noi în fața porții, adăugă:

— Ce-mi văd ochii? Păi, sunteți aici toți, grămadă, vițejilor care, dimpreună cu feciorul mamei mele, ați rupt-o la fugă din fața pieilor-roșii! Ei, sir, nu vă fie cu supărare, dar uneori fuga e tare sănătoasă!

— Lasă, omule, știu și eu cum e fuga. Mai bine spune ce-i cu caii ăștia? întrebă Old Firehand.

— Hm! Mi-a trăsnit nu știu cum prin gând că pieile-roșii or să mă caute peste tot în afară de propria lor vizuină. Și m-am vârât acolo. Nu mai era țipenie de om. Ei, și atunci prăpăditul de *greenhorn*, mă asculți, Sam Hawkens, ha-ha-ha-ha! ce credeți că face? Se furișează frumușel până la locul unde se aflau caii și unde nu rămă-

seseră decât doi paznici. Ardeau, pesemne, de dorința să-și lase pielea în mâinile mele. Și le-am făcut pe plac! A fost o treabă destul de urâtă. M-am ales și eu, nu-i vorbă, cu câteva zgârieturi, dar nu m-am lăsat. Mi-era că rămân caii de izbeliște. Pe caii nevolnici i-am gonit în prerie; pe ăștia buni i-am adus cu mine.

— Zău, zău? așa să fie? zise Dick Stone, mirat de vitejia tovarășului său.

— Firește că-i așa! întări Parker. Și, bagă de seamă, fără cai, poncașii sunt pierduți. Nu le mai rămâne, vorba aia, decât „să ia de pe jos“... Vedeți murgul ăsta, sir? Un asemenea exemplar de soi musai să fi fost chiar al șefului!

— Parranoh! mormăi Sam zbârlit de ciudă. Ticălosul pe care l-am dus cu toată pompa la plimbare în aer liber, dacă nu mă-nșel... Am înghițit o gălușcă formidabilă, pe cinstea mea!

Old Firehand nu-l luă în seamă. Se apropie de cal și-l măsură cu admirație.

— Marfă rară — conchise, adresându-mi-se. Dac-ar fi să aleg între ăsta și Swallow, nu știu, zău, pentru care m-aș hotărî.

— Winnetou vorbește cu sufletul cailor și aude cum le curge sângele în vine. Tot Swallow e mai bun! hotărî apașul.

Șuierând prin văzduh, o săgeată nimeri pe neașteptate brațul lui Hawkens, dar ricoșă din mâneca surtucului său de piele, tare ca scândura. Concomitent, răsunară din desiș strigăte asurzitoare „ho-ho-hi“. Dar în ciuda acestei demonstrații războinice, nimeni nu se ivi de nicăieri. Sam Hawkens ridică săgeata de jos și o privi cu scârbă:

— Un fleac de nuia, hi-hi-hi-hi! Se dă la surtucul meu! Treizeci de ani i-am tot pus petic peste petic și

uite că stau acum în el ca San Iago în sânul lui Avraam, dacă nu mă-nșel!

Cum își va fi sfârșit oda închinată bătrânului surtuc — nu știu, pentru că o zbughirăm cu toții după tufiș, ca să putem răspunde la salutul atât de puțin amical al poncașilor. Dac-am fi încercat să ne refugiem iarăși în „fortăreață", ar fi durat prea mult, din cauza intrării foarte strâmte; căutând să trecem unul câte unul, puteam fi împușcați pe rând. Pe de altă parte, ar fi însemnat să abandonăm caii capturați de Will și care se găseau afară, lângă intrare...

De fapt, întreaga larmă nu fusese decât un fel de demonstrație agitatorică; practic, nimeni nu întreprinse vreo acțiune agresivă. Poncașii se retraseră și amuțiră imediat, așteptând întăriri. Iar noi socotirăm mai prudent să ne întoarcem totuși în „fortăreață".

Puserăm de santinelă pe unul dintre vânătorii care nu participaseră la deplasare, fiind deci mai odihnit. Ceilalți ori își oblojeau rănile, ori mâncau, ori își vedeau de somn.

Lângă foc, unde se adunaseră mai ales cei cu mâncărime de limbă, domnea multă însuflețire. Toți aveau câte ceva de comentat, toți aveau câte o idee. De altfel, nimeni nu se temea de un atac al poncașilor. Dobândisem o mulțime de scalpuri; aventura se încheiase favorabil pentru noi; rănile erau ușoare. În plus, adăpostul nostru părea să fie sigur; aveam alimente și muniție din belșug. Așa că dușmanii puteau să ne asedieze mult și bine sau să-și spargă capetele în stâncile din jur.

Old Firehand era și el optimist. Numai Winnetou parcă stătea la îndoială. Se retrase mai la o parte, lângă calul său, și părea copleșit de gânduri grave.

— De ce s-a întunecat fratele meu şi grijile îi brăzdează fruntea? Ce temeri îl apasă? Întrebai, apropiindu-mă.

— Căpetenia apaşilor vede cum coboară moartea din munţi. Valea e cuprinsă de flăcări, apa e roşie ca sângele. Winnetou vorbeşte cu Marele Spirit. Orbiţi de ură sunt ochii feţelor palide. Pofta de răzbunare alungă înţelepciunea. Va veni Parranoh. Va veni după scalpurile vânătorilor voştri. Dar Winnetou e gata de luptă; el îi va prohodi pe duşmani.

— Cum să pătrundă Parranoh aici, în tabără, când intrarea e păzită?

— Fratele meu vorbeşte fără să creadă nici el în propriile sale cuvinte. Poate oare un singur puşcaş să ţină în loc o grămadă de oameni care ar năvăli asupra porţii?

Avea dreptate Winnetou . . .

Vorbii mai apoi cu Old Firehand în această privinţă. Dar el mă asigură:

— Dacă ar îndrăzni, i-am împuşca pe rând, de cum ar ajunge în dreptul râpei.

Părea să aibă şi el dreptate. De aceea, renunţai să mai stărui, deşi bănuiam că realitatea l-ar putea dezminţi destul de uşor.

Firește că o dată cu seara, vigilenţa noastră spori simţitor. Deşi mi se împlinise dorinţa de a intra în schimb abia către zori, când indienii preferă de obicei să atace — nu-mi găseam deloc liniştea. Vegheam mereu, gata pentru orice eventualitate.

Noaptea era liniştită. Focul învăluia împrejurimile într-o lumină nestatornică. Swallow păştea fără grijă tocmai la capătul văii, unde domnea întunericul. Mă deplasai până acolo. Îl găsii chiar lângă stânci. Mângâindu-l ca de obicei, dădui să plec, dar încremenii locului: parcă se rostogolise de sus o pietricică. Swallow îşi înălţă

repede capul, ciulind urechile. Cum şi zgomotul respiraţiei ne putea fi fatal, îl apucai de bot, acoperindu-i cu palma nările dilatate. De sus era greu să ne zărească cineva; în schimb, de jos, puteam să văd cu uşurinţă orice mişcare profilându-se pe bolta limpede a cerului. Priveam încordat. Căutam să descopăr ce anume provocase rostogolirea pietrei.

La început, nu observai nimic suspect... Pe urmă, însă, descoperii câteva umbre desprinzându-se de stânci şi coborând încet. Mai apoi deslușii un întreg şir de indieni prelingându-se de sus, de pe creste, cu paşi măsuraţi. Înaintea lor venea un ins care părea să cunoască foarte bine locul. Acesta nu mai avea mult până să ajungă în vale.

Cu un singur foc de carabină mi-ar fi fost uşor să-l arunc în prăpastie, dând astfel şi semnalul de alarmă. Pierzând călăuza, ceilalţi n-ar mai fi cutezat să coboare pe un teren atât de primejdios. Din păcate, însă, nu aveam la mine decât pistolul, cu care degeaba aş fi tras la o asemenea distanţă. Să fi tras numai un semnal de alarmă? Atunci poncaşii m-ar fi încolţit înainte ca tovarăşii să-mi poată veni în ajutor. M-aş fi aflat într-o situaţie extrem de grea... De aceea mă hotărâi pentru altă soluţie.

Călăuza — probabil Parranoh — care nu bătea, se vedea, întâia oară acest drum, ajunsese tocmai lângă un stei pe care era nevoit să se cațăre spre a-l ocoli. Dacă reuşeam să ajung acolo înaintea lui, soarta îi era pecetluită. Hotărâi deci să urc cu toată viteza. Dindărătul blocului de piatră puteam, de altfel, să-i înfrunt şi să-i lichidez pe toţi, dacă s-ar fi apropiat de mine.

Dar nu apucai să fac primul pas, când la intrarea în „fortăreaţă" răsună o împuşcătură, urmată curând de altele. Era un şiretlic al indienilor, care simulau un atac

la intrare, pentru a ne distrage atenţia de la obiectivul propriu-zis al atacului. Eu, cu grabă sporită şi cu îndârjire, mă căţăram tot mai sus. Mai-mai să-mi ating ţinta, când bolovanii de sub mine cedară şi căzui de-a berbeleacul din pietroi în pietroi, rostogolindu-mă până jos. Câtva timp rămăsei fără cunoştinţă.

Când îmi revenii, indienii din faţă se aflau la câţiva paşi de mine. Deşi lovit şi zdrelit peste tot, mă ridicai fulgerător şi, trăgând glonţ după glonţ, sării în spinarea lui Swallow, care mă duse în galop către focul nostru de tabără . . .

Poncaşii, ştiindu-se descoperiţi, urlau cât îi ţinea gura şi alergau în urma mea . . .

. . . S-a încins apoi o bătălie cruntă, fantastică . . . Ne vârâsem prin ascunzători, prin peşteri, şi de acolo ne apăram cu desperare . . . A fost o luptă cum nici cea mai bogată imaginaţie n-ar putea-o zugrăvi. Focul, pe jumătate stins, îşi arunca reflexele slabe asupra oamenilor, care păreau nişte demoni ieşiţi din infern şi angajaţi într-o teribilă sfâşiere. Printre urlete răzbăteau îndemnurile noastre la luptă şi pocnetele seci, scurte ale pistoalelor. Pământul părea să se cutremure sub paşii grei ai morţii.

Nu mai încăpea nici o îndoială că eram pierduţi. Poncaşii ne copleşeau ca număr, şi zadarnic am mai fi sperat să le ţinem piept. O întorsătură în favoarea noastră era tot atât de puţin posibilă ca şi o eventuală încercare de a răzbate printre rândurile lor. De aceea eram cu toţii convinşi că, peste puţin, vom părăsi această lume. Dar, totodată, eram hotărâţi să ne vindem pielea cât mai scump şi să ne apărăm crâncen, fără istov.

În toiul încăierării, gândul mă ducea la bătrânii mei de acasă, care nu vor mai primi nici o veste de la fiul lor dispărut. Dar îmi alungam gândul, mă smulgeam din

resemnare, îmi adunam iar și iar puterile. Situația cerea o supremă tărie fizică și morală.

Ah, de-aș fi avut carabina cu mine! . . . Dar așa, mânat de o cruntă înverșunare, loveam ca nebun cu tomahawkul în jurul meu.

— Așa, sir, dați-i înainte! mă îmbărbătă Sam Hawkens din peștera în care se vârâse. Noi amândoi, ca să zic așa, ne potrivim grozav. Ar fi mare păcat să ne cureție, dacă nu mă-nșel!

Eu izbeam fără să scot o vorbă; era o luptă surdă și cu atât mai necruțătoare. Will Parker, sfidând rănile primite în ajun, își rotea de zor patul pușții și lovea cu nădejde. Auzindu-l pe Sam, îi strigă în bătaie de joc:

— Sam Hawkens, uite-ncoa', măgar bătrân! Uite cum se face treaba! Ieși din vizuină, omule, și spune dacă *greenhorn*-ul . . . ha-ha-ha . . . dacă a învățat ceva, ori ba!

În dreapta, la nici doi pași de mine, se afla Old Firehand. Proptit în peretele de piatră și stropit tot cu sânge, îi snopea în bătaie pe poncașii grămădiți în jurul lui. Părul pletos, cărunt, îi era năclăit de sudoare. Picioarele parcă-i prinseseră rădăcini în pământ. Cu tomahawkul într-o mână, cu cuțitul în cealaltă, îi ținea la distanță pe dușmani. Avea mai multe răni chiar decât mine, dar nimeni nu reușea să-l doboare. Iar eu, deși încolțit din toate părțile, nu puteam să nu-i admir din când în când statura de uriaș.

Deodată, croindu-și drum prin mulțimea indienilor, apăru Parranoh. Îl fulgeră din ochi pe Old Firehand și exclamă:

— În sfârșit, mi-ai căzut în mână! Gândește-te la Ribanna și mori!

Dădu să treacă pe lângă mine, ca să ajungă la Old Firehand, dar îl prinsei de umăr și ridicai tomahawkul

să-l ucid. Mă recunoscu imediat, sări în lături și tomahawkul meu lovi în gol.

— Și tu? urlă el. Pe tine te vreau de viu. Luați-l în primire!

Nici nu avui vreme să mai ridic de jos securea. Cât ai clipi, Parranoh își descărcă pistolul în Old Firehand. Acesta își desfăcu larg brațele și, fără a scoate măcar un strigăt, se prăbuși ca din zbor în mijlocul dușmanilor.

Îmi era de parcă eu însumi aș fi fost împușcat, într-atât mă răscoli soarta viteazului meu tovarăș. Culcându-l la pământ pe un indian care tocmai se legase de mine, dădui să sar asupra lui Parranoh, când observai silueta unui om, întunecată, mlădioasă, strecurându-se ca șarpele printre dușmani. Și omul acela se înălță crunt în fața ucigașului:

— Unde-i broscoiul de atabaskah? Eu, Winnetou, căpetenia apașilor, voi răzbuna moartea fratelui alb!

— Ha, câine de Pimo! Mânca-te-ar iadul!

De rest nu-mi mai dădui seama. Atras câteva clipe de înfruntarea dintre cele două căpetenii, neglijai propria-mi apărare și mă pomenii cu un laț în jurul gâtului. O smucitură puternică, o lovitură în creștet . . . și îmi pierdui cunoștința . . .

Când îmi revenii, era liniște și beznă, și mă căzneam în zadar să ghicesc unde mă aflu și ce se întâmplase cu mine. O durere groaznică în creștet făcu să-mi amintesc, în sfârșit, de lovitura ce primisem. Apoi, încet-încet, se limpeziră amănunte, imagini, închegându-se într-un tot. Pe lângă rana de la cap, mă chinuiau celelalte răni ca și strânsoarea diabolică a funiilor care mă imobilizau complet, mușcându-mi adânc din carne. La un moment dat, tresării. Parcă tușise cineva lângă mine, slab, înăbușit.

— E cineva aici? întrebai.

— De bună seamă că este! Ca și când Sam Hawkens n-ar fi nimeni, dacă nu mă-nșel . . .

— Dumneata, Sam? Spune-mi, omule, unde ne găsim?

— Păi, cum s-ar zice, suntem la umbră. Ne-au vârât în peștera asta, vreau să spun în depozitul de piei. Știți și dumneavoastră unde le-am îngropat. N-or să găsească o pielicică, vă asigur, nici una!

— Și ceilalți? Ce soartă au ceilalți?

— Așa și-așa, sir. Old Firehand, stins, Dick Stone, stins, Will Parker, stins (ăsta, domnule, era un *greenhorn*, hi-hi-hi, un *greenhorn* fără leac, dar nu voia s-o creadă, da, nu voia s-o creadă, dacă nu mă-nșel!), Bill Bulcher, stins, Harry Korner, stins, toți, toți până la unul. Numai dumneavoastră mai pâlpâiți, vreau să spun. Și Winnetou la fel. Și micul sir mai pâlpâie parcă. Și pe urmă, vasăzică, Sam Hawkens, nu-i așa, pe care nu l-au curățat încă de tot, hi-hi-hi-hi!

— Știi precis că Harry mai e în viață? insistai.

— Credeți că eu, bătrân colecționar de scalpuri, nu știu ce-mi văd ochii? L-au aruncat în peștera de alături, împreună cu Winnetou. Aș fi stăruit să mă cazeze și pe mine acolo: se pare însă că mi-au refuzat audiența.

— Și cum se simte Winnetou?

— E ciuruit tot, sir? Dacă scapă de-aici, va arăta ca surtucul lui Sam Hawkens: petic peste petic.

— De scăpare, nici nu poate fi vorba deocamdată. Mă întreb, însă, cum de a căzut viu în mâinile poncașilor?

— Ca și noi. S-a bătut ca un păgân, nu alta, hm, e al dracului de viteaz, dacă nu mă-nșel! Mai degrabă s-ar fi lăsat ucis în luptă decât să cadă prizonier și să fie fript la stâlpul torturii. Însă n-a fost chip. Când l-au apucat, era cât pe-aci să-l rupă în două! . . . Mă rog, și

credeţi că nu-i nici o şansă de scăpare? Vă asigur că Sam Hawkens ar avea mare poftă de aşa ceva.

— Degeaba pofta, Sam, când n-ai nici o perspectivă!

— Nici una? Hm! Sună a Will Parker... Oameni de treabă indienii ăştia, foarte de treabă! M-au jefuit cum scrie la carte. Mi-au luat şi pistolul, şi pipa, hi-hi-hi-hi, ce-or să se mire de parfumul ei! Cam duhneşte a hoit, dar o să le placă. S-a dus naibii şi „Liddy", biata mea „Liddy"! Cine ştie ce şacal va pune stăpânire pe ea! Şi pălăria, şi peruca, minunea de perucă, hi-hi-hi-hi... Am plătit-o atunci, la Dekama, trei legături de... Adică, ştiţi, ce să vă mai spun! Mi-au luat-o şi pe-asta. Însă cuţitul, vedeţi dumneavoastră, cuţitul mi l-au lăsat. Oameni cumsecade! Văzusem că e lată rău şi mi-l vârâsem în mânecă, să stea acolo. Şi uite că stă!

— Vasăzică, ai cuţitul la tine? Dar cum îl scoţi din mânecă?

— Asta, recunosc, e o treabă grea. S-ar cuveni să-mi daţi un pic de ajutor.

— Hai să încerc. Poate reuşesc să mă dau de-a rostogolul până la tine...

Era, de altfel, singura modalitate de a mă urni din loc. Dar nici nu apucai să-mi sfârşesc bine vorba, că pieile agăţate la intrare se dădură în lături şi în peşteră intră Parranoh, însoţit de câţiva indieni. Plimbă niţel torţa cu care venise, prinzându-ne chipurile în lumina ei. Nu-mi luai osteneala să simulez că aş zăcea şi acum în nesimţire, dar nici nu-i dădui vreo atenţie.

— În sfârşit, eşti al meu! şuieră el printre dinţi. Ţi-am rămas oarecum dator; acuma, însă, nu vei mai avea motive să te plângi. Cunoşti asta?

Şi-mi puse sub ochi un scalp. Era chiar scalpul lui, luat de Winnetou. Ştia, deci, că eu îl înjunghiasem atunci! Să i-o fi spus Winnetou? Cu neputinţă! Apaşul, oricâtă

străduință s-ar fi depus, n-ar fi scos nici o vorbă. S-ar putea însă ca Finnetey însuși să mă fi recunoscut atunci, la lumina focului, sau chiar în momentul încăierării.

Nu dădui nici un răspuns.

— Veți simți și voi — reluă dânsul — ce înseamnă să-ți tragă cineva pielea peste urechi. Doar puțină răbdare, până se face ziuă. Atunci vă voi răsplăti cu toată recunoștința!

— N-are să vă meargă, dacă nu mă-nșel! interveni Sam Hawkens, cu gura lui neastâmpărată. Sunt curios ce piele mai găsiți pe căpățâna mea, ca să mi-o trageți peste urechi... Doar mi-ați luat peruca. Operă de maestru, ce zici, bătrâne Wambarico?

— Insultă-mă cât poftești! Mai găsim noi ceva piele pe cine ca să te jupuim!

Și, după o pauză în care ne controlă legăturile, rânji:

— Credeați, desigur, că Tim Finnetey nici nu bănuiește în ce gaură v-ați ascuns, ca șoarecii. Eu cunosc valea asta încă înainte s-o fi mirosit câinele de Firehand, fi-i-ar sufletul blestemat. Eram sigur că vă adăpostiți aici. Mi-a spus-o unul... uite cine!

Scoase de la brâu un cuțit și-l vârî sub nasul lui Sam. Acesta privi mânerul de lemn, citi literele încrustate, și exclamă:

— Fred Owins! Hm, toată viața lui a fost o pramatie! Vreau să sper că a simțit și el gustul cuțitului.

— Nici o grijă, omule! Credea el că va scăpa vânzându-mi secretul, dar degeaba! I-am luat viața și pielea, cum veți păți și voi, de altminteri, numai că de-a-ndoaselea: întâi pielea și apoi viața.

— Cum vreți! Eu, unul, mi-am făcut testamentul. Vă las moștenire peruca, așa îi zice, dacă nu mă-nșel. O să vă prindă bine, hi-hi-hi-hi!

Parranoh îl izbi cu piciorul și ieși împreună cu însoțitorii lui.

Un timp rămaserăm, tăcuți, nemișcați. Pe urmă, crezându-ne în oarecare siguranță, reușirăm cu multă trudă să ne apropiem de-a rostogolul unul de celălalt. Deși cu mâinile strânse ca în menghine, scosei până la urmă cuțitul din mâneca lui Sam și îi tăiai legăturile din jurul brațelor. Astfel, după câteva clipe, eram amândoi în picioare, dezmorțindu-ne de zor mădularele.

— Bravo, Sam Hawkens! S-ar părea că nu ești chiar atât de prost! se felicită omulețul. Ai mai trecut tu, nu zic ba, prin destule belele, dar asta de-acum le pune capac la toate. Mă întreb pe unde ai să scoți cămașa, dacă nu mă-nșel?

— Să vedem mai întâi ce-i pe afară, Sam!

— Cred și eu! Asta în primul rând!

— Apoi să facem rost de arme. Dumneata, oricum, ai un cuțit, dar eu sunt cu mâinile goale.

— Găsim noi ceva!

Ne apropiarăm de ieșire și dădurăm nițel în lături cele două piei ce închipuiau ușa.

Niște poncași îi escortau tocmai pe cei doi prizonieri din peștera vecină, iar dinspre lagăr venea Parranoh. Se crăpase de ziuă, încât puteam cuprinde cu ochii întinsul văii. Aproape de intrare, Swallow al meu se cam războia cu murgul capturat de bietul Will Parker. Zărindu-mi prietenul drag și neostenit în credință, renunțai la o evadare pe jos, de altfel cea mai prielnică în situația dată. Puțin mai încolo păștea calul lui Winnetou, căruia cu greu i-ai fi ghicit valoarea după aspectul lui ciolănos și greoi. Dacă reușeam să ne facem rost de arme și să ajungem la cai, aveam oarecare șanse de salvare.

— Observați ceva, sir? se înveseli Hawkens.

— Ce să observ?

— Colea, flăcăul acela bătrân care stă lungit în iarbă fără grijă.

— Îl văd.

— Și obiectul de alături rezemat de un pietroi?

— Ei da.

— Păi asta înseamnă cum s-ar zice pară mălăiață în gura bătrânului Sam Hawkens. Să nu-mi spuneți pe nume dacă pușca de colo nu e „Liddy" în persoană! Iar dumnealui poncașul o fi având la el și o pungă cu gloanțe.

Bucuria lui Sam mă afectă destul de puțin, pentru că toată atenția mea se îndreptase asupra lui Parranoh. Din păcate, nu deslușeam nimic din discuția lui cu cei doi prizonieri. Trecu o bună bucată de vreme până se hotărî să plece de lângă ei. Totuși, ultimele cuvinte pe care le rosti cu glas tare ajunseră până la urechile mele și-mi lămuriră conținutul întregii convorbiri.

— Fii gata, Pimo! Am și pus să bată stâlpul, iar tu — aruncând o privire cruntă lui Harry — ai să te prăjești alături de el. Făcu un semn și ordonă ca prizonierii să fie duși lângă focul pe care oamenii săi îl încinseseră din nou și în jurul căruia făcuseră cerc. Apoi se depărtă țanțoș, sigur de sine.

Sosise momentul să acționăm, fără amânare. Dacă Winnetou și Harry ajungeau în cercul pieilor-roșii, era exclus să-i mai putem salva.

— Ce zici, Sam, mă pot bizui pe dumneata? îl întrebai pe mărunțel.

— Hm! Cum, adică, să știu eu, când nici dumneavoastră nu știți? Hai să încercăm, dacă nu mă-nșel!

— Dumneata îl iei în grijă pe cel din dreapta, eu pe celălalt. Repede de tot, înțelegi, le tăiem curelele.

— Pe urmă o luăm și pe „Liddy", așa-i?

— Ei, ești gata?

Confirmă din cap. Era entuziasmat de perspectiva unei asemenea lovituri.

— Atunci, fii atent, îi dăm drumul!

Uşor, neauziţi de nimeni, îi ajunserăm din urmă pe indienii din escortă, care îi târau după ei pe prizonieri. Deşi îşi întorceau mereu ochii către victimele lor, nu apucaseră să ne observe.

Înarmat cu cuţitul, Sam îl atacă pe unul din indieni cu atâta dibăcie, încât acesta se prăbuşi surd, ca un bolovan. Eu însă, neavând armă, sării asupra celuilalt, îi smulsei cuţitul de la brâu şi-i tăiai beregata, încât nici nu apucă să mai strige. Doar sângele şuieră ţâşnind din rană şi omul căzu la pământ.

Tăiarăm apoi curelele care-i imobilizau pe tovarăşii noştri, eliberându-i. Toată operaţia se desfăşură cu o iuţeală fantastică. Winnetou şi Harry nici nu-şi dădură bine seama ce se petrece.

— Înainte! Puneţi mâna pe nişte arme! le strigai eu, căci îmi dădeam seama că altfel evadarea nu era posibilă. Luând punga cu gloanţe de la brâul poncaşului ucis, mă repezii după Winnetou, care, înţelegând imediat situaţia, se năpusti nu înspre ieşire, ci drept în mulţimea de indieni adunaţi în jurul focului.

Când e vorba de viaţă sau de moarte, omul e capabil de performanţe uluitoare. Astfel, ştiind ce riscuri prezintă acţiunea noastră, trecurăm glonţ printre indienii surprinşi, buimăciţi, smulgându-le armele din mâini.

— Swallow, Swallow! îmi chemai calul şi, cât ai clipi, mă avântai în şa.

Winnetou sări pe roibul său, iar Hawkens încălecă primul cal mai acătării care-i căzuse sub ochi.

— Urcă aici, lângă mine, repede, pentru numele lui Dumnezeu! îi strigai lui Harry, văzând cum încearcă zadarnic să încalece mustangul lui Finnetey, care zvârlea

avan. Îl apucai de braţ, îl săltai în şa şi o întinsei la galop spre ieşirea unde tocmai dispărea Sam.

Se dezlănţui atunci un vacarm nemaipomenit. Urlete umpleau văzduhul, puştile trosneau, săgeţile şuierau jur împrejur, tropoteau şi nechezau caii pe care se aruncaseră poncaşii gonind sălbatic pe urmele noastre.

Eu fugii ultimul şi mi-e cu neputinţă să descriu în ce fel trecui prin tunelul acela îngust, întortocheat, fără să fiu ajuns din urmă. Hawkens nu se mai zărea; Winnetou cobora spre dreapta, în valea prin care, cu câteva zile înainte, ne îndreptasem încoace. Întorcea mereu capul ca să vadă unde sunt. Eram tocmai la curmătură, când un foc de armă îl făcu pe Harry să tresară. Fusese lovit.

— Swallow, dragule, iuţeşte pasul! îmi îndemnai calul. Neliniştea mă cuprinse. Goneam în galop nebun, ca şi atunci, după explozia de la New Venango.

Întorcând o clipă capul, îl văzui aproape de tot pe Parranoh, mânându-şi cu furie mustangul în urma mea. Pe tovarăşii din faţă nu-i vedeam pentru moment din cauza curmăturii. Nu m-aş fi dat în lături de la o înfruntare cu Parranoh, dar — cu Harry în braţe — aş fi fost, desigur, handicapat. De aceea nu-mi rămânea altă soluţie decât să fug cât mai repede.

Zburam de-a lungul malului ca purtaţi de furtună. Roibul lui Winnetou, cu picioarele-i solide şi lungi, alerga atât de iute, încât îi scăpărau copitele. O ploaie de pietriş se strânea îndărătul lui. Swallow — deşi cu doi oameni în spinare — ţinea pasul cu colegul său. Şi, totuşi, simţeam — chiar fără să mă uit înapoi — că Parranoh nu se dă bătut: galopul mustangului său se auzea desluşit, ameninţător.

Din plină cursă, îl întrebai pe Harry:

— Sunteţi rănit? Răspundeţi!

— Da.

— Grav?

Sângele-i cald mi se prelingea pe mâna cu care îl ţineam strâns lipit de mine. Prea îl îndrăgisem, ca să nu fiu cuprins de cea mai vie îngrijorare.

— Mai puteţi suporta drumul?

— Sper.

Îmi îndemnai iarăşi calul, care zbura ca o rândunică. Abia de-şi atingea copitele de pământ. Nu degeaba fusese botezat „Swallow“.

— Ţineţi-vă bine, Harry! Încă puţin, şi suntem salvaţi!

— Nu-mi prea pasă de soarta mea. Dacă vă stingheresc, lăsaţi-mă jos!

— Ba nu! Trebuie să trăiţi! Aveţi dreptul la viaţă!

— Acum, când tata e mort, mi-e totuna. Mai bine am fi pierit amândoi!

Băiatul tăcu. În răstimp, ne continuarăm goana sau mai bine zis zborul.

— Tata s-a stins din vina mea — reluă Harry, căinându-se. Dacă vă ascultam, Parranoh ar fi fost ucis la „fortăreaţă“ şi tata n-ar fi murit de gloanţele indienilor!

— Nu vă mai gândiţi la ce-a fost! Să vedem cum ne descurcăm de-aci încolo!

— Eu, în orice caz, trebuie să cobor din şa. Parranoh a cam rămas în urmă; putem să răsuflăm un pic.

— Bine, să încercăm!

Privii îndărăt, ferm hotărât să-l înfrunt pe duşman. Părăsisem de mult cursul apei şi călăream acum peste şesul întins, paralel cu linia pădurii din stânga noastră. Parranoh rămăsese multişor în urmă. Bunul meu Swallow se dovedi net superior mustangului său. După şeful alb al poncaşilor veneau grupuri mici, răzleţe, de răz-

boinici care, în ciuda avansului nostru, nu abandonaseră urmărirea.

Dincoace, înaintea noastră, Winnetou coborâse de pe cal. Stătea îndărătul roibului său şi-şi încărca arma cucerită de la poncaşi. Mă oprii şi eu. Îl ajutai pe Harry să alunece jos, sării apoi din şa şi-l culcai în iarbă. Dar iată că, între timp, Parranoh se apropie atât de mult, încât nu mai avui răgazul să-mi încarc puşca. Mă aruncai deci iarăşi pe cal şi apucai tomahawkul.

Desigur că Parranoh observase mişcarea, dar se lăsă dus de propriul său avânt şi se năpusti asupră-mi agitând securea. Atunci trosni un foc de armă. Trăsese Winnetou. În turbarea lui, Parranoh tresări ca atins de trăsnet. Îl lovii şi eu cu tomahawkul. Şi nemernicul căzu din şa cu ochii holbaţi, cu capul zdrobit.

Apropiindu-se, Winnetou răsturnă cu piciorul trupul inert şi zise:

— Şarpele de poncaş n-o să mai şuiere. Nici n-o să mai batjocorească pe căpetenia apaşilor, spunându-i Pimo. Fratele meu alb să-şi ia înapoi armele.

Într-adevăr, cuţitul, securea, pistolul şi carabina mea se aflau asupra lui Parranoh. Le luai din nou în stăpânire şi mă grăbii să văd de Harry. Între timp, Winnetou îl prinse pe mustangul rămas fără stăpân.

Poncaşii ajunseseră atât de aproape, încât gloanţele lor ne-ar fi putut ajunge cu uşurinţă. Încălecarăm deci repede şi pornirăm în galop forţat.

Deodată, la stânga noastră luciră parcă nişte arme: într-adevăr, dinspre liziera pădurii se apropia o trupă numeroasă de călăreţi; intercalându-se între noi şi poncaşi, veneau în goana mare asupra celor din urmă.

Era un detaşament de dragoni din fortul Wilke. Văzând că dragonii vin în ajutorul nostru, Winnetou îşi răsuci roibul, ţâşni ca fulgerul pe lângă ei şi, cu toma-

hawkul ridicat, se năpusti asupra poncașilor, care abia de-și mai puteau stăpâni caii. Eu rămăsei pe loc, ca să văd de rana lui Harry.

Nu era adâncă. Neavând altceva la îndemână, rupsei o fâșie din cămașa mea și improvizai un bandaj ca să opresc cât de cât hemoragia.

— Ce ziceți, o să mai puteți călări împreună cu mine? îl întrebai pe băiat.

Zâmbi și se apropie de calul lui Parranoh, al cărui frâu Winnetou mi-l trecuse din goană. Și iată-l pe băiat săltându-se sprinten în șa.

— Acum, când nu-mi mai văd sângele, parcă nici rana nu mă mai doare. Uitați-vă, indienii se retrag. Haideți după ei, sir!

Lipsiți de căpetenia lor, care i-ar fi condus în luptă sau cel puțin le-ar fi organizat retragerea, urmăriți îndeaproape de dragoni, poncașii goneau îndărăt pe drumul ce-l bătusem noi în fuga noastră. Era, deci, de presupus că-și vor căuta un refugiu în „fortăreața" părăsită...

Într-adevăr, indienii o cotiră spre intrare. Dar tocmai în clipa când primul călăreț dădu să treacă înăuntru, un glonț îl prăbuși de pe cal. Alt foc, și încă un indian căzu de-a rostogolul. Ceilalți, constatând uluiți că intrarea e blocată și că, dintr-o clipă în alta, pot cădea în mâinile noastre, se repeziră spre Mankizila și, urmăriți pas cu pas de dragoni, galopară disperați de-a lungul malului.

Nu mai mică decât a lor era însă mirarea mea în ce privește ajutorul acesta neașteptat și prețios care ne scuti de atâtea alte eforturi. Mă lămurii însă repede asupra identității curajosului pușcaș. Nici nu se stinsese încă bine tropotul cailor pe care goneau dragonii, că se și arătă, dintr-o claie de stuf, un nas enorm deasupra căruia jucau doi ochișori foarte isteți. Apoi, orientându-se

după nasul trimis în recunoaștere, ieșiră la iveală de după o stâncă, cu precauție, dar și cu încredere, celelalte părți componente ale unui ins cât se poate de caraghios.

— Binecuvântați să-mi fie ochii, sir! Ce vânt v-a purtat încoace, dacă nu mă-nșel? întrebă prichindelul, nu mai puțin surprins ca mine.

— Dumneata, Sam? Cum de-ai ajuns aici? Doar am văzut cu ochii mei cum ai șters-o călare!

— Am șters-o călare? Mulțumesc de așa călărie! Dădui peste o bestie, sir. Abia se urnea din loc. Își scutura ciolanele, Doamne, Doamne! Gata să mă împrăștie pe jos, dobitoc bătrân ce sunt! Am avut inspirația să las bestia în câmp, blestemata naibii, și m-am întors, hi-hi-hi-hi! Îmi ziceam că roșii luându-se grămadă după voi, vor fi lăsat „fortăreața" pustie. Și chiar așa s-a întâmplat, vai de capul lor! Ce s-au mai speriat adineauri! Ce mutre, domnule, ce mutre, vreau să spun! . . . Dar soldățoii ăștia de unde au mai răsărit, sir?

— Aflăm noi mai târziu cum de-au picat la momentul oportun tocmai în locul acesta uitat de lume. Apariția lor seamănă cu un miracol. Nu exagerez spunând că ne-au salvat de la pieire.

— Ba nu sunt de acord. Old Shatterhand, Winnetou, Sam Hawkens, păi ăștia știu să se salveze și singuri! Totuși, ca să zic așa, au sosit taman la țanc. N-o să ne uite poncașii cât or trăi. Sunteți de părere să pornim numaidecât după ei?

— La ce bun! O socot dragonii la capăt și fără noi. Nici Winnetou nu se mai sinchisește de ei; a intrat în „fortăreață" împreună cu Harry. Să vedem mai bine de morții noștri!

Pășind din nou în această vale care ne pusese la grele încercări, îi văzurăm pe Winnetou și pe Harry chiar la locul bătăliei, aplecați asupra trupului lui Old Fire-

hand. Băiatul plângea în hohote, lipindu-şi de piept capul tatălui său, în timp ce apaşul cerceta rana. În clipa când ajunserăm şi noi, Winnetou exclamă fericit:

— Iuf, iuf, iuf! Nu e mort . . . trăieşte!

Cuvintele lui ne-au electrizat pe toţi. Harry chiui de bucurie. Participarăm laolaltă, plini de nădejde, la eforturile apaşului de a-l readuce pe Old Firehand în simţiri. Şi mare fu satisfacţia când, după un timp, acesta deschise într-adevăr ochii. Ne recunoscu, îi surâse băiatului, dar nu putu scoate nici o vorbă şi căzu iarăşi în nesimţire.

Îl examinai la rândul meu. Glonţul îi găurise plămânul drept şi ieşise prin spate; o rană foarte gravă, care îi provocase multă pierdere de sânge. Şi totuşi, în ciuda faptului că mai fusese rănit destul de recent în bătălia de la calea ferată, nădăjduiam amândoi — Winnetou şi cu mine — că, graţie organismului său extrem de viguros şi, firește, cu o îngrijire atentă, va izbuti să-şi revină. Îl pansarăm după metoda verificată a lui Winnetou şi îi aşternurăm un culcuş cât se poate de bun, în raport cu locul şi cu împrejurările.

În sfârşit, aveam răgazul să ne îngrijim şi de noi. Nimeni nu scăpase neatins, totuşi ne cârpirăm de bine, de rău rănile. Ceilalţi tovarăşi, însă, plătiseră cu viaţa, fiindcă nu luaseră în seamă avertismentul meu.

Către amiază, sosiră şi dragonii. Îi urmăriseră pe poncaşi cu atâta perseverenţă, încât nu le scăpase nici unul. Comandantul — un ofiţer — ne declară că apariţia detaşamentului său n-a fost întâmplătoare. Aflând că poncaşii încercaseră să provoace deraierea trenului, el hotărâse să-i pedepsească. Pornise, deci, pe urmele lor, fără să-i slăbească o clipă. Aceasta cu atât mai mult, cu cât, între timp, fusese informat şi asupra campaniei lor de răzbunare împotriva noastră.

Pentru a-şi odihnii caii, ofiţerul şi trupa rămaseră trei zile cu noi în „fortăreaţă", timp în care avurăm grijă să-i înmormântăm pe cei căzuţi. Apoi ne adresă invitaţia ca, de îndată ce Old Firehand va putea să suporte drumul, să-l transportăm la fortul Wilke unde, chiar dacă nu se va bucura de o atenţie atât de frăţească, va fi, în schimb, supus unui tratament medical corespunzător. Îi făgăduirăm, firește, să răspundem invitaţiei.

Că bătrânul şoltic Sam Hawkens deplânse cu profund regret moartea lui Dick Stone şi a lui Will Parker se înţelege de la sine. Ne asigura întruna că, pe viitor, nici un poncaş nu va mai scăpa de răzbunarea lui. Eu, însă, nu-mi schimbai deloc atitudinea. Cine fusese acest Parranoh? Un alb! Iată încă un argument care-mi întărea convingerea că numai datorită „feţelor palide" indianul a devenit aşa cum arată azi . . .

7. NEGUSTORUL AMBULANT

Era la trei luni după peripeţiile descrise mai sus şi, cu toate că trecuse atâta vreme, urmările lor încă nu se şterseseră pe deplin. Ce-i drept, nădejdea noastră în salvarea lui Old Firehand se îndeplini, dar procesul de vindecare se desfăşura mult prea încet: din cauza slăbiciunii persistente, bolnavul nu-şi părăsea culcuşul; ceea ce ne obliga să abandonăm proiectul nostru iniţial de a-l transporta la fort. Trebuia să rămână pe loc, la „fortăreaţă", până la totala lui întremare. Aici, după cum dovedea experienţa, îi puteam oferi o îngrijire destul de bună.

Rana lui Harry fusese, din fericire, neînsemnată. Winnetou se pricopsise cu câteva răni uşoare, care se cicatrizau repede. Eu nu aveam decât nişte contuzii fără importanţă; mă mai dureau la atingere, dar învăţasem să suport orice durere ca un Indian adevărat. Cel mai puţin vătămat ieşise Sam Hawkens: câteva julituri care nu meritau atenţie.

Era de prevăzut că Old Firehand, chiar după completa lui restabilire, va trebui să se cruţe încă mult timp. I-ar fi fost imposibil să reia numaidecât viaţa de *westman;* hotărâse, aşadar, ca îndată ce va suporta călătoria, să-l ia pe Harry şi să plece în Est, la fiul său cel mare. Se înţelege că, în acest caz, nu putea să lase aici în părăsire marele stoc de blănuri pe care le strânsese împreună cu vânătorii lui; acestea trebuiau puse în valoare,

adică vândute. La fort nu exista deocamdată nici o perspectivă de a le plasa, iar unui convalescent îi era — dacă nu chiar imposibil — totuşi foarte greu să facă atâta drum cu blănurile după el. Ce era de făcut? Soluţia ne-o dădu un soldat din cei rămaşi o vreme la noi ca să ne apere în eventualitatea unui atac. Omul ştia că dincolo, la Turkey-River, trăia un *pedlar*, un negustor ambulant, care cumpăra aproape orice marfă, plătind nu numai în natură, ci şi cu bani peşin. Negustorul acesta putea să ne scoată din încurcătură.

Dar cum să-l aducem la faţa locului? Prin cine să-l anunţăm, când nu dispuneam decât de soldaţii aceia care aveau ordin să nu-şi părăsească postul? Nu rămânea decât ca unul din noi să se deplaseze şi să-l anunţe pe negustor. Mă oferii eu să plec călare până la Turkey-River. Mi se atrase însă atenţia că mişună pe-acolo nişte siouxi-okananda, extrem de porniţi împotriva albilor. *Pedlar*-ul putea să circule liniştit oriunde, pentru că roşii nu prea îi atacă pe negustori, de la care îşi procură, prin schimb, cele de trebuinţă. Cu atât mai vârtos însă trebuiau să se ferească albii ceilalţi. Deşi faptul nu mă îngrozea chiar atât de mult, mă bucurai totuşi când Winnetou hotărî să mă însoţească. La urma urmei, puteam să lipsim câtva timp amândoi, lăsându-l pe Old Firehand în grija lui Harry şi a lui Sam Hawkens. În ce priveşte hrana, aceasta era asigurată de ostaşii care vânau cu schimbul.

Aşadar plecarăm. Cum Winnetou cunoştea perfect drumul, sosirăm a treia zi la Turkey-River sau Turkey-Creek, cum i se mai zice. Există câteva râuri cu acelaşi nume, dar acesta la care mă refer era faimos pentru multele bătălii sângeroase dintre albi şi diverse triburi de siouxi, desfăşurate în cursul vremii de-a lungul malurilor sale.

Bine, dar cum să-l găsim pe negustor? Dacă era cumva printre indieni, trebuia să fim cu băgare de seamă. Chiar pe mal și prin vecinătate locuiau niște coloniști albi care, cu ani în urmă, cutezaseră să se așeze în acele locuri. Era, deci, indicat să-i vizităm și să ne informăm asupra situației. Și iată-ne călărind pe marginea apei. Câtva timp nu întâlnirăm nici o așezare omenească până ce, pe înserate, răsăriră înaintea noastră niște lanuri de secară. Lângă un mic afluent al râului se înălța o casă destul de arătoasă, clădită din bușteni solizi, necioplițI, cu grădină și cu gard masiv de lemn. Alături, într-un ocol bine împrejmuit, se aflau caii și vacile. Cotirăm într-acolo, descălecarăm și, priponindu-ne caii, dădurăm să ne apropiem de casa aceea cu geamuri înguste ca niște creneluri. Deodată, la două geamuri apăru câte o armă cu țeava dublă și un glas răstit ne somă:

— Stați! Aici nu-i coteț de porumbei în care intră și zboară care cum îi place. Cine sunteți și ce vreți?

— Eu sunt german și caut un negustor despre care mi s-a spus că se află prin partea locului.

— Atunci căutați-l acolo unde se află! N-avem nimic de împărțit! Cărați-vă!

— Dar, sir, cred că veți fi atât de înțelept ca să nu-mi refuzați o informație pe care, eventual, o dețineți. Numai pe niște vântură-lume îi alungi din prag.

— Exact. Tocmai de aceea vă și alung.

— Ne luați, așadar, drept pușlamale?

— *Yes!*

— De ce?

— Asta-i treaba mea. N-am de dat nici o socoteală. Iar faptul că sunteți german e o născocire.

— Ba e adevărul curat.

— *Pshaw!* Un german nu se aventurează până la noi, afară doar de Old Firehand . . .

— Chiar din partea lui vin.

— Dumneavoastră? Hm! Şi de unde anume?

— Vă despart trei zile călare de tabăra lui. Poate că aţi auzit.

— Ce-i drept, a trecut odată pe-aici unul Dick Stone, care zicea la fel. Cică e în serviciul lui Old Firehand.

— Dick s-a prăpădit. Am fost prieteni.

— Se poate. Dar cum să am încredere în dumneavoastră, când vă văd cu un indian?! Acum, vremurile sunt aşa fel, încât nu pot să permit ca un roşu să-mi treacă pragul.

— Aflaţi că indianul acesta, trecându-vă pragul, v-ar face o mare cinste, pentru că-l cheamă Winnetou şi e căpetenia apaşilor.

— Winnetou? Formidabil! Să-i văd puşca!

Winnetou îşi scoase de pe umăr faimoasa lui puşcă cu ţinte de argint şi o arătă stăpânului casei.

— Da, ţintele de argint! exclamă acesta. În regulă. Dar dumneavoastră văd că aveţi două puşti, una mare şi alta mai mică. Asta îmi dă oarecum de gândit. Nu cumva cea mare e doborâtorul de urşi?

— Aţi ghicit.

— Şi cea mică e carabina „Henry“?

— Chiar aşa.

— Şi purtaţi alt nume decât cel adevărat? Vreau să spun o poreclă dobândită în prerie? . . .

— Exact.

— Nu cumva sunteţi Old Shatterhand, care, cică, e neam de dincolo?

— Chiar eu în persoană.

— Asta-i bună! Poftiți repede în casă, domnii mei! Asemenea oaspeți sunt bineveniți, firește. Vă stau la dispoziție.

Țevile duble dispărură de la geamuri și gazda se ivi numaidecât în cadrul ușii. Era un om destul de vârstnic, dar vânjos și zdravăn. Se vedea că luptase din greu cu viața, fără să se lase doborât. Ne întinse amândouă mâinile, apoi ne conduse în casă, unde se găseau nevasta și feciorul lui, un flăcău chipeș, puternic. Mai târziu aflarăm că avea încă doi feciori, plecați în pădure.

Locuința nu număra decât o singură încăpere. Pereții erau împodobiți cu arme și trofee de vânătoare. Pe vatra simplă, din piatră, fierbea apa într-un cazan de tuci, vesela și tacâmurile — numai strictul necesar — se înșirau pe o poliță. Câteva lăzi serveau drept dulapuri de haine și cămară de provizii, iar de tavan atârnau afumături cât să ajungă pentru luni de zile unei familii de cinci persoane. Într-un colț — o masă meșterită primitiv de stăpânul casei și câteva scaune pe potrivă.

Furăm invitați să luăm loc și, în timp ce tânărul vedea de caii noștri, gazda ne servi cina, care, ținând cont de împrejurări, nu lăsă nimic de dorit.

În timp ce ne ospătam, sosiră și ceilalți doi fii ai gazdei. Fără nici un fel de fasoane, luară loc la masa noastră și, liniștiți, mâncară zdravăn, neamestecându-se în discuție.

— Da, domnilor — vorbi bătrânul — să nu mi-o luați în nume de rău dacă v-am întâmpinat cam aspru. Aici, în orice moment te poți trezi cu pieile-roșii, mai ales cu siouxii-okananda, care chiar deunăzi, nu mai departe decât la o zi călare de aici, au atacat o casă de oameni cinstiți, gospodari. Și mai puțin încă te poți încrede în albii care pică aici, după ce-au fugit din Est pentru cine știe ce isprăvi necurate. Iată de ce simt o

bucurie îndoită când văd că am de-a face cu niște gentlemeni ca dumneavoastră. Vasăzică, îl căutați pe negustor? Vreți să încheiați vreo afacere?

— Da — confirmai eu, în timp ce Winnetou, potrivit obiceiului, tăcea.

— Ce anume afacere? Nu vă întreb din curiozitate, ci pentru a vă da eventual unele indicații.

— Am vrea să-i oferim niște blănuri.

— Multe?

— Da, multe.

— Contra marfă, sau pe bani?

— Pe bani, dacă se poate.

— Atunci negustorul acesta e, într-adevăr, singurul om potrivit. Alții nu fac decât schimb de mărfuri. El, însă, dispune totdeauna de aur sau bani, pentru că umblă și pe la zăcămintele aurifere. E un capitalist, nu un pârlit colea, ce-și poartă în bocceluță marfa.

— O fi și cinstit?

— Ei da, cinstit! Ce înțelegeți dumneavoastră prin cinstit? Orice negustor face negustorie ca să câștige parale și nu e niciodată atât de prost, încât să renunțe la vreun profit. Cine se lasă înșelat, treaba lui! E singur de vină. Așa, vasăzică, omul de care vorbesc se cheamă Burton și își cunoaște meseria, nu glumă. Are atâta dever, încât călătorește în permanență cu câte patru sau cinci ajutoare după el.

— Și unde credeți că l-am putea găsi?

— Aflăm noi încă în seara asta. Unul din ajutoarele lui, îi zice Rollins, a trecut ieri pe-aici după comenzi; acum e dus în sus, pe la coloniștii vecini, și se întoarce deseară ca să înnopteze la noi. De altfel, Burton a cam avut ghinion în ultima vreme.

— Cum așa?

— I s-a întâmplat nu de mult, de vreo cinci-şase ori, să se deplaseze în chestiuni de afaceri şi să găsească aşezările arse şi prădate de indieni. Asta înseamnă - nu numai pierdere de timp pentru el, dar şi pagubă curată, fără a mai socoti primejdia la care se expune, chit că e negustor, bătând atâta drum prin regiunile bântuite de pieile-roşii.

— Atacurile s-au săvârşit în vecinătatea dumneavoastră?

— Da, ţinând seama că aici, în Vest, cuvinte ca „aproape“ sau „departe“ au cu totul altă măsură. Spre pildă, vecinul meu cel mai apropiat se află la nouă mile de aici.

— Asta-i rău. La asemenea distanţe nu vă puteţi ajuta în caz de primejdie.

— Fireşte. Dar nu mi-e frică. Nu le-ar merge pieilor-roşii cu bătrânul Corner, aşa mă cheamă, Corner. I-aş învăţa eu minte!

— Totuşi, nu sunteţi decât patru persoane!

— Patru? Puteţi, fără nici un risc, s-o număraţi printre persoane şi pe soţia mea. Şi ce mai persoană! Nu se sperie de nimic, iar puşca o mânuieşte ca şi mine.

— Vă cred. Totuşi, în faţa unei cete de indieni, vorba ceea: duşmani mulţi, înfrângere sigură, sau, cum zice neamţul, mulţi câini, moartea iepurelui.

— *Well!* Dar unde scrie că am fi nişte iepuri? Mă rog, n-am pretenţie, nu sunt nici pe departe un *westman* ca dumneavoastră, nu posed nici puşcă de argint, nici carabină „Henry“; dar de tras ştiu să trag cu nădejde. Avem arme bune şi, dacă blochez uşa, nici picior de indian nu-mi calcă în casă. O sută de m-ar împresura îi curăţ pe rând... Dar staţi puţin! Cred c-a sosit Rollins.

Într-adevăr, se auzi un tropot de cal în curte. Corner ieşi, discută câtva timp afară cu cineva, apoi se întoarse însoţit de un bărbat pe care ni-l prezentă:

— Iată-l pe mister Rollins despre care v-am vorbit, ajutorul negustorului.

Şi, adresându-se noului sosit, adăugă:

— Vă spuneam afară că veţi avea o mare surpriză în legătură cu musafirii mei. Ei bine, aflaţi că aceşti doi gentlemeni nu sunt alţii decât Winnetou, căpetenia apaşilor, şi Old Shatterhand, despre care veţi fi auzit destule. Îl caută pe mister Burton. Vor să-i ofere spre vânzare nişte piei şi blănuri.

Rollins era un bărbat de vârstă mijlocie, un tip cât se poate de comun, fără nimic aparte nici de bine, nici de rău; la prima vedere nu provoca nici o bănuială. Şi, totuşi, căutătura şi aerul lui parcă nu-mi plăceau. Dacă eram, într-adevăr, oameni atât de marcanţi cum ne înfăţişase gazda, se cădea să-l bucure o asemenea cunoştinţă. Cu atât mai mult, cu cât îi surâdea şi perspectiva unei bune afaceri. Dar omul nu arăta nici bucurie, nici satisfacţie. Părea, mai degrabă, indispus. Să fi fost numai o aparenţă? Posibil. Ceea ce îmi displăcea la el putea, la urma urmei, să nu fie decât o simplă timiditate pe care un modest slujbaş o resimţea în compania unor *westmeni* ca noi, cu renume bine stabilit. De aceea, îmi înfrânai orice idee preconceputâ, invitându-l să ia loc pentru a discuta cu noi afacerea.

Gazda îi oferi de mâncare, dar omul părea să nu aibă nici pic de poftă. Curând, se ridică de la masă, cică să vadă de cal. Pentru o asemenea treabă nu era nevoie de prea mult timp; şi totuşi Rollins zăbovi peste un sfert de oră. N-aş putea spune că-l suspectam, dar mă zgândărea un simţământ nedefinit, îndemnându-mă să ies şi eu în curte pentru o clipă. Calul lui era priponit de un

stâlp, lângă casă. Rollins însă — nicăieri. Se înnoptase de-a binelea, totuşi, în lumina darnică a lunii, ar fi trebuit să-l zăresc de îndată. Abia târziu îl văzui cum apare de după un colţ al gardului. Mă observă la rându-i, stătu o clipă în loc şi, în cele din urmă, se apropie cu paşi repezi.

— Vă plac plimbările sub clar de lună, mister Rollins? îl întrebai

— Nu, nu sunt chiar atât de visător.

— Se pare totuşi că sunteţi o fire poetică.

— De ce?

— Păi, vă plimbaţi.

— Oh, nu de dragul lunii! Mi-e cam rău. Mi-am stricat stomacul azi-dimineaţă. Şi pe urmă, am tot şezut în şa... Simţeam nevoie de puţină mişcare. Asta-i tot, sir...

Îşi dezlegă calul şi-l duse în ocolul unde se aflau şi caii noştri. Apoi intrarăm amândoi în casă. De ce oare mă intriga personajul acesta? În fond, era liber să se mişte cum vrea şi să facă ce-i place. Totuşi, spiritul de vigilenţă, atât de propriu oricărui *westman*, îl împinge spre suspiciune. Desigur că motivul invocat de Rollins în ce priveşte „plimbarea" era întru totul plauzibil. Mâncase, de altfel, cu atâta lipsă de poftă, încât părea că într-adevăr îl supără stomacul. Şi apoi, după ce ne aşezarăm din nou în jurul mesei, se purtă foarte natural, discret, politicos. În felul acesta orice neîncredere, chiar gata conturată oarecum, era de natură să dispară.

Firește că vorbeam de afacerea noastră, de preţurile zilei, de tratarea şi transportul pieilor şi de multe altele. Rollins dovedea cunoştinţe bune în branşa lui şi vorbea cu atâta cumpăt, modest, chibzuit, încât cuceri până şi simpatia lui Winnetou, care se antrenă în discuţie mai mult ca oricând. Povestirăm şi ultimele noastre peripe-

ţii, fiind ascultaţi cu deosebită atenţie. Desigur că mă interesai şi de negustor, fără prezenţa şi consimţământul căruia nu se putea încheia târgul. La aceasta, Rollins răspunse:

— Din păcate, nu ştiu unde se află şeful în clipa de faţă, nici unde va fi mâine sau poimâine. Misiunea mea e să înregistrez comenzile şi să i le prezint în anumite zile, când ştiu unde poate fi găsit. Ce distanţă e până la mister Firehand?

— Trei zile călare.

— Hm! Peste şase zile mister Burton va fi sus, la Riffley Fork. Până atunci, aş avea timp să merg cu dumneavoastră, să văd marfa şi s-o evaluez cu aproximaţie. Apoi mă duc să-l informez pe patron şi mă întorc împreună cu el, firește, dacă în prealabil mă voi fi convins că afacerea rentează. Ce ziceţi, sir?

— Bineînţeles că trebuie să vedeţi marfa înainte de a o cumpăra. Ar fi însă de preferat să tratăm cu mister Burton personal.

— Acuma, în nicl un caz nu e posibil. De altminteri, chiar dacă şeful ar fi aici, nu cred că v-ar însoţi numaidecât. Firma noastră e mai mare decât vă închipuiţi, şi patronul nu dispune de timp ca să-şi îngăduie o călătorie de trei zile înainte de a şti dacă oferta îl interesează practic. Sunt sigur că nu s-ar deplasa cu dumneavoastră, ci ar delega pe unul din funcţionarii săi. Iată de ce spun că lucrurile s-au potrivit tocmai bine; fiind deocamdată disponibil, aş face eu drumul. Sunteţi de acord sau nu, ca să ştiu cum stăm?

Nu aveam nici un motiv ca să-i refuz propunerea. Dimpotrivă, eram convins că şi Old Firehand ar fi acceptat-o.

— Dacă aveţi destul timp — aprobai — atunci foarte bine, poftiţi! Ar însemna să plecăm chiar mâine în zori.

— Desigur! Oameni ca noi nu-şi irosesc zilele. Pornim la primele ore, cum se crapă de ziuă. De aceea, n-ar strica să ne culcăm devreme.

Şi în această privinţă nu era nimic de obiectat, deşi mai târziu aveam să constatăm că omul nostru nu era nici pe departe inofensiv precum părea.

Se ridică de la masă şi dădu o mână de ajutor nevestei colonistului la aşternutul blănurilor şi păturilor. Apoi ne îndemnă să ne culcăm.

— Mulţumesc, dar preferăm să dormim afară, în aer liber — îl asigurai.

— Oh, mister Shatterhand, afară e lumină, bate luna! Şi pe urmă, gândiţi-vă, noaptea e cam răcoare.

— Suntem obişnuiţi cu răcoarea. Iar în ce priveşte luna, las' să lumineze unde-i place, nu ne supărăm.

Rollins mai stărui câtva timp, dar fără succes. Nu vedeam nimic suspect în grija ce ne-o arăta, şi abia pe urmă, când l-am cunoscut mai bine, ne-am amintit — firește, prea târziu — de aceste insistenţe ale lui, cărora nu le acordasem atenţia necesară.

Când să ieşim din odaie, gazda ne spuse:

— Noi, domnilor, obişnuim să închidem seara uşa cu zăvorul. Poate vreţi s-o las deschisă de astă dată?

— La ce bun?

— Poate că aveţi trebuinţă de ceva...

— N-o să avem. Şi-apoi, prin părţile astea, nu e cazul să laşi uşa descuiată. Dacă avem ceva de spus, v-o spunem prin geam.

— Într-adevăr, geamurile nu le închidem.

De afară auzirăm clar cum gazda noastră împinse zăvorul. Luna coborâse jos de tot, încât umbra casei cădea până peste ocolul în care se aflau animalele. Intrarăm şi noi la cai, ca să dormim ocrotiţi de întuneric. Swallow al meu se lungise alături de roibul lui Winne-

tou. Îmi așternui pătura și mă culcai lângă el, folosind drept pernă — ca și în atâtea alte rânduri — grumazul cald, catifelat. Era de mult obișnuit cu procedeul meu și îl accepta cu plăcere.

Curând, mă fură somnul.

Să tot fi dormit un ceas, când, deodată, o tresărire a calului mă trezi brusc. De obicei, Swallow îmi respecta cu strictețe somnul și nu se mișca decât în cazuri ieșite din comun. De data asta își înălțase capul și trăgea zgomotos aerul pe nări. Mă sculai repede și, aplecându-mă pentru a nu fi zărit, mă strecurai spre gard, în direcția pe care mi-o indicase Swallow. Cu multă precauție mă uitai printre ulucii gardului: la vreo două sute de pași parcă se mișcau niște umbre, încet-încet, apropiindu-se de noi. Erau oameni. Veneau târâș. Dădui să mă întorc în grabă ca să-l informez pe Winnetou, dar acesta se și afla lângă mine: pașii mei ușori îl treziseră totuși din somn.

— Vede fratele meu mișcarea de colo? îi șoptii.

— Văd — răspunse el. Sunt războinici roșii.

— Pesemne okananzi care vor să-l atace pe colonistul nostru.

— Old Shatterhand a ghicit. Să intrăm în casă.

— Haide, trebuie să-i dăm o mână de ajutor. Dar caii? O să ne trezim fără ei.

— Îi băgăm și pe ei în casă. Repede! Bine că suntem la întuneric. N-au cum să ne vadă siouxii.

Dădurăm fuga la cai, îi scularăm de jos și, scoțându-i din ocol, îi duserăm până la ușa casei. Winnetou, lângă geam, tocmai voia să-i anunțe pe cei dinăuntru, când eu, dincoace, observai că, de fapt, ușa nu era încuiată, ba chiar crăpată nițel. O dădui larg în lături și-l trăsei pe Swallow după mine — Winnetou procedă la

fel cu roibul său, apoi trase zăvorul. Firește că zgomotul îi trezi pe toți din somn.

— Cine-i? Ce s-a întâmplat? Cai, în casă?! exclamă colonistul sărind din pat.

— Noi suntem, Winnetou și Old Shatterhand — îl lămurii, văzând că nu ne recunoaște prin întuneric.

— Dumneavoastră? Pe unde ați intrat?

— Pe ușă.

— Cum așa?! Doar îi pusesem zăvorul!

— Am găsit-o deschisă.

— Pe toți dracii! Oi fi zăpăcit. Dar de ce ați adus caii?

Omul zăvorâse, într-adevăr, ușa, însă bravul său musafir, negustorul, a deschis-o, pesemne, iar, ca să le pregătească indienilor terenul.

— Am adus caii înăuntru ca să nu ni-i fure — îi explicai gazdei.

— Să-i fure? Cine, adică?

— Siouxii-okananda, care se apropie. Vor să ne atace.

Vă puteți imagina ce panică stârniră aceste vorbe. Corner, care se făli se că nu-i e teamă de nimic, se îngrozi în fața primejdiei iminente. La rândul lui, Rollins o juca pe speriatul. Winnetou ceru să se facă liniște și rosti:

— Țineți-vă cumpătul! Doar n-o să-i bateți pe okananzi cu gălăgie! Hai să ne sfătuim, să luăm măsuri.

— Ce să ne mai sfătuim!? interveni Corner. Suntem pregătiți. Cum apare unul, îl și împușcăm. Și așa, pe rând, până la ultimul. Bine că e lună și-i vedem!

— Nu, asta să n-o facem! protestă apașul.

— Și de ce nu?

— Nu trebuie să vărsăm sânge când nu e neapărat nevoie!

— Dar acum se cere. Le-aș da câinilor ăstora o lecție să n-o uite neam de neamul lor!

— Vasăzică, fratele meu alb îi socotește pe indieni drept câini! N-ar fi rău să-și amintească faptul că și eu sunt indian și că-mi cunosc mai bine frații roșii decât îi cunoaște el. Când indienii îl atacă pe un alb, ei n-o fac fără pricină. Fie că acesta le-a dat într-adevăr dovadă de dușmănie, fie că o altă față palidă îi stârnește și-i îndeamnă la atac. Poncașii care au tăbărât asupra lui Old Firehand erau conduși de un alb; iar acum, dacă siouxii-okananda vin să te prade, sunt încredințat că tot un alb de-al vostru e de vină.

— Nu cred.

— Crezi, nu crezi, asta n-are importanță. Winnetou, căpetenia apașilor, știe ce vorbește.

— Chiar așa fiind, tot trebuie să-i pedepsim pe okananzi cu asprime. De ce se lasă momiți? Când cineva vrea să intre cu forța în casa mea, îl împușc fără milă. E dreptul meu, și am s-o fac!

— Dreptul tău? Păstrează-ți-l sănătos! Când ești singur, n-ai decât să faci ce vrei. Dar acum suntem și noi aici, adică Old Shatterhand și cu mine. Și află că noi, oricând și oriunde, cerem să fim ascultați. De la cine ai cumpărat pământul acesta?

— Să-l cumpăr? Dar ce, sunt chiar atât de prost?! M-am instalat aici, pentru că așa mi-a plăcut; și dacă rămân până la termenul prevăzut de lege, obțin dreptul de proprietate.

— Desigur, că pe siouxii, adevărații stăpâni ai acestui pământ, nici nu i-ai întrebat dacă au ceva împotrivă?

— Cum adică: să-i întreb?!

— Și te mai miri că te privesc ca pe un dușman, ca pe un hoț care le-a răpit pământul? Zici că sunt câini? Vrei să-i împușți? Încearcă numai, că-ți zbor numaidecât creierii!

— Păi, atunci, ce vrei să fac? întrebă colonistul, care se potoli văzându-se astfel tratat de către faimosul şef al apaşilor.

— Să nu faci nimic, mă-nţelegi, nimic! răspunse acesta. Eu şi fratele Old Shatterhand vom lucra în numele tău. Dacă ne asculţi întocmai, scapi cu bine.

Tot acest schimb de cuvinte nu dură mai mult de un minut. Între timp, eu păndeam la o fereastră ca să observ mişcarea okananzilor. Nu se zărea nimeni. Probabil că ocoleau casa pe departe, ca să se convingă că nu sunt descoperiţi şi că nu-i aşteaptă vreo surpriză. Winnetou veni lângă mine, curios:

— Fratele meu îi vede?

— Încă nu.

— Eşti şi tu de părere să nu-i ucidem?

— Suntem într-un gând. Colonistul le-a furat glia. Şi apoi, mă gândesc că venirea lor poate să aibă şi un alt motiv.

— Se prea poate. Dar cum să-i alungăm fără vărsare de sânge?

— Fratele Winnetou ştie ca şi mine ce-i de făcut.

— Într-adevăr, Old Shatterhand îmi ghiceşte gândurile, cum le ghicesc şi eu pe-ale lui. Să punem mâna pe unul de-ai lor, să-l luăm prizonier.

— Exact. Îl prindem pe cel dintâi care va veni ca iscoadă. Nu-i aşa?

— Da. Sunt sigur că vor trimite pe careva. Şi atunci, îl înşfăcăm!

Desfăcurăm zăvorul şi crăparăm niţel uşa, cât să putem privi în curte. Mă aşezai la pândă.

Timpul trecea încet, apăsător. În casă era beznă. Nici o şoaptă, nici o mişcare. Deodată, auzii nişte paşi sau, mai bine spus, nu-i auzii — căci nu urechea sesizează zgomotul, ci un anume instinct specific oricărui *west-*

man cu experiență. Câteva clipe, și îl zării într-adevăr pe indianul trimis în recunoaștere. Se lungise la pământ și se târa ușor, atent, aproape, mai aproape. Ajuns la ușă, ridică mâna ca s-o pipăie. Într-o secundă, o deschisei toată, larg, sării asupra omului și-l apucai cu mâinile de gât. Indianul încercă să se apere, zvârli din picioare, își agită brațele, dar degeaba. Nici măcar un strigăt nu reuși să scoată. Îl trăsei repede în casă și Winnetou zăvorî ușa la loc.

— Faceți lumină, mister Corner! îi poruncii colonistului. Să-l vedem pe dumnealui cum arată la față.

Corner se execută și aprinse o lumânare de seu de cerb. După ce-i slobozii gâtul, încleștându-i în schimb vârtos brațele, ne uitarăm de aproape la chipul indianului.

— „Murgul", căpetenia siouxilor-okananda! exclamă Winnetou. Grozavă captură a făcut Old Shatterhand!

Strânsoarea mea aproape că-l sufocase pe indian. Acum răsuflă din adâncul pieptului și rosti uluit:

— Winnetou, căpetenia apașilor!

— Da, eu sunt! Mă cunoști, nu ne vedem pentru întâia oară. Dar pe omul acesta nu-l știi. Ai auzit cum i-am spus pe nume?

— Old Shatterhand?

— Chiar așa. De altfel, te-ai putut încredința și singur cu cine ai de-a face: te-a tras înăuntru ca pe o cârpă. Acum ești al nostru. Ei, ce te așteaptă, cum crezi?

— Frații mei sunt vestiți pretutindeni. Ei or să-mi dea drumul și voi fi slobod.

— Așa crezi?

— Da.

— De ce?

— Pentru că războinicii okananda nu se află în dușmănie cu apașii.

— Dar voi faceți parte din neamul siouxilor ca și poncașii, care ne-au atacat deunăzi.

— N-avem nici o legătură cu ei.

— Ascultă, lui Winnetou să nu-i vorbești cu viclenie! Eu sunt prietenul tuturor oamenilor roșii, dar pe ticăloși, de orice culoare ar fi ei, îi socot dușmani. Zici că n-ai nimic comun cu poncașii? E o minciună. Știu sigur că okananzii și poncașii nu s-au războit nicicând între ei; mai mult, acum sunt chiar aliați. Așa că minciuna ta nu se prinde. Ați venit aici ca să-i atacați pe acești albi. Crezi cumva că eu și Old Shatterhand vom îngădui asemenea lucru?

Șeful okananzilor își plecă privirea întunecată și întrebă:

— De când Winnetou, marea căpetenie a apașilor, a ajuns un om fără cumpăna dreptății? Lumea îl prețuiește pentru că s-a străduit de-a lungul vremii să nu oropsească pe nimeni. Și astăzi să-mi stea împotrivă tocmai mie, care sunt în dreptul meu?

— Te înșeli. Ceea ce vreți voi să faceți nu e bine.

— De ce? oare nu-i al nostru pământul? Și dacă cineva dorește să se așeze aici nu e dator să ne ceară învoire?

— Așa e.

— Dar aceste fețe palide nu ne-au întrebat de nimic. Prin urmare, nu e dreptul nostru sfânt să-i alungăm?

— Departe de mine să vă tăgăduiesc acest drept; depinde însă ce și cum faceți. Trebuie oare să năpăstuiți, să ardeți, să ucideți, dacă vreți să scăpați de acești nepoftiți? Adică, trebuie să vă purtați după pilda lor, să fiți și voi tâlhari care atacă noaptea, pe furiș? Omul curajos nu se ferește să dea față cu dușmanii deschis,

cinstit. Tu, însă, vii ca un laș, cu mulțime de războinici, ca să ataci o mână de oameni. Mie, Winnetou, mi-ar fi rușine să fac astfel. Orișiunde mă voi duce, voi spune lumii ce fricoși sunt fiii okananzilor, care nici nu merită să se cheme războinici.

„Murgul" fierbea de mânie, dar ochii apașului îl fixau atât de poruncitor, încât se mulțumi să mormăie:

— Fac și eu după obiceiul oamenilor roșii; dușmanul trebuie atacat noaptea.

— Când atacul e necesar! Numai atunci!

— Și ce-ai vrea, să-i iau pe acești albi cu vorbe bune? Să mă rog de ei?

— Ba să le poruncești, însă nu așa, furișându-te noaptea, ca tâlharul, ci arătându-te înaintea lor demn, în plină zi, ca stăpân al acestui ținut. Spune-le deschis că nu le îngădui să rămână aici; dă-le răgaz de câteva zile pentru mutare, și numai dacă nu te vor asculta și nu vor înțelege de cuvânt, atunci lasă-ți frâu liber mâniei. Dacă procedai astfel, vedeam în tine pe căpetenia okananzilor și vorbeam ca de la egal la egal. Așa însă, te privesc ca pe un om care, lipsindu-i curajul, apucă drumuri piezișe.

Okanandul se uita țintă spre un colț al încăperii, fără a scoate un cuvânt. Ce-ar fi putut răspunde? Îi eliberasem brațele din strânsoare, totuși stătea în fața noastră conștient de primejdia în care s-a vârât. Pe chipul grav al lui Winnetou licări un zâmbet ușor când mi se adresă cu întrebarea:

— „Murgul" spunea că o să-i dăm drumul și va fi iarăși liber. Ce părere are fratele meu Old Shatterhand?

— Cred că și-a greșit socotelile. Cine vine să pârjolească și să ucidă, acela nu merită să mai vadă lumina soarelui.

— Cum, Old Shatterhand vrea să mă omoare? tresări okanandul.

— Nu. Eu nu sunt ucigaș. Însă e o mare deosebire între a omorî pe cineva și a-l pedepsi pe bună dreptate cu moartea.

— Și ar fi oare drept să-mi luați viața?

— Firește!

— Ba nu! Eu mă aflu aici pe pământul nostru.

— Ba te afli în casa unui alb, chiar dacă pământul de dedesubt îți aparține. După legile Vestului, am dreptul să te ucid, dacă pătrunzi cu forța în *wigwam*-ul meu. Fratele Winnetou ți-a spus cum trebuia să procedezi; și eu sunt cu totul de părerea lui. Nimeni nu ne poate învinui de nimic dacă îți scurtăm chiar acum zilele. Dar tu ne cunoști; știi că nu vărsăm niciodată sângele oamenilor dacă nu e neapărată nevoie. S-ar putea să ajungem la o învoială care să te salveze. Întreabă-l pe Winnetou, căpetenia apașilor, și vei afla ce și cum.

Omul venise ca să-i judece pe alții, și acum stătea el înaintea judecății. Se afla în mare încurcătură. Tulburarea i se citea pe față, deși își dădea osteneală s-o ascundă. Ar fi vrut, firește, să mai aducă alte argumente în favoarea sa, dar nu le găsi. De aceea preferă să tacă, privindu-l pe apaș cu niște ochi plini de așteptare și de mânie reținută. Deodată, își îndreptă privirea spre Rollins, ajutorul negustorului, și mi se păru că, premeditat sau nu, îi cerea acestuia să-l susțină. Și, într-adevăr, negustorul îi luă parte:

— Sper că Winnetou, șeful apașilor, nu e setos de sânge. Chiar și aici, în Vest, nu se aplică pedeapsa decât pentru fapte săvârșite. Or, în cazul nostru, nu s-a petrecut nimic care să justifice o pedeapsă.

Winnetou îl măsură cu privirea, bănuitor. Apoi rosti:

— Când fratele meu Old Shatterhand şi cu mine, şeful apaşilor, avem ceva de hotărât, nu ne trebuie sfatul nimănui. Vasăzică, degeaba îţi baţi gura. Şi vără la cap că bărbaţilor nu le stă bine limbuţia. Vorbeşte numai când e nevoie.

De ce asemenea dojană aspră? Poate că nici Winnetou nu-şi dădea seama de ce. Însă, după cum s-a dovedit mai târziu, instinctul lui nu dăduse greş nici de astă dată. Adresându-se „Murgului", continuă:

— Ai auzit cuvântul lui Old Shatterhand: judecata lui e şi a mea. Nu vrem să te ucidem, dar trebuie să ne spui totul pe şleau, fără ocolişuri sau înşelăciuni. Mărturiseşte cinstit: De ce aţi venit încoace? Doar n-ai să fii atât de laş, încât să ne ascunzi adevărul! . . .

— Iuf! exclamă indianul cu ciudă. Războinicii okananzi nu sunt nişte fricoşi cum ziceai adineauri. N-am nimic de ascuns. Am vrut să atacăm casa.

— Şi să-i daţi foc?

— Da.

— Şi cu oamenii ce urma să se întâmple?

— I-am fi ucis.

— Şi v-aţi hotărât singuri la această faptă?

Okanandul şovăi. De aceea, Winnetou îşi precizâ întrebarea:

— Poate v-a îndemnat cineva?

Omul tăcu şi de astă dată, ceea ce pentru mine însemna de fapt o confirmare.

— „Murgul" pare să nu găsească răspuns — stărui Winnetou. Dar aici e în joc însăşi viaţa lui. Dacă vrea să aibă zile, atunci să răspundă. Cine a pus la cale atacul? Poate cineva din afara voastră?

— A fost unul care ne-a îndemnat — mărturisi în cele din urmă prizonierul.

— Cine?

— Oare căpetenia apașilor obișnuiește să-și trădeze aliații?

— Nu! recunoscu Winnetou.

— Atunci, să nu fie cu supărare, nici eu nu trădez.

— Înțeleg, și nu mă supăr. De fapt, cine-și vinde prietenul merită ucis ca un câine râios. N-ai decât să treci sub tăcere numele lui. Vreau să știu numai dacă omul cu pricina e din neamul vostru, al okananzilor.

— Nu.

— E dintr-un alt trib?

— Nu.

— Vasăzică, e un alb?

— Da.

— Se află acum afară, printre războinicii tăi?

— Nu, nu-i afară.

— Așadar, se adevărește bănuiala noastră, a lui Old Shatterhand și a mea: aț[illegible]ătorul e un alb. Asta înseamnă că vom fi mai blânzi cu tine. Siouxii-okananda au tot dreptul să nu îngăduie așezarea albilor pe glia lor străbună, dar nu e cazul să-i și ucidă după cum vă puseserăți în gând. Chibzuind, pe de altă parte, că totuși nu v-ați dus la îndeplinire planul, o să-ți dăruim, cu anumite condiții, viața și libertatea.

— Ce condiții? întrebă „Murgul".

— Două la număr. Mai întâi, trebuie să te lepezi de albul care v-a îndemnat încoace.

Condiția aceasta părea să nu-i convină okanandului. Totuși, după oarecare șovăială, consimți și se interesă de cea de-a doua condiție. Winnetou îl lămuri:

— Vei cere acestei fețe palide, care se numește Corner, să cumpere de la voi pământul sau să-l părăsească. Numai dacă nu-ți va împlini cererea, atunci te vei întoarce cu războinicii tăi și-l vei alunga.

De astă dată, „Murgul“ se învoi mai repede. În schimb, colonistul era împotrivă. Se referi la legea proprietății private și debită un lung discurs, pe care Winnetou i-l reteză în cele din urmă:

— Noi îi cunoaștem pe albi numai ca pe niște nemernici care ne fură pământul. Legile, dreptul și datinile voastre nu ne interesează. Crezi că după ce-ai răpit pământul altora, vei scăpa de pedeapsă punându-te sub ocrotirea legilor ticluite de voi? Te ajut cât pot; mai mult să nu-mi ceri. Acum vom fuma calumetul, Old Shatterhand, eu și căpetenia okananzilor, ca să consfințim înțelegerea noastră.

Winnetou vorbise pe un ton atât de hotărât, încât Corner renunță să mai protesteze. Apoi apașul umplu pipa păcii și, cu ceremonialul cunoscut, convenția fu pecetluită. Socoteam puțin probabil ca șeful okananzilor să-și calce cuvântul. Nici Winnetou nu ezita să-i acorde încrederea; se îndreptă spre ușă, trase zăvorul și rosti:

Fratele meu roșu se poate întoarce acum la războinicii săi și să plece cu ei împreună. Suntem convinși că-și va ține legământul.

Okanandul ieși. Prevăzători, puserăm din nou zăvorul la ușă și ne postarăm la ferestre ca să-l urmărim. Se depărtă doar câțiva pași și se opri anume în bătaia lunii; dorea să-l vedem și noi. Vârându-și două degete în gură, șuieră o dată lung și ascuțit. Cât ai clipi, războinicii se adunară în jurul lui. Erau, firește, surprinși de acest semnal, de vreme ce însuși „Murgul“ le ordonase să stea ascunși și liniștiți. Dar căpetenia le vorbi cu glas tare, spre bună-știință.

— Războinicii okananzilor să asculte aici! Am venit încoace pentru a-l pedepsi pe Corner, fața palidă care s-a cuibărit pe pământul nostru fără să ne ceară învoi-

rea. Eu m-am strecurat înainte ca să iscodesc, şi totul ar fi mers ca pe apă dacă nu se aflau aici, în popas de noapte, doi dintre cei mai vestiţi bărbaţi ai preriei şi ai munţilor: Old Shatterhand şi căpetenia apaşilor, Winnetou. Ei ne-au zărit când veneam încoace, iar pe mine Old Shatterhand m-a prins şi m-a vârât cu forţa în casă. De fapt, nu-i nici o ruşine să fii biruit de un asemenea om. În schimb, e o cinste să fumezi cu el şi cu Winnetou pipa păcii. Aşa am şi făcut. Şi am încheiat cu ei legământ să-i lăsăm în viaţă pe albii care s-au aşezat aici, dacă ne cumpără locul sau îl părăsesc într-un termen ce rămâne să-l hotărâm împreună. Aceasta e înţelegerea noastră şi eu, din parte-mi, mă voi ţine de cuvânt. Winnetou şi Old Shatterhand stau la fereastră şi îmi ascultă vorbele. Între noi e pace şi prietenie. Fraţii mei să mă urmeze! Ne întoarcem la *wigwam*-urile noastre!

Plecă şi dispăru după gard. Ceata de războinici pieri şi ea în noapte.

Bineînţeles că ne repezirăm cu toţii afară să controlăm dacă plecaseră cu adevărat — deşi eram aproape siguri că nu aveau intenţia să ne tragă pe sfoară. Găsind totul în ordine, scoaserăm caii din casă şi ne culcarăm iar în ocolul cu pricina. Numai Rollins părea bănuitor şi se luă după indieni, cică să-i mai ţină un timp sub observaţie. Firesţe că, mai târziu, aveam să ne lămurim de ce devenise atât de zelos. Nici nu băgarăm de seamă când se înapoie. Dar dimineaţa, când mă trezii din somn, îl văzui şezând alături de gazdă, în faţa uşii, pe un buştean ce ţinea loc de bancă.

Corner ne dădu bineţe pe un ton prea puţin amabil. Era supărat şi convins că ar fi fost mult mai bine dacă i-am fi „curăţat" pe indieni, cum se exprimase în ajun. Acum avea de ales între a plăti şi a pleca. La urma urmei, nu-l plângeam deloc. De ce se instalase tocmai aici?

Ce-ar spune locuitorii din Illinois sau din Vermont dacă un indian sioux, cu familia după el, s-ar opri acolo, declarând trufaș: „Pământul acesta îmi aparține!"

Nu ne prea sinchisirăm deci de supărarea colonistului și, mulțumindu-i pentru găzduire, pornirăm la drum.

Potrivit înțelegerii, Rollins ne însoțea, dar aproape că nu-i simțeam prezența. Călărea la oarecare distanță, ca un mic slujbaș, care-și arată astfel respectul față de superiori. Lucrul nu avea în sine nimic supărător, ba ne și convenea. Puteam să discutăm în voie, nestingheriți de nimeni.

Abia după câteva ore se apropie de noi și deschise vorba despre afacerea proiectată. Se informă asupra calității și cantității pieilor pe care Old Firehand avea intenția să le vândă. După ce-i dădurăm lămuririle necesare, încercă să afle în ce anume loc ne aștepta Old Firehand, unde și cum își adăpostise marfa. Am fi putut să-i satisfacem și această curiozitate, dar neștiind ce hram poartă, evitarăm să-i dăm un răspuns precis. De altfel, nu stă în obiceiul *westmen*-ilor sau al vânătorilor să divulge locurile în care își păstrează agonisita. Sincer vorbind, nici nu ne păsa dacă discreția noastră îl indispune. Și într-adevăr, din acea clipă, Rollins se ținu mereu retras, cât mai departe de noi.

Călăream în aceeași direcție din care veniserăm în ajun — prin urmare, nu mai era necesar să cercetăm împrejurimile. Le cunoșteam destul de bine. Totuși, nu renunțaserăm complet la acea precauție de care un *westman* încercat nu s-ar lipsi nicicând, chiar dacă ar cunoaște ținutul ca pe propriul său buzunar. Observam mereu terenul și nu pierdeam din ochi urmele de oameni sau animale. Și această atenție neslăbită ne duse, către amiază, la descoperirea unei urme pe care am fi trecut-o, poate, cu vederea, dacă n-am fi constatat că cineva se

ostenise s-o șteargă. Și nici atunci poate că n-am fi luat-o în seamă, dacă n-am fi văzut alături iarba culcată la pământ, semn că acolo poposiseră niște oameni. Ne-am oprit, așadar, ca să examinăm urma de aproape. Atunci se apropie și Rollins, descălecând lângă noi.

— O fi de animal sau de om? întrebă el.

Winnetou nu-i acordă nici un răspuns; eu, însă, i-l dădui din politețe:

— Se pare că nu prea aveți experiență în citirea urmelor. Aici totul e clar de la prima vedere.

— Adică, oameni?

— Desigur.

— Nu-mi vine să cred... Ar însemna ca iarba să fie mult mai strivită.

— Vă imaginați că există pe-aici inși care bătătoresc anume pământul din plăcerea de a fi descoperiți și înșfăcați?

— Ah, nu, dar călare nu poți evita să lași urme mai pronunțate.

— Și dacă respectivii merg pe jos, fără cai?!

— Cum pe jos? Prea ar bate la ochi, ar fi chiar suspect. Aici nu cred să găsiți om care să nu-și aibă calul său.

— De acord. Numai că se întâmplă, poate ați auzit dumneavoastră, ca omul să-și piardă într-un fel calul.

— Se întâmplă, firește. Dar în cazul nostru, nu e vorba de un singur ins. Unul, mă rog, rămâne fără cal, dar mai mulți deodată...?

O făcea pe deșteptul, deși era clar că nu prea îl ajută cunoștințele. De altfel, nici nu mai aveam chef să-i răspund. Și chiar atunci interveni Winnetou:

— Știe fratele meu Old Shatterhand ce urmă e asta?

— Știu.

— Trei albi fără cai, fără puști, numai cu ciomege. Au plecat de aici în șir, unul după altul. Cel din coadă a încercat să șteargă urmele. Vasăzică, se știau urmăriți.

— Așa gândesc și eu. Totuși... fără nici un fel de arme...?

— În orice caz, nu aveau puști. Altminteri am găsi vreun semn pe locul unde le-au lepădat în timpul popasului.

— Hm! Ciudat! Trei albi neînarmați, într-o regiune atât de periculoasă! Nu văd altă explicație decât că li s-a întâmplat, poate, o nenorocire; poate au fost atacați și prădați.

— Fratele meu alb parcă ar gândi cu capul meu. Acești oameni au trecut pe-aici sprijiniți în crăci rupte din arbori; dovadă, găurile lăsate în pământ. Desigur că au nevoie de ajutor.

— Și vrei să mergem în ajutorul lor?

— Căpetenia apașilor e gata oricând să ajute, fără să întrebe dacă e vorba de indieni sau de albi. Mă interesează totuși părerea lui Old Shatterhand, fiindcă eu, deși aș vrea, mă cam îndoiesc, n-am încredere.

— De ce?

— Mi se pare cam suspectă purtarea acestor fețe palide. De ce și-or fi dat osteneală să șteargă urmele care duc mai încolo, de vreme ce aici, pe locul popasului, au lăsat totul vraiște?

Poate că n-au avut timp. Sau și-or fi zis că nu e nici o primejdie dacă urmăritorii descoperă locul acesta; important e să nu vadă în ce direcție au apucat de aci încolo.

— O fi cum spune fratele meu; dar asta înseamnă că sunt niște oameni fără experiență, nu *westmeni* adevărați. Hai după ei, să le dăm ajutor!

— De acord, mai ales că, după cât se pare, nu trebuie să ne abatem prea mult din drumul nostru.

Încălecarăm din nou. Rollins însă șovăi.

— N-ar fi mai sănătos să-i lăsăm în plata Domnului? Ce interes avem să ne luăm după ei? Nu ne folosește la nimic.

— Nouă, ce-i drept, nu ne folosește, în schimb, lor! . . .

— Ne pierdem vremea . . .

— Nu suntem chiar atât de grăbiți încât să abandonăm niște oameni care, probabil, au nevoie de sprijinul nostru.

Deoarece îi vorbisem pe un ton cam aspru, Rollins, îmbufnat, băigui ceva neînțeles și se săltă la rândul lui în șa. Mărturisesc că nu-l prea aveam la inimă. Totuși, nu mi-l închipuiam încă nici pe departe atât de perfid pe cât era.

Urmele treceau prin pădure, ducând apoi în câmp deschis. Erau proaspete. Le apreciam vechimea la cel mult o oră. Și, într-adevăr, mânând bine caii, îi observarăm repede pe cei în cauză. Erau cam la o milă engleză depărtare și abia străbăturăm jumătate din drum, că ne zăriră și ei. Stătură o clipă locului, parcă speriați. Pe urmă o luară la picior, fugind ca și când i-ar fi amenințat moartea. Dădurăm pinteni cailor. Firește că i-am fi putut ajunge imediat, dar căutarăm mai întâi să-i liniștim strigându-le câteva vorbe amicale. Atunci s-au oprit.

Erau, într-adevăr, complet neînarmați; nu aveau nici măcar cuțite; își încropiseră niște ciomege din crăci. În schimb, hainele de pe ei arătau destul de bine. Primul era legat la cap cu o basma; al doilea își purta brațul stâng într-o eșarfă; al treilea părea nevătămat. Ne priviră bănuitori, înfricoșați.

— De ce fugiți așa, domnilor? îi întrebai.

— Dacă nu știm cine sunteți și ce gânduri nutriți! . . . răspunse cel mai vârstnic dintre ei.

— Asta n-are importanță. Oricine am fi, tot v-am fi ajuns din urmă. De aceea, fuga e inutilă. Dar fiți pe pace: suntem oameni de treabă. Ne-am luat după dumneavoastră ca să vă dăm, la nevoie, un ajutor. Bănuiam că nu sunteți într-o situație tocmai plăcută.

— Și n-ați greșit, sir. Ne-a mers prost. Slavă cerului că am scăpat de la moarte!

— Dar cine v-a maltratat în felul ăsta? Niște albi?

— Nu. Siouxii-okananda.

— Așa, vasăzică . . . Și când?

— Ieri dimineață.

— Unde?

— Sus, la Turkey-River.

— Dar cum s-au petrecut lucrurile? Sau poate ați prefera să nu vă întreb?

— De ce nu, dacă sunteți într-adevăr oameni de treabă, cum ne-ați declarat adineauri?! În acest caz, n-am putea să aflăm oare numele dumneavoastră?

— Desigur, acest gentleman roșu e Winnetou, căpetenia apașilor, eu sunt Old Shatterhand, iar dumnealui e mister Rollins, negustor de profesie, care ne însoțește în interes de afaceri.

— *High-day!* Slavă Domnului! Atunci, orice bănuială trebuie exclusă. Despre Winnetou și Old Shatterhand am auzit multe, deși nu ne numărăm printre *westmeni*. Iată doi bărbați de nădejde, pe care te poți bizui! Norocul nostru că ne-ați ieșit în cale. Da, domnilor, avem urgentă nevoie de ajutor, foarte urgentă. Răsplătească-vă cerul pentru binele ce ni-l veți face!

— Suntem gata! Numai să știm ce anume ar fi de făcut.

— Inainte de toate, să ne recomandăm. Eu mă numesc Warton. Acesta e fiul meu. Iar celălalt mi-e nepot. Venim din regiunea New-Ulm, ca să ne stabilim la Turkey-River.

— Mare imprudenţă!

— Aşa e, din păcate. Dar n-am ştiut ce ne aşteaptă aici. Ni se înfăţişase totul atât de frumos şi de simplu! Ai fi zis că n-aveam decât să ne instalăm şi să strângem recolta.

— Cum se poate! Şi la indieni nu v-aţi gândit deloc?

— Ba da, însă ne-au fost descrişi cu totul altfel decât sunt în realitate. Ne-am echipat bine şi am venit încoace ca să ne alegem un loc bun pentru gospodărie. Ei, şi am căzut în mâinile pieilor-roşii!

— Să fiţi mulţumiţi că aţi scăpat aşa de ieftin!

— Aveţi dreptate, sir. La început, lucrurile se anunţau mult mai grave. Indienii îi dădeau zor cu stâlpul torturii şi cu alte asemenea „plăceri". Dar pe urmă s-au mulţumit să ne alunge, după ce ne-au luat totul, afară de haine. Aveau preocupări mai importante decât să se care cu noi.

— Aţi înţeles, poate, despre ce anume preocupări era vorba?

— Nu le cunoaştem graiul, însă căpetenia o rupea niţel pe englezeşte şi ne-a pomenit de unul Corner, un colonist, căruia probabil că-i purtau sâmbetele.

— Exact. Se pregăteau să-l atace chiar aseară; de aceea nu prea aveau timp, nici chef să se ocupe de voi. Asta v-a salvat viaţa.

— Dar ce fel de viaţă!

— Ce-aţi spus? Nu înţeleg!

— Vreau să spun că e un calvar să n-ai asupra ta nici o armă, nici măcar un cuţit cu care să-ţi faci rost de vânat. De ieri dimineaţă ne-am hrănit doar cu rădăcini

și cu coacăze, iar aici, în prerie, nici atât. Dacă nu veneați, cred că muream de foame. Pentru că, scuzați, ceva de-ale gurii, poate o bucățică de carne, se va fi găsind, probabil, la dumneavoastră . . .

— Se găsește. O să vă dăm. Și acum, de fapt, încotro grăbeați?

— Spre fortul Wilke.

— Cunoașteți drumul?

— Nu prea, dar cred că am ghicit oarecum direcția.

— Într-adevăr, ați ghicit-o. Și aveți vreun interes special să ajungeți la fort?

— Avem un interes cât se poate de serios. Vă spuneam adineauri că noi, ăștia trei, am luat-o înainte ca să depistăm locul. Familiile noastre, venind din urmă, ne așteaptă la fortul Wilke. Dacă ajungem acolo, am scăpat cu toții de primejdie.

— Iată o coincidență fericită! Și noi mergem exact în aceeași direcție. În plus, ne aflăm în raporturi amicale cu garnizoana din fort. Dacă vreți, facem drumul împreună.

— Da? . . . Ne îngăduiți, sir?

— Cum de nu! Doar n-o să vă lăsăm aici la voia întâmplării!

— Dar nu avem cai; ni i-au luat indienii. Va trebui să mergem pe jos și veți pierde mult timp din cauza noastră.

— N-avem ce face. Acum stați, odihniți-vă. Să vă dăm și ceva de mâncare.

Rollins nu părea deloc mulțumit de hotărârea luată. Înjură printre dinți, apoi trăncăni ceva despre întârziere și despre caritatea noastră inutilă. Dar nu-l luarăm în seamă. Sărirăm din șa și, după ce le dădurăm de mâncare străinilor, ne culcarăm în iarbă. Nefericiții drumeți se ospătară cu poftă și se odihniră câteva ore. Apoi ne con-

tinuarăm drumul, reluând direcția de la care ne abătusem. Oamenii erau fericiți și dispuși să mai sporovăiască, dar Winnetou și cu mine nu ne arătam prea guralivi.

În ce-l privește pe Rollins, cei trei încercară zadarnic să-i dezlege limba. Era supărat foc și, drept orice răspuns, îi repezea cu brutalitate. Faptul acesta îl scăzu și mai mult în ochii mei. Omul îmi deveni și mai antipatic. De aceea îl urmăream mereu, pe ascuns, cu privirea. Și rezultatul acestei atente examinări se dovedi pe parcurs cu totul altul decât cel bănuit.

Așa, de pildă, văzui că, ori de câte ori se credea neobservat, un zâmbet ironic, satisfăcut, și răutăcios îi strâmba gura. Totodată, se uita pieziș, cercetător, la Winnetou și la mine. Desigur că aici era un tâlc, și încă unul primejdios. Atent, ca să nu bage de seamă, continuam să-l urmăresc. Din când în când, privirea i se întâlnea cu a celor trei străini care, repede, și-o mutau în altă parte, lăsându-mi totuși impresia că ar fi înțeleși între ei. Să fi fost oare tuspatru cunoștințe vechi sau chiar asociați? Și atitudinea ostilă a lui Rollins să nu fi fost decât o mască? Dar ce motive să-i fi determinat la un asemenea joc? Doar străinii aceștia ni se arătau plini de recunoștință! Ori mă înșelam?

Curios lucru! Identitatea, aș zice permanentă, de simțire și de gândire dintre apaș și mine, se manifestă și acum. Tocmai când meditam asupra constatărilor mele, Winnetou se opri, coborî de pe cal și se adresă bătrânului Warton:

— Fratele alb a mers destul pe jos; să mai urce acum pe calul meu. Cred că și Old Shatterhand va face la fel. Avem amândoi picioare bune și vom ține pasul cu caii.

La început, Warton se prefăcu a nu accepta, dar până la urmă primi bucuros. Fiul său încălecă pe Swallow.

S-ar fi cuvenit ca și Rollins să-i ofere calul celui de-al treilea drumeț. Dar n-o făcu. De aceea, pe parcurs, fiul și nepotul lui Warton se folosiră cu schimbul de calul meu.

Mergând pe jos, ne cream posibilitatea de a rămâne mai în urmă, fără a da de bănuit. Ne țineam la oarecare distanță, ca să nu fim auziți și, ca măsură de precauție, vorbeam în graiul apașilor.

— Fratele meu Winnetou nu și-a cedat calul din milă, ci din altă cauză — începui eu.

— Old Shatterhand judecă bine — confirmă apașul.

— I-ai observat cu atenție pe cei patru?

— Văzându-te cam bănuitor, m-am apucat și eu să-i urmăresc. Dar și mai înainte băgasem de seamă unele lucruri.

— Ce anume?

— Fratele meu va ghici, desigur, și asta.

— Nu cumva e vorba de bandajele lor?

Chiar așa. Unul și-a înfășurat capul, celălalt brațul, și cică rănile astea ar proveni de la întâlnirea lor de ieri cu siouxii-okananda. Crezi că-i adevărat?

— Nu cred. Mai curând mi se pare că nici n-au fost răniți.

— Desigur, sunt teferi. Până acum am trecut pe lângă două ape și ei nici gând să stea să-și mai răcorească rănile. Dar dacă nu sunt răniți, înseamnă că toată povestea cu okananzii e o minciună... Și încă un lucru: te-ai uitat la ei când mâncau?

— Da. Au mâncat serios.

— Totuși, prea puțin și fără lăcomia unor oameni care, de ieri dimineață cică, nu s-ar fi hrănit decât cu rădăcini și coacăze. Și pe urmă, ei susțin că au fost ieri la Turkey-River. Dar gândește-te: când au putut să bată atâta drum până aici?

— Asta n-o mai știu, nu cunosc distanța.

— Doar călare dacă poți s-o parcurgi atât de repede. Vasăzică, ori au cai, ori n-au fost la Turkey.

— Hm! Să presupunem că au cai, dar atunci de ce ne-au mințit și în seama cui și-au lăsat animalele?

— Aflăm noi și asta. Crede fratele meu că Rollins îi dușmănește într-adevăr?

— Ba eu cred că se preface.

— Am văzut și eu: sigur că se preface. Se cunosc tuspatru. Poate că sunt chiar înțeleși.

— Și de ce tot jocul acesta? În ce scop?

— Greu de ghicit acum. Dar vom afla.

— Ce-ar fi să le spunem deschis bănuiala noastră?

— Nu e bine.

— ?

— Purtarea lor poate avea altă pricină, fără nici o legătură cu noi. S-ar putea ca, în ciuda bănuielii noastre, oamenii să fie foarte de treabă. De aceea, să nu-i jignim: să nu le spunem nimic până nu ne convingem.

— Hm! Uneori fratele meu Winnetou mă face să mă rușinez, pentru că mă întrece cu mult în bunătate și delicatețe.

— Oare Old Shatterhand îmi găsește vreo vină că mă port așa?

— Nicidecum. Departe de mine să-ți fac vreun repros.

— *Howgh!* Să nu condamni niciodată până nu cunoști adevărul. Mai bine îndură tu nedreptatea decât s-o săvârșești. Fratele meu să stea și să judece: ce pricină ar avea Rollins să ne facă vreun rău?

— Absolut nici una. Dimpotrivă, ar trebui să fie bucuros de întâlnirea noastră.

— Așa e, firește. Omul are tot interesul să vândă marfa; patronul lui ar putea să încheie o afacere bună cu Old Firehand. Or, în cazul că ni s-ar întâmpla ceva

pe drum, totul ar cădea baltă, pentru că nimeni n-ar afla din gura noastră unde se adăpostește Old Firehand și marfa lui. Prin urmare, chiar dacă Rollins ar plănui vreo ticăloșie, deocamdată, până nu va vedea pieile, putem fi liniștiți. Ce crede fratele meu?

— Cred la fel ca și Winnetou.

— Și acum, în privința celor trei, care pasămite, au venit să-și caute aici un loc pentru viitoarea lor colonie și au fost atacați...

— Nu sunt coloniști!

— Așa gândesc și eu. Sunt altceva.

— Dar ce?

— Orice-ar fi, cât călătorim împreună, n-avem de ce ne teme.

— Pe urmă, însă, după ce vom fi sosit la destinație...

— Iuf! zâmbi apașul. Old Shatterhand parc-ar gândi iarăși cu capul meu.

— Nu-i de mirare. Presupunerea e la mintea oricui, nici nu văd alta posibilă.

— Adică vrei să spui că tuspatru sunt negustori înțeleși între ei?

— Da. Colonistul Corner ne-a informat ieri că Burton, negustorul, lucrează cu patru sau cinci ajutoare. S-ar putea, deci, ca bătrânul acesta, care își zice Warton, să fie de fapt Burton. Numele se cam aseamănă. Se poate ca negustorul să fi poposit azi-noapte în vecinătatea lui Corner, iar Rollins, ajutorul, tocmai de aceea să fi dispărut o vreme din casă; o fi plecat să-l anunțe pe patron în legătură cu afacerea propusă de noi. Și atunci, bătrânul a hotărât să ne iasă în drum și să ni se alăture împreună cu celelalte două ajutoare.

— Dar cu ce gând? Bun sau rău?

— Hm! Cred că nu tocmai bun. Altminteri, ar însemna ca toată șmecheria să nu aibă decât un singur

scop: ca negustorul să ajungă la magaziile lui Old Firehand, să vadă marfa și s-o prețuiască în taină, fără ca noi să bănuim cu cine aveam de-a face. Ar fi, ca să spun așa, un șiretlic negustoresc. Dar nu-i prea înțeleg rostul, de vreme ce Rollins poate stabili tot atât de bine valoarea pieilor.

— Fără îndoială. Rămâne deci să bănuim altceva. „Drumeții" ăștia, împreună cu Rollins, vor să pătrundă la noi, să vadă unde se găsesc pieile și să le ia fără nici o plată.

— Prin urmare, jaf sau chiar omor?

— Da.

— Și eu bănuiesc același lucru.

— E aproape sigur. Sunt oameni suspecți, par a fi niște răufăcători. Însă pe drum, nici o grijă: nu ne vor face nimic. Lovitura urmează abia când vom ajunge la „fortăreața" lui Old Firehand.

— Dar nu e deloc greu să le stricăm socotelile. Pe Rollins n-avem încotro, trebuie să-l luăm cu noi. În schimb, de ceilalți putem scăpa mai repede. Ne despărțim, și gata. Ziceau doar că se duc la fortul Wilke, unde sunt așteptați de familiile lor. Așa că e simplu. Totuși, chiar pe parcurs, nu trebuie să uităm nici o măsură de precauție. De aceea, trebuie să fim cu ochii pe ei zi și noapte.

— Da, da, să fim atenți; eu, unul, cred că și caii lor se află prin preajmă, sub paza cuiva. Vasăzică, să ne hotărâm: deseară dormim cu schimbul. Vom veghea pe rând, gata de luptă și fără să ne simtă nimeni.

Astfel se desfășură discuția noastră, în timp ce mergeam pe jos, în urma cailor. Cu luciditatea lui, Winnetou judecase iarăși bine. Dar nu întrezărise totul. Dac-am fi bănuit și restul, cu greu ne-am fi putut păstra calmi în fața „tovarășilor" noștri de drum.

Nici după-amiază, deși invitați cu stăruință, nu ne folosirăm de caii noștri. Când se făcu seară, am fi poposit bucuroși în preria deschisă unde, privind roată, poți depista mai ușor primejdiile, dar se pornise o vântoasă rece cu ploaie, care ne-ar fi muiat până la piele. Am preferat deci să ne continuăm drumul și, ajungând la marginea unei păduri, ne-am adăpostit sub niște arbori cu coroana deasă. Astfel, căutând să ne ferim de ploaie, lăsarăm oarecum pe al doilea plan preocuparea noastră în legătură cu pericolul — poate chiar iminent — care ne amenința și căruia, dacă s-ar fi produs, nu i-am fi putut face față decât prin neadormită vigilență.

Proviziile noastre erau calculate numai pentru două persoane, dar Rollins avea și el de-ale mâncării, încât toată lumea se îndestulă. Ba mai rămase și un rest pentru a doua zi când, de altfel, ne puteam îngriji de ceva vânat proaspăt.

După cină ar fi fost desigur cazul să ne culcăm, numai că însoțitorii noștri nu se arătau dispuși să doarmă. Discutau zgomotos, nestingheriți, cu toate că-i prevenisem să nu vorbească tare. Până și Rollins deveni vorbăreț, povestindu-și aventurile trăite în timpul diverselor sale călătorii de afaceri. Firește că nici eu, nici Winnetou nu puteam adormi. Stăteam amândoi treji, deși nu luam parte la discuție.

Această animație gălăgioasă nu-mi părea deloc întâmplătoare, ba mai degrabă întreținută intenționat. Nu cumva era un mod de a ne abate atenția de la niște lucruri ce se petreceau în preajmă? Privindu-l pe Winnetou, constatai că era și el frământat de acest gând. Toate armele, chiar și cuțitul, le ținea la îndemână, iar privirea-i ageră, abia mijită printre gene, pândea orice mișcare — deși numai eu, care-l cunoșteam ca pe mine însumi, eram în măsură să-i observ încordarea. Ziceai că stă cu ochii închiși, că doarme. Firește că și eu făceam la fel.

Ploaia încetă curând și vântul se mai potoli. Ne-ar fi convenit să ne mutăm acum în câmp deschis, dar am fi dat loc la nemulțumiri și proteste din partea celorlalți. De aceea rămaserăm pe loc.

Aflându-ne pe teritoriul ostil al indienilor siouxi, aveam un pretext serios ca să nu încingem focul, după care s-ar fi putut orienta eventualii aliați ai însoțitorilor noștri. Eram siguri că, datorită deprinderii noastre cu întunericul, vom descoperi la timp orice mișcare suspectă . . .

Ne adăpostiserăm, cum spuneam, sub niște copaci cu rămurиș bogat și, presupunând că dușmanul nu ar putea veni decât dintr-o anume direcție, stăteam cu fața la pădure. Sus, în văzduh, se ivi secera subțire a lunii, presărând cu lumină ușoară, mată, crestetele copacilor boltiți deasupra noastră. Conversația celor patru se prelungea mereu, zgomotos. Era clar că, deși nu ni se adresau direct, urmăreau să ne rețină atenția și să ne-o sustragă de la alte preocupări. Winnetou stătea întins pe jos, rezemat în cotul stâng și cu capul în palmă. Deodată, observai că-și îndoaie ușurel piciorul drept, închipuind cu genunchiul un unghi ascuțit. Avea oare de gând să tragă cu arma „de la genunchi", acea faimoasă și dificilă poziție pe care am descris-o în altă parte?

Într-adevăr! Apucă pușca de argint și o lipi, aparent fără nici o intenție, de coapsă. Scrutând întunericul în prelungirea puștii lui Winnetou, descoperii o licărire slabă de tot, cam fosforescentă, ce stăruia într-o tufă, sub un copac — al patrulea de lângă noi. Numai un om ca Winnetou, extrem de ager și exersat, o putuse zări. Fără îndoială că acolo se ascundea cineva. Winnetou se pregătea deci să-l împuște pe spion „de la genunchi", să-l trăsnească drept între ochi, singura țintă sigură. Încă niţel — și ochii aceia vor intra în bătaia puștii. Așteptam

încordat clipa fatală. Winnetou nu trăgea niciodată pe alături, fie chiar și noaptea, din această poziție dificilă. Văzui cum își fixează degetul pe trăgaci... Dar nu apăsă... Dimpotrivă, lăsă să-i alunece pușca din mână și își întinse la loc piciorul. Ochii din tufiș dispăruseră.

— Șiret, băiatul! îmi șopti Winnetou în graiul apașilor.

— Pesemne că știe cum se trage „de la genunchi". S-o fi descurcând și el din asemenea poziție — îi spusei tot în șoaptă.

— E o față palidă.

— Desigur. Un sioux n-ar sta cu ochii căscați. Acuma știu că dușmanul ne pândește.

— Dar și dânsul știe că l-am simțit.

— Așa e, din păcate. O fi înțeles că te pregăteai să tragi; de-acum înainte, va fi cât se poate de atent.

— N-o să-i ajute la nimic. Mă iau după el.

— Mare primejdie!...

— Pentru mine?

— Va observa numaidecât că ai dispărut de aici, și...

— *Pshaw!* Îl fac să creadă că mă duc la caii noștri. Asta n-o să-l neliniștească.

— Lasă-l mai bine în seama mea, Winnetou!

— Cum, vrei să te trimit pe tine în gura lupului, ca și când mie mi-ar fi teamă?! Eu l-am zărit primul și e dreptul meu să-l învăț minte. Ajută-mă numai să ies de aici fără să-i trezesc bănuiala.

Ca să-i împlinesc dorința, mă adresai după câtva timp însoțitorilor noștri:

— Ia mai încetați cu sporovăiala! Pornim dis-de-dimineață și trebuie să mai apucăm un pic de somn! Spuneți, vă rog, mister Rollins, v-ați priponit bine calul?

— Bine! răspunse acesta contrariat că le-am întrerupt taifasul.

— Al meu se cam plimbă în voie — interveni cu glas tare Winnetou. Trebuie să-i aleg și eu un locaș de păscut în timpul nopții și să-l priponesc. Vrea fratele Old Shatterhand să-l duc și pe-al lui?

— Dacă ești atât de bun! încuviințai, ca și când am fi avut într-adevăr grija cailor.

Winnetou se ridică încet, își aruncă pe umeri pătura și plecă agale spre cai. Știam însă că, mai încolo, se va culca pe burtă și se va târî înapoi spre pădure. Firește că pătura nu-i slujea la nimic; nu o luase decât pentru a-i deruta pe ceilalți.

Discuția, întreruptă o clipă, se reanimă. Faptul îmi convenea numai în parte. Winnetou putea, ce-i drept, să se apropie mai ușor de spionul cu pricina, dar în același timp eu, de aici, nu-l mai puteam urmări cu auzul. Mă prefăcui că moțăi, cu ochii aproape închiși, ca și cum nimic nu m-ar interesa. De fapt, observam cu mare atenție liziera pădurii.

Trecură cinci, zece minute; se făcu aproape o jumătate de oră. Începea să mă îngrijoreze soarta lui Winnetou, căci știam cât de dificil e să te furișezi pe întuneric și câtă precauție se cere când ai de-a face cu un dușman șiret care, pe deasupra, se mai și așteaptă la o surpriză. În sfârșit, auzii zgomot de pași din direcția în care plecase Winnetou, cică după cai. Întorsei pentru o clipă capul și zării o umbră care venea de departe, fără grabă. Deslușeam și pătura aruncată pe umeri. Așadar, era limpede. Winnetou îl prinsese pe spion și-l făcuse inofensiv.

Îl așteptam acum cu sufletul ușurat. Pașii se apropiau din ce în ce, apoi se opriră îndărătul meu și... stupoare! Un glas care nu era al lui izbucni:

— Și acum, ține!

Mă întorsei brusc și văzui într-adevăr pătura, dar cel ce o purta ca să mă inducă în eroare nu era apașul, ci un individ bărbos, care-mi păru cunoscut. Se pregătea tocmai să mă lovească cu patul armei. Dădui să sar la o parte, însă prea târziu: dar atât că nu mă nimeri în creștet, ci la ceafă — un loc, de altfel, și mai primejdios. Lovitura mă paralizâ; o a doua, drept în creștet, mă făcu să-mi pierd cunoștința.

Trebuie să fi zăcut așa pe puțin cinci-șase ore, deoarece, când îmi revenii în fire și, cu mari eforturi, îmi ridicai nițel pleoapele ca de plumb, se lumina de ziuă. Câteva clipe, și închisei din nou ochii. Eram într-o stare cu totul aparte: nici somn, nici trezie, nici ceva intermediar. Îmi era de parcă aș fi murit și spiritul meu asculta discuția celor adunați lângă propriu-mi cadavru. Numai că nu distingeam cuvintele — până ce auzii o voce care m-ar fi putut scula într-adevăr din morți:

— Câinele de apaș nu vrea să mărturisească nimic, iar pe ăstălalt îmi pare că l-am ucis. Păcat! Capturarea lui m-a bucurat mai mult ca orice. L-aș fi făcut eu să simtă ce înseamnă să cazi în mâinile mele! Aș da nu știu cât să văd că mai trăiește!

Timbrul acestei voci mă făcu să holbez ochii. Priveam fix la individul pe care din cauza bărbii lui dese și buimac cum eram, nu-l recunoscusem din prima clipă. Îmi veți înțelege desigur grava uimire, aflând că omul respectiv era Santer, nimeni altul decât Santer! Aș fi vrut să nu observe că trăiesc — dar nu reușeam. Pleoapele, care mai înainte îmi păruseră atât de grele, refuzau acum să se închidă. Îl țintuiam cu privirea și parcă nu eram în stare să mi-o mut de la el până ce, la un moment dat, ticălosul sări în sus de bucurie:

— Trăiește, trăiește! A deschis ochii! Ia să controlez dacă mă înșel, ori ba.

Îmi adresă o întrebare. Neprimind nici un răspuns, se lăsă în genunchi lângă mine, mă apucă de guler și mă zgâlțâi zdravăn, izbindu-mă cu capul de pietroaiele pe care zăceam. Să mă apăr, nu era chip: fusesem legat cobză.

— N-ai de gând să vorbești, câine? Văd că răsufli, ți-ai venit în simțiri, poți să răspunzi. Dacă nu vrei, îți smulg eu vorba din gură.

Îmi tot scutura capul în toate părțile, încât îl zării alături pe Winnetou, legat fedeleș, strâns ca un ghem. O asemenea poziție l-ar fi dat gata până și pe „omul-șarpe" de la bâlci. Câtă suferință va fi îndurat bietul meu prieten! Și poate că stătea așa de multe ore, chinuit în mod barbar. În afară de el și de Santer, nu mai vedeam decât pe pretinsul Warton, cu fiul și cu nepotul său. Rollins, ajutorul negustorului, nu era de față.

— Ei, ai de gând să vorbești? răcni Santer amenințător. Vrei să-ți trezesc limba cu cuțitul? Răspunde dacă mă cunoști, dacă știi cine sunt, dacă înțelegi ce-ți spun!

Ce rost mai avea să tac? Ne-am fi înrăutățit situația și atâta tot. Măcar de dragul lui Winnetou trebuia să mă arăt mai maleabil. Ce-i drept, nici nu știam dacă sunt în stare să vorbesc, dar încercarea îmi reuși oarecum:

— Vă cunosc. Sunteți Santer.

— Așa, așa! Mă recunoști, care vasăzică! rânji el satisfăcut. Îmi închipui că te bucuri grozav! Ce surpriză pentru tine, ce plăcere, ce încântare! Nu-i așa?

Am ezitat să răspund acestei explozii de batjocură. Atunci își scoase cuțitul și îi sprijini vârful de pieptul meu.

— Deschide gura, spune „da" răspicat! Că de nu îți străpung inima!

În ciuda durerilor, care desigur că-l tortura, Winnetou interveni:

— Fratele meu Shatterhand nu va spune „da“! Mai degrabă se va lăsa ucis!

— Taci, câine! se răsti la el Santer. Dacă mai scoți un cuvânt, îți strâng legăturile până-ți crapă os cu os. Așadar, Old Shatterhand, prietene, dragule, nu-i așa că ești fericit de revedere?

— Da — am răspuns hotărât, fără a ține seama de dorința lui Winnetou.

— Ați auzit? Ați auzit? triumfă Santer, adresându-se celorlalți. Old Shatterhand, faimosul, invincibilul Old Shatterhand cum mai tremură în fața cuțitului! Iată-l cum recunoaște frumos, ca un băiețaș cuminte, că-l bucură nespus întâlnirea noastră.

Să nu fi fost starea mea chiar atât de proastă cum credeam sau cinismul acestui om să-mi fi dat, poate, puteri nebănuite — nu știu. Dar îmi simții deodată capul limpede, ușor, eliberat parcă de durere și amețeală. Izbucnii cu glas tare, râzând:

— Vă înșelați rău de tot! Nu de teama cuțitului am spus „da“.

— Zău? Atunci, de ce?

— Fiindcă acesta e adevărul: mă bucur sincer că ne revedem, în sfârșit.

Cuvintele din urmă le rostii cât se poate de serios, fără nici o nuanță de ironie sau de batjocură. Tonul acesta îl nedumeri pe Santer. Își înălță capul, încruntă sprâncenele și mă studie câtva timp.

— Ce-ai spus? Am auzit bine? Oare ți-am zguduit creierul în așa hal, încât aiurezi? Care vasăzică, te bucuri cu adevărat?

— Bineînțeles! confirmai cu hotărâre.

— Pe toți dracii! Mai că-mi vine să cred că vorbești neserios!

— Cât se poate de serios!

— Atunci eşti inconştient, eşti nebun!

— Nicidecum. Sunt mai conştient ca niciodată.

— Da, da, da, atunci e vorba de obrăznicie, nemaipomenită obrăznicie! Omule, te fac covrig, ca şi pe Winnetou... te spânzur de picioare, să-ţi ţâşnească sângele prin toţi porii!

— Asta n-o veţi face!

— Şi de ce n-aş face-o? Din ce motiv?

— Îl cunoaşteţi atât de bine, încât nu e nevoie să vi-l spun.

— Oho! Nu ştiu nimic!

— *Pshaw!* Pe mine nu mă păcăliţi! Vreţi să mă spânzuraţi? Poftim! În zece minute îmi dau duhul şi n-o să mai aflaţi ceea ce vă interesează.

Nimerisem în plin. I-o citeam pe faţă. Privind mirat către Warton, clătină din cap şi zise:

— Aţi văzut, blestematul? Noi îl credeam mort, şi când colo, nici nu-şi pierduse cunoştinţa! A auzit tot ce l-am întrebat pe Winnetou, roşul ăsta al naibii, care şi-a pus lacăt la gură!

— Iar aţi dat pe-alături — intervenii eu. Am zăcut într-adevăr în nesimţire, însă Old Shatterhand are destulă minte în cap ca să vă ghicească planul.

— Aşa? Păi atunci, n-ai decât să spui ceea ce ne interesează!

— Absurd! Vă ţineţi de copilării! N-o să aflaţi nimic, absolut nimic! Dimpotrivă, vă declar încă o dată că mă bucur sincer de întâlnirea noastră. Prea mult am dorit-o, pentru ca acum, când s-a realizat, să nu-mi încânte inima. În sfârşit, ne găsim faţă în faţă, în sfârşit!

Mă privi îndelung, ca absent. Trânti apoi o înjurătură, pe care nu o pot reda, şi se răsti la mine:

— Afurisitule, ai noroc că te cred nebun, căci, dacă aş fi convins că eşti în toată firea, şi că-mi vorbeşti

anume așa, ți-aș oferi niște lecții de tortură să te-nveți minte! Voi fi deci îngăduitor. Dar te previn: răspunde sincer și de bunăvoie. Altfel, te așteaptă o moarte de care n-a mai murit nimeni pe lumea asta!

Se așeză în fața mea, și, după câteva clipe de meditație, continuă:

— Voi, ăștia, vă credeți grozav de deștepți, cei mai teribili din tot Vestul Sălbatic. Dar cât de proști sunteți de fapt amândoi! Uite, de pildă, Winnetou se luase pe urmele mele. Credea că mă prinde. Ei, ce zici, m-a prins? Altul în locul lui ar crăpa de rușine. Și acum, răspunde-mi cinstit: așa-i că aseară mi-ați zărit ochii?

— Da — confirmai eu.

— Așa-i că Winnetou voia să tragă în mine?

— Da.

— Ei vezi, eu mi-am dat seama numaidecât și m-am ascuns. Dânsul s-a sculat de lângă tine și a dat să se strecoare pe furiș în spatele meu. Așa-i?

— Exact.

— Zicea să mă surprindă, ha-ha-ha-ha! Parcă n-aș fi știut ce urmărește! Și un copil ar fi înțeles manevra. Cică să mă surprindă pe mine! Ce tâmpenie! Zău dacă n-ați merita să vă batem la dos ca pe niște țânci! Venise să mă înșface pe mine, și, când colo, l-am prins eu și l-am doborât cu patul puștii. Pe urmă, mi-am aruncat frumușel pe umeri pătura pe care o lepădase el și m-am dus să-ți fac o vizită. De fapt, ce ți-ai zis când m-ai văzut în locul apașului?

— M-am bucurat.

— Și când te-am pocnit o dată și a doua oară? Te-ai bucurat și atunci? Cred că mai puțin. V-am dus de nas ca pe niște băiețași, de care nici măcar nu-ți vine să râzi, pentru că-ți inspiră milă. Și acum? Acum vă aflați în puterea noastră și nicăieri o salvare, absolut nicăieri,

afară de cazul că mi s-ar muia mie inima și m-aș hotărî la blândețe. Nu e deloc exclus să vă ofer o dovadă de mărinimie, însă cu o condiție: să-mi dați informațiile de care am nevoie. Uită-te la acești trei bărbați! Sunt oamenii mei. Vi i-am scos în cale ca să vă ademenească. Ei, să-ți aud acum părerea: drept cine ne iei?

Știam eu acuma și cine și ce sunt cu toții, dar rațiunea îmi poruncea să fiu abil. De aceea, rostii:

— Mi-ajunge cât știu despre dumneavoastră; de mai mult n-am nevoie. Ați fost și ați rămas, desigur, până în ziua de azi, un nemernic.

— Bine! Ascultă ce-ți spun: voi trece deocamdată peste această gravă insultă; dar după ce încheiem discuția noastră, vine și răsplata. Ține minte, să nu uiți! Îți mărturisesc fără ocol că decât semănatul, ne place mai mult culesul. Cel dintâi ne cam oboseşte și îl lăsăm în seama altora. Noi, unde dăm peste vreo recoltă ușor de cules, o și strângem fără a sta mult pe gânduri; nici nu ne pasă ce vor spune oamenii care pretind că ogorul e al lor. Așa am făcut până acum, așa vom face și de aci încolo, până vom găsi că ne ajunge.

— Și când va fi asta?

— Poate chiar în curând. Aici, prin apropiere, se află un lan tare frumos și bine copt. Am vrea să-l secerăm. Dacă izbutim, s-ar zice că ne-am căpătuit.

— Felicitările mele! rostii ironic.

— Mulțumesc! răspunse el pe același ton. Dacă ne felicițI, înseamnă că ne dorești binele și vei fi drăguț să ne dai o mână de ajutor ca să găsim lanul cu pricina.

— Ah! Nu știți unde se află?

— Știm numai că nu e departe de aici.

— Asta-i neplăcut.

— Nici o grijă! Ne dai tu informațiile necesare!

— Mă cam îndoiesc.

— Zău?

— Pe onoarea mea!

— De ce?

— Fiindcă nu cunosc nici un lan care să vă convină.

— Ba cunoşti!

— Ba deloc!

— Asta s-o crezi tu! Dacă-mi îngădui, am să-ţi împrospătez memoria. Firește că nu e vorba, propriu-zis, de un lan, de un câmp, ci de o magazie ascunsă, pe care vrem să o golim.

— Ce fel de magazie?

— Cu piei, cu blănuri şi cu alte asemenea.

— Hm! Şi ziceţi c-o cunosc?

— Da.

— Cred că vă înşelaţi.

— Nicidecum. Ştiu totul. N-ai să tăgăduieşti că aţi fost în casa bătrânului Corner, la Turkey-River.

— Am fost.

— Ce-aţi căutat la el?

— Am poposit întâmplător, fără nici o intenţie.

— Nu încerca să mă duci cu preşul! Eu am vorbit cu Corner şi am aflat chiar din gura lui pe cine aţi căutat acolo.

— Ei, pe cine?

— Pe un negustor, anume Burton.

— Palavragiu, bătrânul... Asta n-ar fi trebuit să v-o spună.

— Uite că mi-a spus. Negustorul urma să cumpere de la voi o mare cantitate de piei.

— De la noi?

— Adică, mai precis, de la Old Firehand, care conduce un grup de vânători şi a strâns o grămadă de piei în depozit.

— Măi, măi, dar știu că sunteți bine informat!

— Nu-i așa? râse Santer, plin de sine, fără să priceapă că-l iau peste picior. Nu l-ați găsit pe negustor; în schimb, v-a însoțit unul din oamenii lui. Noi am urmărit să vă prindem pe tustrei; din păcate, însă, individul, cred că-i zice Rollins, a șters-o în timp ce ne ocupam de voi.

Deprins să observ totul, chiar și cel mai mic amănunt, nu-mi scăpă faptul că, povestindu-mi acestea, Santer aruncase o privire către locul de unde ne pândise în ajun. Ochii lui stăruiseră numai o clipă, poate fără voie, asupra tufișului respectiv — dar destul ca să devin atent. Nu cumva această fugară privire îl vizase tocmai pe Rollins? Trebuia să dezleg taina. Deocamdată, însă, nici nu mă uitai într-acolo, ca să nu simtă că bănuiesc ceva. Santer continuă să-mi vorbească:

— Dar nu face nimic. Nu-mi trebuie nici un Rollins câtă vreme dispun de voi. Îl cunoști pe Old Firehand?

— Da.

— Știi și bârlogul unde se ascunde?

— Cum să nu!

— Aha! Mă bucură că mi-o mărturisești cu atâta francheţe.

— *Pshaw!* De ce n-aș spune adevărul! . . .

— *Well!* Presupun, deci, că n-o să-mi faci greutăți.

— Credeți?

— Da. Pentru că recunoști, desigur, că n-aveți cale mai bună decât să spuneți totul, absolut totul.

— Și întrucât calea asta e cea mai bună?

— Vă veți ușura soarta. Chiar foarte mult.

— Și altminteri, ce credeți că ne-ar aștepta?

— Moartea! Doar mă cunoașteți și vă cunosc. Știm foarte bine cum stăm: cine cade în puterea celuilalt e pierdut. Ei, și ați căzut voi în puterea mea, deci trebuie să muriți. Întrebarea e însă: cum, în ce fel? Am fost din-

totdeauna hotărât să vă jupoi pe îndelete, cu voluptate, până vă daţi sfârşitul. Acuma, luând în considerare afacerea cu Old Firehand, poate că m-aş arăta mai puţin sever.

— Şi, adică, ce am avea de făcut?

— Să-mi descrieţi ascunzătoarea şi să-mi indicaţi unde se află

— Şi, în schimb?

— Vă asigur o moarte rapidă, fără dureri; un glonţ în cap.

— Splendid! Oferta e într-adevăr ispititoare, dar nu prea cuminte din partea dumneavoastră.

— Cum aşa?

— De pildă, vrând să profităm de această moarte uşoară şi rapidă, am putea foarte bine să vă mintim, să vă indicăm un loc care nici măcar nu există.

— Ar însemna că mă credeţi mult prea naiv; doar n-am să mă mulţumesc fără dovezile necesare. Deocamdată, să vedem dacă-mi trădaţi locul.

— Trădare, da, ăsta-i cuvântul. Numai că Old Shatterhand, după cum veţi fi ştiind, nu are obiceiul să trădeze. De altfel, şi Winnetou v-a refuzat. Îmi închipui că nici nu v-a învrednicit cu vreun răspuns, pentru că e prea mândru ca să stea de vorbă cu orice secătură. Eu, însă, m-am pretat la discuţie, şi n-am făcut-o fără scop.

— Vasăzică, dumneavoastră urmăriţi un anume scop? Care? întrebă Santer cu vădită curiozitate.

— Nu e cazul să vi-l divulg; îl veţi afla mai târziu.

Încercase să fie mai politicos cu mine, nu mă mai tutuise, îmi spunea „dumneavoastră"; dar acum se răsti din nou:

— Prin urmare, refuzi şi tu?

— Da.

— Nu vrei să-mi spui nimic?

— Absolut nimic!

— Te fac ghem ca pe Winnetou!

— N-aveţi decât!

— Vă chinuim până scoatem sufletul din voi!

— Degeaba! Nu v-aţi alege cu nici un rezultat.

— Asta s-o crezi tu! Găsim noi în orice caz depozitul!

— V-ar trebui un noroc chior, dar nici atunci nu v-aţi atinge ţinta. Ar fi prea târziu. Pentru că, fiţi atent! dacă nu ne întoarcem până la un anumit termen, atunci Old Firehand va fi avertizat şi va goli depozitul. Aşa ne-am înţeles cu el înainte de plecare.

Întunecat, scormonind în sinea lui, Santer îşi tot juca în neştire cuţitul, ceea ce însă nu mă înspăimântă deloc. Îi ghicisem de fapt dubla sa intenţie. Prima eşuase: trebuia să treacă deci la cea de-a doua. Deşi făcea eforturi, nu reuşea decât în mică măsură să-şi ascundă şovăiala.

Să ne ucidă şi să-l jefuiască pe Old Firehand — iată ce-şi propusese. Însă pofta de înavuţire covârşea până şi ura ce-o nutrea faţă de noi. În ultimă instanţă, era chiar gata să ne elibereze, dacă astfel ar fi putut intra în posesia comorii. De aceea, aşteptam oarecum fără grijă hotărârea lui. În fine, îşi înălţă din nou privirea:

— Vasăzică, eşti decis să taci?

— Categoric!

— Chiar dacă refuzul v-ar costa imediat viaţa?

— Cu atât mai mult! O moarte rapidă e de preferat chinurilor la care vreţi să ne supuneţi.

— *Well!* Am să te silesc. Să vedem dacă mădularele tale sunt insensibile ca şi ale apaşului.

Făcu un semn celorlalţi trei. Aceştia mă înşfăcară şi mă duseră lângă Winnetou — cu care prilej privii din nou către locul unde luciseră aseară ochii spionului. Da,

bănuiala se adeveri: acolo se ascundea cineva. Își scosese puțin capul din frunziș ca să vadă ce se întâmplă cu mine. Și mi se păru că e Rollins.

Ca să fiu scurt, voi spune doar că mă legară ca și pe Winnetou. Zăcurăm așa vreo trei ore, fără să schimbăm între noi un cuvânt, fără să scoatem măcar un geamăt. Santer venea din sfert în sfert de ceas să ne întrebe dacă ne-am schimbat hotărârea, dar nu primea nici un răspuns. Totul depindea de cine va ști să rabde mai mult — el sau noi. Eram convins că Winnetou vede situația în același fel.

Către amiază, după ce mai stăruise o dată fără succes pe lângă noi, Santer se retrase și se sfătui în taină cu complicii săi. Apoi vorbi anume cu glas tare:

— Mi se pare și mie că s-o fi ascuns prin preajmă... Că de fugit, cum să fugă așa, fără cal?! Hai, căutați-l peste tot! Eu rămân să-i păzesc pe dumnealor.

Se referise la Rollins. Însă faptul că vorbise în gura mare, îi demasca adevărata intenție. Când vrei să prinzi pe cineva care se ascunde prin apropiere, nu te apuci să strigi și să-l pui astfel în gardă. Complicii își luară armele și plecară. Iar eu, în sfârșit, îi șoptii lui Winnetou:

— Știe fratele meu ce se urmărește?

— Știu. Îl vor prinde, cică, pe Rollins, și-l vor aduce aici.

— Cu siguranță! Iar Santer, după ce, chipurile, îl va fi crezut dușman, se va preface că descoperă în el o veche cunoștință. Și atunci Rollins va interveni în favoarea noastră...

— ... și Santer, „șovăind" câtva timp, o să ne dea drumul. Lucrurile se vor petrece ca în acele case mari, frumoase, unde fețele palide joacă teatru.

— Exact! Santer firește că e negustorul care-și zice Burton, iar Rollins nu s-a arătat până acum, pentru că trebuia să fie, cică, prins, și astfel să intervină pentru eliberarea noastră.

— Așa e. Judecăm la fel. Dacă Santer ar fi fost mai deștept, n-ar fi avut nevoie de atâtea șiretlicuri. Îl lăsa pe Rollins să ne însoțească până la capăt, și apoi ar fi aflat de la el unde ne poate găsi pe toți, pe noi și pe Old Firehand.

— S-a pripit, vezi bine. Fără îndoială că era cu siouxii-okananda când cu atacul asupra casei lui Corner. Doar sunt aliați. Iar Rollins, ajutorul, avea misiunea să iscodească... Banditii ar fi trebuit să-și dea seama de la bun început că nu vom fi atât de păcătoși, încât să-l trădăm pe Old Firehand. Acum încearcă să-și repare greșeala. Ne vor da drumul ca să ne urmărească apoi până la „fortăreață". Bine că nu i-am dat lui Rollins informații în legătură cu ascunzătoarea!

Discutarăm astfel, aproape fără să mișcăm buzele, încât Santer nici nu băgă de seamă. Stătea, de altfel, pe jumătate întors cu spatele și trăgea cu urechea la cele ce se petreceau în pădure.

După câtva timp, se auzi de acolo un strigăt puternic, apoi răsunară alte glasuri și, tot ținând-o într-o gălăgie, cei trei Warton se arătară de după tufiș; îl înșfăcaseră pe Rollins, care se zbătea nevoie-mare, cică să scape din mâinile lor.

— În sfârșit, l-ați adus! le sări în întâmpinare Santer. Nu vă spuneam eu că trebuie să fie pe-aici?! Duceți-l lângă ceilalți și să mi-l faceți ghem, ca și...

Nu sfârși fraza și, covârșit parcă de o surpriză grozav de plăcută, exclamă bâlbâindu-se:

— Ceee!? Ci... cine-i ăsta? Văd eu bine, sau e o părere?

La rândul său, Rollins simulă aceeași surpriză nebănuită, se smulse din mâinile celor trei Warton și rosti emoționat:

— Mister Santer! Dumneavoastră aici? E cu putință? O, atunci am scăpat! Nu mă mai tem de nimic!

— Firește, mister Rollins, firește! Fiți pe pace! Ia te uită cum m-am înșelat! Vasăzică, dumneavoastră sunteți acel Rollins pe care umblam să-l prind? Cui să-i treacă prin gând că sunteți, nu-i așa, una și aceeași persoană cu... adică, vreau să spun, că lucrați acum cu Burton, negustorul?!

— Da, mister Santer, am dus-o și eu, ca omul, când mai bine, când mai rău, dar acum pot spune că sunt mulțumit. Mă aflam tocmai într-o călătorie de afaceri, excelentă afacere, mister Santer. Din păcate, însă, mă pomenesc aseară că...

Dar nu mai continuă și-i strânse cu efuziune mâinile, ca unui amic pe care nu-l văzuse de multă vreme. Apoi, deodată, uitându-se la noi, se arătă consternat:

— Ei, dar stați nițel, mister Santer! Nu cumva chiar dumneavoastră ne-ați făcut pozna aseară?

— Bineînțeles.

— Drace! Să mă trezesc atacat de cel mai bun prieten al meu, căruia i-am salvat de atâtea ori viața? Ce-aveți cu mine?

— Ce să am? Nimic. Nici nu v-am văzut bine la față. Ați șters-o ca din pușcă!

— E adevărat. Voiam să mă pun mai întâi în siguranță, pentru ca, pe urmă, să le dau o mână de ajutor acestor doi gentlemeni. De aceea nici n-am fugit prea departe. M-am ascuns chiar aici, așteptând momentul potrivit ca să-i scap și pe ei. Dar de ce i-ați legat în așa hal? Asta-i prea de tot! Dați-mi voie să-i dezleg numaidecât!

Dădu parcă să vină spre noi, dar Santer îl apucă de braţ:

— Ce vă trece prin gând, mister Rollins? Indivizii ăştia sunt duşmanii mei de moarte!

— Dar, pe de altă parte, sunt prietenii mei!

— Nu mă priveşte! Noi avem o răfuială, trebuie să-i şterg de pe faţa pământului. De aceea i-am şi luat prizonieri. Firește . . . fără să ştiu de prezenţa dumneavoastră.

— Vai de mine, ce încurcătură! Vasăzică, sunt duşmanii dumneavoastră de moarte? Şi, totuşi, n-am altă cale, trebuie să-i ajut! Oare aveţi dovezi chiar atât de temeinice împotriva lor?

— Prea suficiente ca să le frâng de zece ori gâtul.

— Nu uitaţi, totuşi, cine sunt!

— Credeţi că nu-i cunosc?

— E vorba de Winnetou şi de Old Shatterhand. Pe ăştia nu e cazul să-i ucideţi aşa, cu una, cu două!

— Tocmai fiindcă e vorba de ei nu pot să-i cruţ pentru nimic în lume.

— Vorbiţi serios, mister Santer?

— Foarte serios. Vă asigur că sunt iremediabil pierduţi.

— Chiar dacă vă rog eu? . . .

— Chiar şi atunci.

— Dar gândiţi-vă la ce-mi datoraţi! V-am salvat viaţa în atâtea rânduri . . .

— Ştiu, şi n-am s-o uit niciodată, mister Rollins.

— Vă mai amintiţi ce s-a petrecut ultima oară?

— Ce?

— Aţi jurat că-mi veţi împlini orice dorinţă, orice rugăminte!

— Hm! Parcă-mi amintesc.

— Şi dacă v-aş ruga, de pildă, acum . . .?

— Mai bine tăceți, pentru că în cazul de față sunt nevoit să vă resping rugămintea, și n-aș vrea să-mi calc promisiunea. Lăsați-o pentru altă ocazie.

— Nu pot. E vorba de niște obligații care-mi sunt sfinte. Vă rog, mister Santer, veniți să vă explic!

Îl luă de braț și-l conduse mai la o parte. Acolo se încinse, aparent, o discuție în contradictoriu, însoțită de gesturi nervoase. Își jucau comedia cu atâta pricepere, încât — dacă nu eram convinși de purul adevăr — am fi fost în stare să-i credem. Apoi, Rollins se apropie de noi singur:

— Domnii mei, am obținut deocamdată permisiunea de a vă ușura situația în care vă aflați. Ați văzut și dumneavoastră câtă osteneală mi-am dat. Să sperăm că, până la urmă, tot voi reuși să vă eliberez.

Ne slobozi puțin legăturile, cât să putem respira mai ușor. Apoi se întoarse iar la Santer, reluându-și așa-zisa pledoarie în favoarea noastră. Dură destul de mult până ce, în sfârșit, reveniră amândoi și Santer ne ținu următorul logos:

— S-ar zice că dracul și-a pus în gând să vă ocrotească. I-am făcut cândva o promisiune acestui gentleman, și acum trebuie să mă țin de cuvânt. Se folosește de ea și nu renunță nici în ruptul capului. De dragul lui sunt nevoit să fac cea mai gogonată prostie din viața mea. Vă voi da drumul. Dar toate lucrurile voastre, așadar și armele, rămân la mine.

Nu-i răspunserăm nimic, nici eu, nici Winnetou.

— Ei? Vă surprinde așa de mult mărinimia mea, încât v-ați pierdut graiul?

Tăcurăm și de astă dată. Atunci interveni Rollins:

— Firește că sunt uluiți în fața unui gest atât de nobil. Am să-i dezleg.

Întinse mâna spre mine.

— Stați, nu vă atingeți! îi strigai. Lăsați-mă așa, mister Rollins!

— Ce aveți? Ați înnebunit?

— Ori totul, ori nimic!

— Cum adică?

— Nu primim libertatea dacă nu ni se restituie armele și celelalte lucruri!

— Dar e posibil? Ce gânduri mai sunt și astea?

— Gândească alții cum le place! Winnetou și Old Shatterhand nu se urnesc de aici fără lucrurile lor. Mai bine murim decât să se afle pe urmă că am fost dezarmați!

— Omule, ar trebui să fiți bucuroși că...

— Destul! îi tăiai vorba. Știți că noi, când luăm o hotărâre, ținem morțiș la ea.

— Ei, drăcia dracului! După ce că fac totul ca să vă salvez, mai trebuie să înghit și răstelile voastre!

Îl trase din nou pe Santer deoparte. La această nouă consultare participară și cei trei Warton.

— Fratele meu a întors-o bine — îmi șopti Winnetou. Cu siguranță că ne vor face pe plac. Doar sunt convinși că, până la urmă, toate vor fi ale lor.

Eram și eu de aceeași părere. Bineînțeles că Santer o juca iarăși pe intransigentul, dar după câtva timp se apropie de noi și rosti:

— Pot spune că aveți astăzi noroc cu carul. Cuvântul dat mă obligă să fac niște lucruri de-a dreptul nebunești. Veți râde voi acum de mine, dar vă asigur că eu voi râde la urmă. Și asta cât de curând! Uite ce am hotărât...

Făcu o pauză pentru a pregăti efectul scontat. Apoi reluă:

— Vă dau drumul, vă restitui și lucrurile. Dar toată ziua de azi veți rămâne aici, legați de copaci, ca să nu

ne puteți urmări. Noi plecăm numaidecât la treburile noastre. Mister Rollins merge cu noi, pentru ca nu cumva să vă elibereze prea curând. Se va întoarce însă o dată cu căderea nopții. Îi datorați viața. Să-l răsplătiți cum se cuvine!

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Furăm legați de doi copaci vecini. Apoi oamenii lui Santer ne priponiră caii în apropiere și ne aruncară lucrurile grămadă. Mare ne-a fost bucuria când am văzut printre lucruri și armele noastre.

Fără a mai zăbovi, toți cinci încălecară și porniră. Noi rămaserăm tăcuți, extrem de atenți, gata să prindem cel mai mic foșnet — și stăturăm așa preț de un ceas. La un moment dat, Winnetou îmi șopti:

— N-au plecat nicăieri. S-au ascuns. Vor să ne urmărească după ce vom porni de aici, adică la căderea nopții, cum au hotărât ei. Asta ca să nu-i putem zări pe întuneric! ... Ce-ar zice fratele meu dacă am pune mâna pe Santer? Cum să facem?

— În nici un caz nu trebuie să-l purtăm după noi până la Old Firehand.

— Firește că nu! N-are voie să vadă ascunzătoarea. Dacă mergem călare toată noaptea, apoi și ziua, putem ajunge mâine seară la „fortăreață". Dar noi ne vom opri pe parcurs. Rollins, urmându-ne, va lăsa, desigur, anumite semne în drum după care să se orienteze ceilalți. Când va sosi clipa, îl doborâm și ne întoarcem o bucată ca să-l așteptăm pe Santer cu ai săi. Se învoiește fratele meu cu acest plan?

— Da, cred că e bun. Santer e convins că ne are în mână și, când colo, îl avem noi.

— *Howgh!*

Un singur cuvânt, atâta rosti apașul. Dar răzbătea din el o uriașă satisfacție că omul căutat de atâta vreme va fi, în sfârșit, prins.

Ziua se târa tăcută, cu încetineală de melc. Coborî apoi o seară lungă, leneșă și, în cele din urmă, o dată cu primele semne ale nopții, auzirăm un tropot de cal. Rollins sări din șa, veni spre noi și ne desfăcu legăturile. Desigur că nu pierdu ocazia să se înfățișeze drept îngerul nostru salvator și să ne înșire verzi și uscate despre drumul pe care, cică, îl străbătuse însoțindu-l pe Santer. Noi făcurăm pe naivii și-l asigurarăm de toată recunoștința noastră, ferindu-ne însă de vorbe prea mari. Apoi ne suirăm pe cai și o luarăm încet din loc.

Firește că „salvatorul" se ținea înapoia noastră. Observam că, pentru a lăsa urme cât mai vizibile, își juca din când în când calul pe loc. Mai târziu, după ce răsărise luna, rupea din desiș câte o crenguță, aruncând-o jos drept semn de orientare.

Dimineața făcurăm un popas, iar la prânz altul — de data asta mai lung, cam de vreo trei ore. Întârziam anume pentru ca Santer, care urma să pornească abia a doua zi în zori, să se apropie cât mai mult de noi. Făcurăm apoi încă vreo două ore de drum și mai rămânea cam tot atâta până la „fortăreață".

În sfârșit, sosi momentul să ne răfuim cu Rollins. Descălecarăm. Faptul trebuie să-i fi dat de bănuit, căci sări și el de pe cal, întrebându-ne:

— De ce v-ați oprit, domnilor? Trei popasuri într-o zi? Doar n-o mai fi chiar așa de mult până la Old Firehand! Decât să înnoptăm aici, mai bine i-am da drumul înainte.

Winnetou, altminteri atât de temperat, îi răspunse:

— Uite că ne-am oprit, pentru că banditii n-au ce căuta la Old Firehand!

— Bandiți? Ce vrea să spună căpetenia apașilor?

— Vreau să spun că tu însuți faci parte dintr-o bandă.

— Eu? De când Winnetou e atât de ingrat, încât aruncă cu noroi asupra salvatorului său?

— Salvator? Crezut-ai oare cu adevărat că ne vei duce de nas pe amândoi, pe Old Shatterhand și pe mine? Știm totul, de-a fir-a-păr. Burton, negustorul, e de fapt Santer, iar tu ești sluga lui. Tot drumul până aici l-ai așternut cu semne, ca să-i arăți pe unde s-o ia spre ascunzătoarea lui Old Firehand. Lucrezi cu dușmanul, și te lauzi că ne-ai salvat! Am fost tot timpul cu ochii pe tine, fără să bănuiești. Dar acum ți s-a înfundat. Santer ne-a cerut să-ți arătăm recunoștință. Ei bine, facem socotelile!

Dădu să-l umfle pe Rollins. Văzând primejdia, acesta se feri în lături și se aruncă în șa. Dar în aceeași clipă, eu prinsei dârlogii, iar Winnetou sări pe crupa calului. Cum eu îl țineam în loc, Rollins căută să scape mai întâi de mine. Scoase pistolul, îl îndreptă asupra mea și trase. Mă aplecai fulgerător. Glonțul nu mă nimeri. Exact atunci trase și Winnetou, răsturnându-l pe bandit de pe cal; îl dezarmă și-i vârî un căluș în gură. Apoi îi petrecurăm bine curelele în jurul trupului (aceleași cu care fuseserăm noi înșine legați), și îl imobilizarăm lângă un copac. Calul i-l priponirăm la mică distanță. Ne gândeam ca, mai târziu, după ce-l vom fi prins pe Santer, să-l ducem acolo. Apoi încălecarăm și ne întoarserăm o bucată îndărăt — însă nu pe urmele noastre, ci paralel cu ele — până ajunserăm la un desiș izolat, de unde puteam supraveghea apropierea lui Santer și alor săi. Ascunserăm caii în hugeag și ne așezarăm la pândă.

Trebuiau să vină dinspre apus; într-acolo se întindea o mică prerie netedă, fără nici un obstacol, care ne permitea să-l zărim pe Santer înainte de a ajunge în drep-

tul nostru. După calculele noastre, nu mai aveam mult de aşteptat. Mai rămăsese aproximativ un ceas şi jumătate până la asfinţitul soarelui. Probabil însă că Santer avea să apară mai curând.

Şedeam tăcuţi unul lângă altul, fără să ne sfătuim măcar asupra modului cum vom proceda. Doar ne înţelegeam atât de bine, încât ştiam fiecare ce avem de făcut. Ne pregătiserăm lasourile. Santer şi cei trei Warton nu ne mai puteau scăpa.

Dar trecu primul sfert de oră, apoi al doilea şi al treilea, fără ca nimeni să se arate. Abia după aproape un ceas de aşteptare zării la un moment dat, în partea de miazăzi a preriei, un punct care se deplasa rapid.

— Iuf! Un călăreţ! exclamă Winnetou, arătând într-acolo.

— Exact, e un călăreţ. Curios lucru!

— Iuf, iuf! Galopează în întâmpinarea lui Santer. Deslueşti cumva culoarea calului?

— Pare să fie un roib.

— Într-adevăr, ca şi calul lui Rollins.

— Rollins? Imposibil! Doar l-am legat bine de tot!

Ochii lui Winnetou fulgerau. Respiraţia i se acceleră şi faţa lui bronzată se întunecă şi mai mult. Dar se stăpâni şi zise calm:

— Să mai aşteptăm un sfert de ceas.

Trecu şi acesta. Călăreţul dispăruse de mult şi Santer nu mai venea. În sfârşit, apaşul luă o hotărâre:

— Fratele meu să dea fuga până la Rollins, să vadă dacă mai e acolo şi să se întoarcă numaidecât.

— Şi dacă Santer cu ai lui apar între timp?

— Îi dovedesc eu şi singur.

Scosei repede calul din hugeag şi o luai înapoi la galop. Când, după zece minute, ajunsei la locul cu pricina — Rollins, nicăieri! Dispăruse cu cal cu tot. Întâr-

ziai încă vreo cinci minute, ca să cercetez urmele lăsate de fugar. Apoi mă repezii iarăşi la Winnetou. Auzind care-i situaţia, apaşul ţâşni în sus, ca împins de un resort.

— Încotro să fi fugit? întrebă el.

— La Santer, ca să-l prevină.

— Ce arată urmele?

— Acelaşi lucru.

— Iuf! A ghicit că vom lua drumul înapoi, ca să punem mâna pe Santer şi a cotit-o niţel spre miazăzi ca să nu treacă prin dreptul nostru. De aceea l-am zărit tocmai la marginea preriei. Dar, mă-ntreb, cum s-o fi dezlegat? N-ai găsit vreo altă urmă?

— Ba da. Un călăreţ, venind probabil din est, a descălecat lângă el şi i-a dat drumul.

— Te pomeneşti că vreun soldat din fortul Wilke...

— În nici un caz. Urma tălpilor e aşa de mare, încât nu poate fi vorba decât de uriaşele încălţări indiene ale lui Sam Hawkens. Iar după forma copitelor, cred că am recunoscut-o şi pe bătrâna lui Mary.

— Iuf! Poate că mai e totuşi timp să-l prindem pe Santer. Fratele meu Shatterhand să vină!

Sărirăm pe cai şi pornirăm ca vântul spre vest. Winnetou nu scotea o vorbă şi gonea năprasnic. Vai şi amar dacă-l prindea pe Santer!

Soarele dispăruse după orizont. În cinci minute, străbăturăm mica prerie; după alte trei minute dădurăm de urmele lui Rollins, venind din stânga şi alăturându-se urmelor noastre mai vechi; încă trei minute, şi ajunserăm la locul unde fugarul se întâlnise cu Santer şi cu cei trei Warton. Stătuseră doar câteva clipe în loc şi făcuseră repede cale-ntoarsă. Deşi era întuneric, ne-ar fi fost destul de uşor să-i urmărim dacă ar fi luat-o îndărăt, pe drumul ştiut de noi. Dar ei, prudenţi, se abătuseră în altă direcţie. Iată de ce, orbecăind o vreme prin

necunoscut — nici urmele nu se mai vedeau din cauza întunericului — furăm nevoiți, în ultimă instanță, să abandonăm.

Mut ca și până atunci, Winnetou își întoarse calul și o luarăm la galop înapoi. Goneam iarăși spre vest. Mai văzurăm o dată locul unde îl pândiserăm pe Santer, apoi copacul de care fusese legat Rollins — și trecurăm înainte spre „fortăreață". Santer ne scăpase iarăși din mâini. Oare numai vremelnic, sau pentru totdeauna? Urmărirea n-o puteam relua decât la revărsatul zorilor. Și era de așteptat ca Winnetou să nu renunțe la ea cu nici un preț.

Tocmai răsărea luna când ajunserăm în preajma Mankizilei și ne lăsarăm în jos către râpa unde, ascuns după tufișuri, stătea de obicei omul nostru de gardă. Era, într-adevăr, acolo și ne somă cu glas tunător. Auzind răspunsul nostru, se grăbi să-și ceară scuze:

— Nu vă supărați că am strigat cam tare, însă azi trebuie să fim mai treji ca oricând.

— De ce?

— Pare că se întâmplă ceva înăuntru.

— Ce anume?

— Nu prea știu. Dar cum s-a întors, mărunțelul acela de Sam Hawkens, parcă așa îi zice, s-a pornit pe un discurs interminabil.

— Păi cum, a fost plecat?

— Da.

— Singur?

— Singur?

Se confirma deci faptul că bătrânul Sam, altminteri atât de șiret, făcuse prostia de a-l elibera pe Rollins.

Intrând în „fortăreață", primul lucru ce-l aflai era că starea lui Old Firehand se înrăutățise. Deși boala nu prezenta un pericol deosebit, menționez totuși împreju-

rarea, pentru că tocmai ea avea să mă despartă de Winnetou.

Sărind de pe cal, apașul se îndreptă repede spre focul de tabără unde Sam Hawkens, Harry și ofițerul de la fortul Wilke ședeau lângă Old Firehand, întins pe jos și învelit în pături.

— Slavă Domnului că v-ați întors! ne întâmpină acesta cu voce stinsă. L-ați găsit pe negustor?

— L-am găsit și l-am pierdut — răspunse Winnetou. Fratele meu Hawkens a fost cumva plecat?

— Da, am tras o raită prin împrejurimi — confirmă cu candoare Sam.

— Știe frățiorul meu cam ce e dânsul?

— Ce să fie! Un *westman*, dacă nu mă-nșel!

— *Westman?* Un dobitoc, asta ești. Un dobitoc cum nu s-a văzut și nu se va vedea vreodată. *Howgh!*

După această solemnă caracterizare, apașul îi întoarse spatele și plecă. O asemenea explozie din partea lui Winnetou, altminteri atât de calm și delicat, stârni, bineînțeles, senzație. Dar totul se clarifică după ce le povestii oamenilor cele întâmplate. Îl găsisem pe Santer și ne scăpase din nou! Era o pățanie cum nu se poate mai tristă. Prichindelul de Sam își ieși pur și simplu din fire; se blestema, se înjura, își zbârlea întruna barba haotică și nu mai reușea să se potolească; își smulse și peruca din cap, batjocorind-o în fel și chip, dar nici așa nu se calmă. Până la urmă, o dădu de pământ și trase concluzia:

— Winnetou are dreptate, perfectă dreptate! Sunt cel mai sinistru dobitoc, cel mai tâmpit *greenhorn* din câți fac umbră pământului! Și tâmpit voi fi câte zile-oi avea!

— Cum s-a făcut, dragă Sam, de-a scăpat Rollins? îl descusui.

— Prostia mea, omule! Auzii două împușcături și o luai călare în direcția respectivă. La un moment dat,

ce-mi văd ochii? Un om legat de un copac și alături un cal priponit, dacă nu mă-nșel. Îl întreb, firește, pe individ cum de-a ajuns în starea asta și el se dă drept negustorul care îl caută pe Old Firehand; cică indienii l-au atacat și l-au legat de copac.

— Hm! Dintr-o singură privire ai fi putut constata că urmele nu proveneau de la indieni.

— Așa-i, dar pesemne că intrasem într-o zodie rea. Și uite că l-am dezlegat. Aveam de gând să-l aduc încoace, dar a sărit pe cal și dă-i, exact în direcție opusă. Eu, ce să spun, căzui la griji, mai ales din cauza indienilor de care îmi vorbise. Așa că hotărâi să dau fuga încoace și să dau alarma, dacă nu mă-nșel. Îmi vine să-mi smulg părul din cap, dar ia-l de unde nu-i! Iar peruca, pot s-o și calc în picioare, că tot nu se schimbă situația. Mâine, însă, las' pe mine, găsesc eu urmele individului și nu mă las până nu-l prind și nu-i curăț pe toți!

— Fratele Sam nu va face nimic — interveni Winnetou, care se înapoiase între timp. Eu, căpetenia apașilor, îl voi urmări singur pe ucigaș. Frații mei albi să rămână pe loc, pentru că Santer s-ar putea să vină totuși la „fortăreață" ca s-o prade, și atunci e nevoie aici de oameni curajoși care să-i stea împotrivă.

Ceva mai târziu, după ce oamenii se mai liniștiră, dăruindu-se odihnei, mă dusei să-l caut pe Winnetou. Calul lui păștea la malul apei, iar el stătea culcat în iarbă. Când mă văzu, se ridică în picioare și-mi prinse mâna:

— Știu ce vrei să-mi spui, frate Charly; ai dori să mă însoțești ca să-l prindem pe Santer, nu-i așa?

— Da.

— Asta nu trebuie s-o faci. Old Firehand o duce cam rău cu sănătatea; Harry e încă un copil; Sam Hawkens, după cum te-ai putut convinge și tu adineauri, îmbătrânește; iar soldații de la fort sunt niște străini totuși. Aici,

Old Firehand are mai multă nevoie de tine decât am eu dincolo; cu Santer o scot şi singur la capăt. În schimb, ce se întâmplă dacă, în lipsa mea, ticălosul vine pe drum ocolit şi, cu câţiva oameni de strânsură, pătrunde în „fortăreaţă"? Haide, arată-mi că ţii la mine şi rămâi cu Old Firehand! Vrei să-mi împlineşti dorinţa, frate?

Îmi venea nespus de greu să mă despart de viteazul meu prieten, dar în faţa stăruinţei sale mă văzui obligat să cedez. În fond, argumentul lui era just: Old Firehand avea mai multă nevoie de ajutor decât dânsul. Totuşi, nu mă putui abţine să nu-l însoţesc o bucată de drum. Mai scânteia încă pe boltă luceafărul dimineţii când porniram împreună prin pădure. Apoi, o dată cu răsăritul soarelui, ne oprirăm chiar în locul de unde Santer făcuse cale-ntoarsă. Ochiul ager al apaşului mai deslusi încă urmele.

— Aici ne luăm rămas bun — rosti Winnetou, aplecându-se din şa ca să mă îmbrăţişeze. Marele Spirit porunceşte să ne despărţim, dar la timpul cuvenit vom fi iarăşi împreună, căci Old Shatterhand şi Winnetou nu pot rămâne departe unul de celălalt. Pe mine vrăjmăşia mă mână înainte, pe tine te opreşte aici prietenia, iar dragostea va face să ne întâlnim din nou. *Howgh!*

Mă sărută şi, îndemnându-şi calul cu un strigăt ascuţit, se depărtă în grabă. Pletele-i lungi şi negre fluturau în văzduhul alb al dimineţii. Vei reuşi oare să pui mâna pe duşman? Când ne vom revedea, dragul meu Winnetou?

Sfârşitul tomului II

Atenţie!

Cu volumul următor, TESTAMENTUL LUI WINNETOU, se încheie serialul consacrat căpeteniei apaşilor.

23

karl may

OPERE

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

Continuând șirul marilor aventuri, în centrul cărora se află cei mai îndrăgiți eroi,

WINNETOU și OLD SHATTERHAND,

romanul are ca fundal una din cele mai fierbinți zone ale Americii, unde atacurile furibunde ale organizației secrete Ku-Klux-Klan impun o ripostă dură din partea cavalerilor dreptății. Aflat în postura de detectiv, Old Shatterhand participă la rezolvarea unor conflicte grave, cascada evenimentelor aducând pe prim-plan în biografia vestitei căpetenii a apașilor pe faimoșii vestmeni, **Sam Hawkens, Dick Stone** și **Will Parker**, precum și pe **Old Firehand,** una din cele mai luminoase figuri din creația lui Karl May.

Achiziționați-vă din vreme volumul următor,

TESTAMENTUL LUI WINNETOU,

ultima și cea mai tragică parte a trilogiei închinată eroului preferat.

Lei 7800 + 160 T.L. = 7960